Holy Bible

Aionian Edition®

Η Καινή Διαθήκη

Greek NT STEP Bible

Holy Bible Aionian Edition ®
Η Καινή Διαθήκη
Greek NT STEP Bible

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2024
Source text: STEPBible.org
Source version: 8/31/2024
Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0
Tyndale House Cambridge, 2024
Scripture Tools for Every Person

Formatted by Speedata Publisher 4.19.20 (Pro) on 8/31/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
https://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Additional Information:

New Testament words are tagged as N = Nestlé-Aland NA27 edition with NA28 spelling used by most modern translators; K = Textus Receptus (Scrivener 1894) corrected towards the KJV; and O = Greek in other editions not typically used by modern translations or the KJV. NKO without parens (default) means all editions are the same, though the spelling may vary. Lowercase without parens is a minor non-translated word. Variant tags are inside parens: uppercase are meaning variants and lower case are minor variants. Now, earlier manuscripts were found in North Africa. The NA text relies mostly on these earlier manuscripts, while the TR was compiled from traditional manuscripts before the earlier ones were found. Later scribes occasionally added phrases to clarify the text. Earlier scribes also included words not found in the later manuscripts. So, we have two sets of additions from the earlier and later scribes, apparently to clarify the text with no theological change resulting. For the earliest text, use only words that are in both NA and TR. For clarifications by North Africans as in modern Bibles, include words found only in NA. For clarifications by Byzantines as in the KJV, include words found only in TR, and the TR variants.

Celebrate Jesus Christ’s victory of grace!

Preface

Ελληνική at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Ελληνική at AionianBible.org/History

04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 377 translations now available in 166 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Κατα Ματθαιον 1
Κατα Μαρκον 46
Κατα Λουκαν 76
Κατα Ιωαννην 125
Πραξεις 161
Προς Ρωμαιους 209
Προς Κορινθιους Α´ 226
Προς Κορινθιους Β´ 243
Προς Γαλατας 254
Προς Εφεσιους 260
Προς Φιλιππησιους 266
Προς Κολοσσαεις 270
Προς Θεσσαλονικεις Α´ 274
Προς Θεσσαλονικεις Β´ 278
Προς Τιμοθεον Α´ 281
Προς Τιμοθεον Β´ 286
Προς Τιτον 290
Προς Φιλημονα 292
Προς Εβραιους 293
Ιακωβου 306
Πετρου Α´ 311
Πετρου Β´ 316
Ιωαννου Α´ 319
Ιωαννου Β´ 324
Ιωαννου Γ´ 325
Ιουδα 326
Αποκαλυψις Ιωαννου 328

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

*Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν· πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν. διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον (κλήρους. *NK(o)*)*

Κατα Λουκαν 23:34

Κατα Ματθαιον

1 Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ
Δαυὶδ υἱοῦ Ἀβραάμ. **2** Ἀβραὰμ ἐγέννησεν
τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ·
Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ· **3** Ἰούδας δὲ ἐγέννησεν
τὸν Φάρες καὶ τὸν Ζάρα ἐκ τῆς Θαμάρ·
Φάρες δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἑσρώμ· Ἑσρὼμ
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀράμ· **4** Ἀρὰμ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ· Ἀμιναδὰβ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ναασσών· Ναασσὼν δὲ
ἐγέννησεν τὸν Σαλμών· **5** Σαλμὼν δὲ
ἐγέννησεν τὸν Βόες ἐκ τῆς Ῥαχάβ· Βόες
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ·
Ἰωβὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί· **6** Ἰεσσαὶ
δὲ ἐγέννησεν τὸν Δαυὶδ τὸν βασιλέα·
Δαυὶδ δὲ (ὁ βασιλεὺς *k*) ἐγέννησεν τὸν
Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου· **7** Σολομὼν
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ· Ῥοβοὰμ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά· Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Ἀσάφ· **8** Ἀσὰφ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἰωσαφάτ· Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἰωράμ· Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζίαν· **9**
Ὀζίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωαθάμ· Ἰωαθὰμ
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχάζ· Ἀχὰζ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Ἑζεκίαν· **10** Ἑζεκίας δὲ ἐγέννησεν
τὸν Μανασσῆ· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησεν
τὸν (Ἀμώς· Ἀμὼς *N(k)O*) δὲ ἐγέννησεν
τὸν Ἰωσίαν· **11** Ἰωσίας δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ
τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. **12** Μετὰ
δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας
ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ· Σαλαθιὴλ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ζοροβαβέλ· **13** Ζοροβαβὲλ
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ· Ἀβιοὺδ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἐλιακίμ· Ἐλιακὶμ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ· **14** Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Σαδώκ· Σαδὼκ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἀχίμ· Ἀχὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιούδ·
15 Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ·
Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ματθάν· Ματθὰν
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ· **16** Ἰακὼβ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίας ἐξ
ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.
17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως
Δαυὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες καὶ ἀπὸ Δαυὶδ
ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ
δεκατέσσαρες καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας
Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ
δεκατέσσαρες. **18** Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ
(γένεσις *N(k)O*) οὕτως ἦν· μνηστευθείσης
(γὰρ *k*) τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ
Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὑρέθη
ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου. **19**
Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ
μὴ θέλων αὐτὴν (δειγματίσαι, *N(k)O*)
ἐβουλήθη λάθρᾳ ἀπολῦσαι αὐτήν. **20**
Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος
κυρίου κατ’ ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων·
Ἰωσὴφ υἱὸς Δαυίδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν
Μαρίαν τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ
γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου. **21**
τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. **22** Τοῦτο
δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
ὑπὸ (τοῦ *k*) κυρίου διὰ τοῦ προφήτου
λέγοντος· **23** ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ
ἕξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν
τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὅ ἐστιν
μεθερμηνευόμενον· μεθ’ ἡμῶν ὁ θεός.

24 (Ἐγερθεὶς *N(k)O*) δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ
τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ
ὁ ἄγγελος κυρίου· καὶ παρέλαβεν τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ 25 καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν
ἕως οὗ ἔτεκεν (τὸν *k*) υἱόν (αὐτῆς τὸν
πρωτότοκον, *K*) καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ἰησοῦν.

2 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλέεμ
τῆς Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρῴδου
τοῦ βασιλέως ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν
παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα 2 λέγοντες·
ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;
εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ
ἀνατολῇ καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ.
3 Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης ἐταράχθη
καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ᾽ αὐτοῦ, 4 καὶ
συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ᾽
αὐτῶν ποῦ ὁ χριστὸς γεννᾶται. 5 οἱ δὲ εἶπαν
αὐτῷ· ἐν Βηθλέεμ τῆς Ἰουδαίας. οὕτως
γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου· 6 καὶ
σὺ βηθλέεμ γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη
εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ
ἐξελεύσεται ἡγούμενος ὅστις ποιμανεῖ τὸν
λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. 7 Τότε Ἡρῴδης
λάθρᾳ καλέσας τοὺς μάγους ἠκρίβωσεν
παρ᾽ αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου
ἀστέρος, 8 καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλέεμ
εἶπεν· πορευθέντες ἐξετάσατε ἀκριβῶς περὶ
τοῦ παιδίου. ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ
μοι ὅπως κἀγὼ κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω
αὐτῷ. 9 Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως
ἐπορεύθησαν. καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ὃν εἶδον
ἐν τῇ ἀνατολῇ προῆγεν αὐτοὺς ἕως ἐλθὼν
(ἐστάθη *N(k)O*) ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον.
10 ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν
μεγάλην σφόδρα, 11 καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν
οἰκίαν (εἶδον *NK(o)*) τὸ παιδίον μετὰ
Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες
προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς
θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ
δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν.
12 καὶ χρηματισθέντες κατ᾽ ὄναρ μὴ
ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην, δι᾽ ἄλλης ὁδοῦ
ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. 13
Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν ἰδοὺ ἄγγελος
κυρίου φαίνεται κατ᾽ ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ
λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ
τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον
καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοι· μέλλει γὰρ
Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι
αὐτό. 14 ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ
παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ
ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, 15 καὶ ἦν ἐκεῖ
ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρῴδου, ἵνα πληρωθῇ
τὸ ῥηθὲν ὑπὸ (τοῦ *k*) κυρίου διὰ τοῦ
προφήτου λέγοντος· ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα
τὸν υἱόν μου. 16 Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν
ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων ἐθυμώθη
λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλεν πάντας τοὺς
παῖδας τοὺς ἐν Βηθλέεμ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς
ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω
κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ
τῶν μάγων. 17 Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν
(διὰ *N(k)O*) Ἰερεμίου τοῦ προφήτου
λέγοντος· 18 φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκούσθη,
(θρῆνος καὶ *K*) κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς
πολύς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς,
καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι ὅτι οὐκ
εἰσίν. 19 Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρῴδου
ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ᾽ ὄναρ
τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ 20 λέγων· ἐγερθεὶς

παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ
καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· τεθνήκασιν
γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.
21 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον
καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ (εἰσῆλθεν
N(k)O) εἰς γῆν Ἰσραήλ. 22 Ἀκούσας δὲ
ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει (ἐπὶ *ko*) τῆς
Ἰουδαίας ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡρῴδου
ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν. χρηματισθεὶς δὲ
κατ’ ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς
Γαλιλαίας, 23 καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς
πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ
τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος
κληθήσεται.

3 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται
Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν
τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας 2 καὶ λέγων·
μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν. 3 οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς (διὰ
N(k)O) Ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος·
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε τὴν
ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους
αὐτοῦ. 4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχεν τὸ
ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ
ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ·
ἡ δὲ τροφὴ ἦν αὐτοῦ ἀκρίδες καὶ μέλι
ἄγριον. 5 Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν
Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ
περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου, 6 καὶ ἐβαπτίζοντο
ἐν τῷ Ἰορδάνῃ (ποταμῷ *no*) ὑπ’ αὐτοῦ
ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
7 Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ
Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα
αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς
ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης
ὀργῆς; 8 ποιήσατε οὖν (καρπὸν ἄξιον
N(k)O) τῆς μετανοίας. 9 καὶ μὴ δόξητε
λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· πατέρα ἔχομεν τὸν
Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς
ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ
Ἀβραάμ. 10 Ἤδη δὲ (καὶ *k*) ἡ ἀξίνη
πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται. πᾶν
οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν
ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 11
ἐγὼ μὲν ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς
μετάνοιαν, ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος
ἰσχυρότερός μού ἐστιν οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ
ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει
ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· 12 οὗ τὸ
πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ
τὴν ἅλωνα αὐτοῦ καὶ συνάξει τὸν σῖτον
αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην (αὐτοῦ, *o*) τὸ δὲ
ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. 13 Τότε
παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ
βαπτισθῆναι ὑπ’ αὐτοῦ. 14 ὁ δὲ Ἰωάννης
διεκώλυεν αὐτὸν λέγων· ἐγὼ χρείαν ἔχω
ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με;
15 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς (αὐτόν·
NK(o)) ἄφες ἄρτι· οὕτως γὰρ πρέπον ἐστὶν
ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε
ἀφίησιν αὐτόν. 16 (Καὶ *k*) Βαπτισθεὶς (δὲ
no) ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος.
καὶ ἰδοὺ ἠνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ
εἶδεν τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ
περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπ’ αὐτόν. 17
καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα·
οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς ἐν ᾧ
εὐδόκησα.

4 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον
ὑπὸ τοῦ πνεύματος πειρασθῆναι ὑπὸ
τοῦ διαβόλου. 2 καὶ νηστεύσας ἡμέρας

τεσσεράκοντα καὶ νύκτας τεσσεράκοντα
ὕστερον ἐπείνασεν. 3 καὶ προσελθὼν
ὁ πειράζων εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ
θεοῦ, (εἰπὲ *NK(O)*) ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι
ἄρτοι γένωνται. 4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν·
γέγραπται· οὐκ ἐπ᾽ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται (ὁ
no) ἄνθρωπος, ἀλλ᾽ (ἐπὶ *NK(o)*) παντὶ
ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ.
5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος
εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ (ἔστησεν *N(k)O*)
αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ 6 καὶ λέγει
αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν
κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις
αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν
ἀροῦσίν σε μήποτε μήποτε προσκόψῃς πρὸς
λίθον τὸν πόδα σου. 7 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
πάλιν γέγραπται· οὐκ ἐκπειράσεις κύριον
τὸν θεόν σου. 8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν
ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν καὶ
δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ
κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν 9 καὶ (εἶπεν
N(k)O) αὐτῷ· ταῦτά σοι πάντα δώσω,
ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. 10 Τότε λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε (ὀπίσω μου *O*)
σατανᾶ· γέγραπται γάρ· κύριον τὸν θεόν σου
προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.
11 τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ
ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν
αὐτῷ. 12 Ἀκούσας δὲ (ὁ Ἰησοῦς *k*) ὅτι
Ἰωάννης παρεδόθη ἀνεχώρησεν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν. 13 καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρά,
ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καφαρναοὺμ τὴν
παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ
Νεφθαλίμ, 14 ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· 15
γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλίμ, ὁδὸν
θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία
τῶν ἐθνῶν, 16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν
(σκότει *NK(o)*) φῶς εἶδεν μέγα, καὶ τοῖς
καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς
ἀνέτειλεν αὐτοῖς. 17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ
Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε·
ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
18 Περιπατῶν δὲ (ὁ Ἰησοῦς *k*) παρὰ
τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν δύο
ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον
καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βάλλοντας
ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ
ἁλιεῖς. 19 καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὀπίσω μου,
καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. 20 οἱ δὲ
εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν
αὐτῷ. 21 Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους
δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου
καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν
τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς
αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν,
καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. 22 οἱ δὲ εὐθέως
ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν
ἠκολούθησαν αὐτῷ. 23 Καὶ περιῆγεν (ἐν
no) (ὅλῃ τῇ Γαλιλαίᾳ *N(k)O*) (ὁ Ἰησοῦς
ko) διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν
καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας
καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. 24 Καὶ ἀπῆλθεν
ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ
προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς
ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις
συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους καὶ
σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς· καὶ
ἐθεράπευσεν αὐτούς. 25 καὶ ἠκολούθησαν
αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας

καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ
Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

5 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ
ὄρος, καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προσῆλθαν
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 καὶ ἀνοίξας
τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων·
3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι
αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
4 Μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ
παρακληθήσονται. 5 Μακάριοι οἱ πραεῖς,
ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. 6
Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν
δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.
7 Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ
ἐλεηθήσονται. 8 Μακάριοι οἱ καθαροὶ
τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.
9 Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ
υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. 10 Μακάριοι
οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι
αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 11
Μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ
διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν (ῥῆμα
k) καθ’ ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ.
12 χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς
ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτως γὰρ
ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. 13
Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας
μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν
ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ (βληθὲν *N(k)O*) ἔξω (καὶ
k) καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. 14
Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται
πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη· 15
οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν
ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ’ ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ
λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. 16 οὕτως
λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν
ἀνθρώπων ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ
ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν
ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον
καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας·
οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. 18
ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν· ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ
οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία
οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἂν
πάντα γένηται. 19 Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν
τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ
διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος
κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.
ὃς δ’ ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας
κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 20
λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ὑμῶν
ἡ δικαιοσύνη πλεῖον τῶν γραμματέων
καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 21 Ἠκούσατε ὅτι
ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· οὐ φονεύσεις· ὃς δ’
ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· 22
ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ (εἰκῇ *KO*) ἔνοχος
ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ’ ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ· ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ·
ὃς δ’ ἂν εἴπῃ· μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς
τὴν γέενναν τοῦ πυρός. **(Geenna g1067)** 23
Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον κἀκεῖ κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ
ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, 24 ἄφες ἐκεῖ
τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου
καὶ ὕπαγε, πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ
σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν
σου. 25 Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου
ταχὺ ἕως ὅτου εἶ μετ’ αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ,
μήποτέ μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ
κριτῇ, καὶ ὁ κριτὴς (σε παραδῷ *KO*) τῷ

ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. 26
ἀμὴν λέγω σοι· οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως
ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην. 27
Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη (τοῖς ἀρχαίοις· *K*)
οὐ μοιχεύσεις. 28 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι
πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι
(αὐτὴν *N(k)O*) ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. 29 εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός
σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν
καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα
ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ
σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. **(Geenna g1067)**
30 Καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκανδαλίζει σε,
ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει
γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ
μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς γέενναν (ἀπέλθῃ.
N(K)O) **(Geenna g1067)** 31 Ἐρρέθη δέ (ὅτι·
k) ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
δότω αὐτῇ ἀποστάσιον. 32 ἐγὼ δὲ λέγω
ὑμῖν ὅτι (πᾶς ὁ ἀπολύων *N(k)O*) τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας
ποιεῖ αὐτὴν (μοιχευθῆναι· *N(K)O*) καὶ ὃς
ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται. 33
Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις·
οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ
τοὺς ὅρκους σου. 34 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν
μὴ ὀμόσαι ὅλως, μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ ὅτι
θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ, 35 μήτε ἐν τῇ γῇ
ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ,
μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ
μεγάλου βασιλέως, 36 μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ
σου ὀμόσῃς ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα
λευκὴν ποιῆσαι ἢ μέλαιναν. 37 ἔστω δὲ ὁ
λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ· τὸ δὲ περισσὸν
τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν. 38 Ἠκούσατε
ὅτι ἐρρέθη· ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ
ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. 39 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν
μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ. ἀλλ’ ὅστις σε
(ῥαπίζει εἰς *N(k)O*) τὴν δεξιὰν σιαγόνα
σου, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· 40 καὶ τῷ
θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου
λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· 41 καὶ
ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ’
αὐτοῦ δύο. 42 τῷ αἰτοῦντί σε (δός, *N(k)O*)
καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανίσασθαι μὴ
ἀποστραφῇς. 43 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη·
ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις
τὸν ἐχθρόν σου. 44 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν·
ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν (εὐλογεῖτε
τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς καλῶς ποιεῖτε
K) (τοὺς μισοῦντας *K(o)*) (ὑμᾶς *K*)
καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν (ἐπηρεαζόντων
ὑμᾶς καὶ *K*) διωκόντων ὑμᾶς, 45 ὅπως
γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν
(τοῖς *o*) οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ
ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ
βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. 46 ἐὰν
γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα
μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ (αὐτὸ
NK(o)) ποιοῦσιν; 47 καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε
τοὺς (ἀδελφοὺς *NK(O)*) ὑμῶν μόνον,
τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ (ἐθνικοὶ
N(K)O) (τὸ *no*) (αὐτὸ *N(k)O*) ποιοῦσιν;
48 ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι (ὡς *N(k)O*) ὁ
πατὴρ ὑμῶν ὁ (οὐράνιος *N(K)O*) τέλειός
ἐστιν.

6 Προσέχετε (δὲ *no*) τὴν (δικαιοσύνην
N(K)O) ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν
ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ
μή γε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν
τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 2 Ὅταν οὖν ποιῇς
ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν

σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς
συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις ὅπως
δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. ἀμὴν
λέγω ὑμῖν· ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 3
σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω
ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου 4
ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ.
καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ
(αὐτὸς *k*) ἀποδώσει σοι (ἐν τῷ φανερῷ.
K) 5 Καὶ ὅταν (προσεύχησθε, *N(K)O*)
οὐκ (ἔσεσθε *N(K)O*) (ὡς *N(k)O*) οἱ
ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς
καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες
προσεύχεσθαι ὅπως (ἂν *k*) φανῶσιν τοῖς
ἀνθρώποις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν (ὅτι· *k*)
ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 6 σὺ δέ,
ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου,
καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ
πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ. καὶ ὁ πατήρ
σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει
σοι (ἐν τῷ φανερῷ. *K*) 7 προσευχόμενοι
δὲ μὴ βατταλογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί·
δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν
εἰσακουσθήσονται. 8 μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε
αὐτοῖς· οἶδεν γὰρ (ὁ θεὸς *O*) ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι
αὐτόν. 9 Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς·
πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω
τὸ ὄνομά σου· 10 ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·
γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ
καὶ ἐπὶ (τῆς *k*) γῆς· 11 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν
ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· 12 καὶ ἄφες
ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς
(ἀφήκαμεν *N(k)O*) τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·
13 καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ (ὅτι σοῦ
ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας *K*) (ἀμήν. *KO*) 14 ἐὰν
γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα
αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν
ὁ οὐράνιος. 15 ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς
ἀνθρώποις (τὰ *ko*) (παραπτώματα αὐτῶν,
KO) οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ
παραπτώματα ὑμῶν. 16 Ὅταν δὲ νηστεύητε,
μὴ γίνεσθε (ὡς *N(k)O*) οἱ ὑποκριταὶ
σκυθρωποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα
αὐτῶν ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις
νηστεύοντες. ἀμὴν λέγω ὑμῖν (ὅτι· *k*)
ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17 σὺ δὲ
νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ
πρόσωπόν σου νίψαι 18 ὅπως μὴ φανῇς τοῖς
ἀνθρώποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρί σου
τῷ ἐν τῷ (κρυφαίῳ. *N(k)O*) καὶ ὁ πατήρ
σου ὁ βλέπων ἐν τῷ (κρυφαίῳ *N(k)O*)
ἀποδώσει σοι (ἐν τῷ φανερῷ. *K*) 19 Μὴ
θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς,
ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου
κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· 20
θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ,
ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει
καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ
κλέπτουσιν· 21 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός
(σου, *N(k)O*) ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία
(σου. *N(k)O*) 22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός
ἐστιν ὁ ὀφθαλμός. ἐὰν οὖν ᾖ ὁ ὀφθαλμός
σου ἁπλοῦς, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν
ἔσται· 23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς
ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται.
εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν,
τὸ σκότος πόσον. 24 Οὐδεὶς δύναται δυσὶ
κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει
καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται

καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε
θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. 25 Διὰ τοῦτο
λέγω ὑμῖν· μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν
τί φάγητε (ἢ *N(k)O*) τί πίητε, μηδὲ τῷ
σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ
πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ
ἐνδύματος; 26 ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν
οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς
μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; 27 τίς δὲ ἐξ
ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ
τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; 28 καὶ περὶ
ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ
κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς (αὐξάνουσιν· *N(k)O*)
οὐ (κοπιῶσιν *N(k)O*) οὐδὲ (νήθουσιν.
N(k)O) 29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν
ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν
τούτων. 30 εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ,
σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον
βαλλόμενον, ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν,
οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 31 μὴ
οὖν μεριμνήσητε λέγοντες· τί φάγωμεν ἤ
τί πίωμεν ἤ τί περιβαλώμεθα; 32 πάντα γὰρ
ταῦτα τὰ ἔθνη (ἐπιζητοῦσιν· *N(k)O*) οἶδεν
γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε
τούτων ἁπάντων. 33 ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην
αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται
ὑμῖν. 34 μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον·
ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει (τὰ *k*) ἑαυτῆς.
ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

7 Μὴ κρίνετε ἵνα μὴ κριθῆτε· 2 ἐν ᾧ γὰρ
κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ
μέτρῳ μετρεῖτε, (μετρηθήσεται *N(k)O*)
ὑμῖν. 3 τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ
ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; 4 ἢ πῶς ἐρεῖς
τῷ ἀδελφῷ σου· ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος
(ἐκ *N(k)O*) τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδοὺ
ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ; 5 ὑποκριτά,
ἔκβαλε πρῶτον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ τὴν
δοκόν, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ
κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.
6 Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶν μηδὲ βάλητε
τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν
χοίρων μήποτε μήποτε (καταπατήσουσιν
N(k)O) αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν,
καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. 7 Αἰτεῖτε,
καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε·
κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 8 πᾶς γὰρ ὁ
αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ
τῷ κρούοντι (ἀνοιγήσεται. *NK(o)*) 9 Ἢ
τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃν (ἐὰν *K*)
(αἰτήσει *N(K)O*) ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ
λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; 10 ἢ καὶ (ἐὰν *K*)
ἰχθὺν (αἰτήσει, *N(K)O*) μὴ ὄφιν ἐπιδώσει
αὐτῷ; 11 εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες οἴδατε
δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν,
πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;
12 Πάντα οὖν ὅσα (ἐὰν *N(k)O*) θέλητε
ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ
ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ
νόμος καὶ οἱ προφῆται. 13 Εἰσέλθατε διὰ
τῆς στενῆς πύλης, ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ
εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν
ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι
δι᾽ αὐτῆς. 14 (τί *N(K)O*) στενὴ ἡ πύλη
καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς
τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες
αὐτήν. 15 Προσέχετε (δὲ *ko*) ἀπὸ τῶν

ψευδοπροφητῶν οἵτινες ἔρχονται πρὸς
ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν προβάτων, ἔσωθεν
δέ εἰσιν λύκοι ἅρπαγες. 16 ἀπὸ τῶν
καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. μήτι
συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν (σταφυλάς,
N(k)O) ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; 17 οὕτως
πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ,
τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς
ποιεῖ. 18 οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν
καρποὺς πονηροὺς (ποιεῖν *NK(o)*) οὐδὲ
δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν.
19 πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν
ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 20 ἄρα
γε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε
αὐτούς. 21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι· κύριε
κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ
πατρός μου τοῦ ἐν (τοῖς *no*) οὐρανοῖς.
22 πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ· κύριε κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι
ἐπροφητεύσαμεν καὶ τῷ σῷ ὀνόματι
δαιμόνια ἐξεβάλομεν καὶ τῷ σῷ ὀνόματι
δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; 23 καὶ τότε
ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε ἔγνων
ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι
τὴν ἀνομίαν. 24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου
τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς,
(ὁμοιωθήσεται *N(K)O*) ἀνδρὶ φρονίμῳ
ὅστις ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ
τὴν πέτραν. 25 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ
καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ
ἄνεμοι, καὶ (προσέπεσαν *N(k)O*) τῇ οἰκίᾳ
ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν· τεθεμελίωτο γὰρ
ἐπὶ τὴν πέτραν. 26 Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων
μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν
αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ ὅστις
ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν
ἄμμον. 27 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον
οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ
προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν·
καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη. 28 Καὶ
ἐγένετο ὅτε (ἐτέλεσεν *N(k)O*) ὁ Ἰησοῦς
τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ
ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 29 ἦν γὰρ
διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων καὶ
οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς (αὐτῶν. *NO*)

8 (Καταβάντος *N(k)O*) δὲ (αὐτοῦ
N(k)O) ἀπὸ τοῦ ὄρους ἠκολούθησαν
αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. 2 καὶ ἰδοὺ λεπρὸς
(προσελθὼν *N(k)O*) προσεκύνει αὐτῷ
λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με
καθαρίσαι. 3 καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο
αὐτοῦ (ὁ *k*) (Ἰησοῦς *K*) λέγων· θέλω,
καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ
ἡ λέπρα. 4 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅρα
μηδενὶ εἴπῃς, ἀλλ' ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον
τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκον τὸ δῶρον ὃ
προσέταξεν Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
5 (Εἰσελθόντος *N(k)O*) δὲ (αὐτοῦ *n(o)*)
(τῷ Ἰησοῦ *k*) εἰς Καφαρναοὺμ προσῆλθεν
αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν 6
καὶ λέγων· κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ
οἰκίᾳ παραλυτικὸς δεινῶς βασανιζόμενος.
7 καὶ λέγει αὐτῷ (ὁ Ἰησοῦς· *ko*) ἐγὼ
ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. 8 καὶ ἀποκριθεὶς
(δὲ *o*) ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη· κύριε, οὐκ εἰμὶ
ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς,
ἀλλὰ μόνον εἰπὲ (λόγῳ, *N(k)O*) καὶ
ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. 9 καὶ γὰρ ἐγὼ
ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν (τασσόμενος
O) ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας καὶ
λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ

ἄλλῳ· ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ
μου· ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. **10** Ἀκούσας
δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν καὶ εἶπεν τοῖς
ἀκολουθοῦσιν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν· (παρ᾽ *no*)
(οὐδενὶ *N(k)O*) τοσαύτην πίστιν ἐν τῷ
Ἰσραὴλ εὗρον. **11** λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ
ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν καὶ
ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ
καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.
12 οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται
εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. **13**
καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῃ· ὕπαγε,
(καὶ *ko*) ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι.
καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. **14**
Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου
εἶδεν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην
καὶ πυρέσσουσαν **15** καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς
αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός. καὶ
ἠγέρθη καὶ διηκόνει (αὐτῷ. *N(K)O*) **16**
Ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ
δαιμονιζομένους πολλούς, καὶ ἐξέβαλεν τὰ
πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς
ἔχοντας ἐθεράπευσεν, **17** ὅπως πληρωθῇ τὸ
ῥηθὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος·
αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν καὶ τὰς
νόσους ἐβάστασεν. **18** Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς
(πολλοὺς *KO*) (ὄχλον *N(k)O*) περὶ αὐτὸν
ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. **19** καὶ
προσελθὼν εἷς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ·
διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν
ἀπέρχῃ. **20** καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ
ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ
τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν
κλίνῃ. **21** Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον
ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. **22** Ὁ
δὲ Ἰησοῦς (λέγει *N(k)O*) αὐτῷ· ἀκολούθει
μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς
ἑαυτῶν νεκρούς. **23** Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς
τὸ πλοῖον ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ. **24** καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν
τῇ θαλάσσῃ ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι
ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν.
25 καὶ προσελθόντες (οἱ μαθηταὶ αὐτου
k) ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες· κύριε, σῶσον
(ἡμᾶς, *k*) ἀπολλύμεθα. **26** καὶ λέγει
αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τότε
ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ
θαλάσσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. **27** Οἱ
δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγοντες· ποταπός
ἐστιν οὗτος ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα
αὐτῷ ὑπακούουσιν; **28** Καὶ (ἐλθόντος αὐτοῦ
N(k)O) εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν
(Γαδαρηνῶν *N(K)O*) ὑπήντησαν αὐτῷ
δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων
ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν
τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. **29**
καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες· τί ἡμῖν καὶ σοί
(Ἰησοῦ, *k*) υἱὲ τοῦ θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ
καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; **30** ἦν δὲ μακρὰν ἀπ᾽
αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη.
31 οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν
λέγοντες· εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, (ἐπίτρεψον
K) (ἀπόστειλον *N(K)O*) (ἡμᾶς *N(k)O*)
εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. **32** καὶ εἶπεν
αὐτοῖς· ὑπάγετε. οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον
εἰς (τὴν ἀγέλην *k*) (τοὺς χοίρους,
N(k)O) καὶ ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη
(τῶν χοίρων *k*) κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν
θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. **33**

οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες
εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ
τῶν δαιμονιζομένων. **34** καὶ ἰδοὺ πᾶσα
ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς (ὑπάντησιν *N(k)O*)
τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν
ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

9 Καὶ ἐμβὰς εἰς (τὸ *k*) πλοῖον διεπέρασεν
καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. **2** καὶ
ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ
κλίνης βεβλημένον. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν
πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ· θάρσει
τέκνον, (ἀφίενταί *N(k)O*) (σοί *k*) σου αἱ
ἁμαρτίαι. **3** καὶ ἰδού τινες τῶν γραμματέων
εἶπαν ἐν ἑαυτοῖς· οὗτος βλασφημεῖ. **4** καὶ
(ἰδὼν *NK(o)*) ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις
αὐτῶν εἶπεν· ἱνατί ἱνατί (ὑμεῖς *k*)
ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; **5**
τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον· εἰπεῖν· (ἀφίενταί
σου *N(k)O*) αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· (ἔγειρε
N(k)O) καὶ περιπάτει; **6** ἵνα δὲ εἰδῆτε
ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, τότε λέγει
τῷ παραλυτικῷ· (ἐγερθεὶς *NK(o)*) ἆρόν
σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν
σου. **7** καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ. **8** ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι (ἐφοβήθησαν
N(K)O) καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν τὸν δόντα
ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις. **9**
Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν
ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον,
Μαθθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ·
ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν
αὐτῷ. **10** καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου
ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι
καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ
Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. **11** καὶ
ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι (ἔλεγον *N(k)O*) τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ· διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν
καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν;
12 ὁ δὲ (Ἰησοῦς *ko*) ἀκούσας εἶπεν (αὐτοῖς·
k) οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ
ἀλλ᾽ οἱ κακῶς ἔχοντες. **13** πορευθέντες
δὲ μάθετε τί ἐστιν· ἔλεος θέλω καὶ οὐ
θυσίαν· οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλ᾽
ἁμαρτωλούς (εἰς μετάνοιαν. *K*) **14** Τότε
προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου
λέγοντες· διὰ τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι
νηστεύομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ
νηστεύουσιν; **15** Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν
ἐφ᾽ ὅσον μετ᾽ αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος;
ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ᾽
αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν.
16 οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους
ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ
τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ
χεῖρον σχίσμα γίνεται. **17** οὐδὲ βάλλουσιν
οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή
γε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται
καὶ οἱ ἀσκοὶ (ἀπόλλυνται. *N(k)O*) ἀλλὰ
βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς,
καὶ (ἀμφότεροι *N(k)O*) συντηροῦνται.
18 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς ἰδοὺ
ἄρχων εἷς (ἐλθὼν *NK(o)*) προσεκύνει
αὐτῷ λέγων ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι
ἐτελεύτησεν· ἀλλ᾽ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά
σου ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ ζήσεται. **19** καὶ ἐγερθεὶς
ὁ Ἰησοῦς (ἠκολούθησεν *NK(o)*) αὐτῷ
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. **20** καὶ ἰδοὺ γυνὴ
αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη προσελθοῦσα
ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ. **21** ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ· ἐὰν μόνον

ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. 22
Ὁ δὲ Ἰησοῦς (στραφεὶς *N(k)O*) καὶ ἰδὼν
αὐτὴν εἶπεν· θάρσει θύγατερ, ἡ πίστις σου
σέσωκέν σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας
ἐκείνης. 23 καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν
οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς
καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον 24 (ἔλεγεν
N(k)O) (αὐτοῖς· *k*) ἀναχωρεῖτε, οὐ γὰρ
ἀπέθανεν τὸ κοράσιον ἀλλὰ καθεύδει. καὶ
κατεγέλων αὐτοῦ. 25 ὅτε δὲ ἐξεβλήθη
ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆς χειρὸς
αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. 26 καὶ
ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν
ἐκείνην. 27 Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ
Ἰησοῦ ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ
κράζοντες καὶ λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς,
(υἱὸς *N(k)O*) Δαυίδ. 28 ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν
οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πιστεύετε ὅτι δύναμαι
τοῦτο ποιῆσαι; λέγουσιν αὐτῷ· ναὶ κύριε. 29
τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων·
κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν.
30 καὶ ἠνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί.
καὶ (ἐνεβριμήθη *N(k)O*) αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς
λέγων· ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω. 31 οἱ
δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ
τῇ γῇ ἐκείνῃ. 32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων
ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν
δαιμονιζόμενον. 33 καὶ ἐκβληθέντος
τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός. καὶ
ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες (ὅτι· *k*)
οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. 34 οἱ
δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν
δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. 35 Καὶ
περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς
κώμας διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν
καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας
καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
μαλακίαν (ἐν τῷ λαῷ. *K*) 36 Ἰδὼν δὲ τοὺς
ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν ὅτι ἦσαν
(ἐσκυλμένοι *N(K)O*) καὶ ἐρριμμένοι (ὡσεὶ
NK(o)) πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. 37
Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ὁ μὲν
θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· 38
δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως
ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα
μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς
ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε
ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν
νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. 2 Τῶν δὲ
δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν
ταῦτα· Πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος
καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, (καὶ
no) Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ
Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, 3 Φίλιππος
καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Μαθθαῖος
ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἁλφαίου καὶ
(Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς *K*) Θαδδαῖος, 4
Σίμων ὁ Καναναῖος καὶ Ἰούδας (ὁ *no*)
Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν. 5
Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς
παραγγείλας αὐτοῖς λέγων· εἰς ὁδὸν ἐθνῶν
μὴ ἀπέλθητε καὶ εἰς πόλιν Σαμαριτῶν
μὴ εἰσέλθητε· 6 πορεύεσθε δὲ μᾶλλον
πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου
Ἰσραήλ. 7 Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε
λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν. 8 ἀσθενοῦντας θεραπεύετε,
νεκροὺς ἐγείρετε, λεπροὺς καθαρίζετε,
δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε,
δωρεὰν δότε. 9 Μὴ κτήσησθε χρυσὸν

μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας
ὑμῶν, 10 μὴ πήραν εἰς ὁδὸν μηδὲ δύο
χιτῶνας μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον·
ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ
(ἐστιν. *k*) 11 εἰς ἣν δ’ ἂν πόλιν ἢ
κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ
ἄξιός ἐστιν κἀκεῖ κἀκεῖ μείνατε ἕως ἂν
ἐξέλθητε. 12 εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν
ἀσπάσασθε αὐτήν. 13 καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία
ἀξία, ἐλθάτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ’ αὐτήν·
ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν (πρὸς
NK(o)) ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. 14 καὶ ὃς (ἂν
N(k)O) μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ
τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω τῆς
οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε
τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. 15 ἀμὴν
λέγω ὑμῖν· ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων
καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ τῇ
πόλει ἐκείνῃ. 16 ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς
ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν
φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς
αἱ περιστεραί. 17 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν
ἀνθρώπων· παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς
συνέδρια καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν
μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· 18 καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας
δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ
εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 19
ὅταν δὲ (παραδῶσιν *N(k)O*) ὑμᾶς, μὴ
μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται
γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί (λαλήσητε·
N(k)O) 20 οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες
ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ
λαλοῦν ἐν ὑμῖν. 21 Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς
ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον·
καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς
καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. 22 καὶ ἔσεσθε
μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου·
ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.
23 Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει
ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν (ἑτέραν· *N(k)O*)
ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν· οὐ μὴ τελέσητε τὰς
πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου. 24 Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν
διδάσκαλον οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον
αὐτοῦ. 25 ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται
ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ καὶ ὁ δοῦλος
ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. εἰ τὸν οἰκοδεσπότην
Βεελζεβοὺλ (ἐπεκάλεσαν, *N(k)O*) πόσῳ
μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ; 26 μὴ
οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· οὐδὲν γάρ ἐστιν
κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται καὶ
κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 27 ὃ λέγω ὑμῖν
ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε ἐν τῷ φωτί, καὶ ὃ εἰς τὸ
οὖς ἀκούετε κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων.
28 καὶ μὴ (φοβεῖσθε *N(k)O*) ἀπὸ τῶν
ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ
δυναμένων ἀποκτεῖναι· (φοβεῖσθε *N(k)O*)
δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ (τὴν *o*)
ψυχὴν καὶ (τὸ *o*) σῶμα ἀπολέσαι ἐν
γεέννῃ. (Geenna g1067) 29 οὐχὶ δύο στρουθία
ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ
πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν.
30 ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι
ἠριθμημέναι εἰσίν. 31 μὴ οὖν (φοβεῖσθε·
N(k)O) πολλῶν στρουθίων διαφέρετε
ὑμεῖς. 32 Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω
κἀγὼ κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός
μου τοῦ ἐν (τοῖς *no*) οὐρανοῖς. 33
ὅστις δ’ ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν
ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ κἀγὼ αὐτὸν
ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν (τοῖς

no) οὐρανοῖς. 34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον
βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον
βαλεῖν εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν. 35 ἦλθον
γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς
αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς
αὐτῆς· 36 καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ
οἰκιακοὶ αὐτοῦ. 37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ
μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος, καὶ
ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ
ἔστιν μου ἄξιος· 38 καὶ ὃς οὐ λαμβάνει
τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω
μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος. 39 ὁ εὑρὼν
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτὴν καὶ ὁ
ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ
εὑρήσει αὐτήν. 40 Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ
δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν
ἀποστείλαντά με. 41 ὁ δεχόμενος προφήτην
εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου
λήμψεται, καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς
ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήμψεται.
42 καὶ ὃς (ἂν *N(k)O*) ποτίσῃ ἕνα τῶν
μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον
εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν· οὐ μὴ
ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

11 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς
διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς
αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ
κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν. 2 Ὁ
δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ
τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας (διὰ
N(K)O) τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 3 εἶπεν
αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον
προσδοκῶμεν; 4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε
Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· 5 τυφλοὶ
ἀναβλέπουσιν, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν,
λεπροὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν,
(καὶ *no*) νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ
εὐαγγελίζονται· 6 καὶ μακάριός ἐστιν
ὃς (ἐὰν *NK(o)*) μὴ σκανδαλισθῇ ἐν
ἐμοί. 7 Τούτων δὲ πορευομένων ὁ ἤρξατο
Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου·
τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι;
κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 8
ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν
μαλακοῖς (ἱματίοις *k*) ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ
οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις
τῶν (βασιλέων *NK(o)*) εἰσίν· 9 ἀλλὰ
τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω
ὑμῖν· καὶ περισσότερον προφήτου. 10 οὗτός
(γάρ *ko*) ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· ἰδοὺ
ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ
προσώπου σου ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν
σου ἔμπροσθέν σου. 11 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν· οὐκ
ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων
Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος
ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ
ἐστιν. 12 ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου
τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν
αὐτήν. 13 πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ
ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου ἐπροφήτευσαν.
14 καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν
Ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. 15 ὁ ἔχων ὦτα
ἀκουέτω. 16 Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν
ταύτην; ὁμοία ἐστὶν (παιδίοις *N(k)O*)
καθημένοις ἐν (ταῖς *no*) ἀγοραῖς (ἃ
N(K)O) (προσφωνοῦντα *N(k)O*) τοῖς
(ἑτέροις *N(K)O*) (αὐτῶν *k*) 17 (καὶ
k) λέγουσιν· ηὐλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ
ὠρχήσασθε, ¬ ἐθρηνήσαμεν (ὑμῖν *k*) καὶ

οὐκ ἐκόψασθε. 18 ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης μήτε
ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσιν· δαιμόνιον
ἔχει. 19 ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν· ἰδοὺ
ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν
φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ
σοφία ἀπὸ τῶν (ἔργων *N(K)O*) αὐτῆς.
20 Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν
αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ
ὅτι οὐ μετενόησαν· 21 Οὐαί σοι Χοραζίν,
οὐαί σοι Βηθσαϊδά, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ
Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι
ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ
μετενόησαν. 22 πλὴν λέγω ὑμῖν· Τύρῳ
καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ
κρίσεως ἢ ὑμῖν. 23 Καὶ σὺ Καφαρναούμ, (μὴ
N(K)O) ἕως (τοῦ *k*) οὐρανοῦ (ὑψωθήσῃ;
N(k)O) ἕως ᾅδου (καταβήσῃ, *N(k)O*)
ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις (ἐγενήθησαν *N(k)O*)
αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, (ἔμεινεν
N(k)O) ἂν μέχρι τῆς σήμερον. **(Hadēs
g86)** 24 πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων
ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ σοί.
25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ κύριε
τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι (ἔκρυψας
N(k)O) ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν καὶ
ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. 26 ναὶ ὁ πατήρ,
ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου.
27 Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός
μου, καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ
ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει
εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς
ἀποκαλύψαι. 28 Δεῦτε πρός με πάντες οἱ
κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ κἀγὼ
ἀναπαύσω ὑμᾶς. 29 ἄρατε τὸν ζυγόν μου
ἐφ’ ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ’ ἐμοῦ ὅτι πραΰς
εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρήσετε
ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. 30 ὁ γὰρ
ζυγός μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου
ἐλαφρόν ἐστιν.

12 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη
ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ τῶν
σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν
καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ ἐσθίειν. 2
οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπαν αὐτῷ· ἰδοὺ
οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν
ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. 3 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ
ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυὶδ ὅτε ἐπείνασεν
(αὐτὸς *k*) καὶ οἱ μετ’ αὐτοῦ; 4 πῶς
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς
ἄρτους τῆς προθέσεως (ἔφαγον, *N(K)O*)
(ὃ *N(k)O*) οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ
τοῖς μετ’ αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις;
5 Ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς
σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον
βεβηλοῦσιν καὶ ἀναίτιοί εἰσιν; 6 λέγω
δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ (μεῖζόν *N(k)O*)
ἐστιν ὧδε. 7 εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν·
(ἔλεος *N(k)O*) θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ
ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. 8 κύριος
γάρ ἐστιν (καί *k*) τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου. 9 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν
εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν. 10 καὶ ἰδοὺ
ἄνθρωπος (ἦν τὴν *k*) χεῖρα ἔχων ξηράν·
καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἔξεστιν
τοῖς σάββασιν (θεραπεῦσαι; *N(k)O*) ἵνα
κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. 11 Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς
ἕξει πρόβατον ἓν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο
τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει
αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; 12 πόσῳ οὖν διαφέρει

ἄνθρωπος προβάτου; ὥστε ἔξεστιν τοῖς
σάββασιν καλῶς ποιεῖν. 13 Τότε λέγει
τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα.
καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ὑγιὴς ὡς
ἡ ἄλλη. 14 Ἐξελθόντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι
συμβούλιον ἔλαβον κατ᾽ αὐτοῦ ὅπως
αὐτὸν ἀπολέσωσιν. 15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς
ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ ἠκολούθησαν
αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν
αὐτοὺς πάντας 16 καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς
ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν, 17 (ἵνα
N(k)O) πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἠσαΐου
τοῦ προφήτου λέγοντος· 18 ἰδοὺ ὁ παῖς μου
ὃν ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου (εἰς ὃν *NK(o)*)
εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου. θήσω τὸ πνεῦμά
μου ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν
ἀπαγγελεῖ. 19 οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει,
οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν
φωνὴν αὐτοῦ. 20 κάλαμον συντετριμμένον
οὐ κατεάξει καὶ λίνον τυφόμενον οὐ
σβέσει ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν.
21 καὶ (ἐν *k*) τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη
ἐλπιοῦσιν. 22 Τότε (προσηνέχθη *NK(O)*)
αὐτῷ (δαιμονιζόμενος τυφλὸς *NK(O)*) καὶ
(κωφός, *NK(O)*) καὶ ἐθεράπευσεν αὐτὸν
ὥστε τὸν (τυφλὸν καὶ *k*) κωφὸν (καὶ
k) λαλεῖν καὶ βλέπειν. 23 καὶ ἐξίσταντο
πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· μήτι οὗτός
ἐστιν ὁ υἱὸς Δαυίδ; 24 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι
ἀκούσαντες εἶπον· οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ
δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι
τῶν δαιμονίων. 25 Εἰδὼς δὲ (ὁ Ἰησοῦς *k*)
τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα
βασιλεία μερισθεῖσα καθ᾽ ἑαυτῆς ἐρημοῦται,
καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ᾽
ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται. 26 καὶ εἰ ὁ σατανᾶς
τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ᾽ ἑαυτὸν ἐμερίσθη·
πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ;
27 καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν;
διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ἔσονται ὑμῶν. 28
εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ. 29 ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς
τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ
(ἁρπάσαι, *N(k)O*) ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ
τὸν ἰσχυρόν; καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ
(διαρπάσει. *NK(O)*) 30 Ὁ μὴ ὢν μετ᾽ ἐμοῦ
κατ᾽ ἐμοῦ ἐστιν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ᾽ ἐμοῦ
σκορπίζει. 31 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν· πᾶσα
ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς
ἀνθρώποις, ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία
οὐκ ἀφεθήσεται (τοῖς ἀνθρώποις. *k*) 32
καὶ ὃς (ἐὰν *N(k)O*) εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ
υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς
δ᾽ ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου,
οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τούτῳ τῷ
(νῦν *O*) αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. **(aiōn
g165)** 33 Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ
τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ
δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ
σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον
γινώσκεται. 34 γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς
δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ
γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ
στόμα λαλεῖ. 35 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ
τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ (τῆς καρδίας *K*)
ἐκβάλλει (τά *k*) ἀγαθά, καὶ ὁ πονηρὸς
ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ
ἐκβάλλει πονηρά. 36 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι
πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ (ἐὰν *k*) (λαλήσουσιν
N(k)O) οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν περὶ

αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. 37 ἐκ
γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ καὶ
ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ. 38
Τότε ἀπεκρίθησαν (αὐτῷ *no*) τινες τῶν
γραμματέων καὶ Φαρισαίων λέγοντες·
διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν.
39 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· γενεὰ
πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ·
καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ
σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 40 ὥσπερ γὰρ
ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς
ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς
τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. 41 Ἄνδρες
Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ
τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν
αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα
Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. 42
Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει
μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ
αὐτήν, ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς
γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος· καὶ
ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. 43 Ὅταν
δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ
ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων
ζητοῦν ἀνάπαυσιν καὶ οὐχ εὑρίσκει. 44 τότε
λέγει· εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέψω ὅθεν
ἐξῆλθον. καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα,
(καὶ *o*) σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.
45 τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ'
ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα
ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ
γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου
χείρονα τῶν πρώτων. οὕτως ἔσται καὶ τῇ
γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ. 46 Ἔτι (δὲ *ko*)
αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις ἰδοὺ ἡ μήτηρ
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω
ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι. 47 εἶπεν δέ τις
αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου
ἔξω ἑστήκασιν ζητοῦντές σοι λαλῆσαι. 48 ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ (λέγοντι *N(k)O*)
αὐτῷ· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου καὶ τίνες εἰσὶν
οἱ ἀδελφοί μου; 49 καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα
αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν· ἰδοὺ
ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 50 ὅστις
γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου
τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ
ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

13 Ἐν (δὲ *k*) τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν
ὁ Ἰησοῦς (ἀπὸ *k*) τῆς οἰκίας ἐκάθητο
παρὰ τὴν θάλασσαν. 2 καὶ συνήχθησαν πρὸς
αὐτὸν ὄχλοι πολλοὶ ὥστε αὐτὸν εἰς (τὸ *k*)
πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει. 3 καὶ ἐλάλησεν
αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς λέγων· ἰδοὺ
ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν. 4 καὶ ἐν τῷ
σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν,
καὶ (ἐλθόντα *N(k)(o)*) τὰ πετεινὰ (καὶ
ko) κατέφαγεν αὐτά. 5 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ
τὰ πετρώδη ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ
εὐθέως ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος
γῆς. 6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη,
καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. 7 ἄλλα
δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ
ἄκανθαι καὶ (ἔπνιξαν *N(k)O*) αὐτά. 8 ἄλλα
δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου
καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ
τριάκοντα. 9 ὁ ἔχων ὦτα (ἀκούειν *ko*)
ἀκουέτω. 10 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ
εἶπαν αὐτῷ· διὰ τί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς
αὐτοῖς; 11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς·
ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς

βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ
δέδοται. 12 ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ
καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει,
καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. 13 διὰ
τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ ὅτι
βλέποντες οὐ βλέπουσιν καὶ ἀκούοντες
οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνίουσιν. 14 καὶ
ἀναπληροῦται (ἐπ᾽ *k*) αὐτοῖς ἡ προφητεία
Ἠσαΐου ἡ λέγουσα· ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ
μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ
ἴδητε. 15 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ
τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν·
μήποτε μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς
καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ
συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ (ἰάσομαι
N(k)O) αὐτούς. 16 ὑμῶν δὲ μακάριοι
οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν καὶ τὰ ὦτα
ὑμῶν ὅτι (ἀκούουσιν. *N(k)O*) 17 Ἀμὴν
γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ
δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ
οὐκ εἶδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ
οὐκ ἤκουσαν. 18 Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν
παραβολὴν τοῦ (σπείραντος· *N(k)O*) 19
παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας
καὶ μὴ συνιέντος ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ
ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς.
20 ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς, οὗτός
ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺς μετὰ
χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν. 21 οὐκ ἔχει δὲ
ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν.
γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν
λόγον εὐθὺς σκανδαλίζεται. 22 ὁ δὲ εἰς
τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν
λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος
(τούτου *ko*) καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου
συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται.
(aiōn g165) 23 ὁ δὲ ἐπὶ τὴν καλὴν (τὴν *k*) γῆν
σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων
καὶ συνιείς, ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ, ὃ
μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.
24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς
λέγων· ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
ἀνθρώπῳ (σπείραντι *N(k)O*) καλὸν
σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. 25 ἐν δὲ τῷ
καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ
ἐχθρὸς καὶ (ἐπέσπειρεν *N(k)O*) ζιζάνια
ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν. 26 ὅτε δὲ
ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησεν,
τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. 27 προσελθόντες
δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ·
κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ
σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει (τὰ *k*) ζιζάνια;
28 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο
ἐποίησεν. οἱ δὲ δοῦλοι (λέγουσιν *N(k)O*)
αὐτῷ· θέλεις οὖν ἀπελθόντες (συλλέξωμεν
NK(o)) αὐτά; 29 ὁ δέ (φησιν· *N(k)O*)
οὔ, μήποτε μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια
ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. 30 ἄφετε
συναυξάνεσθαι ἀμφότερα (ἕως *N(k)O*)
τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν (τῷ *k*) καιρῷ τοῦ
θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· συλλέξατε
πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς
δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά· τὸν
δὲ σῖτον (συναγάγετε *NK(o)*) εἰς τὴν
ἀποθήκην μου. 31 Ἄλλην παραβολὴν
παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· ὁμοία ἐστὶν ἡ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως,
ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ
αὐτοῦ· 32 ὃ μικρότερον μέν ἐστιν πάντων
τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον

τῶν λαχάνων ἐστὶν καὶ γίνεται δένδρον
ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ
κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. **33**
Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· ὁμοία
ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ,
ἣν λαβοῦσα γυνὴ (ἐνέκρυψεν *NK(o)*)
εἰς ἀλεύρου σάτα τρία ἕως οὗ ἐζυμώθη
ὅλον. **34** Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς
ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις καὶ χωρὶς
παραβολῆς (οὐδὲν *N(k)O*) ἐλάλει αὐτοῖς,
35 ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ
προφήτου λέγοντος· ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς
τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ
καταβολῆς κόσμου. **36** Τότε ἀφεὶς τοὺς
ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν (ὁ Ἰησοῦς.
k) καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
λέγοντες· (διασάφησον *N(k)O*) ἡμῖν τὴν
παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. **37** Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν (αὐτοῖς· *k*) ὁ σπείρων τὸ
καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου·
38 ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν
σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας·
τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· **39** ὁ
δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος·
ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια (τοῦ *k*) αἰῶνός
ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν. **(aiōn g165)**
40 ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ
πυρὶ (κατακαίεται, *NK(o)*) οὕτως ἔσται ἐν
τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος (τούτου. *k*) **(aiōn
g165)** **41** ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ
τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα
καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν **42**
καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον
τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. **43** τότε οἱ δίκαιοι
ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ὁ ἔχων ὦτα (ἀκούειν
ko) ἀκουέτω. **44** (Πάλιν *k*) ὁμοία
ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ
κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν
ἄνθρωπος ἔκρυψεν. καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς
αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πωλεῖ πάντα ὅσα ἔχει καὶ
ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον. **45** Πάλιν ὁμοία
ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας. **46**
(ὃς *k*) εὑρὼν (δὲ *no*) ἕνα πολύτιμον
μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέπρακεν πάντα
ὅσα εἶχεν καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. **47** Πάλιν
ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ
ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ, **48** ἣν
ὅτε ἐπληρώθη ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν
αἰγιαλόν, καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ
καλὰ εἰς (ἄγγη, *N(k)O*) τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω
ἔβαλον. **49** οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ
τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι
καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου
τῶν δικαίων **(aiōn g165)** **50** καὶ βαλοῦσιν
αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ
ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
ὀδόντων. **51** (λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς *k*)
συνήκατε ταῦτα πάντα; λέγουσιν αὐτῷ·
ναί (κύριε. *k*) **52** Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· διὰ
τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς (εἰς
k) (τῇ βασιλείᾳ *N(k)O*) τῶν οὐρανῶν
ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ ὅστις
ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ
καὶ παλαιά. **53** Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν
ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετῆρεν
ἐκεῖθεν· **54** καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ
ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν

ὥστε ἐκπλήσσεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν·
πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις;
55 οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; (οὐχ
N(k)O) ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ,
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ (Ἰωσὴφ
N(k)O) καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; 56 καὶ
αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς
εἰσιν; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; 57
καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος
εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι (αὐτοῦ *k*) καὶ ἐν
τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 58 καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ
δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

14 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρῴδης
ὁ τετραάρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ 2
καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν
Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ
τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις
ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. 3 ὁ γὰρ Ἡρῴδης
κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδησεν αὐτὸν καὶ
ἐν (τῇ *o*) φυλακῇ (ἀπέθετο *N(k)O*)
διὰ Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 4 ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάννης
αὐτῷ· οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν αὐτήν. 5 καὶ
θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἐφοβήθη τὸν
ὄχλον ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. 6
(Γενεσίοις *N(k)O*) δὲ (γενομένοις *N(k)O*)
τοῦ Ἡρῴδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς
Ἡρῳδιάδος ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσεν τῷ
Ἡρῴδῃ· 7 ὅθεν μεθ᾽ ὅρκου ὡμολόγησεν
αὐτῇ δοῦναι ὃ (ἐὰν *NK(o)*) αἰτήσηται.
8 ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς
αὐτῆς· δός μοι φησὶν ὧδε ἐπὶ πίνακι
τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.
9 καὶ (λυπηθεὶς *N(k)O*) ὁ βασιλεὺς
διὰ (δὲ *k*) τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς
συνανακειμένους ἐκέλευσεν δοθῆναι. 10
καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισεν τὸν Ἰωάννην
ἐν τῇ φυλακῇ. 11 καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ
αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ,
καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτῆς. 12 Καὶ
προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν
τὸ (πτῶμα *N(k)O*) καὶ ἔθαψαν (αὐτόν,
N(k)O) καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ
Ἰησοῦ. 13 (Καὶ *k*) Ἀκούσας (δὲ *no*) ὁ
Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς
ἔρημον τόπον κατ᾽ ἰδίαν. καὶ ἀκούσαντες
οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν
πόλεων. 14 καὶ ἐξελθὼν (ὁ Ἰησοῦς *k*)
εἶδεν πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽
(αὐτοῖς *N(k)O*) καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς
ἀρρώστους αὐτῶν. 15 Ὀψίας δὲ γενομένης
προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ (αὐτοῦ *k*)
λέγοντες· ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα
ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους ἵνα
ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν
ἑαυτοῖς βρώματα. 16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε
αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. 17 οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ·
οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο
ἰχθύας. 18 ὁ δὲ εἶπεν· φέρετέ μοι ὧδε αὐτούς.
19 καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι
ἐπὶ (τοῦ χόρτου, *N(k)O*) (καὶ *k*) λαβὼν
τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας,
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν,
καὶ κλάσας ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς
ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. 20 καὶ
ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν
τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώδεκα
κοφίνους πλήρεις. 21 οἱ δὲ ἐσθίοντες
ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς
γυναικῶν καὶ παιδίων. 22 Καὶ εὐθέως

ἠνάγκασεν (ὁ Ἰησοῦς *k*) τοὺς μαθητὰς
(αὐτοῦ *k*) ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ
προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν ἕως οὗ
ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. **23** Καὶ ἀπολύσας
τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ᾽ ἰδίαν
προσεύξασθαι. Ὀψίας δὲ γενομένης μόνος
ἦν ἐκεῖ. **24** τὸ δὲ πλοῖον ἤδη (σταδίους
πολλοὺς *NO*) (ἀπὸ *N(K)O*) τῆς (γῆς
ἀπεῖχεν *N(K)O*) βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν
κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. **25**
τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς (ἦλθεν
N(K)O) πρὸς αὐτοὺς (ὁ Ἰησοῦς *k*)
περιπατῶν ἐπὶ (τὴν θάλασσαν. *N(k)O*)
26 Οἱ (δὲ *N(k)O*) μαθηταὶ ἰδόντες αὐτὸν
ἐπὶ (τῆς θαλάσσης *N(k)O*) περιπατοῦντα
ἐταράχθησαν λέγοντες ὅτι φάντασμά ἐστιν,
καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. **27** εὐθὺς δὲ
ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς λέγων· θαρσεῖτε·
ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. **28** Ἀποκριθεὶς
δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν· κύριε, εἰ σὺ εἶ,
κέλευσόν με ἐλθεῖν πρός σε ἐπὶ τὰ ὕδατα. **29**
ὁ δὲ εἶπεν· ἐλθέ. καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου
ὁ Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα (καὶ
no) (ἦλθεν *N(k)O*) πρὸς τὸν Ἰησοῦν. **30**
βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη,
καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξεν
λέγων· κύριε, σῶσόν με. **31** Εὐθέως δὲ ὁ
Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ
καὶ λέγει αὐτῷ· ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;
32 καὶ (ἀναβάντων *N(k)O*) αὐτῶν εἰς τὸ
πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. **33** οἱ δὲ ἐν
τῷ πλοίῳ (ἐλθόντες *ko*) προσεκύνησαν
αὐτῷ λέγοντες· ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ. **34**
καὶ διαπεράσαντες ἦλθον (εἰς *NK(o)*)
τὴν γῆν (εἰς *no*) Γεννησαρέτ. **35** καὶ
ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου
ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον
ἐκείνην καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας
τοὺς κακῶς ἔχοντας **36** καὶ παρεκάλουν
αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου
τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαντο
διεσώθησαν.

15 Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ (οἱ
k) ἀπὸ Ἱεροσολύμων Φαρισαῖοι καὶ
γραμματεῖς λέγοντες· **2** διὰ τί οἱ μαθηταί
σου παραβαίνουσιν τὴν παράδοσιν τῶν
πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας
αὐτῶν ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. **3** Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τί καὶ ὑμεῖς
παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ
τὴν παράδοσιν ὑμῶν; **4** ὁ γὰρ θεὸς (εἶπεν
N(k)O) (λέγων· *k*) τίμα τὸν πατέρα (σοῦ
k) καὶ τὴν μητέρα, καὶ ὁ κακολογῶν
πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω. **5**
ὑμεῖς δὲ λέγετε· ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ
μητρί· δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς,
6 (καὶ *k*) οὐ μὴ (τιμήσει *N(k)O*) τὸν
πατέρα αὐτοῦ (ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ, *KO*)
καὶ ἠκυρώσατε (τὸν *N(k)O*) (λόγον
N(K)O) τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν.
7 Ὑποκριταί, καλῶς ἐπροφήτευσεν περὶ
ὑμῶν Ἠσαΐας λέγων· **8** (Ἐγγίζει μοι *K*)
Ὁ λαὸς οὗτος (τῷ στόματι αὐτῶν καὶ *K*)
τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν
πόρρω ἀπέχει ἀπ᾽ ἐμοῦ. **9** μάτην δὲ σέβονταί
με διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα
ἀνθρώπων. **10** Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν
ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς· ἀκούετε καὶ συνίετε·
11 οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ
τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ
τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
12 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ (αὐτοῦ

ko) (λέγουσιν *N(k)O*) αὐτῷ· οἶδας
ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον
ἐσκανδαλίσθησαν; **13** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν·
πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου
ὁ οὐράνιος ἐκριζωθήσεται. **14** ἄφετε αὐτούς·
τυφλοί εἰσιν ὁδηγοί τυφλῶν. τυφλὸς δὲ
τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον
πεσοῦνται. **15** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν
αὐτῷ· φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην.
16 Ὁ δὲ (Ἰησοῦς *k*) εἶπεν· ἀκμὴν καὶ
ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; **17** (οὐ *N(K)O*) νοεῖτε
ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα
εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα
ἐκβάλλεται; **18** τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ
τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται,
κἀκεῖνα κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. **19**
ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ
πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί,
ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. **20** ταῦτά
ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ
δὲ ἀνίπτοις χερσὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν
ἄνθρωπον. **21** Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ
Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ
Σιδῶνος. **22** καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ
τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα (ἔκραζεν
N(k)O) (αὐτῷ *k*) λέγουσα· ἐλέησόν με,
κύριε (υἱὸς *N(k)O*) Δαυίδ. ἡ θυγάτηρ μου
κακῶς δαιμονίζεται. **23** Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη
αὐτῇ λόγον. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ἠρώτουν αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον
αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. **24** Ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ
μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου
Ἰσραήλ. **25** Ἡ δὲ ἐλθοῦσα (προσεκύνει
NK(o)) αὐτῷ λέγουσα· κύριε, βοήθει
μοι. **26** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔστιν
καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ
βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. **27** Ἡ δὲ εἶπεν· ναὶ
κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν
ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης
τῶν κυρίων αὐτῶν. **28** Τότε ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ
πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. καὶ ἰάθη ἡ
θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. **29**
Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ
τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβὰς
εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. **30** καὶ προσῆλθον
αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν
χωλούς, τυφλούς, κυλλούς, κωφούς, καὶ
ἑτέρους πολλοὺς καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς
παρὰ τοὺς πόδας (αὐτοῦ *N(k)O*) (Ἰησοῦ·
k) καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς **31** ὥστε
(τὸν ὄχλον *N(k)O*) θαυμάσαι βλέποντας
κωφοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, (καὶ
no) χωλοὺς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς
βλέποντας. καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν Ἰσραήλ.
32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν· σπλαγχνίζομαι ἐπὶ
τὸν ὄχλον ὅτι ἤδη (ἡμέραι *N(k)O*) τρεῖς
προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί
φάγωσιν. καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ
θέλω μήποτε μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ.
33 καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί (αὐτοῦ·
ko) πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι
ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; **34** Καὶ
λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πόσους ἄρτους ἔχετε;
οἱ δὲ εἶπαν· ἑπτὰ καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. **35** καὶ
(παραγγείλας τῷ ὄχλῳ *N(k)O*) ἀναπεσεῖν
ἐπὶ τὴν γῆν **36** (καὶ *k*) (ἔλαβεν *N(k)O*)
τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, (καὶ
no) εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ (ἐδίδου
N(k)O) τοῖς μαθηταῖς (αὐτοῦ, *ko*) οἱ

δὲ μαθηταὶ (τοῖς ὄχλοις. *N(k)O*) 37 καὶ
ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ τὸ
περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἦραν, ἑπτὰ
σπυρίδας πλήρεις. 38 οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν
τετρακισχίλιοι ἄνδρες χωρὶς γυναικῶν καὶ
παιδίων. 39 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους
ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια
(Μαγαδάν. *N(k)O*)

16 καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ
Σαδδουκαῖοι, πειράζοντες ἐπηρώτησαν
αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι
αὐτοῖς. 2 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς·
ὀψίας γενομένης λέγετε· εὐδία, πυρράζει
γὰρ ὁ οὐρανός. 3 καὶ πρωΐ· σήμερον χειμών,
πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός.
(ὑποκριταί *K*) τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ
οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα
τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε; 4 γενεὰ πονηρὰ
καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον
οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον
Ἰωνᾶ (τοῦ προφήτου. *K*) καὶ καταλιπὼν
αὐτοὺς ἀπῆλθεν. 5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ
(αὐτοῦ *k*) εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο
ἄρτους λαβεῖν. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης
τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 7 οἱ
δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι
ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. 8 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν (αὐτοῖς· *k*) τί διαλογίζεσθε ἐν
ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ (ἔχετε;
N(K)O) 9 οὔπω νοεῖτε οὐδὲ μνημονεύετε
τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων
καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; 10 οὐδὲ
τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων καὶ
πόσας σπυρίδας ἐλάβετε; 11 πῶς οὐ νοεῖτε
ὅτι οὐ περὶ (ἄρτων *N(k)O*) εἶπον ὑμῖν;
(προσέχετε *N(k)O*) (δὲ *no*) ἀπὸ τῆς
ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.
12 Τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν
ἀπὸ τῆς ζύμης (τῶν ἄρτων *N(k)O*) ἀλλ᾽
ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ
Σαδδουκαίων. 13 Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς
τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων· τίνα (με *k*)
λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου; 14 οἱ δὲ εἶπαν· οἱ μέν· Ἰωάννην
τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δέ· Ἠλίαν, ἕτεροι δέ·
Ἰερεμίαν ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. 15 λέγει
αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; 16
Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν· σὺ εἶ ὁ
χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 17 (Καὶ
k) Ἀποκριθεὶς (δὲ *no*) ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῷ· μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ
καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι ἀλλ᾽ ὁ πατήρ
μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 18 κἀγὼ κἀγὼ δέ
σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ
πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ
πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. **(Hadēs
g86)** 19 (καὶ *ko*) δώσω σοι τὰς κλεῖδας τῆς
βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ (ἐὰν *NK(o)*)
δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς
οὐρανοῖς, καὶ ὃ (ἐὰν *NK(o)*) λύσῃς ἐπὶ τῆς
γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 20
Τότε (διεστείλατο *NK(O)*) τοῖς μαθηταῖς
(αὐτοῦ *k*) ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός
ἐστιν (Ἰησοῦς *k*) ὁ χριστός. 21 Ἀπὸ τότε
ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς (Χριστὸς *O*) δεικνύειν
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν εἰς
Ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν καὶ πολλὰ παθεῖν
ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ
γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ
ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. 22 καὶ προσλαβόμενος

αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ
λέγων· ἵλεώς σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι
τοῦτο. 23 Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπεν τῷ Πέτρῳ·
ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ, σκάνδαλον εἶ
(ἐμοῦ, *N(k)O*) ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ
θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. 24 Τότε ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· εἴ τις
θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω
ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ
ἀκολουθείτω μοι. 25 ὃς γὰρ (ἐὰν *N(k)O*)
θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει
αὐτήν· ὃς δ’ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. 26 Τί γὰρ
(ὠφεληθήσεται *N(k)O*) ἄνθρωπος, ἐὰν
τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν
αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος
ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 27 μέλλει
γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ
δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων
αὐτοῦ καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν
πρᾶξιν αὐτοῦ. 28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν (ὅτι *no*)
εἰσίν τινες τῶν ὧδε (ἑστώτων *NK(o)*)
οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν
ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον
ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

17 Καὶ μεθ’ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ
Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ
Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀναφέρει
αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ’ ἰδίαν. 2
καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ
ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ
δὲ ἱμάτια αὐτοῦ (ἐγένετο *NK(o)*) λευκὰ
ὡς τὸ φῶς. 3 καὶ ἰδοὺ (ὤφθη *N(k)O*)
αὐτοῖς Μωϋσῆς καὶ Ἠλίας συλλαλοῦντες
μετ’ αὐτοῦ. 4 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν
τῷ Ἰησοῦ· κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε
εἶναι. εἰ θέλεις, (ποιήσω *N(K)O*) ὧδε
τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν
καὶ Ἠλίᾳ μίαν. 5 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος
ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς,
καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα·
οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς ἐν ᾧ
εὐδόκησα· ἀκούετε αὐτοῦ. 6 καὶ ἀκούσαντες
οἱ μαθηταὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν
καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. 7 καὶ (προσῆλθεν
N(k)O) ὁ Ἰησοῦς, καὶ (ἁψάμενος *N(k)O*)
αὐτῶν εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε.
8 ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
οὐδένα εἶδον εἰ μὴ (αὐτὸν *N(k)O*) Ἰησοῦν
μόνον. 9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν (ἐκ
N(k)O) τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς λέγων· μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα
ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν
(ἐγερθῇ. *N(k)O*) 10 Καὶ ἐπηρώτησαν
αὐτὸν οἱ μαθηταὶ (αὐτοῦ *ko*) λέγοντες·
τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἠλίαν
δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 11 Ὁ δὲ (Ἰησοῦς *k*)
ἀποκριθεὶς εἶπεν (αὐτοῖς· *k*) Ἠλίας μὲν
ἔρχεται (πρῶτον *K*) καὶ ἀποκαταστήσει
πάντα· 12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλίας ἤδη
ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν ἀλλ’
ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν· οὕτως καὶ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ’
αὐτῶν. 13 τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ
Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς. 14
Καὶ ἐλθόντων (αὐτῶν *k*) πρὸς τὸν ὄχλον
προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν
(αὐτὸν *N(k)O*) καὶ λέγων· 15 κύριε,
ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται
καὶ κακῶς (πάσχει· *NK(O)*) πολλάκις γὰρ
πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ.
16 καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου,

καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι.
17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ
ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε μεθ'
ὑμῶν ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν;
φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. 18 καὶ ἐπετίμησεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ
τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ
τῆς ὥρας ἐκείνης. 19 Τότε προσελθόντες
οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον·
διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν
αὐτό; 20 Ὁ δὲ (Ἰησοῦς *k*) (λέγει *N(k)O*)
αὐτοῖς· διὰ τὴν (ὀλιγοπιστίαν *N(K)O*)
ὑμῶν. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν· ἐὰν ἔχητε
πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει
τούτῳ· μετάβα (ἔνθεν *N(k)O*) ἐκεῖ, καὶ
μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.
21 (Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ
μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. *KO*) 22
(Συστρεφομένων *N(K)O*) δὲ αὐτῶν ἐν τῇ
Γαλιλαίᾳ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μέλλει
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς
χεῖρας ἀνθρώπων, 23 καὶ ἀποκτενοῦσιν
αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.
καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. 24 Ἐλθόντων δὲ
αὐτῶν εἰς Καφαρναοὺμ προσῆλθον οἱ τὰ
δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπαν·
ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; 25
λέγει· ναί. καὶ (ὅτε *k*) (ἐλθόντα *N(k)O*)
εἰς τὴν οἰκίαν προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς
λέγων· τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς
τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ
κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν
ἀλλοτρίων; 26 (εἰπόντος *N(k)O*) (δὲ *no*)
(αὐτῷ ὁ Πέτρος *k*) ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων,
ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄρα γε ἐλεύθεροί εἰσιν
οἱ υἱοί. 27 ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς,
πορευθεὶς εἰς (τὴν *k*) θάλασσαν βάλε
ἄγκιστρον καὶ τὸν (ἀναβάντα *NK(o)*)
πρῶτον ἰχθὺν ἆρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα
αὐτοῦ εὑρήσεις στατῆρα. ἐκεῖνον λαβὼν
δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

18 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ
μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες· τίς ἄρα
μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;
2 καὶ προσκαλεσάμενος (ὁ Ἰησοῦς *k*)
παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν 3 καὶ
εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ
γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 4 ὅστις οὖν
(ταπεινώσει *N(k)O*) ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον
τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῶν οὐρανῶν. 5 καὶ ὃς (ἐὰν *NK(o)*)
δέξηται ἓν παιδίον (τοιοῦτο *N(k)O*) ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται. 6 ὃς δ' ἂν
σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν
πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα
κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς (περὶ *N(k)(o)*)
τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ
ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. 7 Οὐαὶ τῷ
κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γὰρ
(ἐστιν *ko*) ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, πλὴν
οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ (ἐκείνῳ *k*) δι' οὗ τὸ
σκάνδαλον ἔρχεται. 8 εἰ δὲ ἡ χείρ σου
ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον
(αὐτὸν *N(K)O*) καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν
σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν κυλλὸν ἢ
χωλὸν ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα
βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. **(aiōnios g166)**
9 καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε,
ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί
ἐστιν μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν
ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς

τὴν γέενναν τοῦ πυρός. **(Geenna g1067)** **10**
Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν
τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι
αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσιν τὸ
πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
11 (ἦλθεν *KO*) (γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
σῶσαι τὸ ἀπολωλός. *K*) **12** Τί ὑμῖν δοκεῖ;
ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα
καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ (ἀφήσει
N(k)O) τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐπὶ τὰ ὄρη,
(καὶ *no*) πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον;
13 καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω
ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ᾽ αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς
ἐνενήκοντα ἐννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις.
14 οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ
πατρὸς (ὑμῶν *NK(O)*) τοῦ ἐν οὐρανοῖς
ἵνα ἀπόληται (ἓν *N(k)O*) τῶν μικρῶν
τούτων. **15** Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ
ἀδελφός σου, ὕπαγε (καὶ *k*) ἔλεγξον
αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου. ἐάν
σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου.
16 ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ
σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο ἵνα ἐπὶ στόματος δύο
μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα. **17** ἐὰν
δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ.
ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω
σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. **18**
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὅσα (ἐὰν *NK(o)*) δήσητε
ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν (τῷ *ko*)
οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς,
ἔσται λελυμένα ἐν (τῷ *ko*) οὐρανῷ. **19**
Πάλιν (ἀμὴν *NO*) λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο
συμφωνήσωσιν (ἐξ *no*) ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς
περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται,
γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ
ἐν οὐρανοῖς. **20** οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς
συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν
μέσῳ αὐτῶν. **21** Τότε προσελθὼν ὁ Πέτρος
εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς
ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως
ἑπτάκις; **22** Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· οὐ λέγω
σοι ἕως ἑπτάκις ἀλλ᾽ ἕως ἑβδομηκοντάκις
ἑπτά. **23** Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ ὃς
ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων
αὐτοῦ. **24** ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν
(προσηνέχθη *NK(o)*) αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης
μυρίων ταλάντων. **25** μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ
ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος
(αὐτοῦ *k*) πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα
(αὐτοῦ *ko*) καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα
ὅσα (ἔχει *N(k)O*) καὶ ἀποδοθῆναι. **26**
Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ
λέγων· (κύριε, *ko*) μακροθύμησον ἐπ᾽
(ἐμοί, *NK(o)*) καὶ πάντα ἀποδώσω σοι.
27 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου
ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον
ἀφῆκεν αὐτῷ. **28** ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος
ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ
ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ
κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγεν λέγων· ἀπόδος
(μοι *k*) (εἴ *N(k)O*) τι ὀφείλεις. **29**
πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ (εἰς τοὺς
πόδας αὐτοῦ *K*) παρεκάλει αὐτὸν λέγων·
μακροθύμησον ἐπ᾽ (ἐμοί, *NK(o)*) καὶ
(πάντα *K*) ἀποδώσω σοι. **30** ὁ δὲ οὐκ
ἤθελεν, ἀλλ᾽ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν
εἰς φυλακὴν ἕως (οὗ *ko*) ἀποδῷ τὸ
ὀφειλόμενον. **31** Ἰδόντες (οὖν *N(k)O*) οἱ
σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν
σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ
(ἑαυτῶν *N(k)O*) πάντα τὰ γενόμενα. **32**

Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος
αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν
τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι ἐπεὶ
παρεκάλεσάς με. **33** οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι
τὸν σύνδουλόν σου ὡς κἀγὼ κἀγὼ σὲ
ἠλέησα; **34** Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ
παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ
ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον (αὐτῷ. *ko*) **35**
οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ (οὐράνιος *N(k)O*)
ποιήσει ὑμῖν ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν (τὰ
παραπτώματα αὐτῶν. *K*)

19 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς
τοὺς λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ
τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς
Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. **2** καὶ
ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ
ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. **3** καὶ προσῆλθον
αὐτῷ (οἱ *k*) Φαρισαῖοι πειράζοντες
αὐτὸν καὶ λέγοντες (αὐτῷ· *k*) εἰ ἔξεστιν
ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; **4** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
εἶπεν (αὐτοῖς· *k*) οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ
(κτίσας *N(K)O*) ἀπ᾽ ἀρχῆς ἄρσεν καὶ
θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς; **5** καὶ εἶπεν· ἕνεκα
τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα
καὶ τὴν μητέρα καὶ (κολληθήσεται *N(k)O*)
τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο
εἰς σάρκα μίαν **6** ὥστε οὐκέτι οὐκέτι
εἰσὶν δύο ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ θεὸς
συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. **7**
Λέγουσιν αὐτῷ· τί οὖν Μωϋσῆς ἐνετείλατο
δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι
αὐτήν; **8** Λέγει αὐτοῖς ὅτι Μωϋσῆς πρὸς
τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν
ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ᾽ ἀρχῆς δὲ
οὐ γέγονεν οὕτως. **9** Λέγω δὲ ὑμῖν· ὅτι ὃς
ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ (εἰ *k*) μὴ
ἐπὶ πορνείᾳ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται.
(καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται.
KO) **10** Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ
τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. **11** Ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐ πάντες χωροῦσιν τὸν
λόγον τοῦτον ἀλλ᾽ οἷς δέδοται. **12** εἰσὶν
γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς
ἐγεννήθησαν οὕτως, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι
οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων,
καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν
ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω. **13** Τότε
(προσηνέχθησαν *N(k)O*) αὐτῷ παιδία ἵνα
τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσεύξηται·
οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. **14** ὁ
δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ
κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με· τῶν γὰρ
τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
15 καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἐπορεύθη
ἐκεῖθεν. **16** Καὶ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν αὐτῷ
εἶπεν· διδάσκαλε (ἀγαθέ, *K*) τί ἀγαθὸν
ποιήσω ἵνα (σχῶ *N(k)O*) ζωὴν αἰώνιον;
(aiōnios g166) **17** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τί με (ἐρωτᾷς
N(k)O) (περὶ τοῦ *no*) (ἀγαθοῦ; *N(k)O*)
(εἷς *N(K)O*) (ἐστιν ὁ *no*) ἀγαθός (εἰ μὴ
εἷς ὁ θεός. *K*) εἰ δὲ θέλεις εἰς τὴν ζωὴν
εἰσελθεῖν, (τήρησον *NK(o)*) τὰς ἐντολάς.
18 Λέγει αὐτῷ· ποίας; ὁ δὲ Ἰησοῦς (εἶπεν·
NK(o)) τὸ οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις,
οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, **19** τίμα
τὸν πατέρα (σου *k*) καὶ τὴν μητέρα, καὶ
ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.
20 Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· πάντα ταῦτα

(ἐφύλαξα *N(k)O*) (ἐκ νεότητός μου, *K*)
τί ἔτι ὑστερῶ; 21 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε πώλησόν
σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς (τοῖς *no*)
πτωχοῖς· καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν (οὐρανοῖς,
N(k)O) καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. 22
Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν (τοῦτον *ko*)
λόγον ἀπῆλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων
κτήματα πολλά. 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
πλούσιος δυσκόλως εἰσελεύσεται εἰς τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 24 Πάλιν δὲ
λέγω ὑμῖν· εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ
(τρυπήματος *NK(o)*) ῥαφίδος (διελθεῖν
NK(o)) ἢ πλούσιον εἰσελθεῖν εἰς τὴν
βασιλείαν (τοῦ *NK(o)*) (θεοῦ. *NK(O)*)
25 Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ (αὐτοῦ *k*)
ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες· τίς ἄρα
δύναται σωθῆναι; 26 ἐμβλέψας δὲ ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· παρὰ ἀνθρώποις
τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ θεῷ πάντα
δυνατά (ἐστίν. *k*) 27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ
Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν
πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται
ἡμῖν; 28 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές
μοι ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης
αὐτοῦ, (καθήσεσθε *N(k)O*) καὶ (ὑμεῖς
NK(O)) ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες
τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. 29 Καὶ
πᾶς (ὅστις *N(k)O*) ἀφῆκεν οἰκίας ἢ
ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα
ἢ (γυναῖκα ἢ *KO*) τέκνα ἢ ἀγροὺς
ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός (μου, *NK(o)*)
(ἑκατονταπλασίονα *NK(O)*) λήμψεται καὶ
ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. **(aiōnios g166)**
30 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ
ἔσχατοι πρῶτοι.

20 Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ ὅστις
ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας
εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. 2 (Καὶ *o*)
συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ
δηναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς
εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. 3 καὶ ἐξελθὼν
περὶ (τήν *k*) τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους
ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς 4 καὶ ἐκείνοις
εἶπεν· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα,
καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν. οἱ δὲ
ἀπῆλθον. 5 πάλιν (δὲ *no*) ἐξελθὼν περὶ
ἕκτην καὶ ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως.
6 περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην (ὥραν *k*) ἐξελθὼν
εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας (ἀργούς *K*) καὶ
λέγει αὐτοῖς· τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν
ἡμέραν ἀργοί; 7 λέγουσιν αὐτῷ ὅτι οὐδεὶς
ἡμᾶς ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε
καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα (καὶ ὃ ἐὰν
ᾖ δίκαιον λήψεσθε. *K*) 8 Ὀψίας δὲ
γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος
τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς ἐργάτας
καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθὸν ἀρξάμενος
ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. 9 καὶ
ἐλθόντες (δὲ *o*) οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην
ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. 10 (καὶ *no*)
ἐλθόντες (δὲ *k*) οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι
(πλεῖον *N(k)O*) λήμψονται· καὶ ἔλαβον (τὸ
no) ἀνὰ δηνάριον καὶ αὐτοί. 11 λαβόντες
δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου 12
λέγοντες (ὅτι· *k*) οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν
ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς
ἐποίησας, τοῖς βαστάσασιν τὸ βάρος τῆς

ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. 13 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
ἑνὶ αὐτῶν εἶπεν· ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ
δηναρίου συνεφώνησάς μοι; 14 ἆρον τὸ
σὸν καὶ ὕπαγε. θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ
δοῦναι ὡς καὶ σοί· 15 ἢ οὐκ ἔξεστίν μοι ὃ
θέλω ποιῆσαι ἐν τοῖς ἐμοῖς; (ἢ *N(K)O*)
ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν ὅτι ἐγὼ
ἀγαθός εἰμι; 16 οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι
πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι (πολλοὶ γὰρ
εἰσιν κλητοί ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. *KO*) 17
Καὶ (μέλλων *O*) (δὲ *o*) (ἀναβαίνων
NK(o)) ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα
παρέλαβεν τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ'
ἰδίαν καὶ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν αὐτοῖς· 18
ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται
τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ
κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ 19 καὶ
παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ
ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι·
καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ (ἐγερθήσεται. *N(k)O*)
20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν
υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς
προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι (ἀπ' *N(k)O*)
αὐτοῦ. 21 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· τί θέλεις; λέγει
αὐτῷ· εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο
υἱοί μου εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ
εὐωνύμων (σου *no*) ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 22
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐκ οἴδατε τί
αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ
μέλλω πίνειν (καὶ *K(o)*) (τὸ βάπτισμα ὃ
ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; *K*) λέγουσιν
αὐτῷ· δυνάμεθα. 23 (Καὶ *k*) λέγει αὐτοῖς·
τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε (καὶ τὸ
βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε,
K) τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ
εὐωνύμων (μου *k*) οὐκ ἔστιν ἐμὸν (τοῦτο
n) δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ
πατρός μου. 24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα
ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. 25
Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς
εἶπεν· οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν
κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι
κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. 26 οὐχ οὕτως
(δέ *k*) (ἔσται *NK(o)*) ἐν ὑμῖν, ἀλλ'
ὃς (ἐὰν *NK(o)*) θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας
γενέσθαι, (ἔσται *N(k)O*) ὑμῶν διάκονος·
27 καὶ ὃς (ἂν *N(k)O*) θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι
πρῶτος, (ἔσται *N(k)O*) ὑμῶν δοῦλος· 28
ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν
διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.
29 Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰεριχὼ
ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. 30 καὶ
ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν
ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει,
ἔκραξαν λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς κύριε
(Ἰησοῦ, *O*) (υἱὸς *NK(O)*) Δαυίδ. 31 Ὁ δὲ
ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν.
οἱ δὲ μεῖζον (ἔκραξαν *N(k)O*) λέγοντες·
ἐλέησον ἡμᾶς κύριε, (υἱὸς *NK(O)*) Δαυίδ.
32 Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ
εἶπεν· τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν; 33 λέγουσιν
αὐτῷ· κύριε, ἵνα (ἀνοιγῶσιν *N(k)O*) οἱ
ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. 34 σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς ἥψατο τῶν (ὀμμάτων *N(k)O*)
αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν (αὐτῶν οἱ
ὀφθαλμοί *k*) καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

21 Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ
ἦλθον εἰς Βηθφαγὴ (εἰς *N(k)O*) τὸ
ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε (ὁ *ko*) Ἰησοῦς
ἀπέστειλεν δύο μαθητὰς 2 λέγων αὐτοῖς·

(πορεύεσθε *N(k)O*) εἰς τὴν κώμην τὴν
(κατέναντι *N(k)O*) ὑμῶν. καὶ εὐθέως
εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ'
αὐτῆς· λύσαντες (ἀγάγετέ *NK(o)*) μοι. 3
καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ κύριος
αὐτῶν χρείαν ἔχει, εὐθὺς δὲ (ἀποστελεῖ
NK(o)) αὐτούς. 4 Τοῦτο δὲ (ὅλον *k*)
γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ
προφήτου λέγοντος· 5 εἴπατε τῇ θυγατρὶ
Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι, πραῢς
καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ (ἐπὶ *no*)
πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. 6 Πορευθέντες δὲ οἱ
μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς (συνέταξεν
N(k)O) αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 7 ἤγαγον τὴν
ὄνον καὶ τὸν πῶλον καὶ ἐπέθηκαν (ἐπ'
N(k)O) αὐτῶν τὰ ἱμάτια (αὐτῶν, *k*) καὶ
ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. 8 ὁ δὲ πλεῖστος
ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ
ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν
δένδρων καὶ ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ. 9
οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες (αὐτὸν *no*)
καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες·
ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυίδ, εὐλογημένος ὁ
ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, ὡσαννὰ ἐν
τοῖς ὑψίστοις. 10 Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς
Ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα·
τίς ἐστιν οὗτος; 11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον·
οὗτός ἐστιν ὁ προφήτης Ἰησοῦς, ὁ ἀπὸ
Ναζαρὲθ τῆς Γαλιλαίας. 12 Καὶ εἰσῆλθεν
(ὁ *k*) Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν (τοῦ θεοῦ
K) καὶ ἐξέβαλεν πάντας τοὺς πωλοῦντας
καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς
τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψεν
καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς
περιστεράς. 13 καὶ λέγει αὐτοῖς· γέγραπται·
ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται,
ὑμεῖς δὲ αὐτὸν (ποιεῖτε *N(k)O*) σπήλαιον
λῃστῶν. 14 καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ
καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν
αὐτούς. 15 ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν καὶ
τοὺς παῖδας (τοὺς *no*) κράζοντας ἐν τῷ
ἱερῷ καὶ λέγοντας· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυίδ,
ἠγανάκτησαν 16 καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἀκούεις τί
οὗτοι λέγουσιν; ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς·
ναί. οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι ἐκ στόματος
νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον;
17 Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς
πόλεως εἰς Βηθανίαν καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ. 18
(πρωῒ *N(k)O*) δὲ (ἐπανάγων *NK(o)*) εἰς
τὴν πόλιν ἐπείνασεν, 19 καὶ ἰδὼν συκῆν
μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ' αὐτὴν καὶ
οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον
καὶ λέγει αὐτῇ· (οὐ *o*) μηκέτι ἐκ σοῦ
καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξηράνθη
παραχρῆμα ἡ συκῆ. (aiōn g165) 20 καὶ ἰδόντες
οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες· πῶς
παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ; 21 Ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν·
ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ
μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν
κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε· ἄρθητι καὶ
βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται· 22
καὶ πάντα ὅσα (ἂν *NK(o)*) αἰτήσητε ἐν
τῇ προσευχῇ πιστεύοντες, λήμψεσθε. 23
Καὶ (ἐλθόντος αὐτοῦ *N(k)O*) εἰς τὸ ἱερὸν
προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες·
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς καὶ τίς σοι
ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 24 Ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἐρωτήσω ὑμᾶς
κἀγὼ κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι

κἀγὼ κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ. 25 τὸ βάπτισμα (τὸ *no*) Ἰωάννου
πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ
διελογίζοντο (ἐν *N(k)O*) ἑαυτοῖς λέγοντες·
ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν· διὰ
τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 26 ἐὰν δὲ
εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν
ὄχλον· πάντες γὰρ ὡς προφήτην ἔχουσιν
τὸν Ἰωάννην. 27 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ
Ἰησοῦ εἶπαν· οὐκ οἴδαμεν. ἔφη αὐτοῖς
καὶ αὐτός· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ
ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ;
ἄνθρωπος εἶχεν τέκνα δύο, καὶ προσελθὼν
τῷ πρώτῳ εἶπεν· τέκνον, ὕπαγε σήμερον
ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι (μου. *k*) 29
ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐ θέλω· ὕστερον
δὲ μεταμεληθεὶς ἀπῆλθεν. 30 (Καὶ *k*)
προσελθὼν (δὲ *no*) τῷ (ἑτέρῳ *N(K)O*)
εἶπεν ὡσαύτως. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν·
ἐγώ, κύριε· καὶ οὐκ ἀπῆλθεν. 31 τίς ἐκ
τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ πατρός;
λέγουσιν (αὐτῷ· *k*) ὁ (πρῶτος. *NK(O)*)
λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν
ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 32
ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης πρὸς ὑμᾶς ἐν ὁδῷ
δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ·
οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν
αὐτῷ. ὑμεῖς δὲ ἰδόντες (οὐδὲ *N(k)O*)
μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.
33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε· ἄνθρωπος
(τις *k*) ἦν οἰκοδεσπότης ὅστις ἐφύτευσεν
ἀμπελῶνα καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν
καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησεν
πύργον καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ
ἀπεδήμησεν. 34 ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς
τῶν καρπῶν, ἀπέστειλεν τοὺς δούλους
αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς
καρποὺς αὐτοῦ. 35 καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ
τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ
ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. 36 πάλιν
ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν
πρώτων, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως.
37 ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς
τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων· ἐντραπήσονται
τὸν υἱόν μου. 38 Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες
τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ
κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν
καὶ (σχῶμεν *N(k)O*) τὴν κληρονομίαν
αὐτοῦ. 39 καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον
ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. 40
ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος,
τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; 41
λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει
αὐτοὺς καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται
ἄλλοις γεωργοῖς οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ
τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. 42
Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε
ἐν ταῖς γραφαῖς· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν
οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς
κεφαλὴν γωνίας. παρὰ κυρίου ἐγένετο
αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς
ἡμῶν; 43 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι
ἀρθήσεται ἀφ᾽ ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ
καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς
αὐτῆς. 44 καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον
συνθλασθήσεται· ἐφ᾽ ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ, λικμήσει
αὐτόν. 45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν
ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει. 46 καὶ ζητοῦντες
αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους,
(ἐπεὶ εἰς *N(k)O*) προφήτην αὐτὸν εἶχον.

22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν ἐν
παραβολαῖς αὐτοῖς λέγων· 2 ὡμοιώθη
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ
ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 3 καὶ
ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι
τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ
ἤθελον ἐλθεῖν. 4 πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους
δούλους λέγων· εἴπατε τοῖς κεκλημένοις·
ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου (ἡτοίμακα, *N(k)O*) οἱ
ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ
πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. 5
οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, (ὃς *N(k)O*)
μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, (ὃς *N(k)O*)
δὲ (ἐπὶ *N(k)O*) τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· 6
οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους
αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. 7 (καὶ
o) (ἀκούσας *k*) ὁ δὲ βασιλεὺς (ἐκεῖνος
k) ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα
αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ
τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. 8 Τότε λέγει
τοῖς δούλοις αὐτοῦ· ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός
ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. 9
πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν,
καὶ ὅσους (ἐὰν *N(k)O*) εὕρητε, καλέσατε
εἰς τοὺς γάμους. 10 καὶ ἐξελθόντες οἱ
δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον
πάντας (οὓς *N(k)O*) εὗρον, πονηρούς
τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ (γάμος
NK(O)) ἀνακειμένων. 11 Εἰσελθὼν δὲ
ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους
εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον
ἔνδυμα γάμου 12 καὶ λέγει αὐτῷ· ἑταῖρε,
πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου;
ὁ δὲ ἐφιμώθη. 13 τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν τοῖς
διακόνοις· δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας
(ἄρατε καὶ *KO*) ἐκβάλετε αὐτὸν εἰς τὸ
σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 14 πολλοὶ
γάρ εἰσιν κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. 15
Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον
ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ.
16 καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς
αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν (λέγοντες·
NK(o)) διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς
εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ
διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός,
οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων.
17 εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστιν
δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὔ; 18 Γνοὺς δὲ ὁ
Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν· τί με
πειράζετε, ὑποκριταί; 19 ἐπιδείξατέ μοι τὸ
νόμισμα τοῦ κήνσου. οἱ δὲ προσήνεγκαν
αὐτῷ δηνάριον. 20 καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνος
ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; 21 λέγουσιν
αὐτῷ· Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς· ἀπόδοτε
οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ
τῷ θεῷ. 22 καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν,
καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθαν. 23 Ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι
(οἱ *k*) λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν καὶ
ἐπηρώτησαν αὐτὸν 24 λέγοντες· διδάσκαλε,
Μωϋσῆς εἶπεν· ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων
τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ. 25 ἦσαν δὲ παρ᾽ ἡμῖν ἑπτὰ
ἀδελφοί. καὶ ὁ πρῶτος γήμας ἐτελεύτησεν,
καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· 26 ὁμοίως καὶ
ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ἕως τῶν ἑπτά. 27
ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν (καὶ *ko*) ἡ
γυνή. 28 ἐν τῇ ἀναστάσει οὖν τίνος τῶν
ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν.

29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν
δύναμιν τοῦ θεοῦ. 30 ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει
οὔτε γαμοῦσιν οὔτε (γαμίζονται *N(k)O*)
ἀλλ’ ὡς ἄγγελοι (τοῦ *K*) (θεοῦ *KO*) ἐν
(τῷ *no*) οὐρανῷ εἰσιν. 31 περὶ δὲ τῆς
ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ
ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγοντος· 32 ἐγώ
εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ
θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς (θεὸς *k*)
νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων. 33 Καὶ ἀκούσαντες οἱ
ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. 34
Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσεν
τοὺς Σαδδουκαίους συνήχθησαν ἐπὶ τὸ
αὐτό. 35 καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν
νομικὸς πειράζων αὐτόν (καὶ λέγων· *k*)
36 διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ
νόμῳ; 37 ὁ δὲ (Ἰησοῦς *k*) (ἔφη *N(k)O*)
αὐτῷ· ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐν
ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. 38 αὕτη ἐστὶν (ἡ
no) μεγάλη καὶ πρώτη ἐντολή. 39 δευτέρα
δὲ ὁμοία (αὐτῇ· *NK(o)*) ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 40 ἐν ταύταις ταῖς
δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος (κρέμαται
N(k)O) καὶ οἱ προφῆται. 41 Συνηγμένων
δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ
Ἰησοῦς 42 λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ
χριστοῦ; τίνος υἱός ἐστιν; λέγουσιν αὐτῷ·
τοῦ Δαυίδ. 43 Λέγει αὐτοῖς· πῶς οὖν Δαυὶδ
ἐν πνεύματι καλεῖ αὐτὸν κύριον λέγων· 44
εἶπεν (ὁ *k*) κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου
ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
σου (ὑποκάτω *N(k)O*) τῶν ποδῶν σου;
45 εἰ οὖν Δαυὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς
υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν; 46 καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο
ἀποκριθῆναι αὐτῷ λόγον οὐδὲ ἐτόλμησέν
τις ἀπ’ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι
αὐτὸν οὐκέτι. οὐκέτι.

23 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις
καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ 2 λέγων·
ἐπὶ τῆς Μωϋσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι· 3 πάντα οὖν
ὅσα (ἐὰν *N(k)O*) εἴπωσιν ὑμῖν (τηρεῖν
K) (ποιήσατε *N(k)O*) καὶ τηρεῖτε. κατὰ
δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσιν
γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν. 4 δεσμεύουσιν (δὲ
N(k)O) φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα
καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν
ἀνθρώπων· αὐτοὶ δὲ τῷ δακτύλῳ αὐτῶν
οὐ θέλουσιν κινῆσαι αὐτά. 5 πάντα δὲ τὰ
ἔργα αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς
ἀνθρώποις· πλατύνουσιν (γὰρ *N(k)O*) τὰ
φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσιν τὰ
κράσπεδα (τῶν *k*) (ἱματίων αὐτῶν. *K*)
6 φιλοῦσιν (δὲ *N(k)O*) τὴν πρωτοκλισίαν
ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας
ἐν ταῖς συναγωγαῖς 7 καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς
ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν
ἀνθρώπων ῥαββί (ῥαββί. *K*) 8 ὑμεῖς δὲ
μὴ κληθῆτε ῥαββί· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν
ὁ (διδάσκαλος *N(k)O*) (ὁ Χριστός, *K*)
πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. 9 Καὶ
πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς·
εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ πατὴρ ὁ (οὐράνιος.
N(k)O) 10 μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί, (ὅτι
N(k)O) (ὁ *k*) καθηγητὴς ὑμῶν ἐστιν
εἷς, ὁ Χριστός. 11 ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται
ὑμῶν διάκονος. 12 ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν
ταπεινωθήσεται, καὶ ὅστις ταπεινώσει
ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. 13 Οὐαὶ (δὲ *no*)
ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί,

ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ
οὐκ εἰσέρχεσθε οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους
ἀφίετε εἰσελθεῖν. 14 (Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς
καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε
τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει
μακρὰν προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε
περισσότερον κρίμα. *K*) 15 Οὐαὶ ὑμῖν,
γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν
ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται,
ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον
ὑμῶν. (Geenna g1067) 16 Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ
τυφλοὶ οἱ λέγοντες· ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ,
οὐδέν ἐστιν· ὃς δ’ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ
τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. 17 μωροὶ καὶ τυφλοί,
τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ
(ἁγιάσας *N(k)O*) τὸν χρυσόν; 18 καὶ ὃς
(ἂν *N(k)O*) ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ,
οὐδέν ἐστιν· ὃς δ’ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ
τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. 19 (μωροὶ καὶ
K) τυφλοί, τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον ἢ τὸ
θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον; 20 ὁ
οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν
αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ, 21
καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ
καὶ ἐν τῷ (κατοικοῦντι *NK(o)*) αὐτόν,
22 καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὀμνύει ἐν
τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ
ἐπάνω αὐτοῦ. 23 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ
Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ
ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον
καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν
κρίσιν καὶ (τὸ ἔλεος *N(k)O*) καὶ τὴν
πίστιν· ταῦτα (δὲ *no*) ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα
κἀκεῖνα μὴ (ἀφιέναι. *NK(o)*) 24 ὁδηγοὶ
τυφλοί, οἱ διϋλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν
δὲ κάμηλον καταπίνοντες. 25 Οὐαὶ ὑμῖν,
γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς
παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς
καὶ (ἀκρασίας. *NK(O)*) 26 Φαρισαῖε τυφλέ,
καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου
(καὶ *KO*) (τῆς *ko*) (παροψίδος *KO*)
ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς (αὐτοῦ *N(K)O*)
καθαρόν. 27 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ
Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι (παρομοιάζετε
NK(o)) τάφοις κεκονιαμένοις οἵτινες
ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν
δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης
ἀκαθαρσίας. 28 οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν
φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν
δέ ἐστε μεστοὶ ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.
29 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι
ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους
τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα
τῶν δικαίων 30 καὶ λέγετε· εἰ (ἤμεθα
N(k)O) ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων
ἡμῶν, οὐκ ἂν (ἤμεθα *N(k)O*) αὐτῶν
κοινωνοὶ ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν, 31
ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε τῶν
φονευσάντων τοὺς προφήτας· 32 καὶ ὑμεῖς
πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν.
33 ὄφεις γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε
ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης; (Geenna
g1067) 34 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω
πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ
γραμματεῖς· (καὶ *k*) ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε
καὶ σταυρώσετε καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε
ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ
πόλεως εἰς πόλιν· 35 ὅπως ἔλθῃ ἐφ’ ὑμᾶς
πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυννόμενον ἐπὶ τῆς

γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἅβελ τοῦ δικαίου
ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου
ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ
θυσιαστηρίου. **36** ἀμὴν λέγω ὑμῖν· (ὅτι *o*)
ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. **37**
Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλὴμ ἡ (ἀποκτείνουσα
NK(o)) τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα
τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις
ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου,
ὃν τρόπον ὄρνις ἐπισυνάγει τὰ νοσσία
(αὐτῆς *N(k)O*) ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ
ἠθελήσατε; **38** ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος
ὑμῶν ἔρημος. **39** λέγω γὰρ ὑμῖν· οὐ μή με
ἴδητε ἀπ᾽ ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε· εὐλογημένος
ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

24 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ
ἐπορεύετο, καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς
τοῦ ἱεροῦ. **2** Ὁ δὲ (ἀποκριθεὶς *NO*)
(Ἰησοῦς *k*) εἶπεν αὐτοῖς· οὐ βλέπετε
ταῦτα πάντα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν· οὐ μὴ
ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον ὃς οὐ (μὴ *k*)
καταλυθήσεται. **3** Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ
τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν προσῆλθον αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ κατ᾽ ἰδίαν λέγοντες· εἰπὲ ἡμῖν
πότε ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς
σῆς παρουσίας καὶ (τῆς *k*) συντελείας
τοῦ αἰῶνος; **(aiōn g165)** **4** Καὶ ἀποκριθεὶς
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· βλέπετε μή τις
ὑμᾶς πλανήσῃ. **5** πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες· ἐγώ εἰμι
ὁ χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. **6**
μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς
πολέμων· ὁρᾶτε, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ
(πάντα *k*) γενέσθαι ἀλλ᾽ οὔπω ἐστὶν τὸ
τέλος. **7** Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος
καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται
λιμοὶ (καὶ λοιμοὶ *K*) καὶ σεισμοὶ κατὰ
τόπους. **8** πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων.
9 Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν καὶ
ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου.
10 καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ
ἀλλήλους παραδώσουσιν καὶ μισήσουσιν
ἀλλήλους· **11** καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται
ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσιν πολλούς·
12 καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν
ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. **13** ὁ δὲ
ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. **14**
καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον
τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς
μαρτύριον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν· καὶ τότε
ἥξει τὸ τέλος. **15** Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ
βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ
Δανιὴλ τοῦ προφήτου (ἑστὸς *NK(o)*) ἐν
τόπῳ ἁγίῳ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, **16**
τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν (εἰς
N(k)O) τὰ ὄρη, **17** ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ
(καταβάτω *N(k)O*) ἆραι (τὰ *N(k)O*) ἐκ
τῆς οἰκίας αὐτοῦ, **18** καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ
μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι (τὸ ἱμάτιον
N(k)O) αὐτοῦ. **19** οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ
ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις. **20** προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ
γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος μηδὲ (ἐν
k) σαββάτῳ. **21** ἔσται γὰρ τότε θλῖψις
μεγάλη οἵα οὐ γέγονεν ἀπ᾽ ἀρχῆς κόσμου
ἕως τοῦ νῦν οὐδ᾽ οὐ μὴ γένηται. **22** καὶ εἰ
μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ
ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς
κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. **23**
Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ἰδοὺ ὧδε ὁ χριστὸς

ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε. 24 ἐγερθήσονται
γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ
δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα ὥστε
(πλανῆσαι *NK(o)*) εἰ δυνατὸν καὶ τοὺς
ἐκλεκτούς. 25 ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν. 26
ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ
ἐστίν, μὴ ἐξέλθητε· ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις,
μὴ πιστεύσητε. 27 ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ
ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως
δυσμῶν, οὕτως ἔσται (καὶ *k*) ἡ παρουσία
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 28 ὅπου (γὰρ *k*)
ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ
ἀετοί. 29 εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν
ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται,
καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ
οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.
30 καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ
υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν (τῷ *ko*) οὐρανῷ·
καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς
γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ
μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. 31
καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ
σάλπιγγος (φωνῆς *ko*) μεγάλης, καὶ
ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ
τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ᾽ ἄκρων οὐρανῶν
ἕως (τῶν *no*) ἄκρων αὐτῶν. 32 Ἀπὸ δὲ τῆς
συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ
κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς καὶ τὰ φύλλα
ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος. 33
οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα,
γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. 34
ἀμὴν λέγω ὑμῖν (ὅτι *no*) οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ
γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. 35
ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ (παρελεύσεται, *N(k)O*)
οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. 36 Περὶ
δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ (τῆς *k*) ὥρας
οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν
(οὐδὲ ὁ υἱός, *NO*) εἰ μὴ ὁ πατὴρ (μου *k*)
μόνος. 37 ὥσπερ (γὰρ *N(k)O*) αἱ ἡμέραι
τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται (καὶ *k*) ἡ παρουσία
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 38 (ὡς *N(k)O*)
γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις (ἐκείναις *no*)
ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, τρώγοντες
καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ (γαμίζοντες,
N(k)O) ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε
εἰς τὴν κιβωτόν, 39 καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως
ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας,
οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου. 40 Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ
ἀγρῷ· (ὁ *k*) εἷς παραλαμβάνεται καὶ (ὁ
k) εἷς ἀφίεται. 41 δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ
(μύλῳ· *N(k)O*) μία παραλαμβάνεται καὶ
μία ἀφίεται. 42 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ
οἴδατε ποίᾳ (ἡμέρᾳ *N(K)O*) ὁ κύριος ὑμῶν
ἔρχεται. 43 ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει
ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης
ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἴασεν
(διορυχθῆναι *N(k)O*) τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.
44 διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι
ᾗ οὐ δοκεῖτε ὥρᾳ, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἔρχεται. 45 Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος
καὶ φρόνιμος ὃν κατέστησεν ὁ κύριος
(αὐτοῦ *k*) ἐπὶ τῆς (οἰκετείας *N(K)O*)
αὐτοῦ τοῦ (δοῦναι *N(k)O*) αὐτοῖς τὴν
τροφὴν ἐν καιρῷ; 46 μακάριος ὁ δοῦλος
ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει
οὕτως ποιοῦντα. 47 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ
πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει
αὐτόν. 48 Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος
ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει μου ὁ

κύριος (ἐλθεῖν, *k*) 49 καὶ ἄρξηται τύπτειν
τοὺς συνδούλους αὐτοῦ, (ἐσθίῃ *N(k)O*) δὲ
καὶ (πίνῃ *N(k)O*) μετὰ τῶν μεθυόντων,
50 ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν
ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ
γινώσκει, 51 καὶ διχοτομήσει αὐτὸν καὶ τὸ
μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει·
ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
ὀδόντων.

25 Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν δέκα παρθένοις αἵτινες
λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας (ἑαυτῶν *N(k)O*)
ἐξῆλθον εἰς (ὑπάντησιν *N(k)O*) τοῦ
νυμφίου. 2 πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν
μωραὶ καὶ (αἱ *k*) πέντε φρόνιμοι· 3 (αἱ
N(k)O) (γὰρ *no*) μωραὶ λαβοῦσαι τὰς
λαμπάδας (αὐτῶν *N(k)O*) οὐκ ἔλαβον
μεθ’ ἑαυτῶν ἔλαιον, 4 αἱ δὲ φρόνιμοι
ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις (αὐτῶν *k*)
μετὰ τῶν λαμπάδων (ἑαυτῶν. *N(k)O*) 5
χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν
πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. 6 Μέσης δὲ νυκτὸς
κραυγὴ γέγονεν· ἰδοὺ ὁ νυμφίος (ἔρχεται,
k) ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. 7
τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι
καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας (ἑαυτῶν.
N(k)O) 8 αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις
εἶπαν· δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν,
ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. 9
ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι·
μήποτε μήποτε οὐ (μὴ *no*) ἀρκέσῃ ἡμῖν
καὶ ὑμῖν. πορεύεσθε (δὲ *k*) μᾶλλον πρὸς
τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς. 10
ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν
ὁ νυμφίος, καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ’
αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ
θύρα. 11 ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ
παρθένοι λέγουσαι· κύριε κύριε, ἄνοιξον
ἡμῖν. 12 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν· οὐκ οἶδα ὑμᾶς. 13 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι
οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν (ἐν
ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. *K*) 14
Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν
τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς
τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. 15 καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν
πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ
κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀπεδήμησεν.
εὐθέως 16 πορευθεὶς (δὲ *ko*) ὁ τὰ πέντε
τάλαντα λαβὼν ἠργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ
(ἐκέρδησεν *N(k)O*) ἄλλα πέντε (τάλαντα·
K) 17 ὡσαύτως (καὶ *ko*) ὁ τὰ δύο
ἐκέρδησεν (καὶ αὐτὸς *k*) ἄλλα δύο. 18 ὁ
δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν (ἐν τῇ
k) (γῆν *N(k)O*) καὶ (ἔκρυψεν *N(k)O*)
τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. 19 μετὰ δὲ
πολὺν χρόνον ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων
ἐκείνων καὶ συναίρει λόγον μετ’ αὐτῶν. 20
καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν
προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων·
κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε
ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα (ἐπ’ αὐτοῖς.
k) 21 ἔφη (δὲ *k*) αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ,
δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός,
ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω. εἴσελθε εἰς τὴν
χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 22 Προσελθὼν δὲ
καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα (λαβὼν *k*) εἶπεν·
κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε
ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα (ἐπ’ αὐτοῖς.
k) 23 ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε
ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ
πολλῶν σε καταστήσω. εἴσελθε εἰς τὴν
χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 24 προσελθὼν δὲ

καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς εἶπεν· κύριε,
ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος θερίζων
ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ
διεσκόρπισας· 25 καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν
ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις
τὸ σόν. 26 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ
εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ,
ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ
συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα; 27 ἔδει σε
οὖν βαλεῖν (τὰ ἀργύριά *N(k)O*) μου τοῖς
τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν
τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. 28 ἄρατε οὖν ἀπ᾽ αὐτοῦ
τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα
τάλαντα. 29 τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται
καὶ περισσευθήσεται· (ἀπὸ *k*) τοῦ δὲ μὴ
ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. 30
καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον (ἐκβάλετε *N(k)O*)
εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ (ἅγιοι
K) ἄγγελοι μετ᾽ αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ
θρόνου δόξης αὐτοῦ, 32 καὶ (συναχθήσονται
N(k)O) ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη,
καὶ ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ᾽ ἀλλήλων ὥσπερ
ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν
ἐρίφων, 33 καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ
δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων.
34 Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν
αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός
μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην
ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.
35 ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν,
ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καὶ
συνηγάγετέ με, 36 γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ
με, ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν
φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθατε πρός με. 37 Τότε
ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες·
κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα καὶ
ἐθρέψαμεν ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; 38
πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν
ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; 39 πότε δέ σε
εἴδομεν (ἀσθενοῦντα *N(k)O*) ἢ ἐν φυλακῇ
καὶ ἤλθομεν πρός σε; 40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἐφ᾽
ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν
μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. 41
Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πορεύεσθε
ἀπ᾽ ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ
αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ
καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. **(aiōnios g166)** 42
ἐπείνασα γὰρ καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν,
(καὶ *o*) ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με,
43 ξένος ἤμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με,
γυμνὸς καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενὴς καὶ
ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. 44
Τότε ἀποκριθήσονται (αὐτῷ *k*) καὶ αὐτοὶ
λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα
ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν
φυλακῇ καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; 45 Τότε
ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν· ἐφ᾽ ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων
τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. 46 καὶ
ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον,
οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. **(aiōnios g166)**

26 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς
πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπεν
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· 2 οἴδατε ὅτι μετὰ δύο
ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.
3 Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς (καὶ οἱ
γραμματεῖς *K*) καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ

λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ
λεγομένου Καϊάφα 4 καὶ συνεβουλεύσαντο
ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσιν καὶ
ἀποκτείνωσιν. 5 ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ,
ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ. 6
Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν
οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ 7 προσῆλθεν
αὐτῷ γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου
βαρυτίμου καὶ κατέχεεν ἐπὶ (τῆς κεφαλῆς
N(k)O) αὐτοῦ ἀνακειμένου. 8 ἰδόντες
δὲ οἱ μαθηταὶ (αὐτοῦ *k*) ἠγανάκτησαν
λέγοντες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; 9 ἐδύνατο
γὰρ τοῦτο (τὸ *k*) (μύρον *K*) πραθῆναι
πολλοῦ καὶ δοθῆναι πτωχοῖς. 10 γνοὺς δὲ
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τί κόπους παρέχετε
τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν ἠργάσατο
εἰς ἐμέ. 11 πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς
ἔχετε μεθ᾽ ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε
ἔχετε. 12 βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο
ἐπὶ τοῦ σώματός μου πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι
με ἐποίησεν. 13 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὅπου
ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ
τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν
αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. 14 Τότε
πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος
Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς
15 εἶπεν· τί θέλετέ μοι δοῦναι, κἀγὼ κἀγὼ
ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἔστησαν
αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. 16 καὶ ἀπὸ τότε
ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ. 17
Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ
μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες (αὐτῷ· *k*)
ποῦ θέλεις (ἑτοιμάσωμέν *NK(o)*) σοι
φαγεῖν τὸ πάσχα; 18 Ὁ δὲ εἶπεν· ὑπάγετε
εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἴπατε
αὐτῷ· ὁ διδάσκαλος λέγει· ὁ καιρός μου
ἐγγύς ἐστιν, πρὸς σὲ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ
τῶν μαθητῶν μου. 19 καὶ ἐποίησαν οἱ
μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ
ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. 20 Ὀψίας δὲ γενομένης
ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα (μαθητῶν. *O*)
21 καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22 καὶ
λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ
εἷς ἕκαστος (αὐτῶν· *k*) μήτι ἐγώ εἰμι,
κύριε; 23 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ ἐμβάψας
μετ᾽ ἐμοῦ τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ, οὗτός
με παραδώσει. 24 ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ, οὐαὶ
δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι᾽ οὗ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ
εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. 25
ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν
εἶπεν· μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββί; λέγει αὐτῷ·
σὺ εἶπας. 26 Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν
ὁ Ἰησοῦς (τὸν *k*) ἄρτον καὶ (εὐλογήσας
NK(O)) ἔκλασεν, καὶ (δοὺς *N(k)O*)
τοῖς μαθηταῖς (καὶ *k*) εἶπεν· λάβετε
φάγετε· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. 27 καὶ
λαβὼν (τὸ *k*) ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας
ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· πίετε ἐξ αὐτοῦ
πάντες· 28 τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ αἷμά μου
(τὸ *k*) τῆς (καινῆς *KO*) διαθήκης τὸ
περὶ πολλῶν ἐκχυννόμενον εἰς ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν. 29 λέγω δὲ ὑμῖν (ὅτι· *k*) οὐ
μὴ πίω ἀπ᾽ ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ (γενήματος
N(k)O) τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας
ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ᾽ ὑμῶν καινὸν
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου. 30 Καὶ
ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν
ἐλαιῶν. 31 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ

ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέγραπται γάρ· πατάξω
τὸν ποιμένα, καὶ (διασκορπισθήσονται
N(k)O) τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης. 32
μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς
εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 33 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· εἰ (καὶ *k*) πάντες
σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ (δὲ *k*)
οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. 34 Ἔφη αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ
τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς
ἀπαρνήσῃ με. 35 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος·
κἂν κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ
μή σε (ἀπαρνήσομαι. *NK(o)*) ὁμοίως (δὲ
o) καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπαν. 36
Τότε ἔρχεται μετ᾽ αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς
χωρίον λεγόμενον Γεθσημανὶ καὶ λέγει τοῖς
μαθηταῖς· καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν
ἐκεῖ προσεύξωμαι. 37 Καὶ παραλαβὼν
τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου
ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. 38 Τότε
λέγει αὐτοῖς (ὁ *o*) (Ἰησοῦς· *O*) περίλυπός
ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε
καὶ γρηγορεῖτε μετ᾽ ἐμοῦ. 39 Καὶ (προελθὼν
NK(o)) μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον
αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· πάτερ
μου, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρελθάτω ἀπ᾽
ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς
ἐγὼ θέλω ἀλλ᾽ ὡς σύ. 40 καὶ ἔρχεται
πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς
καθεύδοντας καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· οὕτως
οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ᾽
ἐμοῦ; 41 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε
ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν
πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. 42
Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο
λέγων· πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο (τὸ
ποτήριον *K*) παρελθεῖν (ἀπ᾽ ἐμοῦ *k*)
ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά
σου. 43 καὶ ἐλθὼν πάλιν (εὗρεν *N(k)O*)
αὐτοὺς καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν
οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. 44 Καὶ ἀφεὶς
αὐτοὺς πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο ἐκ
τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν (πάλιν.
no) 45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς
(αὐτοῦ *k*) καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε
τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ
ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται
εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. 46 ἐγείρεσθε
ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.
47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ Ἰούδας
εἷς τῶν δώδεκα ἦλθεν, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ
ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων
ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων
τοῦ λαοῦ. 48 ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν
ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων· ὃν ἂν
φιλήσω, αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτόν. 49
καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπεν·
χαῖρε ῥαββί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 50
Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἑταῖρε, ἐφ᾽
(ὃ *N(k)O*) πάρει. τότε προσελθόντες
ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ
ἐκράτησαν αὐτόν. 51 καὶ ἰδοὺ εἷς τῶν μετὰ
Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασεν τὴν
μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον
τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. 52
Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀπόστρεψον τὴν
μάχαιράν σου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες
γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρῃ
(ἀπολοῦνται. *NK(o)*) 53 ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ
δύναμαι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ
παραστήσει μοι ἄρτι (πλείω *N(k)O*) (ἢ *k*)
δώδεκα (λεγιῶνας *N(k)O*) ἀγγέλων; 54

πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι οὕτως
δεῖ γενέσθαι; **55** Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ
Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε
μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν
με; καθ’ ἡμέραν (πρὸς ὑμᾶς *KO*) ἐν
τῷ ἱερῷ ἐκαθεζόμην διδάσκων, καὶ οὐκ
ἐκρατήσατέ με. **56** τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν
ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν.
Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν
ἔφυγον. **57** οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν
ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα
ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
συνήχθησαν. **58** Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει
αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ
ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ
τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος. **59** Οἱ δὲ
ἀρχιερεῖς καὶ (οἱ πρεσβύτεροι καὶ *K*) τὸ
συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν
κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὅπως αὐτὸν (θανατώσωσιν,
NK(o)) **60** καὶ οὐχ εὗρον (καὶ *k*)
πολλῶν προσελθόντων ψευδομαρτύρων
(οὐχ εὗρον. *k*) ὕστερον δὲ προσελθόντες
δύο (ψευδομάρτυρες *k*) **61** εἶπαν· οὗτος
ἔφη· δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ
θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι
(αὐτόν. *k*) **62** καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς
εἶπεν αὐτῷ· οὐδὲν ἀποκρίνῃ; τί οὗτοί
σου καταμαρτυροῦσιν; **63** ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἐσιώπα. καὶ (ἀποκριθεὶς *k*) ὁ ἀρχιερεὺς
εἶπεν αὐτῷ· ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ
τοῦ ζῶντος ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ
χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. **64** λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· σὺ εἶπας. πλὴν λέγω ὑμῖν· ἀπ’ ἄρτι
ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον
ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον
ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. **65** Τότε
ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ
λέγων (ὅτι· *k*) ἐβλασφήμησεν· τί ἔτι
χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε
τὴν βλασφημίαν (αὐτοῦ. *k*) **66** τί ὑμῖν
δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπαν· ἔνοχος
θανάτου ἐστίν. **67** Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν.
οἱ δὲ ἐράπισαν **68** λέγοντες· προφήτευσον
ἡμῖν, χριστέ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; **69** Ὁ
δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ. καὶ
προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα·
καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου.
70 ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν (αὐτῶν *k*)
πάντων λέγων· οὐκ οἶδα τί λέγεις. **71**
ἐξελθόντα δὲ (αὐτὸν *k*) εἰς τὸν πυλῶνα
εἶδεν αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει (τοῖς *NK(o)*)
ἐκεῖ· (καὶ *ko*) οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ
Ναζωραίου. **72** καὶ πάλιν ἠρνήσατο μετὰ
ὅρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. **73** μετὰ
μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον
τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ
γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. **74** τότε
ἤρξατο καταθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ
οἶδα τὸν ἄνθρωπον. καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ
ἐφώνησεν. **75** καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ
ῥήματος (τοῦ *k*) Ἰησοῦ εἰρηκότος (αὐτῷ
k) ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς
ἀπαρνήσῃ με, καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν
πικρῶς.

27 Πρωΐας δὲ γενομένης συμβούλιον
ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ
ὥστε θανατῶσαι αὐτόν, **2** καὶ δήσαντες
αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν (αὐτὸν
Ποντίῳ *K*) Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι. **3** Τότε
ἰδὼν Ἰούδας ὁ (παραδιδοὺς *NK(o)*) αὐτὸν

ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς (ἔστρεψεν
N(k)O) τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς
ἀρχιερεῦσιν καὶ (τοῖς *k*) πρεσβυτέροις **4**
λέγων· ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα (ἀθῷον.
NK(O)) οἱ δὲ εἶπαν· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψῃ. **5**
καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια (εἰς τὸν ναὸν *N(k)O*)
ἀνεχώρησεν, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. **6** Οἱ
δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπαν·
οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν
ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστιν. **7** Συμβούλιον δὲ
λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν
τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. **8**
διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος
ἕως τῆς σήμερον. **9** Τότε ἐπληρώθη τὸ
ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος·
καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν
τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ
υἱῶν Ἰσραήλ, **10** καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν
ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέν μοι
κύριος. **11** Ὁ δὲ Ἰησοῦς (ἐστάθη *N(k)O*)
ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν
αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη (αὐτῷ·
ko) σὺ λέγεις. **12** καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ (τῶν *ko*)
πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. **13** Τότε
λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· οὐκ ἀκούεις πόσα
σου καταμαρτυροῦσιν; **14** καὶ οὐκ ἀπεκρίθη
αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα ὥστε θαυμάζειν
τὸν ἡγεμόνα λίαν. **15** Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει
ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον ὃν
ἤθελον. **16** εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον
λεγόμενον (Ἰησοῦν *NO*) Βαραββᾶν. **17**
συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς
ὁ Πιλᾶτος· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν;
(Ἰησοῦν *NO*) (τὸν *no*) Βαραββᾶν ἢ
Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν; **18** ᾔδει
γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν.
19 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος
ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ
λέγουσα· μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ·
πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι'
αὐτόν. **20** Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν
Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.
21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς·
τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν;
οἱ δὲ εἶπαν· (τὸν *no*) Βαραββᾶν. **22** λέγει
αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν
λεγόμενον χριστόν; λέγουσιν (αὐτῷ *k*)
πάντες· σταυρωθήτω. **23** ὁ δὲ (ἡγεμὼν *k*)
ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶς
ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω. **24** Ἰδὼν δὲ
ὁ Πιλᾶτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ἀλλὰ μᾶλλον
θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο
τὰς χεῖρας (ἀπέναντι *NK(o)*) τοῦ ὄχλου
λέγων· ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος (τοῦ
δικαίου *KO*) τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. **25**
Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπεν· τὸ αἷμα
αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.
26 τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν·
τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν
ἵνα σταυρωθῇ. **27** Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ
ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς
τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην
τὴν σπεῖραν, **28** καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν
χλαμύδα κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ, **29** καὶ
πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν
ἐπὶ (τῆς κεφαλῆς *N(k)O*) αὐτοῦ καὶ
κάλαμον (ἐν τῇ δεξιᾷ *N(k)O*) αὐτοῦ,
καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ
(ἐνέπαιξαν *N(k)O*) αὐτῷ λέγοντες· χαῖρε

(ὁ *k*) (βασιλεῦ *N(k)O*) τῶν Ἰουδαίων.
30 καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν
κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ. 31 καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν
αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς
τὸ σταυρῶσαι. 32 Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον
ἄνθρωπον Κυρηναῖον ὀνόματι Σίμωνα·
τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν
αὐτοῦ. 33 Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον
Γολγοθᾶ, (ὅ *N(k)O*) ἐστιν κρανίου τόπος
λεγόμενος, 34 ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν (οἶνον
N(K)O) μετὰ χολῆς μεμιγμένον, καὶ
γευσάμενος οὐκ (ἠθέλησεν *N(k)O*) πιεῖν.
35 σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον, (ἵνα
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου
διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ
τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον *K*)
36 καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ, 37
καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτός ἐστιν
Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 38
Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί,
εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων.
39 οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν
αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν
40 καὶ λέγοντες· ὁ καταλύων τὸν ναὸν
καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον
σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, (καὶ *n*)
κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 41 ὁμοίως
(δὲ *ko*) καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες
μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων
(καὶ Φαρισαίων *O*) ἔλεγον· 42 ἄλλους
ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. (εἰ *k*)
βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστιν, καταβάτω νῦν ἀπὸ
τοῦ σταυροῦ, καὶ πιστεύσομεν (ἐπ' *no*)
(αὐτόν. *N(k)O*) 43 πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν·
ῥυσάσθω νῦν (αὐτόν *ko*) εἰ θέλει αὐτόν·
εἶπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός. 44 Τὸ δ' αὐτὸ
καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες (σὺν *no*)
αὐτῷ ὠνείδιζον (αὐτόν. *N(k)O*) 45 Ἀπὸ δὲ
ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν
γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 46 περὶ δὲ τὴν ἐνάτην
ὥραν (ἀνεβόησεν *NK(o)*) ὁ Ἰησοῦς φωνῇ
μεγάλῃ λέγων· (ηλι ηλι, *NK(o)*) λεμα
σαβαχθανι; τοῦτ' ἔστιν· θεέ μου θεέ μου,
ἱνατί ἱνατί με ἐγκατέλιπες; 47 Τινὲς δὲ τῶν
ἐκεῖ ἑστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι
Ἠλίαν φωνεῖ οὗτος. 48 καὶ εὐθέως δραμὼν
εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε
ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν.
49 οἱ δὲ λοιποὶ (ἔλεγον· *NK(o)*) ἄφες,
ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας σώσων αὐτόν.
(Ἄλλος δὲ λαβὼν λόγχην ἔνυξεν αὐτοῦ
τὴν πλευράν, καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ καὶ αἷμα.
O) 50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ
μεγάλῃ ἀφῆκεν τὸ πνεῦμα. 51 Καὶ ἰδοὺ τὸ
καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη ἀπ' ἄνωθεν
ἕως κάτω εἰς δύο, καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ
αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, 52 καὶ τὰ μνημεῖα
ἀνεῴχθησαν, καὶ πολλὰ σώματα τῶν
κεκοιμημένων ἁγίων (ἠγέρθησαν, *N(k)O*)
53 καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ
τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν
πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. 54 Ὁ δὲ
ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες
τὸν Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ
(γενόμενα *NK(o)*) ἐφοβήθησαν σφόδρα
λέγοντες· ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος.
55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ
μακρόθεν θεωροῦσαι αἵτινες ἠκολούθησαν

τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι
αὐτῷ, 56 ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ
Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ (Ἰωσὴφ *N(k)O*)
μήτηρ καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.
57 Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος
πλούσιος ἀπὸ Ἁριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσήφ,
ὃς καὶ αὐτὸς (ἐμαθητεύθη *N(K)O*) τῷ
Ἰησοῦ. 58 οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ
ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. τότε ὁ
Πιλᾶτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι (τὸ σῶμα.
ko) 59 Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ
ἐνετύλιξεν αὐτὸ (ἐν *no*) σινδόνι καθαρᾷ
60 καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ
μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ
προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ
μνημείου ἀπῆλθεν. 61 ἦν δὲ ἐκεῖ Μαριὰμ ἡ
Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία καθήμεναι
ἀπέναντι τοῦ τάφου. 62 Τῇ δὲ ἐπαύριον ἥτις
ἐστὶν μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθησαν
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλᾶτον
63 λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος
ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν· μετὰ τρεῖς ἡμέρας
ἐγείρομαι. 64 κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι
τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε
μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ (νυκτὸς
K) κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσιν τῷ
λαῷ· ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν. καὶ ἔσται
ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. 65
Ἔφη (δὲ *k*) αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· ἔχετε
κουστωδίαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς
οἴδατε. 66 Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο
τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ
τῆς κουστωδίας.

28 Ὀψὲ δὲ σαββάτων τῇ ἐπιφωσκούσῃ
εἰς μίαν σαββάτων ἦλθεν Μαριὰμ ἡ
Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι
τὸν τάφον. 2 καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο
μέγας· ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ
οὐρανοῦ (καὶ *no*) προσελθὼν ἀπεκύλισεν
τὸν λίθον (ἀπὸ τῆς θύρας *K*) καὶ ἐκάθητο
ἐπάνω αὐτοῦ. 3 ἦν δὲ ἡ εἰδέα αὐτοῦ (ὡς
NK(o)) ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ
λευκὸν (ὡς *N(k)O*) χιών. 4 ἀπὸ δὲ τοῦ
φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες
καὶ (ἐγενήθησαν ὡς *N(k)O*) νεκροί.
5 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπεν ταῖς
γυναιξίν· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι
Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. 6 οὐκ
ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπεν. δεῦτε
ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο (ὁ κύριος.
KO) 7 καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν
νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν
Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδοὺ εἶπον
ὑμῖν. 8 Καὶ (ἀπελθοῦσαι *N(k)O*) ταχὺ
ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς
μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ. 9 (Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ *K*) καὶ ἰδοὺ (ὁ *ko*)
Ἰησοῦς (ὑπήντησεν *N(k)O*) αὐταῖς λέγων·
χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν
αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.
10 Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖσθε·
ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα
ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν κἀκεῖ κἀκεῖ
με ὄψονται. 11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν
ἰδού τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν
πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα
τὰ γενόμενα. 12 καὶ συναχθέντες μετὰ
τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόντες
ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις
13 λέγοντες· εἴπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ

νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν
κοιμωμένων. **14** καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο
(ἐπὶ *NK(o)*) τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν
αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν.
15 Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν
ὡς ἐδιδάχθησαν. καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος
οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον
(ἡμέρας. *no*) **16** Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ
ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὸ ὄρος
οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. **17** καὶ ἰδόντες
αὐτὸν προσεκύνησαν (αὐτῷ, *k*) οἱ δὲ
ἐδίστασαν. **18** Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς
ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· ἐδόθη μοι πᾶσα
ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ (τῆς *no*) γῆς.
19 πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ
ἔθνη (βαπτίζοντες *NK(o)*) αὐτοὺς εἰς τὸ
ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ
ἁγίου πνεύματος, **20** διδάσκοντες αὐτοὺς
τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ
ἰδοὺ ἐγὼ μεθ’ ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας
ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. (ἀμήν
KO) **(aiōn g165)**

Κατα Μαρκον

1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
υἱοῦ (τοῦ *ko*) θεοῦ· 2 (καθὼς *N(k)O*)
γέγραπται ἐν (τῷ Ἠσαΐᾳ *NO*) (τῷ
N(k)O) (προφήτῃ· *N(K)O*) ἰδοὺ (ἐγὼ
KO) ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ
προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν
σου (ἔμπροσθέν σου. *K*) 3 φωνὴ βοῶντος
ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου,
εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 4
Ἐγένετο Ἰωάννης (ὁ *no*) βαπτίζων
ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα
μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 5 καὶ
ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία
χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται πάντες, καὶ
ἐβαπτίζοντο ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ
ποταμῷ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας
αὐτῶν. 6 (καὶ *no*) ἦν (δὲ *k*) ὁ Ἰωάννης
ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην
δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ
ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. 7 καὶ
ἐκήρυσσεν λέγων· ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός
μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας
λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ.
8 ἐγὼ (μὲν *k*) ἐβάπτισα ὑμᾶς (ἐν *ko*)
ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι
ἁγίῳ. 9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς
ἡμέραις ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς
Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην
ὑπὸ Ἰωάννου. 10 καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων
(ἐκ *N(k)O*) τοῦ ὕδατος εἶδεν σχιζομένους
τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ πνεῦμα (ὡς *N(k)O*)
περιστερὰν καταβαῖνον (εἰς *N(k)O*) αὐτόν·
11 καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν·
σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν (σοὶ
N(K)O) εὐδόκησα. 12 Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα
αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. 13 καὶ
ἦν (ἐκεῖ *k*) ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσεράκοντα
ἡμέρας πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ σατανᾶ
καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων· καὶ οἱ ἄγγελοι
διηκόνουν αὐτῷ. 14 (Καὶ *o*) μετὰ δὲ
τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην ἦλθεν ὁ
Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν κηρύσσων τὸ
εὐαγγέλιον (τῆς βασιλείας *K*) τοῦ θεοῦ
15 καὶ λέγων ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ
ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε
καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. 16 (Καὶ
no) (παράγων *N(k)O*) (δὲ *k*) παρὰ τὴν
θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν Σίμωνα καὶ
Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν (αὐτοῦ *k*) (τοῦ *o*)
(Σίμωνος *no*) (ἀμφιβάλλοντας *N(k)O*)
(ἀμφίβληστρον *k*) ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἦσαν
γὰρ ἁλιεῖς. 17 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι
ἁλιεῖς ἀνθρώπων. 18 καὶ εὐθὺς ἀφέντες τὰ
δίκτυα (αὐτῶν *k*) ἠκολούθησαν αὐτῷ.
19 Καὶ προβὰς (ἐκεῖθεν *k*) ὀλίγον εἶδεν
Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ
καταρτίζοντας τὰ δίκτυα, 20 καὶ εὐθὺς
ἐκάλεσεν αὐτούς. καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα
αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν
μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ. 21 Καὶ
εἰσπορεύονται εἰς Καφαρναούμ. καὶ εὐθὺς
τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν
ἐδίδασκεν. 22 καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ
διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς
ἐξουσίαν ἔχων καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.
23 Καὶ (εὐθὺς *NO*) ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ
αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ
καὶ ἀνέκραξεν 24 λέγων· (ἔα *K*) τί ἡμῖν

καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι
ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ.
25 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων·
φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. 26 καὶ
σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον
καὶ (φωνῆσαν *N(k)O*) φωνῇ μεγάλῃ
ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. 27 καὶ ἐθαμβήθησαν
(ἅπαντες *N(k)O*) ὥστε συζητεῖν πρὸς
(ἑαυτοὺς *N(k)O*) λέγοντας· τί ἐστιν τοῦτο;
(τίς ἡ *k*) διδαχὴ (ἡ *k*) καινὴ (αὕτη ὅτι
k) κατ᾽ ἐξουσίαν· καὶ τοῖς πνεύμασιν τοῖς
ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν
αὐτῷ. 28 (Καὶ *no*) ἐξῆλθεν (δὲ *k*) ἡ
ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς (πανταχοῦ *NO*) εἰς
ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας. 29
Καὶ εὐθὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς (ἐξελθόντες
ἦλθον *NK(O)*) εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ
Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 30 ἡ
δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα,
καὶ εὐθὺς λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. 31 καὶ
προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρατήσας τῆς
χειρός (αὐτῆς· *ko*) καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ
πυρετός (εὐθέως, *K*) καὶ διηκόνει αὐτοῖς.
32 Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε (ἔδυ *N(k)O*)
ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς
κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους·
33 καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπισυνηγμένη
πρὸς τὴν θύραν. 34 καὶ ἐθεράπευσεν
πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις
καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν καὶ οὐκ
ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια ὅτι ᾔδεισαν
αὐτόν (Χριστὸν εἶναι. *O*) 35 Καὶ πρωῒ
ἔννυχα λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν
εἰς ἔρημον τόπον κἀκεῖ κἀκεῖ προσηύχετο.
36 καὶ (κατεδίωξεν *N(k)O*) αὐτὸν (ὁ
ko) Σίμων καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ· 37 καὶ
(εὗρον *N(k)O*) αὐτὸν (καὶ *no*) λέγουσιν
αὐτῷ ὅτι πάντες ζητοῦσίν σε. 38 Καὶ
λέγει αὐτοῖς· ἄγωμεν (ἀλλαχοῦ *NO*) εἰς
τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις ἵνα καὶ ἐκεῖ
κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ (ἐξῆλθον. *N(k)O*)
39 Καὶ (ἦλθεν *N(k)O*) κηρύσσων (εἰς τὰς
συναγωγὰς *N(k)O*) αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν
Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων. 40
Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς παρακαλῶν
αὐτὸν καὶ γονυπετῶν (αὐτὸν *ko*) καὶ
λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλῃς δύνασαί με
καθαρίσαι. 41 (ὁ *k*) (καὶ *N(k)O*) (Ἰησοῦς
k) (σπλαγχνισθεὶς *NK(O)*) ἐκτείνας
τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἥψατο καὶ λέγει αὐτῷ·
θέλω, καθαρίσθητι. 42 καὶ (εἰπόντος αὐτοῦ
K) εὐθὺς ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἡ λέπρα,
καὶ ἐκαθαρίσθη. 43 καὶ ἐμβριμησάμενος
αὐτῷ εὐθὺς ἐξέβαλεν αὐτὸν 44 καὶ λέγει
αὐτῷ· ὅρα, μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς· ἀλλ᾽ ὕπαγε,
σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε
περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξεν
Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 45 ὁ δὲ
ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ
διαφημίζειν τὸν λόγον ὥστε μηκέτι αὐτὸν
δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλ᾽
ἔξω (ἐπ᾽ *N(k)O*) ἐρήμοις τόποις ἦν. καὶ
ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν (πάντοθεν. *N(k)O*)

2 Καὶ (εἰσελθὼν *N(k)O*) πάλιν εἰς
Καφαρναοὺμ δι᾽ ἡμερῶν (καὶ *k*)
ἠκούσθη ὅτι (ἐν οἴκῳ *N(k)O*) ἐστίν. 2
καὶ (εὐθέως *KO*) συνήχθησαν πολλοὶ
ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν
θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. 3 Καὶ
ἔρχονται φέροντες πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν
αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. 4 καὶ μὴ
δυνάμενοι (προσενέγκαι *N(k)O*) αὐτῷ διὰ

τὸν ὄχλον ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου
ἦν καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσιν τὸν κράβαττον
(ὅπου *N(k)O*) ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο.
5 (καὶ *no*) ἰδὼν (δὲ *ko*) ὁ Ἰησοῦς τὴν
πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον,
(ἀφίενταί σου *N(k)O*) αἱ ἁμαρτίαι (σου.
k) **6** ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων
ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς
καρδίαις αὐτῶν· **7** τί οὗτος οὕτως λαλεῖ;
(βλασφημεῖ· *N(k)O*) τίς δύναται ἀφιέναι
ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ θεός; **8** καὶ εὐθὺς
ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ
ὅτι οὕτως (αὐτοὶ *o*) διαλογίζονται ἐν
ἑαυτοῖς (λέγει *N(k)O*) αὐτοῖς· τί ταῦτα
διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; **9** τί
ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ·
(ἀφίενταί σου *N(k)O*) αἱ ἁμαρτίαι, ἢ
εἰπεῖν· (ἔγειρε *N(k)(o)*) καὶ ἆρον τὸν
κράβαττόν σου καὶ περιπάτει; **10** Ἵνα
δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἀφιέναι ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς,
λέγει τῷ παραλυτικῷ· **11** σοὶ λέγω· (ἔγειρε,
N(k)O) (καὶ *k*) ἆρον τὸν κράβαττόν
σου καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. **12** Καὶ
ἠγέρθη καὶ εὐθὺς ἄρας τὸν κράβαττον
ἐξῆλθεν (ἔμπροσθεν *N(k)O*) πάντων
ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν
τὸν θεὸν λέγοντας ὅτι οὕτως οὐδέποτε
εἴδομεν. **13** Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν
θάλασσαν, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς
αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. **14** Καὶ
παράγων εἶδεν Λευὶν τὸν τοῦ Ἁλφαίου
καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον καὶ λέγει αὐτῷ·
ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν
αὐτῷ. **15** Καὶ (γίνεται *N(k)(o)*) (ἐν τῷ
ko) κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ
αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ
συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ (ἠκολούθουν
N(k)O) αὐτῷ. **16** καὶ οἱ γραμματεῖς (καὶ
k) (τῶν Φαρισαίων *N(k)O*) (καὶ *o*)
ἰδόντες (ὅτι *N(k)O*) (ἐσθίει *N(k)(o)*)
μετὰ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ τελωνῶν ἔλεγον
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· (τί *k*) ὅτι μετὰ
τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει
(καὶ πίνει; *KO*) **17** Καὶ ἀκούσας ὁ
Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· (ὅτι *no*) οὐ χρείαν
ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ᾽ οἱ κακῶς
ἔχοντες· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλ᾽
ἁμαρτωλούς (εἰς μετάνοιαν. *K*) **18** Καὶ
ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ (τῶν
K) (Φαρισαῖοι *N(k)O*) νηστεύοντες καὶ
ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διὰ τί οἱ
μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ (μαθηταὶ *no*)
τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ
μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν; **19** Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ
νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ᾽ αὐτῶν
ἐστιν νηστεύειν; ὅσον χρόνον ἔχουσιν
τὸν νυμφίον μετ᾽ (αὐτῶν *N(k)O*) οὐ
δύνανται νηστεύειν. **20** ἐλεύσονται δὲ
ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ νυμφίος,
καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν (ἐκείνῃ *N(K)O*)
(τῇ *N(k)O*) (ἡμέρᾳ. *N(K)O*) **21** (Καὶ
k) οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου
ἐπιράπτει ἐπὶ (ἱμάτιον παλαιόν· *N(k)O*)
εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα (ἀπ᾽ *no*)
αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον
σχίσμα γίνεται. **22** Καὶ οὐδεὶς βάλλει
οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή,
(ῥήξει *N(k)O*) ὁ οἶνος (ὁ νέος *k*) τοὺς
ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος (ἀπόλλυται *N(K)O*)

καὶ οἱ ἀσκοί (ἀπολοῦνται· *ko*) ἀλλ'
οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς (βλητέον.
ko) 23 Καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐν τοῖς
σάββασιν (παραπορεύεσθαι *NK(o)*) διὰ
τῶν σπορίμων, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἤρξαντο ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς
στάχυας. 24 καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ·
ἴδε τί ποιοῦσιν (ἐν *k*) τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ
ἔξεστιν; 25 Καὶ (αὐτὸς *k*) (λέγει *N(k)O*)
αὐτοῖς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν
Δαυὶδ ὅτε χρείαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς
καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; 26 πῶς εἰσῆλθεν εἰς
τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιαθὰρ (τοῦ *k*)
ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως
ἔφαγεν οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ
(τοὺς ἱερεῖς, *N(k)O*) καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς
σὺν αὐτῷ οὖσιν; 27 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· τὸ
σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, (καὶ
no) οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον.
28 ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
καὶ τοῦ σαββάτου.

3 Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν,
καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην
ἔχων τὴν χεῖρα, 2 καὶ παρετήρουν αὐτὸν
εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει αὐτὸν ἵνα
(κατηγορήσωσιν *NK(o)*) αὐτοῦ. 3 καὶ
λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὴν (ξηρὰν *N(k)O*)
χεῖρα ἔχοντι· (ἔγειρε *N(k)O*) εἰς τὸ μέσον.
4 καὶ λέγει αὐτοῖς· ἔξεστιν τοῖς σάββασιν
ἀγαθὸν ποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν
σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων. 5
καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς,
συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας
αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν
χεῖρα (σου. *KO*) καὶ ἐξέτεινεν, καὶ
ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ (ὑγιὴς ὡς ἡ
ἄλλη. *K*) 6 Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι
εὐθὺς μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν συμβούλιον
(ἐδίδουν *N(k)O*) κατ' αὐτοῦ ὅπως αὐτὸν
ἀπολέσωσιν. 7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν πρὸς τὴν
θάλασσαν, καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας (ἠκολούθησεν *N(k)O*) (αὐτῷ
k) καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας 8 καὶ ἀπὸ
Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας καὶ
πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ (οἱ *k*) περὶ
Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ (ἀκούοντες
N(k)O) ὅσα (ἐποίει *NK(o)*) ἦλθον πρὸς
αὐτόν. 9 Καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν
ὄχλον ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. 10 πολλοὺς
γὰρ ἐθεράπευσεν ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ ἵνα
αὐτοῦ ἅψωνται ὅσοι εἶχον μάστιγας. 11
καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν
(ἐθεώρουν, προσέπιπτον *N(k)O*) αὐτῷ καὶ
(ἔκραζον λέγοντες *N(k)O*) ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς
τοῦ θεοῦ. 12 καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα
μὴ αὐτὸν φανερὸν (ποιήσωσιν. *NK(o)*) 13
Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος καὶ προσκαλεῖται
οὓς ἤθελεν αὐτός, καὶ ἀπῆλθον πρὸς
αὐτόν. 14 Καὶ ἐποίησεν δώδεκα (οὓς καὶ
ἀποστόλους ὠνόμασεν *NO*) ἵνα ὦσιν μετ'
αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν
15 καὶ ἔχειν ἐξουσίαν (θεραπεύειν τὰς
νόσους καὶ *K*) ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια.
16 (καὶ ἐποίησεν τοὺς δώδεκα *NO*) καὶ
ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι Πέτρον, 17
καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ
Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου,
καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς (ὀνόματα *NK(o)*)
Βοανηργές, ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆς· 18 καὶ
Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον

καὶ Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον τὸν
τοῦ Ἁλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σίμωνα
τὸν Καναναῖον 19 καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριὼθ
ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν. Καὶ (ἔρχεται
N(K)O) εἰς οἶκον, 20 καὶ συνέρχεται
πάλιν (ὁ *no*) ὄχλος ὥστε μὴ δύνασθαι
αὐτοὺς (μηδὲ *N(k)O*) ἄρτον φαγεῖν. 21
καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ᾽ αὐτοῦ ἐξῆλθον
κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.
22 καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων
καταβάντες ἔλεγον ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει καὶ
ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει
τὰ δαιμόνια. 23 Καὶ προσκαλεσάμενος
αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς· πῶς
δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν; 24
καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ᾽ ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ
δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη· 25 καὶ
ἐὰν οἰκία ἐφ᾽ ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ (δυνήσεται
N(k)O) ἡ οἰκία ἐκείνη (σταθῆναι· *NK(o)*)
26 καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ᾽ ἑαυτὸν καὶ
(ἐμερίσθη, *N(k)O*) οὐ δύναται (στῆναι
N(k)O) ἀλλὰ τέλος ἔχει. 27 (ἀλλ᾽ *NO*) οὐ
δύναται οὐδεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ
εἰσελθὼν τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν
μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ, καὶ τότε
τὴν οἰκίαν αὐτοῦ (διαρπάσει. *NK(o)*) 28
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τοῖς
υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα καὶ
(αἱ *no*) βλασφημίαι (ὅσα ἐὰν *N(k)O*)
βλασφημήσωσιν· 29 ὃς δ᾽ ἂν βλασφημήσῃ
εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν
εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ᾽ ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου
(ἁμαρτήματος· *N(K)O*) **(aiōn g165, aiōnios
g166)** 30 ὅτι ἔλεγον· πνεῦμα ἀκάθαρτον
ἔχει. 31 (Καὶ ἔρχεται *N(K)O*) ἡ μήτηρ
αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. καὶ ἔξω
(στήκοντες *N(k)O*) ἀπέστειλαν πρὸς
αὐτὸν (καλοῦντες *N(k)O*) αὐτόν. 32 καὶ
ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλος, (καὶ *no*)
(λέγουσιν *N(k)O*) (δὲ *k*) αὐτῷ· ἰδοὺ
ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου (καὶ
αἱ ἀδελφαί σου *NO*) ἔξω ζητοῦσίν
σε. 33 Καὶ (ἀποκριθεὶς *N(k)O*) αὐτοῖς
(λέγει· *N(k)O*) τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου
(καὶ *N(k)O*) οἱ ἀδελφοί μου; 34 καὶ
περιβλεψάμενος τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλῳ
καθημένους λέγει· ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ
οἱ ἀδελφοί μου. 35 ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ
θέλημα τοῦ θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ
ἀδελφὴ (μου *k*) καὶ μήτηρ ἐστίν.

4 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν
θάλασσαν. καὶ (συνάγεται *N(k)O*) πρὸς
αὐτὸν ὄχλος (πλεῖστος *N(K)O*) ὥστε αὐτὸν
εἰς πλοῖον ἐμβάντα (τὸ *k*) καθῆσθαι ἐν
τῇ θαλάσσῃ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν
θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς (ἦσαν. *N(k)O*) 2 καὶ
ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ
καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 3
Ἀκούετε. Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων (τοῦ
ko) σπεῖραι· 4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν,
ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ
πετεινὰ (τοῦ οὐρανοῦ *K*) καὶ κατέφαγεν
αὐτό. 5 (καὶ *no*) ἄλλο (δὲ *k*) ἔπεσεν
ἐπὶ τὸ πετρῶδες (καὶ *o*) ὅπου οὐκ εἶχεν
γῆν πολλήν, καὶ εὐθὺς ἐξανέτειλεν διὰ
τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς. 6 (καὶ *N(k)O*)
(ὅτε *NO*) (ἀνέτειλεν *N(k)O*) (ὁ *no*)
(ἥλιος, ἐκαυματίσθη *N(k)O*) καὶ διὰ τὸ
μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. 7 καὶ ἄλλο
ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ
ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν
οὐκ ἔδωκεν. 8 καὶ (ἄλλα *N(k)O*) ἔπεσεν

εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν
ἀναβαίνοντα καὶ (αὐξανόμενα *N(k)(o)*)
καὶ ἔφερεν (ἓν *N(K)(o)*) τριάκοντα καὶ
(ἓν *N(K)(o)*) ἑξήκοντα καὶ (ἓν *N(K)(o)*)
ἑκατόν. **9** καὶ ἔλεγεν (αὐτοῖς· *k*) (ὃς ἔχει
N(k)O) ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. **10** (Καὶ
no) ὅτε (δὲ *k*) ἐγένετο (κατὰ *N(K)O*)
(μόνας, ἠρώτων *N(k)O*) αὐτὸν οἱ περὶ
αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα (τὰς *N(k)O*)
(παραβολάς. *N(K)O*) **11** καὶ ἔλεγεν
αὐτοῖς· ὑμῖν (γνῶναι *k*) τὸ μυστήριον
δέδοται τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ἐκείνοις
δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα
γίνεται **12** ἵνα βλέποντες βλέπωσιν καὶ
μὴ ἴδωσιν καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ
μὴ συνιῶσιν μήποτε μήποτε ἐπιστρέψωσιν
καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς (τὰ ἁμαρτήματα. *k*)
13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τὴν
παραβολὴν ταύτην; καὶ πῶς πάσας τὰς
παραβολὰς γνώσεσθε; **14** ὁ σπείρων τὸν
λόγον σπείρει. **15** οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ
τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ
ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ σατανᾶς
καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον (εἰς
N(k)O) (ταῖς καρδίαις *K*) (αὐτούς.
N(k)(o)) **16** καὶ οὗτοί εἰσιν (ὁμοίως *KO*)
οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ ὅταν
ἀκούσωσιν τὸν λόγον, εὐθὺς μετὰ χαρᾶς
λαμβάνουσιν αὐτὸν **17** καὶ οὐκ ἔχουσιν
ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν.
εἶτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ
τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζονται. **18** καὶ
(ἄλλοι *N(K)O*) εἰσὶν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας
σπειρόμενοι· οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον
(ἀκούσαντες, *N(k)O*) **19** καὶ αἱ μέριμναι
τοῦ (αἰῶνος *NK(O)*) (τούτου *k*) καὶ ἡ
ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ
ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσιν
τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. **(aiōn
g165)** **20** καὶ (ἐκεῖνοί *N(k)O*) εἰσιν οἱ ἐπὶ
τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες
ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παραδέχονται καὶ
καρποφοροῦσιν (ἓν *N(K)O*) τριάκοντα
καὶ (ἓν *N(K)O*) ἑξήκοντα καὶ (ἓν *N(K)O*)
ἑκατόν. **21** Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς (ὅτι· *o*)
μήτι ἔρχεται ὁ λύχνος ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον
τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν
λυχνίαν (τεθῇ; *N(k)O*) **22** οὐ γάρ ἐστιν
(τί *k*) κρυπτόν (ὃ *k*) ἐὰν μὴ (ἵνα *NO*)
φανερωθῇ, οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον ἀλλ᾽
ἵνα ἔλθῃ εἰς φανερόν. **23** εἴ τις ἔχει ὦτα
ἀκούειν ἀκουέτω. **24** Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε
μετρηθήσεται ὑμῖν καὶ προστεθήσεται
ὑμῖν (τοῖς ἀκούουσιν. *K*) **25** ὃς γὰρ
(ἂν *k*) (ἔχει, *N(k)O*) δοθήσεται αὐτῷ·
καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ (ὃ *N(k)O*) ἔχει
ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. **26** Καὶ ἔλεγεν·
οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς (ἐὰν
ko) ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ
τῆς γῆς **27** καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται
νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστᾷ
καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. **28**
αὐτομάτη (γὰρ *k*) ἡ γῆ καρποφορεῖ
πρῶτον χόρτον εἶτα στάχυν εἶτα πλήρης
(σῖτον *NK(o)*) ἐν τῷ στάχυϊ. **29** ὅταν δὲ
παραδοῖ ὁ καρπός, εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ
δρέπανον ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός. **30**
Καὶ ἔλεγεν· (πῶς *N(k)O*) ὁμοιώσωμεν
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἢ ἐν (τίνι *N(k)O*)
αὐτὴν παραβολῇ (θῶμεν; *N(k)O*) **31**
ὡς (κόκκῳ *NK(o)*) σινάπεως ὃς ὅταν

σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, (μικρότερον ὂν *N(k)O*)
πάντων τῶν σπερμάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.
32 καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται
(μεῖζον *N(k)O*) πάντων τῶν λαχάνων καὶ
ποιεῖ κλάδους μεγάλους ὥστε δύνασθαι ὑπὸ
τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατασκηνοῦν. **33** Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς
πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον καθὼς
ἠδύναντο ἀκούειν. **34** χωρὶς δὲ παραβολῆς
οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· κατ᾽ ἰδίαν δὲ τοῖς (ἰδίοις
N(k)O) μαθηταῖς ἐπέλυεν πάντα. **35** Καὶ
λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας
γενομένης· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. **36**
καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν
αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ ἄλλα (δὲ
k) (πλοῖα *N(k)O*) ἦν μετ᾽ αὐτοῦ. **37**
καὶ γίνεται λαῖλαψ μεγάλη ἀνέμου, (καὶ
no) τὰ (δὲ *k*) κύματα ἐπέβαλλεν εἰς
τὸ πλοῖον ὥστε ἤδη γεμίζεσθαι (τὸ *no*)
(πλοῖον. *N(K)O*) **38** καὶ αὐτὸς ἦν (ἐν
N(k)O) τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον
καθεύδων. καὶ (ἐγείρουσιν *N(k)O*) αὐτὸν
καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οὐ μέλει
σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; **39** καὶ διεγερθεὶς
ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσσῃ·
σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος,
καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. **40** Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε; (οὔπω *N(K)O*) (πῶς
οὐκ *K*) ἔχετε πίστιν; **41** καὶ ἐφοβήθησαν
φόβον μέγαν καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους·
τίς ἄρα οὗτός ἐστιν ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ
θάλασσα (ὑπακούει *N(k)O*) αὐτῷ;

5 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς
τὴν χώραν τῶν (Γερασηνῶν. *N(K)O*)
2 Καὶ (ἐξελθόντος αὐτοῦ *N(k)O*) ἐκ τοῦ
πλοίου εὐθὺς (ὑπήντησεν *N(k)O*) αὐτῷ
ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι
ἀκαθάρτῳ **3** ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν
ἐν τοῖς (μνήμασιν. *N(k)O*) καὶ (οὐδὲ
N(k)O) (ἁλύσει *N(K)O*) (οὐκέτι οὐκέτι
NO) οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι **4** διὰ
τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσιν
δεδέσθαι καὶ διεσπάσθαι ὑπ᾽ αὐτοῦ τὰς
ἁλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετρῖφθαι, καὶ
οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι. **5** καὶ (διὰ
N(K)O) (παντὸς *N(k)O*) νυκτὸς καὶ
ἡμέρας ἐν τοῖς μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν
ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις.
6 (Καὶ *no*) ἰδὼν (δὲ *k*) τὸν Ἰησοῦν
ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν
(αὐτῷ *NK(o)*) **7** καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ
(λέγει· *N(k)O*) τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ,
υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν
θεόν, μή με βασανίσῃς. **8** ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ·
ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ
ἀνθρώπου. **9** Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· τί ὄνομά
σοι; καὶ (ἀπεκρίθη *k*) (λέγει *N(k)O*)
(αὐτῷ· *no*) (λεγιὼν *N(k)O*) ὄνομά μοι
ὅτι πολλοί ἐσμεν. **10** καὶ παρεκάλει αὐτὸν
πολλὰ ἵνα μὴ (αὐτὰ *N(k)O*) ἀποστείλῃ
ἔξω τῆς χώρας. **11** ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς (τῷ
N(k)O) (ὄρει *N(K)O*) ἀγέλη χοίρων
μεγάλη βοσκομένη· **12** καὶ παρεκάλεσαν
αὐτὸν (πάντες οἱ δαίμονες *K*) λέγοντες·
πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους ἵνα εἰς
αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. **13** καὶ ἐπέτρεψεν
αὐτοῖς (εὐθέως *K*) (ὁ Ἰησοῦς. *k*) καὶ
ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα
εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ
ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν
(ἦσαν δὲ *k*) ὡς δισχίλιοι καὶ ἐπνίγοντο
ἐν τῇ θαλάσσῃ. **14** (καὶ *no*) οἱ (δὲ

k) βόσκοντες (αὐτοὺς *N(k)O*) (χοίρους
k) ἔφυγον καὶ (ἀπήγγειλαν *N(k)O*)
εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. καὶ
(ἦλθον *N(k)O*) ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονός.
15 Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ
θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον
(καὶ *k*) ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα,
τὸν ἐσχηκότα τὸν (λεγιῶνα, *N(k)O*)
καὶ ἐφοβήθησαν. **16** καὶ διηγήσαντο (δὲ
o) αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ
δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων. **17**
καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν
ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. **18** Καὶ (ἐμβαίνοντος
N(k)O) αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον παρεκάλει
αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα μετ’ αὐτοῦ ᾖ.
19 (καὶ *no*) (ὁ δὲ Ἰησοῦς *k*) οὐκ
ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· ὕπαγε
εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς καὶ
(ἀπάγγειλον *N(k)O*) αὐτοῖς ὅσα ὁ κύριός
σοι (πεποίηκεν *N(k)O*) καὶ ἠλέησέν σε.
20 Καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ
Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ
πάντες ἐθαύμαζον. **21** Καὶ διαπεράσαντος
τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν
συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ’ αὐτόν, καὶ ἦν
παρὰ τὴν θάλασσαν. **22** Καὶ (ἰδού *k*)
ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι
Ἰάϊρος· καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς
πόδας αὐτοῦ **23** καὶ (παρακαλεῖ *N(k)O*)
αὐτὸν πολλὰ λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν
μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς τὰς
χεῖρας αὐτῇ (ἵνα *N(k)O*) σωθῇ καὶ (ζήσῃ.
N(k)O) **24** Καὶ ἀπῆλθεν μετ’ αὐτοῦ,
καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς καὶ
συνέθλιβον αὐτόν. **25** Καὶ γυνὴ (τις *k*)
οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος δώδεκα ἔτη **26** καὶ
πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ
δαπανήσασα τὰ παρ’ (αὐτῆς *N(k)O*) πάντα
καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ
χεῖρον ἐλθοῦσα, **27** ἀκούσασα (τὰ *o*) περὶ
τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν
ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· **28** ἔλεγεν γὰρ ὅτι
ἐὰν ἅψωμαι κἂν κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ
σωθήσομαι. **29** Καὶ εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ
τοῦ αἵματος αὐτῆς καὶ ἔγνω τῷ σώματι
ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος. **30** Καὶ εὐθὺς ὁ
Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ
δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ
ὄχλῳ ἔλεγεν· τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων;
31 Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε καὶ
λέγεις· τίς μου ἥψατο; **32** καὶ περιεβλέπετο
ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. **33** Ἡ δὲ γυνὴ
φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν
(ἐπ’ *k*) αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ
καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. **34**
Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· (θυγάτηρ, *N(k)O*) ἡ
πίστις σου σέσωκέν σε. ὕπαγε εἰς εἰρήνην
καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. **35**
ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ
ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου
ἀπέθανεν· τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον;
36 Ὁ δὲ Ἰησοῦς (εὐθέως *K*) (παρακούσας
N(K)O) τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ
ἀρχισυναγώγῳ· μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε.
37 καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα (μετ’ *no*)
(αὐτοῦ *N(k)O*) συνακολουθῆσαι εἰ μὴ (τὸν
no) Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην
τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. **38** Καὶ (ἔρχονται
N(K)O) εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου.
καὶ θεωρεῖ θόρυβον (καὶ *no*) κλαίοντας
καὶ ἀλαλάζοντας πολλά, **39** καὶ εἰσελθὼν

λέγει αὐτοῖς· τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ
παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. **40**
καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. (Αὐτὸς *N(k)O*) δὲ
ἐκβαλὼν (πάντας *N(k)O*) παραλαμβάνει
τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα
καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ καὶ εἰσπορεύεται ὅπου
ἦν τὸ παιδίον (ἀνακείμενον. *K*) **41** καὶ
κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ·
ταλιθα κουμ, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, τὸ
κοράσιον, σοὶ λέγω, (ἔγειρε. *N(k)O*) **42** καὶ
εὐθὺς ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει·
ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα. καὶ ἐξέστησαν (εὐθὺς
NO) ἐκστάσει μεγάλῃ. **43** καὶ διεστείλατο
αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνοῖ τοῦτο, καὶ
εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

6 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ (ἔρχεται
N(k)O) εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, καὶ
ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. **2**
καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο διδάσκειν
ἐν τῇ συναγωγῇ· καὶ (οἱ *o*) πολλοὶ
ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· πόθεν
τούτῳ ταῦτα, καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα
(τούτῳ *N(k)O*) (ὅτι *k*) καὶ (αἱ *no*)
δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ
(γινόμεναι; *N(k)O*) **3** οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ
τέκτων, ὁ υἱὸς (τῆς *no*) Μαρίας (καὶ *no*)
ἀδελφὸς (δὲ *k*) Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆτος
καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν
αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ
ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. **4** (Καὶ *no*)
ἔλεγεν (δὲ *k*) αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ
ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι
αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ καὶ
ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. **5** καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ
ποιῆσαι οὐδεμίαν δύναμιν, εἰ μὴ ὀλίγοις
ἀρρώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν.
6 καὶ (ἐθαύμαζεν *NK(o)*) διὰ τὴν ἀπιστίαν
αὐτῶν. καὶ περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ
διδάσκων. **7** Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα
καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο
καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων
τῶν ἀκαθάρτων **8** καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς
ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον
μόνον, μὴ ἄρτον, μὴ πήραν, μὴ εἰς τὴν
ζώνην χαλκόν, **9** ἀλλ᾽ ὑποδεδεμένους
σανδάλια, καὶ μὴ (ἐνδύσησθε *NK(o)*) δύο
χιτῶνας. **10** καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅπου (ἐὰν
NK(o)) εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε
ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. **11** καὶ (ὃς *N(k)O*)
ἂν (τόπος *no*) μὴ (δέξηται *N(k)O*) ὑμᾶς
μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι
ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω
τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
(Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται
Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ
τῇ πόλει ἐκείνῃ. *K*) **12** Καὶ ἐξελθόντες
(ἐκήρυξαν *N(k)O*) ἵνα (μετανοῶσιν,
N(k)O) **13** καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον
καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους
καὶ ἐθεράπευον. **14** Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς
Ἡρῴδης· φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα
αὐτοῦ. καὶ (ἔλεγον *N(k)O*) ὅτι Ἰωάννης ὁ
βαπτίζων (ἐγήγερται *N(k)O*) ἐκ νεκρῶν,
καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν
αὐτῷ. **15** ἄλλοι (δὲ *no*) ἔλεγον ὅτι Ἠλίας
ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτης (ἐστίν
ἢ *K*) ὡς εἷς τῶν προφητῶν. **16** ἀκούσας
δὲ ὁ Ἡρῴδης (ἔλεγεν *N(k)O*) (ὅτι· *k*) ὃν
ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτος (ἐστιν
αὐτὸς *k*) ἠγέρθη (ἐκ *ko*) (νεκρῶν.
KO) **17** αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρῴδης ἀποστείλας
ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν

ἐν (τῇ *k*) φυλακῇ διὰ Ἡρῳδιάδα τὴν
γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ὅτι
αὐτὴν ἐγάμησεν· **18** ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάννης
τῷ Ἡρῴδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν
γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. **19** ἡ δὲ Ἡρῳδιὰς
ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι
καὶ οὐκ ἠδύνατο· **20** ὁ γὰρ Ἡρῴδης ἐφοβεῖτο
τὸν Ἰωάννην εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον
καὶ ἅγιον καὶ συνετήρει αὐτόν. καὶ ἀκούσας
αὐτοῦ πολλὰ (ἠπόρει, *N(K)O*) καὶ ἡδέως
αὐτοῦ ἤκουεν. **21** Καὶ γενομένης ἡμέρας
εὐκαίρου ὅτε Ἡρῴδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ
δεῖπνον (ἐποίησεν *N(k)O*) τοῖς μεγιστᾶσιν
αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις
τῆς Γαλιλαίας **22** καὶ εἰσελθούσης τῆς
θυγατρὸς (αὐτοῦ *N(K)O*) (τῆς *ko*)
Ἡρῳδιάδος καὶ ὀρχησαμένης (καὶ *ko*)
(ἤρεσεν *N(k)O*) τῷ Ἡρῴδῃ καὶ τοῖς
συνανακειμένοις εἶπεν ὁ (δὲ *o*) βασιλεὺς
τῷ κορασίῳ· αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ
δώσω σοι. **23** καὶ ὤμοσεν αὐτῇ (πολλὰ
N) ὅ (τι *N(k)O*) ἐάν με αἰτήσῃς δώσω
σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. **24**
(Καὶ *no*) (Ἡ δὲ *k*) ἐξελθοῦσα εἶπεν
τῇ μητρὶ αὐτῆς· τί (αἰτήσωμαι; *N(k)O*)
ἡ δὲ εἶπεν· τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ
(βαπτίζοντος. *N(k)O*) **25** καὶ εἰσελθοῦσα
εὐθὺς μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα
ᾐτήσατο λέγουσα· θέλω ἵνα ἐξαυτῆς δῷς
μοι ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ
βαπτιστοῦ. **26** καὶ περίλυπος γενόμενος
ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς
(ἀνακειμένους *N(K)O*) οὐκ ἠθέλησεν
ἀθετῆσαι αὐτήν. **27** καὶ εὐθὺς ἀποστείλας ὁ
βασιλεὺς σπεκουλάτορα ἐπέταξεν (ἐνέγκαι
N(k)O) τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. (ὁ *k*) (καὶ
N(k)O) ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν
τῇ φυλακῇ **28** καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ
κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν
τῇ μητρὶ αὐτῆς. **29** Καὶ ἀκούσαντες οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα
αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν (τῷ *k*)
μνημείῳ. **30** Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι
πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ
πάντα (καὶ *k*) ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα
ἐδίδαξαν. **31** καὶ (λέγει *N(k)O*) αὐτοῖς·
δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ᾽ ἰδίαν εἰς ἔρημον
τόπον καὶ (ἀναπαύσασθε *N(k)O*) ὀλίγον·
ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες
πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. **32** Καὶ
ἀπῆλθον (ἐν *no*) τῷ πλοίῳ εἰς ἔρημον
τόπον κατ᾽ ἰδίαν. **33** καὶ εἶδον αὐτοὺς
ὑπάγοντας (οἱ ὄχλοι, *K*) καὶ (ἐπέγνωσαν
NK(O)) (αὐτὸν *k*) πολλοὶ καὶ πεζῇ
ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ
καὶ προῆλθον αὐτούς (καὶ συνῆλθον πρὸς
αὐτόν. *K*) **34** καὶ ἐξελθὼν εἶδεν (ὁ Ἰησοῦς
k) πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽
(αὐτοὺς *N(k)O*) ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα
μὴ ἔχοντα ποιμένα. καὶ ἤρξατο διδάσκειν
αὐτοὺς πολλά. **35** Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς
γενομένης προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ (ἔλεγον *N(k)O*) ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ
τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή· **36** ἀπόλυσον
αὐτοὺς ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ
ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς τί
(ἄρτους γὰρ *K*) φάγωσιν (οὐκ ἔχουσιν.
K) **37** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς·
δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέγουσιν
αὐτῷ· ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων
διακοσίων ἄρτους καὶ (δώσομεν *N(k)O*)

αὐτοῖς φαγεῖν; 38 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· πόσους
ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε (καὶ *k*) ἴδετε. καὶ
γνόντες λέγουσιν· πέντε καὶ δύο ἰχθύας. 39
καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς (ἀνακλῖναι *NK(o)*)
πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ
χόρτῳ. 40 καὶ ἀνέπεσαν πρασιαὶ πρασιαὶ
(κατὰ *N(k)O*) ἑκατὸν καὶ (κατὰ *N(k)O*)
πεντήκοντα. 41 καὶ λαβὼν τοὺς πέντε
ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς
τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν καὶ κατέκλασεν
τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
ἵνα (παρατιθῶσιν *N(k)O*) αὐτοῖς, καὶ τοὺς
δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. 42 καὶ ἔφαγον
πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, 43 καὶ ἦραν
(κλάσματα *N(k)O*) δώδεκα (κοφίνων
πληρώματα *N(k)O*) καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων.
44 καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους (ὡσεὶ
K) πεντακισχίλιοι ἄνδρες. 45 Καὶ εὐθὺς
ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς
τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς
Βηθσαϊδὰν ἕως αὐτὸς (ἀπολύει *N(k)O*)
τὸν ὄχλον. 46 καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς
ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 47 Καὶ
ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς
θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. 48
καὶ (ἰδὼν *N(k)O*) αὐτοὺς βασανιζομένους
ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος
αὐτοῖς, (καὶ *k*) περὶ τετάρτην φυλακὴν
τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν
ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἤθελεν παρελθεῖν
αὐτούς. 49 Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς
θαλάσσης περιπατοῦντα ἔδοξαν (ὅτι *no*)
φάντασμά (ἐστιν, *N(k)O*) καὶ ἀνέκραξαν·
50 πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον καὶ ἐταράχθησαν.
(ὁ *no*) (δὲ *N(k)O*) εὐθὺς ἐλάλησεν μετ’
αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι,
μὴ φοβεῖσθε. 51 καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς
εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. καὶ
λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο (καὶ
ἐθαύμαζον· *K*) 52 οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ
τοῖς ἄρτοις, (ἀλλ’ *N(K)O*) ἦν αὐτῶν ἡ
καρδία πεπωρωμένη. 53 Καὶ διαπεράσαντες
ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον (εἰς *no*) Γεννησαρὲτ
καὶ προσωρμίσθησαν. 54 καὶ ἐξελθόντων
αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου εὐθὺς ἐπιγνόντες
αὐτὸν 55 (περιέδραμον *N(k)O*) ὅλην
τὴν (χώραν *N(k)O*) ἐκείνην (καὶ *no*)
ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις τοὺς κακῶς
ἔχοντας περιφέρειν ὅπου ἤκουον ὅτι (ἐκεῖ
ko) ἐστίν. 56 καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο
εἰς κώμας ἢ (εἰς *no*) πόλεις ἢ (εἰς *no*)
ἀγροὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθεσαν τοὺς
ἀσθενοῦντας καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα
κἂν κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ
ἅψωνται, καὶ ὅσοι ἂν (ἥψαντο *N(k)O*)
αὐτοῦ ἐσῴζοντο.

7 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι
καί τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ
Ἱεροσολύμων. 2 καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ (ὅτι *no*) κοιναῖς χερσίν,
τοῦτ’ ἔστιν ἀνίπτοις, (ἐσθίουσιν *N(k)O*)
(τοὺς *no*) ἄρτους (ἐμέμψαντο· *K*) 3
οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι
ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ
ἐσθίουσιν κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν
πρεσβυτέρων· 4 καὶ ἀπ’ ἀγορᾶς (δὲ *o*)
(ὅταν ἔλθωσιν *ko*) ἐὰν μὴ (βαπτίσωνται,
NK(o)) οὐκ ἐσθίουσιν· καὶ ἄλλα πολλά
ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς
ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων καὶ
κλινῶν. 5 (Καὶ *N(k)O*) ἐπερωτῶσιν αὐτὸν
οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· διὰ τί

οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταί σου κατὰ
τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ
(κοιναῖς *N(K)O*) χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν
ἄρτον; 6 Ὁ δὲ (ἀποκριθεὶς *k*) εἶπεν αὐτοῖς
(ὅτι· *ko*) καλῶς ἐπροφήτευσεν Ἠσαΐας
περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται
(ὅτι *no*) οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν με
τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ᾽
ἐμοῦ. 7 μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες
διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων. 8
Ἀφέντες (γὰρ *k*) τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ
κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων
(βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων καὶ ἄλλα
παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. *KO*)
9 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· καλῶς ἀθετεῖτε τὴν
ἐντολὴν τοῦ θεοῦ ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν
(στήσητε. *N(k)O*) 10 Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν·
τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου,
καὶ ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ
τελευτάτω. 11 ὑμεῖς δὲ λέγετε· ἐὰν εἴπῃ
ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· κορβᾶν,
ὅ ἐστιν δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς,
12 (καὶ *ko*) οὐκέτι οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν
οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ (αὐτοῦ *k*) ἢ
τῇ μητρί (αὐτοῦ, *k*) 13 ἀκυροῦντες
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν
ᾗ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦτα
πολλὰ ποιεῖτε. 14 Καὶ προσκαλεσάμενος
(πάλιν *N(K)O*) τὸν ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖς·
(ἀκούσατέ *N(k)O*) μου πάντες καὶ (σύνετε.
N(k)O) 15 οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ
ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ
δύναται κοινῶσαι αὐτόν, ἀλλὰ τὰ (ἐκ τοῦ
ἀνθρώπου *NO*) ἐκπορευόμενά (ἀπ᾽ αὐτοῦ
k) (ἐκεῖνά *ko*) ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν
ἄνθρωπον. 16 (Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν
ἀκουέτω. *KO*) 17 καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς
οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ (περὶ *k*) (τὴν παραβολήν.
N(k)O) 18 καὶ λέγει αὐτοῖς· οὕτως
καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι
πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν
ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι;
19 ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν
καρδίαν ἀλλ᾽ εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς
τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται (καθαρίζων
N(k)O) πάντα τὰ βρώματα. 20 ἔλεγεν δὲ
ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον,
ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 21
ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν
ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ
ἐκπορεύονται πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι,
22 μοιχεῖαι, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος,
ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία,
ὑπερηφανία, ἀφροσύνη· 23 πάντα ταῦτα τὰ
πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν
ἄνθρωπον. 24 (Καὶ *ko*) Ἐκεῖθεν (δὲ *no*)
ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ (ὅρια *N(K)O*)
Τύρου (καὶ Σιδῶνος. *KO*) καὶ εἰσελθὼν
εἰς (τὴν *k*) οἰκίαν οὐδένα ἤθελεν γνῶναι
καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν. 25 (ἀλλ᾽ εὐθὺς
NO) ἀκούσασα (γὰρ *k*) γυνὴ περὶ
αὐτοῦ ἧς εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα
ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς
πόδας αὐτοῦ· 26 ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνὶς
Συροφοινίκισσα τῷ γένει, καὶ ἠρώτα αὐτὸν
ἵνα τὸ δαιμόνιον (ἐκβάλῃ *N(k)O*) ἐκ τῆς
θυγατρὸς αὐτῆς. 27 (ὁ *k*) (καὶ *N(k)O*)
(Ἰησοῦς *k*) (ἔλεγεν *N(k)O*) αὐτῇ· ἄφες
πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γάρ ἐστιν
καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ
τοῖς κυναρίοις βαλεῖν. 28 ἡ δὲ ἀπεκρίθη

καὶ λέγει αὐτῷ· (ναὶ *KO*) κύριε, καὶ (γὰρ
k) τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης
(ἐσθίουσιν *N(k)O*) ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν
παιδίων. **29** Καὶ εἶπεν αὐτῇ· διὰ τοῦτον τὸν
λόγον ὕπαγε, ἐξελήλυθεν ἐκ τῆς θυγατρός
σου τὸ δαιμόνιον. **30** καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν
οἶκον αὐτῆς εὗρεν τὸ (παιδίον *N(K)O*)
(βεβλημένον *N(k)O*) ἐπὶ (τὴν κλίνην
N(k)O) καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός. **31**
Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου
ἦλθεν (διὰ *N(K)O*) Σιδῶνος (εἰς *N(k)O*)
τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἀνὰ μέσον
τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. **32** καὶ φέρουσιν
αὐτῷ κωφὸν (καὶ *no*) μογιλάλον καὶ
παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν
χεῖρα. **33** καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ
ὄχλου κατ᾽ ἰδίαν ἔβαλεν τοὺς δακτύλους
αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, καὶ πτύσας ἥψατο
τῆς γλώσσης αὐτοῦ, **34** καὶ ἀναβλέψας εἰς
τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν καὶ λέγει αὐτῷ·
εφφαθα, ὅ ἐστιν διανοίχθητι. **35** καὶ (εὐθέως
NK) (ἠνοίγησαν *N(k)O*) αὐτοῦ αἱ ἀκοαί,
καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ
ἐλάλει ὀρθῶς. **36** καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα
μηδενὶ (λέγωσιν· *N(k)O*) ὅσον δὲ (αὐτὸς
k) αὐτοῖς διεστέλλετο, (αὐτοὶ *no*)
μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. **37** καὶ
ὑπερπερισσῶς ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο
λέγοντες· καλῶς πάντα πεποίηκεν καὶ τοὺς
κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ (τοὺς *NK*)
ἀλάλους λαλεῖν.

8 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις (πάλιν *NO*)
(πολλοῦ *N(k)O*) ὄχλου ὄντος καὶ μὴ
ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσάμενος (ὁ
Ἰησοῦς *k*) τοὺς μαθητὰς (αὐτοῦ *k*) λέγει
αὐτοῖς· **2** σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον ὅτι
ἤδη (ἡμέραι *N(k)O*) τρεῖς προσμένουσίν
μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν. **3** καὶ
ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον
αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· (καί
N(K)O) τινες αὐτῶν (ἀπὸ *no*) μακρόθεν
(ἥκασιν. *NK(o)*) **4** Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ (ὅτι *no*) πόθεν τούτους
δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ᾽
ἐρημίας; **5** καὶ (ἠρώτα *N(k)O*) αὐτούς·
πόσους ἔχετε ἄρτους; οἱ δὲ εἶπαν· ἑπτά.
6 καὶ (παραγγέλλει *N(k)O*) τῷ ὄχλῳ
ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ
ἄρτους, εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα (παρατιθῶσιν·
N(k)O) καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. **7**
καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας
(αὐτὰ *no*) εἶπεν καὶ (ταῦτα παρατιθέναι.
N(k)O) **8** (καὶ *no*) ἔφαγον (δέ *k*)
καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν περισσεύματα
κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας. **9** ἦσαν δὲ (οἱ
φαγόντες *KO*) ὡς τετρακισχίλιοι· καὶ
ἀπέλυσεν αὐτούς. **10** Καὶ εὐθὺς ἐμβὰς
εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά. **11** καὶ
ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν
αὐτῷ ζητοῦντες παρ᾽ αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ
τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. **12** Καὶ
ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει· τί ἡ
γενεὰ αὕτη (ζητεῖ *N(k)O*) σημεῖον; ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ
σημεῖον. **13** καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς πάλιν ἐμβὰς
(εἰς τὸ *ko*) (πλοῖον *KO*) ἀπῆλθεν εἰς τὸ
πέραν. **14** καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους
καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ᾽ ἑαυτῶν
ἐν τῷ πλοίῳ. **15** καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς
λέγων· ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν

Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἡρῴδου. 16 καὶ
διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους (λέγοντες
k) ὅτι ἄρτους οὐκ (ἔχουσιν. *N(K)O*) 17
καὶ γνοὺς (ὁ *ko*) (Ἰησοῦς *KO*) λέγει
αὐτοῖς· τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ
ἔχετε; οὔπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε; (ἔτι *K*)
πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; 18
ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ ὦτα
ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; καὶ οὐ μνημονεύετε;
19 ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς
τοὺς πεντακισχιλίους πόσους κοφίνους
κλασμάτων πλήρεις ἤρατε; λέγουσιν αὐτῷ·
δώδεκα. 20 ὅτε (δὲ *k(o)*) τοὺς ἑπτὰ εἰς
τοὺς τετρακισχιλίους πόσων σπυρίδων
πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; (οἱ *ko*)
(καὶ λέγουσιν *N(k)O*) (αὐτῷ· *no*) ἑπτά.
21 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· (οὔπω *N(K)O*) (πῶς
KO) συνίετε; 22 Καὶ (ἔρχονται *N(K)O*)
εἰς Βηθσαϊδάν, καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλὸν
καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται.
23 καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ
(ἐξήνεγκεν *N(k)O*) αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης,
καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς
χεῖρας αὐτῷ ἐπηρώτα αὐτόν· εἴ τι (βλέπεις;
N(K)O) 24 καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν· βλέπω
τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ
περιπατοῦντας. 25 εἶτα πάλιν (ἐπέθηκεν
NK(o)) τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ, καὶ (ἐποίησεν αὐτὸν *K*) (διέβλεψεν
N(K)O) καὶ (ἀπεκατέστη *N(k)O*) καὶ
(ἐνέβλεπεν *N(k)O*) τηλαυγῶς (ἅπαντα.
N(k)O) 26 καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς (τὸν
k) οἶκον αὐτοῦ λέγων· μηδὲ εἰς τὴν
κώμην εἰσέλθῃς (μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ
κώμῃ. *KO*) 27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας
τῆς Φιλίππου. καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς· τίνα
με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; 28 οἱ
δὲ (εἶπαν *N(k)O*) (αὐτῷ λέγοντες· ὅτι
no) Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, καὶ ἄλλοι·
Ἠλίαν, ἄλλοι δὲ (ὅτι *no*) (εἷς *N(k)O*)
τῶν προφητῶν. 29 καὶ αὐτὸς (ἐπηρώτα
αὐτούς· *N(k)O*) ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε
εἶναι; ἀποκριθεὶς (δὲ *k*) ὁ Πέτρος λέγει
αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ χριστός. 30 καὶ ἐπετίμησεν
αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ.
31 καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν
καὶ ἀποδοκιμασθῆναι (ὑπὸ *N(k)O*) τῶν
πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν
γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ
τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι· 32 καὶ παρρησίᾳ
τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος ὁ
Πέτρος αὐτὸν ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. 33
ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ ἐπετίμησεν (τῷ *k*) Πέτρῳ (καὶ
no) (λέγει· *N(k)O*) ὕπαγε ὀπίσω μου,
σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ
τῶν ἀνθρώπων. 34 καὶ προσκαλεσάμενος
τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν
αὐτοῖς· (εἴ *NO*) (τις *N(k)O*) θέλει ὀπίσω
μου (ἀκολουθεῖν, *N(K)O*) ἀπαρνησάσθω
ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ
ἀκολουθείτω μοι. 35 ὃς γὰρ (ἐὰν *N(k)O*)
θέλῃ τὴν ψυχὴν (αὐτοῦ *NK(o)*) σῶσαι,
ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ’ ἂν (ἀπολέσει *N(k)O*)
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ
εὐαγγελίου, (οὗτος *k*) σώσει αὐτήν. 36 τί
γὰρ (ὠφελεῖ *N(k)O*) (τὸν *o*) ἄνθρωπον
(ἐὰν *ko*) (κερδῆσαι *N(k)O*) τὸν κόσμον
ὅλον καὶ (ζημιωθῆναι *N(k)O*) τὴν ψυχὴν

αὐτοῦ; 37 (ἢ *k*) τί (γὰρ *no*) (δοῖ *N(k)O*)
ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;
38 ὃς γὰρ (ἐὰν *N(k)O*) ἐπαισχυνθῇ με καὶ
τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ
μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν
ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ
τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
εἰσίν τινες ὧδε τῶν ἑστηκότων οἵτινες οὐ
μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.
2 Καὶ μετὰ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ
Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον
καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς
εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ᾽ ἰδίαν μόνους. καὶ
μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, 3 καὶ τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ (ἐγένετο *NK(o)*) στίλβοντα,
λευκὰ λίαν (ὡς χιών, *K*) οἷα γναφεὺς
ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται (οὕτως *no*)
λευκᾶναι. 4 καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλίας σὺν
Μωϋσεῖ, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ.
5 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ·
ῥαββί, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ
ποιήσωμεν τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ
Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλίᾳ μίαν· 6 οὐ γὰρ
ᾔδει τί (ἀποκριθῇ, *N(k)(o)*) ἔκφοβοι γὰρ
(ἐγένοντο. *N(k)O*) 7 Καὶ ἐγένετο νεφέλη
ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ (ἐγένετο *N(k)O*)
φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης (λέγουσα· *k*) οὗτός
ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός· ἀκούετε
αὐτοῦ. 8 καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι
οὐκέτι οὐκέτι οὐδένα εἶδον (ἀλλὰ *NK(o)*)
τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ᾽ ἑαυτῶν. 9 (Καὶ
no) καταβαινόντων (δὲ *k*) αὐτῶν (ἐκ
N(k)O) τοῦ ὄρους διεστείλατο αὐτοῖς
ἵνα μηδενὶ ἃ εἶδον διηγήσωνται εἰ μὴ
ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν
ἀναστῇ. 10 καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν
πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες τί ἐστιν τὸ
ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 11 καὶ ἐπηρώτων
αὐτὸν λέγοντες· ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς
ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 12 ὁ δὲ
(ἀποκριθείς *k*) (ἔφη *N(k)O*) αὐτοῖς·
Ἠλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστάνει
πάντα· καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδενηθῇ.
13 ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἠλίας ἐλήλυθεν,
καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα (ἤθελον *N(k)O*)
καθὼς γέγραπται ἐπ᾽ αὐτόν. 14 Καὶ
(ἐλθόντες *N(k)O*) πρὸς τοὺς μαθητὰς
(εἶδον *N(K)O*) ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς
καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας (πρὸς *no*)
(αὐτούς. *N(k)O*) 15 καὶ εὐθὺς πᾶς ὁ ὄχλος
(ἰδόντες *N(k)O*) αὐτὸν (ἐξεθαμβήθησαν
N(k)O) καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο
αὐτόν. 16 καὶ ἐπηρώτησεν (αὐτούς *N(k)O*)
(γραμματεῖς· *K*) τί συζητεῖτε πρὸς (αὐτούς;
NK(O)) 17 Καὶ (ἀπεκρίθη *N(k)O*)
(αὐτῷ *no*) εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου (εἶπεν· *k*)
διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σὲ
ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. 18 καὶ ὅπου (ἐὰν
N(k)O) αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν·
καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας (αὐτοῦ
k) καὶ ξηραίνεται. καὶ εἶπα τοῖς μαθηταῖς
σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν.
19 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς (αὐτοῖς *N(K)O*) λέγει·
ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς
ἔσομαι, ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε
αὐτὸν πρός με. 20 καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν
πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτὸν τὸ πνεῦμα
εὐθὺς (συνεσπάραξεν *N(k)O*) αὐτόν, καὶ

πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων.
21 καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ·
πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν
αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπεν· (ἐκ *no*) παιδιόθεν.
22 καὶ πολλάκις καὶ εἰς (τὸ *o*) πῦρ
αὐτὸν ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα ἵνα ἀπολέσῃ
αὐτόν· ἀλλ’ εἴ τι δύνῃ, βοήθησον ἡμῖν,
σπλαγχνισθεὶς ἐφ’ ἡμᾶς. 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτῷ· τὸ εἰ δύνῃ (πιστεῦσαι, *K*)
πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. 24 (καὶ *ko*)
εὐθὺς κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου (μετὰ
δακρύων *K*) ἔλεγεν· πιστεύω (κύριε· *K*)
βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. 25 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς
ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησεν τῷ
πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ
ἄλαλον καὶ κωφὸν (τὸ *k*) πνεῦμα, ἐγὼ
ἐπιτάσσω σοι· ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι
εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. 26 καὶ (κράξας *N(k)O*)
καὶ πολλὰ (σπαράξας *N(k)O*) (αὐτόν *k*)
ἐξῆλθεν, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρὸς ὥστε
(τοὺς *no*) πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.
27 ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας τῆς χειρὸς (αὐτοῦ
N(k)O) ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. 28
Καὶ (εἰσελθόντος αὐτοῦ *N(k)O*) εἰς οἶκον
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατ’ ἰδίαν ἐπηρώτων
αὐτόν· ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν
αὐτό; 29 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν
οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ
(καὶ νηστείᾳ. *KO*) 30 Κἀκεῖθεν Κἀκεῖθεν
ἐξελθόντες (παρεπορεύοντο *NK(o)*) διὰ
τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνοῖ·
31 ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ
ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ
ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς
(μετὰ τρεῖς *N(k)O*) (ἡμέρας *NK(o)*)
ἀναστήσεται. 32 οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα
καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. 33 Καὶ
(ἦλθον *N(K)O*) εἰς Καφαρναούμ· καὶ ἐν
τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς· τί ἐν
τῇ ὁδῷ (πρὸς ἑαυτοὺς *K*) διελογίζεσθε;
34 οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ
διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων. 35 Καὶ
καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα καὶ λέγει
αὐτοῖς· εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται
πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος.
36 καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν
μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ
εἶπεν αὐτοῖς· 37 ὃς (ἂν *N(k)O*) ἓν
τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς (ἂν
N(k)O) ἐμὲ (δέχηται, *N(k)O*) οὐκ ἐμὲ
δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με. 38
(Ἔφη *N(k)O*) (δὲ *k*) αὐτῷ ὁ Ἰωάννης·
(λέγων *k*) διδάσκαλε, εἴδομέν τινα
(ἐν *no*) τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα
δαιμόνια (ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν *KO*)
καὶ (ἐκωλύομεν *N(k)O*) αὐτὸν ὅτι οὐκ
(ἠκολούθει *N(k)O*) ἡμῖν. 39 Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν· μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γάρ ἐστιν
ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου
καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με. 40
ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ’ (ἡμῶν *N(K)O*)
ὑπὲρ (ἡμῶν *N(K)O*) ἐστιν. 41 ὃς γὰρ
ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν (τῷ
k) ὀνόματι (μου *k*) ὅτι Χριστοῦ ἐστε,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν (ὅτι *no*) οὐ μὴ (ἀπολέσῃ
NK(o)) τὸν μισθὸν αὐτοῦ. 42 καὶ ὃς
(ἂν *NK(o)*) σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν
τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλόν
ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται (μύλος
ὀνικὸς *N(k)O*) περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ

καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. 43 καὶ
ἐὰν (σκανδαλίζῃ *NK(o)*) σε ἡ χείρ σου,
ἀπόκοψον αὐτήν· καλόν ἐστίν (σε *N(k)O*)
κυλλὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν ἢ τὰς δύο
χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν
εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον. (Geenna g1067) 44
(ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ
τὸ πῦρ οὐ σβέννυται *KO*) 45 καὶ ἐὰν ὁ
πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν·
καλόν ἐστίν (σε *N(k)O*) εἰσελθεῖν εἰς
τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα
βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν (εἰς τὸ πῦρ τὸ
ἄσβεστον. *KO*) (Geenna g1067) 46 (ὅπου ὁ
σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ
σβέννυται. *KO*) 47 καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός
σου σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν (σέ
N(k)O) ἐστιν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἢ δύο ὀφθαλμοὺς
ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν (τοῦ
πυρός *K*) (Geenna g1067) 48 ὅπου ὁ σκώληξ
αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
49 πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται (καὶ πᾶσα
θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται. *KO*) 50 καλὸν τὸ
ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται, ἐν
τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς (ἅλα
N(k)O) καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

10 Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ
ὅρια τῆς Ἰουδαίας (καὶ *N(k)O*)
(τοῦ *k*) πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ
συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν,
καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.
2 καὶ προσελθόντες (οἱ *k*) Φαρισαῖοι
(ἐπηρώτων *N(k)O*) αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ
γυναῖκα ἀπολῦσαι πειράζοντες αὐτόν. 3
ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· τί ὑμῖν
ἐνετείλατο Μωϋσῆς; 4 οἱ δὲ εἶπαν·
ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς βιβλίον ἀποστασίου
γράψαι καὶ ἀπολῦσαι. 5 (Καὶ ἀποκριθεὶς
k) ὁ (δὲ *no*) Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν
ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην· 6 ἀπὸ δὲ ἀρχῆς
κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς (ὁ
k) (θεός· *K*) 7 ἕνεκεν τούτου καταλείψει
ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα
καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ, 8 καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν
ὥστε οὐκέτι οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ μία σάρξ.
9 ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ
χωριζέτω. 10 Καὶ (εἰς τὴν οἰκίαν *N(k)O*)
πάλιν οἱ μαθηταὶ (αὐτοῦ *k*) περὶ (τοῦ *k*)
(τούτου ἐπηρώτων *N(k)O*) αὐτόν. 11 καὶ
λέγει αὐτοῖς· ὃς (ἂν *N(k)O*) ἀπολύσῃ τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται
ἐπ᾽ αὐτήν. 12 καὶ ἐὰν (αὐτὴ *N(K)O*)
(ἀπολύσασα *N(k)O*) τὸν ἄνδρα αὐτῆς (καὶ
k) (γαμήσῃ ἄλλον, *N(k)O*) μοιχᾶται. 13
Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία ἵνα αὐτῶν
ἅψηται· οἱ δὲ μαθηταὶ (ἐπετίμησαν αὐτοῖς
N(k)O) (προσφέρουσιν. *KO*) 14 ἰδὼν δὲ
ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, (καὶ
k) μὴ κωλύετε αὐτά, τῶν γὰρ τοιούτων
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 15 Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὃς (ἂν *N(k)O*) μὴ δέξηται τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ
εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. 16 καὶ ἐναγκαλισάμενος
αὐτὰ (κατευλόγει *N(k)O*) τιθεὶς τὰς χεῖρας
ἐπ᾽ αὐτά. 17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς
ὁδὸν προσδραμὼν εἷς καὶ γονυπετήσας
αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί
ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;
(aiōnios g166) 18 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·

τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ
μὴ εἷς ὁ θεός. 19 τὰς ἐντολὰς οἶδας· μὴ
φονεύσῃς, μὴ μοιχεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ
ψευδομαρτυρήσῃς, μὴ ἀποστερήσῃς, τίμα
τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. 20 ὁ δὲ
(ἀποκριθεὶς *ko*) (ἔφη *N(k)O*) αὐτῷ·
διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ
νεότητός μου. 21 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας
αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ·
ἕν (σε *N(k)O*) ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα
ἔχεις πώλησον καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς καὶ
ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ. καὶ δεῦρο,
ἀκολούθει μοι (ἄρας τὸν σταυρόν. *K*)
22 ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν
λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.
23 καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ
χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
εἰσελεύσονται. 24 οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο
ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς
πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· τέκνα,
πῶς δύσκολόν ἐστιν (τοὺς πεποιθότας
ἐπὶ *KO*) (τοῖς *K*) (χρήμασιν *KO*)
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.
25 εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τῆς
τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος (διελθεῖν *N(k)O*)
ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
εἰσελθεῖν. 26 οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο
λέγοντες πρὸς (ἑαυτούς· *NK(O)*) καὶ τίς
δύναται σωθῆναι; 27 ἐμβλέψας (δὲ *k*)
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει· παρὰ ἀνθρώποις
ἀδύνατον ἀλλ᾽ οὐ παρὰ (τῷ *k*) θεῷ·
πάντα γὰρ δυνατὰ (ἐστιν *k*) παρὰ τῷ
θεῷ. 28 (Καὶ *k*) ἤρξατο λέγειν ὁ
Πέτρος αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα
καὶ (ἠκολουθήκαμέν *N(k)O*) σοι. 29
(Ἀποκριθεὶς *ko*) (δὲ *k*) (ἔφη *N(k)O*)
ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν
ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς
ἢ μητέρα ἢ πατέρα (ἢ γυναῖκα *K*) ἢ
τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ (ἕνεκεν
no) τοῦ εὐαγγελίου, 30 ἐὰν μὴ λάβῃ
ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ
οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ
(μητέρας *NK(o)*) καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς
μετὰ διωγμῶν καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ
ζωὴν αἰώνιον. **(aiōn g165, aiōnios g166)** 31
πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ
οἱ ἔσχατοι πρῶτοι. 32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ
ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦν
προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο·
(οἱ *no*) (δὲ *N(k)O*) ἀκολουθοῦντες
ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς
δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα
αὐτῷ συμβαίνειν 33 ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν
εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς
γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν
θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς
ἔθνεσιν 34 καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ
ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν
αὐτὸν καὶ ἀποκτενοῦσιν (αὐτόν, *ko*) καὶ
(μετὰ τρεῖς ἡμέρας *N(k)O*) ἀναστήσεται.
35 Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ
Ἰωάννης, οἱ (δύο *O*) υἱοὶ Ζεβεδαίου,
λέγοντες (αὐτῷ· *no*) διδάσκαλε, θέλομεν
ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμέν (σε *no*) ποιήσῃς
ἡμῖν. 36 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τί θέλετέ με
(ποιήσω *N(k)O*) ὑμῖν; 37 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ·
δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς σου ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ
(ἀριστερῶν *N(k)O*) (σου *k*) καθίσωμεν
ἐν τῇ δόξῃ σου. 38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν

αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε
πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω (ἢ *N(k)O*)
τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι;
39 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς· τὸ (μὲν *k*) ποτήριον ὃ
ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ
βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· 40 τὸ δὲ καθίσαι
ἐκ δεξιῶν μου (ἢ *N(k)O*) ἐξ εὐωνύμων
(μου *k*) οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι ἀλλ' οἷς
ἡτοίμασται. 41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα
ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ
Ἰωάννου. 42 (Ὁ *k*) (Καὶ *no*) (δὲ *k*)
προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει
αὐτοῖς· οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν
τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ
μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.
43 οὐχ οὕτως δέ (ἐστιν *N(k)O*) ἐν ὑμῖν,
ἀλλ' ὃς (ἂν *N(k)O*) θέλῃ μέγας γενέσθαι
ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος· 44 καὶ ὃς
(ἂν *NK(o)*) θέλῃ (ἐν *no*) (ὑμῖν εἶναι
N(k)O) πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. 45
καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν
διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. 46
Καὶ ἔρχονται εἰς Ἰεριχώ. καὶ ἐκπορευομένου
αὐτοῦ ἀπὸ Ἰεριχὼ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
καὶ ὄχλου ἱκανοῦ (ὁ *no*) υἱὸς Τιμαίου
Βαρτιμαῖος, (ὁ *k*) τυφλὸς (προσαίτης,
N(k)O) ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν. 47
καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ (Ναζαρηνός
N(k)O) ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν·
(ὁ *k*) υἱὲ Δαυὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. 48
καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ.
ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυίδ,
ἐλέησόν με. 49 καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·
(φωνήσατε *N(k)O*) αὐτόν. καὶ φωνοῦσιν
τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ· θάρσει, (ἔγειρε,
N(k)O) φωνεῖ σε. 50 ὁ δὲ ἀποβαλὼν
τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ (ἀναπηδήσας *N(k)O*)
ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. 51 καὶ ἀποκριθεὶς
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς (εἶπεν· *N(k)O*) τί σοι
θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ·
ραββουνι, ἵνα ἀναβλέψω. 52 (καὶ *no*) ὁ (δὲ
ko) Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, ἡ πίστις
σου σέσωκέν σε. καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψεν καὶ
ἠκολούθει (αὐτῷ *N(k)O*) (Ἰησοῦ *k*) ἐν
τῇ ὁδῷ.

11 Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς
Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος
τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ 2 καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν
κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθὺς
εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον
δεδεμένον ἐφ' ὃν οὐδεὶς (οὔπω *NO*)
ἀνθρώπων (ἐκάθισεν· λύσατε *N(k)O*)
αὐτὸν (καὶ *no*) (φέρετε. *N(k)O*) 3 καὶ
ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε
(ὅτι *ko*) ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει,
καὶ εὐθὺς αὐτὸν (ἀποστέλλει *N(k)O*)
(πάλιν *no*) ὧδε. 4 (καὶ *no*) ἀπῆλθον
(δὲ *k*) καὶ εὗρον (τὸν *k*) πῶλον
δεδεμένον πρὸς (τὴν *k*) θύραν ἔξω
ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου καὶ λύουσιν αὐτόν. 5
καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον
αὐτοῖς· τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον; 6
οἱ δὲ εἶπαν αὐτοῖς καθὼς (εἶπεν *N(k)O*)
ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀφῆκαν αὐτούς. 7 καὶ
(φέρουσιν *N(k)O*) τὸν πῶλον πρὸς τὸν
Ἰησοῦν καὶ (ἐπιβάλλουσιν *N(k)O*) αὐτῷ
τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' (αὐτόν.
N(k)O) 8 (καὶ *no*) πολλοὶ (δὲ *k*)
τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν,

ἄλλοι δὲ στιβάδας (κόψαντες *N(k)O*) ἐκ
τῶν (ἀγρῶν *N(K)O*) (καὶ ἐστρώννυον
εἰς τὴν ὁδόν. *K*) 9 καὶ οἱ προάγοντες
καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον (λέγοντες·
k) ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
ἐν ὀνόματι κυρίου, 10 εὐλογημένη ἡ
ἐρχομένη βασιλεία (ἐν ὀνόματι κυρίου
K) τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυίδ, ὡσαννὰ
ἐν τοῖς ὑψίστοις. 11 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς
Ἱεροσόλυμα (ὁ Ἰησοῦς καὶ *k*) εἰς τὸ
ἱερόν, καὶ περιβλεψάμενος πάντα, (ὀψίας
NK(o)) ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν
εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα. 12 Καὶ τῇ
ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας
ἐπείνασεν. 13 καὶ ἰδὼν συκῆν (ἀπὸ *no*)
μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα ἦλθεν εἰ ἄρα
τι εὑρήσει ἐν αὐτῇ. καὶ ἐλθὼν ἐπ᾽ αὐτὴν
οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· (ὁ *no*) γὰρ
καιρὸς οὐκ ἦν σύκων. 14 καὶ ἀποκριθεὶς
(ὁ Ἰησοῦς *k*) εἶπεν αὐτῇ· μηκέτι εἰς τὸν
αἰῶνα ἐκ σοῦ μηδεὶς καρπὸν φάγοι. καὶ
ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. **(aiōn g165)** 15 καὶ
ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ εἰσελθὼν
(ὁ Ἰησοῦς *k*) εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο
ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ (τοὺς *no*)
ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας
τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν
πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν
16 καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος
διὰ τοῦ ἱεροῦ. 17 καὶ ἐδίδασκεν (καὶ *no*)
(ἔλεγεν *N(k)O*) αὐτοῖς· οὐ γέγραπται ὅτι
ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται
πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ (πεποιήκατε
N(k)O) αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν. 18 Καὶ
ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν (ἀπολέσωσιν·
N(k)O) ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, πᾶς (γὰρ
N(k)O) ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ
αὐτοῦ. 19 Καὶ (ὅταν *N(k)O*) ὀψὲ ἐγένετο,
(ἐξεπορεύοντο *N(k)O*) ἔξω τῆς πόλεως. 20
καὶ παραπορευόμενοι πρωῒ εἶδον τὴν συκῆν
ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. 21 καὶ ἀναμνησθεὶς
ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· ῥαββί, ἴδε ἡ συκῆ ἣν
κατηράσω ἐξήρανται. 22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ἔχετε πίστιν θεοῦ. 23
ἀμὴν (γὰρ *ko*) λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ
τῷ ὄρει τούτῳ· ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν
θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτοῦ ἀλλὰ (πιστεύῃ *N(k)O*) ὅτι (ὃ λαλεῖ
N(k)O) γίνεται, ἔσται αὐτῷ (ὃ ἐὰν εἴπῃ.
K) 24 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν· πάντα ὅσα
(ἄν *k*) (προσεύχεσθε *N(k)O*) (καὶ *no*)
(αἰτεῖσθε, *NK(o)*) πιστεύετε ὅτι (ἐλάβετε,
N(k)O) καὶ ἔσται ὑμῖν. 25 καὶ ὅταν
(στήκετε *N(k)O*) προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ
τι ἔχετε κατά τινος ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ
ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα
ὑμῶν. 26 (εἰ *KO*) (δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε,
οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. *K*) 27 Καὶ
ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἐν τῷ
ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς
αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
πρεσβύτεροι 28 καὶ (ἔλεγον *N(k)O*) αὐτῷ·
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς (ἢ *N(k)O*)
τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα
ταῦτα ποιῇς; 29 ὁ δὲ Ἰησοῦς (ἀποκριθεὶς
k) εἶπεν αὐτοῖς· ἐπερωτήσω ὑμᾶς (κἀγὼ
κἀγὼ *KO*) ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ
μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ. 30 τὸ βάπτισμα (τὸ *no*) Ἰωάννου
ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ

μοι. 31 καὶ (διελογίζοντο *N(k)O*) πρὸς
ἑαυτοὺς λέγοντες· (τί εἴπωμεν *O*) ἐὰν
εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διὰ τί οὖν
οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 32 ἀλλ’ (ἐὰν *k*)
εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, ἐφοβοῦντο τὸν
(ὄχλον· *N(k)O*) ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν
Ἰωάννην ὄντως ὅτι προφήτης ἦν. 33 καὶ
ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν· οὐκ
οἴδαμεν. καὶ ὁ Ἰησοῦς (ἀποκριθεὶς *k*)
λέγει αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ
ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

12 Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς
(λαλεῖν· *N(k)O*) ἀμπελῶνα ἄνθρωπος
ἐφύτευσεν καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ
ὤρυξεν ὑπολήνιον καὶ ᾠκοδόμησεν
πύργον καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ
ἀπεδήμησεν 2 καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς
γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον ἵνα παρὰ τῶν
γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ (τῶν καρπῶν *N(k)O*)
τοῦ ἀμπελῶνος. 3 (οἱ *k*) (καὶ *N(k)O*)
λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν
κενόν. 4 καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς
αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον κἀκεῖνον
(λιθοβολήσαντες *K*) ἐκεφαλίωσαν καὶ
(ἀπέστειλαν *K*) (ἠτίμασαν. *N(k)O*) 5 καὶ
(πάλιν *k*) ἄλλον ἀπέστειλεν· κἀκεῖνον
κἀκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους,
(οὓς *N(k)O*) μὲν δέροντες, (οὓς *N(k)O*)
δὲ ἀποκτέννοντες. 6 ἔτι (οὖν *K*) ἕνα
(εἶχεν *N(k)O*) υἱὸν ἀγαπητόν (αὐτοῦ· *k*)
ἀπέστειλεν (καὶ *k*) αὐτὸν ἔσχατον πρὸς
αὐτοὺς λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν
μου. 7 ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ πρὸς ἑαυτοὺς
εἶπαν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος·
δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν
ἔσται ἡ κληρονομία. 8 καὶ λαβόντες
ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω
τοῦ ἀμπελῶνος. 9 τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος
τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει
τοὺς γεωργοὺς καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα
ἄλλοις. 10 οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην
ἀνέγνωτε· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ
οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν
γωνίας· 11 παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ
ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; 12 καὶ
ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι καὶ ἐφοβήθησαν
τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς
τὴν παραβολὴν εἶπεν. καὶ ἀφέντες αὐτὸν
ἀπῆλθον. 13 Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν
τινας τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρῳδιανῶν
ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. 14 (οἱ *k*)
(καὶ *N(k)O*) ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ·
διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ
μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς
πρόσωπον ἀνθρώπων ἀλλ’ ἐπ’ ἀληθείας τὴν
ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις. ἔξεστιν δοῦναι
κῆνσον Καίσαρι ἢ οὔ; 15 δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν;
Ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν
αὐτοῖς· τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον
ἵνα ἴδω. 16 οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς·
τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ
εἶπαν αὐτῷ· Καίσαρος. 17 (Καὶ ἀποκριθεὶς
k) ὁ (δὲ *no*) Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὰ
Καίσαρος ἀπόδοτε Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ
τῷ θεῷ. καὶ (ἐξεθαύμαζον *N(k)(o)*) ἐπ’
αὐτῷ. 18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς
αὐτὸν οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι,
καὶ (ἐπηρώτων *N(k)O*) αὐτὸν λέγοντες·
19 διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι
ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ
γυναῖκα καὶ μὴ ἀφῇ (τέκνον *N(K)O*) ἵνα
λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα (αὐτοῦ

k) καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ. 20 ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος
ἔλαβεν γυναῖκα καὶ ἀποθνῄσκων οὐκ
ἀφῆκεν σπέρμα. 21 καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν
αὐτὴν καὶ ἀπέθανεν (καὶ *k*) (μὴ *N(k)O*)
(αὐτὸς *k*) (καταλιπὼν *N(k)O*) σπέρμα
καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως· 22 καὶ (ἔλαβον αὐτὴν
k) οἱ ἑπτὰ (καὶ *k*) οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα.
(ἔσχατον *N(k)O*) πάντων καὶ ἡ γυνὴ
ἀπέθανεν. 23 ἐν τῇ (οὖν *K*) ἀναστάσει
ὅταν ἀναστῶσιν τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή;
οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 24 (Καὶ
k) (ἔφη *N(k)O*) αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς (εἶπεν·
k) οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότες
τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ;
25 ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε
γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται ἀλλ' εἰσὶν ὡς
ἄγγελοι (οἱ *ko*) ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 26
περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγείρονται, οὐκ
ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως ἐπὶ (τοῦ
N(k)O) βάτου (πῶς *N(k)O*) εἶπεν αὐτῷ ὁ
θεὸς λέγων· ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς
Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; 27 οὐκ ἔστιν (ὁ
k) θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ (θεὸς *k*) ζώντων·
(ὑμεῖς οὖν *KO*) πολὺ πλανᾶσθε. 28 Καὶ
προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων, ἀκούσας
αὐτῶν συζητούντων, (ἰδὼν *N(k)O*) ὅτι
καλῶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ἐπηρώτησεν αὐτόν·
ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη (πάντων; *N(k)O*)
29 (δὲ *k*) ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς (αὐτῷ *ko*)
ὅτι πρώτη (ἐστίν *no*) (πασῶν *K(o)*) (τῶν
ἐντολῶν· *K*) ἄκουε Ἰσραήλ, κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν κύριος εἷς ἐστιν· 30 καὶ ἀγαπήσεις
κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ
ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ἰσχύος σου. (αὕτη πρώτη ἐντολή. *KO*)
31 (καὶ *ko*) δευτέρα (ὁμοία *KO*) αὕτη·
ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.
μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν.
32 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύς· καλῶς,
διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπες ὅτι εἷς ἐστιν
(θεὸς *K*) καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ.
33 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως (καὶ ἐξ ὅλης
τῆς ψυχῆς *KO*) καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος
καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν
(περισσότερόν *N(K)O*) ἐστιν πάντων τῶν
ὁλοκαυτωμάτων καὶ (τῶν *k*) θυσιῶν. 34
καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς
ἀπεκρίθη εἶπεν αὐτῷ· οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ
τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. καὶ οὐδεὶς οὐκέτι
οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. 35 Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων
ἐν τῷ ἱερῷ· πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς
ὅτι ὁ χριστὸς υἱὸς Δαυίδ ἐστιν; 36 αὐτὸς
(γὰρ *ko*) Δαυὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ
ἁγίῳ· (εἶπεν *NK(o)*) (ὁ *ko*) κύριος τῷ
κυρίῳ μου· (κάθου *NK(o)*) ἐκ δεξιῶν μου
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου (ὑποκάτω
N(k)O) τῶν ποδῶν σου. 37 αὐτὸς (οὖν
K) Δαυὶδ λέγει αὐτὸν κύριον, καὶ πόθεν
αὐτοῦ ἐστιν υἱός; καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν
αὐτοῦ ἡδέως. 38 Καὶ (αὐτοῖς *k*) ἐν τῇ
διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν· βλέπετε ἀπὸ τῶν
γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς
περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς
39 καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς
καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις, 40
οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν
καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι, οὗτοι
λήμψονται περισσότερον κρίμα. 41 Καὶ

καθίσας (ὁ Ἰησοῦς *k*) (κατέναντι *NK(o)*)
τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος
βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. καὶ
πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά· **42** καὶ
ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο
ὅ ἐστιν κοδράντης. **43** καὶ προσκαλεσάμενος
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ (εἶπεν *N(k)O*) αὐτοῖς·
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ
πλεῖον πάντων (ἔβαλεν *N(k)O*) τῶν
(βαλλόντων *N(k)O*) εἰς τὸ γαζοφυλάκιον·
44 πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς
ἔβαλον, αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς
πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον
αὐτῆς.

13 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ
λέγει αὐτῷ εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ·
διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ
οἰκοδομαί. **2** Καὶ ὁ Ἰησοῦς (ἀποκριθεὶς *k*)
εἶπεν αὐτῷ· βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας
οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ (ὧδε *NO*) λίθος
ἐπὶ (λίθον *N(k)O*) ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ.
3 Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν
ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ (ἐπηρώτα
N(k)O) αὐτὸν κατ’ ἰδίαν Πέτρος καὶ
Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας· **4** εἰπὸν
ἡμῖν· πότε ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον
ὅταν μέλλῃ ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα; **5** Ὁ
δὲ Ἰησοῦς (ἀποκριθεὶς *k*) ἤρξατο λέγειν
αὐτοῖς· βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.
6 πολλοὶ (γὰρ *ko*) ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ
πολλοὺς πλανήσουσιν. **7** ὅταν δὲ (ἀκούσητε
NK(o)) πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων,
μὴ θροεῖσθε· δεῖ (γὰρ *ko*) γενέσθαι, ἀλλ’
οὔπω τὸ τέλος. **8** ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος
ἐπ’ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· (καὶ
k) ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους· (καὶ
ko) ἔσονται λιμοί (καὶ ταραχαί· *K*)
(ἀρχὴ *N(K)O*) ὠδίνων ταῦτα. **9** Βλέπετε
δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς· παραδώσουσιν (γὰρ *ko*)
ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ εἰς συναγωγὰς
δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων
σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς μαρτύριον
αὐτοῖς. **10** καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη πρῶτον
δεῖ κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. **11** (καὶ
no) ὅταν (δὲ *k*) (ἄγωσιν *N(k)O*)
ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί
λαλήσητε (μηδὲ μελετᾶτε· *K*) ἀλλ’ ὃ ἐὰν
δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε·
οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες ἀλλὰ τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον. **12** (καὶ *no*) παραδώσει
(δὲ *k*) ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ
πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα
ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. **13**
καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ
ὄνομά μου. ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος
σωθήσεται. **14** ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα
τῆς ἐρημώσεως (τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ
προφήτου *K*) (ἑστηκότα *N(k)(o)*) ὅπου
οὐ δεῖ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, τότε οἱ ἐν
τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· **15** ὁ
δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω (εἰς τὴν
οἰκίαν *KO*) μηδὲ εἰσελθάτω ἆραί τι ἐκ
τῆς οἰκίας αὐτοῦ· **16** καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν
(ὢν *k*) μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω ἆραι
τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. **17** οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ
ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις. **18** προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ
γένηται (ἡ φυγὴ ὑμῶν *K*) χειμῶνος. **19**
ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις οἵα
οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ’ ἀρχῆς κτίσεως (ἣν
N(k)O) ἔκτισεν ὁ θεὸς ἕως τοῦ νῦν καὶ οὐ

μὴ γένηται. 20 καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσεν κύριος
τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ·
ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο
ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. 21 καὶ τότε ἐάν
τις ὑμῖν εἴπῃ· (ἴδε *N(k)O*) ὧδε ὁ χριστός
(ἤ, *KO*) (ἴδε *N(k)O*) ἐκεῖ, μὴ (πιστεύετε.
N(k)O) 22 ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι
καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσιν σημεῖα
καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν εἰ δυνατὸν
(καὶ *ko*) τοὺς ἐκλεκτούς. 23 ὑμεῖς δὲ
βλέπετε· (ἰδού *K*) προείρηκα ὑμῖν πάντα.
24 Ἀλλ’ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν
θλῖψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ
ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, 25
καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
(πίπτοντες, *N(k)O*) καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. 26 καὶ τότε
ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον
ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ
δόξης. 27 καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους
(αὐτοῦ *K*) καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς
αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ’ ἄκρου
γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ. 28 ἀπὸ δὲ τῆς
συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ
κλάδος αὐτῆς ἁπαλὸς γένηται, καὶ ἐκφύῃ
τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος
ἐστίν. 29 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα
γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ
θύραις. 30 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ
παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ ταῦτα
πάντα γένηται. 31 ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ
(παρελεύσονται, *NK(o)*) οἱ δὲ λόγοι μου
οὐ μὴ (παρελεύσονται. *N(k)O*) 32 Περὶ
δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης (ἢ *N(k)O*) τῆς
ὥρας οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ οἱ ἄγγελοι (οἱ *k*)
ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱός εἰ μὴ ὁ πατήρ.
33 Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε (καὶ προσεύχεσθε·
KO) οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν.
34 ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφεὶς τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν
ἐξουσίαν, (καὶ *k*) ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ,
καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ.
35 γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ
κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται (ἢ *no*) ὀψὲ ἢ
(μεσονύκτιον *N(k)O*) ἢ ἀλεκτοροφωνίας
ἢ πρωΐ· 36 μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρῃ ὑμᾶς
καθεύδοντας. 37 (ὃ *N(k)O*) δὲ ὑμῖν λέγω,
πᾶσιν λέγω· γρηγορεῖτε.

14 Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ
δύο ἡμέρας, καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ
κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν· 2 ἔλεγον
(γάρ· *N(k)O*) μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ μήποτε
μήποτε ἔσται θόρυβος τοῦ λαοῦ. 3 Καὶ
ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ
Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ
ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου
νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς. (καὶ *ko*)
συντρίψασα (τὴν *N(k)O*) ἀλάβαστρον
κατέχεεν αὐτοῦ (κατὰ *k*) τῆς κεφαλῆς. 4
ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς
(καὶ λέγοντες· *ko*) εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη
τοῦ μύρου γέγονεν; 5 ἠδύνατο γὰρ τοῦτο
(τὸ μύρον *no*) πραθῆναι ἐπάνω δηναρίων
τριακοσίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ
ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. 6 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν·
ἄφετε αὐτήν, τί αὐτῇ κόπους παρέχετε;
καλὸν ἔργον ἠργάσατο (ἐν ἐμοί. *N(k)O*)
7 πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ’
ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε (αὐτοῖς
N(k)O) (πάντοτε *O*) εὖ ποιῆσαι, ἐμὲ δὲ
οὐ πάντοτε ἔχετε. 8 ὃ (ἔσχεν *N(k)O*) (αὕτη

ko) ἐποίησεν, προέλαβεν μυρίσαι τὸ σῶμά
μου εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. 9 ἀμὴν (δὲ *no*)
λέγω ὑμῖν· ὅπου (ἐὰν *N(k)O*) κηρυχθῇ
τὸ εὐαγγέλιον (τοῦτο *k*) εἰς ὅλον τὸν
κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται
εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. 10 Καὶ (ὁ *k*) Ἰούδας
Ἰσκαριώθ, ὁ εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν
πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα αὐτὸν παραδοῖ
αὐτοῖς. 11 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ
ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ
ἐζήτει πῶς αὐτὸν εὐκαίρως παραδοῖ. 12 Καὶ
τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα
ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν ἵνα
φάγῃς τὸ πάσχα; 13 καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε
εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος
κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε
αὐτῷ. 14 καὶ ὅπου (ἐὰν *NK(o)*) εἰσέλθῃ,
εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι ὁ διδάσκαλος
λέγει· ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμά (μου *no*)
ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου
φάγω; 15 καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον
μέγα ἐστρωμένον ἕτοιμον· (καὶ *no*) ἐκεῖ
ἑτοιμάσατε ἡμῖν. 16 καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ
(αὐτοῦ *ko*) καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ
εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς καὶ ἡτοίμασαν
τὸ πάσχα. 17 Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται
μετὰ τῶν δώδεκα. 18 καὶ ἀνακειμένων
αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ
ἐσθίων μετ᾽ ἐμοῦ. 19 (οἱ δὲ *ko*) ἤρξαντο
λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς κατὰ εἷς·
μήτι ἐγώ (καὶ ἄλλος, μήτι ἐγώ; *K*) 20 ὁ δὲ
(ἀποκριθεὶς *k*) εἶπεν αὐτοῖς· εἷς (ἐκ *ko*)
τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ᾽ ἐμοῦ εἰς
τὸ (ἓν *O*) τρύβλιον. 21 (ὅτι *no*) ὁ μὲν υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται
περὶ αὐτοῦ, οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ
δι᾽ οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται·
καλὸν (ἦν *ko*) αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη
ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. 22 καὶ ἐσθιόντων
αὐτῶν, λαβὼν (ὁ *ko*) (Ἰησοῦς *KO*)
ἄρτον, εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν
αὐτοῖς καὶ εἶπεν· λάβετε (φάγετε, *K*)
τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. 23 καὶ λαβὼν
(τὸ *k*) ποτήριον, εὐχαριστήσας ἔδωκεν
αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. 24
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου
(τὸ *ko*) τῆς (καινῆς *K*) διαθήκης τὸ
ἐκχυννόμενον (ὑπὲρ *N(k)O*) πολλῶν.
25 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐκέτι οὐ
μὴ πίω ἐκ τοῦ (γενήματος *N(k)O*) τῆς
ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν
αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.
26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος
τῶν ἐλαιῶν. 27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς
ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε (ἐν ἐμοὶ
ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, *K*) ὅτι γέγραπται·
πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ τὰ πρόβατα
(διασκορπισθήσονται. *N(k)O*) 28 ἀλλὰ
μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν
Γαλιλαίαν. 29 ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ· εἰ
καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται ἀλλ᾽ οὐκ
ἐγώ. 30 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν
λέγω σοι ὅτι (σὺ *no*) σήμερον ταύτῃ (ἐν
k) τῇ νυκτὶ πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι
τρίς με ἀπαρνήσῃ. 31 ὁ δὲ ἐκπερισσῶς
ἐκπερισσῶς (ἐλάλει *N(k)O*) (μᾶλλον·
K) ἐὰν δέῃ με συναποθανεῖν σοι, οὐ μή
σε (ἀπαρνήσομαι. *NK(o)*) ὡσαύτως δὲ
καὶ πάντες ἔλεγον. 32 Καὶ ἔρχονται εἰς

χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανί, καὶ λέγει
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· καθίσατε ὧδε ἕως
προσεύξωμαι. 33 καὶ παραλαμβάνει τὸν
Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ (τὸν *no*)
Ἰωάννην μετ' (αὐτοῦ *N(k)O*) καὶ ἤρξατο
ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. 34 καὶ λέγει
αὐτοῖς· περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως
θανάτου. μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. 35
καὶ (προελθὼν *NK(o)*) μικρὸν (ἔπιπτεν
N(k)O) ἐπὶ τῆς γῆς καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ
δυνατόν ἐστιν παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα.
36 καὶ ἔλεγεν· αββα, ὁ πατήρ, πάντα δυνατά
σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ,
ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω ἀλλὰ τί σύ. 37 καὶ
ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας
καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις;
οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; 38
γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ (ἔλθητε
N(k)O) εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα
πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. 39 καὶ πάλιν
ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν λόγον
εἰπών. 40 καὶ πάλιν (ἐλθὼν *N(k)O*) εὗρεν
αὐτοὺς καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ
ὀφθαλμοὶ (καταβαρυνόμενοι, *N(k)O*) καὶ
οὐκ ᾔδεισαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. 41
καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς·
καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε,
ἀπέχει, ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδοται
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν
ἁμαρτωλῶν. 42 ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ
ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν. 43 Καὶ εὐθὺς
ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγίνεται (ὁ *o*)
Ἰούδας, (ὁ Ἰσκαριώτης *O*) εἷς (ὢν *k*)
τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος (πολὺς
K) μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν
ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν
πρεσβυτέρων. 44 δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς
αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς λέγων· ὃν ἂν
φιλήσω, αὐτός ἐστιν. κρατήσατε αὐτὸν καὶ
(ἀπάγετε *N(k)O*) ἀσφαλῶς. 45 καὶ ἐλθὼν
εὐθὺς προσελθὼν αὐτῷ λέγει (αὐτῷ· *o*)
ῥαββί (ῥαββί, *K*) καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.
46 οἱ δὲ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας (αὐτῶν *k*)
(αὐτῷ *N(k)O*) καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 47
εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος
τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ
ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ (ὠτάριον.
N(k)O) 48 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ
μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; 49
καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ
διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα
πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. 50 καὶ ἀφέντες
αὐτὸν ἔφυγον πάντες. 51 καὶ (εἷς *k*)
νεανίσκος τις (συνηκολούθει *N(K)(o)*)
αὐτῷ περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ,
καὶ κρατοῦσιν αὐτόν (οἱ νεανίσκοι. *k*) 52
ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν
(ἀπ' αὐτῶν. *k*) 53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν
Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα καὶ συνέρχονται
(αὐτῷ *ko*) πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. 54 καὶ ὁ
Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ
ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως
καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν
καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. 55 Οἱ δὲ
ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν
κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατῶσαι
αὐτὸν καὶ οὐχ ηὕρισκον. 56 πολλοὶ γὰρ
ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι
αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. 57 Καί τινες
ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ

λέγοντες **58** ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ
λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν
τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν
ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω.
59 καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία
αὐτῶν. **60** καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς
(τὸ *k*) μέσον ἐπηρώτησεν τὸν Ἰησοῦν
λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδὲν τί οὗτοί σου
καταμαρτυροῦσιν; **61** ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ (οὐκ
no) ἀπεκρίνατο οὐδέν. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς
ἐπηρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ
χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; **62** ὁ δὲ
Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγώ εἰμι, καὶ ὄψεσθε τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον
τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν
νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. **63** ὁ δὲ ἀρχιερεὺς
διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει· τί ἔτι
χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; **64** ἠκούσατε τῆς
βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες
κατέκριναν αὐτὸν ἔνοχον εἶναι θανάτου.
65 καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ
καὶ περικαλύπτειν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον
καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ·
προφήτευσον, καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν
αὐτὸν (ἔλαβον. *N(K)O*) **66** Καὶ ὄντος τοῦ
Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ ἔρχεται μία τῶν
παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως. **67** καὶ ἰδοῦσα τὸν
Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ
λέγει· καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ ἦσθα (τοῦ
no) Ἰησοῦ. **68** ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· (οὔτε
N(k)O) οἶδα (οὔτε *N(k)O*) ἐπίσταμαι σὺ
τί λέγεις. καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον,
καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. **69** καὶ ἡ παιδίσκη
ἰδοῦσα αὐτὸν ἤρξατο πάλιν λέγειν τοῖς
παρεστῶσιν ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν. **70** ὁ
δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν
οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς
ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ (καὶ ἡ
λαλιά σου ὁμοιάζει. *KO*) **71** ὁ δὲ ἤρξατο
ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύναι ὅτι οὐκ οἶδα τὸν
ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. **72** καὶ (εὐθὺς
NO) ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν,
καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος (τὸ ῥῆμα *N(k)O*)
(ὡς *NO*) (οὗ *k(o)*) εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς
ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δίς, τρίς με
ἀπαρνήσῃ. καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.

15 Καὶ εὐθὺς (ἐπὶ τὸ *k*) πρωῒ συμβούλιον
ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν
πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ὅλον
τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν
ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν (τῷ *k*)
Πιλάτῳ. **2** Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλᾶτος·
σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς αὐτῷ (λέγει· *N(k)O*) σὺ λέγεις.
3 καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά.
4 Ὁ δὲ Πιλᾶτος πάλιν (ἐπηρώτα *N(k)O*)
αὐτὸν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε
πόσα σου (κατηγοροῦσιν. *N(K)O*) **5** Ὁ
δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη
ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλᾶτον. **6** κατὰ δὲ
ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον (ὃν
παρῃτοῦντο. *N(k)O*) **7** ἦν δὲ ὁ λεγόμενος
Βαραββᾶς μετὰ τῶν στασιαστῶν δεδεμένος
οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν.
8 καὶ (ἀναβὰς *N(K)O*) ὁ ὄχλος ἤρξατο
αἰτεῖσθαι καθὼς (ἀεὶ *ko*) ἐποίει αὐτοῖς.
9 Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων·
θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν
Ἰουδαίων; **10** ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον
παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. **11** οἱ δὲ
ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον
τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. **12** Ὁ δὲ

Πιλᾶτος πάλιν ἀποκριθεὶς (ἔλεγεν *N(k)O*)
αὐτοῖς· τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε (τὸν
no) βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 13 οἱ δὲ πάλιν
ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν. 14 ὁ δὲ Πιλᾶτος
ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ ἐποίησεν κακόν; οἱ δὲ
(περισσῶς *N(k)O*) ἔκραξαν· σταύρωσον
αὐτόν. 15 ὁ δὲ Πιλᾶτος βουλόμενος τῷ
ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι ἀπέλυσεν αὐτοῖς
τὸν Βαραββᾶν καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν
φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ. 16 Οἱ δὲ
στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς,
ὅ ἐστιν πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην
τὴν σπεῖραν 17 καὶ (ἐνδιδύσκουσιν *N(k)O*)
αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ
πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον 18 καὶ
ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· χαῖρε (ὁ *o*)
(βασιλεῦ *N(k)O*) τῶν Ἰουδαίων. 19 καὶ
ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ
καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ
γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. 20 καὶ ὅτε
ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν
πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια
(αὐτοῦ. *N(K)O*) καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν
ἵνα (σταυρώσωσιν *NK(o)*) αὐτόν. 21
καὶ ἀγγαρεύουσιν παράγοντά τινα Σίμωνα
Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ᾽ ἀγροῦ, τὸν
πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ
τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 22 καὶ φέρουσιν αὐτὸν
ἐπὶ (τὸν *no*) Γολγοθᾶν τόπον, ὅ ἐστιν
(μεθερμηνευόμενον, *NK(o)*) κρανίου
τόπος. 23 καὶ ἐδίδουν αὐτῷ (πιεῖν *K*)
ἐσμυρνισμένον οἶνον· (ὃς *N(k)O*) δὲ
οὐκ ἔλαβεν. 24 Καὶ (σταυροῦσιν *N(k)O*)
αὐτὸν (καὶ *no*) (διαμερίζονται *N(k)O*)
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἐπ᾽
αὐτά, τίς τί ἄρῃ. 25 ἦν δὲ ὥρα τρίτη,
καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. 26 καὶ ἦν ἡ
ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη·
ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 27 καὶ σὺν
αὐτῷ σταυροῦσιν δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ
δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. 28
(καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα, καὶ
μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. *K*) 29 καὶ οἱ
παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν
κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες·
Οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ οἰκοδομῶν
ἐν τρισὶν ἡμέραις, 30 σῶσον σεαυτὸν (καὶ
k) (καταβὰς *N(k)O*) ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 31
ὁμοίως (δὲ *k*) καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες
πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων
ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται
σῶσαι· 32 ὁ χριστός, ὁ βασιλεὺς (τοῦ *k*)
Ἰσραήλ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ
ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν (αὐτῷ. *O*)
καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι (σὺν *no*) αὐτῷ
ὠνείδιζον αὐτόν. 33 (Καὶ *no*) γενομένης
(δὲ *k*) ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ᾽
ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 34 καὶ
τῇ ἐνάτῃ (τῇ *k*) ὥρᾳ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς
φωνῇ μεγάλῃ (λέγων· *k*) ελωι ελωι, λεμα
σαβαχθανι; ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον· ὁ
θεός μου ὁ θεός μου, εἰς τί ἐγκατέλιπές με;
35 καί τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες
ἔλεγον· (ἴδε, *N(k)O*) Ἠλίαν φωνεῖ. 36
δραμὼν δέ (τις *N(k)O*) καὶ γεμίσας
σπόγγον ὄξους, περιθεὶς (τε *k*) καλάμῳ
ἐπότιζεν αὐτόν λέγων· ἄφετε, ἴδωμεν εἰ
ἔρχεται Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν. 37 ὁ δὲ
Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν.
38 Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη
εἰς δύο ἀπ᾽ ἄνωθεν ἕως κάτω. 39 ἰδὼν δὲ
ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας

αὐτοῦ ὅτι οὕτως (κράξας *ΚΟ*) ἐξέπνευσεν,
εἶπεν· ἀληθῶς οὗτος ὁ ἄνθρωπος υἱὸς θεοῦ
ἦν. **40** ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν
θεωροῦσαι ἐν αἷς (ἦν *ko*) καὶ Μαρία ἡ
Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ (τοῦ *k*) Ἰακώβου
τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσῆτος μήτηρ καὶ Σαλώμη,
41 αἳ (καί *ko*) ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ
ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ,
καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς
Ἱεροσόλυμα. **42** Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης,
ἐπεὶ ἦν παρασκευὴ ὅ ἐστιν προσάββατον,
προσάββατον, **43** (ἐλθὼν *N(k)O*) Ἰωσὴφ ὁ
ἀπὸ Ἁριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτὴς ὃς
καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς (τὸν
no) Πιλᾶτον καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ. **44** ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐθαύμασεν
εἰ ἤδη τέθνηκεν, καὶ προσκαλεσάμενος
τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ
(πάλαι *NK(o)*) ἀπέθανεν. **45** καὶ γνοὺς
ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ
(πτῶμα *N(k)O*) τῷ Ἰωσήφ. **46** καὶ
ἀγοράσας σινδόνα, (καὶ *k*) καθελὼν
αὐτὸν ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ (ἔθηκεν
NK(O)) αὐτὸν ἐν (μνημείῳ *NK(o)*)
ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας καὶ
προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ
μνημείου. **47** ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ
Μαρία ἡ Ἰωσῆτος ἐθεώρουν ποῦ (τέθειται.
N(k)O)

16 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου (ἡ
o) Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία
ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν
ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.
2 καὶ λίαν πρωῒ (τῇ μιᾷ *N(k)O*)
(τῶν *no*) σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ
μνημεῖον ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. **3** καὶ
ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν
τὸν λίθον (ἐκ *NK(o)*) τῆς θύρας τοῦ
μνημείου; **4** καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν
ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας
σφόδρα. **5** καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον
εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς
δεξιοῖς περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν
καὶ ἐξεθαμβήθησαν. **6** ὁ δὲ λέγει αὐταῖς·
μὴ ἐκθαμβεῖσθε. Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν
Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ
ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν.
7 ἀλλ’ ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν
Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε καθὼς εἶπεν
ὑμῖν. **8** καὶ ἐξελθοῦσαι (ταχὺ *K*) ἔφυγον
ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχεν (γὰρ *N(k)O*)
αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις. καὶ οὐδενὶ
οὐδὲν εἶπαν· ἐφοβοῦντο γάρ. (Πάντα δὲ
τὰ παρηγγελμένα τοῖς περὶ τὸν Πέτρον
συντόμως ἐξήγγειλαν. Μετὰ δὲ ταῦτα
καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ
ἄχρι δύσεως ἐξαπέστειλεν δι’ αὐτῶν τὸ
ἱερὸν καὶ ἄφθαρτον κήρυγμα τῆς αἰωνίου
σωτηρίας. ἀμήν. *O*) **9** **(note: The most reliable
and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.)**
(Ἀναστὰς δὲ πρωῒ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη
πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, *ΚΟ*) (παρ’
(k)O) (ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια.
ΚΟ) **10** (ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν
τοῖς μετ’ αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ
κλαίουσιν. *ΚΟ*) **11** (κἀκεῖνοι κἀκεῖνοι
ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ’ αὐτῆς
ἠπίστησαν. *ΚΟ*) **12** (μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ
αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ
μορφῇ πορευομένοις εἰς ἀγρόν. *ΚΟ*) **13**

(κἀκεῖνοι κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν
τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν.
ΚΟ) **14** (ὕστερον δὲ ἀνακειμένοις αὐτοῖς
τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισεν τὴν
ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν ὅτι
τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον *ΚΟ*)
(ἐκ νεκρῶν *Ο*) (οὐκ ἐπίστευσαν. *ΚΟ*)
15 (Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες εἰς τὸν
κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον
πάσῃ τῇ κτίσει. *ΚΟ*) **16** (ὁ πιστεύσας
καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας
κατακριθήσεται. *ΚΟ*) **17** (Σημεῖα δὲ τοῖς
πιστεύσασιν ταῦτα *ΚΟ*) (παρακολουθήσει·
Κ(ο)) (ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια
ἐκβαλοῦσιν, γλώσσαις λαλήσουσιν *ΚΟ*)
(καιναῖς, *Κ*) **18** (καὶ ἐν ταῖς χερσὶν *Ο*)
(ὄφεις ἀροῦσιν, κἂν κἂν θανάσιμόν τι
πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς *ΚΟ*) (βλάψει, *Κ(ο)*)
(ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν καὶ
καλῶς ἕξουσιν. *ΚΟ*) **19** (Ὁ μὲν οὖν κύριος
ΚΟ) (Ἰησοῦς *Ο*) (μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς
ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν
ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. *ΚΟ*) **20** (ἐκεῖνοι δὲ
ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου
συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος
διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. ἀμήν.
ΚΟ)

Κατα Λουκαν

1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν
ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν
πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων,
2 καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ᾽ ἀρχῆς
αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι
τοῦ λόγου, 3 ἔδοξεν κἀμοὶ κἀμοὶ
παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς
καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, 4
ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων
τὴν ἀσφάλειαν. 5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις
Ἡρῴδου (τοῦ *k*) βασιλέως τῆς Ἰουδαίας
ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας
Ἀβιά, καὶ (ἡ *k*) γυνὴ (αὐτῷ *N(k)O*) ἐκ
τῶν θυγατέρων Ἀαρὼν καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς
Ἐλισάβετ. 6 ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι
(ἐναντίον *N(k)O*) τοῦ θεοῦ πορευόμενοι
ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν
τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι. 7 καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς
τέκνον, καθότι ἦν ἡ Ἐλισάβετ στεῖρα καὶ
ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις
αὐτῶν ἦσαν. 8 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν
αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ
ἔναντι τοῦ θεοῦ, 9 κατὰ τὸ ἔθος τῆς
ἱερατείας ἔλαχεν τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν
εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου· 10 καὶ πᾶν τὸ
πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω
τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. 11 Ὤφθη δὲ
αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἑστὼς ἐκ δεξιῶν
τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος· 12
καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδών, καὶ φόβος
ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτόν. 13 Εἶπεν δὲ πρὸς
αὐτὸν ὁ ἄγγελος· μὴ φοβοῦ Ζαχαρία· διότι
εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου
Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις
τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. 14 καὶ ἔσται
χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ
(γενέσει *N(k)O*) αὐτοῦ χαρήσονται. 15
ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ
οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ, καὶ πνεύματος
ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς
αὐτοῦ. 16 καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν, 17
καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν
πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλίου ἐπιστρέψαι
καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν
φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν
κατεσκευασμένον. 18 Καὶ εἶπεν Ζαχαρίας
πρὸς τὸν ἄγγελον· κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο;
ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή μου
προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. 19
Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ·
ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς
σὲ καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα. 20
καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος
λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα,
ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου
οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν
αὐτῶν. 21 Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν
Ζαχαρίαν καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν
ἐν τῷ ναῷ αὐτόν. 22 ἐξελθὼν δὲ οὐκ
ἐδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν
ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ. καὶ
αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς καὶ διέμενεν
κωφός. 23 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ
ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 24 Μετὰ δὲ ταύτας
τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ
αὐτοῦ καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε
λέγουσα 25 ὅτι οὕτως μοι πεποίηκεν (ὁ

k) κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν
(τὸ *k*) ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις. 26 Ἐν
δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος
Γαβριὴλ (ἀπὸ *N(k)O*) τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν
τῆς Γαλιλαίας ᾗ ὄνομα Ναζαρὲθ 27 πρὸς
παρθένον ἐμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα
Ἰωσὴφ ἐξ οἴκου Δαυίδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς
παρθένου Μαριάμ. 28 Καὶ εἰσελθὼν (ὁ
ko) (ἄγγελος *KO*) πρὸς αὐτὴν εἶπεν·
χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ κύριος μετὰ σοῦ
(εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. *KO*) 29 ἡ
δὲ (ἰδοῦσα *K*) ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη
(αὐτοῦ *k*) καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ
ἀσπασμὸς οὗτος. 30 καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος
αὐτῇ· μὴ φοβοῦ Μαριάμ, εὗρες γὰρ χάριν
παρὰ τῷ θεῷ. 31 καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν
γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ἰησοῦν. 32 οὗτος ἔσται μέγας καὶ
υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ
κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ, 33 καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον
Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας
αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. **(aiōn g165)** 34 Εἶπεν δὲ
Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον· πῶς ἔσται τοῦτο
ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; 35 Καὶ ἀποκριθεὶς
ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· πνεῦμα ἅγιον
ἐπελεύσεται ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις ὑψίστου
ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον
ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ. 36 καὶ ἰδοὺ
Ἐλισάβετ ἡ (συγγενίς *N(k)O*) σου καὶ
αὐτὴ (συνείληφεν *N(k)O*) υἱὸν ἐν γήρει
αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ
καλουμένῃ στείρᾳ 37 ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει
παρὰ (τοῦ θεοῦ *N(k)O*) πᾶν ῥῆμα. 38
Εἶπεν δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου·
γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἀπῆλθεν
ἀπ᾽ αὐτῆς ὁ ἄγγελος. 39 Ἀναστᾶσα δὲ
Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη
εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν
Ἰούδα 40 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. 41
Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν τὸν ἀσπασμὸν
τῆς Μαρίας ἡ Ἐλισάβετ, ἐσκίρτησεν τὸ
βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς, καὶ ἐπλήσθη
πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ 42 καὶ
ἀνεφώνησεν (κραυγῇ *N(k)O*) μεγάλῃ
καὶ εἶπεν· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ
εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.
43 καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ
τοῦ κυρίου μου πρὸς ἐμέ; 44 ἰδοὺ γὰρ ὡς
ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ
ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ
βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. 45 καὶ μακαρία
ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς
λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου. 46 Καὶ
εἶπεν Μαριάμ· μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν
κύριον, 47 καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά
μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου, 48 ὅτι
ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης
αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν
με πᾶσαι αἱ γενεαὶ 49 ὅτι ἐποίησέν μοι
(μεγάλα *N(k)O*) ὁ δυνατός· καὶ ἅγιον
τὸ ὄνομα αὐτοῦ· 50 καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ
εἰς γενεὰς (καὶ *no*) (γενεὰς *N(k)O*)
τοῖς φοβουμένοις αὐτόν· 51 ἐποίησεν
κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν
ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν·
52 καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ
ὕψωσεν ταπεινούς· 53 πεινῶντας ἐνέπλησεν
ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν
κενούς· 54 ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς
αὐτοῦ μνησθῆναι ἐλέους, 55 καθὼς

ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ
Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν
αἰῶνα. (aiōn g165) 56 Ἔμεινεν δὲ Μαριὰμ
σὺν αὐτῇ (ὡς *N(k)O*) μῆνας τρεῖς καὶ
ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. 57 Τῇ δὲ
Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν
αὐτὴν καὶ ἐγέννησεν υἱόν. 58 καὶ ἤκουσαν
οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι
ἐμεγάλυνεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ’
αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. 59 Καὶ ἐγένετο
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἦλθον περιτεμεῖν
τὸ παιδίον καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ
ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν. 60
καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν·
οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. 61 καὶ
εἶπαν πρὸς αὐτὴν ὅτι οὐδείς ἐστιν (ἐκ
τῆς συγγενείας *N(k)O*) σου ὃς καλεῖται
τῷ ὀνόματι τούτῳ. 62 ἐνένευον δὲ τῷ
πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι
(αὐτό. *N(k)O*) 63 καὶ αἰτήσας πινακίδιον
ἔγραψεν λέγων· Ἰωάννης ἐστὶν (τὸ *ko*)
ὄνομα αὐτοῦ. καὶ ἐθαύμασαν πάντες. 64
Ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ
ἡ γλῶσσα αὐτοῦ καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν
θεόν. 65 καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς
περιοικοῦντας αὐτούς· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ
τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα
ταῦτα, 66 καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν λέγοντες· τί ἄρα τὸ
παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ (γὰρ *no*) χεὶρ
κυρίου ἦν μετ’ αὐτοῦ. 67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ
πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου
καὶ ἐπροφήτευσεν λέγων· 68 εὐλογητὸς
κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐπεσκέψατο
καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, 69
καὶ ἤγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν (τῷ
k) οἴκῳ Δαυὶδ (τοῦ *k*) παιδὸς αὐτοῦ, 70
καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων
(τῶν *k*) ἀπ’ αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ·
(aiōn g165) 71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν
καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων
ἡμᾶς, 72 ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων
ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας
αὐτοῦ, 73 ὅρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς Ἀβραὰμ
τὸν πατέρα ἡμῶν, 74 τοῦ δοῦναι ἡμῖν
ἀφόβως ἐκ χειρὸς (τῶν *k*) ἐχθρῶν (ἡμῶν
k) ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ 75 ἐν
ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ
(πάσαις ταῖς ἡμέραις *N(k)O*) (τῆς ζωῆς
k) ἡμῶν. 76 Καὶ σὺ (δέ, *no*) παιδίον,
προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ
γὰρ (ἐνώπιον *N(k)O*) (προσώπου *ko*)
κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, 77 τοῦ
δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν
ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν 78 διὰ σπλάγχνα
ἐλέους θεοῦ ἡμῶν ἐν οἷς (ἐπισκέψεται
N(k)O) ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, 79
ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου
καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας
ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης. 80 Τὸ δὲ παιδίον
ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι καὶ ἦν
ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως
αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

2 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος
Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν
οἰκουμένην. 2 αὕτη (ἡ *k*) ἀπογραφὴ
πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας
Κυρηνίου. 3 καὶ ἐπορεύοντο πάντες
ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν (ἑαυτοῦ
N(k)O) πόλιν. 4 ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ
ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρὲθ

εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυὶδ ἥτις
καλεῖται Βηθλέεμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ
οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυίδ, 5 ἀπογράψασθαι
σὺν Μαριὰμ τῇ ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ
(γυναικί *k*) οὔσῃ ἐγκύῳ. 6 Ἐγένετο δὲ
ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ
ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, 7 καὶ ἔτεκεν
τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον καὶ
ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν
ἐν (τῇ *k*) φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς
τόπος ἐν τῷ καταλύματι. 8 Καὶ ποιμένες
ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες
καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς
ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν. 9 καὶ (ἰδού
KO) ἄγγελος κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ
δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς, καὶ
ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. 10 καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ
εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην ἥτις
ἔσται παντὶ τῷ λαῷ 11 ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν
σήμερον σωτὴρ ὅς ἐστιν χριστὸς κύριος ἐν
πόλει Δαυίδ. 12 καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον·
εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον (καὶ
no) κείμενον ἐν (τῇ *k*) φάτνῃ. 13 καὶ
ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος
στρατιᾶς (οὐρανίου *NK(o)*) αἰνούντων
τὸν θεὸν καὶ λεγόντων· 14 δόξα ἐν ὑψίστοις
θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις
(εὐδοκίας. *N(k)O*) 15 Καὶ ἐγένετο ὡς
ἀπῆλθον ἀπ᾽ αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν
οἱ ἄγγελοι, (καὶ *ko*) οἱ (ἄνθρωποι οἱ
ko) ποιμένες (ἐλάλουν *N(k)O*) πρὸς
ἀλλήλους· διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλέεμ
καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς ὃ
ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. 16 καὶ ἦλθαν
σπεύσαντες καὶ ἀνεῦραν τήν τε Μαριὰμ
καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον
ἐν τῇ φάτνῃ. 17 ἰδόντες δὲ (ἐγνώρισαν
N(k)O) περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος
αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. 18 καὶ
πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ
τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς
αὐτούς. 19 Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνετήρει
τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτῆς. 20 καὶ (ὑπέστρεψαν *N(k)O*)
οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν
θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον
καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς. 21 Καὶ ὅτε
ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν
(αὐτὸν *no*) (τὸ παιδίον, *K*) καὶ ἐκλήθη
τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ
ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι αὐτὸν ἐν
τῇ κοιλίᾳ. 22 καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι
τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον
Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα
παραστῆσαι τῷ κυρίῳ 23 καθὼς γέγραπται
ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖγον
μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται· 24 καὶ
τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν
(τῷ *no*) νόμῳ κυρίου· ζεῦγος τρυγόνων
ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν. 25 Καὶ ἰδοὺ
ἄνθρωπος ἦν ἐν Ἰερουσαλὴμ ᾧ ὄνομα
Συμεὼν καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος
καὶ εὐλαβὴς προσδεχόμενος παράκλησιν
τοῦ Ἰσραήλ· καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον ἐπ᾽
αὐτόν. 26 καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον
ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου μὴ ἰδεῖν
θάνατον πρὶν ἢ (ἂν *no*) ἴδῃ τὸν χριστὸν
κυρίου 27 καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ
ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ
παιδίον Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ
τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ, 28

καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας
(αὐτοῦ *ko*) καὶ εὐλόγησεν τὸν θεὸν καὶ
εἶπεν· 29 νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου,
δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ 30 ὅτι
εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου
31 ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων
τῶν λαῶν, 32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν
καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ. 33 Καὶ ἦν (ὁ
no) (πατὴρ *N(K)O*) αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ
θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ
αὐτοῦ. 34 καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεὼν
καὶ εἶπεν πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ·
ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν
πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον
ἀντιλεγόμενον. 35 καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς
τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία ὅπως
ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν
διαλογισμοί. 36 Καὶ ἦν Ἅννα προφῆτις,
θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ· αὕτη
προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα
μετὰ ἀνδρὸς ἔτη ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας
αὐτῆς· 37 καὶ αὐτὴ χήρα (ἕως *N(k)O*) ἐτῶν
ὀγδοήκοντα τεσσάρων ἣ οὐκ ἀφίστατο
(ἀπὸ *k*) τοῦ ἱεροῦ νηστείαις καὶ δεήσεσιν
λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν· 38 καὶ (αὕτη
k) αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο
τῷ (θεῷ *N(K)O*) καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ
πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν (ἐν
k) Ἰερουσαλήμ. 39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν
(πάντα *N(k)O*) τὰ κατὰ τὸν νόμον κυρίου,
(ἐπέστρεψαν *N(k)O*) εἰς τὴν Γαλιλαίαν
εἰς (τὴν *k*) πόλιν (ἑαυτῶν *N(k)O*)
Ναζαρέθ. 40 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ
ἐκραταιοῦτο (πνεύματι *K*) πληρούμενον
(σοφίᾳ, *N(k)O*) καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ’
αὐτό. 41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ
κατ’ ἔτος εἰς Ἰερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ
πάσχα. 42 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα
(ἀναβαινόντων *N(k)O*) αὐτῶν (εἰς
Ἱεροσόλυμα *KO*) κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς
43 καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας ἐν τῷ
ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ
παῖς ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ οὐκ (ἔγνωσαν
N(k)O) (οἱ γονεῖς *NO*) (Ἰωσὴφ καὶ ἡ
μήτηρ *K*) αὐτοῦ. 44 νομίσαντες δὲ αὐτὸν
εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ
ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενεῦσιν καὶ
(ἐν *k*) τοῖς γνωστοῖς. 45 καὶ μὴ εὑρόντες
(αὐτόν *k*) ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ
(ἀναζητοῦντες *N(k)O*) αὐτόν. 46 καὶ
ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν
ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν
διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ
ἐπερωτῶντα αὐτούς. 47 ἐξίσταντο δὲ
πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει
καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. 48 καὶ ἰδόντες
αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν
ἡ μήτηρ αὐτοῦ· τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν
οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ κἀγὼ
ὀδυνώμενοι (ἐζητοῦμέν *NK(o)*) σε. 49
Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί ὅτι ἐζητεῖτέ με;
οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου
δεῖ εἶναί με; 50 καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ
ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. 51 καὶ κατέβη
μετ’ αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρὲθ καὶ
ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ
αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα (ταῦτα
ko) ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 52 Καὶ Ἰησοῦς
προέκοπτεν (ἐν *n*) (τῇ *no*) σοφίᾳ καὶ
ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

3 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς
ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος,

ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς
Ἰουδαίας καὶ τετρααρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας
Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ τετρααρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ
Τραχωνίτιδος χώρας καὶ Λυσανίου τῆς
Ἀβιληνῆς τετρααρχοῦντος **2** ἐπὶ (ἀρχιερέως
N(k)O) Ἅννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα
θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν (τοῦ *k*) Ζαχαρίου
υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. **3** καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν
τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων
βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν
4 ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἠσαΐου
τοῦ προφήτου (λέγοντος· *k*) φωνὴ
βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε τὴν
ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους
αὐτοῦ. **5** πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ
πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ
ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς (εὐθείαν *NK(o)*)
καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας· **6** καὶ
ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ
θεοῦ. **7** Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις
ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ᾽ αὐτοῦ· γεννήματα
ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ
τῆς μελλούσης ὀργῆς; **8** ποιήσατε οὖν
καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ
ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· πατέρα ἔχομεν
τὸν Ἀβραάμ. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται
ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι
τέκνα τῷ Ἀβραάμ. **9** ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη
πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν
οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν
ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. **10** καὶ
ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες· τί
οὖν (ποιήσωμεν; *N(k)O*) **11** ἀποκριθεὶς
δὲ (ἔλεγεν *N(k)O*) αὐτοῖς· ὁ ἔχων δύο
χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι καὶ ὁ
ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω. **12** ἦλθον
δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι καὶ εἶπαν
πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, τί (ποιήσωμεν;
N(k)O) **13** ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς·
μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν
πράσσετε. **14** ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ
στρατευόμενοι λέγοντες· τί (ποιήσωμεν
N(k)O) καὶ ἡμεῖς; καὶ εἶπεν (πρὸς *k*)
(αὐτοῖς· *N(k)O*) μηδένα διασείσητε
μηδὲ συκοφαντήσητε καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς
ὀψωνίοις ὑμῶν. **15** Προσδοκῶντος δὲ τοῦ
λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς
καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε
μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ χριστός, **16** ἀπεκρίνατο
λέγων (πᾶσιν *N(k)O*) ὁ Ἰωάννης· ἐγὼ
μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ
ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι
τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. αὐτὸς
ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί,
17 οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ (καὶ *k*)
(διακαθᾶραι *N(k)O*) τὴν ἅλωνα αὐτοῦ
καὶ (συναγαγεῖν *N(k)O*) τὸν σῖτον εἰς τὴν
ἀποθήκην αὐτοῦ. τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει
πυρὶ ἀσβέστῳ. **18** Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα
παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν. **19**
Ὁ δὲ Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης ἐλεγχόμενος
ὑπ᾽ αὐτοῦ περὶ Ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς
(φιλίππου *K*) τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ
περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ
Ἡρῴδης, **20** προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ
πᾶσιν· καὶ κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην
ἐν (τῇ *k*) φυλακῇ. **21** Ἐγένετο δὲ ἐν
τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ
Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου
ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανὸν **22** καὶ καταβῆναι
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει (ὡς

N(k)O) περιστερὰν ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ φωνὴν
ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι (λέγουσαν· *k*)
σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ
εὐδόκησα. 23 Καὶ αὐτὸς ἦν (ὁ *k*) Ἰησοῦς
ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ὢν υἱός,
ὡς ἐνομίζετο, Ἰωσὴφ τοῦ Ἠλὶ 24 τοῦ
Μαθθὰτ τοῦ Λευὶ τοῦ Μελχὶ τοῦ Ἰανναὶ
τοῦ Ἰωσὴφ 25 τοῦ Ματταθίου τοῦ Ἀμὼς
τοῦ Ναοὺμ τοῦ Ἑσλὶ τοῦ Ναγγαὶ 26 τοῦ
Μάαθ τοῦ Ματταθίου τοῦ Σεμεῒν τοῦ
(Ἰωσὴχ *N(k)O*) τοῦ (Ἰωδὰ *N(k)O*) 27
τοῦ Ἰωανὰν τοῦ Ῥησὰ τοῦ Ζοροβαβὲλ τοῦ
Σαλαθιὴλ τοῦ Νηρὶ 28 τοῦ Μελχὶ τοῦ Ἀδδὶ
τοῦ Κωσὰμ τοῦ Ἐλμαδὰμ τοῦ Ἢρ 29 τοῦ
(Ἰησοῦ *N(k)O*) τοῦ Ἐλιέζερ τοῦ Ἰωρὶμ
τοῦ Μαθθὰτ τοῦ Λευὶ 30 τοῦ Συμεὼν τοῦ
Ἰούδα τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Ἰωνὰμ τοῦ Ἐλιακὶμ
31 τοῦ Μελεὰ τοῦ Μεννὰ τοῦ Ματταθὰ τοῦ
Ναθὰμ τοῦ Δαυὶδ 32 τοῦ Ἰεσσαὶ τοῦ Ἰωβὴδ
τοῦ Βόος τοῦ (Σαλὰ *N(k)O*) τοῦ Ναασσὼν
33 τοῦ Ἀμιναδὰβ τοῦ (Ἀδμὶν *N(K)O*) (τοῦ
Ἀρνὶ *NO*) τοῦ Ἑσρὼμ τοῦ Φάρες τοῦ
Ἰούδα 34 τοῦ Ἰακὼβ τοῦ Ἰσαὰκ τοῦ Ἀβραὰμ
τοῦ Θάρα τοῦ Ναχὼρ 35 τοῦ Σεροὺχ τοῦ
Ῥαγαὺ τοῦ Φάλεκ τοῦ Ἔβερ τοῦ Σαλὰ 36
τοῦ Καϊνὰμ τοῦ Ἀρφαξὰδ τοῦ Σὴμ τοῦ Νῶε
τοῦ Λάμεχ 37 τοῦ Μαθουσαλὰ τοῦ Ἑνὼχ
τοῦ Ἰάρετ τοῦ Μαλελεὴλ τοῦ Καϊνὰμ 38
τοῦ Ἐνὼς τοῦ Σὴθ τοῦ Ἀδὰμ τοῦ θεοῦ.

4 Ἰησοῦς δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου
ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἤγετο
ἐν τῷ πνεύματι (ἐν τῇ ἐρήμῳ *N(k)O*) 2
ἡμέρας τεσσεράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ
τοῦ διαβόλου. καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συντελεσθεισῶν
αὐτῶν (ὕστερον *K*) ἐπείνασεν. 3 (Καὶ
k) εἶπεν (δὲ *no*) αὐτῷ ὁ διάβολος· εἰ
υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα
γένηται ἄρτος. 4 καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν
(ὁ *no*) Ἰησοῦς (λέγων· *k*) γέγραπται ὅτι
οὐκ ἐπ᾽ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος
(ἀλλ᾽ ἐπὶ παντὶ ῥήματι θεοῦ. *KO*) 5 Καὶ
ἀναγαγὼν αὐτὸν (ὁ *k*) (διάβολος εἰς
ὄρος ὑψηλὸν *K*) ἔδειξεν αὐτῷ πάσας
τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ
χρόνου 6 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· σοὶ
δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν
δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται καὶ ᾧ
(ἐὰν *NK(o)*) θέλω δίδωμι αὐτήν· 7 σὺ οὖν
ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον (ἐμοῦ *N(k)O*)
ἔσται σοῦ (πᾶσα. *N(k)O*) 8 καὶ ἀποκριθεὶς
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ (ὕπαγε *KO*) (ὀπίσω
μου Σατανᾶ· *K*) γέγραπται· (γὰρ *k*)
κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ
αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. 9 (Καὶ *k*) Ἤγαγεν
(δὲ *no*) αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν
(αὐτὸν *ko*) ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ
καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ (ὁ *k*) υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ,
βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· 10 γέγραπται
γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται
περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε· 11 καὶ ὅτι
ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε μήποτε
προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. 12
Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι
εἴρηται· οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν
σου. 13 καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ
διάβολος ἀπέστη ἀπ᾽ αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ. 14
Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει
τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ
φήμη ἐξῆλθεν καθ᾽ ὅλης τῆς περιχώρου
περὶ αὐτοῦ. 15 καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν
ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν δοξαζόμενος ὑπὸ

πάντων. 16 Καὶ ἦλθεν εἰς (τὴν *k*)
Ναζαρὰ οὗ ἦν τεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθεν
κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἀνέστη
ἀναγνῶναι. 17 καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον
τοῦ προφήτου Ἠσαΐου· καὶ (ἀναπτύξας
NK(o)) τὸ βιβλίον εὗρεν τὸν τόπον οὗ
ἦν γεγραμμένον 18 πνεῦμα κυρίου ἐπ’ ἐμέ,
οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με (εὐαγγελίσασθαι
N(k)O) πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με (ἰάσασθαι
τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν *K*)
κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς
ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν
ἀφέσει, 19 κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν.
20 καὶ πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ
ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν, καὶ πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ
ἐν τῇ συναγωγῇ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. 21
ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι σήμερον
πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν
ὑμῶν. 22 καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ
ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς
ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ
καὶ ἔλεγον· (οὐχὶ *N(k)O*) υἱός ἐστιν (ὁ
ko) Ἰωσὴφ οὗτος; 23 καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτούς· πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν
ταύτην· ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα
ἠκούσαμεν γενόμενα (εἰς *N(k)O*) (τὴν
NK(o)) Καφαρναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν
τῇ πατρίδι σου. 24 Εἶπεν δέ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ
πατρίδι αὐτοῦ. 25 ἐπ’ ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν·
πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλίου
ἐν τῷ Ἰσραὴλ ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ
ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς
μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν· 26 καὶ πρὸς
οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλίας εἰ μὴ
εἰς Σάρεπτα τῆς (Σιδωνίας *N(k)O*) πρὸς
γυναῖκα χήραν. 27 καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν
ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου·
καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ Ναιμὰν
ὁ Σύρος. 28 Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ
ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα· 29
καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς
πόλεως καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως (τῆς *k*)
ὀφρύος τοῦ ὄρους ἐφ’ οὗ ἡ πόλις ᾠκοδόμητο
αὐτῶν (ὥστε *N(k)O*) κατακρημνίσαι
αὐτόν. 30 αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου
αὐτῶν ἐπορεύετο. 31 Καὶ κατῆλθεν εἰς
Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦν
διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. 32
καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ὅτι
ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. 33 καὶ ἐν
τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα
δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ
μεγάλῃ· 34 (λέγων *ko*) ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί,
Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς;
οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 35 καὶ
ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· φιμώθητι
καὶ ἔξελθε (ἀπ’ *N(k)O*) αὐτοῦ. καὶ ῥῖψαν
αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν
ἀπ’ αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν αὐτόν. 36 καὶ
ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν
πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· τίς ὁ λόγος οὗτος
ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς
ἀκαθάρτοις πνεύμασιν, καὶ ἐξέρχονται;
37 Καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς
πάντα τόπον τῆς περιχώρου. 38 Ἀναστὰς
δὲ (ἀπὸ *N(k)O*) τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν
εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος. (ἡ *k*) πενθερὰ
δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ
μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς.
39 καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ

πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ
ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. **40** Δύνοντος δὲ
τοῦ ἡλίου (ἅπαντες *N(k)O*) ὅσοι εἶχον
ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον
αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν
τὰς χεῖρας (ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευεν *N(k)O*)
αὐτούς. **41** ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια
ἀπὸ πολλῶν (κραυγάζοντα *N(k)O*) καὶ
λέγοντα ὅτι σὺ εἶ (ὁ χριστὸς *K*) ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν
ὅτι ᾔδεισαν τὸν χριστὸν αὐτὸν εἶναι. **42**
Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη
εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι (ἐπεζήτουν
N(k)O) αὐτὸν καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ καὶ
κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ᾽
αὐτῶν. **43** ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι καὶ
ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι (ἐπὶ *N(k)O*)
τοῦτο (ἀπεστάλην. *N(k)O*) **44** καὶ ἦν
κηρύσσων (εἰς τὰς συναγωγὰς *N(k)O*) τῆς
(Ἰουδαίας. *N(K)O*)

5 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι
αὐτῷ (καὶ *N(K)O*) ἀκούειν τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν
λίμνην Γεννησαρὲτ **2** καὶ εἶδεν δύο πλοῖα
ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην. οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀπ᾽
αὐτῶν ἀποβάντες (ἔπλυνον *N(k)O*) τὰ
δίκτυα. **3** ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων ὃ
ἦν (τοῦ *k*) Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν
ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον. (καὶ
ko) καθίσας (δὲ *no*) ἐκ τοῦ πλοίου
ἐδίδασκεν τοὺς ὄχλους. **4** Ὡς δὲ ἐπαύσατο
λαλῶν εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα· ἐπανάγαγε
εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα
ὑμῶν εἰς ἄγραν. **5** καὶ ἀποκριθεὶς (ὁ *k*)
Σίμων εἶπεν (αὐτῷ· *ko*) ἐπιστάτα, δι᾽
ὅλης (τῆς *k*) νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν
ἐλάβομεν, ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω
(τὰ *N(k)O*) (δίκτυα. *N(K)O*) **6** καὶ τοῦτο
ποιήσαντες συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων
πολύ· διερρήσσετο δὲ (τὰ *N(k)O*) (δίκτυα
N(K)O) αὐτῶν. **7** καὶ κατένευσαν τοῖς
μετόχοις (τοῖς *k*) ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ
τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς. καὶ
ἦλθον καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα
ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. **8** Ἰδὼν δὲ Σίμων
Πέτρος προσέπεσεν τοῖς γόνασιν (τοῦ
k) Ἰησοῦ λέγων· ἔξελθε ἀπ᾽ ἐμοῦ, ὅτι
ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, κύριε. **9** θάμβος
γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς
σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων (ὧν
N(k)O) συνέλαβον, **10** ὁμοίως δὲ καὶ
Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς Ζεβεδαίου,
οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. καὶ εἶπεν
πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ·
ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. **11**
καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν,
ἀφέντες (πάντα *N(k)O*) ἠκολούθησαν
αὐτῷ. **12** Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν
ἐν μιᾷ τῶν πόλεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης
λέπρας· (καὶ *ko*) ἰδὼν (δὲ *no*) τὸν
Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη
αὐτοῦ λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με
καθαρίσαι. **13** καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο
αὐτοῦ (λέγων· *N(k)O*) θέλω, καθαρίσθητι.
καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ. **14**
καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν
ἀλλ᾽ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ
καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου
καθὼς προσέταξεν Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον
αὐτοῖς. **15** Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος
περὶ αὐτοῦ· καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ

ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι (ὑπ᾽ αὐτοῦ *K*)
ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν· 16 αὐτὸς
δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ
προσευχόμενος. 17 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν
ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων· καὶ ἦσαν
καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι
οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς
Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἰερουσαλήμ,
καὶ δύναμις κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι (αὐτόν.
N(K)O) 18 καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ
κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος,
καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι
αὐτὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. 19 καὶ μὴ εὑρόντες
(διὰ *k*) ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ
τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν
κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ
εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. 20 καὶ
ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν (αὐτῷ· *k*)
ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. 21
καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες· τίς ἐστιν οὗτος
ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἁμαρτίας
(ἀφεῖναι *N(k)O*) εἰ μὴ μόνος ὁ θεός; 22
Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς
αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί
διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 23 τί
ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· ἀφέωνταί σοι
αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν· (ἔγειρε *N(k)O*)
καὶ περιπάτει; 24 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς
ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ·
σοὶ λέγω, (ἔγειρε *N(k)O*) καὶ ἄρας τὸ
κλινίδιόν σου, πορεύου εἰς τὸν οἶκόν
σου. 25 καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον
αὐτῶν, ἄρας ἐφ᾽ (ὃ *N(k)O*) κατέκειτο,
ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν
θεόν. 26 καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ
ἐδόξαζον τὸν θεὸν καὶ ἐπλήσθησαν φόβου
λέγοντες ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον.
27 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν καὶ ἐθεάσατο
τελώνην ὀνόματι Λευὶν καθήμενον ἐπὶ
τὸ τελώνιον καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀκολούθει
μοι. 28 καὶ καταλιπὼν (πάντα *N(k)O*)
ἀναστὰς (ἠκολούθει *N(k)O*) αὐτῷ. 29
καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην (ὁ *k*) Λευὶς
αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἦν ὄχλος
πολὺς τελωνῶν καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ᾽
αὐτῶν κατακείμενοι. 30 καὶ ἐγόγγυζον
οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν
πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντες· διὰ τί
μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε
καὶ πίνετε; 31 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν πρὸς αὐτούς· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ
ὑγιαίνοντες ἰατροῦ ἀλλ᾽ οἱ κακῶς ἔχοντες.
32 οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἀλλ᾽
ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. 33 οἱ δὲ εἶπαν
πρὸς αὐτόν· (διὰ τί *KO*) οἱ μαθηταὶ
Ἰωάννου νηστεύουσιν πυκνὰ καὶ δεήσεις
ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων,
οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν. 34 Ὁ
δὲ (Ἰησοῦς *no*) εἶπεν πρὸς αὐτούς· μὴ
δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος ἐν
ᾧ ὁ νυμφίος μετ᾽ αὐτῶν ἐστιν, ποιῆσαι
(νηστεῦσαι; *N(k)O*) 35 ἐλεύσονται δὲ
ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ
νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις. 36 ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν
πρὸς αὐτοὺς ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα (ἀπὸ *no*)
ἱματίου καινοῦ (σχίσας *NO*) ἐπιβάλλει
ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή γε, καὶ τὸ
καινὸν (σχίσει, *N(k)O*) καὶ τῷ παλαιῷ οὐ
(συμφωνήσει *N(k)O*) (τὸ *no*) ἐπίβλημα

τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. 37 καὶ οὐδεὶς βάλλει
οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ
μή γε, ῥήξει ὁ οἶνος (ὁ *no*) νέος τοὺς
ἀσκοὺς καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται, καὶ οἱ
ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· 38 ἀλλ’ οἶνον νέον εἰς
ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον (καὶ ἀμφότεροι
συντηροῦνται. *KO*) 39 καὶ οὐδεὶς πιὼν
παλαιὸν (εὐθέως *K*) θέλει νέον, λέγει
γάρ· ὁ παλαιὸς (χρηστός *N(k)O*) ἐστιν.

6 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ (δευτεροπρώτῳ
K) διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ (τῶν *k*)
σπορίμων, καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
καὶ ἤσθιον τοὺς στάχυας ψώχοντες ταῖς
χερσίν. 2 τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπαν
(αὐτοῖς· *k*) τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν (ποιεῖν
ἐν *k*) τοῖς σάββασιν; 3 καὶ ἀποκριθεὶς
πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· οὐδὲ τοῦτο
ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν Δαυίδ, (ὅτε *N(k)O*)
ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ’ αὐτοῦ ὄντες;
4 ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ,
καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως (λαβὼν
N(k)O) (καὶ *k*) ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν (καὶ
k) τοῖς μετ’ αὐτοῦ οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν
εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; 5 καὶ ἔλεγεν
αὐτοῖς (ὅτι· *ko*) κύριός ἐστιν (καὶ *k*)
τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 6
Ἐγένετο δὲ (καὶ *k*) ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ
εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ
διδάσκειν· καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐκεῖ, καὶ ἡ χεὶρ
αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. 7 (παρετηροῦντο
N(k)O) δὲ αὐτὸν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ (θεραπεύει
N(k)O) ἵνα εὕρωσιν (κατηγορεῖν *N(k)O*)
αὐτοῦ. 8 αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισμοὺς
αὐτῶν. (καὶ *k*) εἶπεν (δὲ *no*) τῷ (ἀνδρὶ
N(k)O) τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· (ἔγειρε
N(k)O) καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον. (ὁ *k*) (καὶ
N(k)O) ἀναστὰς ἔστη. 9 εἶπεν (δὲ *N(k)O*)
ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· (ἐπερωτῶ *N(k)O*)
ὑμᾶς (εἰ *N(k)O*) ἔξεστιν (τῷ σαββάτῳ
N(k)O) ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι;
ψυχὴν σῶσαι ἢ (ἀπολέσαι; *NK(O)*) 10
καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς εἶπεν
(αὐτῷ· *N(K)O*) ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ
δὲ ἐποίησεν (οὕτως· *k*) καὶ ἀπεκατεστάθη
ἡ χεὶρ αὐτοῦ (ὑγιὴς *K*) (ὡς ἡ ἄλλη.
KO) 11 αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας
καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν
ποιήσαιεν τῷ Ἰησοῦ. 12 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς
ἡμέραις ταύταις (ἐξελθεῖν *N(k)O*) (αὐτὸν
no) εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι· καὶ ἦν
διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ.
13 καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος
ἀπ’ αὐτῶν δώδεκα οὓς καὶ ἀποστόλους
ὠνόμασεν· 14 Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασεν
Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
(καὶ *no*) Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην (καὶ *no*)
Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον 15 (καὶ *no*)
Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν (καὶ *no*) Ἰάκωβον
(τὸν τοῦ *k*) Ἁλφαίου καὶ Σίμωνα τὸν
καλούμενον ζηλωτὴν 16 (καὶ *no*) Ἰούδαν
Ἰακώβου καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριὼθ ὃς (καὶ
ko) ἐγένετο προδότης. 17 καὶ καταβὰς
μετ’ αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ. καὶ
ὄχλος (πολὺς *NO*) μαθητῶν αὐτοῦ καὶ
πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς
Ἰουδαίας καὶ Ἰερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου
Τύρου καὶ Σιδῶνος οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ
καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν. 18 καὶ
οἱ (ἐνοχλούμενοι ἀπὸ *N(k)O*) πνευμάτων
ἀκαθάρτων (καὶ *k*) ἐθεραπεύοντο. 19 καὶ

πᾶς ὁ ὄχλος (ἐζήτουν *N(k)O*) ἅπτεσθαι
αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ᾽ αὐτοῦ ἐξήρχετο,
καὶ ἰᾶτο πάντας. 20 Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
ἔλεγεν· μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 Μακάριοι
οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε.
Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.
22 Μακάριοί ἐστε, ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ
ἄνθρωποι καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ
ὀνειδίσωσιν καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν
ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
23 (χάρητε *N(k)O*) ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ
σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς
ἐν τῷ οὐρανῷ. κατὰ (τὰ *N(K)O*) (αὐτὰ
N(k)O) γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ
πατέρες αὐτῶν. 24 Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς
πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν
ὑμῶν. 25 Οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι (νῦν,
no) ὅτι πεινάσετε. Οὐαὶ (ὑμῖν *k*) οἱ
γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε.
26 Οὐαὶ (ὑμῖν *k*) ὅταν ὑμᾶς καλῶς
εἴπωσιν πάντες οἱ ἄνθρωποι· κατὰ (τὰ
N(K)O) (αὐτὰ *N(k)O*) γὰρ ἐποίουν τοῖς
ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. 27 ἀλλ᾽
ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· ἀγαπᾶτε τοὺς
ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν
ὑμᾶς, 28 εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους
(ὑμᾶς, *N(k)O*) (καὶ *k*) προσεύχεσθε
(περὶ *N(k)O*) τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς.
29 τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα, πάρεχε
καὶ τὴν ἄλλην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου
τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς.
30 Παντὶ (δὲ τῷ *ko*) αἰτοῦντί σε δίδου·
καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει.
31 καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν
οἱ ἄνθρωποι, (καὶ ὑμεῖς *ko*) ποιεῖτε
αὐτοῖς ὁμοίως. 32 καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς
ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν;
καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας
αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. 33 καὶ (γὰρ *no*)
ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας
ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ (γὰρ
ko) οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν.
34 καὶ ἐὰν (δανίσητε *N(k)(o)*) παρ᾽ ὧν
ἐλπίζετε (λαβεῖν, *N(k)O*) ποία ὑμῖν χάρις
ἐστίν; καὶ (γὰρ *ko*) (οἱ *k*) ἁμαρτωλοὶ
ἁμαρτωλοῖς δανίζουσιν ἵνα ἀπολάβωσιν
τὰ ἴσα. 35 πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς
ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανίζετε μηδὲν
ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν
πολύς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ (τοῦ *k*) ὑψίστου,
ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους
καὶ πονηρούς. 36 Γίνεσθε (οὖν *K*)
οἰκτίρμονες καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν
οἰκτίρμων ἐστίν. 37 καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ
μὴ κριθῆτε. (καὶ *no*) μὴ καταδικάζετε,
καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε. ἀπολύετε, καὶ
ἀπολυθήσεσθε. 38 δίδοτε, καὶ δοθήσεται
ὑμῖν. μέτρον καλὸν πεπιεσμένον (καὶ *k*)
σεσαλευμένον (καὶ *k*) ὑπερεκχυννόμενον
δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· ᾧ (Τῷ
k) γὰρ (αὐτῷ *k*) μέτρῳ μετρεῖτε,
ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. 39 εἶπεν δὲ (καὶ
no) παραβολὴν αὐτοῖς· μήτι δύναται
τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι
εἰς βόθυνον (ἐμπεσοῦνται; *N(k)O*) 40
Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον
(αὐτοῦ. *k*) κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται
ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. 41 Τί δὲ βλέπεις τὸ
κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ
σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ

οὐ κατανοεῖς; 42 (ἢ *ko*) πῶς δύνασαι
λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου· ἀδελφέ, ἄφες
ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου,
αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ
βλέπων; ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν
δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε
διαβλέψεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκβαλεῖν. 43 οὐ γάρ ἐστιν
δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν·
οὐδὲ (πάλιν *no*) δένδρον σαπρὸν ποιοῦν
καρπὸν καλόν· 44 ἕκαστον γὰρ δένδρον
ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται. οὐ γὰρ
ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσιν σῦκα οὐδὲ ἐκ
βάτου σταφυλὴν τρυγῶσιν. 45 Ὁ ἀγαθὸς
ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς
καρδίας (αὐτοῦ *ko*) προφέρει τὸ ἀγαθόν,
καὶ ὁ πονηρὸς (ἄνθρωπος *k*) ἐκ τοῦ
πονηροῦ (θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ
K) προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ (τοῦ *k*)
περισσεύματος (τῆς *k*) καρδίας λαλεῖ τὸ
στόμα αὐτοῦ. 46 τί δέ με καλεῖτε· κύριε
κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; 47 Πᾶς
ὁ ἐρχόμενος πρός με καὶ ἀκούων μου
τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω
ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος. 48 ὅμοιός ἐστιν
ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν ὃς ἔσκαψεν
καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ
τὴν πέτραν. πλημμύρης δὲ γενομένης
προσέρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ
οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτὴν (διὰ *N(k)O*)
(τὸ *no*) (καλῶς *NO*) (οἰκοδομῆσθαι
N(K)O) (αὐτήν *no*) (ἐπὶ τὴν πέτραν.
k) 49 Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός
ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ
τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου ᾗ προσέρηξεν ὁ
ποταμός, καὶ εὐθὺς (συνέπεσεν, *N(k)O*)
καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης
μέγα.

7 (Ἐπειδὴ *N(k)O*) ἐπλήρωσεν πάντα τὰ
ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ,
εἰσῆλθεν εἰς Καφαρναούμ. 2 ἑκατοντάρχου
δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων ἤμελλεν
τελευτᾶν ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. 3 ἀκούσας
δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν
πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων ἐρωτῶν αὐτὸν
ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ.
4 οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν
παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως λέγοντες
ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ (παρέξῃ *N(K)O*) τοῦτο·
5 ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ τὴν
συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. 6
Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. ἤδη
δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς
οἰκίας ἔπεμψεν (πρὸς αὐτὸν *ko*) φίλους
ὁ ἑκατοντάρχης λέγων αὐτῷ· κύριε, μὴ
σκύλλου· οὐ γὰρ ἱκανός εἰμι ἵνα ὑπὸ τὴν
στέγην μου εἰσέλθῃς, 7 διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν
ἠξίωσα πρὸς σὲ ἐλθεῖν. ἀλλ' εἰπὲ λόγῳ,
καὶ (ἰαθήτω *N(k)O*) ὁ παῖς μου. 8 καὶ
γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν
τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας.
καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται,
καὶ ἄλλῳ· ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ
δούλῳ μου· ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 9
ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν
αὐτόν· καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ
ὄχλῳ εἶπεν· λέγω ὑμῖν, (οὐδὲ *NK(o)*)
ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον.
10 καὶ ὑποστρέψαντες εἰς τὸν οἶκον οἱ
πεμφθέντες εὗρον τὸν (ἀσθενοῦντα *K*)
δοῦλον ὑγιαίνοντα. 11 Καὶ ἐγένετο ἐν (τῷ
N(k)O) ἑξῆς (ἐπορεύθη *N(k)O*) εἰς πόλιν

καλουμένην Ναΐν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ (ἱκανοί *K*) καὶ ὄχλος
πολύς. 12 ὡς δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς
πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς
μονογενὴς υἱὸς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ
ἦν χήρα· καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς
ἦν σὺν αὐτῇ. 13 καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος
ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ·
μὴ κλαῖε. 14 καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς
σοροῦ· οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν· καὶ
εἶπεν· νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. 15 καὶ
ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν.
καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 16
ἔλαβεν δὲ φόβος (πάντας, *N(k)O*) καὶ
ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες ὅτι προφήτης
μέγας (ἠγέρθη *N(k)O*) ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι
ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. 17
καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ
Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ (ἐν *ko*) πάσῃ τῇ
περιχώρῳ. 18 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννῃ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. 19 καὶ
προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ἔπεμψεν πρὸς τὸν (κύριον
N(K)O) λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ (ἄλλον
NK(o)) προσδοκῶμεν; 20 Παραγενόμενοι
δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπαν· Ἰωάννης
ὁ βαπτιστὴς (ἀπέστειλεν *N(k)O*) ἡμᾶς
πρὸς σὲ λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον
προσδοκῶμεν; 21 ἐν (ἐκείνῃ *N(k)O*)
(δὲ *k*) τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς
ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων
πονηρῶν καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο
(τὸ *k*) βλέπειν. 22 καὶ ἀποκριθεὶς (ὁ
Ἰησοῦς *k*) εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες
ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε·
(ὅτι *ko*) τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ
περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, (καὶ
no) κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται,
πτωχοὶ εὐαγγελίζονται, 23 καὶ μακάριός
ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. 24
Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου
ἤρξατο λέγειν πρὸς (τοὺς ὄχλους *NK(o)*)
περὶ Ἰωάννου· τί (ἐξήλθατε *N(k)O*)
εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον
ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 25 ἀλλὰ τί
(ἐξήλθατε *N(k)O*) ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν
μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν
ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες
ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. 26 ἀλλὰ τί
(ἐξήλθατε *N(k)O*) ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ
λέγω ὑμῖν· καὶ περισσότερον προφήτου.
27 οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· ἰδοὺ
(ἐγώ *k*) ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου
πρὸ προσώπου σου ὃς κατασκευάσει τὴν
ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 28 Λέγω (γὰρ
k) ὑμῖν· μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν
(προφήτης *KO*) (τοῦ *k*) (Ἰωάννου
N(K)O) οὐδείς ἐστιν. ὁ δὲ μικρότερος
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ
ἐστιν. 29 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ
τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεὸν βαπτισθέντες
τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. 30 οἱ δὲ Φαρισαῖοι
καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ
ἠθέτησαν εἰς ἑαυτοὺς μὴ βαπτισθέντες ὑπ᾽
αὐτοῦ. 31 (Εἶπεν δὲ ὁ κύριος, *K*) τίνι
οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς
ταύτης καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; 32 ὅμοιοί
εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις
καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις (ἃ *no*) (καὶ
k) (λέγει· *N(k)(o)*) ηὐλήσαμεν ὑμῖν,
καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν (ὑμῖν
k) καὶ οὐκ ἐκλαύσατε. 33 ἐλήλυθεν

γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς (μὴ *N(k)O*)
ἐσθίων ἄρτον μήτε πίνων οἶνον, καὶ λέγετε·
δαιμόνιον ἔχει. 34 ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε·
ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος
τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. 35 καὶ ἐδικαιώθη
ἡ σοφία ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς.
36 Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα
φάγῃ μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ εἰσελθὼν εἰς (τὸν
οἶκον *N(k)O*) τοῦ Φαρισαίου (κατεκλίθη.
N(K)O) 37 καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἥτις ἦν ἐν τῇ
πόλει ἁμαρτωλός. (καὶ *no*) ἐπιγνοῦσα
ὅτι (κατάκειται *N(k)O*) ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ
Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου
38 καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ,
κλαίουσα τοῖς δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν
τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ταῖς θριξὶν τῆς
κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσεν καὶ κατεφίλει
τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλειφεν τῷ μύρῳ.
39 ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν
εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων· οὗτος εἰ ἦν (ὁ *o*)
προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ
γυνὴ ἥτις ἅπτεται αὐτοῦ ὅτι ἁμαρτωλός
ἐστιν. 40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ δέ·
διδάσκαλε εἰπέ, φησίν. 41 δύο χρεοφειλέται
ἦσαν δανιστῇ τινι. ὁ εἷς ὤφειλεν δηνάρια
πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. 42
μὴ ἐχόντων (δὲ *k*) αὐτῶν ἀποδοῦναι
ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. τίς οὖν αὐτῶν (εἶπέ
k) πλεῖον ἀγαπήσει αὐτόν; 43 ἀποκριθεὶς
(δὲ ὁ *ko*) Σίμων εἶπεν· ὑπολαμβάνω
ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῷ· ὀρθῶς ἔκρινας. 44 καὶ στραφεὶς
πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· βλέπεις
ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν
οἰκίαν, ὕδωρ μοι ἐπὶ (τοὺς *ko*) πόδας (μου
k) οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν
ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξὶν (τῆς
κεφαλῆς *K*) αὐτῆς ἐξέμαξεν. 45 φίλημά
μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ᾽ ἧς εἰσῆλθον
οὐ διέλιπεν καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας.
46 ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας·
αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψεν τοὺς πόδας μου. 47
οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι
αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολύ· ᾧ
δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. 48 εἶπεν
δὲ αὐτῇ· ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι. 49
καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν
ἑαυτοῖς· τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας
ἀφίησιν; 50 εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα·
ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς
εἰρήνην.

8 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς
διώδευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην
κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ οἱ δώδεκα σὺν
αὐτῷ 2 καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν
τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν
καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη
Μαγδαληνὴ ἀφ᾽ ἧς δαιμόνια ἑπτὰ
ἐξεληλύθει, 3 καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ
ἐπιτρόπου Ἡρῴδου καὶ Σουσάννα καὶ
ἕτεραι πολλαὶ αἵτινες διηκόνουν (αὐτοῖς
N(K)O) (ἐκ *N(k)O*) τῶν ὑπαρχόντων
αὐταῖς. 4 Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ
τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς
αὐτὸν εἶπεν διὰ παραβολῆς· 5 ἐξῆλθεν ὁ
σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ·
καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσεν
παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό. 6

καὶ ἕτερον (κατέπεσεν *N(k)O*) ἐπὶ τὴν
πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ
ἔχειν ἰκμάδα. 7 καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν
μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ
ἄκανθαι ἀπέπνιξαν ἀπέπνιξαν αὐτό. 8
καὶ ἕτερον ἔπεσεν (εἰς *N(k)O*) τὴν γῆν
τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποίησεν καρπὸν
ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ
ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. 9 Ἐπηρώτων
δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ (λέγοντες· *k*)
τίς αὕτη εἴη ἡ παραβολή; 10 ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν
δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας
τοῦ θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς ἵνα
βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ
συνιῶσιν. 11 ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολή· ὁ
σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. 12 οἱ δὲ παρὰ
τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ (ἀκούσαντες, *N(k)O*)
εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἴρει τὸν λόγον
ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν ἵνα μὴ πιστεύσαντες
σωθῶσιν. 13 οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας, οἳ
ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν
λόγον· καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ
πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ
πειρασμοῦ ἀφίστανται. 14 τὸ δὲ εἰς τὰς
ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες,
καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν
τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ
οὐ τελεσφοροῦσιν. 15 τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ
γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ
ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν
καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. 16 Οὐδεὶς
δὲ λύχνον ἅψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ
ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ᾽ ἐπὶ λυχνίας
(τίθησιν *N(k)O*) ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι
βλέπωσιν τὸ φῶς. 17 οὐ γάρ ἐστιν κρυπτὸν
ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον
ὃ οὐ (μὴ *no*) (γνωσθῇ *N(k)O*) καὶ εἰς
φανερὸν ἔλθῃ. 18 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε·
ὃς (ἂν *NK(o)*) γὰρ ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ,
καὶ ὃς (ἂν *NK(o)*) μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ
ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. 19 (Παρεγένετο
N(k)O) δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν
αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. 20 (Καὶ *k*) ἀπηγγέλη
(δὲ *no*) αὐτῷ (λεγόντων· *k*) ἡ μήτηρ
σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω ἰδεῖν
θέλοντές σε. 21 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς
αὐτούς· μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί
εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες
καὶ ποιοῦντες (αὐτόν. *k*) 22 (Καὶ *k*)
Ἐγένετο (δὲ *no*) ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ
αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· διέλθωμεν
εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης. καὶ ἀνήχθησαν.
23 πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν, καὶ
κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην,
καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον. 24
προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντες·
ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. ὁ δὲ
(διεγερθεὶς *N(k)O*) ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ
καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος. καὶ ἐπαύσαντο,
καὶ ἐγένετο γαλήνη. 25 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς·
ποῦ (ἐστιν *k*) ἡ πίστις ὑμῶν; φοβηθέντες
δὲ ἐθαύμασαν λέγοντες πρὸς ἀλλήλους·
τίς ἄρα οὗτός ἐστιν ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις
ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν
αὐτῷ; 26 καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν
τῶν (Γερασηνῶν *N(K)O*) ἥτις ἐστὶν
ἀντιπέρα τῆς Γαλιλαίας. 27 Ἐξελθόντι δὲ
αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν (αὐτῷ *ko*)
ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως (ὃς *ko*) (ἔχων
N(k)O) δαιμόνια. καὶ (ἐκ *k*) (χρόνῳ

ἱκανῷ *N(k)O*) οὐκ (ἐνεδύσατο *N(k)O*)
ἱμάτιον καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν ἀλλ’ ἐν τοῖς
μνήμασιν. **28** ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν (καὶ *k*)
ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ
μεγάλῃ εἶπεν· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ
τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με
βασανίσῃς. **29** παρήγγειλεν γὰρ τῷ πνεύματι
τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου·
πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν,
καὶ (ἐδεσμεύετο *N(k)O*) ἁλύσεσιν καὶ
πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσσων
τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο (ὑπὸ *NK(o)*) τοῦ
(δαιμονίου *N(k)O*) εἰς τὰς ἐρήμους. **30**
ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς (λέγων·
ko) τί σοι ὄνομά ἐστιν; ὁ δὲ εἶπεν· (λεγιών·
N(k)O) ὅτι εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ εἰς
αὐτόν. **31** καὶ (παρεκάλουν *N(k)O*) αὐτὸν
ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον
ἀπελθεῖν. **(Abyssos g12)** **32** ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη
χοίρων ἱκανῶν (βοσκομένη *N(k)O*) ἐν
τῷ ὄρει, καὶ (παρεκάλεσαν *N(k)O*) αὐτὸν
ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν.
καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. **33** ἐξελθόντα δὲ
τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου (εἰσῆλθον
N(k)O) εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ
ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ
ἀπεπνίγη. **34** Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ
(γεγονὸς *N(k)O*) ἔφυγον καὶ (ἀπελθόντες
K) ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς
τοὺς ἀγρούς. **35** ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ
γεγονὸς καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ
εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ’ οὗ τὰ
δαιμόνια (ἐξῆλθεν *N(k)O*) ἱματισμένον
καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ
Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. **36** ἀπήγγειλαν δὲ
αὐτοῖς (καὶ *k*) οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ
δαιμονισθείς. **37** καὶ (ἠρώτησεν *N(k)O*)
αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν
(Γερασηνῶν *N(K)O*) ἀπελθεῖν ἀπ’ αὐτῶν,
ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο. Αὐτὸς δὲ
ἐμβὰς εἰς (τὸ *k*) πλοῖον ὑπέστρεψεν. **38**
(ἐδεῖτο *N(k)O*) δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ’ οὗ
ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ.
ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν (ὁ *k*) (Ἰησοῦς *K*)
λέγων· **39** ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου
καὶ διηγοῦ ὅσα σοι ἐποίησεν ὁ θεός. καὶ
ἀπῆλθεν καθ’ ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων
ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. **40** (Ἐγένετο
K) ἐν δὲ τῷ (ὑποστρέφειν *N(k)O*) τὸν
Ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ
πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. **41** καὶ ἰδοὺ
ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάϊρος, καὶ (οὗτος
N(k)O) ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν.
καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ
παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ **42** ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ
ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὐτὴ ἀπέθνῃσκεν. ἐν
δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον
αὐτόν. **43** Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος
ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις (εἰς *k*) (ἰατροῖς
N(k)O) προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον
(αὐτῆς *ko*) οὐκ ἴσχυσεν (ἀπ’ *N(k)O*)
οὐδενὸς θεραπευθῆναι, **44** προσελθοῦσα
ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ
αἵματος αὐτῆς. **45** καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς
ὁ ἁψάμενός μου; ἀρνουμένων δὲ πάντων
εἶπεν ὁ Πέτρος (καὶ οἱ *KO*) (μετ’ αὐτοῦ·
K(o)) ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν
σε καὶ ἀποθλίβουσιν (καὶ λέγεις τίς ὁ
ἁψάμενός μου. *KO*) **46** ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν·
ἥψατό μού τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν

(ἐξεληλυθυῖαν *N(k)O*) ἀπ᾽ ἐμοῦ. **47** ἰδοῦσα
δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν
καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι᾽ ἣν αἰτίαν ἥψατο
αὐτοῦ ἀπήγγειλεν (αὐτῷ *k*) ἐνώπιον
παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα.
48 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· (θάρσει *K*) (θυγάτηρ,
N(k)O) ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου
εἰς εἰρήνην. **49** Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος
ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων
(αὐτῷ *ko*) ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου·
(μηκέτι *N(K)O*) σκύλλε τὸν διδάσκαλον.
50 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ
(λέγων· *k*) μὴ φοβοῦ· μόνον (πίστευσον,
N(k)O) καὶ σωθήσεται. **51** (ἐλθὼν *N(k)O*)
δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν
(τινα *N(k)O*) (σὺν αὐτῷ *NO*) εἰ μὴ
Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, καὶ
τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. **52**
ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ
δὲ εἶπεν· μὴ κλαίετε· οὐ (γὰρ *no*) ἀπέθανεν
ἀλλὰ καθεύδει. **53** καὶ κατεγέλων αὐτοῦ,
εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. **54** αὐτὸς δὲ (ἐκβαλὼν
ἔξω πάντας καὶ *K*) κρατήσας τῆς χειρὸς
αὐτῆς ἐφώνησεν λέγων· ἡ παῖς, (ἔγειρε.
N(k)O) **55** καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα
αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν
αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. **56** καὶ ἐξέστησαν
οἱ γονεῖς αὐτῆς. ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς
μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

9 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα
(μαθητὰς αὐτοῦ, *K*) ἔδωκεν αὐτοῖς
δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια
καὶ νόσους θεραπεύειν **2** καὶ ἀπέστειλεν
αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
καὶ ἰᾶσθαι τοὺς (ἀσθενεῖς. *N(k)O*) **3**
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· μηδὲν αἴρετε
εἰς τὴν ὁδόν· μήτε (ῥάβδον *N(K)O*)
μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον
μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. **4** καὶ εἰς
ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε
καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. **5** καὶ ὅσοι (ἂν
NK(o)) μὴ (δέχωνται *N(k)O*) ὑμᾶς,
ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης (καὶ
k) τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν
(ἀποτινάσσετε *N(k)O*) εἰς μαρτύριον
ἐπ᾽ αὐτούς. **6** ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο
κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ
θεραπεύοντες πανταχοῦ. **7** Ἤκουσεν δὲ
Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης τὰ γινόμενα (ὑπ᾽
αὐτοῦ *K*) πάντα καὶ διηπόρει διὰ τὸ
λέγεσθαι ὑπό τινων ὅτι Ἰωάννης (ἠγέρθη
N(k)O) ἐκ νεκρῶν, **8** ὑπό τινων δὲ ὅτι
Ἠλίας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης (τις
N(k)O) τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. **9** (Καὶ *k*)
Εἶπεν (δὲ *no*) (ὁ *ko*) Ἡρῴδης· Ἰωάννην
ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δέ ἐστιν οὗτος περὶ
οὗ (ἐγὼ *ko*) ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει
ἰδεῖν αὐτόν. **10** Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ
ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν.
καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησεν κατ᾽
ἰδίαν εἰς (τόπον ἔρημον *K*) (πόλιν
καλουμένην *N(k)O*) Βηθσαϊδά. **11** οἱ δὲ
ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ
(ἀποδεξάμενος *N(k)O*) αὐτοὺς ἐλάλει
αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ
τοὺς χρείαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο. **12** Ἡ
δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν. προσελθόντες
δὲ οἱ δώδεκα εἶπαν αὐτῷ· ἀπόλυσον τὸν
ὄχλον ἵνα (πορευθέντες *N(k)O*) εἰς τὰς
κύκλῳ κώμας καὶ (τοὺς *ko*) ἀγροὺς
καταλύσωσιν καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν· ὅτι
ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. **13** Εἶπεν δὲ

πρὸς αὐτούς· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.
οἱ δὲ εἶπαν· οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ
ἄρτοι πέντε καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μήτι
πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα
τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα. **14** ἦσαν γὰρ
ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. Εἶπεν δὲ πρὸς
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· κατακλίνατε αὐτοὺς
κλισίας (ὡσεὶ *NO*) ἀνὰ πεντήκοντα.
15 καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ (κατέκλιναν
N(K)O) ἅπαντας. **16** λαβὼν δὲ τοὺς πέντε
ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας
εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ
κατέκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς
(παραθεῖναι *N(k)O*) τῷ ὄχλῳ. **17** καὶ
ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες, καὶ
ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων
κόφινοι δώδεκα. **18** Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι
αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ μόνας συνῆσαν
αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς
λέγων· τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι; **19**
οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπαν· Ἰωάννην τὸν
βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλίαν, ἄλλοι δὲ ὅτι
προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. **20** εἶπεν
δὲ αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;
(ὁ *k*) Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· τὸν
χριστὸν τοῦ θεοῦ. **21** ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς
παρήγγειλεν μηδενὶ (λέγειν *N(k)O*) τοῦτο
22 εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ
τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ
γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ
ἡμέρᾳ (ἐγερθῆναι. *NK(o)*) **23** Ἔλεγεν
δὲ πρὸς πάντας· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου
(ἔρχεσθαι, ἀρνησάσθω *N(k)O*) ἑαυτὸν καὶ
ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ᾽ ἡμέραν καὶ
ἀκολουθείτω μοι. **24** ὃς γὰρ (ἂν *NK(o)*)
θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει
αὐτήν· ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. **25** τί γὰρ
ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον
ὅλον ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς;
26 ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς
ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐπαισχυνθήσεται ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ
αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων
ἀγγέλων. **27** λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς εἰσίν
τινες τῶν (αὐτοῦ *N(k)O*) ἑστηκότων οἳ
οὐ μὴ (γεύσωνται *N(k)O*) θανάτου ἕως
ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. **28**
Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ
ἡμέραι ὀκτώ, καὶ παραλαβὼν (τὸν *k*)
Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη
εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. **29** καὶ ἐγένετο
ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ
προσώπου αὐτοῦ ἕτερον, καὶ ὁ ἱματισμὸς
αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. **30** καὶ ἰδοὺ
ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ οἵτινες ἦσαν
Μωϋσῆς καὶ Ἠλίας· **31** οἳ ὀφθέντες ἐν
δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν ἤμελλεν
πληροῦν ἐν Ἰερουσαλήμ. **32** ὁ δὲ Πέτρος
καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ.
διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν
αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας
αὐτῷ. **33** Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι
αὐτοὺς ἀπ᾽ αὐτοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν
Ἰησοῦν· ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε
εἶναι, καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν
σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἠλίᾳ· μὴ
εἰδὼς ὃ λέγει. **34** ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος
ἐγένετο νεφέλη καὶ (ἐπεσκίαζεν *N(k)O*)
αὐτούς. ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν
(αὐτοὺς *N(k)O*) εἰς τὴν νεφέλην. **35** καὶ

φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα·
οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ (ἐκλελεγμένος,
N(K)O) αὐτοῦ ἀκούετε. **36** Καὶ ἐν τῷ
γενέσθαι τὴν φωνὴν εὑρέθη (ὁ *k*) Ἰησοῦς
μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ
ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν
ὧν ἑώρακαν. **37** Ἐγένετο δὲ (ἐν *ko*) τῇ
ἑξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ
ὄρους συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. **38**
καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου (ἐβόησεν
N(k)O) λέγων· διδάσκαλε, δέομαί σου
(ἐπιβλέψαι *N(k)O*) ἐπὶ τὸν υἱόν μου ὅτι
μονογενής μοί ἐστιν· **39** καὶ ἰδοὺ πνεῦμα
λαμβάνει αὐτὸν καὶ ἐξαίφνης κράζει καὶ
σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ καὶ (μόγις
NK(o)) ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρῖβον
αὐτόν. **40** καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου
ἵνα (ἐκβάλωσιν *N(k)O*) αὐτό, καὶ οὐκ
ἠδυνήθησαν. **41** Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν, ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη,
ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι
ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. **42** ἔτι
δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ
δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν. ἐπετίμησεν
δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ καὶ
ἰάσατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ
πατρὶ αὐτοῦ. **43** ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες
ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ. πάντων δὲ
θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς (ἐποίει *N(k)O*)
(ὁ *k*) (Ἰησοῦς, *K*) εἶπεν πρὸς τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ· **44** θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα
ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας
ἀνθρώπων. **45** οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο,
καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν
ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό. καὶ ἐφοβοῦντο
ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.
46 Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς τὸ τίς
ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. **47** ὁ δὲ Ἰησοῦς (εἰδὼς
N(k)O) τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας
αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος (παιδίον *N(k)O*)
ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ **48** καὶ εἶπεν
αὐτοῖς· ὃς (ἐὰν *NK(o)*) δέξηται τοῦτο τὸ
παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται·
καὶ ὃς (ἂν *N(k)O*) ἐμὲ δέξηται, δέχεται
τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ γὰρ μικρότερος
ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων οὗτός (ἐστιν
N(k)O) μέγας. **49** ἀποκριθεὶς δὲ (ὁ *k*)
Ἰωάννης εἶπεν· ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα
(ἐν *N(k)O*) τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα
δαιμόνια καὶ (ἐκωλύομεν *N(k)O*) αὐτὸν
ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. **50** (Καὶ *k*)
Εἶπεν (δὲ *no*) πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· μὴ
κωλύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' (ὑμῶν
N(K)O) ὑπὲρ (ὑμῶν *N(K)O*) ἐστιν. **51**
Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς
ἡμέρας τῆς ἀναλήμψεως αὐτοῦ καὶ αὐτὸς
τὸ πρόσωπον (αὐτοῦ *ko*) ἐστήρισεν
τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ. **52** καὶ
ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ.
καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην
Σαμαριτῶν (ὡς *N(k)O*) ἑτοιμάσαι αὐτῷ.
53 καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτὸν ὅτι τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἰερουσαλήμ. **54**
ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ (αὐτοῦ *ko*) Ἰάκωβος
καὶ Ἰωάννης εἶπαν· κύριε, θέλεις εἴπωμεν
πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ
ἀναλῶσαι αὐτούς (ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησεν;
K) **55** στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς
(καὶ εἶπεν, οὐκ οἴδατε οἵου πνεύματός ἐστε
ὑμεῖς. *K*) **56** (ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
οὐκ ἦλθεν ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι,

ἀλλὰ σῶσαι. *K*) καὶ ἐπορεύθησαν εἰς
ἑτέραν κώμην. **57** (Καὶ *no*) (ἐγένετο *KO*)
(δὲ *k*) πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ
εἶπέν τις πρὸς αὐτόν· ἀκολουθήσω σοι ὅπου
(ἐὰν *N(k)O*) ἀπέρχῃ (κύριε. *K*) **58** καὶ
εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς
ἔχουσιν, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. **59** Εἶπεν
δὲ πρὸς ἕτερον· ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπεν·
κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον
θάψαι τὸν πατέρα μου. **60** Εἶπεν δὲ αὐτῷ
(ὁ *k*) (Ἰησοῦς· *K*) ἄφες τοὺς νεκροὺς
θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς. σὺ δὲ ἀπελθὼν
διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. **61**
Εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος· ἀκολουθήσω σοι, κύριε·
πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι
τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. **62** εἶπεν δὲ πρὸς
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα
(αὐτοῦ *ko*) ἐπ᾽ ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ
ὀπίσω εὔθετός ἐστιν (εἰς *k*) (τῇ βασιλείᾳ
N(k)O) τοῦ θεοῦ.

10 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος
(καὶ *ko*) ἑτέρους ἑβδομήκοντα (δύο
NO) καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο δύο
πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ
τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. **2** ἔλεγεν
(δὲ *N(K)O*) πρὸς αὐτούς· ὁ μὲν θερισμὸς
πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ
κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐργάτας (ἐκβάλῃ
N(k)O) εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. **3** ὑπάγετε·
ἰδοὺ (ἐγὼ *k*) ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν
μέσῳ λύκων. **4** μὴ βαστάζετε βαλλάντιον μὴ
πήραν (μὴ *N(k)O*) ὑποδήματα, καὶ μηδένα
κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. **5** εἰς ἣν δ᾽ ἂν
(εἰσέλθητε *N(k)O*) οἰκίαν, πρῶτον λέγετε·
εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. **6** καὶ ἐὰν (μὲν
k) ἐκεῖ ᾖ υἱὸς εἰρήνης, (ἐπαναπαήσεται
N(k)O) ἐπ᾽ αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ
μή γε, ἐφ᾽ ὑμᾶς ἀνακάμψει. **7** ἐν αὐτῇ δὲ
τῇ οἰκίᾳ μένετε ἐσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ
παρ᾽ αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ
αὐτοῦ (ἐστίν. *k*) μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας
εἰς οἰκίαν. **8** καὶ εἰς ἣν (δ᾽ *k*) ἂν πόλιν
εἰσέρχησθε, καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε
τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν **9** καὶ θεραπεύετε
τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς καὶ λέγετε αὐτοῖς·
ἤγγικεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **10**
εἰς ἣν δ᾽ ἂν πόλιν (εἰσέλθητε, *N(k)O*)
καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς
πλατείας αὐτῆς εἴπατε· **11** καὶ τὸν κονιορτὸν
τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν
(εἰς τοὺς πόδας *NO*) ἀπομασσόμεθα ὑμῖν·
πλὴν τοῦτο γινώσκετε ὅτι ἤγγικεν (ἐφ᾽
ὑμᾶς *K*) ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **12** λέγω (δὲ
k) ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.
13 Οὐαί σοι Χοραζίν, οὐαί σοι Βηθσαϊδά·
ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι (ἐγενήθησαν
N(k)O) αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν
ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ
(καθήμενοι *N(k)O*) μετενόησαν. **14** πλὴν
Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ
κρίσει ἢ ὑμῖν. **15** καὶ σὺ Καφαρναοὺμ (μὴ
N(k)O) ἕως (τοῦ *k*) οὐρανοῦ (ὑψωθήσῃ;
N(k)O) ἕως (τοῦ *no*) ᾅδου (καταβήσῃ.
N(k)O) **(Hadēs g86)** **16** Ὁ ἀκούων ὑμῶν
ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ·
ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά
με. **17** Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα
(δύο *NO*) μετὰ χαρᾶς λέγοντες· κύριε,
καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ

ὀνόματί σου. 18 εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐθεώρουν
τὸν σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
πεσόντα. 19 ἰδοὺ (δέδωκα *N(k)O*) ὑμῖν
τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ
σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ
ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ (ἀδικήσῃ.
NK(o)) 20 πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι
τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίρετε
δὲ (μᾶλλον *K*) ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν
(ἐγγέγραπται *N(k)O*) ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 21
Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο (ἐν *n*) τῷ
πνεύματι (τῷ *N(k)O*) (ἁγίῳ *N(K)O*) καὶ
εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ
οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα
ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας
αὐτὰ νηπίοις. ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως
εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου. 22 (καὶ
στραφείς πρός τούς μαθητάς εἶπεν *K*)
πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου,
καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστιν ὁ υἱὸς εἰ
μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστιν ὁ πατὴρ εἰ μὴ
ὁ υἱὸς καὶ ᾧ (ἐὰν *NK(o)*) βούληται ὁ
υἱὸς ἀποκαλύψαι. 23 Καὶ στραφεὶς πρὸς
τοὺς μαθητὰς κατʼ ἰδίαν εἶπεν· μακάριοι
οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε· 24
λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ
βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε
καὶ οὐκ εἶδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε
καὶ οὐκ ἤκουσαν. 25 Καὶ ἰδοὺ νομικός
τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν (καὶ *ko*)
λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον
κληρονομήσω; (aiōnios g166) 26 ὁ δὲ εἶπεν
πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς
ἀναγινώσκεις; 27 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν·
ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς
καρδίας σου καὶ (ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ *N(k)O*)
σου καὶ (ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ *N(k)O*) σου καὶ
(ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ *N(k)O*) σου, καὶ τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 28 Εἶπεν δὲ αὐτῷ·
ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει καὶ ζήσῃ. 29 Ὁ
δὲ θέλων (δικαιῶσαι *N(k)O*) ἑαυτὸν εἶπεν
πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστίν μου πλησίον;
30 ὑπολαβὼν (δὲ *ko*) ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·
ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ
εἰς Ἰεριχὼ καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν οἳ καὶ
ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες
ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ (τυγχάνοντα.
k) 31 κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις
κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν
αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. 32 ὁμοίως δὲ καὶ
Λευίτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον ἐλθὼν
καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν. 33 Σαμαρίτης δέ τις
ὁδεύων ἦλθεν κατʼ αὐτόν, καὶ ἰδὼν (αὐτὸν
ko) ἐσπλαγχνίσθη, 34 καὶ προσελθὼν
κατέδησεν τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων
ἔλαιον καὶ οἶνον. ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν
ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς
πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. 35 καὶ
ἐπὶ τὴν αὔριον (ἐξελθών *K*) ἐκβαλὼν
ἔδωκεν δύο δηνάρια τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν
(αὐτῷ· *k*) ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ (ὅ τι
NK(o)) ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ
ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. 36 τίς (οὖν
KO) τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι
γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς;
37 ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετʼ αὐτοῦ.
εἶπεν (δὲ *N(k)O*) αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου,
καὶ σὺ ποίει ὁμοίως. 38 (Ἐγένετο *K*)
ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς (καὶ *ko*)
αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά. γυνὴ δέ
τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτόν (εἰς
ko) (τὸν οἶκον *k(o)*) (αὐτῆς *KO*) 39

καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαριάμ. ἣ
καὶ (παρακαθεσθεῖσα πρὸς *N(k)O*) τοὺς
πόδας τοῦ (κυρίου *N(K)O*) ἤκουεν τὸν
λόγον αὐτοῦ. **40** ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο
περὶ πολλὴν διακονίαν. ἐπιστᾶσα δὲ εἶπεν·
κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου
μόνην με (κατέλιπεν *NK(o)*) διακονεῖν;
εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται.
41 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ (κύριος·
N(K)O) Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ
(θορυβάζῃ *N(k)O*) περὶ πολλά, **42** (ὀλίγων
ἤ *O*) ἑνὸς δέ ἐστιν χρεία· Μαριὰμ (γὰρ
N(k)O) τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο ἥτις
οὐκ ἀφαιρεθήσεται (ἀπ’ *ko*) αὐτῆς.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ
τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο,
εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν·
κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι καθὼς
καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.
2 εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ὅταν προσεύχησθε, λέγετε·
πάτερ (ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοις, *K*)
ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία
σου (γενηθήτω *KO*) (τὸ θέλημά σου ὡς ἐν
οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· *K*) **3** τὸν ἄρτον
ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ’
ἡμέραν· **4** καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν·
καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι
ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν
(ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. *K*)
5 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τίς ἐξ ὑμῶν
ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν
μεσονυκτίου καὶ εἴπῃ αὐτῷ· φίλε, χρῆσόν
μοι τρεῖς ἄρτους, **6** ἐπειδὴ φίλος μου
παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με, καὶ οὐκ ἔχω
ὃ παραθήσω αὐτῷ· **7** κἀκεῖνος κἀκεῖνος
ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ· μή μοι κόπους
πάρεχε. ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ
παιδία μου μετ’ ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν·
οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. **8** λέγω
ὑμῖν· εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ
εἶναι φίλον αὐτοῦ, διά γε τὴν ἀναίδειαν
αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ (ὅσων *NK(o)*)
χρῄζει. **9** κἀγὼ κἀγὼ ὑμῖν λέγω· αἰτεῖτε,
καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε·
κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. **10** πᾶς γὰρ
ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει,
καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. **11** Τίνα
δὲ (ἐξ *no*) ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει
ὁ υἱὸς (ἄρτον μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ
KO) (εἰ *K(o)*) ἰχθύν, καὶ (μὴ *ko*) ἀντὶ
ἰχθύος ὄφιν αὐτῷ ἐπιδώσει; **12** ἢ καὶ (ἐὰν
K) (αἰτήσει *NK(O)*) ᾠόν, (μὴ *ko*)
ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; **13** εἰ οὖν ὑμεῖς
πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ
διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ
πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον
τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν. **14** Καὶ ἦν ἐκβάλλων
δαιμόνιον καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν. ἐγένετο
δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ
κωφός, καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. **15** Τινὲς
δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· ἐν Βεελζεβοὺλ (τῷ
no) ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει
τὰ δαιμόνια. **16** Ἕτεροι δὲ πειράζοντες
σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ’ αὐτοῦ.
17 αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα
εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βασιλεία ἐφ’ ἑαυτὴν
διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ
οἶκον πίπτει. **18** εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς
ἐφ’ ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ
βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβοὺλ
ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. **19** εἰ δὲ ἐγὼ
ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ

υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο
αὐτοὶ ὑμῶν κριταὶ ἔσονται. 20 εἰ δὲ ἐν
δακτύλῳ θεοῦ (ἐγὼ *no*) ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ. 21 ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος
φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ
ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· 22 ἐπὰν δὲ (ὁ
k) ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ
αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ᾗ
ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν.
23 ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστιν,
καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.
24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων
τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν. καὶ μὴ εὑρίσκον
(τότε *NO*) λέγει· ὑποστρέψω εἰς τὸν
οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον. 25 καὶ ἐλθὸν
εὑρίσκει (σχολάζοντα *O*) σεσαρωμένον
καὶ κεκοσμημένον. 26 τότε πορεύεται καὶ
παραλαμβάνει ἕτερα πνεύματα πονηρότερα
ἑαυτοῦ ἑπτά, καὶ (εἰσελθόντα *NK(o)*)
κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ
ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.
27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα,
ἐπάρασά τις φωνὴν γυνὴ ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν
αὐτῷ· μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε,
καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. 28 αὐτὸς δὲ εἶπεν·
μενοῦν μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες (αὐτόν. *k*)
29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο
λέγειν· ἡ γενεὰ αὕτη (γενεὰ *no*) πονηρά
ἐστιν. σημεῖον (ζητεῖ, *N(k)O*) καὶ σημεῖον
οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ
(τοῦ προφήτου. *K*) 30 καθὼς γὰρ ἐγένετο
(ὁ *o*) Ἰωνᾶς τοῖς Νινευίταις σημεῖον,
οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
τῇ γενεᾷ ταύτῃ. 31 βασίλισσα νότου
ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν
τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτούς·
ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι
τὴν σοφίαν Σολομῶνος, καὶ ἰδοὺ πλεῖον
Σολομῶνος ὧδε. 32 Ἄνδρες (Νινευῖται
N(k)O) ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ
τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν
αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα
Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. 33
Οὐδεὶς (δὲ *k*) λύχνον ἅψας εἰς (κρύπτην
N(K)O) τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ'
ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ
(φῶς *N(k)O*) βλέπωσιν. 34 Ὁ λύχνος τοῦ
σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός (σου. *no*)
ὅταν (οὖν *K*) ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ,
καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐπὰν
δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν.
35 σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος
ἐστίν. 36 εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινὸν
μὴ ἔχον μέρος τι σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν
ὅλον, ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ
σε. 37 Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι (ἐρωτᾷ *N(k)O*)
αὐτὸν Φαρισαῖος (τις *k*) ὅπως ἀριστήσῃ
παρ' αὐτῷ. εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. 38 ὁ δὲ
Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον
ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. 39 Εἶπεν δὲ ὁ
κύριος πρὸς αὐτόν· νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι
τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος
καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει
ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. 40 ἄφρονες, οὐχ ὁ
ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν;
41 πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ
ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν. 42 Ἀλλ' οὐαὶ
ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε
τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγανον καὶ πᾶν

λάχανον καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ
τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ· ταῦτα (δὲ *NO*) ἔδει
ποιῆσαι, κἀκεῖνα κἀκεῖνα μὴ (παρεῖναι.
N(k)O) 43 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις,
ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς
συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς
ἀγοραῖς. 44 Οὐαὶ ὑμῖν (γραμματεῖς καὶ
Φαρισαῖοι ὑποκριταί, *K*) ὅτι ἐστὲ ὡς
τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι
οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. 45
Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ·
διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις.
46 Ὁ δὲ εἶπεν· καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί,
ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία
δυσβάστακτα καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων
ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. 47
Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν
προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν
αὐτούς. 48 ἄρα (μάρτυρές *N(k)O*) (ἐστε
no) καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν
πατέρων ὑμῶν· ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν
αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε (αὐτῶν *K*)
(τὰ *k*) (μνημεῖα. *K*) 49 διὰ τοῦτο καὶ ἡ
σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν· ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς
προφήτας καὶ ἀποστόλους. καὶ ἐξ αὐτῶν
ἀποκτενοῦσιν καὶ (διώξουσιν *N(k)O*)
50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν
προφητῶν τὸ (ἐκκεχυμένον *N(k)O*) ἀπὸ
καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης,
51 ἀπὸ (τοῦ *k*) αἵματος Ἅβελ ἕως (τοῦ *k*)
αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ
τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου. ναὶ λέγω
ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
52 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν
κλεῖδα τῆς γνώσεως. αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθατε
καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. 53
(Κἀκεῖθεν Κἀκεῖθεν *no*) (ἐξελθόντος
N(k)O) (δὲ *k*) αὐτοῦ (ταῦτα πρὸς αὐτούς
k) ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι
δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν
περὶ πλειόνων 54 ἐνεδρεύοντες αὐτὸν
(καὶ *K*) (ζητοῦντες *KO*) θηρεῦσαί τι ἐκ
τοῦ στόματος αὐτοῦ (ἵνα κατηγορήσωσιν
αὐτοῦ. *KO*)

12 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων
τοῦ ὄχλου ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους
ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
πρῶτον· προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης
ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις τῶν Φαρισαίων.
2 Οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ
οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ
γνωσθήσεται. 3 ἀνθ᾽ ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ
εἴπατε ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ
πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις
κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων. 4 Λέγω
δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· μὴ φοβηθῆτε
ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα καὶ
μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι
ποιῆσαι. 5 ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε·
φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἔχοντα
ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν. ναὶ
λέγω ὑμῖν· τοῦτον φοβήθητε. **(Geenna g1067)**
6 οὐχὶ πέντε στρουθία (πωλοῦνται *N(k)O*)
ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν
ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· 7 ἀλλὰ
καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι
ἠρίθμηνται. μὴ (οὖν *K*) φοβεῖσθε· πολλῶν
στρουθίων διαφέρετε. 8 Λέγω δὲ ὑμῖν·
πᾶς ὃς ἂν (ὁμολογήσῃ *NK(o)*) ἐν ἐμοὶ
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν
τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ· 9 ὁ δὲ ἀρνησάμενός

με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται
ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. 10 καὶ πᾶς
ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου,
ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον
πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται.
11 Ὅταν δὲ (εἰσφέρωσιν *N(k)O*) ὑμᾶς
ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς
ἐξουσίας, μὴ (μεριμνήσητε *N(k)O*) πῶς ἢ
τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε· 12 τὸ γὰρ ἅγιον
πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ
εἰπεῖν. 13 Εἶπεν δέ τις ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῷ·
διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι
μετ᾽ ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. 14 ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῷ· ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν (κριτὴν
N(k)O) ἢ μεριστὴν ἐφ᾽ ὑμᾶς; 15 Εἶπεν
δὲ πρὸς αὐτούς· ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε
ἀπὸ (πάσης *N(k)O*) πλεονεξίας, ὅτι οὐκ
ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ (αὐτοῦ
NK(o)) ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων (αὐτῷ.
N(k)O) 16 Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς
αὐτοὺς λέγων· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου
εὐφόρησεν ἡ χώρα. 17 καὶ διελογίζετο ἐν
ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ
συνάξω τοὺς καρπούς μου; 18 καὶ εἶπεν·
τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας
καὶ μείζονας οἰκοδομήσω καὶ συνάξω ἐκεῖ
πάντα (τὸν σῖτον *N(k)O*) (μου *k*) καὶ
τὰ ἀγαθά μου 19 καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου·
ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη
πολλά. ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου.
20 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός· ἄφρων, ταύτῃ τῇ
νυκτὶ τὴν ψυχήν σου (ἀπαιτοῦσιν *NK(o)*)
ἀπὸ σοῦ. ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; 21
οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν
πλουτῶν. 22 εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ· διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν· μὴ μεριμνᾶτε
τῇ ψυχῇ (ὑμῶν *k*) τί φάγητε, μηδὲ τῷ
σώματι (ὑμῶν *o*) τί ἐνδύσησθε. 23 ἡ (γὰρ
no) ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς, καὶ τὸ
σῶμα τοῦ ἐνδύματος. 24 κατανοήσατε τοὺς
κόρακας ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν
οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ
ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς
διαφέρετε τῶν πετεινῶν; 25 τίς δὲ ἐξ ὑμῶν
μεριμνῶν δύναται ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ
προσθεῖναι πῆχυν (ἕνα; *ko*) 26 εἰ οὖν
(οὐδὲ *N(k)O*) ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ
τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; 27 κατανοήσατε τὰ
κρίνα πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει.
λέγω δὲ ὑμῖν· οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ
δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων.
28 εἰ δὲ ἐν (τῷ *ko*) ἀγρῷ τὸν χόρτον
ὄντα σήμερον καὶ αὔριον εἰς κλίβανον
βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως (ἀμφιέζει,
N(k)O) πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;
29 καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε (καὶ
N(k)O) τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε.
30 ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου
(ἐπιζητοῦσιν· *N(k)O*) ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ
οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. 31 πλὴν ζητεῖτε
τὴν βασιλείαν (τοῦ *k*) (αὐτοῦ *N(K)O*)
καὶ ταῦτα (πάντα *K*) προστεθήσεται ὑμῖν.
32 Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον, ὅτι
εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν
βασιλείαν. 33 πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν
καὶ δότε ἐλεημοσύνην· ποιήσατε ἑαυτοῖς
βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν
ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὅπου κλέπτης
οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει· 34
ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ
καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται. 35 Ἔστωσαν
ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ

λύχνοι καιόμενοι, **36** καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι
ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον
ἑαυτῶν πότε (ἀναλύσῃ *N(k)O*) ἐκ τῶν
γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος
εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. **37** μακάριοι
οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος
εὑρήσει γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτούς, καὶ
παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς. **38** κἂν κἂν
(ἔλθῃ *k*) ἐν τῇ δευτέρᾳ (φυλακῇ *k*)
(κἂν κἂν *N(k)O*) ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ
ἔλθῃ καὶ εὕρῃ οὕτως, μακάριοί εἰσιν (οἱ
ko) (δοῦλοι *KO*) ἐκεῖνοι. **39** Τοῦτο δὲ
γινώσκετε ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ
ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, οὐκ (ἐγρηγόρησεν
KO) (ἂν *K*) (καὶ *KO*) ἂν ἀφῆκεν
(διορυχθῆναι *N(k)O*) τὸν οἶκον αὐτοῦ.
40 καὶ ὑμεῖς (οὖν *K*) γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι
ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἔρχεται. **41** Εἶπεν δὲ (αὐτῷ *k*) ὁ Πέτρος·
κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην
λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάντας; **42** (καὶ *no*)
εἶπεν (δὲ *k*) ὁ κύριος· τίς ἄρα ἐστὶν ὁ
πιστὸς οἰκονόμος (ὁ *N(k)O*) φρόνιμος
ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας
αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον;
43 μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν
ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως.
44 ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς
ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. **45**
Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτοῦ· χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι,
καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ
τὰς παιδίσκας ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ
μεθύσκεσθαι, **46** ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου
ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν
ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει καὶ διχοτομήσει αὐτὸν
καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων
θήσει. **47** Ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ
θέλημα τοῦ κυρίου (αὐτοῦ *N(k)O*) καὶ
μὴ ἑτοιμάσας (ἢ *N(k)O*) ποιήσας πρὸς τὸ
θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολλάς. **48** ὁ δὲ μὴ
γνοὺς ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν δαρήσεται
ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ
ζητηθήσεται παρ᾽ αὐτοῦ· καὶ ᾧ παρέθεντο
πολύ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. **49**
Πῦρ ἦλθον βαλεῖν (ἐπὶ *N(k)O*) τὴν γῆν
καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη. **50** βάπτισμα
δὲ ἔχω βαπτισθῆναι καὶ πῶς συνέχομαι
ἕως (ὅτου *N(k)O*) τελεσθῇ. **51** δοκεῖτε
ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ
γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἢ διαμερισμόν.
52 ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν
ἑνὶ οἴκῳ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶν
καὶ δύο ἐπὶ τρισὶν **53** (διαμερισθήσονται,
N(k)O) πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί,
μήτηρ ἐπὶ (τὴν *no*) (θυγατέρα *N(k)O*)
καὶ θυγάτηρ ἐπὶ (τὴν *no*) (μητέρα,
N(k)O) πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς
καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν (αὐτῆς. *k*)
54 Ἔλεγεν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· ὅταν ἴδητε
τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν (ἐπὶ *N(k)O*)
δυσμῶν, εὐθέως λέγετε (ὅτι *no*) ὄμβρος
ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτως. **55** καὶ ὅταν
νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι καύσων ἔσται,
καὶ γίνεται. **56** ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς
γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν,
τὸν καιρὸν δὲ τοῦτον πῶς οὐκ (οἴδατε
no) (δοκιμάζειν; *N(k)O*) **57** τί δὲ καὶ
ἀφ᾽ ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; **58**
ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου
ἐπ᾽ ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν

ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ μήποτε μήποτε
κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτής
σε (παραδώσει *N(k)O*) τῷ πράκτορι, καὶ ὁ
πράκτωρ σε (βαλεῖ *N(k)(o)*) εἰς φυλακήν.
59 λέγω σοι· οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως
(οὗ *k*) καὶ (τὸ *N(k)O*) ἔσχατον λεπτὸν
ἀποδῷς.

13 Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ
καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν
Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα Πιλᾶτος ἔμιξεν
μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. 2 Καὶ ἀποκριθεὶς
(ὁ Ἰησοῦς *k*) εἶπεν αὐτοῖς· δοκεῖτε
ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ
πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο ὅτι
(ταῦτα *N(k)O*) πεπόνθασιν; 3 οὐχί, λέγω
ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες
(ὁμοίως *N(k)O*) ἀπολεῖσθε. 4 Ἢ ἐκεῖνοι
οἱ (δεκαοκτὼ δεκαοκτὼ *N(k)(o)*) ἐφ'
οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ
ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι (αὐτοὶ
N(k)O) ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας
(τοὺς *no*) ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας
(ἐν *k*) Ἰερουσαλήμ; 5 οὐχί, λέγω ὑμῖν,
ἀλλ' ἐὰν μὴ (μετανοῆτε, *NK(o)*) πάντες
(ὡσαύτως *N(k)O*) ἀπολεῖσθε. 6 Ἔλεγεν
δὲ ταύτην τὴν παραβολήν· συκῆν εἶχέν
τις πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ
καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ καὶ οὐχ
εὗρεν. 7 εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν·
ἰδοὺ τρία ἔτη ἀφ' οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν
ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκοψον
(οὖν *NO*) αὐτήν· ἱνατί ἱνατί καὶ τὴν γῆν
καταργεῖ; 8 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ·
κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως
ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω (κόπρια·
N(k)O) 9 κἂν κἂν μὲν ποιήσῃ καρπὸν εἰς
τὸ μέλλον. εἰ δὲ μή γε, ἐκκόψεις αὐτήν. 10
Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν
τοῖς σάββασιν. 11 καὶ ἰδοὺ γυνὴ (ἦν *k*)
πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη (δεκαοκτὼ
δεκαοκτὼ *N(k)O*) καὶ ἦν συγκύπτουσα
καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές.
12 ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν
καὶ εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς
ἀσθενείας σου. 13 καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ
τὰς χεῖρας, καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη
καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν. 14 Ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ
σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν
τῷ ὄχλῳ (ὅτι *no*) ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς
δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν (αὐταῖς *N(k)O*) οὖν
ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ
τοῦ σαββάτου. 15 Ἀπεκρίθη (δὲ *N(k)O*)
αὐτῷ ὁ κύριος καὶ εἶπεν· ὑποκριταί, ἕκαστος
ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ
ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ (ἀπαγαγὼν
NK(o)) ποτίζει; 16 ταύτην δὲ θυγατέρα
Ἀβραὰμ οὖσαν ἣν ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ
δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ
τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;
17 Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃσχύνοντο
πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ
ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τοῖς
γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ. 18 Ἔλεγεν (οὖν·
N(k)O) τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; 19 ὁμοία
ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως ὃν λαβὼν ἄνθρωπος
ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησεν καὶ
ἐγένετο εἰς δένδρον (μέγα, *KO*) καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν
τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. 20 Καὶ πάλιν εἶπεν·
τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ;

21 ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ ἣν λαβοῦσα γυνὴ
(ἐνέκρυψεν *NK(o)*) εἰς ἀλεύρου σάτα τρία
ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. 22 Καὶ διεπορεύετο
κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ
πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱεροσόλυμα. 23
Εἶπεν δέ τις αὐτῷ· κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ
σῳζόμενοι; ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· 24
ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς (θύρας·
N(K)O) ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν
εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. 25 ἀφ' οὗ
ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ
τὴν θύραν καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι καὶ
κρούειν τὴν θύραν λέγοντες· κύριε (κύριε,
K) ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν·
οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· 26 τότε ἄρξεσθε
λέγειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν,
καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας· 27
καὶ ἐρεῖ· (λέγων *N(k)O*) ὑμῖν· οὐκ οἶδα
ὑμᾶς πόθεν ἐστέ, ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες
(οἱ *k*) ἐργάται (τῆς *k*) ἀδικίας. 28
ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
ὀδόντων, ὅταν (ὄψησθε *NK(o)*) Ἀβραὰμ
καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς
προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ
ἐκβαλλομένους ἔξω. 29 καὶ ἥξουσιν ἀπὸ
ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ
νότου καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ θεοῦ. 30 καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἳ
ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἳ ἔσονται
ἔσχατοι. 31 Ἐν αὐτῇ τῇ (ὥρᾳ *N(K)O*)
προσῆλθάν τινες Φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ·
ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρῴδης
θέλει σε ἀποκτεῖναι. 32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· ἰδοὺ
ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις (ἀποτελῶ
N(k)O) σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ τρίτῃ
τελειοῦμαι. 33 πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ
αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι
οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω
Ἰερουσαλήμ. 34 Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ,
ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ
λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς
αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ
τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς
νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ
ἠθελήσατε; 35 ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος
ὑμῶν (ἔρημος. ἀμὴν *K*) λέγω δὲ ὑμῖν
(ὅτι· *k*) οὐ μὴ ἴδητέ με ἕως (ἂν *k*)
(ἥξει *N(k)O*) ὅτε εἴπητε· εὐλογημένος ὁ
ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

14 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν
εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν
Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον καὶ
αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. 2
καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς
ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 3 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ
Φαρισαίους λέγων· (εἰ *k*) ἔξεστιν τῷ
σαββάτῳ (θεραπεῦσαι *N(k)O*) (ἢ οὔ; *NO*)
4 οἱ δὲ ἡσύχασαν. καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο
αὐτὸν καὶ ἀπέλυσεν. 5 Καὶ (ἀποκριθεὶς
k) πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· τίνος ὑμῶν (υἱὸς
N(K)O) ἢ βοῦς εἰς φρέαρ (πεσεῖται,
N(k)O) καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν
ἐν (τῇ *ko*) ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 6 καὶ οὐκ
ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι (αὐτῷ *k*) πρὸς
ταῦτα. 7 Ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους
παραβολὴν ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας
ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς· 8
ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ
κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε
μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλημένος

ὑπ’ αὐτοῦ, 9 καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν
καλέσας ἐρεῖ σοι· δὸς τούτῳ τόπον. καὶ
τότε ἄρξῃ μετὰ αἰσχύνης τὸν ἔσχατον
τόπον κατέχειν. 10 ἀλλ’ ὅταν κληθῇς,
πορευθεὶς (ἀνάπεσε *N(k)O*) εἰς τὸν
ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς
σε, (ἐρεῖ *N(k)O*) σοι· φίλε, προσανάβηθι
ἀνώτερον. τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον
(πάντων *NO*) τῶν συνανακειμένων σοι.
11 ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται,
καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. 12
Ἔλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν· ὅταν
ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς
φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου
μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας
πλουσίους μήποτε μήποτε καὶ αὐτοὶ
ἀντικαλέσωσίν σε καὶ γένηται ἀνταπόδομά
σοι. 13 ἀλλ’ ὅταν δοχὴν ποιῇς, κάλει
πτωχούς, ἀναπείρους, χωλούς, τυφλούς.
14 καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν
ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ
σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων. 15
Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα
εἶπεν αὐτῷ· μακάριος (ὅστις *N(k)O*)
φάγεται (ἄρτον *NK(o)*) ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ θεοῦ. 16 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπός
τις (ἐποίει *N(k)O*) δεῖπνον μέγα καὶ
ἐκάλεσεν πολλούς· 17 καὶ ἀπέστειλεν τὸν
δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν
τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά
ἐστιν (πάντα. *KO*) 18 καὶ ἤρξαντο ἀπὸ
μιᾶς πάντες παραιτεῖσθαι. Ὁ πρῶτος εἶπεν
αὐτῷ· ἀγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην
(ἐξελθὼν *N(k)O*) (καὶ *k*) ἰδεῖν αὐτόν·
ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. 19 καὶ
ἕτερος εἶπεν· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε
καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε,
ἔχε με παρῃτημένον. 20 καὶ ἕτερος εἶπεν·
γυναῖκα ἔγημα καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι
ἐλθεῖν. 21 καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος
(ἐκεῖνος *k*) ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ
ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν
τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς
πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς
πτωχοὺς καὶ ἀναπείρους καὶ τυφλοὺς καὶ
χωλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. 22 καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος·
κύριε, γέγονεν (ὃ *N(k)O*) ἐπέταξας, καὶ ἔτι
τόπος ἐστίν. 23 καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν
δοῦλον· ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς
καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν ἵνα γεμισθῇ μου
ὁ οἶκος. 24 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν
ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί
μου τοῦ δείπνου (πολλοί γὰρ εἰσιν κλητοί
ὀλίγοι δέ ἐκλεκτοί. *O*) 25 Συνεπορεύοντο
δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. καὶ στραφεὶς εἶπεν
πρὸς αὐτούς· 26 εἴ τις ἔρχεται πρός με καὶ
οὐ μισεῖ τὸν πατέρα (ἑαυτοῦ *NK(o)*) καὶ
τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα
καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι
(τε *N(k)O*) καὶ τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ, οὐ
δύναται εἶναί μου μαθητής. 27 (καὶ *ko*)
ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν (ἑαυτοῦ
NK(o)) καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται
εἶναί μου μαθητής. 28 Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν
(ὁ *o*) θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ
πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην εἰ
ἔχει (τὰ *k*) (εἰς *N(k)O*) ἀπαρτισμόν; 29
ἵνα μήποτε μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον
καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι πάντες οἱ
θεωροῦντες ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίζειν 30
λέγοντες ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο
οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. 31

ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος ἑτέρῳ βασιλεῖ
συμβαλεῖν εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας
πρῶτον (βουλεύσεται *N(k)O*) εἰ δυνατός
ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν (ὑπαντῆσαι *N(k)O*)
τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ'
αὐτόν; 32 εἰ δὲ μή γε, ἔτι αὐτοῦ πόρρω
ὄντος πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς
εἰρήνην. 33 Οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ
ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν,
οὐ δύναταί εἶναί μου μαθητής. 34 Καλὸν
(οὖν *NO*) τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ (καὶ *no*) τὸ
ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; 35
οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν
ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα
ἀκούειν ἀκουέτω.

15 Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντες πάντες οἱ
τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν
αὐτοῦ. 2 καὶ διεγόγγυζον οἵ (τε *no*)
Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες
ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ
συνεσθίει αὐτοῖς. 3 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς
τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων· 4 τίς
ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα
καὶ (ἀπολέσας *NK(o)*) ἐξ αὐτῶν ἓν οὐ
καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν τῇ
ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς ἕως
εὕρῃ αὐτό; 5 καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς
ὤμους (αὐτοῦ *N(k)O*) χαίρων, 6 καὶ ἐλθὼν
εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ
τοὺς γείτονας λέγων αὐτοῖς· συγχάρητέ μοι,
ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. 7
Λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ
ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι ἢ
ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοις οἵτινες
οὐ χρείαν ἔχουσιν μετανοίας. 8 Ἢ τίς
γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ
δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ
τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως (οὗ
N(k)O) εὕρῃ; 9 καὶ εὑροῦσα (συγκαλεῖ
N(k)O) τὰς φίλας καὶ (τὰς *k*) γείτονας
λέγουσα· συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν
δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. 10 Οὕτως, λέγω
ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων
τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.
11 Εἶπεν δέ· ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς.
12 καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί·
πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς
οὐσίας. (ὁ *no*) (δὲ *N(k)O*) διεῖλεν
αὐτοῖς τὸν βίον. 13 καὶ μετ' οὐ πολλὰς
ἡμέρας συναγαγὼν (πάντα *N(k)O*) ὁ
νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν
μακρὰν καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν
αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. 14 δαπανήσαντος
δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς (ἰσχυρὰ
N(k)O) κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ
αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. 15 καὶ πορευθεὶς
ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας
ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς
αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. 16 καὶ ἐπεθύμει
(χορτασθῆναι *N(k)O*) (τὴν *ko*) (κοιλίαν
αὐτοῦ *KO*) (ἐκ *N(k)O*) τῶν κερατίων ὧν
ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ.
17 εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν (ἔφη· *N(k)O*) πόσοι
μίσθιοι τοῦ πατρός μου (περισσεύονται
N(k)O) ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ (ὧδε *NO*)
ἀπόλλυμαι. 18 ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς
τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ,
ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν
σου· 19 (καὶ *k*) οὐκέτι οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος
κληθῆναι υἱός σου. ποίησόν με ὡς ἕνα
τῶν μισθίων σου. 20 καὶ ἀναστὰς ἦλθεν
πρὸς τὸν πατέρα (ἑαυτοῦ. *NK(o)*) Ἔτι

δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν
ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ
δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ
καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 21 εἶπεν δὲ ὁ υἱὸς
αὐτῷ· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν
καὶ ἐνώπιόν σου· (καὶ *k*) οὐκέτι οὐκέτι
εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου (ποίησόν
με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. *O*) 22
Εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους
αὐτοῦ· (ταχὺ *NO*) ἐξενέγκατε (τὴν *k*)
στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν
καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ
ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, 23 καὶ (φέρετε
N(k)O) τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, θύσατε,
καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν, 24 ὅτι οὗτος
ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, (καὶ
k) ἦν ἀπολωλὼς καὶ εὑρέθη. καὶ ἤρξαντο
εὐφραίνεσθαι. 25 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ
πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ. καὶ ὡς ἐρχόμενος
ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ
χορῶν. 26 καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν
παίδων (αὐτοῦ *k*) ἐπυνθάνετο τί (ἂν
no) εἴη ταῦτα. 27 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ
ἀδελφός σου ἥκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου
τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα
αὐτὸν ἀπέλαβεν. 28 ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ
ἤθελεν εἰσελθεῖν. ὁ (δὲ *N(K)O*) πατὴρ
αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. 29 Ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ· ἰδοὺ
τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε
ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε
ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου
εὐφρανθῶ. 30 ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος
ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ (τῶν
o) πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν
σιτευτὸν (τὸν *k*) μόσχον. 31 Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ᾽ ἐμοῦ εἶ, καὶ
πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν. 32 εὐφρανθῆναι
δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου
οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ (ἔζησεν, *N(K)O*) καὶ
ἀπολωλὼς (ἦν *k*) καὶ εὑρέθη.

16 Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς
(αὐτοῦ· *k*) ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος
ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη
αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ. 2 καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ·
τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν
λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ (δύνῃ
N(k)O) ἔτι οἰκονομεῖν. 3 εἶπεν δὲ ἐν
ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός
μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ᾽ ἐμοῦ;
σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι.
4 ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ
(ἐκ *no*) τῆς οἰκονομίας δέξωνταί με
εἰς τοὺς οἴκους (αὐτῶν. *NK(o)*) 5
καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν
χρεοφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ ἔλεγεν
τῷ πρώτῳ· πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; 6
ὁ (δὲ *NK(o)*) εἶπεν· ἑκατὸν βάτους ἐλαίου.
ὁ (δὲ *N(k)O*) εἶπεν αὐτῷ· δέξαι σου (τὰ
γράμματα *N(k)O*) καὶ καθίσας ταχέως
γράψον πεντήκοντα. 7 ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν·
σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν
κόρους σίτου. (καὶ *k*) λέγει αὐτῷ· δέξαι
σου (τὰ γράμματα *N(k)O*) καὶ γράψον
ὀγδοήκοντα. 8 καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος
τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως
ἐποίησεν, ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου
φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς
εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσιν. **(aiōn g165)**
9 καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω· ἑαυτοῖς ποιήσατε
φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα

ὅταν (ἐκλίπῃ *N(K)O*) δέξωνται ὑμᾶς εἰς
τὰς αἰωνίους σκηνάς. **(aiōnios g166)** **10** Ὁ
πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός
ἐστιν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν
πολλῷ ἄδικός ἐστιν. **11** εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ
μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν
τίς ὑμῖν πιστεύσει; **12** καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ
πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ (ὑμέτερον *NK(O)*)
τίς ὑμῖν δώσει; **13** Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται
δυσὶν κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα
μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς
ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει.
οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.
14 Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα (καὶ *k*)
οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες καὶ
ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. **15** καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον
τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς
καρδίας ὑμῶν ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν
βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ (ἐστιν. *k*) **16**
Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται (μέχρι *N(k)O*)
Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ
εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται.
17 εὐκοπώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν
καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν
κεραίαν πεσεῖν. **18** Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει,
καὶ (πᾶς *k*) ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς
γαμῶν μοιχεύει. **19** Ἄνθρωπος δέ τις
ἦν πλούσιος καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν
καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ’ ἡμέραν
λαμπρῶς. **20** πτωχὸς δέ τις (ἦν *k*)
ὀνόματι Λάζαρος (ὃς *k*) ἐβέβλητο πρὸς
τὸν πυλῶνα αὐτοῦ εἱλκωμένος **21** καὶ
ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ (τῶν ψιχίων
KO) τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης
τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι
ἐπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. **22** Ἐγένετο δὲ
ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον (τοῦ
k) Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος
καὶ ἐτάφη. **23** καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις
ὁρᾷ (τὸν *k*) Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ
Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. **(Hadēs
g86)** **24** καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν· πάτερ
Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον
ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ
ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου,
ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. **25** Εἶπεν
δὲ Ἀβραάμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες
(σὺ *k*) τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου,
καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά. νῦν δὲ (ὧδε
N(k)O) παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι.
26 καὶ (ἐν *N(k)O*) πᾶσιν τούτοις μεταξὺ
ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται
ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι (ἔνθεν *N(k)O*)
πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται μηδὲ (οἱ *k*)
ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. **27** Εἶπεν δέ·
ἐρωτῶ σε οὖν, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν
εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· **28** ἔχω
γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται
αὐτοῖς ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς
τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. **29** Λέγει
(δὲ *no*) (αὐτῷ *ko*) Ἀβραάμ· ἔχουσιν
Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν
αὐτῶν. **30** ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ,
ἀλλ’ ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς
αὐτούς, μετανοήσουσιν. **31** εἶπεν δὲ αὐτῷ·
εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ
ἀκούουσιν, (οὐδ’ *N(k)O*) ἐάν τις ἐκ
νεκρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται.

17 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς (αὐτοῦ·
no) ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ τὰ
σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν, (πλὴν *N(k)O*) οὐαὶ
δι᾽ οὗ ἔρχεται. 2 λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ (λίθος
μυλικὸς *N(k)O*) περίκειται περὶ τὸν
τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν
θάλασσαν ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ τῶν μικρῶν
τούτων ἕνα. 3 προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐὰν (δὲ
k) ἁμάρτῃ (εἰς *k*) (σὲ *K*) ὁ ἀδελφός
σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ ἐὰν μετανοήσῃ,
ἄφες αὐτῷ. 4 καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας
(ἁμαρτήσῃ *N(k)O*) εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις
(τῆς ἡμέρας *k*) ἐπιστρέψῃ (πρὸς *N(k)O*)
σὲ λέγων· μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ. 5 Καὶ
εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ· πρόσθες ἡμῖν
πίστιν. 6 εἶπεν δὲ ὁ κύριος· εἰ (ἔχετε *N(k)O*)
πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ
συκαμίνῳ ταύτῃ· ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι
ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. 7
Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ
ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ
ἐρεῖ αὐτῷ· εὐθέως παρελθὼν (ἀνάπεσε;
N(k)O) 8 ἀλλ᾽ οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· ἑτοίμασον
τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει
μοι ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα
φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; 9 μὴ ἔχει χάριν
τῷ δούλῳ (ἐκείνῳ *k*) ὅτι ἐποίησεν τὰ
διαταχθέντα (αὐτῷ οὐ δοκῶ; *K*) 10
οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα
τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δοῦλοι
ἀχρεῖοί ἐσμεν· (ὅτι *k*) ὃ (ὠφείλομεν
NK(o)) ποιῆσαι πεποιήκαμεν. 11 Καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι (αὐτὸν *ko*)
εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ
(μέσον *N(k)O*) Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας.
12 καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην
ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες,
οἳ (ἔστησαν *NK(O)*) πόρρωθεν. 13
καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ
ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. 14 Καὶ ἰδὼν εἶπεν
αὐτοῖς· πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς
τοῖς ἱερεῦσιν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν
αὐτούς, ἐκαθαρίσθησαν. 15 εἷς δὲ ἐξ
αὐτῶν ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν μετὰ
φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν. 16 καὶ
ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας
αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν
Σαμαρίτης. 17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·
(οὐχὶ *NK(o)*) οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν;
οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; 18 οὐχ εὑρέθησαν
ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ εἰ
μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος; 19 καὶ εἶπεν αὐτῷ·
ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέν
σε. 20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων
πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη
αὐτοῖς καὶ εἶπεν· οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, 21 οὐδὲ
ἐροῦσιν· ἰδοὺ ὧδε ἤ (ἰδοὺ *ko*) ἐκεῖ. ἰδοὺ
γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστιν.
22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἐλεύσονται
ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν καὶ οὐκ
ὄψεσθε. 23 καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ἐκεῖ ἤ
ἰδοὺ ὧδε. μὴ ἀπέλθητε μηδὲ διώξητε. 24
ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ (ἡ *ko*) ἀστράπτουσα
ἐκ τῆς ὑπὸ (τὸν *no*) οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ᾽
οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἔσται (καὶ *k*) ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. 25
Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ
ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
26 Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις
(τοῦ *k*) Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς

ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· 27 ἤσθιον,
ἔπινον, ἐγάμουν, (ἐγαμίζοντο, *N(k)O*)
ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν
κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ
ἀπώλεσεν (πάντας. *N(k)O*) 28 ὁμοίως
(καθὼς *N(k)O*) ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις
Λώτ· ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν,
ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν. 29 ᾗ δὲ ἡμέρᾳ
ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ
θεῖον ἀπ’ οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν (πάντας·
N(k)O) 30 κατὰ (τὰ *no*) (αὐτὰ *N(k)O*)
ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἀποκαλύπτεται. 31 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη
αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἆραι
αὐτά· καὶ ὁ ἐν (τῷ *k*) ἀγρῷ ὁμοίως μὴ
ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. 32 μνημονεύετε
τῆς γυναικὸς Λώτ. 33 ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ (περιποιήσασθαι *N(K)O*)
ἀπολέσει αὐτήν, (καὶ *k*) ὃς (δ’ *no*)
(ἂν *N(k)O*) (ἀπολέσῃ *NK(o)*) (αὐτὴν
k) ζῳογονήσει αὐτήν. 34 Λέγω ὑμῖν·
ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης
μιᾶς· ὁ εἷς παραλημφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος
ἀφεθήσεται. 35 ἔσονται δύο ἀλήθουσαι ἐπὶ
τὸ αὐτό· (ἡ *no*) μία παραλημφθήσεται,
(καὶ *k*) ἡ (δὲ *no*) ἑτέρα ἀφεθήσεται.
36 (δύο ἐν ἀγρῷ· εἷς παραλημφθήσεται
καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται *K*) 37 Καὶ
ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ, κύριε;
ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ
(καὶ *no*) οἱ ἀετοὶ (ἐπισυναχθήσονται.
N(k)O)

18 Ἔλεγεν δὲ (καὶ *ko*) παραβολὴν
αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε
προσεύχεσθαι (αὐτοὺς *no*) καὶ μὴ
ἐγκακεῖν 2 λέγων· κριτής τις ἦν ἔν
τινι πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ
ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος. 3 χήρα δὲ ἦν
ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν
λέγουσα· ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου
μου. 4 καὶ οὐκ (ἤθελεν *N(k)O*) ἐπὶ
χρόνον. μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· εἰ
καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι (οὐδὲ *N(k)O*)
ἄνθρωπον ἐντρέπομαι, 5 διά γε τὸ παρέχειν
μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην ἐκδικήσω
αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ
με. 6 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος· ἀκούσατε τί ὁ
κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· 7 ὁ δὲ θεὸς οὐ
μὴ (ποιήσῃ *N(k)O*) τὴν ἐκδίκησιν τῶν
ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων (πρὸς *k*)
(αὐτῷ *N(k)O*) ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ
(μακροθυμεῖ *N(k)O*) ἐπ’ αὐτοῖς; 8 λέγω
ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν
ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς
γῆς; 9 Εἶπεν δὲ καὶ πρός τινας τοὺς
πεποιθότας ἐφ’ ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι
καὶ (ἐξουθενοῦντας *NK(o)*) τοὺς λοιποὺς
τὴν παραβολὴν ταύτην. 10 Ἄνθρωποι δύο
ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ
εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. 11
ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα
προσηύχετο· ὁ θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι
οὐκ εἰμὶ (ὥσπερ *NK(o)*) οἱ λοιποὶ τῶν
ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ
ὡς οὗτος ὁ τελώνης. 12 νηστεύω δὶς τοῦ
σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.
13 (καὶ *ko*) Ὁ (δὲ *no*) τελώνης μακρόθεν
ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς
ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ’ ἔτυπτεν (εἰς
k) τὸ στῆθος (αὐτοῦ *NK(o)*) λέγων·

ὁ θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. 14
λέγω ὑμῖν· κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ (ἢ *k*) (παρ’ *n(o)*)
(ἐκεῖνον. *N(k)O*) ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν
ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν
ὑψωθήσεται. 15 Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ
τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἅπτηται· ἰδόντες δὲ
οἱ μαθηταὶ (ἐπετίμων *N(k)O*) αὐτοῖς.
16 ὁ δὲ Ἰησοῦς (προσεκαλέσατο *N(k)O*)
αὐτὰ (λέγων· *N(k)O*) ἄφετε τὰ παιδία
ἔρχεσθαι πρός με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά·
τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ. 17 ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὃς (ἂν *N(k)O*)
μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς
παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. 18
Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων·
διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον
κληρονομήσω; **(aiōnios g166)** 19 εἶπεν δὲ
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς
ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. 20 τὰς ἐντολὰς
οἶδας· μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ
κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, τίμα τὸν
πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα (σου. *k*) 21 ὁ
δὲ εἶπεν· ταῦτα πάντα (ἐφύλαξα *N(k)O*)
ἐκ νεότητος (μου. *ko*) 22 Ἀκούσας δὲ
(ταῦτα *k*) ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἔτι
ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον
καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν
ἐν (τοῖς *no*) (οὐρανοῖς· *N(k)O*) καὶ
δεῦρο, ἀκολούθει μοι. 23 Ὁ δὲ ἀκούσας
ταῦτα περίλυπος (ἐγενήθη· *N(k)O*) ἦν
γὰρ πλούσιος σφόδρα. 24 Ἰδὼν δὲ αὐτὸν
ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον εἶπεν·
πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ (εἰσπορεύονται.
N(k)O) 25 εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν
κάμηλον διὰ (τρήματος βελόνης *N(k)O*)
εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 εἶπαν δὲ οἱ ἀκούσαντες·
καὶ τίς δύναται σωθῆναι; 27 ὁ δὲ εἶπεν· τὰ
ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ
τῷ θεῷ ἐστιν. 28 Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· ἰδοὺ
ἡμεῖς (ἀφέντες *N(k)O*) (τὰ *no*) (ἴδια
N(k)O) (καὶ *k*) ἠκολουθήσαμέν σοι.
29 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ γυναῖκα
ἢ ἀδελφοὺς ἢ γονεῖς ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς
βασιλείας τοῦ θεοῦ, 30 ὃς (οὐχὶ *N(k)O*)
μὴ (ἀπολάβῃ *NK(o)*) πολλαπλασίονα
ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι
τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. **(aiōn g165,
aiōnios g166)** 31 Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα
εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς
(Ἰερουσαλήμ, *N(k)O*) καὶ τελεσθήσεται
πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν
τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου· 32 παραδοθήσεται
γὰρ τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ
ὑβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται, 33 καὶ
μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. 34 καὶ
αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν
τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ’ αὐτῶν,
καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα. 35
Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς
Ἰεριχὼ τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν
(ἐπαιτῶν. *N(k)O*) 36 ἀκούσας δὲ ὄχλου
διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί (ἂν *o*)
εἴη τοῦτο. 37 ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι
Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. 38 καὶ
ἐβόησεν λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν
με. 39 Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ
ἵνα (σιγήσῃ. *N(k)O*) αὐτὸς δὲ πολλῷ

μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν με.
40 Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν
ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ
ἐπηρώτησεν αὐτόν· 41 (λέγων *ko*) τί
σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπεν· κύριε, ἵνα
ἀναβλέψω. 42 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. 43
καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν καὶ ἠκολούθει
αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.

19 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἰεριχώ.
2 καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος
Ζακχαῖος καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης καὶ
(αὐτὸς *N(k)O*) (ἦν *k*) πλούσιος· 3 καὶ
ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν καὶ οὐκ
ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ
μικρὸς ἦν. 4 καὶ προδραμὼν (εἰς τὸ *no*)
ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν ἵνα
ἴδῃ αὐτόν, ὅτι (δι᾽ *k*) ἐκείνης ἤμελλεν
διέρχεσθαι. 5 καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον,
ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς (εἶδεν αὐτόν καὶ
K) εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας
κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου
δεῖ με μεῖναι. 6 καὶ σπεύσας κατέβη καὶ
ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. 7 καὶ ἰδόντες
(πάντες *N(k)O*) διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι
παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλῦσαι.
8 Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον·
ἰδοὺ τὰ ἡμίσιά μου τῶν ὑπαρχόντων,
κύριε, τοῖς πτωχοῖς δίδωμι· καὶ εἴ τινός τι
ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. 9
Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον
σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι
καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν· 10 ἦλθεν γὰρ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ
ἀπολωλός. 11 Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα
προσθεὶς εἶπεν παραβολὴν διὰ τὸ ἐγγὺς
εἶναι Ἰερουσαλὴμ αὐτὸν καὶ δοκεῖν αὐτοὺς
ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ
ἀναφαίνεσθαι. 12 Εἶπεν οὖν· ἄνθρωπός
τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν
λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι.
13 καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν
αὐτοῖς δέκα μνᾶς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς·
(πραγματεύσασθε *NK(o)*) (ἐν ᾧ *NO*)
(ἕως *k*) ἔρχομαι. 14 οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ
ἐμίσουν αὐτὸν καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν
ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες· οὐ θέλομεν τοῦτον
βασιλεῦσαι ἐφ᾽ ἡμᾶς. 15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν
καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους
τούτους οἷς (δεδώκει *N(k)O*) τὸ ἀργύριον,
ἵνα γνοῖ (τίς *k*) τί (διεπραγματεύσαντο.
N(k)O) 16 Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων·
κύριε, ἡ μνᾶ σου δέκα (προσηργάσατο
N(k)O) μνᾶς. 17 καὶ εἶπεν αὐτῷ· (εὖγε
N(k)O) ἀγαθὲ δοῦλε, ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ
πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω
δέκα πόλεων. 18 Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος
λέγων· ἡ μνᾶ σου, κύριε, ἐποίησεν πέντε
μνᾶς. 19 εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ· καὶ σὺ ἐπάνω
γίνου πέντε πόλεων. 20 Καὶ (ὁ *no*) ἕτερος
ἦλθεν λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου ἣν εἶχον
ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ· 21 ἐφοβούμην
γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ· αἴρεις ὃ
οὐκ ἔθηκας καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας.
22 Λέγει (δὲ *k*) αὐτῷ· ἐκ τοῦ στόματός
σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. ᾔδεις ὅτι ἐγὼ
ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα
καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα· 23 καὶ διὰ τί
οὐκ ἔδωκάς μου τὸ ἀργύριον ἐπὶ (τὴν *k*)
τράπεζαν, κἀγὼ κἀγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν

αὐτὸ ἔπραξα; 24 καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν·
ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς
δέκα μνᾶς ἔχοντι. 25 καὶ εἶπαν αὐτῷ· κύριε,
ἔχει δέκα μνᾶς. 26 λέγω (γὰρ *ko*) ὑμῖν ὅτι
παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ
ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται (ἀπ' αὐτοῦ.
ko) 27 Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου (τούτους
N(k)O) τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι
ἐπ' αὐτοὺς ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε
αὐτοὺς ἔμπροσθέν μου. 28 Καὶ εἰπὼν
ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς
Ἱεροσόλυμα. 29 καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς
Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ
καλούμενον Ἐλαιῶν ἀπέστειλεν δύο τῶν
μαθητῶν (αὐτοῦ *ko*) 30 (λέγων· *N(k)O*)
ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ᾗ
εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον
ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν·
(καὶ *no*) λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. 31
καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· διὰ τί λύετε;
οὕτως ἐρεῖτε (αὐτῷ· *k*) ὅτι ὁ κύριος
αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 32 Ἀπελθόντες δὲ οἱ
ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς.
33 λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπαν
οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· τί λύετε
τὸν πῶλον; 34 οἱ δὲ εἶπαν· (ὅτι *no*) ὁ
κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 35 καὶ ἤγαγον
αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιρίψαντες
(αὐτῶν *N(k)O*) τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον
ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. 36 πορευομένου
δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια (αὐτῶν
NK(o)) ἐν τῇ ὁδῷ. 37 Ἐγγίζοντος δὲ
αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους
τῶν ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν
μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ
μεγάλῃ περὶ (πασῶν *NK(o)*) ὧν εἶδον
δυνάμεων 38 λέγοντες· εὐλογημένος ὁ
ἐρχόμενος ὁ βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυρίου·
ἐν οὐρανῷ εἰρήνη, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.
39 καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου
εἶπαν πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, ἐπιτίμησον
τοῖς μαθηταῖς σου. 40 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν
(αὐτοῖς· *ko*) λέγω ὑμῖν (ὅτι *ko*) ἐὰν
οὗτοι (σιωπήσουσιν, *N(k)O*) οἱ λίθοι
(κράξουσιν. *N(k)O*) 41 Καὶ ὡς ἤγγισεν,
ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' (αὐτὴν
N(k)O) 42 λέγων ὅτι εἰ ἔγνως (καί γε *k*)
ἐν τῇ ἡμέρᾳ (σου *k*) ταύτῃ καὶ σὺ τὰ πρὸς
εἰρήνην (σου· *ko*) νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ
ὀφθαλμῶν σου. 43 ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ
σέ, καὶ (παρεμβαλοῦσιν *N(k)O*) οἱ ἐχθροί
σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσίν
σε καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν 44 καὶ
ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοὶ καὶ
οὐκ ἀφήσουσιν λίθον ἐπὶ (λίθον *N(k)O*)
ἐν σοί, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς
ἐπισκοπῆς σου. 45 Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ
ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας
(ἐν αὐτῷ *k*) (καὶ ἀγοράζοντας *K*) 46
λέγων αὐτοῖς· γέγραπται, (καὶ *no*) (ἔσται
N(k)O) ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς· ὑμεῖς
δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν. 47
καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ·
οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν
αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, 48
καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸς
γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

20 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν
(ἐκείνων *k*) διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν
λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου
ἐπέστησαν οἱ (ἀρχιερεῖς *NK(o)*) καὶ
οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις 2

καὶ εἶπαν λέγοντες πρὸς αὐτόν· εἰπὸν
ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς ἢ τίς
ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; **3**
Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐρωτήσω
ὑμᾶς κἀγὼ κἀγὼ (ἕνα *k*) λόγον, καὶ
εἴπατέ μοι· **4** τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ
οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; **5** οἱ δὲ
συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες
ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διὰ τί
(οὖν *K*) οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; **6** ἐὰν
δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, ὁ λαὸς (ἅπας
N(k)O) καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος
γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι. **7** καὶ
ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. **8** καὶ ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. **9** Ἤρξατο
δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν
ταύτην· ἄνθρωπός (τις *NK*) ἐφύτευσεν
ἀμπελῶνα καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ
ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκανούς. **10** καὶ (ἐν
k) καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς
δοῦλον ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος
(δώσουσιν *N(k)O*) αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ
ἐξαπέστειλαν αὐτὸν δείραντες κενόν. **11**
καὶ προσέθετο ἕτερον πέμψαι δοῦλον·
οἱ δὲ κἀκεῖνον κἀκεῖνον δείραντες καὶ
ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν. **12** καὶ
προσέθετο τρίτον πέμψαι· οἱ δὲ καὶ τοῦτον
τραυματίσαντες ἐξέβαλον. **13** Εἶπεν δὲ ὁ
κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· τί ποιήσω; πέμψω
τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον
(ἰδόντες *K*) ἐντραπήσονται. **14** ἰδόντες
δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς
(ἀλλήλους *N(k)O*) λέγοντες· οὗτός ἐστιν
ὁ κληρονόμος· (δεῦτε *K*) ἀποκτείνωμεν
αὐτὸν ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. **15**
καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος
ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος
τοῦ ἀμπελῶνος; **16** ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει
τοὺς γεωργοὺς τούτους καὶ δώσει τὸν
ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπαν·
μὴ γένοιτο. **17** ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς
εἶπεν· τί οὖν ἐστιν τὸ γεγραμμένον τοῦτο·
λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; **18**
πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον
συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει
αὐτόν. **19** Καὶ ἐζήτησαν οἱ γραμματεῖς καὶ
οἱ ἀρχιερεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας
ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν·
ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς εἶπεν τὴν
παραβολὴν ταύτην. **20** Καὶ παρατηρήσαντες
ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους ὑποκρινομένους
ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται
αὐτοῦ λόγου, (ὥστε *N(k)O*) παραδοῦναι
αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ
ἡγεμόνος. **21** καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν
λέγοντες· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς
λέγεις καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις
πρόσωπον ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ
θεοῦ διδάσκεις. **22** ἔξεστιν (ἡμᾶς *N(k)O*)
Καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὔ; **23** κατανοήσας
δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν πρὸς
αὐτούς (τί *KO*) (με πειράζετε· *K*) **24**
(δείξατέ *N(k)O*) μοι δηνάριον· τίνος ἔχει
εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; (οἱ *N(K)O*) δὲ
εἶπαν· Καίσαρος. **25** ὁ δὲ εἶπεν (πρὸς
no) (αὐτούς· *N(k)O*) τοίνυν ἀπόδοτε τὰ
Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.
26 καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι (αὐτοῦ
NK(o)) ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ,
καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ

ἐσίγησαν. 27 Προσελθόντες δέ τινες τῶν
Σαδδουκαίων, οἱ (ἀντιλέγοντες *NK(o)*)
ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν
28 λέγοντες· διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν
ἡμῖν· ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων
γυναῖκα καὶ οὗτος ἄτεκνος (ᾖ, *N(K)O*)
ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα
καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.
29 ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος
λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος, 30 καὶ
(ἔλαβεν *K*) ὁ δεύτερος (τὴν γυναῖκα
καὶ οὗτὸς ἀπέθανεν ἄτεκνος *K*) 31 καὶ
ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν (ὡσαύτως, *o*)
ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον τέκνα
καὶ ἀπέθανον. 32 ὕστερον (δὲ πάντων
K) καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. 33 (ἡ γυνὴ
no) οὖν ἐν τῇ ἀναστάσει, τίνος αὐτῶν
γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν
γυναῖκα. 34 Καὶ (ἀποκριθεὶς *k*) εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου
γαμοῦσιν καὶ (γαμίσκονται, *N(k)O*) (aiōn
g165) 35 οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος
ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ
νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε (γαμίζονται·
N(k)(o)) (aiōn g165) 36 (οὐδὲ *N(k)O*) γὰρ
ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται, ἰσάγγελοι γάρ
εἰσιν, καὶ υἱοί εἰσιν (τοῦ *k*) θεοῦ τῆς
ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. 37 ὅτι δὲ ἐγείρονται
οἱ νεκροί, καὶ Μωϋσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς
βάτου ὡς λέγει κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ
καὶ (τὸν *k*) θεὸν Ἰσαὰκ καὶ (τὸν *k*)
θεὸν Ἰακώβ. 38 θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν
ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. 39
Ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων
εἶπαν· διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. 40 οὐκέτι
οὐκέτι (γὰρ *N(k)O*) ἐτόλμων ἐπερωτᾶν
αὐτὸν οὐδέν. 41 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· πῶς
λέγουσιν τὸν χριστὸν εἶναι Δαυὶδ υἱόν; 42
(καὶ *ko*) αὐτὸς (γὰρ *no*) Δαυὶδ λέγει ἐν
βίβλῳ ψαλμῶν· εἶπεν (ὁ *ko*) κύριος τῷ
κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου 43 ἕως ἂν
θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
σου. 44 Δαυὶδ οὖν κύριον αὐτὸν καλεῖ,
καὶ πῶς αὐτοῦ υἱός ἐστιν; 45 Ἀκούοντος
δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· 46 προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων
τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς καὶ
φιλούντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς
καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς
καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις, 47
οἳ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν
καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι
λήμψονται περισσότερον κρίμα.

21 Ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας
εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τὰ δῶρα αὐτῶν
πλουσίους. 2 εἶδεν δέ (καὶ *k*) τινα χήραν
πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ λεπτὰ δύο. 3 Καὶ
εἶπεν· ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη
ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων ἔβαλεν· 4 (πάντες
N(k)O) γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος
αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα (τοῦ θεοῦ, *KO*)
αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς (πάντα
N(k)O) τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν. 5 Καί
τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ ὅτι λίθοις
καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κεκόσμηται εἶπεν·
6 ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν
αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ (ὧδε
O) ὃς οὐ καταλυθήσεται. 7 Ἐπηρώτησαν
δὲ αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, πότε οὖν
ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ
ταῦτα γίνεσθαι; 8 Ὁ δὲ εἶπεν· βλέπετε
μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται

ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες (ὅτι· *ko*)
ἐγώ εἰμι, καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικεν. μὴ (οὖν
K) πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. 9 ὅταν
δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας,
μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι
πρῶτον ἀλλ’ οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. 10
τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· ἐγερθήσεται ἔθνος
ἐπ’ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, 11
σεισμοί τε μεγάλοι καὶ κατὰ τόπους λιμοὶ
καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ ἀπ’
οὐρανοῦ σημεῖα μεγάλα ἔσται. 12 Πρὸ δὲ
τούτων (πάντων *N(k)O*) ἐπιβαλοῦσιν
ἐφ’ ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν
παραδιδόντες εἰς (τὰς *no*) συναγωγὰς
καὶ φυλακάς, (ἀπαγομένους *N(k)O*) ἐπὶ
βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός
μου. 13 ἀποβήσεται (δὲ *ko*) ὑμῖν εἰς
μαρτύριον. 14 (θέτε *N(k)O*) οὖν (ἐν ταῖς
καρδίαις *N(k)O*) ὑμῶν μὴ προμελετᾶν
ἀπολογηθῆναι· 15 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα
καὶ σοφίαν ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντιστῆναι (ἢ
N(k)O) ἀντειπεῖν (ἅπαντες *N(k)O*) οἱ
ἀντικείμενοι ὑμῖν. 16 παραδοθήσεσθε δὲ
καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν
καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν. 17
καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ
ὄνομά μου. 18 καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς
ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. 19 ἐν τῇ ὑπομονῇ
ὑμῶν (κτήσασθε *NK(o)*) τὰς ψυχὰς
ὑμῶν. 20 Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ
στρατοπέδων (τὴν *k*) Ἰερουσαλήμ, τότε
γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. 21
τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ
ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν,
καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν
εἰς αὐτήν. 22 ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί
εἰσιν τοῦ (πλησθῆναι *N(k)O*) πάντα τὰ
γεγραμμένα. 23 Οὐαὶ (δὲ *k*) ταῖς ἐν γαστρὶ
ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ
τῆς γῆς καὶ ὀργὴ (ἐν *k*) τῷ λαῷ τούτῳ,
24 καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρης καὶ
αἰχμαλωτισθήσονται εἰς τὰ ἔθνη πάντα,
καὶ Ἰερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ
ἐθνῶν ἄχρι (οὗ *no*) πληρωθῶσιν (καὶ
ἔσονται *O*) καιροὶ ἐθνῶν. 25 καὶ (ἔσονται
N(k)O) σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ
ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν
ἐν ἀπορίᾳ (ἤχους *N(k)O*) θαλάσσης καὶ
σάλου 26 ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ
φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ
οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν
σαλευθήσονται. 27 καὶ τότε ὄψονται τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ
μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. 28
Ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι ἀνακύψατε
καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν διότι
ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. 29 Καὶ εἶπεν
παραβολὴν αὐτοῖς· ἴδετε τὴν συκῆν καὶ
πάντα τὰ δένδρα. 30 ὅταν προβάλωσιν ἤδη,
βλέποντες ἀφ’ ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη
ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. 31 οὕτως καὶ ὑμεῖς
ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε
ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 32
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ
γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται. 33 ὁ
οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ (παρελεύσονται, *NK(o)*)
οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ (παρελεύσονται.
N(k)O) 34 Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε
μήποτε (βαρηθῶσιν *N(k)O*) ὑμῶν αἱ
καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις
βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῇ ἐφ’ ὑμᾶς αἰφνίδιος ἡ

ἡμέρα ἐκείνη 35 ὡς παγίς· (ἐπεισελεύσεται
N(k)O) γὰρ ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους
ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. 36 ἀγρυπνεῖτε
(δὲ *N(K)O*) ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα
(κατισχύσητε *N(K)O*) ἐκφυγεῖν ταῦτα
πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι καὶ σταθῆναι
ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 37 Ἦν
δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων. τὰς δὲ
νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος
τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν. 38 καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ὤρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν
αὐτοῦ.

22 Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων
ἡ λεγομένη πάσχα, 2 καὶ ἐζήτουν
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς
ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.
3 εἰσῆλθεν δὲ (ὁ *k*) σατανᾶς εἰς Ἰούδαν
τὸν (καλούμενον *N(k)O*) Ἰσκαριώτην
ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα. 4 καὶ
ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ
(τοῖς *k*) στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτοῖς παραδῷ
αὐτόν. 5 καὶ ἐχάρησαν καὶ συνέθεντο αὐτῷ
ἀργύριον δοῦναι. 6 καὶ ἐξωμολόγησεν καὶ
ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν
ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς. 7 Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα
τῶν ἀζύμων ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα.
8 καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην
εἰπών· πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ
πάσχα ἵνα φάγωμεν. 9 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ·
ποῦ θέλεις (ἑτοιμάσωμεν; *NK(o)*) 10 ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ εἰσελθόντων ὑμῶν
εἰς τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος
κεράμιον ὕδατος βαστάζων. ἀκολουθήσατε
αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν (εἰς *no*) (ἣν *N(k)O*)
εἰσπορεύεται· 11 καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ
τῆς οἰκίας· λέγει σοι ὁ διδάσκαλος· ποῦ
ἐστιν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν
μαθητῶν μου φάγω; 12 κἀκεῖνος κἀκεῖνος
ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ
ἑτοιμάσατε. 13 ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς
(εἰρήκει *N(k)O*) αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ
πάσχα. 14 καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν
καὶ οἱ (δώδεκα *K*) ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. 15
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα
τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ’ ὑμῶν πρὸ τοῦ
με παθεῖν· 16 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι (οὐκέτι
οὐκέτι *KO*) οὐ μὴ φάγω (ἐξ *k*) (αὐτὸ
N(k)O) ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ θεοῦ. 17 καὶ δεξάμενος ποτήριον
εὐχαριστήσας εἶπεν· λάβετε τοῦτο καὶ
διαμερίσατε (εἰς *no*) (ἑαυτούς· *N(k)O*)
18 λέγω γὰρ ὑμῖν· ὅτι οὐ μὴ πίω (ἀπὸ *NO*)
(τοῦ *no*) (νῦν *NO*) ἀπὸ τοῦ (γενήματος
N(k)O) τῆς ἀμπέλου ἕως (οὗ *N(k)O*)
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. 19 Καὶ λαβὼν
ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν
αὐτοῖς λέγων· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου τὸ
ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς
τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 20 καὶ τὸ ποτήριον
ὡσαύτως μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων· τοῦτο τὸ
ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου
τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυννόμενον. 21 πλὴν ἰδοὺ ἡ
χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ’ ἐμοῦ ἐπὶ τῆς
τραπέζης. 22 (ὅτι *N(k)O*) ὁ υἱὸς μὲν τοῦ
ἀνθρώπου κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται·
πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι’ οὗ
παραδίδοται. 23 καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν
πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ
τοῦτο μέλλων πράσσειν. 24 Ἐγένετο δὲ
καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν
δοκεῖ εἶναι μείζων. 25 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οἱ
βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν,

καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται
καλοῦνται. 26 ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ᾽
ὁ μείζων ἐν ὑμῖν (γινέσθω *N(k)O*) ὡς ὁ
νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν.
27 τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ
διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ
ἐν μέσῳ ὑμῶν εἰμι ὡς ὁ διακονῶν. 28
ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ᾽ ἐμοῦ
ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου. 29 κἀγὼ κἀγὼ
διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ
μου βασιλείαν, 30 ἵνα ἔσθητε καὶ πίνητε
ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου
καὶ (καθήσεσθε *N(k)(o)*) ἐπὶ θρόνων τὰς
δώδεκα φυλὰς κρίνοντες τοῦ Ἰσραήλ. 31
(Εἶπεν δὲ ὁ κύριος· *KO*) Σίμων Σίμων, ἰδοὺ
ὁ σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι
ὡς τὸν σῖτον. 32 ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ
σοῦ ἵνα μὴ (ἐκλίπῃ *N(k)O*) ἡ πίστις σου.
καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήρισον τοὺς
ἀδελφούς σου. 33 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· κύριε,
μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν
καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. 34 ὁ δὲ εἶπεν·
λέγω σοι, Πέτρε, οὐ (μή *k*) (φωνήσει
N(k)O) σήμερον ἀλέκτωρ (ἕως *N(k)O*)
τρίς με ἀπαρνήσῃ (μή *k*) εἰδέναι. 35
Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ
βαλλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων,
μή τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ εἶπαν· οὐθενός.
36 εἶπεν (δὲ *N(k)O*) αὐτοῖς· ἀλλὰ νῦν
ὁ ἔχων βαλλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ
πήραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων (πωλησάτω *NK(o)*)
τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ (ἀγορασάτω *NK(o)*)
μάχαιραν. 37 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι (ἔτι *k*)
τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν
ἐμοί, τὸ καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. καὶ
γὰρ (τὸ *N(K)O*) περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει.
38 οἱ δὲ εἶπαν· κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε
δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἱκανόν ἐστιν. 39
Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς
τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. ἠκολούθησαν δὲ
αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταί (αὐτοῦ. *k*) 40
γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς·
προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. 41
καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ᾽ αὐτῶν ὡσεὶ λίθου
βολήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο
42 λέγων· πάτερ, εἰ βούλει (παρένεγκε
N(k)O) τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ᾽ ἐμοῦ· πλὴν
μὴ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ τὸ σὸν (γινέσθω.
N(k)O) 43 ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ᾽
(τοῦ *o*) οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. 44
καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον
προσηύχετο. (καὶ *no*) ἐγένετο (δὲ *ko*)
ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος
καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. 45 καὶ ἀναστὰς
ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς
μαθητὰς εὗρεν κοιμωμένους αὐτοὺς ἀπὸ
τῆς λύπης 46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί καθεύδετε;
ἀναστάντες προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε
εἰς πειρασμόν. 47 Ἔτι (δέ *k*) αὐτοῦ
λαλοῦντος ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος
Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο (αὐτοὺς
N(k)O) καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι
αὐτόν. 48 (ὁ *k*) Ἰησοῦς δὲ εἶπεν αὐτῷ·
Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδως; 49 ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν
τὸ ἐσόμενον εἶπαν (αὐτῷ· *k*) κύριε, εἰ
πατάξομεν ἐν μαχαίρῃ; 50 καὶ ἐπάταξεν εἷς
τις ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον
καὶ ἀφεῖλεν τὸ οὖς αὐτοῦ τὸ δεξιόν. 51
ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐᾶτε ἕως
τούτου. καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου (αὐτοῦ
k) ἰάσατο αὐτόν. 52 εἶπεν δὲ (ὁ *k*)

Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ’
αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ
καὶ πρεσβυτέρους· ὡς ἐπὶ λῃστὴν (ἐξήλθατε
N(k)O) μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων; **53**
καθ’ ἡμέραν ὄντος μου μεθ’ ὑμῶν ἐν τῷ
ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ’ ἐμέ.
ἀλλ’ αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία
τοῦ σκότους. **54** Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν
ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον (αὐτὸν *k*) εἰς (τὴν
οἰκίαν *N(k)O*) τοῦ ἀρχιερέως. ὁ δὲ Πέτρος
ἠκολούθει μακρόθεν. **55** (περιαψάντων
N(k)O) δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ
συγκαθισάντων (αὐτῶν *k*) ἐκάθητο ὁ
Πέτρος (ἐν *k*) (μέσος *N(k)O*) αὐτῶν. **56**
ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον
πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπεν·
καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. **57** ὁ δὲ ἠρνήσατο
(αὐτόν *K*) λέγων· οὐκ οἶδα αὐτόν, γύναι.
58 Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν
ἔφη· καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. ὁ δὲ Πέτρος
(ἔφη· *N(k)O*) ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. **59**
καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις
διϊσχυρίζετο λέγων· ἐπ’ ἀληθείας καὶ οὗτος
μετ’ αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν.
60 εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα
ὃ λέγεις. καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντος
αὐτοῦ ἐφώνησεν (ὁ *k*) ἀλέκτωρ. **61** καὶ
στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ Πέτρῳ,
καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ (ῥήματος
N(k)O) τοῦ κυρίου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι
πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι (σήμερον *NO*)
ἀπαρνήσῃ με τρίς. **62** καὶ ἐξελθὼν ἔξω
(ὁ Πέτρος *k*) ἔκλαυσεν πικρῶς. **63** Καὶ
οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες (τὸν *k*) (αὐτὸν
N(K)O) ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες. **64** καὶ
περικαλύψαντες αὐτὸν (ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ
πρόσωπον καὶ *K*) ἐπηρώτων (αὐτόν *k*)
λέγοντες· προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παίσας
σε; **65** καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες
ἔλεγον εἰς αὐτόν. **66** Καὶ ὡς ἐγένετο
ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ,
ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ (ἀπήγαγον
N(k)O) αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον (αὐτῶν
N(k)O) **67** λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός,
εἰπὸν ἡμῖν. εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐὰν ὑμῖν
εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε. **68** ἐὰν δὲ (καὶ
k) ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτε (μοι, ἢ
ἀπολύσητε. *KO*) **69** ἀπὸ τοῦ νῦν (δὲ *no*)
ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ
δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ. **70** εἶπαν δὲ
πάντες· σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς
αὐτοὺς ἔφη· ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγώ εἰμι. **71**
οἱ δὲ εἶπαν· τί ἔτι ἔχομεν μαρτυρίας χρείαν;
αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος
αὐτοῦ.

23 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν
(ἤγαγον *N(k)O*) αὐτὸν ἐπὶ τὸν
Πιλᾶτον. **2** Ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ
λέγοντες· τοῦτον εὕραμεν διαστρέφοντα τὸ
ἔθνος (ἡμῶν *NO*) καὶ κωλύοντα φόρους
Καίσαρι διδόναι (καὶ *no*) λέγοντα ἑαυτὸν
χριστὸν βασιλέα εἶναι. **3** Ὁ δὲ Πιλᾶτος
(ἠρώτησεν *N(k)O*) αὐτὸν λέγων· σὺ εἶ ὁ
βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
αὐτῷ ἔφη· σὺ λέγεις. **4** ὁ δὲ Πιλᾶτος εἶπεν
πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· οὐδὲν
εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. **5**
οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι ἀνασείει τὸν
λαὸν διδάσκων καθ’ ὅλης τῆς Ἰουδαίας
(καὶ *no*) ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
ἕως ὧδε. **6** Πιλᾶτος δὲ ἀκούσας (Γαλιλαίαν
KO) ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός

ἐστιν, 7 καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας
Ἡρῴδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς
(τὸν *o*) Ἡρῴδην ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν
Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. 8 Ὁ
δὲ Ἡρῴδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν·
ἦν γὰρ ἐξ (ἱκανῶν *N(k)O*) χρόνων θέλων
ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ ἀκούειν (πολλὰ *K*)
περὶ αὐτοῦ καὶ ἤλπιζέν τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ’
αὐτοῦ γινόμενον. 9 ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν
λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο
αὐτῷ. 10 εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ γραμματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες
αὐτοῦ. 11 ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν (καὶ
no) ὁ Ἡρῴδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν
αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν (αὐτὸν
ko) ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν αὐτὸν
τῷ Πιλάτῳ. 12 ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε
Ἡρῴδης καὶ ὁ Πιλᾶτος ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ
μετ’ ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ
ὄντες πρὸς (αὐτούς. *N(k)(o)*) 13 Πιλᾶτος
δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν 14 εἶπεν πρὸς
αὐτούς· προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον
τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν· καὶ
ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας οὐθὲν
εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν
κατηγορεῖτε κατ’ αὐτοῦ· 15 ἀλλ’ οὐδὲ
Ἡρῴδης· (ἀνέπεμψεν *N(K)O*) γὰρ αὐτὸν
πρὸς (ἡμᾶς, *N(K)O*) καὶ ἰδοὺ οὐδὲν
ἄξιον θανάτου ἐστὶν πεπραγμένον αὐτῷ.
16 παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 17
(ἀνάγκην *KO*) (δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς
κατὰ ἑορτὴν ἕνα. *K*) 18 (ἀνέκραγον
N(k)O) δὲ παμπληθεὶ λέγοντες· αἶρε
τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν·
19 ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν
τῇ πόλει καὶ φόνον (βληθεὶς ἐν *N(k)O*)
(τῇ *no*) (φυλακῇ. *N(k)O*) 20 Πάλιν (δὲ
N(k)O) ὁ Πιλᾶτος προσεφώνησεν αὐτοῖς
θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. 21 οἱ δὲ
ἐπεφώνουν λέγοντες· (σταύρου σταύρου
N(k)O) αὐτόν. 22 Ὁ δὲ τρίτον εἶπεν
πρὸς αὐτούς· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος;
οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ.
παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 23 οἱ δὲ
ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι
αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ κατίσχυον αἱ
φωναὶ αὐτῶν (καὶ τῶν ἀρχιερέων. *KO*)
24 (ὁ *k*) (καὶ *N(k)O*) Πιλᾶτος ἐπέκρινεν
γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν. 25 ἀπέλυσεν
δὲ (αὐτοῖς *k*) τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον
βεβλημένον εἰς (τὴν *k*) φυλακὴν ὃν
ᾐτοῦντο· τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ
θελήματι αὐτῶν. 26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν,
ἐπιλαβόμενοι (Σίμωνά τινα Κυρηναῖον
N(k)O) (τοῦ *k*) (ἐρχόμενον *N(k)O*) ἀπ’
ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν
ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ. 27 Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ
πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν αἳ
(καὶ *k*) ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν.
28 στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·
θυγατέρες Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ’ ἐμέ,
πλὴν ἐφ’ ἑαυτὰς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα
ὑμῶν. 29 ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς
ἐροῦσιν· μακάριαι αἱ στεῖραι καὶ (αἱ *no*)
κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν καὶ μαστοὶ οἳ
οὐκ (ἔθρεψαν. *N(k)O*) 30 τότε ἄρξονται
λέγειν τοῖς ὄρεσιν· πέσετε ἐφ’ ἡμᾶς· καὶ
τοῖς βουνοῖς· καλύψατε ἡμᾶς. 31 ὅτι εἰ
ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ
ξηρῷ τί γένηται; 32 Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι
κακοῦργοι δύο σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. 33

καὶ ὅτε (ἦλθον *N(k)O*) ἐπὶ τὸν τόπον τὸν
καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν
αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ
δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. 34 ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἔλεγεν· πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασιν
τί ποιοῦσιν. διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ ἔβαλον (κλήρους. *NK(o)*) 35 καὶ
εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ἐξεμυκτήριζον δὲ
καὶ οἱ ἄρχοντες (σὺν αὐτοῖς *k*) λέγοντες·
ἄλλους ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός
ἐστιν ὁ χριστὸς (ὁ *ko*) τοῦ θεοῦ (ὁ
no) ἐκλεκτός. 36 (ἐνέπαιξαν *N(k)O*)
δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι,
(καὶ *k*) ὄξος προσφέροντες αὐτῷ 37 καὶ
λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων,
σῶσον σεαυτόν. 38 ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ
(γεγραμμένη *K(o)*) ἐπ᾽ αὐτῷ (γράμμασιν
Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς·
ἐστιν *K*) ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων οὗτος.
39 Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων
ἐβλασφήμει αὐτὸν λέγων· (οὐχὶ *N(K)O*)
σὺ εἶ ὁ χριστός; σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. 40
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος (ἐπιτιμῶν *N(k)O*)
αὐτῷ (ἔφη· *N(k)O*) οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν
θεὸν ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; 41 καὶ
ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν
ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον
ἔπραξεν. 42 καὶ ἔλεγεν· (τῷ *k*) Ἰησοῦ,
μνήσθητί μου (κύριε *K*) ὅταν ἔλθῃς (εἰς
N(k)O) (τὴν βασιλείαν *NK(o)*) σου.
43 καὶ εἶπεν αὐτῷ (ὁ Ἰησοῦς· *ko*) ἀμήν
σοι λέγω· σήμερον μετ᾽ ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ
παραδείσῳ. 44 (Καὶ *no*) ἦν (δὲ *k*) (ἤδη
no) ὡσεὶ ὥρα ἕκτη, καὶ σκότος ἐγένετο
ἐφ᾽ ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης 45 (καὶ
ko) (τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος. *N(k)O*) (καὶ
ko) ἐσχίσθη (δὲ *no*) τὸ καταπέτασμα
τοῦ ναοῦ μέσον. 46 καὶ φωνήσας φωνῇ
μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· πάτερ, εἰς χεῖράς
σου (παρατίθεμαι *N(k)O*) τὸ πνεῦμά μου.
(τοῦτο δὲ *N(k)O*) εἰπὼν ἐξέπνευσεν. 47
Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον
(ἐδόξαζεν *N(k)O*) τὸν θεὸν λέγων· ὄντως
ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. 48 καὶ
πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν
θεωρίαν ταύτην, (θεωρήσαντες *N(k)O*)
τὰ γενόμενα, τύπτοντες (ἑαυτῶν *k*)
τὰ στήθη ὑπέστρεφον. 49 Εἱστήκεισαν
δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ (αὐτῷ *N(k)O*)
(ἀπὸ *no*) μακρόθεν καὶ γυναῖκες αἱ
(συνακολουθοῦσαι *N(k)O*) αὐτῷ ἀπὸ
τῆς Γαλιλαίας ὁρῶσαι ταῦτα. 50 Καὶ
ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ βουλευτὴς
ὑπάρχων, (καὶ *n*) ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ
δίκαιος· 51 οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος
τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν· ἀπὸ
Ἁριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς
(καὶ *k*) προσεδέχετο (καὶ αὐτὸς *k*) τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ, 52 οὗτος προσελθὼν
τῷ Πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
53 καὶ καθελὼν (αὐτὸ *k*) ἐνετύλιξεν
αὐτὸ σινδόνι καὶ ἔθηκεν (αὐτὸν *N(k)O*)
ἐν μνήματι λαξευτῷ οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶς
(οὔπω *N(k)O*) κείμενος. 54 Καὶ ἡμέρα
ἦν (παρασκευῆς, *NK(o)*) καὶ σάββατον
ἐπέφωσκεν. 55 κατακολουθήσασαι δὲ (καὶ
k) (αἱ *no*) γυναῖκες αἵτινες ἦσαν
συνεληλυθυῖαι ἐκ τῆς Γαλιλαίας αὐτῷ,
ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη τὸ
σῶμα αὐτοῦ. 56 ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν
ἀρώματα καὶ μύρα καὶ τὸ μὲν σάββατον
ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.

24 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου
βαθέως ἐπὶ τὸ μνῆμα ἦλθον φέρουσαι
ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα (καί τινές σὺν αὐταῖς.
K) 2 εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον
ἀπὸ τοῦ μνημείου. 3 (Καὶ *k*) εἰσελθοῦσαι
(δὲ *no*) οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ. 4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ (ἀπορεῖσθαι
N(k)O) αὐτὰς περὶ τούτου καὶ ἰδοὺ
ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν (ἐσθῆτι
ἀστραπτούσῃ. *N(k)O*) 5 ἐμφόβων δὲ
γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν (τὰ
πρόσωπα *N(k)O*) εἰς τὴν γῆν εἶπαν πρὸς
αὐτάς· τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν
νεκρῶν; 6 οὐκ ἔστιν ὧδε ἀλλ᾽ ἠγέρθη·
μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ
Γαλιλαίᾳ 7 λέγων τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
ὅτι δεῖ παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων
ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ
ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. 8 καὶ ἐμνήσθησαν τῶν
ῥημάτων αὐτοῦ, 9 καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ
τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα
τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς. 10 ἦσαν
δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ
Μαρία ἡ Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς·
(αἳ *k*) ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους
ταῦτα, 11 καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν
ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα (ταῦτα *N(k)O*) καὶ
ἠπίστουν αὐταῖς. 12 Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς
ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας
βλέπει τὰ ὀθόνια (κείμενα *k*) μόνα καὶ
ἀπῆλθεν πρὸς (ἑαυτὸν *NK(o)*) θαυμάζων
τὸ γεγονός. 13 Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν
ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν πορευόμενοι εἰς
κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ
Ἰερουσαλὴμ ᾗ ὄνομα Ἐμμαοῦς. 14 καὶ αὐτοὶ
ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν
συμβεβηκότων τούτων. 15 καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν καὶ αὐτὸς (ὁ
k) Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς.
16 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ
ἐπιγνῶναι αὐτόν. 17 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς·
τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς
ἀλλήλους περιπατοῦντες; καὶ (ἐστάθησαν
N(K)O) σκυθρωποί. 18 ἀποκριθεὶς δὲ (ὁ
k) εἷς (ἐξ αὐτῶν *O*) (ᾧ *k*) (ὀνόματι
NK(o)) Κλεοπᾶς εἶπεν πρὸς αὐτόν· σὺ
μόνος παροικεῖς (ἐν *k*) Ἰερουσαλὴμ καὶ
οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς
ἡμέραις ταύταις; 19 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ποῖα;
οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ
(Ναζαρηνοῦ, *N(k)O*) ὃς ἐγένετο ἀνὴρ
προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ
ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, 20
ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ
ἐσταύρωσαν αὐτόν. 21 ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν
ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι
τὸν Ἰσραήλ. ἀλλά γε (καὶ *no*) σὺν
πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει
(σήμερον *ko*) ἀφ᾽ οὗ ταῦτα ἐγένετο. 22
ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν
ἡμᾶς γενόμεναι (ὀρθριναὶ *N(k)O*) ἐπὶ
τὸ μνημεῖον, 23 καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ
σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν
ἀγγέλων ἑωρακέναι οἳ λέγουσιν αὐτὸν
ζῆν. 24 καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν
ἐπὶ τὸ μνημεῖον καὶ εὗρον οὕτως καθὼς
καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον.
25 Καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς· ὦ ἀνόητοι
καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ
πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται· 26 οὐχὶ
ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν

εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; 27 καὶ ἀρξάμενος
ἀπὸ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν
προφητῶν (διερμήνευσεν *N(k)O*) αὐτοῖς
ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ (ἑαυτοῦ.
NK(o)) 28 καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην
οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς (προσεποιήσατο
N(k)O) πορρώτερον πορεύεσθαι. 29
καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες· μεῖνον
μεθ’ ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν καὶ
κέκλικεν (ἤδη *no*) ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθεν
τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. 30 καὶ ἐγένετο
ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ’ αὐτῶν
λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν καὶ κλάσας
ἐπεδίδου αὐτοῖς. 31 αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν
οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ
αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ’ αὐτῶν. 32
καὶ εἶπαν πρὸς ἀλλήλους· οὐχὶ ἡ καρδία
ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν ὡς ἐλάλει
ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ (καὶ *k*) ὡς διήνοιγεν
ἡμῖν τὰς γραφάς; 33 Καὶ ἀναστάντες
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ
καὶ εὗρον (ἠθροισμένους *N(k)O*) τοὺς
ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς 34 λέγοντας
ὅτι ὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος καὶ ὤφθη
Σίμωνι. 35 καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν
τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ
κλάσει τοῦ ἄρτου. 36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν
λαλούντων αὐτὸς (ὁ *k*) (Ἰησοῦς *K*)
ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς·
εἰρήνη ὑμῖν. 37 πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι
γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. 38
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί τεταραγμένοι ἐστὲ
καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν
(τῇ καρδίᾳ *N(k)O*) ὑμῶν; 39 ἴδετε τὰς
χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου ὅτι ἐγώ
εἰμι αὐτός· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε ὅτι
πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς
ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. 40 καὶ τοῦτο εἰπὼν
(ἔδειξεν *N(k)O*) αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ
τοὺς πόδας. 41 ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν
ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων εἶπεν
αὐτοῖς· ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; 42 οἱ
δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος
(καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου. *KO*) 43 καὶ
λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν. 44 Εἶπεν
δὲ (πρὸς *no*) (αὐτούς· *N(k)O*) οὗτοι οἱ
λόγοι (μου *NO*) οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς
ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα
τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ
(τοῖς *no*) προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ
ἐμοῦ. 45 τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν
τοῦ συνιέναι τὰς γραφὰς 46 καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ὅτι οὕτως γέγραπται (καὶ οὕτως ἔδει
K) παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ
νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ 47 καὶ κηρυχθῆναι
ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν (εἰς
N(K)O) ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ
ἔθνη (ἀρξάμενοι *N(k)O*) ἀπὸ Ἰερουσαλήμ.
48 ὑμεῖς (δέ *k*) (ἐστε *ko*) μάρτυρες
τούτων, 49 καὶ ἰδοὺ (ἐγὼ ἀποστέλλω
NK(o)) τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου
ἐφ’ ὑμᾶς. ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει
(Ἰερουσαλὴμ *k*) ἕως οὗ ἐνδύσησθε ἐξ
ὕψους δύναμιν. 50 Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ἔξω
ἕως (πρὸς *N(k)O*) Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας
τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. 51
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς
διέστη ἀπ’ αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν
οὐρανόν. 52 καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες
αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ μετὰ
χαρᾶς μεγάλης 53 καὶ ἦσαν (διὰ *N(K)O*)
(παντὸς *N(k)O*) ἐν τῷ ἱερῷ (αἰνοῦντες

καὶ *ΚΟ*) εὐλογοῦντες τὸν θεόν. (ἀμήν
Κ)

Κατα Ιωαννην

1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν
πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. 2
οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. 3 πάντα
δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο
οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. 4 ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ
ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, 5 καὶ
τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία
αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. 6 Ἐγένετο ἄνθρωπος
ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ
Ἰωάννης. 7 οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν
ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες
πιστεύσωσιν δι᾽ αὐτοῦ. 8 οὐκ ἦν ἐκεῖνος
τὸ φῶς, ἀλλ᾽ ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ
φωτός. 9 ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ὃ
φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς
τὸν κόσμον. 10 ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ
κόσμος δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος
αὐτὸν οὐκ ἔγνω. 11 εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ
οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. 12 ὅσοι δὲ
ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν
τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 13 οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ
ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θελήματος
ἀνδρὸς ἀλλ᾽ ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. 14 καὶ
ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν
ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ,
δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης
χάριτος καὶ ἀληθείας. 15 Ἰωάννης μαρτυρεῖ
περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων· οὗτος ἦν
(ὃν εἶπον· *NK(o)*) ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος
ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου
ἦν. 16 (ὅτι *N(K)O*) ἐκ τοῦ πληρώματος
αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν καὶ χάριν
ἀντὶ χάριτος. 17 ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως
ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ ἐγένετο. 18 Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν
πώποτε· (ὁ *ko*) μονογενὴς (θεὸς *N(K)O*)
ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός, ἐκεῖνος
ἐξηγήσατο. 19 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία
τοῦ Ἰωάννου ὅτε ἀπέστειλαν (πρὸς αὐτὸν
no) οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς
καὶ Λευίτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· σὺ τίς
εἶ; 20 καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἠρνήσατο
καὶ ὡμολόγησεν ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὁ χριστός.
21 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· τί οὖν; σὺ Ἠλίας
εἶ; καὶ λέγει· οὐκ εἰμί. ὁ προφήτης εἶ σύ;
καὶ ἀπεκρίθη· οὔ. 22 εἶπαν οὖν αὐτῷ· τίς εἶ;
ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς·
τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; 23 ἔφη· ἐγὼ φωνὴ
βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· εὐθύνατε τὴν ὁδὸν
κυρίου· καθὼς εἶπεν Ἠσαΐας ὁ προφήτης.
24 καὶ (οἱ *k*) ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν
Φαρισαίων 25 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ
εἶπαν αὐτῷ· τί οὖν βαπτίζεις εἰ σὺ οὐκ
εἶ ὁ χριστὸς (οὐδὲ *N(k)O*) Ἠλίας (οὐδὲ
N(k)O) ὁ προφήτης; 26 ἀπεκρίθη αὐτοῖς
ὁ Ἰωάννης λέγων· ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι·
μέσος (δὲ *k*) ὑμῶν (ἕστηκεν *NK(o)*) ὃν
ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, 27 (αὐτός ἐστιν *k*) ὁ
ὀπίσω μου ἐρχόμενος, (ὃς ἔμπροσθέν μου
γέγονεν· *K*) οὗ οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ἄξιος ἵνα
λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος.
28 ταῦτα ἐν (Βηθανίᾳ *N(k)O*) ἐγένετο
πέραν τοῦ Ἰορδάνου ὅπου ἦν (ὁ *no*)
Ἰωάννης βαπτίζων. 29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει
(ὁ Ἰωάννης *k*) τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον
πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ,
ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. 30
οὗτός ἐστιν (ὑπὲρ *N(k)O*) οὗ ἐγὼ εἶπον·
ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν

μου γέγονεν ὅτι πρῶτός μου ἦν. 31 κἀγὼ
κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ
τῷ Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν (τῷ
k) ὕδατι βαπτίζων. 32 καὶ ἐμαρτύρησεν
Ἰωάννης λέγων ὅτι τεθέαμαι τὸ πνεῦμα
καταβαῖνον (ὡς *N(k)O*) περιστερὰν ἐξ
οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. 33 κἀγὼ
κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψας
με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν·
ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ
μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων
ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 34 κἀγὼ κἀγὼ ἑώρακα
καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ (υἱὸς
NK(O)) τοῦ θεοῦ. 35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν
εἱστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ δύο. 36 καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ
περιπατοῦντι λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ.
37 καὶ ἤκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ
λαλοῦντος καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.
38 Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος
αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς· τί
ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ῥαββί, ὃ λέγεται
(μεθερμηνευόμενον *N(k)O*) διδάσκαλε,
ποῦ μένεις; 39 λέγει αὐτοῖς· ἔρχεσθε καὶ
(ὄψεσθε. *N(k)O*) ἦλθαν (οὖν *NO*) καὶ
εἶδαν ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν
τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα (δέ *k*) ἦν ὡς
δεκάτη. 40 ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος
Πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων
παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ.
41 Εὑρίσκει οὗτος (πρῶτον *N(k)O*) τὸν
ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα καὶ λέγει
αὐτῷ· εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, ὅ ἐστιν
μεθερμηνευόμενον (ὅ *k*) χριστός. 42
(καὶ *k*) ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.
ἐμβλέψας (δὲ *k*) αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·
σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς (Ἰωάννου· *N(K)O*) σὺ
κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος. 43
Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν καὶ εὑρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀκολούθει μοι. 44 ἦν δὲ
ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως
Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. 45 Εὑρίσκει Φίλιππος
τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ὃν ἔγραψεν
Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται,
εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν (τὸν *ko*) υἱὸν τοῦ
Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. 46 καὶ εἶπεν αὐτῷ
Ναθαναήλ· ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν
εἶναι; λέγει αὐτῷ (ὁ *no*) Φίλιππος· ἔρχου
καὶ ἴδε. 47 Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ
ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ·
ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης ἐν ᾧ δόλος οὐκ
ἔστιν. 48 λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· πόθεν με
γινώσκεις; ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι
ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἶδόν σε. 49 ἀπεκρίθη
αὐτῷ Ναθαναήλ (καὶ λέγει· *k*) ῥαββί, σὺ
εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ (ὁ *k*) βασιλεὺς
εἶ τοῦ Ἰσραήλ. 50 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἶπόν σοι (ὅτι *no*) εἶδόν
σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μείζω
τούτων ὄψῃ. 51 καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν (ἀπ' ἄρτι, *K*) ὄψεσθε τὸν
οὐρανὸν ἀνεῳγότα καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ
θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

2 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο
ἐν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ
τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ· 2 ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. 3
καὶ ὑστερήσαντος οἴνου λέγει ἡ μήτηρ τοῦ
Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· οἶνον οὐκ ἔχουσιν. 4

(καὶ *no*) λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· τί ἐμοὶ
καὶ σοί, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. 5
λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· (ὅ τι
NK(o)) ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. 6 ἦσαν δὲ
ἐκεῖ λίθιναι ὑδρίαι ἓξ κατὰ τὸν καθαρισμὸν
τῶν Ἰουδαίων κείμεναι, χωροῦσαι ἀνὰ
μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. 7 λέγει αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. καὶ
ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. 8 καὶ λέγει αὐτοῖς·
ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ.
(οἱ *no*) (δὲ *N(k)O*) ἤνεγκαν. 9 ὡς δὲ
ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον
γεγενημένον καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν, οἱ δὲ
διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ,
φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος 10
καὶ λέγει αὐτῷ· πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν
καλὸν οἶνον τίθησιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν
(τότε, *ko*) τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν
καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. 11 ταύτην ἐποίησεν
(τὴν *k*) ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν
Κανὰ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφανέρωσεν τὴν
δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ. 12 Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς
Καφαρναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας. 13
Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων,
καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. 14
καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας
βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς καὶ
τοὺς κερματιστὰς καθημένους, 15 καὶ
ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας
ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ
τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν
(τὸ κέρμα, *NK(o)*) καὶ τὰς τραπέζας
(ἀνέτρεψεν, *N(k)O*) 16 καὶ τοῖς τὰς
περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· ἄρατε ταῦτα
ἐντεῦθεν, μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός
μου οἶκον ἐμπορίου. 17 ἐμνήσθησαν (δὲ *k*)
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν· ὁ
ζῆλος τοῦ οἴκου σου (καταφάγεταί *N(k)O*)
με. 18 ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ
εἶπαν αὐτῷ· τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν ὅτι
ταῦτα ποιεῖς; 19 Ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον,
καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. 20
εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· τεσσεράκοντα καὶ ἓξ
ἔτεσιν οἰκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν
τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; 21 ἐκεῖνος δὲ
ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ.
22 ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν (αὐτοῖς,
k) καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ
(ὃν *N(k)O*) εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. 23 Ὡς δὲ
ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα
ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ
ὄνομα αὐτοῦ θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα
ἃ ἐποίει. 24 αὐτὸς δὲ (ὁ *k*) Ἰησοῦς οὐκ
ἐπίστευεν (αὐτὸν *N(k)O*) αὐτοῖς διὰ τὸ
αὐτὸν γινώσκειν πάντας 25 καὶ ὅτι οὐ
χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ
ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν
τῷ ἀνθρώπῳ.

3 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων,
Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν
Ἰουδαίων. 2 οὗτος ἦλθεν πρὸς (τὸν *k*)
(αὐτὸν *N(K)O*) νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ·
ῥαββί, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας
διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ δύναται ταῦτα τὰ
σημεῖα ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς
μετ᾽ αὐτοῦ. 3 Ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι· ἐὰν

μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 4 Λέγει πρὸς
αὐτὸν ὁ Νικόδημος· πῶς δύναται ἄνθρωπος
γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται εἰς
τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον
εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; 5 Ἀπεκρίθη (ὁ
ko) Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή
τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ
δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ. 6 Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς
σάρξ ἐστιν, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ
πνεύματος πνεῦμά ἐστιν. 7 μὴ θαυμάσῃς
ὅτι εἶπόν σοι· δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν.
8 τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν
φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις ἀλλ᾽ οὐκ οἶδας
πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶν
πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος.
9 Ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ·
πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; 10 Ἀπεκρίθη
(ὁ *k*) Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ
ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ
γινώσκεις; 11 ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι
ὃ οἴδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν
μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν
οὐ λαμβάνετε. 12 εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον
ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω
ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε; 13 καὶ
οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ
ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου (ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. *KO*) 14
καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσεν τὸν ὄφιν ἐν
τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου, 15 ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων (ἐν
αὐτῷ *N(k)O*) (μὴ ἀπόληται ἀλλ᾽ *K*) ἔχῃ
ζωὴν αἰώνιον. (aiōnios g166) 16 οὕτως γὰρ
ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν
(αὐτοῦ *ko*) τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα
πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ᾽
ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. (aiōnios g166) 17 οὐ γὰρ
ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν (αὐτοῦ *ko*) εἰς
τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ᾽ ἵνα
σωθῇ ὁ κόσμος δι᾽ αὐτοῦ. 18 ὁ πιστεύων εἰς
αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη
κέκριται ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. 19 αὕτη δέ
ἐστιν ἡ κρίσις ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν
κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον
τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ αὐτῶν πονηρὰ
τὰ ἔργα. 20 πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ
τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς ἵνα
μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ· 21 ὁ δὲ ποιῶν
τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς ἵνα
φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα ὅτι ἐν θεῷ ἐστιν
εἰργασμένα. 22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν
γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ᾽ αὐτῶν καὶ
ἐβάπτιζεν. 23 ἦν δὲ καὶ (ὁ *no*) Ἰωάννης
βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι
ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ. καὶ παρεγίνοντο καὶ
ἐβαπτίζοντο· 24 οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος
εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης. 25 ἐγένετο
οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου
μετὰ (Ἰουδαίου *N(K)O*) περὶ καθαρισμοῦ.
26 καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπαν
αὐτῷ· ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ
Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος
βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν.
27 ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν· οὐ δύναται
ἄνθρωπος λαμβάνειν (οὐδὲ *N(k)O*) (ἓν
no) ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ. 28 αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε
ὅτι εἶπον (ὅτι· *n*) (ἐγώ *o*) οὐκ εἰμὶ

ἐγὼ ὁ χριστός, ἀλλ’ ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ
ἔμπροσθεν ἐκείνου. 29 Ὁ ἔχων τὴν νύμφην
νυμφίος ἐστίν. ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ
ἑστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ
τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ
ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. 30 ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν,
ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι. 31 ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος
ἐπάνω πάντων ἐστίν. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ
τῆς γῆς ἐστιν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. ὁ ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν·
32 (καὶ *k*) ὃ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν, τοῦτο
μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς
λαμβάνει. 33 ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν
ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν. 34
ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεός, τὰ ῥήματα τοῦ
θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν (ὁ
θεὸς *KO*) τὸ πνεῦμα. 35 ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ
τὸν υἱὸν καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ
αὐτοῦ. 36 ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει
ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ
ὄψεται ζωήν, ἀλλ’ ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει
ἐπ’ αὐτόν. **(aiōnios g166)**

4 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ (’Ιησοῦς *N(K)O*)
ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς
πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ
Ἰωάννης, 2 καίτοιγε καίτοιγε καίτοιγε
Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν ἀλλ’ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, 3 ἀφῆκεν τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν
πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 4 ἔδει δὲ αὐτὸν
διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας. 5 ἔρχεται οὖν
εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ,
πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ (τῷ
no) Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· 6 ἦν δὲ ἐκεῖ
πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς
ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ
τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν (ὡς *N(k)O*) ἕκτη. 7
Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆσαι
ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· δός μοι πεῖν.
8 οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν
εἰς τὴν πόλιν ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν. 9
λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρῖτις· πῶς σὺ
Ἰουδαῖος ὢν παρ’ ἐμοῦ πεῖν αἰτεῖς γυναικὸς
Σαμαρίτιδος οὔσης; οὐ γὰρ συγχρῶνται
Ἰουδαῖοι Σαμαρίταις. 10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ
θεοῦ καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι· δός μοι
πεῖν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄν
σοι ὕδωρ ζῶν. 11 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε,
οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν
βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; 12
μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς
ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ
ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα
αὐτοῦ; 13 Ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτῇ· πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος
τούτου διψήσει πάλιν. 14 ὃς δ’ ἂν πίῃ ἐκ
τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ
(διψήσει *N(k)O*) εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ
ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ
πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.
(aiōn g165, aiōnios g166) 15 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ
γυνή· κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ ἵνα μὴ
διψῶ μηδὲ (διέρχωμαι *N(k)(o)*) ἐνθάδε
ἀντλεῖν. 16 λέγει αὐτῇ (ὁ *ko*) (Ἰησοῦς·
KO) ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ
ἐλθὲ ἐνθάδε. 17 ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν
(αὐτῷ· *no*) οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ
Ἰησοῦς· καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· 18
πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις
οὐκ ἔστιν σου ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας.
19 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε, θεωρῶ ὅτι
προφήτης εἶ σύ. 20 οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ

ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν, καὶ ὑμεῖς λέγετε
ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου
προσκυνεῖν δεῖ. 21 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
(πίστευέ *N(k)O*) μοι, γύναι, ὅτι ἔρχεται
ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν
Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί. 22
ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς
προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ
τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. 23 ἀλλ’ ἔρχεται ὥρα
καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ
προσκυνήσουσιν τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ
ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ
τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. 24 πνεῦμα
ὁ θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν
ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.
25 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· οἶδα ὅτι Μεσσίας
ἔρχεται, ὁ λεγόμενος χριστός, ὅταν ἔλθῃ
ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν (ἅπαντα. *N(k)O*)
26 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν
σοι. 27 καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθαν οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ καὶ (ἐθαύμαζον *N(k)O*) ὅτι μετὰ
γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπεν· τί
ζητεῖς, ἢ τί λαλεῖς μετ’ αὐτῆς; 28 Ἀφῆκεν
οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν
εἰς τὴν πόλιν καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις·
29 δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέν μοι
πάντα (ὅσα *NK(o)*) ἐποίησα· μήτι οὗτός
ἐστιν ὁ χριστός; 30 ἐξῆλθον (οὖν *K*)
ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.
31 Ἐν (δὲ *k*) τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν
οἱ μαθηταὶ λέγοντες· ῥαββί, φάγε. 32 ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν
ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. 33 ἔλεγον οὖν οἱ
μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μή τις ἤνεγκεν
αὐτῷ φαγεῖν; 34 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα (ποιήσω *N(k)O*) τὸ
θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω
αὐτοῦ τὸ ἔργον. 35 οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι
(τετράμηνός *N(k)O*) ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸς
ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν· ἐπάρατε τοὺς
ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας
ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸς θερισμόν ἤδη. 36
(καὶ *k*) ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ
συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα (καὶ
k) ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων.
(aiōnios g166) 37 ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν (ὁ
k) ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων
καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. 38 ἐγὼ ἀπέστειλα
ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε·
ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν
κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. 39 ἐκ δὲ τῆς
πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς
αὐτὸν τῶν Σαμαριτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς
γυναικὸς μαρτυρούσης ὅτι εἶπέν μοι πάντα
(ἃ *N(k)O*) ἐποίησα. 40 ὡς οὖν ἦλθον πρὸς
αὐτὸν οἱ Σαμαρῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι
παρ’ αὐτοῖς. καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.
41 καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν
λόγον αὐτοῦ, 42 τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον
ὅτι οὐκέτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν
πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν καὶ
οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ
τοῦ κόσμου (ὁ χριστός. *K*) 43 Μετὰ δὲ τὰς
δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν (καὶ ἀπῆλθεν
K) εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 44 αὐτὸς γὰρ (ὁ
k) Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν
τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. 45 Ὅτε οὖν
ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ
Γαλιλαῖοι πάντα ἑωρακότες (ὅσα *N(k)O*)
ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ
αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν. 46 Ἦλθεν
οὖν (ὁ Ἰησοῦς *k*) πάλιν εἰς τὴν Κανὰ τῆς

Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον.
καὶ ἦν τις βασιλικὸς οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν
Καφαρναούμ. 47 οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς
ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
ἀπῆλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ ἠρώτα (αὐτὸν *k*)
ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν·
ἤμελλεν γὰρ ἀποθνῄσκειν. 48 εἶπεν οὖν
ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ
τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε. 49 λέγει
πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός· κύριε, κατάβηθι
πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου. 50 Λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου, ὁ υἱός σου ζῇ.
(καὶ *k*) ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ
(ὃν *N(k)O*) εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ
ἐπορεύετο. 51 ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος
οἱ δοῦλοι αὐτοῦ (ὑπήντησαν *N(k)O*) αὐτῷ
(καὶ ἀπήγγειλαν *ko*) λέγοντες ὅτι ὁ παῖς
(αὐτοῦ *N(K)O*) ζῇ. 52 ἐπύθετο οὖν τὴν
ὥραν παρ᾽ αὐτῶν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχεν.
(καὶ *k*) εἶπαν (οὖν *NO*) αὐτῷ ὅτι ἐχθὲς
ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. 53
Ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν
ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς (ὅτι· *k*) ὁ υἱός σου
ζῇ. καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ
ὅλη. 54 Τοῦτο (δὲ *no*) πάλιν δεύτερον
σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς
Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

5 Μετὰ ταῦτα ἦν (ἡ *o*) ἑορτὴ
τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη (ὁ *k*)
Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. 2 ἔστιν δὲ ἐν
τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ
κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ
(Βηθζαθά, *N(k)O*) πέντε στοὰς ἔχουσα. 3
ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος (πολὺ *K*)
τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν
(ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν.
K) 4 (ἄγγελος *KO*) (γὰρ κατὰ καιρὸν
κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσε
τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν
ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγίνετο, ᾧ
δήποτε κατειχετο νοσήματι. *K*) 5 Ἦν δέ
τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα (καὶ *no*)
ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ (αὐτοῦ. *no*)
6 τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ
γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει
αὐτῷ· θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; 7 ἀπεκρίθη
αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω
ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ (βάλῃ *N(k)O*)
με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι
ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. 8 λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· (ἔγειρε, *N(k)O*) ἆρον τὸν
κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. 9 καὶ εὐθέως
ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος καὶ ἦρεν τὸν
κράβαττον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει· ἦν δὲ
σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 10 ἔλεγον οὖν
οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββατόν
ἐστιν, (καὶ *no*) οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν
κράβαττόν (σου. *NK*) 11 (Ὁ *n(o)*) (δὲ
no) ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ,
ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἆρον τὸν κράβαττόν σου
καὶ περιπάτει. 12 ἠρώτησαν (οὖν *KO*)
αὐτόν· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι·
ἆρον (τὸν *ko*) (κράββατον σου *KO*) καὶ
περιπάτει; 13 ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν·
ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν
τῷ τόπῳ. 14 μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ
Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιὴς
γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε ἵνα μὴ χεῖρόν
σοί τι γένηται. 15 ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος
καὶ (ἀνήγγειλεν *NK(o)*) τοῖς Ἰουδαίοις
ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ.
16 καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον οἱ Ἰουδαῖοι τὸν

Ἰησοῦν (καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι,
K) ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. **17** Ὁ δὲ
Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· ὁ πατήρ μου
ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ κἀγὼ ἐργάζομαι.
18 διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ
Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυεν
τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν
τὸν θεὸν ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ. **19**
ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ (ἔλεγεν
N(k)O) αὐτοῖς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· οὐ
δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ οὐδέν,
(ἐὰν *NK(o)*) μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα
ποιοῦντα. ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ
ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. **20** ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ
τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς
ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ
ἔργα ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. **21** ὥσπερ γὰρ ὁ
πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζῳοποιεῖ,
οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζῳοποιεῖ. **22**
οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ
τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ, **23** ἵνα
πάντες τιμῶσιν τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσιν
τὸν πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν
πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. **24** Ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων
καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν
αἰώνιον καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ
μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν.
(aiōnios g166) **25** Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστιν ὅτε οἱ νεκροὶ
(ἀκούσουσιν *N(k)O*) τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ
τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες (ζήσουσιν.
N(k)O) **26** Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν
ἐν ἑαυτῷ, οὕτως καὶ τῷ υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν
ἔχειν ἐν ἑαυτῷ, **27** καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν
αὐτῷ (καὶ *k*) κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς
ἀνθρώπου ἐστίν. **28** Μὴ θαυμάζετε τοῦτο,
ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς
μνημείοις (ἀκούσουσιν *N(k)O*) τῆς φωνῆς
αὐτοῦ **29** καὶ ἐκπορεύσονται, οἱ τὰ ἀγαθὰ
ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ
φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. **30**
οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ οὐδέν·
καθὼς ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ
δικαία ἐστίν, ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν
ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με (πατρός.
K) **31** Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ
μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· **32** ἄλλος
ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι
ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ
ἐμοῦ. **33** ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην,
καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀληθείᾳ· **34** ἐγὼ δὲ οὐ
παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω
ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. **35**
ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ
φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι
πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. **36** ἐγὼ δὲ
ἔχω τὴν μαρτυρίαν (μείζω *N(k)O*) τοῦ
Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ (δέδωκέν *N(k)O*)
μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ
ἔργα ἃ (ἐγὼ *k*) ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ
ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκεν. **37** καὶ ὁ πέμψας
με πατὴρ (ἐκεῖνος *N(k)O*) μεμαρτύρηκεν
περὶ ἐμοῦ· οὔτε φωνὴν αὐτοῦ πώποτε
ἀκηκόατε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε, **38**
καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ὑμῖν
μένοντα, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ
ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. **39** ἐραυνᾶτε τὰς γραφάς,
ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον
ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ
ἐμοῦ, **(aiōnios g166)** **40** καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν
πρός με ἵνα ζωὴν ἔχητε. **41** δόξαν παρὰ

ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω· 42 ἀλλ’ ἔγνωκα
ὑμᾶς ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν
ἑαυτοῖς. 43 Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν
ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον
λήμψεσθε. 44 Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι
δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες καὶ τὴν
δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ ζητεῖτε;
45 Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν
πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν
Μωϋσῆς εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. 46 εἰ γὰρ
ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί·
περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. 47 εἰ δὲ
τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς
τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε;

6 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς
θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος.
2 (καὶ *k*) ἠκολούθει (δὲ *no*) αὐτῷ ὄχλος
πολύς, ὅτι (ἐθεώρουν *N(k)O*) (αὐτοῦ *k*)
τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. 3
ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ ὄρος (ὁ *k*) Ἰησοῦς καὶ
ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 4 ἦν
δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.
5 Ἐπάρας οὖν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Ἰησοῦς
καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται
πρὸς αὐτὸν λέγει πρὸς (τὸν *k*) Φίλιππον·
πόθεν (ἀγοράσωμεν *N(k)O*) ἄρτους, ἵνα
φάγωσιν οὗτοι; 6 τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων
αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλεν ποιεῖν. 7
ἀπεκρίθη αὐτῷ (ὁ *n*) Φίλιππος· διακοσίων
δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς ἵνα
ἕκαστος (αὐτῶν *k*) βραχύ τι λάβῃ. 8
Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου· 9 ἔστιν
παιδάριον (ἓν *k*) ὧδε (ὃς *N(k)O*) ἔχει
πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια·
ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους; 10 εἶπεν
(δὲ *k*) ὁ Ἰησοῦς· ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους
ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ
τόπῳ. ἀνέπεσαν οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν
(ὡς *N(k)O*) πεντακισχίλιοι. 11 ἔλαβεν
(οὖν *N(k)O*) τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ
εὐχαριστήσας διέδωκεν (τοῖς μαθηταῖς οἱ
δὲ μαθηταὶ *K*) τοῖς ἀνακειμένοις, ὁμοίως
καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. 12 ὡς δὲ
ἐνεπλήσθησαν λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα
ἵνα μή τι ἀπόληται. 13 συνήγαγον οὖν καὶ
ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων
ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων ἃ
(ἐπερίσσευσαν *N(k)O*) τοῖς βεβρωκόσιν.
14 Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες (ὃ *NK(o)*)
ἐποίησεν (σημεῖον *NK(O)*) (ὁ Ἰησοῦς *k*)
ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης
ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. 15 Ἰησοῦς οὖν
γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν
αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν (αὐτὸν *k*) βασιλέα
ἀνεχώρησεν πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.
16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, 17 καὶ
ἐμβάντες εἰς (τὸ *k*) πλοῖον ἤρχοντο
πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καφαρναούμ. καὶ
σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ (οὔπω *N(k)O*)
ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, 18 ἥ
τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος
διεγείρετο. 19 ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους
εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα, θεωροῦσιν τὸν
Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης
καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ
ἐφοβήθησαν. 20 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· ἐγώ
εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 21 ἤθελον οὖν λαβεῖν
αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως ἐγένετο

τὸ πλοῖον ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον. 22
Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς
θαλάσσης (εἶδον *N(k)O*) ὅτι πλοιάριον
ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν (ἐκεῖνο εἰς
ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, *K*) καὶ
ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ (πλοῖον *N(k)O*) ἀλλὰ
μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· 23 (ἄλλα
NK(O)) (δὲ *k*) ἦλθεν (πλοιάρια *NK(o)*)
ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον
τὸν ἄρτον εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου.
24 ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ
ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν
(καὶ *k*) αὐτοὶ εἰς τὰ (πλοιάρια *N(k)O*)
καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναοὺμ ζητοῦντες τὸν
Ἰησοῦν, 25 καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς
θαλάσσης εἶπον αὐτῷ· ῥαββί, πότε ὧδε
γέγονας; 26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ζητεῖτέ με οὐχ
ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ᾽ ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν
ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε. 27 ἐργάζεσθε μὴ
τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην ἀλλὰ τὴν
βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον ἣν ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ
ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεός. **(aiōnios g166)** 28
εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· τί (ποιῶμεν *N(k)O*)
ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ; 29
Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό
ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ ἵνα (πιστεύητε
N(k)O) εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. 30
Εἶπον οὖν αὐτῷ· τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον
ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ;
31 οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ
ἐρήμῳ καθώς ἐστιν γεγραμμένον· ἄρτον
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. 32
Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν· οὐ Μωϋσῆς (δέδωκεν *NK(o)*) ὑμῖν
τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ᾽ ὁ πατήρ
μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
τὸν ἀληθινόν. 33 ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστιν
ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν
διδοὺς τῷ κόσμῳ. 34 εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν·
κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.
35 Εἶπεν (δὲ *K(O)*) αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ
εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς
ἐμὲ οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ
οὐ μὴ (διψήσει *N(k)O*) πώποτε. 36 ἀλλ᾽
εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατέ με καὶ οὐ
πιστεύετε. 37 πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ πατὴρ
πρὸς ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς ἐμὲ
οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω, 38 ὅτι καταβέβηκα
(ἀπὸ *N(k)O*) τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ
τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ
πέμψαντός με. 39 τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα
τοῦ πέμψαντός με (πατρός, *K*) ἵνα πᾶν ὃ
δέδωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλ᾽
ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 40
τοῦτο (γάρ *N(k)O*) ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ
(πατρός *N(K)O*) (μου, *N(k)O*) ἵνα πᾶς ὁ
θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν
ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν
ἐγὼ (ἐν *n*) τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **(aiōnios g166)**
41 Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ
ὅτι εἶπεν· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ· 42 καὶ ἔλεγον· (οὐχ *N(k)O*)
οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς
οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς
(νῦν *N(K)O*) λέγει (οὗτος *k*) ὅτι ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα; 43 Ἀπεκρίθη
(οὖν *K*) (ὁ *k*) Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
μὴ γογγύζετε μετ᾽ ἀλλήλων. 44 οὐδεὶς
δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ

ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν, κἀγὼ κἀγὼ
ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 45
ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· καὶ
ἔσονται πάντες διδακτοὶ (τοῦ *k*) θεοῦ.
πᾶς (οὖν *K*) ὁ (ἀκούσας *NK(o)*) παρὰ
τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν ἔρχεται πρὸς ἐμέ· 46
οὐχ ὅτι τὸν πατέρα ἑώρακέν τις εἰ μὴ ὁ ὢν
παρὰ τοῦ θεοῦ, οὗτος ἑώρακεν τὸν πατέρα.
47 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὁ πιστεύων (εἰς
ἐμέ *KO*) ἔχει ζωὴν αἰώνιον. **(aiōnios g166)**
48 ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. 49 οἱ πατέρες
ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ μάννα καὶ
ἀπέθανον· 50 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ
φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. 51 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος
ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις
φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, (ζήσει *N(k)O*)
εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ
δώσω ἡ σάρξ μού ἐστιν (ἣν ἐγὼ δώσω *K*)
ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. **(aiōn g165)** 52
Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι
λέγοντες· πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι
τὴν σάρκα αὐτοῦ φαγεῖν; 53 Εἶπεν οὖν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν·
ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ
ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. 54 ὁ τρώγων μου
τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν
αἰώνιον, κἀγὼ κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **(aiōnios g166)** 55 ἡ γὰρ σάρξ
μου (ἀληθής *N(k)O*) ἐστιν βρῶσις, καὶ τὸ
αἷμά μου (ἀληθής *N(k)O*) ἐστιν πόσις. 56
ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ
αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ κἀγὼ ἐν αὐτῷ. 57
καθὼς ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ
κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων
με κἀκεῖνος κἀκεῖνος (ζήσει *N(k)O*) δι'
ἐμέ. 58 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐξ (τοῦ
k) οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον
οἱ πατέρες (ὑμῶν *K*) (τὸ *k*) (μάννα
K) καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον
τὸν ἄρτον (ζήσει *N(k)O*) εἰς τὸν αἰῶνα.
(aiōn g165) 59 Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ
διδάσκων ἐν Καφαρναούμ. 60 πολλοὶ οὖν
ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπαν·
σκληρός ἐστιν ὁ λόγος οὗτος· τίς δύναται
αὐτοῦ ἀκούειν; 61 Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν
ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο ὑμᾶς
σκανδαλίζει; 62 ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ
πρότερον; 63 τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζῳοποιοῦν,
ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ
(λελάληκα *N(k)O*) ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ
ζωή ἐστιν. 64 ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ
πιστεύουσιν. ᾔδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς
τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστιν ὁ
παραδώσων αὐτόν. 65 καὶ ἔλεγεν· διὰ τοῦτο
εἴρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός
με ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός
(μου. *k*) 66 ἐκ τούτου πολλοὶ (ἐκ *no*)
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω
καὶ οὐκέτι οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν.
67 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· μὴ καὶ
ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; 68 ἀπεκρίθη (οὖν
K) αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, πρὸς τίνα
ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις,
(aiōnios g166) 69 καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν
καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ (ὁ χριστὸς *K*) ὁ
(ἅγιος *N(K)O*) τοῦ θεοῦ (τοῦ ζῶντος. *K*)
70 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς
τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς

διάβολός ἐστιν; 71 ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν
Σίμωνος (Ἰσκαριώτου· *N(k)O*) οὗτος γὰρ
ἔμελλεν παραδιδόναι αὐτὸν εἷς (ὢν *ko*)
ἐκ τῶν δώδεκα.

7 Καὶ μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς
ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ
Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ
Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι. 2 ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ
τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. 3 εἶπον οὖν
πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· μετάβηθι
ἐντεῦθεν καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἵνα
καὶ οἱ μαθηταί σου (θεωρήσουσιν *N(k)O*)
σοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖς· 4 οὐδεὶς γάρ τι ἐν
κρυπτῷ ποιεῖ καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ
εἶναι· εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν
τῷ κόσμῳ. 5 οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
ἐπίστευον εἰς αὐτόν. 6 Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν, ὁ δὲ
καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος.
7 οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ
μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ
ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. 8 ὑμεῖς ἀνάβητε
εἰς τὴν ἑορτήν (ταύτην· *k*) ἐγὼ (οὐκ
N(k)O) ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην,
ὅτι ὁ ἐμὸς καιρὸς (ὁ *k*) οὔπω πεπλήρωται.
9 ταῦτα δὲ εἰπὼν (αὐτὸς *N(K)O*) ἔμεινεν ἐν
τῇ Γαλιλαίᾳ. 10 Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ εἰς τὴν ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη
οὐ φανερῶς ἀλλ᾽ ὡς ἐν κρυπτῷ. 11 οἱ οὖν
Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ
ἔλεγον· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; 12 καὶ γογγυσμὸς
περὶ αὐτοῦ ἦν πολὺς ἐν τοῖς ὄχλοις. οἱ
μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθός ἐστιν, ἄλλοι δὲ
ἔλεγον· οὔ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. 13
οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ
διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων. 14 Ἤδη
δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη (ὁ *k*)
Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν. 15 (καὶ
k) ἐθαύμαζον (οὖν *NO*) οἱ Ἰουδαῖοι
λέγοντες· πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν μὴ
μεμαθηκώς; 16 Ἀπεκρίθη (οὖν *NO*) αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν
ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με· 17 ἐάν τις
θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται
περὶ τῆς διδαχῆς πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν
ἢ ἐγὼ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ λαλῶ. 18 ὁ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ
ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν,
οὗτος ἀληθής ἐστιν, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ
ἔστιν. 19 οὐ Μωϋσῆς (δέδωκεν *NK(o)*)
ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ
τὸν νόμον· τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; 20
ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος (καὶ εἶπεν· *k*) δαιμόνιον
ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; 21 Ἀπεκρίθη
(ὁ *k*) Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἓν ἔργον
ἐποίησα, καὶ πάντες θαυμάζετε. 22 διὰ τοῦτο
Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν,
οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως ἐστὶν ἀλλ᾽ ἐκ
τῶν πατέρων, καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε
ἄνθρωπον. 23 εἰ περιτομὴν λαμβάνει (ὁ
o) ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ ἵνα μὴ λυθῇ
ὁ νόμος Μωϋσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον
ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; 24 μὴ
κρίνετε κατ᾽ ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν
(κρίνετε. *N(k)O*) 25 ἔλεγον οὖν τινες ἐκ
τῶν Ἱεροσολυμιτῶν· οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν
ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; 26 καὶ ἴδε παρρησίᾳ
λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. μήποτε
μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι
οὗτός ἐστιν (ἀληθῶς *K*) ὁ χριστός; 27 ἀλλὰ
τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ χριστὸς
ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν.

28 Ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ
Ἰησοῦς καὶ λέγων· κἀμὲ κἀμὲ οἴδατε καὶ
οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ
ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας
με ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· **29** ἐγὼ (δὲ *k*)
οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι, κἀκεῖνός
κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν. **30** ἐζήτουν οὖν
αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν
τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
31 ἐκ τοῦ ὄχλου δὲ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς
αὐτὸν καὶ ἔλεγον (ὅτι· *k*) ὁ χριστὸς ὅταν
ἔλθῃ, (μὴ *N(k)O*) πλείονα σημεῖα (τούτων
k) ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν; **32** ἤκουσαν
οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ
αὐτοῦ ταῦτα, καὶ ἀπέστειλαν οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι ὑπηρέτας ἵνα πιάσωσιν
αὐτόν. **33** Εἶπεν οὖν (αὐτοῖς *k*) ὁ Ἰησοῦς·
ἔτι χρόνον μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι καὶ
ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. **34** ζητήσετέ
με καὶ οὐχ εὑρήσετέ με, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ
ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. **35** εἶπον οὖν οἱ
Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· ποῦ οὗτος μέλλει
πορεύεσθαι ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν;
μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει
πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας;
36 τίς ἐστιν ὁ λόγος οὗτος ὃν εἶπεν· ζητήσετέ
με καὶ οὐχ εὑρήσετέ (με, *NK*) καὶ ὅπου
εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; **37** Ἐν
δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς
εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξεν λέγων· ἐάν
τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω. **38** ὁ
πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή,
ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν
ὕδατος ζῶντος. **39** τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ
πνεύματος (ὃ *N(k)O*) ἔμελλον λαμβάνειν
οἱ (πιστεύσαντες *N(k)O*) εἰς αὐτόν· οὔπω
γὰρ ἦν πνεῦμα (ἅγιον *KO*) (δεδομένον,
O) ὅτι (ὃ *k*) Ἰησοῦς (οὐδέπω *N(k)O*)
ἐδοξάσθη. **40** (Πολλοὶ *K*) ἐκ τοῦ ὄχλου
οὖν ἀκούσαντες (τῶν *N(k)O*) (λόγων
N(K)O) τούτων ἔλεγον (ὅτι· *o*) οὗτός
ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης. **41** ἄλλοι ἔλεγον·
οὗτός ἐστιν ὁ χριστός· (οἱ *N(k)O*) δὲ
ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ χριστὸς
ἔρχεται; **42** (οὐχ *N(k)O*) ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι
ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυὶδ καὶ ἀπὸ Βηθλέεμ
τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαυὶδ ἔρχεται ὁ χριστός;
43 Σχίσμα οὖν ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν.
44 τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν,
ἀλλ' οὐδεὶς (ἐπέβαλεν *NK(o)*) ἐπ' αὐτὸν
τὰς χεῖρας. **45** Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς
τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ εἶπον
αὐτοῖς ἐκεῖνοι· διὰ τί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν;
46 ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε
ἐλάλησεν οὕτως ἄνθρωπος (ὡς *ko*)
(οὗτος *KO*) (ὁ *ko*) (ἄνθρωπος. *KO*)
47 ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι·
μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; **48** μή τις ἐκ τῶν
ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν
Φαρισαίων; **49** ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ
γινώσκων τὸν νόμον (ἐπάρατοί *N(k)O*)
εἰσιν. **50** λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ
ἐλθὼν (νυκτὸς *K*) πρὸς αὐτὸν (τὸ *N*)
(πρότερον, *NO*) εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν· **51**
μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον
ἐὰν μὴ ἀκούσῃ (πρῶτον *N(k)O*) παρ'
αὐτοῦ καὶ γνῷ τί ποιεῖ; **52** ἀπεκρίθησαν
καὶ εἶπαν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας
εἶ; ἐραύνησον καὶ ἴδε ὅτι ἐκ τῆς Γαλιλαίας
προφήτης οὐκ (ἐγείρεται. *N(k)O*) **53** (Καὶ
KO) (ἐπορεύθη *K(o)*) (ἕκαστος εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ, *KO*)

8 (Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν
ἐλαιῶν. *ΚΟ*) **2** (ὄρθρου δὲ πάλιν
παρεγένετο εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ καθίσας ἐδίδασκεν
αὐτούς. *ΚΟ*) **3** (ἄγουσιν δὲ οἱ γραμματεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι *ΚΟ*) (πρὸς αὐτὸν *Κ*)
(γυναῖκα *ΚΟ*) (ἐν *Κ(ο)*) (μοιχείᾳ *ΚΟ*)
(κατειλημμένην *Κ(ο)*) (καὶ στήσαντες
αὐτὴν ἐν μέσῳ *ΚΟ*) **4** (λέγουσιν αὐτῷ,
ΚΟ) (πειράζοντες *Ο*) (διδάσκαλε, αὕτη
ἡ γυνὴ *ΚΟ*) (κατείληφθη *Κ(ο)*) (ἐπ'
ko) (αὐτοφώρῳ μοιχευομένη· *ΚΟ*) **5**
(ἐν δὲ τῷ νόμῳ ἡμῖν Μωϋσῆς ἐνετείλατο
τὰς τοιαύτας *ΚΟ*) (λιθοβολεῖσθαι· *Κ(ο)*)
(σὺ οὖν τί λέγεις; *ΚΟ*) **6** (τοῦτο δὲ
ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχωσιν
κατηγορεῖν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας
τῷ δακτύλῳ *ΚΟ*) (ἔγραφεν *Κ(ο)*) (εἰς
τὴν γῆν. *ΚΟ*) (μὴ προσποιούμενος *Κ*) **7**
(ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, *ΚΟ*)
(ἀνακύψας *Κ(ο)*) (καὶ *ο*) (εἶπεν *ΚΟ*)
(πρὸς *Κ*) (αὐτούς, *Κ(ο)*) (ὁ ἀναμάρτητος
ὑμῶν, *ΚΟ*) (πρῶτος *Κ(ο)*) (ἐπ' αὐτὴν
ΚΟ) (τὸν *Κ*) (βαλέτω λίθον· *ΚΟ*) **8** (καὶ
πάλιν κατακύψας κατακύψας ἔγραφεν εἰς
τὴν γῆν. *ΚΟ*) **9** (οἱ δὲ ἀκούσαντες *ΚΟ*)
(καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι
Κ) (ἐξήρχοντο εἷς καθ εἷς ἀρξάμενοι
ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων *ΚΟ*) (ἕως τῶν
ἐσχάτων, *Κ*) (καὶ κατελείφθη μόνος,
ΚΟ) (ὁ Ἰησοῦς *Κ*) (καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ
ΚΟ) (ἑστῶσα. *Κ(ο)*) **10** (ἀνακύψας δὲ
ὁ Ἰησοῦς *ΚΟ*) (καὶ μηδένα θεασάμενος
πλὴν τὴς γυναικός *Κ*) (εἶπεν αὐτῇ· *ΚΟ*)
(ἡ *Κ*) (γυνή, *Κ(ο)*) (ποῦ εἰσιν *ΚΟ*)
(ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου *Κ*) (οὐδείς σε
κατέκρινεν; *ΚΟ*) **11** (ἡ δὲ εἶπεν, οὐδείς,
κύριε. εἶπεν δὲ *ΚΟ*) (αὐτῇ *Κ*) (ὁ Ἰησοῦς,
οὐδὲ ἐγώ σε *ΚΟ*) (κατακρίνω· *Κ(Ο)*)
(πορεύου καὶ *ΚΟ*) (ἀπὸ τοῦ νῦν *Ο*)
(μηκέτι ἁμάρτανε. *ΚΟ*) **12** Πάλιν οὖν
αὐτοῖς ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς λέγων· ἐγώ εἰμι
τὸ φῶς τοῦ κόσμου. ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ
μὴ (περιπατήσῃ *N(k)O*) ἐν τῇ σκοτίᾳ ἀλλ'
ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. **13** Εἶπον οὖν αὐτῷ
οἱ Φαρισαῖοι· σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς·
ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. **14**
Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· κἂν κἂν
ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν
ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον
καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν
ἔρχομαι (ἢ *N(k)O*) ποῦ ὑπάγω. **15** ὑμεῖς
κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω
οὐδένα. **16** καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ
ἐμὴ (ἀληθινή *N(k)O*) ἐστιν, ὅτι μόνος οὐκ
εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με πατήρ. **17** καὶ
ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι
δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν.
18 ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ.
19 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ
σου; Ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Ἰησοῦς· οὔτε ἐμὲ
οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου. εἰ ἐμὲ ᾔδειτε
καὶ τὸν πατέρα μου ἂν ᾔδειτε. **20** ταῦτα
τὰ ῥήματα ἐλάλησεν (ὁ Ἰησοῦς *k*) ἐν τῷ
γαζοφυλακίῳ διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ
οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει
ἡ ὥρα αὐτοῦ. **21** Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς
(ὁ Ἰησοῦς· *k*) ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ
με καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε·
ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.
22 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· μητι ἀποκτενεῖ

ἑαυτόν, ὅτι λέγει· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς
οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; 23 καὶ (ἔλεγεν *N(k)O*)
αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ
τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τούτου τοῦ κόσμου
ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.
24 εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς
ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι
ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις
ὑμῶν. 25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· σὺ τίς εἶ; (καὶ
k) εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· τὴν ἀρχὴν
(ὅ τι *NK(o)*) καὶ λαλῶ ὑμῖν. 26 πολλὰ
ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ’
ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν, κἀγὼ κἀγὼ ἃ
ἤκουσα παρ’ αὐτοῦ, ταῦτα (λαλῶ *N(k)O*)
εἰς τὸν κόσμον. 27 οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν
πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. 28 εἶπεν οὖν αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι,
καὶ ἀπ’ ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς
ἐδίδαξέν με ὁ πατὴρ (μου, *ko*) ταῦτα
λαλῶ. 29 καὶ ὁ πέμψας με μετ’ ἐμοῦ ἐστιν·
οὐκ ἀφῆκέν με μόνον (ὁ πατήρ, *K*) ὅτι
ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. 30
ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν
εἰς αὐτόν. 31 Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς
τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· ἐὰν
ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς
μαθηταί μού ἐστε, 32 καὶ γνώσεσθε τὴν
ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει
ὑμᾶς. 33 ἀπεκρίθησαν (πρὸς *no*) (αὐτόν·
N(k)O) σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν καὶ οὐδενὶ
δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι
ἐλεύθεροι γενήσεσθε; 34 ἀπεκρίθη αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς
ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐστιν τῆς
ἁμαρτίας. 35 ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ
οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ (δὲ *o*) υἱὸς μένει εἰς
τὸν αἰῶνα. (aiōn g165) 36 ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς
ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. 37
οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ
με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ
ἐν ὑμῖν. 38 (ἃ *N(k)O*) ἐγὼ ἑώρακα παρὰ
τῷ πατρὶ (μου *K*) λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν
(ἃ *N(k)O*) (ἠκούσατε *N(K)O*) παρὰ (τοῦ
πατρὸς *N(k)O*) (ὑμῶν *K*) ποιεῖτε. 39
Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· ὁ πατὴρ
ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ (ἐστε, *N(k)O*) τὰ
ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ (ἐποιεῖτε *NK(o)*) (ἄν.
k) 40 νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι,
ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα
ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ
οὐκ ἐποίησεν. 41 ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ
πατρὸς ὑμῶν. εἶπαν οὖν αὐτῷ· ἡμεῖς ἐκ
πορνείας οὐ (γεγεννήμεθα· *NK(o)*) ἕνα
πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν. 42 Εἶπεν (οὖν
K) αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν
ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ
ἐξῆλθον καὶ ἥκω. οὐδὲ γὰρ ἀπ’ ἐμαυτοῦ
ἐλήλυθα, ἀλλ’ ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν. 43
διὰ τί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε;
ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν
ἐμόν. 44 ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου
ἐστὲ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν
θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν
ἀπ’ ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔστηκεν,
ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ
τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης
ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 45 ἐγὼ δὲ ὅτι
τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι. 46
τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας;
εἰ (δὲ *k*) ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί ὑμεῖς

οὐ πιστεύετέ μοι; 47 ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ
τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο
ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ
ἐστέ. 48 Ἀπεκρίθησαν (οὖν *K*) οἱ Ἰουδαῖοι
καὶ εἶπαν αὐτῷ· οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς
ὅτι Σαμαρίτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις;
49 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ
ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς
ἀτιμάζετέ με. 50 ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν
δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἐάν τις τὸν ἐμὸν
λόγον (τὸν *k*) τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ
θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. (aiōn g165) 52 Εἶπον
οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι
δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ
προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· ἐάν τις τὸν λόγον
μου τηρήσῃ, οὐ μὴ (γεύσηται *N(k)O*)
θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα. (aiōn g165) 53 μὴ
σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ,
ὅστις ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον.
τίνα σεαυτὸν (σὺ *k*) ποιεῖς; 54 Ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς· ἐὰν ἐγὼ (δοξάσω *N(k)O*) ἐμαυτόν,
ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ μου
ὁ δοξάζων με ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς
(ἡμῶν *N(K)O*) ἐστιν, 55 καὶ οὐκ ἐγνώκατε
αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. κἂν κἂν εἴπω
ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος (ὑμῖν
N(k)O) ψεύστης· ἀλλ' οἶδα αὐτὸν καὶ τὸν
λόγον αὐτοῦ τηρῶ. 56 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ
ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν
ἐμὴν καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη. 57 εἶπον οὖν
οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· πεντήκοντα ἔτη
οὔπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας; 58 Εἶπεν
αὐτοῖς (ὁ *ko*) Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν· πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμί. 59
ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν.
Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ
(διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν καὶ παρῆγεν
οὕτως. *K*)

9 Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν
ἐκ γενετῆς. 2 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ῥαββί, τίς
ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα
τυφλὸς γεννηθῇ; 3 Ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Ἰησοῦς·
οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ,
ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν
αὐτῷ. 4 (ἡμᾶς *N(K)O*) δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ
ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν·
ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.
5 ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ
κόσμου. 6 ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ
καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος
καὶ (ἐπέχρισεν *NK(O)*) (αὐτοῦ *no*) τὸν
πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς (τοῦ τυφλοῦ
k) 7 καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν
κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ ὃ ἑρμηνεύεται
ἀπεσταλμένος. ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο
καὶ ἦλθεν βλέπων. 8 Οἱ οὖν γείτονες
καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι
(προσαίτης *N(K)O*) ἦν, ἔλεγον· οὐχ οὗτός
ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; 9 ἄλλοι
ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν, ἄλλοι ἔλεγον· (οὐχί,
no) (ἀλλ' *N(k)O*) (ὅτι *k*) ὅμοιος αὐτῷ
ἐστιν. ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι. 10 ἔλεγον
οὖν αὐτῷ· πῶς (οὖν *NO*) ἠνεῴχθησάν σου
οἱ ὀφθαλμοί; 11 ἀπεκρίθη ἐκεῖνος (καὶ εἶπεν·
k) (ὁ *no*) ἄνθρωπος (ὁ *no*) λεγόμενος
Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν
μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέν μοι (ὅτι
no) ὕπαγε εἰς (τοῦ κολυμβήθραν *k*)
(τὸν *N(k)O*) Σιλωὰμ καὶ νίψαι. ἀπελθὼν
(οὖν *N(K)O*) καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα.

12 (καὶ *N(k)O*) εἶπαν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν
ἐκεῖνος; λέγει· οὐκ οἶδα. **13** Ἄγουσιν αὐτὸν
πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν·
14 ἦν δὲ σάββατον (ἐν ᾗ ἡμέρᾳ *NO*)
(ὅτε *k*) τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς
καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. **15**
πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι
πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν
ἐπέθηκέν μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ
ἐνιψάμην καὶ βλέπω. **16** ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν
Φαρισαίων τινές· οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ (τοῦ
k) θεοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὅτι τὸ σάββατον
οὐ τηρεῖ. ἄλλοι (δὲ *no*) ἔλεγον· πῶς
δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα
σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς.
17 λέγουσιν (οὖν *NO*) τῷ τυφλῷ πάλιν·
τί σὺ λέγεις περὶ αὐτοῦ ὅτι ἠνέῳξέν σου
τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης
ἐστίν. **18** οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι
περὶ αὐτοῦ ὅτι ἦν τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν
ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ
ἀναβλέψαντος, **19** καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς
λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν ὃν
ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς
οὖν βλέπει ἄρτι; **20** ἀπεκρίθησαν (οὖν
N(k)) (αὐτοῖς *k*) οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ
εἶπαν· οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς
ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· **21** πῶς
δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν
αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν·
αὐτὸν ἐρωτήσατε, (αὐτὸς *k*) ἡλικίαν
ἔχει· αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. **22** Ταῦτα
εἶπαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο
τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ
Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ
χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. **23** διὰ
τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπαν ὅτι ἡλικίαν
ἔχει, αὐτὸν (ἐπερωτήσατε. *N(k)O*) **24**
Ἐφώνησαν οὖν τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου,
ὃς ἦν τυφλὸς καὶ εἶπαν αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ
θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος
ἁμαρτωλός ἐστιν. **25** Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος
(καὶ εἶπεν· *k*) εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ
οἶδα· ἓν οἶδα ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω.
26 εἶπον (οὖν *N(k)O*) αὐτῷ (πάλιν· *k*)
τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἤνοιξέν σου τοὺς
ὀφθαλμούς; **27** Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶπον
ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε. τί πάλιν
θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ
μαθηταὶ γενέσθαι; **28** (καὶ *n(o)*) (οἱ δὲ
o) ἐλοιδόρησαν (οὖν *K*) αὐτὸν καὶ
εἶπον· σὺ μαθητὴς εἶ ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ
τοῦ Μωϋσέως ἐσμὲν μαθηταί. **29** ἡμεῖς
οἴδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ θεός,
τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. **30**
ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
ἐν τούτῳ γὰρ (τὸ *no*) θαυμαστόν ἐστιν
ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν, καὶ
(ἤνοιξέν *N(k)O*) μου τοὺς ὀφθαλμούς.
31 οἴδαμεν (δὲ *k*) ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ θεὸς
οὐκ ἀκούει, ἀλλ᾽ ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ
τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. **32**
ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἠνέῳξέν
τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου. **(aiōn
g165)** **33** εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ, οὐκ
ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. **34** ἀπεκρίθησαν καὶ
εἶπαν αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης
ὅλος καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον
αὐτὸν ἔξω. **35** ἤκουσεν (ὁ *ko*) Ἰησοῦς
ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν
εἶπεν (αὐτῷ· *ko*) σὺ πιστεύεις εἰς τὸν
υἱὸν τοῦ (ἀνθρώπου; *N(K)O*) **36** ἀπεκρίθη

ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· (καὶ *no*) τίς ἐστιν,
κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; **37** εἶπεν (δὲ
k) αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας αὐτόν,
καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. **38** ὁ
δὲ ἔφη· πιστεύω, κύριε, καὶ προσεκύνησεν
αὐτῷ. **39** καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· εἰς κρίμα
ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ
μὴ βλέποντες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες
τυφλοὶ γένωνται. **40** (Καὶ *k*) ἤκουσαν
ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ μετ’ αὐτοῦ
ὄντες καὶ εἶπον αὐτῷ· μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί
ἐσμεν; **41** εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τυφλοὶ
ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν. νῦν δὲ λέγετε
ὅτι βλέπομεν, ἡ (οὖν *K*) ἁμαρτία ὑμῶν
μένει.

10 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὁ μὴ
εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν
αὐλὴν τῶν προβάτων ἀλλ’ ἀναβαίνων
ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ
λῃστής· **2** ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας
ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων. **3** τούτῳ ὁ
θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς
αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα (φωνεῖ
N(k)O) κατ’ ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. **4**
(καὶ *k*) ὅταν τὰ ἴδια (πάντα *N(K)O*)
ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ
τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασιν
τὴν φωνὴν αὐτοῦ. **5** ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ
(ἀκολουθήσουσιν *N(k)O*) ἀλλὰ φεύξονται
ἀπ’ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασιν τῶν ἀλλοτρίων
τὴν φωνήν. **6** Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν
τίνα (ἦν *NK(o)*) ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. **7** Εἶπεν
οὖν πάλιν (αὐτοῖς *ko*) ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν
προβάτων. **8** πάντες ὅσοι ἦλθον πρὸ ἐμοῦ,
κλέπται εἰσὶν καὶ λῃσταί· ἀλλ’ οὐκ ἤκουσαν
αὐτῶν τὰ πρόβατα. **9** ἐγώ εἰμι ἡ θύρα·
δι’ ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται καὶ
εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν
εὑρήσει. **10** ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα
κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον
ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν. **11**
ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ
καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν
προβάτων. **12** ὁ μισθωτὸς (δέ *ko*) καὶ
οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ (ἔστιν *N(k)O*) τὰ
πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον
καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ
ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει. (τὰ
πρόβατα *k*) **13** (ὁ δὲ *k(o)*) (μισθωτὸς
k) (φεύγει *K*) ὅτι μισθωτός ἐστιν καὶ
οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. **14** Ἐγώ
εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς καὶ γινώσκω τὰ
ἐμά, καὶ (γινώσκουσίν *N(K)O*) (με τὰ ἐμά,
N(k)O) **15** καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ
κἀγὼ κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέρα, καὶ τὴν
ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων.
16 καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ
τῆς αὐλῆς ταύτης, κἀκεῖνα κἀκεῖνα δεῖ με
ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν,
καὶ (γενήσονται *N(K)O*) μία ποίμνη, εἷς
ποιμήν. **17** διὰ τοῦτό με ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ
ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν
λάβω αὐτήν. **18** οὐδεὶς (αἴρει *NK(o)*)
αὐτὴν ἀπ’ ἐμοῦ, ἀλλ’ ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ’
ἐμαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτὴν καὶ
ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην
τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου.
19 Σχίσμα (οὖν *K*) πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς
Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους. **20**
ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει

καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; **21** ἄλλοι
(δὲ *ο*) ἔλεγον· ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν
δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται
τυφλῶν ὀφθαλμοὺς (ἀνοῖξαι; *N(k)O*) **22**
Ἐγένετο (τότε *N(K)O*) τὰ ἐγκαίνια ἐν
τοῖς Ἱεροσολύμοις· (καὶ *k*) χειμὼν ἦν, **23**
καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ
στοᾷ τοῦ Σολομῶνος. **24** ἐκύκλωσαν οὖν
αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἕως
πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ
χριστός, (εἰπὲ *NK(O)*) ἡμῖν παρρησίᾳ. **25**
Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν, καὶ
οὐ πιστεύετε. τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ
ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ
περὶ ἐμοῦ· **26** ἀλλ’ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε,
(ὅτι *N(k)O*) οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προβάτων
τῶν ἐμῶν (καθὼς εἶπον ὑμῖν. *K*) **27** τὰ
πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου (ἀκούουσιν,
N(k)O) κἀγὼ κἀγὼ γινώσκω αὐτά, καὶ
ἀκολουθοῦσίν μοι, **28** κἀγὼ κἀγὼ δίδωμι
αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται
εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ
ἐκ τῆς χειρός μου. **(aiōn g165, aiōnios g166)**
29 ὁ πατήρ μου (ὃ *N(k)O*) δέδωκέν μοι
πάντων (μεῖζόν *N(k)O*) ἐστιν, καὶ οὐδεὶς
δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός
(μου. *ko*) **30** ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν.
31 Ἐβάστασαν (οὖν *KO*) πάλιν λίθους οἱ
Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. **32** ἀπεκρίθη
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πολλὰ ἔργα καλὰ ἔδειξα
ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός (μου· *ko*) διὰ ποῖον
αὐτῶν ἔργον ἐμὲ λιθάζετε; **33** ἀπεκρίθησαν
αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι (λέγοντες· *k*) περὶ
καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε ἀλλὰ περὶ
βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς
σεαυτὸν θεόν. **34** Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν
(ὅτι *no*) ἐγὼ εἶπα· θεοί ἐστε; **35** εἰ ἐκείνους
εἶπεν θεοὺς πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ
ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή,
36 ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς
τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς,
ὅτι εἶπον· υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι; **37** εἰ οὐ ποιῶ
τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι·
38 εἰ δὲ ποιῶ, κἂν κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε,
τοῖς ἔργοις (πιστεύετε *N(k)O*) ἵνα γνῶτε
καὶ (γινώσκητε *N(K)O*) ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ
πατὴρ κἀγὼ κἀγὼ ἐν (τῷ *no*) (πατρί.
N(K)O) **39** Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πάλιν
πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν **40**
καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου
εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον
βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ. **41** καὶ πολλοὶ
ἦλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης
μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα
εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου ἀληθῆ ἦν. **42**
καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖ.

11 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν, Λάζαρος ἀπὸ
Βηθανίας ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ
Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς· **2** ἦν δὲ Μαριὰμ
ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρῳ καὶ ἐκμάξασα
τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς, ἧς ὁ
ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει. **3** ἀπέστειλαν
οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι· κύριε,
ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. **4** Ἀκούσας δὲ ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν
πρὸς θάνατον ἀλλ’ ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ
θεοῦ ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι’ αὐτῆς.
5 Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ
τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον. **6**
ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν
ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας. **7**

ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς·
ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. **8** λέγουσιν
αὐτῷ οἱ μαθηταί· ῥαββί, νῦν ἐζήτουν σε
λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις
ἐκεῖ; **9** Ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Ἰησοῦς· οὐχὶ
δώδεκα ὧραί εἰσιν τῆς ἡμέρας; ἐάν τις
περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει,
ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει.
10 ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί,
προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.
11 ταῦτα εἶπεν καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς·
Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ
πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. **12** εἶπαν
οὖν οἱ μαθηταὶ (αὐτῷ· *N(K)O*) κύριε, εἰ
κεκοίμηται, σωθήσεται. **13** εἰρήκει δὲ ὁ
Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι
δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ
ὕπνου λέγει. **14** Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς παρρησίᾳ· Λάζαρος ἀπέθανεν. **15**
καὶ χαίρω δι’ ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι
οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ’ ἄγωμεν πρὸς αὐτόν.
16 Εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος
τοῖς συμμαθηταῖς· ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα
ἀποθάνωμεν μετ’ αὐτοῦ. **17** ἐλθὼν οὖν ὁ
Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἤδη ἡμέρας
ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. **18** ἦν δὲ ἡ Βηθανία
ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων
δεκαπέντε. **19** (καὶ *k*) Πολλοὶ (δὲ *no*)
ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς (τὴν
N(k)O) (περὶ *k*) Μάρθαν καὶ Μαριὰμ ἵνα
παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ
(αὐτῶν. *k*) **20** Ἡ οὖν Μάρθα, ὡς ἤκουσεν
ὅτι (ὁ *k*) Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν
αὐτῷ· Μαριὰμ δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. **21**
εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν· κύριε,
εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν (ἀπέθανεν *N(k)O*) ὁ
ἀδελφός μου. **22** ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι
ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεὸν δώσει σοι ὁ θεός.
23 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἀναστήσεται ὁ
ἀδελφός σου. **24** λέγει αὐτῷ (ἡ *no*) Μάρθα·
οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **25** Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ
εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς
ἐμὲ κἂν κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται, **26** καὶ πᾶς ὁ
ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ
εἰς τὸν αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο; **(aiōn g165)**
27 λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα
ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ
εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. **28** Καὶ (τοῦτο
N(k)O) εἰποῦσα ἀπῆλθεν καὶ ἐφώνησεν
Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρᾳ εἰποῦσα·
ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ φωνεῖ σε. **29**
ἐκείνη (δὲ *no*) ὡς ἤκουσεν (ἠγέρθη
N(k)O) ταχὺ καὶ (ἤρχετο *N(k)O*) πρὸς
αὐτόν. **30** οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς
τὴν κώμην, ἀλλ’ ἦν (ἔτι *no*) ἐν τῷ τόπῳ
ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. **31** Οἱ οὖν
Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ’ αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ
καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν
Μαριὰμ ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν,
ἠκολούθησαν αὐτῇ, (δόξαντες *N(K)O*) ὅτι
ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. **32**
ἡ οὖν Μαριὰμ ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν (ὁ *k*)
Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν αὐτοῦ (πρὸς
N(k)O) τοὺς πόδας λέγουσα αὐτῷ· κύριε,
εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἄν μου ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός.
33 Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν
καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους
κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ
ἐτάραξεν ἑαυτὸν **34** καὶ εἶπεν· ποῦ τεθείκατε
αὐτόν; λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἔρχου καὶ
ἴδε. **35** ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. **36** ἔλεγον

οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. **37**
τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπαν· οὐκ ἐδύνατο οὗτος
ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ
ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; **38**
Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ
ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ
λίθος ἐπέκειτο ἐπ᾽ αὐτῷ. **39** λέγει ὁ Ἰησοῦς·
ἄρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ
(τετελευτηκότος *N(k)O*) Μάρθα· κύριε,
ἤδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστιν. **40** λέγει
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν
πιστεύσῃς ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; **41** ἦραν
οὖν τὸν λίθον (οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κειμένος.
K) ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς
ἄνω καὶ εἶπεν· πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι
ἤκουσάς μου. **42** ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ
μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν
περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ
με ἀπέστειλας. **43** καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ
μεγάλῃ ἐκραύγασεν· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. **44**
(καὶ *k*) ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος
τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ
ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε
αὐτὸν ὑπάγειν. **45** Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν
Ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαριὰμ
καὶ θεασάμενοι (ἃ *NK(o)*) ἐποίησεν (ὁ
Ἰησοῦς, *k*) ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. **46**
τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς
Φαρισαίους καὶ εἶπαν αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν
(ὁ *ko*) Ἰησοῦς. **47** Συνήγαγον οὖν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον καὶ
ἔλεγον· τί ποιοῦμεν, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος
πολλὰ ποιεῖ σημεῖα; **48** ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν
οὕτως, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν, καὶ
ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν
καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. **49** Εἷς δέ τις ἐξ
αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ
ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς οὐκ οἴδατε
οὐδέν, **50** οὐδὲ (λογίζεσθε *N(k)O*) ὅτι
συμφέρει (ὑμῖν *N(K)O*) ἵνα εἷς ἄνθρωπος
ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ
ἔθνος ἀπόληται. **51** τοῦτο δὲ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
οὐκ εἶπεν, ἀλλ᾽ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ
ἐκείνου ἐπροφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν (ὁ *k*)
Ἰησοῦς ἀποθνῄσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, **52**
καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον ἀλλ᾽ ἵνα
καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα
συναγάγῃ εἰς ἕν. **53** ἀπ᾽ ἐκείνης οὖν
τῆς ἡμέρας (ἐβουλεύσαντο *N(k)O*) ἵνα
ἀποκτείνωσιν αὐτόν. **54** (Ὁ *no*) οὖν
Ἰησοῦς οὐκέτι οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει
ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλ᾽ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς
τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου εἰς Ἐφραὶμ
λεγομένην πόλιν, κἀκεῖ κἀκεῖ (ἔμεινεν
N(k)O) μετὰ τῶν μαθητῶν (αὐτοῦ. *k*)
55 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων,
καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ
τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα ἵνα ἁγνίσωσιν
ἑαυτούς. **56** ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ
ἔλεγον μετ᾽ ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες·
τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν;
57 δεδώκεισαν δὲ (καὶ *k*) οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ Φαρισαῖοι (ἐντολὰς *N(K)O*) ἵνα ἐάν
τις γνῷ ποῦ ἐστιν μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν
αὐτόν.

12 Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ
πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν
Λάζαρος (ὁ τεθνηκώς *KO*) ὃν ἤγειρεν ἐκ
νεκρῶν (ὁ *o*) (Ἰησοῦς. *NO*) **2** ἐποίησαν
οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα
διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν (ἐκ *no*)

τῶν (ἀνακειμένων *N(K)O*) (σὺν *N(k)O*)
αὐτῷ. 3 ἡ οὖν Μαριὰμ λαβοῦσα λίτραν
μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου ἤλειψεν
τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖς
θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία
ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. 4 λέγει
(δὲ *N(k)O*) Ἰούδας (Σίμωνος *K*) (ὁ *no*)
Ἰσκαριώτης εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ
μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· 5 διὰ τί τοῦτο
τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων
καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; 6 εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ
ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ᾽
ὅτι κλέπτης ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον (ἔχων
N(k)O) (καὶ *k*) τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν.
7 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτήν, (ἵνα
NO) εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου
(τηρήσῃ *N(k)O*) αὐτό· 8 τοὺς πτωχοὺς
γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ᾽ ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ
πάντοτε ἔχετε. 9 Ἔγνω οὖν (ὁ *no*) ὄχλος
πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστιν,
καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον ἀλλ᾽
ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ
νεκρῶν. 10 ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς
ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, 11 ὅτι
πολλοὶ δι᾽ αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων
καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. 12 Τῇ
ἐπαύριον (ὁ *no*) ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν
εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ
Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, 13 ἔλαβον τὰ βαΐα
τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν
αὐτῷ καὶ (ἐκραύγαζον· *N(k)O*) ὡσαννά,
εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι
κυρίου (καὶ *no*) ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.
14 Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν
ἐπ᾽ αὐτό, καθώς ἐστιν γεγραμμένον· 15
μὴ φοβοῦ θυγάτηρ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς
σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.
16 ταῦτα (δὲ *k*) οὐκ ἔγνωσαν αὐτοῦ οἱ
μαθηταὶ τὸ πρῶτον, ἀλλ᾽ ὅτε ἐδοξάσθη (ὁ
k) Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν
ἐπ᾽ αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν
αὐτῷ. 17 Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν
μετ᾽ αὐτοῦ, ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν
ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ
νεκρῶν. 18 διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ
ὁ ὄχλος, ὅτι (ἤκουσαν *N(k)O*) τοῦτο
αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. 19 Οἱ οὖν
Φαρισαῖοι εἶπαν πρὸς ἑαυτούς· θεωρεῖτε ὅτι
οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; ἴδε ὁ κόσμος (ὅλος
O) ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν. 20 Ἦσαν δὲ
Ἕλληνές τινες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα
προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. 21 οὗτοι οὖν
προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς
Γαλιλαίας καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες·
κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. 22 ἔρχεται
(ὁ *no*) Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ,
(καὶ πάλιν *k*) (ἔρχεται *no*) Ἀνδρέας καὶ
Φίλιππος (καὶ *no*) λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ. 23
ὁ δὲ Ἰησοῦς (ἀποκρίνεται *N(k)O*) αὐτοῖς
λέγων· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24 ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν· ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν
εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει·
ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει.
25 ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ (ἀπολλύει
N(k)O) αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον
φυλάξει αὐτήν. **(aiōnios g166)** 26 Ἐάν ἐμοί τις
διακονῇ, ἐμοὶ ἀκολουθείτω· καὶ ὅπου εἰμὶ
ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται. (καὶ
k) ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν
ὁ πατήρ. 27 Νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται,

καὶ τί εἴπω; πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας
ταύτης; ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν
ὥραν ταύτην. **28** πάτερ, δόξασόν σου τὸ
ὄνομα. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·
καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. **29** ὁ οὖν
ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν
γεγονέναι. ἄλλοι ἔλεγον· ἄγγελος αὐτῷ
λελάληκεν. **30** Ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν· οὐ δι᾽ ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν ἀλλὰ
δι᾽ ὑμᾶς. **31** νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου
τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου
ἐκβληθήσεται ἔξω, **32** κἀγὼ κἀγὼ (ἐὰν
NK(o)) ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω
πρὸς ἐμαυτόν. **33** τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων
ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνῄσκειν. **34**
Ἀπεκρίθη (οὖν *NO*) αὐτῷ ὁ ὄχλος· ἡμεῖς
ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ χριστὸς
μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς λέγεις σὺ ὅτι
δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς
ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; **(aiōn g165)**
35 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἔτι μικρὸν
χρόνον τὸ φῶς (ἐν ὑμῖν *N(k)O*) ἐστιν.
περιπατεῖτε (ὡς *N(k)O*) τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα
μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν
ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. **36**
(ὡς *N(k)O*) τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς
τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. ταῦτα
ἐλάλησεν (ὁ *k*) Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν
ἐκρύβη ἀπ᾽ αὐτῶν. **37** Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ
σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν
οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν, **38** ἵνα ὁ λόγος
Ἠσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ ὃν εἶπεν·
κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ
βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; **39** διὰ
τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν, ὅτι πάλιν
εἶπεν Ἠσαΐας· **40** τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς
ὀφθαλμοὺς καὶ (ἐπώρωσεν *N(k)O*) αὐτῶν
τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς
καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ καὶ (στραφῶσιν
N(k)O) καὶ (ἰάσομαι *N(k)O*) αὐτούς. **41**
Ταῦτα εἶπεν Ἠσαΐας (ὅτι *N(K)O*) εἶδεν
τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ.
42 ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων
πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ
τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ
ἀποσυνάγωγοι γένωνται. **43** ἠγάπησαν γὰρ
τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ
τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. **44** Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν
καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει
εἰς ἐμὲ ἀλλ᾽ εἰς τὸν πέμψαντά με· **45** καὶ ὁ
θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. **46**
ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς
ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ.
47 καὶ ἐάν τίς μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων
καὶ μὴ (φυλάξῃ, *N(k)O*) ἐγὼ οὐ κρίνω
αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον
ἀλλ᾽ ἵνα σώσω τὸν κόσμον. **48** ὁ ἀθετῶν
ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει
τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα,
ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
49 ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ᾽
ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτός μοι ἐντολὴν
(δέδωκεν *N(k)O*) τί εἴπω καὶ τί λαλήσω.
50 καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός
ἐστιν. ἃ οὖν ἐγὼ λαλῶ, καθὼς εἴρηκέν μοι
ὁ πατήρ, οὕτως λαλῶ. **(aiōnios g166)**

13 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ
Ἰησοῦς ὅτι (ἦλθεν *N(k)O*) αὐτοῦ ἡ
ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς
τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν
τῷ κόσμῳ εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς. **2** καὶ
δείπνου (γινομένου, *N(k)O*) τοῦ διαβόλου

ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν ἵνα
παραδοῖ αὐτὸν (Ἰούδας *N(k)O*) Σίμωνος
(Ἰσκαριώτου, *NK(o)*) 3 εἰδὼς (ὁ *k*)
(Ἰησοῦς *K*) ὅτι πάντα (ἔδωκεν *N(k)O*)
αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι
ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν
ὑπάγει, 4 ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ
τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον
διέζωσεν ἑαυτόν. 5 εἶτα βάλλει ὕδωρ
εἰς τὸν νιπτῆρα καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς
πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ
λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος. 6 Ἔρχεται οὖν
πρὸς Σίμωνα Πέτρον· (καὶ *k*) λέγει αὐτῷ
(ἐκεῖνος· *ko*) κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς
πόδας; 7 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ·
ὃ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ
δὲ μετὰ ταῦτα. 8 λέγει αὐτῷ Πέτρος· οὐ
μὴ νίψῃς μου τοὺς πόδας εἰς τὸν αἰῶνα.
Ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Ἰησοῦς αὐτῷ· ἐὰν μὴ
νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ᾽ ἐμοῦ. (aiōn
g165) 9 λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε,
μὴ τοὺς πόδας μου μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς
χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. 10 Λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· ὁ λελουμένος οὐκ ἔχει χρείαν (εἰ
no) (μὴ *N(K)O*) τοὺς πόδας νίψασθαι,
ἀλλ᾽ ἔστιν καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροί
ἐστε ἀλλ᾽ οὐχὶ πάντες. 11 ᾔδει γὰρ τὸν
παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν (ὅτι
no) οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε. 12 Ὅτε οὖν
ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβεν τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ καὶ (ἀνέπεσεν *N(k)O*) πάλιν,
εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν;
13 ὑμεῖς φωνεῖτέ με· ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ
κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. 14 εἰ οὖν
ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας ὁ κύριος καὶ ὁ
διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων
νίπτειν τοὺς πόδας· 15 ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα
ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ
ὑμεῖς ποιῆτε. 16 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν·
οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ
οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος
αὐτόν. 17 εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε
ἐὰν ποιῆτε αὐτά. 18 οὐ περὶ πάντων ὑμῶν
λέγω· ἐγὼ οἶδα (τίνας *N(k)O*) ἐξελεξάμην·
ἀλλ᾽ ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· ὁ τρώγων (μετ᾽
k) (μου *N(k)O*) τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ᾽
ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. 19 Ἀπ᾽ ἄρτι λέγω
ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα (πιστεύσητε
NK(o)) ὅταν γένηται ὅτι ἐγώ εἰμι. 20
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὁ λαμβάνων (ἄν
N(k)O) τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ
ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά
με. 21 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ
πνεύματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν· ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει
με. 22 ἔβλεπον (οὖν *KO*) εἰς ἀλλήλους
οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει.
23 Ἦν (δὲ *k*) ἀνακείμενος εἷς (ἐκ *no*)
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ
Ἰησοῦ ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· 24 νεύει οὖν
τούτῳ Σίμων Πέτρος (καὶ λέγει αὐτῷ *o*)
(πυθέσθαι *NK(o)*) τίς ἂν (εἴη *NK(o)*)
περὶ οὗ λέγει. 25 (ἀναπεσὼν οὖν *N(k)O*)
ἐκεῖνος (οὕτως *NO*) ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ
Ἰησοῦ λέγει αὐτῷ· κύριε, τίς ἐστιν; 26
ἀποκρίνεται (οὖν *O*) ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνός
ἐστιν ᾧ ἐγὼ (βάψω *N(k)O*) τὸ ψωμίον
(καὶ *no*) (δώσω *N(k)O*) (αὐτῷ. *no*)
(καὶ *k*) (βάψας *N(k)O*) (οὖν *NO*) τὸ
ψωμίον (λαμβάνει καὶ *NO*) δίδωσιν Ἰούδᾳ
Σίμωνος (Ἰσκαριώτου. *N(k)O*) 27 καὶ μετὰ
τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ

σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὃ ποιεῖς,
ποίησον τάχιον. 28 τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω
τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ. 29
τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον
εἶχεν (ὁ *k*) Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν
ἑορτήν, ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. 30 λαβὼν
οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος ἐξῆλθεν εὐθύς· ἦν
δὲ νύξ. 31 Ὅτε οὖν ἐξῆλθεν, λέγει (ὁ *k*)
Ἰησοῦς· νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου,
καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, 32 εἰ ὁ
θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ καὶ ὁ θεὸς δοξάσει
αὐτὸν ἐν (αὐτῷ *N(k)O*) καὶ εὐθὺς δοξάσει
αὐτόν. 33 τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ’ ὑμῶν εἰμι.
ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις
ὅτι ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε
ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. 34 Ἐντολὴν
καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους,
καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε
ἀλλήλους. 35 ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες
ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε
ἐν ἀλλήλοις. 36 λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος·
κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ἀπεκρίθη αὐτῷ (ὁ *k*)
Ἰησοῦς· ὅπου ὑπάγω οὐ δύνασαί μοι νῦν
ἀκολουθῆσαι· ἀκολουθήσεις δὲ ὕστερον
(μοι. *k*) 37 λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· κύριε, διὰ
τί οὐ δύναμαί σοι (ἀκολουθῆσαι *NK(o)*)
ἄρτι; τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. 38
(ἀποκρίνεται *N(k)O*) (αὐτῷ ὁ *k*) Ἰησοῦς·
τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν
ἀμὴν λέγω σοι· οὐ μὴ ἀλέκτωρ (φωνήσῃ
N(k)O) ἕως οὗ (ἀρνήσῃ *N(k)O*) με τρίς.

14 Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία·
πιστεύετε εἰς τὸν θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ
πιστεύετε. 2 ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου
μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν·
(ὅτι *no*) πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν.
3 καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω τόπον
ὑμῖν, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι
ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ
καὶ ὑμεῖς ἦτε. 4 καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω
οἴδατε (καὶ *k*) τὴν ὁδόν (οἴδατε. *k*) 5
Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ
ὑπάγεις· (καὶ *k*) πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν
(εἰδέναι; *NK(o)*) 6 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή.
οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι’
ἐμοῦ. 7 εἰ (ἐγνώκατέ *N(k)O*) με, καὶ τὸν
πατέρα μου (ἂν *ko*) (γνώσεσθε· *N(k)(o)*)
καὶ ἀπ’ ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἑωράκατε
αὐτόν. 8 λέγει αὐτῷ Φίλιππος· κύριε,
δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν.
9 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· (τοσούτῳ χρόνῳ
N(k)O) μεθ’ ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς
με, Φίλιππε; ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακεν τὸν
πατέρα· (καὶ *ko*) πῶς σὺ λέγεις· δεῖξον
ἡμῖν τὸν πατέρα; 10 οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ
ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν;
τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ (λέγω *N(k)O*) ὑμῖν ἀπ’
ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ (ὁ *ko*)
ἐν ἐμοὶ μένων (αὐτὸς *k*) ποιεῖ τὰ ἔργα
(αὐτοῦ. *NO*) 11 πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ
ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή,
διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε (μοι. *ko*) 12
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ,
τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος κἀκεῖνος
ποιήσει καὶ μείζονα τούτων ποιήσει, ὅτι
ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα (μου *k*) πορεύομαι.
13 καὶ (ὅ τι *NK(o)*) ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ
ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ
πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. 14 ἐάν τι αἰτήσητέ (με
NO) ἐν τῷ ὀνόματί μου, (ἐγὼ *NK(o)*)

ποιήσω. 15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς
τὰς ἐμὰς (τηρήσετε. *N(k)O*) 16 κἀγὼ
κἀγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον
παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μεθ’ ὑμῶν
εἰς τὸν αἰῶνα (ᾖ, *N(k)O*) **(aiōn g165)** 17 τὸ
πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται
λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει
(αὐτό· *ko*) ὑμεῖς (δὲ *ko*) γινώσκετε
αὐτό, ὅτι παρ’ ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν (ἔσται.
NK(O)) 18 οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς,
ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. 19 Ἔτι μικρὸν καὶ ὁ
κόσμος με οὐκέτι οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς
δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς
(ζήσετε. *N(k)O*) 20 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου
καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ κἀγὼ κἀγὼ ἐν ὑμῖν. 21 Ὁ
ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς,
ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με
ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου· κἀγὼ
κἀγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ
ἐμαυτόν. 22 Λέγει αὐτῷ Ἰούδας οὐχ ὁ
Ἰσκαριώτης· κύριε, (καὶ *no*) τί γέγονεν
ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ
οὐχὶ τῷ κόσμῳ; 23 Ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον
μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει
αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ
μονὴν παρ’ αὐτῷ (ποιησόμεθα. *N(k)O*)
24 ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ
τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν
ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός. 25
Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ’ ὑμῖν μένων·
26 ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου,
ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει
ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν (ἐγώ. *no*) 27
Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν
δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν,
ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν
ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω. 28 ἠκούσατε ὅτι
ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς
ὑμᾶς. εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι (εἶπον
k) πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι ὁ
πατὴρ (μου *ko*) μείζων μού ἐστιν. 29
καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα
ὅταν γένηται, πιστεύσητε. 30 Οὐκέτι Οὐκέτι
πολλὰ λαλήσω μεθ’ ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ
τοῦ κόσμου (τούτου *k*) ἄρχων, καὶ ἐν
ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν, 31 ἀλλ’ ἵνα γνῷ ὁ
κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς
(ἐνετείλατό *NK(o)*) μοι ὁ πατήρ, οὕτως
ποιῶ. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

15 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ
ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστιν. 2 πᾶν
κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν αἴρει αὐτό,
καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον καθαίρει αὐτὸ
ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ. 3 ἤδη ὑμεῖς
καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα
ὑμῖν. 4 μείνατε ἐν ἐμοὶ κἀγὼ κἀγὼ ἐν
ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν
φέρειν ἀφ’ ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ (μένῃ *N(k)O*)
ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ
ἐν ἐμοὶ (μένητε. *N(k)O*) 5 ἐγώ εἰμι ἡ
ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν
ἐμοὶ κἀγὼ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει
καρπὸν πολύν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε
ποιεῖν οὐδέν. 6 ἐὰν μή τις (μένῃ *N(k)O*)
ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ
ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ
πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται. 7 ἐὰν μείνητε
ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ,
ὃ ἐὰν θέλητε (αἰτήσασθε, *N(k)O*) καὶ

γενήσεται ὑμῖν. 8 ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ
πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε καὶ
(γένησθε *N(k)O*) ἐμοὶ μαθηταί. 9 καθὼς
ἠγάπησέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ κἀγὼ ὑμᾶς
ἠγάπησα· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. 10
ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν
τῇ ἀγάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ
πατρός μου τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν
τῇ ἀγάπῃ. 11 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ
χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν (ᾖ *N(K)O*) καὶ ἡ χαρὰ
ὑμῶν πληρωθῇ. 12 αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ
ἐμὴ ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα
ὑμᾶς. 13 μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς
ἔχει ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν
φίλων αὐτοῦ. 14 ὑμεῖς φίλοι μού ἐστε ἐὰν
ποιῆτε (ἃ *n(o)*) (ὅσα *K*) ἐγὼ ἐντέλλομαι
ὑμῖν. 15 οὐκέτι οὐκέτι λέγω ὑμᾶς δούλους,
ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ
κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα
ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα
ὑμῖν. 16 Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ'
ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα
ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ
καρπὸς ὑμῶν μένῃ· ἵνα (ὅ τι *NK(o)*) ἂν
αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου,
δῷ ὑμῖν. 17 Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν ἵνα
ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 18 εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς
μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν
μεμίσηκεν. 19 εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ
κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ
κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην
ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς
ὁ κόσμος. 20 μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ
ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων
τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς
διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν
καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. 21 ἀλλὰ
ταῦτα πάντα ποιήσουσιν (εἰς *no*) (ὑμᾶς
N(k)O) διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδασιν
τὸν πέμψαντά με. 22 Εἰ μὴ ἦλθον καὶ
ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν
δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρτίας
αὐτῶν. 23 ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου
μισεῖ. 24 εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ
οὐδεὶς ἄλλος (ἐποίησεν, *N(k)O*) ἁμαρτίαν
οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν καὶ
μεμισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου·
25 ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ
νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος ὅτι ἐμίσησάν
με δωρεάν. 26 Ὅταν (δὲ *ko*) ἔλθῃ ὁ
παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ
πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ
πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει
περὶ ἐμοῦ· 27 καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι
ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε.

16 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ
σκανδαλισθῆτε. 2 ἀποσυναγώγους
ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ
ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν
τῷ θεῷ. 3 καὶ ταῦτα ποιήσουσιν (ὑμῖν,
k) ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ
ἐμέ. 4 ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν
ἔλθῃ ἡ ὥρα (αὐτῶν, *no*) μνημονεύητε
αὐτῶν ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. ταῦτα δὲ ὑμῖν
ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην.
5 νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με,
καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· ποῦ ὑπάγεις;
6 ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη
πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. 7 ἀλλ' ἐγὼ
τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν ἵνα
ἐγὼ ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ (ἐγὼ *o*) μὴ ἀπέλθω,
ὁ παράκλητος (οὐκ ἐλεύσεται *NK(o)*)

πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν
πρὸς ὑμᾶς. **8** καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν
κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης
καὶ περὶ κρίσεως. **9** περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι
οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· **10** περὶ δικαιοσύνης
δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα (μου *k*) ὑπάγω,
καὶ οὐκέτι οὐκέτι θεωρεῖτέ με· **11** περὶ
δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου
τούτου κέκριται. **12** Ἔτι πολλὰ ἔχω ὑμῖν
λέγειν, ἀλλ’ οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι.
13 ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς
ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς (ἐν τῇ ἀληθείᾳ
πάσῃ. *N(k)O*) οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ’ ἑαυτοῦ,
ἀλλ’ ὅσα (ἂν *k*) (ἀκούσει *N(k)(o)*)
λαλήσει καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.
14 ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ
λήμψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. **15** Πάντα
ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστιν· διὰ τοῦτο εἶπον
ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ (λαμβάνει *N(k)O*) καὶ
ἀναγγελεῖ ὑμῖν. **16** μικρὸν καὶ (οὐκέτι
οὐκέτι *N(K)O*) θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν
μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με (ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς
τὸν πατέρα. *K*) **17** εἶπαν οὖν ἐκ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· τί ἐστιν
τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ
με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καὶ
ὅτι (ἐγὼ *k*) ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα;
18 ἔλεγον οὖν· τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει τὸ
μικρόν; οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. **19** Ἔγνω (οὖν
K) ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· περὶ τούτου ζητεῖτε μετ’
ἀλλήλων ὅτι εἶπον· μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ
με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; **20**
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ
θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται·
ὑμεῖς (δὲ *k*) λυπηθήσεσθε, ἀλλ’ ἡ λύπη
ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. **21** ἡ γυνὴ ὅταν
τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς·
ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι οὐκέτι
μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαράν, ὅτι
ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. **22** Καὶ
ὑμεῖς οὖν νῦν μὲν λύπην ἔχετε, πάλιν δὲ
ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία,
καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς (αἴρει *NK(o)*)
ἀφ’ ὑμῶν, **23** καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ
οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν· (ὅτι *k*) ἄν (τι *N(k)O*) αἰτήσητε τὸν
πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δώσει ὑμῖν. **24**
ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί
μου· αἰτεῖτε καὶ λήμψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν
ᾖ πεπληρωμένη. **25** Ταῦτα ἐν παροιμίαις
λελάληκα ὑμῖν· (ἀλλ’ *K*) ἔρχεται ὥρα ὅτε
οὐκέτι οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν
ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς (ἀπαγγελῶ
N(k)O) ὑμῖν. **26** ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν
τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω
ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ
ὑμῶν· **27** αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς,
ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε καὶ πεπιστεύκατε
ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ (θεοῦ *NK(O)*) ἐξῆλθον.
28 ἐξῆλθον (παρὰ *NK(o)*) τοῦ πατρὸς καὶ
ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν
κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα.
29 Λέγουσιν (αὐτῷ *k*) οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
ἴδε νῦν (ἐν *no*) παρρησίᾳ λαλεῖς καὶ
παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. **30** νῦν οἴδαμεν
ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα
τίς σε ἐρωτᾷ. ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ
θεοῦ ἐξῆλθες. **31** ἀπεκρίθη αὐτοῖς (ὁ *k*)
Ἰησοῦς· ἄρτι πιστεύετε; **32** ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα
καὶ (νῦν *k*) ἐλήλυθεν ἵνα σκορπισθῆτε
ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια κἀμὲ κἀμὲ μόνον ἀφῆτε·

καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ᾽ ἐμοῦ
ἐστιν. 33 ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ
εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἔχετε·
ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

17 Ταῦτα ἐλάλησεν (ὁ *k*) Ἰησοῦς, καὶ
(ἐπάρας *N(k)O*) τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν (καὶ *k*) εἶπεν·
πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν
υἱόν, ἵνα (καὶ *k*) ὁ υἱὸς (σου *k*) δοξάσῃ
σέ. 2 καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης
σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, (δώσῃ
NK(o)) αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. **(aiōnios
g166)** 3 αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ ἵνα
γινώσκωσιν σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν
καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. **(aiōnios
g166)** 4 ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς τὸ ἔργον
(τελειώσας *N(k)O*) ὃ δέδωκάς μοι ἵνα
ποιήσω. 5 καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ,
παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ
τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. 6 Ἐφανέρωσά
σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς (ἔδωκάς
N(k)O) μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν κἀμοὶ
κἀμοὶ αὐτοὺς (ἔδωκας *N(k)O*) καὶ τὸν
λόγον σου τετήρηκαν. 7 νῦν ἔγνωκαν ὅτι
πάντα ὅσα (δέδωκάς *NK(o)*) μοι παρὰ
σοῦ (εἰσιν· *N(k)O*) 8 ὅτι τὰ ῥήματα ἃ
(ἔδωκάς *N(k)O*) μοι δέδωκα αὐτοῖς· καὶ
αὐτοὶ ἔλαβον καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι
παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ
με ἀπέστειλας. 9 Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ·
οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ ἀλλὰ περὶ
ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσιν· 10 καὶ τὰ
ἐμὰ πάντα σά ἐστιν καὶ τὰ σὰ ἐμά· καὶ
δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. 11 καὶ οὐκέτι οὐκέτι
εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ (αὐτοὶ *N(k)O*)
ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, κἀγὼ κἀγὼ πρὸς σὲ
ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν
τῷ ὀνόματί σου (ᾧ *N(K)O*) δέδωκάς μοι
ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς (καὶ *o*) ἡμεῖς. 12 ὅτε
ἤμην μετ᾽ αὐτῶν (ἐν τῷ κόσμῳ, *K*) ἐγὼ
ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου (ᾧ
N(K)O) δέδωκάς μοι (καὶ *no*) ἐφύλαξα,
καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς
τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. 13
νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι καὶ ταῦτα λαλῶ
ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν
ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν (ἑαυτοῖς. *N(k)O*)
14 ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ
ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν
ἐκ τοῦ κόσμου καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
κόσμου. 15 οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ
τοῦ κόσμου ἀλλ᾽ ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ
τοῦ πονηροῦ. 16 ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶν
καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. 17
ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ (σου· *k*) ὁ
λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν. 18 καθὼς ἐμὲ
ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ κἀγὼ
ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον. 19 καὶ
ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ὦσιν
καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. 20 οὐ
περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον ἀλλὰ καὶ
περὶ τῶν (πιστευόντων *N(k)O*) διὰ τοῦ
λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ· 21 ἵνα πάντες ἓν
ὦσιν καθὼς σύ, (πάτερ, *NK(o)*) ἐν ἐμοὶ
κἀγὼ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν
(ἓν *KO*) ὦσιν· ἵνα ὁ κόσμος (πιστεύῃ
N(k)O) ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 22 κἀγὼ
κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα
αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς ἕν (ἐσμεν·
k) 23 ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα
ὦσιν τετελειωμένοι εἰς ἕν, (καὶ *k*) ἵνα
γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ

ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας. **24**
(Πάτερ, *NK(o)*) (ὃ *N(k)O*) δέδωκάς μοι
θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι κἀκεῖνοι
ὦσιν μετ᾽ ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν
τὴν ἐμὴν ἣν (δέδωκάς *N(k)O*) μοι, ὅτι
ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. **25**
(πάτερ *NK(o)*) δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ
ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν
ὅτι σύ με ἀπέστειλας· **26** καὶ ἐγνώρισα
αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ
ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ᾖ κἀγὼ
κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

18 Ταῦτα εἰπὼν (ὁ *ko*) Ἰησοῦς ἐξῆλθεν
σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ
χειμάρρου (τοῦ *N(k)O*) Κεδρὼν ὅπου
ἦν κῆπος εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ. **2** ᾔδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ
παραδιδοὺς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις
συνήχθη (ὁ *ko*) Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ. **3** Ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν
τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐκ
τῶν Φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ
φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. **4** Ἰησοῦς
(οὖν *NK(o)*) εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα
ἐπ᾽ αὐτὸν (ἐξῆλθεν *N(k)O*) (καὶ *no*)
(λέγει *N(k)O*) αὐτοῖς· τίνα ζητεῖτε; **5**
ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.
λέγει αὐτοῖς (ὁ *ko*) (Ἰησοῦς· *KO*) ἐγώ
εἰμι. εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς
αὐτὸν μετ᾽ αὐτῶν. **6** ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς
(ὅτι· *k*) ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω
καὶ ἔπεσαν χαμαί. **7** Πάλιν οὖν ἐπηρώτησεν
αὐτούς· τίνα ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν· Ἰησοῦν
τὸν Ναζωραῖον. **8** ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Ἰησοῦς·
εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι. εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε,
ἄφετε τούτους ὑπάγειν· **9** ἵνα πληρωθῇ ὁ
λόγος ὃν εἶπεν ὅτι οὓς δέδωκάς μοι οὐκ
ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. **10** Σίμων οὖν
Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν αὐτὴν
καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ
ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ (ὠτάριον *N(k)O*) τὸ
δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος.
11 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· βάλε
τὴν μάχαιραν (σου *k*) εἰς τὴν θήκην. τὸ
ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατὴρ οὐ μὴ
πίω αὐτό; **12** Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος
καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον
τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτὸν **13** καὶ
(ἤγαγον *N(k)O*) (αὐτὸν *k*) πρὸς Ἄνναν
πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα ὃς
ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. **14** ἦν
δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις
ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον (ἀποθανεῖν
N(k)O) ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. **15** Ἠκολούθει
δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος καὶ (ὁ *ko*)
ἄλλος μαθητής. ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν
γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ καὶ συνεισῆλθεν τῷ
Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως. **16**
Ὁ δὲ Πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω.
ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος (ὁ *N(k)O*)
(ἦν *k*) γνωστὸς (τοῦ ἀρχιερέως *N(k)O*)
καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ καὶ εἰσήγαγεν τὸν
Πέτρον. **17** λέγει οὖν τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ
θυρωρός· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ
ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνος· οὐκ εἰμί.
18 εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται
ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ
ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ (καὶ *no*) ὁ Πέτρος μετ᾽
αὐτῶν ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. **19** Ὁ οὖν
ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ.
20 ἀπεκρίθη αὐτῷ (ὁ *k*) Ἰησοῦς· ἐγὼ

παρρησίᾳ (λελάληκα *N(k)O*) τῷ κόσμῳ.
ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν (τῇ *k*) συναγωγῇ
καὶ ἐν τῷ ἱερῷ ὅπου (πάντες *N(K)O*)
οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ
ἐλάλησα οὐδέν. **21** τί με (ἐρωτᾷς; ἐρώτησον
N(k)O) τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα
αὐτοῖς. ἴδε οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. **22**
ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς παρεστηκὼς
τῶν ὑπηρετῶν ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ
εἰπών· οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; **23**
ἀπεκρίθη αὐτῷ (ὁ *k*) Ἰησοῦς· εἰ κακῶς
ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ
δὲ καλῶς, τί με δέρεις; **24** Ἀπέστειλεν οὖν
αὐτὸν ὁ Ἅννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν
τὸν ἀρχιερέα. **25** ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς
καὶ θερμαινόμενος. εἶπον οὖν αὐτῷ· μὴ καὶ
σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἠρνήσατο
(οὖν *O*) ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· οὐκ εἰμί. **26**
λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως
συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψεν Πέτρος τὸ ὠτίον·
οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ’ αὐτοῦ;
27 πάλιν οὖν ἠρνήσατο (ὁ *k*) Πέτρος, καὶ
εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. **28** Ἄγουσιν
οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ
πραιτώριον· ἦν δὲ (πρωΐ. *N(k)O*) καὶ
αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα
μὴ μιανθῶσιν ἀλλὰ (ἵνα *K*) φάγωσιν τὸ
πάσχα. **29** ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλᾶτος (ἔξω *NO*)
πρὸς αὐτοὺς καὶ (φησίν· *N(k)O*) τίνα
κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου
τούτου; **30** ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ·
εἰ μὴ ἦν οὗτος (κακὸν *N(K)O*) (ποιῶν,
N(k)O) οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.
31 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· λάβετε
αὐτὸν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν
κρίνατε αὐτόν. εἶπον (οὖν *KO*) αὐτῷ
οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι
οὐδένα· **32** ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ
ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν
ἀποθνῄσκειν. **33** Εἰσῆλθεν οὖν πάλιν εἰς τὸ
πραιτώριον ὁ Πιλᾶτος καὶ ἐφώνησεν τὸν
Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων; **34** ἀπεκρίθη (αὐτῷ ὁ *k*)
Ἰησοῦς· ἀπὸ (σεαυτοῦ *N(k)O*) σὺ τοῦτο
λέγεις ἢ ἄλλοι εἶπόν σοι περὶ ἐμοῦ; **35**
ἀπεκρίθη ὁ Πιλᾶτος· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι;
τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν
σε ἐμοί· τί ἐποίησας; **36** Ἀπεκρίθη (ὁ *k*)
Ἰησοῦς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ
τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται
οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἂν ἵνα μὴ παραδοθῶ
τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ
οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. **37** Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ
Πιλᾶτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη
ὁ Ἰησοῦς· σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς εἰμι (ἐγώ.
k) ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο
ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον ἵνα μαρτυρήσω τῇ
ἀληθείᾳ. πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει
μου τῆς φωνῆς. **38** Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος·
τί ἐστιν ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν
ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ λέγει
αὐτοῖς· ἐγὼ οὐδεμίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ
αἰτίαν. **39** ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα
ἀπολύσω ὑμῖν ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν
ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;
40 ἐκραύγασαν οὖν πάλιν (πάντες *ko*)
λέγοντες· μὴ τοῦτον ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν·
ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής.

19 Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλᾶτος τὸν
Ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσεν. **2** καὶ
οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ

ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ καὶ
ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτὸν 3
(καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν *NO*) καὶ ἔλεγον·
χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. καὶ
ἐδίδοσαν αὐτῷ ῥαπίσματα. 4 (Καὶ *no*)
ἐξῆλθεν (οὖν *K*) πάλιν ἔξω ὁ Πιλᾶτος
καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω,
ἵνα γνῶτε ὅτι οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν
αὐτῷ. 5 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω φορῶν
τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν
ἱμάτιον. καὶ λέγει αὐτοῖς· (ἰδοὺ *N(k)O*)
ὁ ἄνθρωπος. 6 ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν
λέγοντες· σταύρωσον σταύρωσον (αὐτόν.
k) Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· λάβετε αὐτὸν
ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω
ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 7 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ
Ἰουδαῖοι· ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ
τὸν νόμον (ἡμῶν *k*) ὀφείλει ἀποθανεῖν,
ὅτι υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν. 8 Ὅτε
οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον
μᾶλλον ἐφοβήθη 9 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ
πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ·
πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ
ἔδωκεν αὐτῷ. 10 λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος·
ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω
ἀπολῦσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί
σε; 11 ἀπεκρίθη (αὐτῷ *N(K)O*) Ἰησοῦς·
οὐκ εἶχες ἐξουσίαν κατ᾽ ἐμοῦ οὐδεμίαν, εἰ
μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο
ὁ (παραδούς *N(k)O*) μέ σοι μείζονα
ἁμαρτίαν ἔχει. 12 ἐκ τούτου ὁ Πιλᾶτος
ἐζήτει ἀπολῦσαι αὐτόν. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι
(ἐκραύγασαν *N(k)O*) λέγοντες· ἐὰν τοῦτον
ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος. πᾶς ὁ
βασιλέα (ἑαυτὸν *N(k)O*) ποιῶν ἀντιλέγει
τῷ Καίσαρι. 13 Ὁ οὖν Πιλᾶτος ἀκούσας
(τῶν λόγων τούτων *N(k)O*) ἤγαγεν ἔξω
τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ (τοῦ *k*)
βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον,
Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθα. 14 ἦν δὲ παρασκευὴ
τοῦ πάσχα, ὥρα (ἦν ὡς *N(k)O*) ἕκτη.
καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· ἴδε ὁ βασιλεὺς
ὑμῶν. 15 (οἱ δὲ *k*) ἐκραύγασαν (οὖν *NO*)
(ἐκεῖνοι· *no*) ἆρον ἆρον, σταύρωσον
αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· τὸν βασιλέα
ὑμῶν σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς·
οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. 16 Τότε
οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ.
παρέλαβον (οὖν *N(K)O*) τὸν Ἰησοῦν (καὶ
K) (ἀπήγαγον· *K(o)*) 17 καὶ βαστάζων
(ἑαυτῷ *N(k)O*) τὸν σταυρὸν ἐξῆλθεν εἰς
(τὸν *NK(o)*) λεγόμενον κρανίου τόπον,
(ὃ *N(k)O*) λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθα, 18
ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν καὶ μετ᾽ αὐτοῦ
ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον
δὲ τὸν Ἰησοῦν. 19 Ἔγραψεν δὲ καὶ
τίτλον ὁ Πιλᾶτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ
σταυροῦ. ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ
Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 20
τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν
τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος
τῆς πόλεως ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς·
καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ῥωμαϊστί,
Ἑλληνιστί. 21 ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ
οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· μὴ γράφε· ὁ
βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ᾽ ὅτι ἐκεῖνος
εἶπεν· βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. 22
ἀπεκρίθη ὁ Πιλᾶτος· ὃ γέγραφα, γέγραφα.
23 Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν
τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ
ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ

μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτὼν
ἄραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι’ ὅλου.
24 εἶπαν οὖν πρὸς ἀλλήλους· μὴ σχίσωμεν
αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος
ἔσται· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα·
διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ
ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ
μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν, **25**
Εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ
ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς
αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία
ἡ Μαγδαληνή. **26** Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν
μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν
ἠγάπα, λέγει τῇ μητρί (αὐτοῦ· *k*) γύναι,
(ἴδε *N(k)O*) ὁ υἱός σου. **27** εἶτα λέγει τῷ
μαθητῇ· (ἴδε *N(k)O*) ἡ μήτηρ σου. καὶ ἀπ’
ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν
εἰς τὰ ἴδια. **28** Μετὰ τοῦτο (εἰδὼς *NK(o)*)
ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤδη πάντα τετέλεσται, ἵνα
τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ. **29** σκεῦος
(οὖν *K*) ἔκειτο ὄξους μεστόν. σπόγγον
(οὖν μεστὸν τοῦ *N(K)O*) ὄξους (καὶ *k*)
ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ
τῷ στόματι. **30** ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· τετέλεσται. καὶ κλίνας
τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα. **31**
Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, ἵνα
μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα
ἐν τῷ σαββάτῳ, ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα
ἐκείνου τοῦ σαββάτου, ἠρώτησαν τὸν
Πιλᾶτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη
καὶ ἀρθῶσιν. **32** ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται
καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ
τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ. **33**
ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον ἤδη
αὐτὸν τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ
σκέλη, **34** ἀλλ’ εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ
αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ ἐξῆλθεν
εὐθὺς αἷμα καὶ ὕδωρ. **35** καὶ ὁ ἑωρακὼς
μεμαρτύρηκεν καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστιν
ἡ μαρτυρία καὶ ἐκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ
λέγει, ἵνα (καὶ *no*) ὑμεῖς (πιστεύσητε.
NK(o)) **36** ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ
πληρωθῇ· ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται (ἀπ’
o) αὐτοῦ. **37** καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ
λέγει· ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. **38** Μετὰ
δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πιλᾶτον (ὁ *k*)
Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἁριμαθαίας ὢν μαθητὴς τοῦ
Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν
Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. καὶ
ἐπέτρεψεν ὁ Πιλᾶτος. ἦλθεν οὖν καὶ ἦρεν
τὸ σῶμα (αὐτοῦ. *N(K)O*) **39** ἦλθεν δὲ καὶ
Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς (τὸν *k*) (αὐτὸν
N(K)O) νυκτὸς τὸ πρῶτον φέρων (μίγμα
NK(O)) σμύρνης καὶ ἀλόης (ὡς *N(k)O*)
λίτρας ἑκατόν. **40** ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ (ἐν *o*) ὀθονίοις
μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶν
τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. **41** Ἦν δὲ ἐν
τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος καὶ ἐν τῷ
κήπῳ μνημεῖον καινὸν ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς
(ἦν *no*) (τεθειμένος. *N(k)O*) **42** ἐκεῖ οὖν
διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι
ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

20 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ
Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωῒ σκοτίας ἔτι
οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον καὶ βλέπει τὸν λίθον
ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. **2** τρέχει οὖν
καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς
τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς
καὶ λέγει αὐτοῖς· ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ
μνημείου, καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν

αὐτόν. 3 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος
μαθητὴς καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον·
4 ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος
μαθητὴς προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου
καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, 5
καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια,
οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. 6 Ἔρχεται οὖν (καὶ
no) Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ καὶ
εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ
ὀθόνια κείμενα 7 καὶ τὸ σουδάριον ὃ ἦν ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων
κείμενον ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς
ἕνα τόπον. 8 Τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος
μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον
καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν· 9 οὐδέπω γὰρ
ᾔδεισαν τὴν γραφὴν ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ
νεκρῶν ἀναστῆναι. 10 ἀπῆλθον οὖν πάλιν
πρὸς (αὐτοὺς *N(k)O*) οἱ μαθηταί. 11
Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς (τῷ μνημείῳ
N(k)O) ἔξω κλαίουσα. ὡς οὖν ἔκλαιεν,
παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, 12 καὶ θεωρεῖ
δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους
ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸς τοῖς
ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
13 καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· γύναι, τί
κλαίεις; λέγει αὐτοῖς· ὅτι ἦραν τὸν κύριόν
μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.
14 (Καὶ *k*) ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς
τὰ ὀπίσω καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα
καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι (ὁ *k*) Ἰησοῦς ἐστιν.
15 λέγει αὐτῇ (ὁ *k*) Ἰησοῦς· γύναι, τί
κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι
ὁ κηπουρός ἐστιν λέγει αὐτῷ· κύριε, εἰ
σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας
αὐτόν, κἀγὼ κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. 16 λέγει
αὐτῇ (ὁ *k*) Ἰησοῦς· (Μαριάμ. *N(k)O*)
στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ (Ἑβραϊστί·
NO) ραββουνι, ὃ λέγεται, διδάσκαλε. 17
λέγει αὐτῇ (ὁ *k*) Ἰησοῦς· μή μου ἅπτου·
οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα
(μου. *ko*) πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς
μου καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· ἀναβαίνω πρὸς τὸν
πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεόν
μου καὶ θεὸν ὑμῶν. 18 Ἔρχεται Μαριὰμ
ἡ Μαγδαληνὴ (ἀγγέλλουσα *N(k)O*) τοῖς
μαθηταῖς ὅτι (ἑώρακα *N(K)O*) τὸν κύριον,
καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ. 19 Οὔσης οὖν ὀψίας
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ (τῶν *k*) σαββάτων
καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν
οἱ μαθηταὶ (συνηγμένοι *K*) διὰ τὸν φόβον
τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη
εἰς τὸ μέσον καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη
ὑμῖν. 20 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν (καὶ *O*)
τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν (αὐτοῦ *k*)
αὐτοῖς. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες
τὸν κύριον. 21 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς
πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν
με ὁ πατὴρ κἀγὼ κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. 22
καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν καὶ λέγει
αὐτοῖς· λάβετε πνεῦμα ἅγιον. 23 ἄν τινων
ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, (ἀφέωνται *N(k)O*)
αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. 24
Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ λεγόμενος
Δίδυμος οὐκ ἦν μετ’ αὐτῶν ὅτε ἦλθεν
(ὁ *k*) Ἰησοῦς. 25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ
ἄλλοι μαθηταί· ἑωράκαμεν τὸν κύριον. ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν
αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω τὸν
δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων
καὶ βάλω μου τὴν χεῖρα εἰς τὴν πλευρὰν
αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. 26 Καὶ μεθ’ ἡμέρας
ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ

καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν. **27** εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. **28** (Καὶ *k*) ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. **29** λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἑώρακάς με (Θωμᾷ *k*) πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες. **30** Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. **31** ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα (πιστεύσητε *NK(o)*) ὅτι (ὁ *k*) Ἰησοῦς ἐστιν ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

21 Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως. **2** ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. **3** λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· ὑπάγω ἁλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ· ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ἐξῆλθον καὶ (ἐνέβησαν *N(k)O*) εἰς τὸ πλοῖον (εὐθύς, *K*) καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν. **4** πρωΐας δὲ ἤδη (γενομένης *NK(o)*) ἔστη (ὁ *k*) Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν. **5** Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· οὔ. **6** ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον καὶ εὑρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσαι (ἴσχυον *N(k)O*) ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. **7** λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· ὁ κύριός ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστιν τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυμνός, καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. **8** οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον· οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. **9** Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. **10** λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. **11** ἀνέβη (οὖν *NO*) Σίμων Πέτρος καὶ εἵλκυσεν τὸ δίκτυον (εἰς τὴν γῆν *N(k)O*) μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. **12** Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ἀριστήσατε. οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν· σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ κύριός ἐστιν. **13** Ἔρχεται (οὖν *K*) (ὁ *ko*) Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. **14** τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη (ὁ *ko*) Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς (αὐτοῦ *k*) ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν. **15** Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων (Ἰωάννου, *N(K)O*) ἀγαπᾷς με πλέον τούτων; λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ ἀρνία μου. **16** λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων (Ἰωάννου, *N(K)O*) ἀγαπᾷς με; λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε,

σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· ποίμαινε
τὰ πρόβατά μου. 17 λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον·
Σίμων (Ἰωάννου, *N(K)O*) φιλεῖς με;
ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ
τρίτον· φιλεῖς με; καὶ (λέγει *N(k)O*) αὐτῷ·
κύριε, πάντα σὺ οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι
φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· βόσκε τὰ
πρόβατά μου. 18 ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι·
ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ
περιεπάτεις ὅπου ἤθελες. ὅταν δὲ γηράσῃς,
ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε
ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. 19 τοῦτο
δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει
τὸν θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ·
ἀκολούθει μοι. 20 Ἐπιστραφεὶς (δὲ *k*) ὁ
Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ
Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν
τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν·
κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; 21 τοῦτον
(οὖν *NO*) ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ·
κύριε, οὗτος δὲ τί; 22 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί
πρὸς σέ; σύ μοι ἀκολούθει. 23 Ἐξῆλθεν
οὖν οὗτος ὁ λόγος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι
ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνῄσκει· (καὶ
k) οὐκ εἶπεν (δὲ *no*) αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς
ὅτι οὐκ ἀποθνῄσκει, ἀλλ' ἐὰν αὐτὸν θέλω
μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; 24 οὗτός
ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων
καὶ (ὁ *no*) γράψας ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι
ἀληθὴς αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν. 25 Ἔστιν
δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ (ἃ *N(k)O*) ἐποίησεν ὁ
Ἰησοῦς ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδ'
αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον (χωρῆσαι *NK(o)*)
τὰ γραφόμενα βιβλία. (ἀμήν *KO*)

Πραξεις

1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην
περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο
ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν 2 ἄχρι
ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις
διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο
ἀνελήμφθη. 3 οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν
ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς
τεκμηρίοις, δι᾽ ἡμερῶν τεσσεράκοντα
ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς
βασιλείας τοῦ θεοῦ. 4 καὶ συναλιζόμενος
παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων
μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν
ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς ἣν ἠκούσατέ
μου· 5 ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι,
ὑμεῖς δὲ ἐν πνεύματι βαπτισθήσεσθε ἁγίῳ
οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. 6 Οἱ
μὲν οὖν συνελθόντες (ἠρώτων *N(k)O*)
αὐτὸν λέγοντες· κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ
τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ
Ἰσραήλ; 7 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· οὐχ
ὑμῶν ἐστιν γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς
οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, 8
ἀλλὰ λήμψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ
ἁγίου πνεύματος ἐφ᾽ ὑμᾶς καὶ ἔσεσθέ (μου
N(K)O) μάρτυρες ἔν τε Ἰερουσαλὴμ καὶ
ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ
ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. 9 καὶ ταῦτα εἰπὼν
βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη καὶ νεφέλη
ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτῶν. 10 καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς
τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ
ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν
(ἐσθήσεσι λευκαῖς, *N(k)O*) 11 οἳ καὶ εἶπαν·
ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε (ἐμβλέποντες
NK(o)) εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς
ὁ ἀναλημφθεὶς ἀφ᾽ ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν
οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε
αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. 12
Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους
τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν ἐγγὺς
Ἰερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον ὁδόν. 13 καὶ ὅτε
εἰσῆλθον, εἰς τὸ ὑπερῷον ἀνέβησαν οὗ ἦσαν
καταμένοντες, ὅ τε Πέτρος καὶ Ἰωάννης
καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ
Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Μαθθαῖος,
Ἰάκωβος Ἁλφαίου καὶ Σίμων ὁ ζηλωτὴς
καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. 14 Οὗτοι πάντες
ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ
προσευχῇ (καὶ τῇ δεήσει *K*) σὺν γυναιξὶν
καὶ Μαριὰμ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ (σὺν
ko) τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. 15 Καὶ ἐν
ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν
μέσῳ τῶν (ἀδελφῶν *N(K)O*) εἶπεν· ἦν
τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ (ὡσεὶ
N(k)O) ἑκατὸν εἴκοσι· 16 ἄνδρες ἀδελφοί,
ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν (ταύτην
k) ἣν (προεῖπεν *NK(o)*) τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα τοῦ
γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσιν (τὸν
k) Ἰησοῦν· 17 ὅτι κατηριθμημένος ἦν
(ἐν *N(k)O*) ἡμῖν καὶ ἔλαχεν τὸν κλῆρον
τῆς διακονίας ταύτης. 18 οὗτος μὲν οὖν
ἐκτήσατο χωρίον ἐκ (τοῦ *k*) μισθοῦ τῆς
ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησεν
μέσος καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα
αὐτοῦ, 19 καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσιν τοῖς
κατοικοῦσιν Ἰερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι
τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν
Ἁκελδαμάχ τοῦτ᾽ ἔστιν χωρίον αἵματος. 20
γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· γενηθήτω

ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος καὶ μὴ ἔστω ὁ
κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν
αὐτοῦ (λαβέτω *N(k)O*) ἕτερος. 21 δεῖ οὖν
τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ
χρόνῳ (ἐν *k*) ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν
ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, 22 ἀρξάμενος
ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς
ἡμέρας ἧς ἀνελήμφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα
τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ σὺν ἡμῖν γενέσθαι
ἕνα τούτων. 23 καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ
τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν ὃς ἐπεκλήθη
Ἰοῦστος καὶ Μαθθίαν. 24 καὶ προσευξάμενοι
εἶπαν· σὺ κύριε καρδιογνῶστα πάντων,
ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν
δύο ἕνα 25 λαβεῖν τὸν (τόπον *N(k)O*)
τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς (ἀφ'
N(k)O) ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι
εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. 26 καὶ ἔδωκαν
κλήρους (αὐτοῖς *N(k)O*) καὶ ἔπεσεν ὁ
κλῆρος ἐπὶ Μαθθίαν καὶ συγκατεψηφίσθη
μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων.

2 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν
τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν (πάντες *N(k)O*)
(ὁμοῦ *N(K)O*) ἐπὶ τὸ αὐτό. 2 καὶ
ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ
φερομένης πνοῆς βιαίας καὶ ἐπλήρωσεν
ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι 3 καὶ
ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι
ὡσεὶ πυρὸς (καὶ *N(k)O*) ἐκάθισεν ἐφ' ἕνα
ἕκαστον αὐτῶν 4 καὶ ἐπλήσθησαν (πάντες
N(k)O) πνεύματος ἁγίου καὶ ἤρξαντο
λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ πνεῦμα
ἐδίδου ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς. 5 Ἦσαν δὲ
(εἰς *N(k)O*) Ἰερουσαλὴμ κατοικοῦντες
Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς
ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. 6 γενομένης
δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθεν τὸ πλῆθος
καὶ συνεχύθη, ὅτι (ἤκουον *NK(o)*) εἷς
ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων
αὐτῶν. 7 ἐξίσταντο δὲ (πάντες *KO*)
καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες (πρὸς ἀλλήλους·
K) (οὐχ *NK(o)*) ἰδοὺ (ἅπαντες *N(k)O*)
οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; 8
καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ
διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν, 9
Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται καὶ οἱ
κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν
τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν
Ἀσίαν, 10 Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν,
Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ
Κυρήνην καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι,
Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, 11 Κρῆτες καὶ
Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς
ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ;
12 ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ (διηπόρουν
N(k)O) ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· τί
(ἂν *k*) (θέλει *N(k)O*) τοῦτο εἶναι; 13
ἕτεροι δὲ (διαχλευάζοντες *N(k)O*) ἔλεγον
ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσίν. 14
Σταθεὶς δὲ (ὁ *no*) Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα
ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἀπεφθέγξατο
αὐτοῖς· ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες
Ἰερουσαλὴμ (πάντες, *N(k)O*) τοῦτο ὑμῖν
γνωστὸν ἔστω καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά
μου. 15 οὐ γὰρ ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε
οὗτοι μεθύουσιν, ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς
ἡμέρας, 16 ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον
διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ· 17 καὶ ἔσται ἐν
ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκχεῶ
ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα
καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ
θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν

ὁράσεις ὄψονται καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν
(ἐνυπνίοις *N(k)O*) ἐνυπνιασθήσονται.
18 καί γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ
ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου καὶ
προφητεύσουσιν. **19** καὶ δώσω τέρατα ἐν
τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς
κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ. **20**
ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ
ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν (ἢ *ko*) ἐλθεῖν
(τὴν *ko*) ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ
ἐπιφανῆ. **21** καὶ ἔσται, πᾶς ὃς (ἂν *NK(o)*)
ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται.
22 Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς
λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον,
ἄνδρα ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς
ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέρασιν καὶ σημείοις
οἷς ἐποίησεν δι’ αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ
ὑμῶν, καθὼς (καὶ *k*) αὐτοὶ οἴδατε, **23**
τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει
τοῦ θεοῦ ἔκδοτον (λαβόντες *K*) διὰ
(χειρὸς *N(k)O*) ἀνόμων προσπήξαντες
ἀνείλατε, **24** ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν λύσας
τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν
δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ’ αὐτοῦ. **25**
Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· προορώμην
τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι
ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν ἵνα μὴ σαλευθῶ· **26**
διὰ τοῦτο ηὐφράνθη ἡ καρδία μου καὶ
ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ
ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ’ ἐλπίδι. **27**
ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς
(ᾅδην, *N(k)O*) οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου
ἰδεῖν διαφθοράν. **(Hadēs g86)** **28** ἐγνώρισάς
μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύνης
μετὰ τοῦ προσώπου σου. **29** Ἄνδρες
ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς
ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαυὶδ ὅτι καὶ
ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ
ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.
30 προφήτης οὖν ὑπάρχων καὶ εἰδὼς ὅτι
ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς
ὀσφύος αὐτοῦ (τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν
τὸν χριστόν *K*) καθίσαι ἐπὶ (τὸν θρόνον
N(k)O) αὐτοῦ, **31** προϊδὼν ἐλάλησεν περὶ
τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ὅτι (οὔτε
ἐγκατελείφθη *N(k)O*) (ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
K) εἰς (ᾅδην οὔτε *N(k)O*) ἡ σὰρξ αὐτοῦ
εἶδεν διαφθοράν. **(Hadēs g86)** **32** τοῦτον τὸν
Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς
ἐσμεν μάρτυρες. **33** τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ
ὑψωθεὶς τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος
τοῦ ἁγίου λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξέχεεν
τοῦτο ὃ (νὺν *k*) ὑμεῖς (καὶ *no*) βλέπετε
καὶ ἀκούετε. **34** οὐ γὰρ Δαυὶδ ἀνέβη εἰς
τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ αὐτός· εἶπεν ὁ
κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν
μου, **35** ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. **36** ἀσφαλῶς οὖν
γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι καὶ κύριον
αὐτὸν καὶ χριστὸν ἐποίησεν ὁ θεός, τοῦτον
τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε. **37**
Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν (τὴν καρδίαν,
N(k)O) εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ
τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· τί (ποιήσωμεν,
N(k)O) ἄνδρες ἀδελφοί; **38** Πέτρος δὲ πρὸς
αὐτούς· μετανοήσατε (φησὶν *N(k)O*) καὶ
βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν (ἐπὶ *NK(o)*)
τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν
(τῶν *no*) ἁμαρτιῶν (ὑμῶν *no*) καὶ
λήμψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος·
39 ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς

τέκνοις ὑμῶν καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν,
ὅσους ἂν προσκαλέσηται κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν. **40** ἑτέροις τε λόγοις πλείοσιν
(διεμαρτύρατο *N(k)O*) καὶ παρεκάλει
(αὐτοὺς *no*) λέγων· σώθητε ἀπὸ τῆς
γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. **41** οἱ μὲν οὖν
(ἀσμένως *K*) ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον
αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν καὶ προσετέθησαν
(ἐν *no*) τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ
τρισχίλιαι. **42** Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες
τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ,
(καὶ *k*) τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς
προσευχαῖς. **43** (ἐγίνετο *N(k)O*) δὲ πάσῃ
ψυχῇ φόβος, πολλά (τε *NK(o)*) τέρατα
καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο. **44**
πάντες δὲ οἱ (πιστεύοντες *NK(o)*) ἦσαν ἐπὶ
τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, **45** καὶ τὰ
κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ
διεμέριζον αὐτὰ πᾶσιν καθότι ἄν τις χρείαν
εἶχεν· **46** καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες
ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ'
οἶκον ἄρτον μετελάμβανον τροφῆς ἐν
ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας **47**
αἰνοῦντες τὸν θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς
ὅλον τὸν λαόν. ὁ δὲ κύριος προσετίθει τοὺς
σῳζομένους καθ' ἡμέραν (ἐπὶ *no*) (τὸ
αὐτό. *N(k)O*)

3

(Ἐπὶ τὸ αὐτὸ *k*) Πέτρος δὲ καὶ Ἰωάννης
ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν
τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην. **2** καί τις
ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ
ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν καθ'
ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν
λεγομένην ὡραίαν τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην
παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν. **3**
ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας
εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν ἠρώτα ἐλεημοσύνην
λαβεῖν. **4** ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν
σὺν τῷ Ἰωάννῃ εἶπεν· βλέψον εἰς ἡμᾶς.
5 ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς προσδοκῶν τι παρ'
αὐτῶν λαβεῖν. **6** Εἶπεν δὲ Πέτρος· ἀργύριον
καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω,
τοῦτό σοι δίδωμι. ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου (ἔγειρε *N(k)O*)
καὶ περιπάτει. **7** καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς
δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν. παραχρῆμα
δὲ ἐστερεώθησαν αἱ βάσεις αὐτοῦ καὶ
τὰ σφυδρά, **8** καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ
περιεπάτει καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ
ἱερὸν περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος καὶ αἰνῶν
τὸν θεόν. **9** Καὶ εἶδεν πᾶς ὁ λαὸς αὐτὸν
περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν. **10**
ἐπεγίνωσκον (δὲ *N(k)O*) αὐτὸν ὅτι (αὐτὸς
N(k)O) ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην
καθήμενος ἐπὶ τῇ ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ, καὶ
ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ
συμβεβηκότι αὐτῷ. **11** κρατοῦντος δὲ (αὐτοῦ
N(k)O) (ἰαθέντος χωλοῦ *K*) τὸν Πέτρον
καὶ (τὸν *no*) Ἰωάννην συνέδραμεν πᾶς ὁ
λαὸς πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ
Σολομῶντος ἔκθαμβοι. **12** ἰδὼν δὲ (ὁ *no*)
Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· ἄνδρες
Ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν
τί ἀτενίζετε ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ
πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; **13** ὁ θεὸς
Ἀβραὰμ καὶ (ὁ θεὸς *n*) Ἰσαὰκ καὶ (ὁ θεὸς
n) Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς
(μὲν *no*) παρεδώκατε καὶ ἠρνήσασθε
(αὐτὸν *ko*) κατὰ πρόσωπον Πιλάτου
κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν· **14** ὑμεῖς δὲ τὸν
ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε καὶ ᾐτήσασθε

ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, 15 τὸν δὲ
ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε ὃν ὁ θεὸς
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές
ἐσμεν. 16 καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος
αὐτοῦ τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε,
ἐστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἡ πίστις
ἡ δι᾽ αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν
ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν. 17 καὶ νῦν,
ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε,
ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν· 18 ὁ δὲ θεὸς
ἃ προκατήγγειλεν διὰ στόματος πάντων
τῶν προφητῶν παθεῖν τὸν χριστὸν αὐτοῦ
ἐπλήρωσεν οὕτως. 19 μετανοήσατε οὖν καὶ
ἐπιστρέψατε (εἰς *NK(o)*) τὸ ἐξαλειφθῆναι
ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ
ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου
20 καὶ ἀποστείλῃ τὸν (προκεχειρισμένον
N(K)O) ὑμῖν χριστὸν Ἰησοῦν 21 ὃν
δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων
ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ
θεὸς διὰ στόματος (πάντων *K*) τῶν ἁγίων
ἀπ᾽ αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν. **(aiōn g165)** 22
Μωϋσῆς μὲν (γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας *K*)
εἶπεν ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος
ὁ θεὸς (ὑμῶν *NK(o)*) ἐκ τῶν ἀδελφῶν
ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα
ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. 23 ἔσται δὲ πᾶσα
ψυχὴ ἥτις (ἐὰν *N(k)O*) μὴ ἀκούσῃ τοῦ
προφήτου ἐκείνου ἐξολεθρευθήσεται ἐκ
τοῦ λαοῦ. 24 καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ
Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς ὅσοι ἐλάλησαν
καὶ (κατήγγειλαν *N(K)O*) τὰς ἡμέρας
ταύτας, 25 ὑμεῖς ἐστε (οἱ *no*) υἱοὶ τῶν
προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ
θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας (ὑμῶν *N(K)O*)
λέγων πρὸς Ἀβραάμ· καὶ ἐν τῷ σπέρματί
σου (ἐνευλογηθήσονται *NK(o)*) πᾶσαι αἱ
πατριαὶ τῆς γῆς. 26 ὑμῖν πρῶτον ἀναστήσας
ὁ θεὸς τὸν παῖδα αὐτοῦ (Ἰησοῦν *k*)
ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ
ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν
ὑμῶν.

4 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν
ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ (ἱερεῖς *NK(O)*) καὶ
ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,
2 διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς
τὸν λαὸν καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ
τὴν ἀνάστασιν (τὴν *NK(o)*) ἐκ νεκρῶν·
3 καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ
ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ
ἑσπέρα ἤδη. 4 πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων
τὸν λόγον ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ
ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν (ὡς *N(k)O*) χιλιάδες
πέντε. 5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον
συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ
(τοὺς *no*) πρεσβυτέρους καὶ (τοὺς *no*)
γραμματεῖς 6 (ἐν *N(k)O*) Ἰερουσαλὴμ
καὶ (Ἅννας ὁ ἀρχιερεὺς *N(k)O*) καὶ
(Καϊάφας *N(k)O*) καὶ (Ἰωάννης *N(k)O*)
καὶ (Ἀλέξανδρος *N(k)O*) καὶ ὅσοι ἦσαν
ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ, 7 καὶ στήσαντες
αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο· ἐν ποίᾳ
δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο
ὑμεῖς; 8 Τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος
ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἄρχοντες τοῦ
λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι (τοῦ Ἰσραήλ, *K*)
9 εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ
εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι
οὗτος σέσωται, 10 γνωστὸν ἔστω πᾶσιν
ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ ὅτι ἐν τῷ
ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου
ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν

ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν
ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής. 11 οὗτός ἐστιν ὁ λίθος
ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ᾽ ὑμῶν τῶν (οἰκοδόμων,
N(k)O) ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.
12 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία·
(οὐδὲ *N(k)O*) γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ
τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν
ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. 13 Θεωροῦντες δὲ τὴν
τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου καὶ
καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί
εἰσιν καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν
τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν, 14
τόν (τε *N(k)O*) ἄνθρωπον βλέποντες
σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον,
οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. 15 Κελεύσαντες
δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν,
(συνέβαλλον *N(k)O*) πρὸς ἀλλήλους 16
λέγοντες· τί (ποιήσωμεν *N(k)O*) τοῖς
ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν
σημεῖον γέγονεν δι᾽ αὐτῶν πᾶσιν τοῖς
κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ φανερόν, καὶ
οὐ δυνάμεθα (ἀρνεῖσθαι· *N(k)O*) 17
ἀλλ᾽ ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς
τὸν λαόν, (ἀπειλῇ *K*) (ἀπειλησώμεθα
NK(o)) αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ
ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. 18 καὶ
καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν (αὐτοῖς
k) τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ
διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. 19 Ὁ
δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες εἶπον
πρὸς αὐτούς· εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ
θεοῦ, κρίνατε. 20 οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ
εἴδαμεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν. 21 οἱ
δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτοὺς
μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ πῶς (κολάσωνται
NK(o)) αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες
ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. 22 ἐτῶν
γὰρ ἦν πλειόνων τεσσεράκοντα ὁ ἄνθρωπος
ἐφ᾽ ὃν γεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς
ἰάσεως. 23 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς
ἰδίους καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπαν. 24 οἱ
δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν
πρὸς τὸν θεὸν καὶ εἶπαν· δέσποτα, σὺ (ὁ
θεὸς *K*) ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν
αὐτοῖς, 25 ὁ (τοῦ πατρὸς ἡμῶν *NO*) διὰ
(πνεύματος ἁγίου *NO*) στόματος Δαυὶδ
(τοῦ *k*) παιδός σου εἰπών· ἱνατί ἱνατί
ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;
26 παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ
ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ
τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ.
27 συνήχθησαν γὰρ ἐπ᾽ ἀληθείας (ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ *NO*) ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά
σου, Ἰησοῦν ὃν ἔχρισας, Ἡρῴδης τε καὶ
Πόντιος Πιλᾶτος σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς
Ἰσραήλ 28 ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ
βουλή σου προώρισεν γενέσθαι. 29 καὶ τὰ
νῦν, κύριε, ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν καὶ
δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης
λαλεῖν τὸν λόγον σου 30 ἐν τῷ τὴν χεῖρά
σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν καὶ σημεῖα καὶ
τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου
παιδός σου Ἰησοῦ. 31 καὶ δεηθέντων αὐτῶν
ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι,
καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες (τοῦ *no*) ἁγίου
πνεύματος καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ
μετὰ παρρησίας. 32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν
πιστευσάντων ἦν (ἡ *k*) καρδία καὶ (ἡ *k*)
ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων

(αὐτῷ *N(k)O*) ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ’
ἦν αὐτοῖς (ἅπαντα *NK(o)*) κοινά. 33 καὶ
δυνάμει μεγάλῃ ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον
οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας
αὐτούς. 34 οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις (ἦν *N(k)O*)
ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ
οἰκιῶν ὑπῆρχον πωλοῦντες ἔφερον τὰς
τιμὰς τῶν πιπρασκομένων 35 καὶ ἐτίθουν
παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων, διεδίδετο
δὲ ἑκάστῳ καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν. 36
(Ἰωσὴφ *N(K)O*) δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρναβᾶς
(ἀπὸ *N(k)O*) τῶν ἀποστόλων ὅ ἐστιν
μεθερμηνευόμενον υἱὸς παρακλήσεως,
Λευίτης, Κύπριος τῷ γένει, 37 ὑπάρχοντος
αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκεν τὸ χρῆμα
καὶ ἔθηκεν (πρὸς *N(k)O*) τοὺς πόδας τῶν
ἀποστόλων.

5 Ἀνὴρ δέ τις Ἁνανίας ὀνόματι σὺν
Σαπφίρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησεν
κτῆμα 2 καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς,
συνειδυίης καὶ τῆς γυναικός (αὐτοῦ, *k*)
καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας
τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. 3 Εἶπεν δὲ (ὁ
no) Πέτρος· Ἁνανία, διὰ τί ἐπλήρωσεν
ὁ σατανᾶς τὴν καρδίαν σου ψεύσασθαί
σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ νοσφίσασθαι
(σε *o*) ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; 4
οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν καὶ πραθὲν ἐν τῇ
σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ
καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω
ἀνθρώποις ἀλλὰ τῷ θεῷ. 5 ἀκούων δὲ
ὁ Ἁνανίας τοὺς λόγους τούτους πεσὼν
ἐξέψυξεν. καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ
πάντας τοὺς ἀκούοντας (ταῦτα· *k*) 6
ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν
αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. 7 ἐγένετο
δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ
αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς εἰσῆλθεν. 8
ἀπεκρίθη δὲ (πρὸς *no*) (αὐτὴν *N(k)O*)
(ὁ *k*) Πέτρος· εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ
χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ εἶπεν· ναὶ τοσούτου.
9 ὁ δὲ Πέτρος (εἶπεν *k*) πρὸς αὐτήν· τί
ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα
κυρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν
ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἐξοίσουσίν σε. 10
ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα (πρὸς *N(k)O*) τοὺς
πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες
δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ
ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα
αὐτῆς· 11 καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ’
ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας
τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. 12 Διὰ δὲ τῶν
χειρῶν τῶν ἀποστόλων (ἐγίνετο *N(k)O*)
σημεῖα καὶ τέρατα πολλὰ ἐν τῷ λαῷ·
καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν (ἅπαντες *NK(o)*)
ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος· 13 τῶν δὲ
λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς,
ἀλλ’ ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός. 14
μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ
κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν,
15 ὥστε (καὶ *no*) (εἰς *N(k)O*) τὰς
πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ
τιθέναι ἐπὶ (κλιναρίων *N(k)O*) καὶ
κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν κἂν
ἡ σκιὰ (ἐπισκιάσῃ *NK(o)*) τινὶ αὐτῶν.
16 συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ
πόλεων (εἰς *k*) Ἰερουσαλὴμ φέροντες
ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων
ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.
17 Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν
αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων,

ἐπλήσθησαν ζήλου 18 καὶ ἐπέβαλον τὰς
χεῖρας (αὐτῶν *k*) ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους
καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. 19
Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ (τῆς *k*) νυκτὸς
(ἀνοίξας *N(k)O*) τὰς θύρας τῆς φυλακῆς,
ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπεν· 20 πορεύεσθε
καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ
πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. 21
ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς
τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος δὲ
ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν
τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ἀπέστειλαν εἰς
τὸ δεσμωτήριον ἀχθῆναι αὐτούς. 22 οἱ
δὲ παραγενόμενοι ὑπηρέται οὐχ εὗρον
αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ. ἀναστρέψαντες δὲ
ἀπήγγειλαν 23 λέγοντες ὅτι τὸ (μὲν *k*)
δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν
πάσῃ ἀσφαλείᾳ καὶ τοὺς φύλακας (ἔξω
K) ἑστῶτας (ἐπὶ *N(k)O*) τῶν θυρῶν,
ἀνοίξαντες δὲ ἔσω οὐδένα εὕρομεν. 24
ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ τε
(ἱερεὺς καὶ ὁ *K*) στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ
καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν,
τί ἂν γένοιτο τοῦτο. 25 παραγενόμενος
δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς (λέγων *k*)
ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ
φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ
διδάσκοντες τὸν λαόν. 26 Τότε ἀπελθὼν
ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις (ἦγεν
N(k)O) αὐτοὺς οὐ μετὰ βίας, ἐφοβοῦντο
γὰρ τὸν λαὸν (ἵνα *k*) μὴ λιθασθῶσιν.
27 Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ
συνεδρίῳ. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ
ἀρχιερεὺς 28 λέγων· (οὐ *NK*) παραγγελίᾳ
παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ
ὀνόματι τούτῳ. καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε
τὴν Ἰερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν καὶ
βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα
τοῦ ἀνθρώπου τούτου. 29 Ἀποκριθεὶς δὲ
(ὁ *k*) Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπαν·
πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. 30
ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν
ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ
ξύλου· 31 τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ
σωτῆρα ὕψωσεν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ (τοῦ *no*)
δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν. 32 καὶ ἡμεῖς ἐσμεν (αὐτοῦ
k) μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων καὶ
τὸ πνεῦμα (δὲ *k*) τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν
ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. 33 οἱ
δὲ (ἀκούσαντες *NK(o)*) διεπρίοντο καὶ
(ἐβούλοντο *N(k)O*) ἀνελεῖν αὐτούς. 34
Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος
ὀνόματι Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος τίμιος
παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχὺ (τί
k) τοὺς (ἀνθρώπους *N(K)O*) ποιῆσαι, 35
εἶπέν τε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες Ἰσραηλῖται,
προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις
τούτοις τί μέλλετε πράσσειν. 36 πρὸ γὰρ
τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θευδᾶς λέγων
εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ (προσεκλίθη *N(k)(o)*)
ἀνδρῶν ἀριθμὸς (ὡς *N(k)O*) τετρακοσίων·
ὃς ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο
αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν.
37 μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος
ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ
ἀπέστησεν λαὸν (ἱκανὸν *K*) ὀπίσω αὐτοῦ·
κἀκεῖνος κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες
ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. 38
καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν
ἀνθρώπων τούτων καὶ (ἄφετε *N(k)O*)

αὐτούς, ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ
αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται·
39 εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστιν, οὐ (δυνήσεσθε
N(k)O) καταλῦσαι (αὐτούς, *N(K)O*)
μήποτε μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε. 40
ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ, καὶ προσκαλεσάμενοι
τοὺς ἀποστόλους δείραντες παρήγγειλαν
μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ
καὶ ἀπέλυσαν (αὐτούς. *k*) 41 Οἱ μὲν
οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου
τοῦ συνεδρίου, ὅτι κατηξιώθησαν ὑπὲρ
τοῦ ὀνόματος (τοῦ *o*) (αὐτοῦ *K(O)*)
ἀτιμασθῆναι· 42 πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ
καὶ κατ᾽ οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες
καὶ εὐαγγελιζόμενοι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

6 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων
τῶν μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμὸς
τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους,
ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ
τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. 2
προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος
τῶν μαθητῶν εἶπαν· οὐκ ἀρεστόν ἐστιν
ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. 3 ἐπισκέψασθε
(δέ, *N(k)O*) ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν
μαρτυρουμένους ἑπτὰ πλήρεις πνεύματος
(ἁγίου *K*) καὶ σοφίας οὓς (καταστήσομεν
NK(o)) ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· 4
ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ
τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. 5 καὶ
ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ
πλήθους, καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα
(πλήρης *N(k)O*) πίστεως καὶ πνεύματος
ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ
Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ
Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, 6 οὓς
ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ
προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.
7 Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν, καὶ
ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν
Ἰερουσαλὴμ σφόδρα, πολύς τε ὄχλος τῶν
ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει. 8 Στέφανος δὲ
πλήρης (χάριτος *N(K)O*) καὶ δυνάμεως
ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ
λαῷ. 9 ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς
συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων καὶ
Κυρηναίων καὶ Ἀλεξανδρέων καὶ τῶν
ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας, συζητοῦντες τῷ
Στεφάνῳ· 10 καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ
σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. 11 Τότε
ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι ἀκηκόαμεν
αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς
Μωϋσῆν καὶ τὸν θεόν· 12 συνεκίνησάν τε
τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς
γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν
αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, 13
ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας·
ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται λαλῶν
ῥήματα (βλάσφημα *K*) κατὰ τοῦ τόπου
τοῦ ἁγίου τούτου καὶ τοῦ νόμου· 14
ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς
ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον
τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν
ἡμῖν Μωϋσῆς. 15 καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν
(πάντες *N(k)O*) οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ
συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ
πρόσωπον ἀγγέλου.

7 Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεύς· εἰ (ἄρα *k*) ταῦτα
οὕτως ἔχει; 2 ὁ δὲ ἔφη· ἄνδρες ἀδελφοὶ
καὶ πατέρες, ἀκούσατε. ὁ θεὸς τῆς δόξης
ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ
Μεσοποταμίᾳ πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν

Χαρράν, 3 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἔξελθε
ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας
σου καὶ δεῦρο εἰς (τὴν *no*) γῆν ἣν
ἄν σοι δείξω. 4 Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς
Χαλδαίων κατῴκησεν ἐν Χαρράν· κἀκεῖθεν
κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα
αὐτοῦ μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην
εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε, 5 καὶ οὐκ
ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ
βῆμα ποδὸς καὶ ἐπηγγείλατο δοῦναι αὐτῷ
εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι
αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου.
6 ἐλάλησεν δὲ (οὕτως *NK(O)*) ὁ θεός,
ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν
γῇ ἀλλοτρίᾳ καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ
κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια. 7 καὶ τὸ
ἔθνος ᾧ (ἐὰν *NK(o)*) (δουλεύσουσιν,
N(k)O) κρινῶ ἐγώ, ὁ θεὸς εἶπεν, καὶ μετὰ
ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσίν μοι
ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. 8 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν
τὸν Ἰσαὰκ καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ ὀγδόῃ, καὶ (ὁ *k*) Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ
(ὁ *k*) Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. 9
καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσὴφ
ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ᾽
αὐτοῦ 10 καὶ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν
θλίψεων αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν
καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως
Αἰγύπτου καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον
ἐπ᾽ Αἴγυπτον καὶ (ἐφ᾽ *n*) ὅλον τὸν οἶκον
αὐτοῦ. 11 ἦλθεν δὲ λιμὸς ἐφ᾽ ὅλην τὴν
(γῆν *k*) (Αἴγυπτον *N(k)O*) καὶ Χανάαν
καὶ θλῖψις μεγάλη καὶ οὐχ ηὕρισκον
χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. 12 Ἀκούσας
δὲ Ἰακὼβ ὄντα (σιτία εἰς Αἴγυπτον *N(k)O*)
ἐξαπέστειλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον,
13 καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ (ἀνεγνωρίσθη
NK(o)) Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ
φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος τοῦ
(Ἰωσήφ. *NK(O)*) 14 ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ
μετεκαλέσατο Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτοῦ
καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν (αὐτοῦ *k*) ἐν
ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. 15 (καὶ *no*)
κατέβη (δὲ *ko*) Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ
ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν 16
καὶ μετετέθησαν εἰς Συχὲμ καὶ ἐτέθησαν ἐν
τῷ μνήματι (ᾧ *N(k)O*) ὠνήσατο Ἀβραὰμ
τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἑμμὼρ (ἐν
N(k)O) Συχέμ. 17 καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ
χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς (ὡμολόγησεν
N(K)O) ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ηὔξησεν ὁ
λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ 18 ἄχρι
οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος (ἐπ᾽ Αἴγυπτον
NO) ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. 19 οὗτος
κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσεν
τοὺς πατέρας ἡμῶν τοῦ ποιεῖν τὰ βρέφη
ἔκθετα αὐτῶν εἰς τὸ μὴ ζῳογονεῖσθαι.
20 ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωϋσῆς καὶ ἦν
ἀστεῖος τῷ θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς
ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός (αὐτοῦ· *k*) 21
(ἐκτεθέντος *N(k)O*) δὲ (αὐτοῦ *N(k)O*)
ἀνείλατο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ καὶ
ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. 22 καὶ
ἐπαιδεύθη Μωϋσῆς (ἐν *no*) πάσῃ σοφίᾳ
Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ
(ἐν *k*) ἔργοις (αὐτοῦ. *no*) 23 ὡς δὲ
ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσερακονταετὴς χρόνος,
ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.
24 καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον ἠμύνατο καὶ
ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ

πατάξας τὸν Αἰγύπτιον. 25 ἐνόμιζεν δὲ
συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς
διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν σωτηρίαν αὐτοῖς·
οἱ δὲ οὐ συνῆκαν. 26 τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ
ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις καὶ (συνήλλασσεν
N(K)O) αὐτοὺς εἰς εἰρήνην εἰπών· ἄνδρες,
ἀδελφοί ἐστε (ὑμεῖς· *k*) ἱνατί ἱνατί
ἀδικεῖτε ἀλλήλους; 27 ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν
πλησίον ἀπώσατο αὐτὸν εἰπών· τίς σε
κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ᾽
(ἡμῶν; *N(k)O*) 28 μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις
ὃν τρόπον ἀνεῖλες ἐχθὲς τὸν Αἰγύπτιον;
29 ἔφυγεν δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ
καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ
ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. 30 καὶ πληρωθέντων
ἐτῶν τεσσεράκοντα ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ
ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος (κυρίου
K) ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. 31 ὁ δὲ Μωϋσῆς
ἰδὼν ἐθαύμαζεν τὸ ὅραμα· προσερχομένου
δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι, ἐγένετο φωνὴ κυρίου
(πρὸς αὐτόν· *K*) 32 ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν
πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ (ὁ
θεὸς *k*) Ἰσαὰκ καὶ (ὁ θεὸς *k*) Ἰακώβ.
ἔντρομος δὲ γενόμενος Μωϋσῆς οὐκ ἐτόλμα
κατανοῆσαι. 33 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος·
λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ
γὰρ τόπος (ἐφ᾽ *N(k)O*) ᾧ ἕστηκας γῆ
ἁγία ἐστίν. 34 ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν
τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τοῦ
στεναγμοῦ (αὐτῶν *NK(o)*) ἤκουσα· καὶ
κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο
(ἀποστείλω *N(k)O*) σε εἰς Αἴγυπτον.
35 Τοῦτον τὸν Μωϋσῆν ὃν ἠρνήσαντο
εἰπόντες· τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ
δικαστήν; τοῦτον ὁ θεὸς (καὶ *no*) ἄρχοντα
καὶ λυτρωτὴν (ἀπέσταλκεν σὺν *N(k)O*)
χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ
βάτῳ. 36 οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς ποιήσας
τέρατα καὶ σημεῖα ἐν (γῇ *NK(o)*) (Αἰγύπτῳ
N(k)O) καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ ἐν
τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσεράκοντα. 37 οὗτός
ἐστιν ὁ Μωϋσῆς ὁ εἴπας τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ·
προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει (κύριος *K*)
ὁ θεὸς (ὑμῶν *K(O)*) ἐκ τῶν ἀδελφῶν
ὑμῶν ὡς ἐμέ (αὐτοῦ ἀκούσεσθε. *K*) 38
οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ
λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν
πατέρων ἡμῶν ὃς ἐδέξατο (λόγια *NK(O)*)
ζῶντα δοῦναι (ἡμῖν· *NK(O)*) 39 ᾧ οὐκ
ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες
ἡμῶν, ἀλλ᾽ ἀπώσαντο καὶ ἐστράφησαν (ἐν
no) (ταῖς καρδίαις *NK(o)*) αὐτῶν εἰς
Αἴγυπτον, 40 εἰπόντες τῷ Ἀαρών· ποίησον
ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ
γὰρ Μωϋσῆς οὗτος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ
γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί (ἐγένετο
N(k)O) αὐτῷ. 41 καὶ ἐμοσχοποίησαν
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀνήγαγον
θυσίαν τῷ εἰδώλῳ καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς
ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. 42 ἔστρεψεν δὲ
ὁ θεὸς καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ
στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν
βίβλῳ τῶν προφητῶν· μὴ σφάγια καὶ θυσίας
προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσεράκοντα ἐν τῇ
ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ; 43 καὶ ἀνελάβετε
τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ καὶ τὸ ἄστρον
τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥαιφάν, τοὺς τύπους οὓς
ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοικιῶ
ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. 44 Ἡ σκηνὴ
τοῦ μαρτυρίου ἦν (ἐν *K*) τοῖς πατράσιν
ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ

λαλῶν τῷ Μωϋσῇ ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν
τύπον ὃν ἑωράκει· 45 ἣν καὶ εἰσήγαγον
διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ
ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῶσεν ὁ
θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν
ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυίδ· 46 ὃς εὗρεν χάριν
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν
σκήνωμα τῷ (οἴκῳ *N(K)O*) Ἰακώβ. 47
Σολομὼν δὲ οἰκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. 48
ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις (ναοῖς
K) κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει· 49
ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ (δὲ *NK(o)*) γῆ
ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον
οἰκοδομήσετέ μοι; λέγει κύριος, ἢ τίς τόπος
τῆς καταπαύσεώς μου; 50 οὐχὶ ἡ χείρ μου
ἐποίησεν ταῦτα πάντα; 51 σκληροτράχηλοι
καὶ ἀπερίτμητοι (τῇ *k(o)*) (καρδίαις
N(k)O) (ὑμῶν *o*) καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς
ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς
οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς· 52 τίνα τῶν
προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν;
καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας
περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς
προδόται καὶ φονεῖς (ἐγένεσθε· *N(k)O*)
53 οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς
ἀγγέλων καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. 54 Ἀκούοντες
δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν
καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. 55
Ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου,
ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδεν δόξαν θεοῦ
καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ
56 καὶ εἶπεν· ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς
(διηνοιγμένους *N(k)O*) καὶ τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ θεοῦ. 57
κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ
ὦτα αὐτῶν καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ'
αὐτόν· 58 καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως
ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο
τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου
καλουμένου Σαύλου 59 καὶ ἐλιθοβόλουν
τὸν Στέφανον ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα·
κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. 60 θεὶς
δὲ τὰ γόνατα ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ· κύριε,
μὴ στήσῃς αὐτοῖς ταύτην τὴν ἁμαρτίαν.
καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.

8 Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει
αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν
ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες (δὲ *N(k)O*)
διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς
Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας πλὴν τῶν
ἀποστόλων. 2 συνεκόμισαν δὲ τὸν
Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ (ἐποίησαν
N(k)O) κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. 3 Σαῦλος
δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τοὺς
οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας
καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακήν.
4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον
εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. 5 Φίλιππος
δὲ κατελθὼν εἰς (τὴν *no*) πόλιν τῆς
Σαμαρείας ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν.
6 προσεῖχον (δὲ *N(k)O*) οἱ ὄχλοι τοῖς
λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν
ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ
σημεῖα ἃ ἐποίει· 7 (πολλοὶ *N(k)O*) γὰρ τῶν
ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα βοῶντα φωνῇ
μεγάλῃ (ἐξήρχοντο, *N(k)O*) πολλοὶ δὲ
παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν·
8 (Καὶ *k*) ἐγένετο (δὲ *no*) (πολλὴ
N(k)O) χαρὰ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. 9 Ἀνὴρ
δέ τις ὀνόματι Σίμων προϋπῆρχεν ἐν τῇ
πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστάνων τὸ ἔθνος τῆς

Σαμαρείας λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν·
10 ᾧ προσεῖχον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως
μεγάλου λέγοντες· οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις
τοῦ θεοῦ ἡ (καλουμένη *NO*) μεγάλη. 11
προσεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ
ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς· 12 ὅτε δὲ
ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ
(τὰ *k*) περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ
τοῦ ὀνόματος (τοῦ *k*) Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. 13
ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ
βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ,
θεωρῶν τε σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας
γινομένας ἐξίστατο. 14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ
ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ
Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν
πρὸς αὐτοὺς (τὸν *k*) Πέτρον καὶ Ἰωάννην·
15 οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ
αὐτῶν ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον. 16
(οὐδέπω *N(k)O*) γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν
ἐπιπεπτωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι
ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ (κυρίου *NK(O)*)
Ἰησοῦ. 17 τότε ἐπετίθεσαν τὰς χεῖρας ἐπ'
αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. 18
(Ἰδὼν *N(k)O*) δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς
ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων
δίδοται τὸ πνεῦμα (τὸ ἅγιον, *KO*)
προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα 19 λέγων·
δότε κἀμοὶ κάμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην,
ἵνα ᾧ (ἐὰν *N(k)O*) ἐπιθῶ τὰς χεῖρας
λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. 20 Πέτρος δὲ εἶπεν
πρὸς αὐτόν· τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη
εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ
ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. 21 οὐκ
ἔστιν σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ
τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα
(ἔναντι *N(k)O*) τοῦ θεοῦ. 22 μετανόησον
οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης καὶ δεήθητι
τοῦ (κυρίου, *N(K)O*) εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι
ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου. 23 εἰς γὰρ χολὴν
πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα.
24 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· δεήθητε
ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως
μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε. 25 οἱ
μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες
τὸν λόγον τοῦ κυρίου (ὑπέστρεφον
N(k)O) εἰς Ἱεροσόλυμα, πολλάς τε
κώμας τῶν Σαμαριτῶν (εὐηγγελίζοντο.
N(k)O) 26 Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν
πρὸς Φίλιππον λέγων· ἀνάστηθι καὶ
πορεύου κατὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν
τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰς
Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. 27 καὶ ἀναστὰς
ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος
δυνάστης Κανδάκης (τῆς *k*) βασιλίσσης
Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς,
ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἰερουσαλήμ,
28 ἦν (τε *NK(o)*) ὑποστρέφων καὶ
καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ καὶ
ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἠσαΐαν. 29
εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· πρόσελθε
καὶ κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ. 30
προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ
ἀναγινώσκοντος Ἠσαΐαν τὸν προφήτην καὶ
εἶπεν· ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; 31
ὁ δὲ εἶπεν· πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις
(ὁδηγήσει *N(k)O*) με; παρεκάλεσέν τε τὸν
Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. 32 ἡ
δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν
αὕτη· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ
ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ (κείραντος *N(k)O*)
αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα

αὐτοῦ. 33 ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις
αὐτοῦ ἤρθη, τὴν (δὲ *k*) γενεὰν αὐτοῦ τίς
διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ
αὐτοῦ. 34 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ
Φιλίππῳ εἶπεν· δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ
προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ
ἑτέρου τινός; 35 ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ
στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς
ταύτης εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. 36
Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπί
τι ὕδωρ καί φησιν ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ·
τί κωλύει με βαπτισθῆναι; 37 (εἶπε δὲ ὁ
Φίλιππος· εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας,
ἔξεστιν. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· πιστεύω τὸν
υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.
K) 38 καὶ ἐκέλευσεν στῆναι τὸ ἅρμα, καὶ
κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ τε
Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν
αὐτόν. 39 ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος,
πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν τὸν Φίλιππον, καὶ
οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος·
ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων.
40 Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον, καὶ
διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας
ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.

9 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ
φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου,
προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, 2 ᾐτήσατο παρ’
αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς
συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς
ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας,
δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἰερουσαλήμ. 3
ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι ἐγένετο αὐτὸν
ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ, ἐξαίφνης (τε *N(k)O*)
αὐτὸν περιήστραψεν φῶς (ἐκ *N(k)O*) τοῦ
οὐρανοῦ· 4 καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσεν
φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ· Σαοὺλ Σαούλ, τί με
διώκεις; 5 εἶπεν δέ· τίς εἶ, κύριε; ὁ δέ (κύριος
εἶπεν· *k*) ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις
(σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν· *K*)
6 (τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπεν κύριε τί μέ
θέλεις ποιῆσαι καὶ ὅ κύριος πρός αὐτόν
K) (ἀλλ’ *NO*) ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε
εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι (ὅ
N(o)) (τί *NK(o)*) σε δεῖ ποιεῖν. 7 οἱ δὲ
ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν
ἐνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα
δὲ θεωροῦντες. 8 ἠγέρθη δὲ (ὁ *k*) Σαῦλος
ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεῳγμένων (δὲ *NK(o)*) τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ (οὐδὲν *N(k)O*) ἔβλεπεν·
χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς
Δαμασκόν. 9 καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ
βλέπων καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν. 10
Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι
Ἁνανίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἐν ὁράματι
ὁ κύριος· Ἁνανία. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ,
κύριε. 11 ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν· (ἀναστὰς
NK(o)) πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν
καλουμένην εὐθεῖαν καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ
Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι Ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ
προσεύχεται 12 καὶ εἶδεν ἄνδρα ἐν ὁράματι
Ἁνανίαν ὀνόματι εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα
αὐτῷ (τὰς *no*) (χεῖρας, *N(K)O*) ὅπως
ἀναβλέψῃ. 13 Ἀπεκρίθη δὲ (ὁ *k*) Ἁνανίας·
κύριε, (ἤκουσα *N(k)O*) ἀπὸ πολλῶν περὶ
τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ τοῖς ἁγίοις
σου ἐποίησεν ἐν Ἰερουσαλήμ· 14 καὶ ὧδε
ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων δῆσαι
πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου.
15 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· πορεύου,
ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς ἐστίν μοι οὗτος τοῦ
βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον (τῶν *o*)

ἐθνῶν (τε *no*) καὶ βασιλέων υἱῶν τε
Ἰσραήλ. 16 ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα
δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.
17 Ἀπῆλθεν δὲ Ἁνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς
τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς
χεῖρας εἶπεν· Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος
ἀπέσταλκέν με, Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ
ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς
πνεύματος ἁγίου. 18 καὶ εὐθέως ἀπέπεσαν
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν (ὡς *N(k)O*)
λεπίδες, ἀνέβλεψέν τε (παραχρῆμα *K*) καὶ
ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, 19 καὶ λαβὼν τροφὴν
(ἐνίσχυσεν. *NK(o)*) Ἐγένετο δὲ (ὁ Σαῦλος
k) μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας
τινάς· 20 καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς
ἐκήρυσσεν τὸν (Ἰησοῦν, *N(K)O*) ὅτι οὗτός
ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. 21 ἐξίσταντο δὲ
πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός
ἐστιν ὁ πορθήσας (εἰς *N(k)O*) Ἰερουσαλὴμ
τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο; καὶ
ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει ἵνα δεδεμένους
αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς. 22 Σαῦλος
δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο καὶ συνέχυννεν
τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν
Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ
χριστός. 23 ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί,
συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν
αὐτόν· 24 ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ
αὐτῶν. (παρετηροῦντο δὲ *N(k)O*) (καὶ
no) τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτός,
ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν· 25 λαβόντες δὲ
οἱ μαθηταὶ (αὐτοῦ *NO*) νυκτὸς διὰ τοῦ
τείχους καθῆκαν αὐτὸν χαλάσαντες ἐν
σπυρίδι. 26 Παραγενόμενος δὲ (ὁ Σαῦλος
k) (εἰς *NK(o)*) Ἰερουσαλὴμ (ἐπείραζεν
N(k)O) κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ
πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν μὴ πιστεύοντες
ὅτι ἐστὶν μαθητής. 27 Βαρναβᾶς δὲ
ἐπιλαβόμενος αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς
ἀποστόλους καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς
ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον καὶ ὅτι
ἐλάλησεν αὐτῷ καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ
ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ.
28 καὶ ἦν μετ᾽ αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ
ἐκπορευόμενος (εἰς *N(k)O*) Ἰερουσαλήμ,
29 (καὶ *k*) παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ κυρίου (Ἰησοῦ, *K*) ἐλάλει τε καὶ
συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ
ἐπεχείρουν ἀνελεῖν αὐτόν. 30 ἐπιγνόντες
δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς
Καισάρειαν καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς
Ταρσόν. 31 (Ἡ *N(k)O*) μὲν οὖν (ἐκκλησία
N(K)O) καθ᾽ ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ
Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας (εἶχεν *N(k)O*)
εἰρήνην, (οἰκοδομουμένη *N(k)O*) καὶ
(πορευομένη *N(k)O*) τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου,
καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος
(ἐπληθύνετο. *N(k)O*) 32 Ἐγένετο δὲ
Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν
καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας
Λύδδα. 33 εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν
τινα ὀνόματι Αἰνέαν ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ
κατακείμενον ἐπὶ (κραβάττου *N(k)O*) ὃς
ἦν παραλελυμένος. 34 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
Πέτρος· Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς (ὁ *k*)
Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρῶσον σεαυτῷ.
καὶ εὐθέως ἀνέστη· 35 καὶ εἶδαν αὐτὸν
πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδα καὶ τὸν
(Σαρῶνα, *NK(o)*) οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ
τὸν κύριον. 36 Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια
ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερμηνευομένη λέγεται
Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἔργων ἀγαθῶν

καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει· 37 ἐγένετο
δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν
αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ ἔθηκαν
αὐτὴν ἐν ὑπερῴῳ. 38 ἐγγὺς δὲ οὔσης
Λύδδας τῇ Ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες
ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο
ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες· μὴ
(ὀκνήσῃς *N(k)O*) διελθεῖν ἕως (ἡμῶν.
N(K)O) 39 ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν
αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς
τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι
αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι
χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ᾽ αὐτῶν
οὖσα ἡ Δορκάς. 40 ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας
ὁ Πέτρος καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο·
καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν· Ταβιθά,
ἀνάστηθι. ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῆς καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισεν.
41 δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν·
φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας
παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. 42 γνωστὸν
δὲ ἐγένετο καθ᾽ ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ
ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐπὶ τὸν κύριον. 43
ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι (αὐτὸν
ko) ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

10 Ἀνὴρ δέ τις (ἦν *k*) ἐν Καισαρείᾳ
ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ
σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, 2
εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν
παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν (τε *k*)
ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ καὶ δεόμενος
τοῦ θεοῦ (διὰ *N(K)O*) (παντός· *N(k)O*)
3 εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς ὡσεὶ περὶ
ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας ἄγγελον τοῦ θεοῦ
εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπόντα αὐτῷ·
Κορνήλιε. 4 ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος
γενόμενος εἶπεν· τί ἐστιν, κύριε; εἶπεν δὲ
αὐτῷ· αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι
σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον (ἔμπροσθεν
N(k)O) τοῦ θεοῦ. 5 καὶ νῦν πέμψον
ἄνδρας εἰς Ἰόππην καὶ μετάπεμψαι Σίμωνά
(τινα *n(o)*) ὃς (ἐπικαλεῖται Πέτρος·
NK(o)) 6 οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι
βυρσεῖ, ᾧ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν
(οὗτος λαλήσει σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. *K*)
7 Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν
(τῷ *k*) (αὐτῷ, *N(K)O*) φωνήσας δύο
τῶν οἰκετῶν (αὐτοῦ *k*) καὶ στρατιώτην
εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, 8 καὶ
ἐξηγησάμενος ἅπαντα αὐτοῖς, ἀπέστειλεν
αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. 9 Τῇ δὲ ἐπαύριον
ὁδοιπορούντων (ἐκείνων *NK(o)*) καὶ
τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ
τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ ὥραν ἕκτην.
10 ἐγένετο δὲ πρόσπεινος, καὶ ἤθελεν
γεύσασθαι. παρασκευαζόντων δὲ (αὐτῶν
ἐγένετο *N(k)O*) ἐπ᾽ αὐτὸν ἔκστασις, 11
καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον καὶ
καταβαῖνον (ἐπ᾽ αὐτὸν *K*) σκεῦός τι
ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς
(δεδεμένον καὶ *KO*) καθιέμενον ἐπὶ τῆς
γῆς· 12 ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα
(καὶ τὰ θηρία *K*) καὶ (τὰ *k*) ἑρπετὰ τῆς
γῆς καὶ (τὰ *k*) πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. 13
καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν· ἀναστὰς
Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. 14 ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν·
μηδαμῶς, κύριε· ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν
κοινὸν (καὶ *N(k)O*) ἀκάθαρτον. 15 καὶ
φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· ἃ ὁ
θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου. 16 τοῦτο
δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ (εὐθὺς *N(K)O*)
ἀνελήμφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν.

17 ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί
ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδεν, (καὶ *k*) ἰδοὺ
οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι (ὑπὸ *N(k)O*)
τοῦ Κορνηλίου διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν
(τοῦ *no*) Σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν
πυλῶνα· 18 καὶ φωνήσαντες (ἐπυνθάνοντο
NK(o)) εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος
Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. 19 Τοῦ δὲ
Πέτρου (διενθυμουμένου *N(k)O*) περὶ
τοῦ ὁράματος εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα·
ἰδοὺ ἄνδρες (τρεῖς *NK(O)*) (ζητοῦντές
N(k)O) σε· 20 ἀλλʼ ἀναστὰς κατάβηθι καὶ
πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος,
(ὅτι *N(k)O*) ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. 21
καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας
(τοὺς ἀπεσταλμενοῦς ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου
πρὸς αὐτὸν, *K*) εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ εἰμι
ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία διʼ ἣν πάρεστε;
22 οἱ δὲ εἶπαν· Κορνήλιος ἑκατοντάρχης,
ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν
μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους
τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου
ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ.
23 εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν.
τῇ δὲ ἐπαύριον (ἀναστὰς *NO*) (ὁ *k*)
(Πέτρος *K*) ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καί
τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ (τῆς *k*)
Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ. 24 (Καὶ *k*) τῇ (δὲ
no) ἐπαύριον (εἰσῆλθεν *N(k)O*) εἰς τὴν
Καισάρειαν· ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν
αὐτοὺς συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς
αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. 25
ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον,
συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ
τοὺς πόδας προσεκύνησεν. 26 ὁ δὲ Πέτρος
ἤγειρεν αὐτὸν λέγων· ἀνάστηθι· καὶ ἐγὼ
αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. 27 καὶ συνομιλῶν
αὐτῷ εἰσῆλθεν καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας
πολλούς, 28 ἔφη τε πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς
ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ
κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ·
κἀμοὶ κἀμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν
ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον, 29 διὸ
καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθείς.
πυνθάνομαι οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ
με; 30 Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη· ἀπὸ τετάρτης
ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην
(νηστεύων καὶ *K*) τὴν ἐνάτην (ὥραν
k) προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ
ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι
λαμπρᾷ 31 καὶ φησίν· Κορνήλιε, εἰσηκούσθη
σου ἡ προσευχὴ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου
ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 32 πέμψον
οὖν εἰς Ἰόππην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα
ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν
οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν
(ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. *K*) 33
ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρὸς σέ, σύ τε καλῶς
ἐποίησας παραγενόμενος. νῦν οὖν πάντες
ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι
πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ
(κυρίου. *N(K)O*) 34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ
στόμα εἶπεν· ἐπʼ ἀληθείας καταλαμβάνομαι
ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήμπτης ὁ θεός, 35
ἀλλʼ ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν
καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ
ἐστιν. 36 τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς
υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗτός ἐστιν πάντων κύριος,
37 ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθʼ ὅλης
τῆς Ἰουδαίας, (ἀρξάμενος *N(k)O*) ἀπὸ τῆς

Γαλιλαίας μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν
Ἰωάννης, 38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέθ, ὡς
ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ
δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος
πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ
τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ’ αὐτοῦ· 39
καὶ ἡμεῖς (ἐσμεν *k*) μάρτυρες πάντων
ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων
καὶ ἐν Ἰερουσαλήμ· ὃν (καὶ *no*) ἀνεῖλαν
κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. 40 τοῦτον ὁ θεὸς
ἤγειρεν (ἐν *n*) τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν
αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι 41 οὐ παντὶ τῷ λαῷ,
ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις
ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν
καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· 42 καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν
κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι
(οὗτός *N(k)O*) ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ
τοῦ θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν. 43
τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν
ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος
αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.
44 Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα
ταῦτα ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ
πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. 45 καὶ
ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ (ὅσοι
NK(O)) συνῆλθαν τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ
ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου (τοῦ *o*)
πνεύματος ἐκκέχυται· 46 ἤκουον γὰρ αὐτῶν
λαλούντων γλώσσαις καὶ μεγαλυνόντων
τὸν θεόν. τότε ἀπεκρίθη (ὁ *k*) Πέτρος· 47
μήτι τὸ ὕδωρ δύναται κωλῦσαί τις τοῦ μὴ
βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον ἔλαβον (ὡς *N(k)O*) καὶ ἡμεῖς;
48 προσέταξεν (δὲ *N(k)O*) αὐτοὺς ἐν τῷ
ὀνόματι (Ἰησοῦ Χριστοῦ *NO*) βαπτισθῆναι
(τοῦ κυρίου. *K*) τότε ἠρώτησαν αὐτὸν
ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

11 Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ
οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν
Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ. 2 (Καὶ *k*) Ὅτε (δὲ
no) ἀνέβη Πέτρος εἰς (Ἰερουσαλήμ,
N(k)O) διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ
περιτομῆς 3 λέγοντες ὅτι (εἰσῆλθες
NK(O)) πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας
καὶ (συνέφαγες *NK(O)*) αὐτοῖς. 4
ἀρξάμενος δὲ (ὁ *k*) Πέτρος ἐξετίθετο
αὐτοῖς καθεξῆς λέγων· 5 ἐγὼ ἤμην ἐν
πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος καὶ εἶδον
ἐν ἐκστάσει ὅραμα καταβαῖνον σκεῦός
τι ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς
καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν
ἄχρι ἐμοῦ· 6 εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν καὶ
εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία
καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.
7 ἤκουσα δὲ (καὶ *no*) φωνῆς λεγούσης
μοι· ἀναστὰς Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. 8
εἶπον δέ· μηδαμῶς, κύριε· ὅτι (πᾶν *K*)
κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν
εἰς τὸ στόμα μου. 9 ἀπεκρίθη δὲ (μοι
k) φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·
ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου. 10
τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ ἀνεσπάσθη
πάλιν ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. 11 καὶ ἰδοὺ
ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν
οἰκίαν ἐν ᾗ (ἦμεν *N(k)O*) ἀπεσταλμένοι
ἀπὸ Καισαρείας πρός με. 12 εἶπεν δὲ
τὸ πνεῦμά μοι συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν
(διακρίναντα. *N(k)O*) ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ
καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς
τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. 13 ἀπήγγειλεν (δὲ

N(k)O) ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ
οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα (αὐτῷ·
k) ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην (ἄνδρας *K*)
καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον
Πέτρον, **14** ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σὲ ἐν
οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. **15**
ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέπεσεν τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ᾽ αὐτούς, ὥσπερ καὶ ἐφ᾽
ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. **16** ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος
(τοῦ *no*) κυρίου, ὡς ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν
ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε
ἐν πνεύματι ἁγίῳ. **17** εἰ οὖν τὴν ἴσην
δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ
ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν
Χριστόν, ἐγὼ (δὲ *k*) τίς ἤμην δυνατὸς
κωλῦσαι τὸν θεόν; **18** Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα
ἡσύχασαν καὶ (ἐδόξασαν *N(k)O*) τὸν θεὸν
λέγοντες· ἄρα (γε *k*) καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ
θεὸς τὴν μετάνοιαν εἰς ζωὴν ἔδωκεν. **19**
Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως
τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διῆλθον
ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας
μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον
Ἰουδαίοις. **20** Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν
ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες
(ἐλθόντες *N(k)O*) εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν
(καὶ *no*) πρὸς τοὺς (Ἑλληνιστὰς *NK(o)*)
εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. **21** καὶ
ἦν χεὶρ κυρίου μετ᾽ αὐτῶν, πολύς τε ἀριθμὸς
(ὁ *no*) πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν
κύριον· **22** ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς
ἐκκλησίας τῆς (οὔσης *no*) ἐν (Ἰερουσαλὴμ
N(k)O) περὶ αὐτῶν καὶ ἐξαπέστειλαν
Βαρναβᾶν (διελθεῖν *NK*) ἕως Ἀντιοχείας·
23 ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν
(τὴν *no*) τοῦ θεοῦ ἐχάρη καὶ παρεκάλει
πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν
(ἐν *o*) τῷ κυρίῳ· **24** ὅτι ἦν ἀνὴρ
ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ
πίστεως. καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ
κυρίῳ. **25** ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν (ὁ *k*)
(Βαρνάβας *K*) ἀναζητῆσαι Σαῦλον, **26** καὶ
εὑρὼν (αὐτὸν *k*) ἤγαγεν (αὐτὸν *k*) εἰς
Ἀντιόχειαν. ἐγένετο δὲ (αὐτοῖς *N(k)O*) καὶ
ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι
τε (πρώτως *N(k)O*) ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς
μαθητὰς Χριστιανούς. **27** Ἐν ταύταις δὲ
ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων
προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν· **28** ἀναστὰς δὲ εἷς
ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἅγαβος ἐσήμανεν διὰ
τοῦ πνεύματος λιμὸν (μεγάλην *N(k)O*)
μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην,
(ἥτις *N(k)O*) (καὶ *k*) ἐγένετο ἐπὶ
Κλαυδίου (Καίσαρος. *K*) **29** τῶν δὲ
μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτό τις, ὥρισαν
ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς
κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· **30**
ὃ καὶ ἐποίησαν ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς
πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρναβᾶ καὶ
Σαύλου.

12 Κατ᾽ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν
Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας
κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. **2**
ἀνεῖλεν δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου
μαχαίρῃ. **3** (Καὶ *k*) ἰδὼν (δὲ *no*) ὅτι
ἀρεστόν ἐστιν τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο
συλλαβεῖν καὶ Πέτρον, ἦσαν δὲ (αἱ *no*)
ἡμέραι τῶν ἀζύμων, **4** ὃν καὶ πιάσας
ἔθετο εἰς φυλακὴν παραδοὺς τέσσαρσιν
τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν,
βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν

αὐτὸν τῷ λαῷ. **5** Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο
ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν (ἐκτενῶς
N(k)O) γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας
πρὸς τὸν θεὸν (περὶ *N(k)O*) αὐτοῦ. **6**
ὅτε δὲ ἤμελλεν (προαγαγεῖν *N(k)(o)*)
αὐτὸν ὁ Ἡρῴδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ
Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν
δεδεμένος ἁλύσεσιν δυσίν, φύλακές τε πρὸ
τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακήν. **7** καὶ ἰδοὺ
ἄγγελος κυρίου ἐπέστη καὶ φῶς ἔλαμψεν
ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν
τοῦ Πέτρου ἤγειρεν αὐτὸν λέγων· ἀνάστα
ἐν τάχει. καὶ ἐξέπεσαν αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ
τῶν χειρῶν. **8** εἶπεν (δὲ *N(k)O*) ὁ ἄγγελος
πρὸς αὐτόν· (ζῶσαι *N(K)O*) καὶ ὑπόδησαι
τὰ σανδάλιά σου. ἐποίησεν δὲ οὕτως. καὶ
λέγει αὐτῷ· περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου καὶ
ἀκολούθει μοι. **9** καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει
(αὐτῷ· *k*) καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐστιν τὸ
γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὅραμα
βλέπειν. **10** διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν
καὶ δευτέραν ἦλθαν ἐπὶ τὴν πύλην τὴν
σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν,
ἥτις αὐτομάτη (ἠνοίγη *N(k)O*) αὐτοῖς,
καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην μίαν καὶ
εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ᾽ αὐτοῦ. **11** καὶ ὁ
Πέτρος ἐν ἑαυτῷ γενόμενος εἶπεν· νῦν οἶδα
ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν (ὁ *no*) κύριος
τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατό με ἐκ
χειρὸς Ἡρῴδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας
τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. **12** συνιδών τε
ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν (τῆς *no*) Μαρίας
τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου
Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι
καὶ προσευχόμενοι. **13** κρούσαντος δὲ
(τοῦ *k*) (αὐτοῦ *N(K)O*) τὴν θύραν τοῦ
πυλῶνος προσῆλθεν παιδίσκη ὑπακοῦσαι
ὀνόματι Ῥόδη· **14** καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν
τοῦ Πέτρου ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν
τὸν πυλῶνα εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν
ἑστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.
15 οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπαν· μαίνῃ. ἡ δὲ
διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. οἱ δὲ ἔλεγον·
ὁ ἄγγελός ἐστιν αὐτοῦ. **16** ὁ δὲ Πέτρος
ἐπέμενεν κρούων· ἀνοίξαντες δὲ εἶδαν
αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν. **17** κατασείσας δὲ
αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν, διηγήσατο αὐτοῖς πῶς
ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς·
εἶπέν (τε· *N(k)O*) ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ
καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. καὶ ἐξελθὼν
ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. **18** Γενομένης
δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς
στρατιώταις τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο.
19 Ἡρῴδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ
εὑρὼν ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν
ἀπαχθῆναι, καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας
εἰς (τὴν *k*) Καισάρειαν διέτριβεν. **20** ἦν δὲ
(ὁ *k*) (Ἡρῴδης *K*) θυμομαχῶν Τυρίοις
καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν
πρὸς αὐτὸν καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν
ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ᾐτοῦντο
εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν
χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. **21** Τακτῇ δὲ
ἡμέρᾳ ὁ Ἡρῴδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα
βασιλικὴν καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος
ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. **22** ὁ δὲ δῆμος
ἐπεφώνει· θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου.
23 παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος
κυρίου ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἔδωκεν τὴν δόξαν
τῷ θεῷ, καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος
ἐξέψυξεν. **24** Ὁ δὲ λόγος τοῦ (θεοῦ *NK(O)*)
ηὔξανεν καὶ ἐπληθύνετο. **25** Βαρναβᾶς

δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν (εἰς *N(K)O*)
Ἰερουσαλὴμ πληρώσαντες τὴν διακονίαν,
συμπαραλαβόντες (καὶ *k*) Ἰωάννην τὸν
ἐπικληθέντα Μᾶρκον.

13 Ἦσαν δὲ (τινες *k*) ἐν Ἀντιοχείᾳ
κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται
καὶ διδάσκαλοι, ὅ τε Βαρναβᾶς καὶ
Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ καὶ Λούκιος
ὁ Κυρηναῖος, Μαναήν τε Ἡρῴδου τοῦ
τετραάρχου σύντροφος καὶ Σαῦλος. 2
λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ
νηστευόντων εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον·
ἀφορίσατε δή μοι τὸν (τε *k*) Βαρναβᾶν
καὶ (τὸν *k*) Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ
προσκέκλημαι αὐτούς. 3 τότε νηστεύσαντες
καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς
χεῖρας αὐτοῖς ἀπέλυσαν. 4 (Αὐτοὶ *N(k)O*)
μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου
(τοῦ *k*) πνεύματος κατῆλθον εἰς (τὴν
k) Σελεύκειαν, ἐκεῖθέν (τε *NK(o)*)
ἀπέπλευσαν εἰς (τὴν *k*) Κύπρον. 5 καὶ
γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι κατήγγελλον τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν
Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην.
6 Διελθόντες δὲ (ὅλην *NO*) τὴν νῆσον
ἄχρι Πάφου εὗρον (ἄνδρα *NO*) τινὰ
μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον ᾧ ὄνομα
(Βαριησοῦ, *N(k)O*) 7 ὃς ἦν σὺν τῷ
ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ.
οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρναβᾶν καὶ
Σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ. 8 ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας
ὁ μάγος, οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, ζητῶν διαστρέψαι τὸν
ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. 9 Σαῦλος
δὲ ὁ καὶ Παῦλος πλησθεὶς πνεύματος
ἁγίου (καὶ *k*) ἀτενίσας εἰς αὐτὸν 10
εἶπεν· ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης
ῥᾳδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης
δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς
ὁδοὺς (τοῦ *no*) κυρίου τὰς εὐθείας;
11 καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ (τοῦ *k*) κυρίου
ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν
ἥλιον ἄχρι καιροῦ. παραχρῆμά (τε ἔπεσεν
N(k)O) ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ
περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς. 12 τότε
ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν
ἐκπλησσόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου.
13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ
(τὸν *k*) Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην τῆς
Παμφυλίας. Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ'
αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. 14
αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης
παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν (τὴν Πισιδίαν,
N(k)O) καὶ (εἰσελθόντες *NK(o)*) εἰς
τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων
ἐκάθισαν. 15 μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ
νόμου καὶ τῶν προφητῶν ἀπέστειλαν
οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς λέγοντες·
ἄνδρες ἀδελφοί, εἴ τίς ἐστιν ἐν ὑμῖν λόγος
παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. 16
Ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ κατασείσας τῇ
χειρὶ εἶπεν· ἄνδρες Ἰσραηλῖται καὶ οἱ
φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. 17 ὁ θεὸς
τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς
πατέρας ἡμῶν καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ
παροικίᾳ ἐν γῇ (Αἰγύπτου *N(k)O*) καὶ μετὰ
βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ
αὐτῆς· 18 καὶ ὡς τεσσερακονταετῆ χρόνον
ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, 19
καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χανάαν
κατεκληρονόμησεν (αὐτοῖς *k*) τὴν γῆν

αὐτῶν **20** ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις καὶ
πεντήκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκεν κριτὰς
ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου· **21** κἀκεῖθεν
κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν
αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς, ἄνδρα ἐκ
φυλῆς Βενιαμίν, ἔτη τεσσεράκοντα· **22** καὶ
μεταστήσας αὐτὸν ἤγειρεν τὸν Δαυὶδ αὐτοῖς
εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας· εὗρον
Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν
καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά
μου. **23** τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος
κατ’ ἐπαγγελίαν (ἤγαγεν *N(K)O*) τῷ
Ἰσραὴλ (σωτῆρα *NK(O)*) Ἰησοῦν, **24**
προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου
τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας
παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ. **25** ὡς δὲ ἐπλήρου
(ὁ *k*) Ἰωάννης τὸν δρόμον ἔλεγεν· (τί
N(k)O) ἐμὲ ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγώ·
ἀλλ’ ἰδοὺ ἔρχεται μετ’ ἐμὲ οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος
τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. **26** Ἄνδρες
ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραὰμ καὶ οἱ ἐν
ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, (ἡμῖν *N(K)O*)
ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης (ἐξαπεστάλη.
N(k)O) **27** οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν
Ἰερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον
ἀγνοήσαντες καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν
τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας,
κρίναντες ἐπλήρωσαν· **28** καὶ μηδεμίαν
αἰτίαν θανάτου εὑρόντες ᾐτήσαντο Πιλᾶτον
ἀναιρεθῆναι αὐτόν. **29** ὡς δὲ ἐτέλεσαν
(πάντα *N(k)O*) τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα,
καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς
μνημεῖον. **30** ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ
νεκρῶν, **31** ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους
τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
εἰς Ἰερουσαλήμ, οἵτινες (νῦν *NO*) εἰσιν
μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. **32** καὶ
ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς
τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, **33**
ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς
τέκνοις αὐτῶν (ἡμῖν *NK(O)*) ἀναστήσας
Ἰησοῦν, ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ γέγραπται
τῷ (δευτέρῳ· *NK(O)*) υἱός μου εἶ σύ,
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. **34** ὅτι
δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν μηκέτι
μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν,
οὕτως εἴρηκεν ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια
Δαυὶδ τὰ πιστά. **35** (διότι *N(k)O*) καὶ ἐν
ἑτέρῳ λέγει· οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν
διαφθοράν. **36** Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ
ὑπηρετήσας τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη
καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ
εἶδεν διαφθοράν· **37** ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν,
οὐκ εἶδεν διαφθοράν. **38** Γνωστὸν οὖν ἔστω
ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν
ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται· **39** καὶ
ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν (τῷ *k*)
νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ
πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται. **40** βλέπετε οὖν
μὴ ἐπέλθῃ (ἐφ’ ὑμᾶς *K*) τὸ εἰρημένον ἐν
τοῖς προφήταις· **41** ἴδετε, οἱ καταφρονηταί,
καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε, ὅτι ἔργον
ἐργάζομαι ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν,
ἔργον (ὃ *N(k)O*) οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν
τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν. **42** Ἐξιόντων δὲ
(αὐτῶν *no*) (ἐκ τῆς *k*) (συναγωγῆς
K) (τῶν *k*) (Ἰουδαίων *K*) παρεκάλουν
(τὰ ἔθνη *K*) εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον
λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. **43**
λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς ἠκολούθησαν
πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων
προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρναβᾷ,

οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς ἔπειθον
αὐτοὺς (προσμένειν *N(k)O*) τῇ χάριτι
τοῦ θεοῦ. 44 τῷ (δὲ *NK(o)*) ἐρχομένῳ
σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη
ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ (κυρίου. *N(K)O*)
45 ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους
ἐπλήσθησαν ζήλου καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ
(τοῦ *k*) Παύλου (λαλουμένοις *N(k)O*)
(ἀντιλέγοντες καὶ *K*) βλασφημοῦντες. 46
παρρησιασάμενοί (τε *N(k)O*) ὁ Παῦλος
καὶ ὁ Βαρναβᾶς εἶπαν· ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον
πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ·
ἐπειδὴ (δὲ *ko*) ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ
ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς,
ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. (aiōnios g166)
47 οὕτως γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος·
τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναί σε
εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. 48
Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη (ἔχαιρον *NK(o)*) καὶ
ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ (κυρίου *NK(O)*)
καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς
ζωὴν αἰώνιον. (aiōnios g166) 49 διεφέρετο δὲ
ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι’ ὅλης τῆς χώρας. 50
οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας
γυναῖκας (καὶ *k*) τὰς εὐσχήμονας καὶ
τοὺς πρώτους τῆς πόλεως καὶ ἐπήγειραν
διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ (τὸν *k*)
Βαρναβᾶν καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν
ὁρίων αὐτῶν. 51 οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν
κονιορτὸν τῶν ποδῶν (αὐτῶν *k*) ἐπ’
αὐτοὺς ἦλθον εἰς Ἰκόνιον. 52 οἵ (τε *N(k)O*)
μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος
ἁγίου.

14 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ
εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν
τῶν Ἰουδαίων καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε
πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ
πλῆθος. 2 οἱ δὲ (ἀπειθήσαντες *N(k)O*)
Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς
ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν.
3 Ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν
παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ
μαρτυροῦντι (ἐπὶ *n*) τῷ λόγῳ τῆς χάριτος
αὐτοῦ, (καὶ *k*) διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα
γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. 4 ἐσχίσθη
δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν
ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν
τοῖς ἀποστόλοις. 5 ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ
τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς
ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι
αὐτούς, 6 συνιδόντες κατέφυγον εἰς
τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας, Λύστραν καὶ
Δέρβην καὶ τὴν περίχωρον, 7 κἀκεῖ κἀκεῖ
εὐαγγελιζόμενοι ἦσαν. 8 Καί τις ἀνὴρ
ἀδύνατος ἐν Λύστροις τοῖς ποσὶν ἐκάθητο,
χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ (ὑπάρχων,
k) ὃς οὐδέποτε (περιεπάτησεν. *N(k)O*)
9 οὗτος (ἤκουσεν *N(k)O*) τοῦ Παύλου
λαλοῦντος, ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν
ὅτι ἔχει πίστιν τοῦ σωθῆναι, 10 εἶπεν
μεγάλῃ (τῇ *ko*) φωνῇ· ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς
πόδας σου (ὀρθός. *NK(o)*) καὶ (ἥλατο
N(k)O) καὶ περιεπάτει. 11 οἵ (τε *N(k)O*)
ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν (ὁ *k*) Παῦλος
ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστὶ
λέγοντες· οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις
κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς· 12 ἐκάλουν τε τὸν
(μὲν *k*) Βαρναβᾶν Δία, τὸν δὲ Παῦλον
Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ
λόγου. 13 ὅ (τε *N(k)O*) ἱερεὺς τοῦ Διὸς
τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως (αὐτῶν *k*)
ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας

ἐνέγκας σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν. **14**
Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρναβᾶς καὶ
Παῦλος διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια (αὐτῶν
NK(o)) (ἐξεπήδησαν *N(k)O*) εἰς τὸν
ὄχλον κράζοντες **15** καὶ λέγοντες· ἄνδρες,
τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς
ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι
ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν
ἐπὶ (τὸν *k*) θεὸν (τὸν *k*) ζῶντα,
ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν
αὐτοῖς, **16** ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέναις
γενεαῖς εἴασεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι
ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· **17** (καίτοι καίτοι
N(k)O) οὐκ ἀμάρτυρον (αὐτὸν *N(k)O*)
ἀφῆκεν (ἀγαθουργῶν, *N(k)O*) οὐρανόθεν
(ὑμῖν *N(K)O*) ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς
καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ
εὐφροσύνης τὰς καρδίας (ὑμῶν. *N(K)O*) **18**
καὶ ταῦτα λέγοντες μόλις κατέπαυσαν τοὺς
ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. **19** Ἐπῆλθαν
δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι,
καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες
τὸν Παῦλον ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως
(νομίζοντες *N(k)O*) αὐτὸν (τεθνηκέναι.
N(k)O) **20** κυκλωσάντων δὲ τῶν μαθητῶν
αὐτὸν ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν
καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρναβᾷ
εἰς Δέρβην. **21** εὐαγγελισάμενοί τε τὴν
πόλιν ἐκείνην καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς
ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ (εἰς *no*)
Ἰκόνιον καὶ (εἰς *no*) Ἀντιόχειαν· **22**
ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν,
παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει καὶ ὅτι
διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. **23** χειροτονήσαντες
δὲ αὐτοῖς κατ᾽ ἐκκλησίαν πρεσβυτέρους,
προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν παρέθεντο
αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. **24**
καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς (τὴν
no) Παμφυλίαν, **25** καὶ λαλήσαντες ἐν
Πέργῃ τὸν λόγον κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν·
26 κἀκεῖθεν κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς
Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ
χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν.
27 παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες
τὴν ἐκκλησίαν (ἀνήγγελλον *N(k)O*) ὅσα
ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτῶν καὶ ὅτι ἤνοιξεν
τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως. **28** διέτριβον
δὲ (ἐκεῖ *k*) χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς
μαθηταῖς.

15 Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς
Ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς
ὅτι ἐὰν μὴ (περιτμηθῆτε *N(k)O*) τῷ
ἔθει (τῷ *no*) Μωϋσέως, οὐ δύνασθε
σωθῆναι. **2** γενομένης (δὲ *N(k)O*)
στάσεως καὶ (ζητήσεως *N(k)O*) οὐκ
ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρναβᾷ πρὸς
αὐτοὺς ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ
Βαρναβᾶν καί τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν
πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους
εἰς Ἰερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος
τούτου. **3** Οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ
τῆς ἐκκλησίας διήρχοντο τήν (τε *no*)
Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν ἐκδιηγούμενοι
τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν καὶ ἐποίουν
χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς.
4 παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἰερουσαλὴμ
(παρεδέχθησαν ἀπὸ *N(k)O*) τῆς ἐκκλησίας
καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων,
ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν
μετ᾽ αὐτῶν. **5** Ἐξανέστησαν δέ τινες

τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων
πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι δεῖ περιτέμνειν
αὐτοὺς παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον
Μωϋσέως. 6 Συνήχθησάν (τε *N(k)O*)
οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν
περὶ τοῦ λόγου τούτου. 7 πολλῆς δὲ
(ζητήσεως *N(k)O*) γενομένης, ἀναστὰς
Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοί,
ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ᾽ ἡμερῶν ἀρχαίων
ἐν (ὑμῖν *N(K)O*) ἐξελέξατο ὁ θεὸς διὰ
τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν
λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι. 8
καὶ ὁ καρδιογνώστης θεὸς ἐμαρτύρησεν
αὐτοῖς δοὺς (αὐτοῖς *k*) τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
καθὼς καὶ ἡμῖν· 9 καὶ οὐθὲν διέκρινεν
μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν τῇ πίστει
καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. 10 νῦν οὖν τί
πειράζετε τὸν θεὸν ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν
τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες
ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; 11
ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ
(Χριστοῦ *K*) πιστεύομεν σωθῆναι καθ᾽
ὃν τρόπον κἀκεῖνοι. κἀκεῖνοι. 12 ἐσίγησεν
δὲ πᾶν τὸ πλῆθος καὶ ἤκουον Βαρναβᾶ
καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν
ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν
δι᾽ αὐτῶν. 13 Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς
ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων· ἄνδρες ἀδελφοί,
ἀκούσατέ μου. 14 Συμεὼν ἐξηγήσατο
καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν
ἐξ ἐθνῶν λαὸν (ἐπὶ *k*) τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ· 15 καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ
λόγοι τῶν προφητῶν καθὼς γέγραπται· 16
μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω
τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν
καὶ τὰ (κατεσκαμμένα *NK(o)*) αὐτῆς
ἀνοικοδομήσω καὶ ἀνορθώσω αὐτήν· 17
ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν
ἀνθρώπων τὸν κύριον καὶ πάντα τὰ ἔθνη,
ἐφ᾽ οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽
αὐτούς, λέγει κύριος (ὁ *ko*) ποιῶν ταῦτα
(πάντα *K*) 18 γνωστὰ ἀπ᾽ αἰῶνος (ἐστιν
τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. *K*) (aiōn
g165) 19 διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν
τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ
τὸν θεόν, 20 ἀλλ᾽ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ
ἀπέχεσθαι (ἀπὸ *k*) τῶν ἀλισγημάτων τῶν
εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ
καὶ τοῦ αἵματος. 21 Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν
ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας
αὐτὸν ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν
σάββατον ἀναγινωσκόμενος. 22 Τότε ἔδοξεν
τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις
σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους
ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν
σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρναβᾷ, Ἰούδαν
τὸν (καλούμενον *N(k)O*) Βαρσαββᾶν
καὶ Σιλᾶν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς
ἀδελφοῖς, 23 γράψαντες διὰ χειρὸς
αὐτῶν (τάδε· *k*) Οἱ ἀπόστολοι καὶ
οἱ πρεσβύτεροι (καὶ οἱ *K*) ἀδελφοὶ
τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν
καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν
χαίρειν. 24 Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ
ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις
ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν (λέγοντες
περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, *K*)
οἷς οὐ διεστειλάμεθα, 25 ἔδοξεν ἡμῖν
γενομένοις ὁμοθυμαδὸν (ἐκλεξαμένοις
N(k)O) ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν
τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρναβᾷ καὶ Παύλῳ,
26 ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν τὰς ψυχὰς

αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 27 ἀπεστάλκαμεν
οὖν Ἰούδαν καὶ Σιλᾶν, καὶ αὐτοὺς διὰ
λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. 28 ἔδοξεν
γὰρ τῷ πνεύματι (τῷ *no*) ἁγίῳ καὶ
ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος
πλὴν τούτων τῶν ἐπάναγκες 29 ἀπέχεσθαι
εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ (πνικτῶν
N(k)O) καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες
ἑαυτοὺς εὖ πράξετε. ἔρρωσθε. 30 Οἱ μὲν
οὖν ἀπολυθέντες (κατῆλθον *N(k)O*) εἰς
Ἀντιόχειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος
ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν. 31 ἀναγνόντες
δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. 32 Ἰούδας
τε καὶ Σιλᾶς, καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες,
διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς
ἀδελφοὺς καὶ ἐπεστήριξαν. 33 ποιήσαντες
δὲ χρόνον ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ
τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς (ἀποστείλαντας
N(K)O) (αὐτούς. *no*) 34 (ἔδοξεν δὲ
τῷ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ. *K*) 35 Παῦλος
δὲ καὶ Βαρναβᾶς διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ
διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ
ἑτέρων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ κυρίου. 36
Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν πρὸς Βαρναβᾶν
Παῦλος· ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα
τοὺς ἀδελφοὺς (ἡμῶν *k*) κατὰ πόλιν
πᾶσαν ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον
τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. 37 Βαρναβᾶς
δὲ (ἐβούλετο *N(k)O*) συμπαραλαβεῖν
(καὶ *no*) τὸν Ἰωάννην τὸν καλούμενον
Μᾶρκον· 38 Παῦλος δὲ ἠξίου τὸν
ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας καὶ
μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον μὴ
(συμπαραλαμβάνειν *N(k)(o)*) τοῦτον. 39
Ἐγένετο (δὲ *N(k)O*) παροξυσμός, ὥστε
ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τόν
τε Βαρναβᾶν παραλαβόντα τὸν Μᾶρκον
ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον. 40 Παῦλος δὲ
ἐπιλεξάμενος Σιλᾶν ἐξῆλθεν παραδοθεὶς
τῇ χάριτι τοῦ (κυρίου *N(K)O*) ὑπὸ τῶν
ἀδελφῶν. 41 διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν
καὶ (τὴν *no*) Κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς
ἐκκλησίας.

16 Κατήντησεν δὲ (καὶ *no*) εἰς Δέρβην
καὶ (εἰς *no*) Λύστραν. καὶ ἰδοὺ
μαθητής τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος,
υἱὸς γυναικὸς (τινος *k*) Ἰουδαίας πιστῆς,
πατρὸς δὲ Ἕλληνος· 2 ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ
τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν.
3 τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ
ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν
διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς
τόποις ἐκείνοις· ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες
ὅτι Ἕλλην (ὁ πατὴρ *N(k)O*) αὐτοῦ
ὑπῆρχεν. 4 ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις,
παρεδίδοσαν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα
τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ (τῶν
k) πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις.
5 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ
πίστει καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ'
ἡμέραν. 6 (διῆλθον *N(k)O*) δὲ τὴν
Φρυγίαν καὶ (τὴν *k*) Γαλατικὴν χώραν
κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος
λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, 7 ἐλθόντες
(δὲ *no*) κατὰ τὴν Μυσίαν ἐπείραζον
(εἰς *N(k)O*) τὴν Βιθυνίαν (πορευθῆναι,
N(k)O) καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα
(Ἰησοῦ. *NO*) 8 παρελθόντες δὲ τὴν
Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρῳάδα. 9 καὶ
ὅραμα διὰ τῆς νυκτὸς τῷ Παύλῳ ὤφθη·
ἀνὴρ Μακεδών τις ἦν ἑστὼς (καὶ *no*)

παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων· διαβὰς εἰς
Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. 10 ὡς δὲ τὸ
ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν
εἰς (τὴν *k*) Μακεδονίαν συμβιβάζοντες
ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ (θεὸς *N(K)O*)
εὐαγγελίσασθαι αὐτούς. 11 Ἀναχθέντες
(δὲ *N(K)O*) ἀπὸ (τῆς *k*) Τρῳάδος
εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθρᾴκην, τῇ (δὲ
N(k)O) ἐπιούσῃ εἰς Νέαν πόλιν, 12
(κἀκεῖθεν κἀκεῖθεν *N(k)O*) εἰς Φιλίππους,
ἥτις ἐστὶν (πρώτης *N(k)O*) (τῆς *ko*)
μερίδος (τῆς *NK*) Μακεδονίας πόλις,
κολωνία. ἦμεν δὲ ἐν (ταύτῃ *NK(o)*) τῇ
πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς. 13 τῇ
τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω
τῆς (πύλης *N(K)O*) παρὰ ποταμὸν οὗ
(ἐνομίζομεν *N(K)O*) (προσευχὴν *N(k)O*)
εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς
συνελθούσαις γυναιξίν. 14 Καί τις γυνὴ
ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως
Θυατείρων σεβομένη τὸν θεόν, ἤκουεν ἧς
ὁ κύριος διήνοιξεν τὴν καρδίαν προσέχειν
τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. 15 ὡς δὲ
ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν
λέγουσα· εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ
εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου
(μένετε· *N(k)O*) καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς. 16
Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς (τὴν
no) προσευχήν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν
πνεῦμα (πύθωνα ὑπαντῆσαι *N(k)O*)
ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχεν τοῖς
κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. 17 αὕτη
(κατακολουθοῦσα *N(k)O*) τῷ Παύλῳ καὶ
ἡμῖν ἔκραζεν λέγουσα· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι
δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν,
οἵτινες καταγγέλλουσιν (ὑμῖν *N(K)O*)
ὁδὸν σωτηρίας. 18 τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ
πολλὰς ἡμέρας. διαπονηθεὶς δὲ (ὁ *k*)
Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι εἶπεν·
παραγγέλλω σοι ἐν (τῷ *k*) ὀνόματι
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ᾽ αὐτῆς. καὶ
ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. 19 ἰδόντες δὲ
οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς
τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν
Παῦλον καὶ τὸν Σιλᾶν εἵλκυσαν εἰς
τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, 20 καὶ
προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς
εἶπαν· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν
ἡμῶν τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες· 21
καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν
ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαίοις
οὖσιν. 22 καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ᾽ αὐτῶν,
καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρήξαντες αὐτῶν τὰ
ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν· 23 πολλάς
(τε *NK(o)*) ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς
ἔβαλον εἰς φυλακὴν παραγγείλαντες τῷ
δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς· 24
ὃς παραγγελίαν τοιαύτην (λαβὼν *N(k)O*)
ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν
καὶ τοὺς πόδας ἠσφαλίσατο αὐτῶν εἰς
τὸ ξύλον. 25 Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον
Παῦλος καὶ Σιλᾶς προσευχόμενοι ὕμνουν
τὸν θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι.
26 ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας ὥστε
σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου·
ἠνεῴχθησαν (δὲ *N(k)O*) παραχρῆμα αἱ
θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη.
27 ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ
ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς,
σπασάμενος (τὴν *no*) μάχαιραν ἤμελλεν
ἑαυτὸν ἀναιρεῖν νομίζων ἐκπεφευγέναι
τοὺς δεσμίους. 28 Ἐφώνησεν δὲ μεγάλῃ

φωνῇ ὁ Παῦλος λέγων· μηδὲν πράξῃς
σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε.
29 αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν καὶ
ἔντρομος γενόμενος προσέπεσεν τῷ Παύλῳ
καὶ τῷ Σιλᾷ, **30** καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω
ἔφη· κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; **31** οἱ
δὲ εἶπαν· πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν
(Χριστόν, *K*) καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός
σου. **32** καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον
τοῦ (κυρίου *NK(O)*) (σὺν *N(k)O*) πᾶσιν
τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. **33** καὶ παραλαβὼν
αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς
ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη
αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ (πάντες *NK(o)*)
παραχρῆμα. **34** ἀναγαγών τε αὐτοὺς
εἰς τὸν οἶκον (αὐτοῦ *ko*) παρέθηκεν
τράπεζαν καὶ (ἠγαλλιάσατο *NK(o)*)
πανοικεὶ πεπιστευκὼς τῷ θεῷ. **35** Ἡμέρας
δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ
τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες· ἀπόλυσον τοὺς
ἀνθρώπους ἐκείνους. **36** ἀπήγγειλεν δὲ ὁ
δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν
Παῦλον ὅτι ἀπέσταλκαν οἱ στρατηγοὶ ἵνα
ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε
ἐν εἰρήνῃ. **37** Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς·
δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ ἀκατακρίτους,
ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλαν
εἰς φυλακήν, καὶ νῦν λάθρᾳ ἡμᾶς
ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ, ἀλλ' ἐλθόντες αὐτοὶ
ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν. **38** (ἀπήγγειλαν
N(k)O) δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι
τὰ ῥήματα ταῦτα· (καὶ *k*) ἐφοβήθησαν
(δὲ *no*) ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν,
39 καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ
ἐξαγαγόντες ἠρώτων (ἀπελθεῖν *N(k)O*)
(ἀπὸ *no*) τῆς πόλεως. **40** Ἐξελθόντες
δὲ (ἀπὸ *N(k)O*) τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον
(πρὸς *N(k)O*) τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες
παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς (αὐτούς *k*)
καὶ ἐξῆλθαν.

17 Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ
(τὴν *no*) Ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς
Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν (ἡ *k*) συναγωγὴ
τῶν Ἰουδαίων. **2** κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς
τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ
ἐπὶ σάββατα τρία (διελέξατο *N(k)O*)
αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, **3** διανοίγων
καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν χριστὸν ἔδει
παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν καὶ ὅτι
οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς (ὁ *no*) Ἰησοῦς
ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. **4** καί τινες ἐξ
αὐτῶν ἐπείσθησαν καὶ προσεκληρώθησαν
τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σιλᾷ, τῶν τε σεβομένων
Ἑλλήνων πλῆθος πολύ, γυναικῶν τε τῶν
πρώτων οὐκ ὀλίγαι. **5** Ζηλώσαντες δὲ (οἱ
o) (ἀπειθοῦντες *K*) οἱ Ἰουδαῖοι καὶ
προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων ἄνδρας τινὰς
πονηροὺς καὶ ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν
τὴν πόλιν, (καὶ *N(k)O*) ἐπιστάντες τῇ
οἰκίᾳ Ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς (προαγαγεῖν
N(k)O) εἰς τὸν δῆμον· **6** μὴ εὑρόντες δὲ
αὐτοὺς ἔσυρον (τὸν *k*) Ἰάσονα καί τινας
ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας βοῶντες ὅτι
οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες οὗτοι
καὶ ἐνθάδε πάρεισιν, **7** οὓς ὑποδέδεκται
Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν
δογμάτων Καίσαρος πράσσουσιν βασιλέα
ἕτερον λέγοντες εἶναι Ἰησοῦν. **8** ἐτάραξαν
δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας
ἀκούοντας ταῦτα· **9** καὶ λαβόντες τὸ
ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν
ἀπέλυσαν αὐτούς. **10** Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως

διὰ (τῆς *k*) νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν τε
Παῦλον καὶ τὸν Σιλᾶν εἰς Βέροιαν, οἵτινες
παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν
Ἰουδαίων ἀπῄεσαν. 11 οὗτοι δὲ ἦσαν
εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες
ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας
(τὸ *ko*) καθ’ ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς
γραφὰς εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. 12 Πολλοὶ
μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν
Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων
καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. 13 Ὡς δὲ ἔγνωσαν
οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ
ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου
ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ κἀκεῖ
σαλεύοντες (καὶ ταράσσοντες *NO*) τοὺς
ὄχλους. 14 εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον
ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι (ἕως
N(k)O) ἐπὶ τὴν θάλασσαν· (ὑπέμεινάν
τε *N(k)O*) ὅ τε Σιλᾶς καὶ ὁ Τιμόθεος
ἐκεῖ. 15 οἱ δὲ (καθιστάνοντες *N(k)O*) τὸν
Παῦλον ἤγαγον (αὐτὸν *k*) ἕως Ἀθηνῶν,
καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σιλᾶν
καὶ (τὸν *no*) Τιμόθεον ἵνα ὡς τάχιστα
ἔλθωσιν πρὸς αὐτὸν ἐξῄεσαν. 16 Ἐν δὲ
ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ
Παύλου παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν
αὐτῷ (θεωροῦντος *N(k)O*) κατείδωλον
οὖσαν τὴν πόλιν. 17 διελέγετο μὲν οὖν
ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς
σεβομένοις καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν
ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας· 18
τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἐπικουρείων καὶ (τῶν *k*)
Στοϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ·
καί τινες ἔλεγον· τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος
οὗτος λέγειν; οἱ δέ· ξένων δαιμονίων δοκεῖ
καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ
τὴν ἀνάστασιν (αὐτοῖς *k*) εὐηγγελίζετο.
19 Ἐπιλαβόμενοί (τε *NK(o)*) αὐτοῦ ἐπὶ
τὸν Ἄρειον πάγον ἤγαγον λέγοντες·
δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ
ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; 20 ξενίζοντα
γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν·
βουλόμεθα οὖν γνῶναι (τίνα *N(k)O*)
(ἂν *k*) (θέλει *N(k)O*) ταῦτα εἶναι. 21
Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες
ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ηὐκαίρουν ἢ λέγειν
τι (ἢ *N(k)O*) ἀκούειν τι καινότερον.
22 Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ
Ἀρείου πάγου ἔφη· ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ
πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ·
23 διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ
σεβάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ
ἐπεγέγραπτο· ἀγνώστῳ θεῷ. (ὃ *N(k)O*)
οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, (τοῦτο *N(K)O*)
ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. 24 ὁ θεὸς ὁ ποιήσας
τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος
οὐρανοῦ καὶ γῆς ὑπάρχων κύριος οὐκ ἐν
χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, 25 οὐδὲ ὑπὸ
χειρῶν (ἀνθρωπίνων *N(k)O*) θεραπεύεται
προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν
ζωὴν καὶ πνοὴν (καὶ *N(K)O*) (τὰ *N(k)O*)
πάντα· 26 ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς (αἵματος
K) πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ
(παντὸς προσώπου *N(k)O*) τῆς γῆς, ὁρίσας
(προστεταγμένους *N(k)O*) καιροὺς καὶ
τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν 27
ζητεῖν τὸν (θεόν, *N(K)O*) εἰ ἄρα γε
ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν, καί (γε
N(k)O) οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου
ἡμῶν ὑπάρχοντα. 28 ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ
κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καί τινες τῶν καθ’
ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν· τοῦ γὰρ καὶ γένος

ἐσμέν. 29 γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ
οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ
λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως
ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. 30 τοὺς
μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ
θεὸς τὰ νῦν (παραγγέλλει *NK(O)*) τοῖς
ἀνθρώποις (πάντας *N(k)O*) πανταχοῦ
μετανοεῖν· 31 (καθότι *N(k)O*) ἔστησεν
ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην
ἐν δικαιοσύνῃ ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν πίστιν
παρασχὼν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ
νεκρῶν. 32 Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν
νεκρῶν οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπαν·
ἀκουσόμεθά σου περὶ τούτου (καὶ *no*)
πάλιν. 33 (καὶ *k*) οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν
ἐκ μέσου αὐτῶν. 34 Τινὲς δὲ ἄνδρες
κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ
Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι
Δάμαρις καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

18 Μετὰ (δὲ *k*) ταῦτα χωρισθεὶς (ὁ
k) (Παῦλος *K*) ἐκ τῶν Ἀθηνῶν
ἦλθεν εἰς Κόρινθον, 2 καὶ εὑρών τινα
Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ
γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς
Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ,
διὰ τὸ (διατεταχέναι *NK(o)*) Κλαύδιον
χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους (ἀπὸ
N(k)O) τῆς Ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς·
3 καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμενεν
παρ' αὐτοῖς καὶ (ἠργάζετο· *NK(O)*) ἦσαν
γὰρ σκηνοποιοὶ (τῇ τέχνῃ· *N(k)O*) 4
διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν
σάββατον, ἔπειθέν τε Ἰουδαίους καὶ
Ἕλληνας. 5 Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς
Μακεδονίας ὅ τε Σιλᾶς καὶ ὁ Τιμόθεος,
συνείχετο τῷ (λόγῳ *N(K)O*) ὁ Παῦλος
διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις εἶναι τὸν
χριστὸν Ἰησοῦν. 6 Ἀντιτασσομένων δὲ
αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, ἐκτιναξάμενος
τὰ ἱμάτια εἶπεν πρὸς αὐτούς· τὸ αἷμα ὑμῶν
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν, καθαρὸς ἐγώ·
ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. 7
Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν (εἰσῆλθεν *N(k)O*)
εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι (Τιτίου *N(O)*)
Ἰούστου σεβομένου τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία
ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. 8 Κρίσπος
δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ
σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ
τῶν Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ
ἐβαπτίζοντο. 9 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος ἐν νυκτὶ δι'
ὁράματος τῷ Παύλῳ· μὴ φοβοῦ ἀλλὰ λάλει
καὶ μὴ σιωπήσῃς, 10 διότι ἐγώ εἰμι μετὰ
σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί
σε· διότι λαός ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει
ταύτῃ· 11 ἐκάθισεν (δὲ *N(k)O*) ἐνιαυτὸν
καὶ μῆνας ἓξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ. 12 Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπάτου ὄντος
τῆς Ἀχαΐας κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ
Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ
τὸ βῆμα, 13 λέγοντες ὅτι παρὰ τὸν νόμον
ἀναπείθει οὗτος τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι
τὸν θεόν. 14 Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου
ἀνοίγειν τὸ στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς
τοὺς Ἰουδαίους· εἰ μὲν (οὖν *K*) ἦν ἀδίκημά
τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρόν, ὦ Ἰουδαῖοι,
κατὰ λόγον ἂν (ἀνεσχόμην *N(k)O*) ὑμῶν·
15 εἰ δὲ (ζητήματά *N(K)O*) ἐστιν περὶ
λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ'
ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς (γὰρ *k*) ἐγὼ
τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. 16 καὶ ἀπήλασεν
αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. 17 Ἐπιλαβόμενοι
δὲ πάντες (οἱ Ἕλληνες *K*) Σωσθένην τὸν

ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ
βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι
(ἔμελεν. *NK(O)*) **18** Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι
προσμείνας ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς
ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν,
καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας,
κειράμενος ἐν Κεγχρεαῖς τὴν κεφαλήν·
εἶχεν γὰρ εὐχήν. **19** (κατήντησαν *N(K)O*)
δὲ εἰς Ἔφεσον· κἀκείνους κἀκείνους
κατέλιπεν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς
τὴν συναγωγὴν (διελέξατο *N(k)O*) τοῖς
Ἰουδαίοις. **20** ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ
πλείονα χρόνον μεῖναι (παρ’ αὐτοῖς *k*)
οὐκ ἐπένευσεν· **21** ἀλλ’ (ἀποταξάμενος
N(k)O) (καὶ *no*) (αὐτοῖς *k*) εἰπών
(δεῖ *KO*) (με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν
ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· *K*)
πάλιν (δὲ *k*) ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς
τοῦ θεοῦ θέλοντος, (καὶ *k*) ἀνήχθη
ἀπὸ τῆς Ἐφέσου. **22** καὶ κατελθὼν εἰς
Καισάρειαν, ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος
τὴν ἐκκλησίαν κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν·
23 καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν
διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν
καὶ Φρυγίαν, (ἐπιστηρίζων *NK(o)*) πάντας
τοὺς μαθητάς. **24** Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς
ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ
λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἔφεσον δυνατὸς
ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. **25** οὗτος ἦν
κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ
ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν
ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ (Ἰησοῦ *N(K)O*)
ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου·
26 οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ
συναγωγῇ. ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Πρίσκιλλα
καὶ Ἀκύλας προσελάβοντο αὐτὸν καὶ
ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν ὁδὸν τοῦ
θεοῦ. **27** βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν
εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ
ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν·
ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς
πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος· **28** εὐτόνως
γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ
ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν
χριστὸν Ἰησοῦν.

19 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ
εἶναι ἐν Κορίνθῳ, Παῦλον διελθόντα
τὰ ἀνωτερικὰ μέρη (κατελθεῖν *N(k)O*)
εἰς Ἔφεσον καὶ (εὑρεῖν *N(k)O*) τινας
μαθητάς, **2** εἶπέν (τε *no*) πρὸς αὐτούς· εἰ
πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; οἱ δὲ
(εἶπον *k*) πρὸς αὐτόν· ἀλλ’ οὐδ’ εἰ πνεῦμα
ἅγιον ἔστιν ἠκούσαμεν. **3** εἶπέν τε (πρὸς
αὐτούς· *k*) εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ
εἶπαν· εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα. **4** Εἶπεν
δὲ Παῦλος· Ἰωάννης (μὲν *k*) ἐβάπτισεν
βάπτισμα μετανοίας τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν
ἐρχόμενον μετ’ αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν,
τοῦτ’ ἔστιν εἰς τὸν (Χριστὸν *K*) Ἰησοῦν. **5**
ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ· **6** καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς
τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας ἦλθεν τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον ἐπ’ αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις
καὶ ἐπροφήτευον. **7** ἦσαν δὲ οἱ πάντες
ἄνδρες ὡσεὶ (δώδεκα. *N(k)O*) **8** Εἰσελθὼν
δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ
μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων
τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. **9** ὡς
δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν
κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ
πλήθους, ἀποστὰς ἀπ’ αὐτῶν ἀφώρισεν
τοὺς μαθητὰς καθ’ ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν

τῇ σχολῇ Τυράννου (τινός. *k*) **10** τοῦτο
δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς
κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον
τοῦ κυρίου (Ἰησοῦ, *K*) Ἰουδαίους τε καὶ
Ἕλληνας. **11** δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ὁ
θεὸς ἐποίει διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, **12** ὥστε
καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας (ἀποφέρεσθαι
NK(O)) ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια
ἢ σιμικίνθια καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ’
αὐτῶν τὰς νόσους τά τε πνεύματα τὰ
πονηρὰ (ἐκπορεύεσθαι *N(k)O*) (ἀπ’ *k*)
(αὐτῶν. *K*) **13** Ἐπεχείρησαν δέ τινες (καὶ
N(k)O) τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων
ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας
τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ λέγοντες· (ὁρκίζω *N(K)O*)
ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν (ὁ *k*) Παῦλος
κηρύσσει. **14** ἦσαν δέ (τινος *N(k)O*)
Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ (οἱ *k*)
υἱοὶ τοῦτο ποιοῦντες. **15** ἀποκριθὲν δὲ τὸ
πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν (αὐτοῖς· *no*)
τὸν (μὲν *no*) Ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν
Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; **16**
καὶ (ἐφαλόμενος *N(k)O*) ὁ ἄνθρωπος ἐπ’
αὐτούς, ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν, (καὶ
k) (κατακυριεύσας *NK(o)*) (ἀμφοτέρων
N(K)O) ἴσχυσεν κατ’ αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς
καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ
οἴκου ἐκείνου. **17** τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν
πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν τοῖς
κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον καὶ (ἐπέπεσεν
NK(o)) φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ
ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
18 πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο
ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς
πράξεις αὐτῶν. **19** ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ
περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς
βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ
συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ εὗρον
ἀργυρίου μυριάδας πέντε. **20** οὕτως κατὰ
κράτος τοῦ κυρίου ὁ λόγος ηὔξανεν καὶ
ἴσχυεν. **21** Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο
ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν
Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν πορεύεσθαι εἰς
Ἱεροσόλυμα εἰπὼν ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι
με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. **22**
ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο
τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ
Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον εἰς τὴν
Ἀσίαν. **23** Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν
ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς
ὁδοῦ. **24** Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι,
ἀργυροκόπος ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς
Ἀρτέμιδος, παρείχετο τοῖς τεχνίταις οὐκ
ὀλίγην ἐργασίαν, **25** οὓς συναθροίσας
καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν·
ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς
ἐργασίας ἡ εὐπορία (ἡμῖν *N(k)O*) ἐστιν,
26 καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον
Ἐφέσου ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ
Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν
ὄχλον λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ
χειρῶν γινόμενοι. **27** οὐ μόνον δὲ τοῦτο
κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν
ἐλθεῖν ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς
Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐθὲν λογισθῆναι,
μέλλειν (τε *N(k)O*) καὶ καθαιρεῖσθαι
(τῆς μεγαλειότητος *N(k)O*) αὐτῆς ἣν
ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. **28**
Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις
θυμοῦ ἔκραζον λέγοντες· μεγάλη ἡ Ἄρτεμις
Ἐφεσίων. **29** καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις (ὅλη *K*)

τῆς συγχύσεως· ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν
εἰς τὸ θέατρον συναρπάσαντες Γάϊον καὶ
Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους (τοῦ
k) Παύλου. **30** (Τοῦ *k*) Παύλου δὲ
βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον οὐκ
εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί· **31** τινὲς δὲ
καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν ὄντες αὐτῷ φίλοι,
πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ
δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. **32** ἄλλοι μὲν
οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία
συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν
τίνος ἕνεκα συνεληλύθεισαν. **33** ἐκ δὲ τοῦ
ὄχλου (συνεβίβασαν *N(k)O*) Ἀλέξανδρον
προβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ
Ἀλέξανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα ἤθελεν
ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. **34** (ἐπιγνόντες
N(k)O) δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ
ἐγένετο μία ἐκ πάντων (ὡς *NK(o)*) ἐπὶ
ὥρας δύο κραζόντων· μεγάλη ἡ Ἄρτεμις
Ἐφεσίων. **35** καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς
τὸν ὄχλον φησίν· ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ
ἐστιν (ἀνθρώπων *N(k)O*) ὃς οὐ γινώσκει
τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς
μεγάλης (θεᾶς *k*) Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ
διοπετοῦς; **36** ἀναντιρρήτων οὖν ὄντων
τούτων δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους
ὑπάρχειν καὶ μηδὲν προπετὲς πράσσειν.
37 ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους οὔτε
ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν (θεὸν
N(k)O) (ἡμῶν. *N(K)O*) **38** εἰ μὲν οὖν
Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται ἔχουσι
πρός τινα λόγον, ἀγοραῖοι ἄγονται καὶ
ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις.
39 εἰ δέ τι (περαιτέρω *N(K)O*) ἐπιζητεῖτε,
ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.
40 καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι
στάσεως περὶ τῆς σήμερον μηδενὸς αἰτίου
ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα
(ἀποδοῦναι *NK(o)*) λόγον (περὶ *no*)
τῆς συστροφῆς ταύτης. **41** καὶ ταῦτα εἰπὼν
ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν.

20 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον
(μεταπεμψάμενος *N(k)O*) ὁ Παῦλος
τοὺς μαθητὰς καὶ (παρακαλέσας *NO*)
ἀσπασάμενος ἐξῆλθεν (πορεύεσθαι
N(k)O) εἰς (τὴν *k*) Μακεδονίαν. **2**
Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ παρακαλέσας
αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα·
3 ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης
ἐπιβουλῆς αὐτῷ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων
μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν,
ἐγένετο (γνώμης *N(k)O*) τοῦ ὑποστρέφειν
διὰ Μακεδονίας. **4** συνείπετο δὲ αὐτῷ (ἄχρι
τῆς Ἀσίας *KO*) Σώπατρος (Πύρρου *NO*)
Βεροιαῖος, Θεσσαλονικέων δὲ Ἀρίσταρχος
καὶ Σεκοῦνδος καὶ Γάϊος Δερβαῖος καὶ
Τιμόθεος· Ἀσιανοὶ δὲ Τύχικος καὶ Τρόφιμος,
5 οὗτοι (δὲ *no*) (προελθόντες *NK(o)*)
ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρῳάδι· **6** ἡμεῖς δὲ
ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων
ἀπὸ Φιλίππων καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς
εἰς τὴν Τρῳάδα ἄχρι ἡμερῶν πέντε (ὅπου
N(k)O) διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά. **7** Ἐν δὲ
τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων συνηγμένων (ἡμῶν
N(K)O) (μαθητῶν τοῦ *K*) κλάσαι ἄρτον
ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς μέλλων ἐξιέναι
τῇ ἐπαύριον παρέτεινέν τε τὸν λόγον
μέχρι μεσονυκτίου· **8** ἦσαν δὲ λαμπάδες
ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ (ἦμεν *N(K)O*)
συνηγμένοι. **9** (καθεζόμενος *N(k)O*)
δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τῆς
θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ,

διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον,
κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ
τοῦ τριστέγου κάτω καὶ ἤρθη νεκρός.
10 καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ
καὶ συμπεριλαβὼν εἶπεν· μὴ θορυβεῖσθε·
ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. 11
ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας (τὸν *no*) ἄρτον
καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας
ἄχρι αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. 12 ἤγαγον
δὲ τὸν παῖδα ζῶντα καὶ παρεκλήθησαν
οὐ μετρίως. 13 ἡμεῖς δὲ (προελθόντες
ἐπὶ *NK(o)*) τὸ πλοῖον ἀνήχθημεν (ἐπὶ
N(k)O) τὴν Ἆσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες
ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ
διατεταγμένος ἦν, μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.
14 ὡς δὲ (συνέβαλλεν *N(k)O*) ἡμῖν εἰς
τὴν Ἆσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν
εἰς Μιτυλήνην· 15 κἀκεῖθεν κἀκεῖθεν
ἀποπλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν
(ἄντικρυς *N(k)O*) Χίου, τῇ δὲ ἑτέρᾳ
παρεβάλομεν εἰς Σάμον (καὶ μείναντες ἐν
Τρωγυλλίῳ, *K*) τῇ (δὲ *no*) ἐχομένῃ
ἤλθομεν εἰς Μίλητον. 16 (κεκρίκει
N(k)O) γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι
τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ
χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδεν
γὰρ εἰ δυνατὸν (εἴη *N(k)O*) αὐτῷ τὴν
ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς
Ἱεροσόλυμα. 17 Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου
πέμψας εἰς Ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς
πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. 18 ὡς δὲ
παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν εἶπεν αὐτοῖς·
ὑμεῖς ἐπίστασθε ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ'
ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν πῶς μεθ' ὑμῶν
τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην 19 δουλεύων
τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης
καὶ (πολλῶν *K*) δακρύων καὶ πειρασμῶν
τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς
τῶν Ἰουδαίων· 20 ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην
τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν
καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους,
21 διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ
Ἕλλησιν τὴν εἰς (τὸν *k*) θεὸν μετάνοιαν
καὶ πίστιν (τὴν *k*) εἰς τὸν κύριον ἡμῶν
Ἰησοῦν (Χριστόν. *KO*) 22 Καὶ νῦν ἰδοὺ
δεδεμένος ἐγὼ τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς
Ἰερουσαλὴμ τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι
μὴ εἰδώς, 23 πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί (μοι *NO*)
λέγον ὅτι δεσμὰ καὶ θλίψεις με μένουσιν.
24 ἀλλ' οὐδενὸς (λόγου *N(k)O*) ποιοῦμαι
(οὐδὲ ἔχω *K*) τὴν ψυχὴν (μου *k*)
τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς (τελειῶσαι *NK(o)*)
τὸν δρόμον μου (μετὰ χαρᾶς *K*) καὶ τὴν
διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς
χάριτος τοῦ θεοῦ. 25 καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα
ὅτι οὐκέτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου
ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων
τὴν βασιλείαν (τοῦ θεοῦ. *K*) 26 (διότι
N(k)O) μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον
ἡμέρᾳ ὅτι καθαρός (εἰμι *N(k)O*) ἀπὸ τοῦ
αἵματος πάντων· 27 οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην
τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι πᾶσαν τὴν βουλὴν
τοῦ θεοῦ ὑμῖν. 28 προσέχετε (οὖν *K*)
ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους,
ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ (κυρίου
καὶ *O*) θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ
τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου. 29 Ἐγὼ (γὰρ
k) οἶδα (τοῦτο *k*) ὅτι εἰσελεύσονται
μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς

ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου, 30
καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες
λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν
τοὺς μαθητὰς ὀπίσω (αὐτῶν. *NK(o)*)
31 διὸ γρηγορεῖτε μνημονεύοντες ὅτι
τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην
μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. 32
καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς (ἀδελφοί
K) τῷ (θεῷ *NK(O)*) καὶ τῷ λόγῳ τῆς
χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ (οἰκοδομῆσαι
N(k)O) καὶ δοῦναι (ὑμῖν *k*) (τὴν *no*)
κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. 33
ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς
ἐπεθύμησα· 34 αὐτοὶ (δὲ *k*) γινώσκετε
ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ᾽
ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται. 35
πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτως κοπιῶντας
δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων,
μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν· μακάριόν ἐστιν
μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν. 36 καὶ ταῦτα
εἰπὼν θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν
αὐτοῖς προσηύξατο. 37 ἱκανὸς δὲ κλαυθμὸς
ἐγένετο πάντων, καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν
τράχηλον τοῦ Παύλου κατεφίλουν αὐτόν,
38 ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ
εἰρήκει ὅτι οὐκέτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. προέπεμπον δὲ
αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

21 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς
ἀποσπασθέντας ἀπ᾽ αὐτῶν,
εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶ, τῇ
δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν κἀκεῖθεν
εἰς Πάταρα. 2 καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν
εἰς Φοινίκην ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. 3
(ἀναφάναντες *NK(o)*) δὲ τὴν Κύπρον καὶ
καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον ἐπλέομεν
εἰς Συρίαν καὶ (κατήλθομεν *N(k)O*)
εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ τὸ πλοῖον ἦν
ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. 4 (καὶ
k) Ἀνευρόντες (δὲ *no*) τοὺς μαθητὰς
ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά, οἵτινες
τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος μὴ
(ἐπιβαίνειν *N(k)O*) εἰς Ἱεροσόλυμα. 5
ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας,
ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα προπεμπόντων
ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις
ἕως ἔξω τῆς πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα
ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν (προσευξάμενοι *N(k)O*)
6 (ἀπησπασάμεθα *N(k)O*) ἀλλήλους
καὶ (ἀνέβημεν *N(k)(o)*) εἰς τὸ πλοῖον,
ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. 7
ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ
Τύρου κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ
ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν
ἡμέραν μίαν παρ᾽ αὐτοῖς. 8 Τῇ δὲ ἐπαύριον
ἐξελθόντες (οἱ περὶ τὸν Παῦλον *K*)
(ἤλθομεν *NK(O)*) εἰς Καισάρειαν, καὶ
εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ
εὐαγγελιστοῦ (τοῦ *k*) ὄντος ἐκ τῶν
ἑπτὰ ἐμείναμεν παρ᾽ αὐτῷ. 9 τούτῳ
δὲ ἦσαν θυγατέρες τέσσαρες παρθένοι
προφητεύουσαι. 10 Ἐπιμενόντων δὲ (ἡμῶν
K) ἡμέρας πλείους κατῆλθέν τις ἀπὸ τῆς
Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἅγαβος, 11 καὶ
ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ
Παύλου, δήσας (τε *k*) (ἑαυτοῦ *N(k)O*)
τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν· τάδε λέγει
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ
ζώνη αὕτη, οὕτως δήσουσιν ἐν Ἰερουσαλὴμ
οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας
ἐθνῶν. 12 ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα,

παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι
τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ.
13 (τότε *N(k)O*) ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος· τί
ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου
τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι
ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἰερουσαλὴμ
ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ. 14 μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ
ἡσυχάσαμεν εἰπόντες· τοῦ κυρίου τὸ θέλημα
(γινέσθω. *N(k)O*) 15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας
ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς
Ἱεροσόλυμα. 16 συνῆλθον δὲ καὶ τῶν
μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες
παρ᾽ ᾧ ξενισθῶμεν, Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ,
ἀρχαίῳ μαθητῇ. 17 Γενομένων δὲ ἡμῶν
εἰς Ἱεροσόλυμα ἀσμένως (ἀπεδέξαντο
N(k)O) ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. 18 τῇ δὲ
ἐπιούσῃ εἰσῄει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς
Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ
πρεσβύτεροι. 19 καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς
ἐξηγεῖτο καθ᾽ ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ
θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας
αὐτοῦ. 20 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον
τὸν (θεόν, *N(K)O*) (εἶπόν *NK(o)*) τε
αὐτῷ· θεωρεῖς ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες
εἰσὶν (ἐν τοῖς *NO*) (Ἰουδαίοις *N(k)O*)
τῶν πεπιστευκότων καὶ πάντες ζηλωταὶ
τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν. 21 κατηχήθησαν
δὲ περὶ σοῦ ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις
ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας
Ἰουδαίους λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς
τὰ τέκνα μηδὲ τοῖς ἔθεσιν περιπατεῖν.
22 τί οὖν ἐστιν; πάντως (δεῖ πλῆθος
συνελθεῖν *K*) ἀκούσονται (γὰρ *k*) ὅτι
ἐλήλυθας. 23 τοῦτο οὖν ποίησον ὅ σοι
λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν
ἔχοντες (ἐφ᾽ *NK(o)*) ἑαυτῶν· 24 τούτους
παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς καὶ
δαπάνησον ἐπ᾽ αὐτοῖς ἵνα (ξυρήσονται
N(k)O) τὴν κεφαλήν, καὶ (γνώσονται
N(k)O) πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ
σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς
φυλάσσων τὸν νόμον. 25 περὶ δὲ τῶν
πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς (ἐπεστείλαμεν
NK(O)) κρίναντες (μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν
αὐτούς εἰ μὴ *K*) φυλάσσεσθαι αὐτοὺς
τό τε εἰδωλόθυτον καὶ (τὸ *k*) αἷμα καὶ
πνικτὸν καὶ πορνείαν. 26 Τότε ὁ Παῦλος
παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ
σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερὸν
διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν
τοῦ ἁγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ
ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ προσφορά. 27 ὡς
δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,
οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι
αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ συνέχεον πάντα τὸν
ὄχλον καὶ ἐπέβαλον ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας
28 κράζοντες· ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε.
οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ
καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου
πάντας (πανταχῇ *N(k)O*) διδάσκων, ἔτι
τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν
καὶ κεκοίνωκεν τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον.
29 ἦσαν γὰρ (προεωρακότες *NK(o)*)
Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει
σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν
εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος. 30 ἐκινήθη τε ἡ πόλις
ὅλη καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ, καὶ
ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου εἷλκον αὐτὸν
ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ
θύραι. 31 ζητούντων (τε *N(k)O*) αὐτὸν
ἀποκτεῖναι ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς

σπείρης ὅτι ὅλη (συγχύννεται *N(k)O*)
Ἰερουσαλήμ· 32 ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν
στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχας κατέδραμεν
ἐπ' αὐτούς. οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον
καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπαύσαντο τύπτοντες
τὸν Παῦλον. 33 (τότε *NK(o)*) ἐγγίσας ὁ
χιλίαρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσεν
δεθῆναι ἁλύσεσιν δυσὶν καὶ ἐπυνθάνετο
τίς (ἂν *k*) εἴη καὶ τί ἐστιν πεποιηκώς.
34 ἄλλοι δὲ ἄλλο τι (ἐπεφώνουν *N(k)O*)
ἐν τῷ ὄχλῳ. μὴ (δυναμένου *N(k)O*) δὲ
(αὐτοῦ *no*) γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν
θόρυβον ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς
τὴν παρεμβολήν. 35 ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ
τοὺς ἀναβαθμούς, συνέβη βαστάζεσθαι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν
βίαν τοῦ ὄχλου· 36 ἠκολούθει γὰρ τὸ
πλῆθος τοῦ λαοῦ (κράζοντες· *N(k)O*)
αἶρε αὐτόν. 37 μέλλων τε εἰσάγεσθαι
εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦλος λέγει τῷ
χιλιάρχῳ· εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν τι πρὸς σέ;
ὁ δὲ ἔφη· ἑλληνιστὶ γινώσκεις; 38 οὐκ
ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν
ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς
τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας
τῶν σικαρίων; 39 Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος· ἐγὼ
ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος Ταρσεὺς τῆς
Κιλικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης,
δέομαι δέ σου· ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι
πρὸς τὸν λαόν. 40 ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ
ὁ Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν
κατέσεισεν τῇ χειρὶ τῷ λαῷ, πολλῆς δὲ
σιγῆς γενομένης (προσεφώνησεν *NK(o)*)
τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ λέγων·

22 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ
μου τῆς πρὸς ὑμᾶς (νυνὶ *N(k)O*)
ἀπολογίας. 2 ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ
Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς,
μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν. Καὶ φησίν·
3 ἐγώ (μέν *k*) εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος
γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας,
ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ,
παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ πεπαιδευμένος
κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου,
ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ θεοῦ καθὼς πάντες
ὑμεῖς ἐστε σήμερον, 4 ὃς ταύτην τὴν
ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου δεσμεύων
καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε
καὶ γυναῖκας, 5 ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς
μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον,
παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς
τοὺς ἀδελφοὺς εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην,
ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς
Ἰερουσαλὴμ ἵνα τιμωρηθῶσιν. 6 ἐγένετο δέ
μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ
περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ· 7
ἔπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνῆς
λεγούσης μοι· Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις;
8 ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· τίς εἶ κύριε; εἶπέν τε
πρός με· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ
διώκεις. 9 οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς
ἐθεάσαντο (καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, *K*)
τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός
μοι. 10 εἶπον δέ· τί ποιήσω κύριε; ὁ δὲ
κύριος εἶπεν πρός με· ἀναστὰς πορεύου εἰς
Δαμασκόν, κἀκεῖ κἀκεῖ σοι λαληθήσεται
περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι. 11
ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ
φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν
συνόντων μοι ἦλθον εἰς Δαμασκόν. 12
Ἁνανίας δέ τις, ἀνὴρ (εὐλαβὴς *N(k)O*)

κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ
πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, **13**
ἐλθὼν πρός με καὶ ἐπιστὰς εἶπέν μοι· Σαοὺλ
ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. κἀγὼ κἀγὼ αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. **14** ὁ δὲ εἶπεν·
ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό
σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἰδεῖν
τὸν δίκαιον καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ· **15** ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ
πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἑώρακας καὶ
ἤκουσας. **16** καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς
βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας
σου ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα (αὐτοῦ.
N(K)O) **17** Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι
εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ προσευχομένου μου
ἐν τῷ ἱερῷ γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει **18**
καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι· σπεῦσον καὶ
ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἰερουσαλήμ, διότι οὐ
παραδέξονταί σου (τὴν *k*) μαρτυρίαν
περὶ ἐμοῦ. **19** κἀγὼ κἀγὼ εἶπον· κύριε,
αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων
καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς
πιστεύοντας ἐπὶ σέ· **20** καὶ ὅτε ἐξεχύννετο
τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ
αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς καὶ συνευδοκῶν (τῇ
ἀναιρέσει αὐτοῦ *K*) καὶ φυλάσσων τὰ
ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. **21** καὶ
εἶπεν πρός με· πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη
μακρὰν ἐξαποστελῶ σε. **22** Ἤκουον δὲ
αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου καὶ ἐπῆραν
τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες· αἶρε ἀπὸ τῆς
γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ (καθῆκεν *N(k)O*)
αὐτὸν ζῆν. **23** (κραυγαζόντων *NK(o)*)
(τε *N(k)O*) αὐτῶν καὶ ῥιπτούντων τὰ
ἱμάτια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν
ἀέρα **24** ἐκέλευσεν ὁ χιλίαρχος (εἰσάγεσθαι
N(k)O) αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολὴν εἴπας
μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῷ δι'
ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. **25** Ὡς
δὲ (προέτειναν *N(k)O*) αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν,
εἶπεν πρὸς τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον
ὁ Παῦλος· εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ
ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; **26**
ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατοντάρχης προσελθὼν
τῷ χιλιάρχῳ ἀπήγγειλεν λέγων· (ὅρα
K) τί μέλλεις ποιεῖν; ὁ γὰρ ἄνθρωπος
οὗτος Ῥωμαῖός ἐστιν. **27** προσελθὼν δὲ
ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ· λέγε μοι, (εἰ
k) σὺ Ῥωμαῖος εἶ; ὁ δὲ ἔφη· ναί. **28**
ἀπεκρίθη (δὲ *N(k)O*) ὁ χιλίαρχος· ἐγὼ
πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην
ἐκτησάμην. ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ
γεγέννημαι. **29** εὐθέως οὖν ἀπέστησαν
ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν.
καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη ἐπιγνοὺς ὅτι
Ῥωμαῖός ἐστιν καὶ ὅτι αὐτὸν ἦν δεδεκώς.
30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ
ἀσφαλές, τὸ τί κατηγορεῖται (ὑπὸ *N(k)O*)
τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν (ἀπὸ τῶν
δεσμῶν *K*) καὶ ἐκέλευσεν (συνελθεῖν
N(k)O) τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ (πᾶν *N(k)O*)
τὸ συνέδριον (αὐτῶν, *k*) καὶ καταγαγὼν
τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

23 Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ
εἶπεν· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ
συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ
ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. **2** ὁ δὲ ἀρχιερεὺς
Ἁνανίας ἐπέταξεν τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ
τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. **3** τότε ὁ Παῦλος
πρὸς αὐτὸν εἶπεν· τύπτειν σε μέλλει ὁ
θεός, τοῖχε κεκονιαμένε· καὶ σὺ κάθῃ
κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν

κελεύεις με τύπτεσθαι; 4 οἱ δὲ παρεστῶτες
εἶπαν· τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;
5 ἔφη τε ὁ Παῦλος· οὐκ ᾔδειν, ἀδελφοί,
ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται γὰρ (ὅτι
no) ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς
κακῶς. 6 Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἓν
μέρος ἐστὶν Σαδδουκαίων τὸ δὲ ἕτερον
Φαρισαίων (ἔκραζεν *N(k)O*) ἐν τῷ
συνεδρίῳ· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός
εἰμι, υἱὸς (Φαρισαίων· *N(K)O*) περὶ
ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ
κρίνομαι. 7 Τοῦτο δὲ αὐτοῦ (εἰπόντος
N(k)(o)) ἐγένετο στάσις τῶν Φαρισαίων
καὶ (τῶν *k*) Σαδδουκαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ
πλῆθος. 8 Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσιν
μὴ εἶναι ἀνάστασιν (μήτε *N(k)O*) ἄγγελον
μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν
τὰ ἀμφότερα. 9 Ἐγένετο δὲ κραυγὴ
μεγάλη· καὶ ἀναστάντες (τινὲς *NO*) (τῶν
γραμματέων *N(k)O*) τοῦ μέρους τῶν
Φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες· οὐδὲν
κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ·
εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος
(μὴ θεομαχῶμεν; *K*) 10 πολλῆς δὲ
(γινομένης *N(k)O*) στάσεως, (φοβηθεὶς
N(k)O) ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ
Παῦλος ὑπ᾽ αὐτῶν ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα
(καταβὰν *NK(o)*) (καὶ *k*) ἁρπάσαι
αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν
παρεμβολήν. 11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ
ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν· θάρσει
(Παῦλε· *k*) ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ
ἐμοῦ εἰς Ἰερουσαλήμ, οὕτω σε δεῖ καὶ
εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι. 12 Γενομένης
δὲ ἡμέρας ποιήσαντες συστροφὴν (οἱ
Ἰουδαῖοι *N(k)O*) ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς
λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως
οὗ ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. 13 ἦσαν
δὲ πλείους τεσσεράκοντα οἱ ταύτην τὴν
συνωμοσίαν (ποιησάμενοι· *N(k)O*) 14
οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν
καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπαν· ἀναθέματι
ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς
γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν
Παῦλον. 15 νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ
χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως (αὔριον
K) καταγάγῃ αὐτὸν (εἰς *N(k)O*) ὑμᾶς
ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον
τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσαι
αὐτὸν ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. 16
Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου
(τὴν ἐνέδραν, *N(k)O*) παραγενόμενος καὶ
εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπήγγειλεν
τῷ Παύλῳ. 17 προσκαλεσάμενος δὲ ὁ
Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατονταρχῶν ἔφη· τὸν
νεανίαν τοῦτον (ἀπάγαγε *NK(o)*) πρὸς
τὸν χιλίαρχον· ἔχει γὰρ ἀπαγγεῖλαί τι αὐτῷ.
18 ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς
τὸν χιλίαρχον καὶ φησίν· ὁ δέσμιος Παῦλος
προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον
τὸν (νεανίσκον *N(k)O*) ἀγαγεῖν πρὸς σὲ
ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. 19 ἐπιλαβόμενος
δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος καὶ
ἀναχωρήσας κατ᾽ ἰδίαν ἐπυνθάνετο· τί
ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; 20 εἶπεν δὲ
ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί
σε ὅπως αὔριον τὸν Παῦλον καταγάγῃς
εἰς τὸ συνέδριον ὡς (μέλλον *N(K)(O)*) τι
ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. 21
σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς, ἐνεδρεύουσιν
γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους
τεσσεράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν

ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ
ἀνέλωσιν αὐτὸν καὶ νῦν εἰσιν ἕτοιμοι
προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν.
22 Ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσεν τὸν
(νεανίσκον *N(k)O*) παραγγείλας μηδενὶ
ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρός
με. 23 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς
τῶν ἑκατονταρχῶν εἶπεν· ἑτοιμάσατε
στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν
ἕως Καισαρείας καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα
καὶ δεξιολάβους διακοσίους ἀπὸ τρίτης
ὥρας τῆς νυκτός, 24 κτήνη τε παραστῆσαι,
ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσιν
πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα· 25 γράψας
ἐπιστολὴν (ἔχουσαν *N(k)O*) τὸν τύπον
τοῦτον· 26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ
ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν. 27 τὸν ἄνδρα
τοῦτον συλλημφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων
καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ᾽ αὐτῶν,
ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξειλάμην
(αὐτόν *k*) μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν· 28
βουλόμενός (τε ἐπιγνῶναι *N(k)O*) τὴν
αἰτίαν δι᾽ ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ κατήγαγον
(αὐτὸν *k*) εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν· 29 ὃν
εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ
νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ
δεσμῶν ἔχοντα ἔγκλημα. 30 μηνυθείσης δέ
μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα (μέλλειν *k*)
ἔσεσθαι (ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων *K*) (ἐξαυτῆς
NK(O)) ἔπεμψα πρὸς σὲ παραγγείλας
καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν
ἐπὶ σοῦ. (ἔρρωσο *KO*) 31 Οἱ μὲν οὖν
στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς
ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον διὰ (τῆς
k) νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα. 32 τῇ δὲ
ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς (ἀπέρχεσθαι
N(k)O) σὺν αὐτῷ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν
παρεμβολήν· 33 οἵτινες εἰσελθόντες
εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ ἀναδόντες τὴν
ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι παρέστησαν καὶ τὸν
Παῦλον αὐτῷ. 34 ἀναγνοὺς δὲ (ὁ ἡγεμών
k) καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχείας
ἐστὶν καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,
35 διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ
κατήγοροί σου παραγένωνται. (κελεύσας
N(k)O) (τε *k*) ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ
Ἡρῴδου φυλάσσεσθαι αὐτόν.

24 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ
ἀρχιερεὺς Ἁνανίας μετὰ (τῶν *k*)
πρεσβυτέρων (τινῶν *NO*) καὶ ῥήτορος
Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ
ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου. 2 κληθέντος
δὲ αὐτοῦ ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος
λέγων· πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ
σοῦ καὶ (διορθωμάτων *N(K)O*) γινομένων
τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας
3 πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα,
κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. 4
ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ
ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ.
5 εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν
καὶ κινοῦντα (στάσεις *N(K)O*) πᾶσιν
τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην
πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων
αἱρέσεως· 6 ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν
βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν (καὶ κατὰ
τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν κρίνειν.
K) 7 (παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλίαρχος
μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν
ἀπήγαγε, *K*) 8 (κελεύσας τοὺς κατηγόρους
αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ· *K*) παρ᾽ οὗ δυνήσῃ
αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων

ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ.
9 (συνεπέθεντο *N(k)O*) δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι
φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν. 10 Ἀπεκρίθη
(τε *N(k)O*) ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ
τοῦ ἡγεμόνος λέγειν· ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα
σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος
εὐθύμως τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι· 11
δυναμένου σου (ἐπιγνῶναι *N(k)O*) ὅτι οὐ
πλείους εἰσίν μοι ἡμέραι (ἤ *k*) (δώδεκα
N(k)O) ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων (εἰς
N(k)O) Ἰερουσαλήμ· 12 καὶ οὔτε ἐν τῷ
ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμενον ἢ
(ἐπίστασιν *N(k)O*) ποιοῦντα ὄχλου οὔτε
ἐν ταῖς συναγωγαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν·
13 (οὐδὲ *N(k)O*) παραστῆσαι δύνανταί
(σοι *N(K)O*) περὶ ὧν (νυνὶ *N(k)O*)
κατηγοροῦσίν μου. 14 ὁμολογῶ δὲ τοῦτό
σοι ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν
οὕτως λατρεύω τῷ πατρῴῳ θεῷ πιστεύων
πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ (τοῖς ἐν
no) τοῖς προφήταις γεγραμμένοις, 15
ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεὸν ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι
προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι
(νεκρῶν *K*) δικαίων τε καὶ ἀδίκων·
16 ἐν τούτῳ (καὶ *N(k)O*) αὐτὸς ἀσκῶ
ἀπρόσκοπον συνείδησιν (ἔχειν *NK(o)*)
πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους (διὰ
N(K)O) (παντός. *N(k)O*) 17 δι' ἐτῶν
δὲ πλειόνων ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ
ἔθνος μου παρεγενόμην καὶ προσφοράς,
18 ἐν (αἷς *N(k)O*) εὗρόν με ἡγνισμένον
ἐν τῷ ἱερῷ οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ
θορύβου, τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι,
19 οὓς (ἔδει *N(k)O*) ἐπὶ σοῦ παρεῖναι καὶ
κατηγορεῖν, εἴ τι ἔχοιεν πρὸς ἐμέ. 20 ἢ
αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν (εἴ *k*) τί εὗρον
(ἐν ἐμοὶ *ko*) ἀδίκημα στάντος μου ἐπὶ
τοῦ συνεδρίου, 21 ἢ περὶ μιᾶς ταύτης
φωνῆς ἧς ἐκέκραξα ἐν αὐτοῖς ἑστὼς ὅτι
περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι
σήμερον (ἐφ' *N(k)O*) ὑμῶν. 22 (Ἀκούσας
ταῦτα *K*) Ἀνεβάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ
ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ
εἴπας· ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος καταβῇ,
διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς. 23 διαταξάμενος
(τε *k*) τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι (τὸν *k*)
(αὐτὸν, *N(K)O*) ἔχειν τε ἄνεσιν καὶ μηδένα
κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν (ἢ
προσέρχεσθαι *K*) αὐτῷ. 24 Μετὰ δὲ
ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ
σὺν Δρουσίλλῃ τῇ (ἰδίᾳ *N(k)O*) γυναικὶ
οὔσῃ Ἰουδαίᾳ μετεπέμψατο τὸν Παῦλον
καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν
(Ἰησοῦν *NO*) πίστεως. 25 διαλεγομένου
δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας
καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος (ἔσεσθαι
K) ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη·
τὸ νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν
μετακαλέσομαί σε· 26 ἅμα (δὲ *k*) καὶ
ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ
τοῦ Παύλου (ὅπως λύσῃ αὐτόν, *K*) διὸ
καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος
ὡμίλει αὐτῷ. 27 Διετίας δὲ πληρωθείσης
ἔλαβεν διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον,
θέλων τε (χάριτα *N(k)O*) καταθέσθαι τοῖς
Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπεν τὸν Παῦλον
δεδεμένον.

25 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχείᾳ μετὰ
τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα
ἀπὸ Καισαρείας, 2 ἐνεφάνισάν (τε *N(k)O*)
αὐτῷ (οἱ *N(k)O*) (ἀρχιερεῖς *N(K)O*) καὶ
οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου

καὶ παρεκάλουν αὐτὸν 3 αἰτούμενοι χάριν
κατ᾽ αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς
Ἰερουσαλήμ, ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν
αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. 4 Ὁ μὲν οὖν
Φῆστος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον (εἰς
Καισάρειαν, *N(k)O*) ἑαυτὸν δὲ μέλλειν
ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι· 5 οἱ οὖν ἐν ὑμῖν
φησιν δυνατοὶ συγκαταβάντες, εἴ τί ἐστιν
ἐν τῷ ἀνδρὶ ἄτοπον, κατηγορείτωσαν
αὐτοῦ. 6 διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας
(οὐ *NO*) πλείους (ὀκτὼ *NO*) ἢ δέκα,
καταβὰς εἰς Καισάρειαν, τῇ ἐπαύριον
καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσεν τὸν
Παῦλον ἀχθῆναι. 7 Παραγενομένου δὲ
αὐτοῦ περιέστησαν (αὐτὸν *NO*) οἱ ἀπὸ
Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι
πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα (καταφέροντες
N(k)O) (κατὰ τοῦ Παῦλου, *K*) ἃ οὐκ
ἴσχυον ἀποδεῖξαι, 8 (τοῦ Παύλου *no*)
ἀπολογουμένου (αὐτοῦ *k*) ὅτι οὔτε εἰς
τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν
οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. 9 Ὁ Φῆστος
δὲ θέλων τοῖς Ἰουδαίοις χάριν καταθέσθαι,
ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν· θέλεις εἰς
Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων
(κριθῆναι *N(k)O*) ἐπ᾽ ἐμοῦ; 10 εἶπεν δὲ ὁ
Παῦλος· ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρος ἑστώς
εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι. Ἰουδαίους οὐδὲν
(ἠδίκησα, *NK(o)*) ὡς καὶ σὺ κάλλιον
ἐπιγινώσκεις· 11 εἰ μὲν (οὖν *N(k)O*)
ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ
παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδέν
ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου, οὐδείς
με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι. Καίσαρα
ἐπικαλοῦμαι. 12 Τότε ὁ Φῆστος συλλαλήσας
μετὰ τοῦ συμβουλίου ἀπεκρίθη· Καίσαρα
ἐπικέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ. 13
Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν Ἀγρίππας
ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς
Καισάρειαν (ἀσπασάμενοι *N(k)O*) τὸν
Φῆστον. 14 ὡς δὲ πλείους ἡμέρας (διέτριβον
NK(o)) ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο
τὰ κατὰ τὸν Παῦλον λέγων· ἀνήρ τίς ἐστιν
καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, 15
περὶ οὗ γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα
ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
τῶν Ἰουδαίων αἰτούμενοι κατ᾽ αὐτοῦ
(καταδίκην· *N(k)O*) 16 πρὸς οὓς ἀπεκρίθην
ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί
τινα ἄνθρωπον (εἰς ἀπώλειαν *K*) πρὶν ἢ ὁ
κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς
κατηγόρους, τόπον τε ἀπολογίας λάβοι
περὶ τοῦ ἐγκλήματος. 17 συνελθόντων
οὖν αὐτῶν ἐνθάδε ἀναβολὴν μηδεμίαν
ποιησάμενος, τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ
βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· 18
περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν
αἰτίαν (ἔφερον *N(k)O*) ὧν ἐγὼ ὑπενόουν
(πονηρῶν· *N(O)*) 19 ζητήματα δέ τινα
περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς
αὐτὸν καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν
ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. 20 ἀπορούμενος δὲ
ἐγὼ (εἰς *k*) τὴν περὶ (τούτων *N(k)O*)
ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς
Ἱεροσόλυμα κἀκεῖ κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ
τούτων. 21 τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου
τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ
διάγνωσιν ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν
ἕως οὗ (ἀναπέμψω *N(k)O*) αὐτὸν πρὸς
Καίσαρα. 22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον
(ἔφη· *k*) ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. (ὁ δέ *k*) αὔριόν

φησιν ἀκούσῃ αὐτοῦ. 23 Τῇ οὖν ἐπαύριον
ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης
μετὰ πολλῆς φαντασίας καὶ εἰσελθόντων
εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν τε (τοῖς *k*)
χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ᾽ ἐξοχὴν
(οὖσιν *k*) τῆς πόλεως καὶ κελεύσαντος
τοῦ Φήστου ἤχθη ὁ Παῦλος. 24 Καί φησιν
ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες
οἱ (συμπαρόντες *NK(o)*) ἡμῖν ἄνδρες,
θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ (ἅπαν *N(k)O*) τὸ
πλῆθος τῶν Ἰουδαίων (ἐνέτυχόν *NK(o)*)
μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε (βοῶντες
N(k)O) μὴ δεῖν αὐτὸν ζῆν μηκέτι. 25
ἐγὼ δὲ (κατελαβόμην *N(k)O*) μηδὲν
ἄξιον αὐτὸν θανάτου πεπραχέναι, (καὶ
k) αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου
τὸν Σεβαστὸν ἔκρινα πέμπειν (αὐτόν. *k*)
26 περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ
οὐκ ἔχω, διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ᾽ ὑμῶν
καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα,
ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τί
(γράψω· *N(k)O*) 27 ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ
πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ᾽ αὐτοῦ
αἰτίας σημᾶναι.

26 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη·
ἐπιτρέπεταί σοι (περὶ *N(k)O*) σεαυτοῦ
λέγειν. τότε ὁ Παῦλος ἐκτείνας τὴν χεῖρα
ἀπελογεῖτο· 2 περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι
ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἥγημαι
ἐμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων σήμερον
ἀπολογεῖσθαι· 3 μάλιστα γνώστην ὄντα
σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους (ἐθῶν
NK(o)) τε καὶ ζητημάτων. διὸ δέομαι
(σου *k*) μακροθύμως ἀκοῦσαί μου. 4
Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος
τὴν ἀπ᾽ ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει
μου ἔν (τε *no*) Ἱεροσολύμοις ἴσασιν
πάντες οἱ Ἰουδαῖοι 5 προγινώσκοντές με
ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν ὅτι κατὰ
τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας
θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος· 6 καὶ νῦν
ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς (εἰς *N(k)O*) τοὺς πατέρας
ἡμῶν ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ
θεοῦ ἕστηκα κρινόμενος, 7 εἰς ἣν τὸ
δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ
ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι, περὶ
ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι (Ἀγρίππα *K*) ὑπὸ
(τῶν *k*) Ἰουδαίων, βασιλεῦ, 8 τί ἄπιστον
κρίνεται παρ᾽ ὑμῖν εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς
ἐγείρει; 9 Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ
πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν
πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι, 10 ὃ καὶ ἐποίησα ἐν
Ἱεροσολύμοις καὶ πολλούς (τε *no*) τῶν
ἁγίων ἐγὼ (ἐν *no*) φυλακαῖς κατέκλεισα
τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών,
ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον·
11 καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις
τιμωρῶν αὐτοὺς ἠνάγκαζον βλασφημεῖν,
περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς ἐδίωκον
ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. 12 ἐν οἷς (καὶ
k) πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ᾽
ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς (παρὰ *k*)
τῶν ἀρχιερέων 13 ἡμέρας μέσης κατὰ τὴν
ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν
λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν με
φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. 14
πάντων (τε *N(k)O*) καταπεσόντων ἡμῶν
εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν (λέγουσαν
N(k)O) πρός με (καὶ λέγουσαν *k*)
τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ· Σαοὺλ Σαούλ, τί
με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα
λακτίζειν. 15 ἐγὼ δὲ εἶπα· τίς εἶ κύριε; ὁ

δὲ (κύριος *no*) εἶπεν· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς
ὃν σὺ διώκεις. 16 ἀλλʼ ἀνάστηθι καὶ
στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ
ὤφθην σοι προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην
καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδές (με *NO*) ὧν
τε ὀφθήσομαί σοι, 17 ἐξαιρούμενός σε
ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ (ἐκ *no*) τῶν ἐθνῶν,
εἰς οὓς (ἐγὼ *N(K)O*) ἀποστέλλω σε 18
ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ (ἐπιστρέψαι
NK(o)) ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς
ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ
λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον
ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ. 19
Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην
ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, 20 ἀλλὰ
τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτόν (τε *no*) καὶ
Ἱεροσολύμοις, (εἰς *k*) πᾶσάν τε τὴν χώραν
τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν (ἀπήγγελλον
N(k)O) μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ
τὸν θεὸν ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα
πράσσοντας. 21 ἕνεκα τούτων με (οἱ *k*)
Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι (ὄντα *n*) ἐν
τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι. 22
ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς (ἀπὸ *N(k)O*)
τοῦ θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα
(μαρτυρόμενος *N(k)O*) μικρῷ τε καὶ
μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ
προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι
καὶ Μωϋσῆς, 23 εἰ παθητὸς ὁ χριστός,
εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς
μέλλει καταγγέλλειν τῷ (τε *no*) λαῷ
καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 24 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ
ἀπολογουμένου ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ
(φησιν· *N(k)O*) μαίνῃ Παῦλε· τὰ πολλά σε
γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. 25 ὁ δὲ
(Παῦλος· *no*) οὐ μαίνομαί φησιν κράτιστε
Φῆστε, ἀλλʼ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης
ῥήματα ἀποφθέγγομαι. 26 ἐπίσταται γὰρ
περὶ τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν καὶ
παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ
αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐθέν·
οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον
τοῦτο. 27 πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς
προφήταις; οἶδα ὅτι πιστεύεις. 28 Ὁ δὲ
Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον (ἔφη· *k*) ἐν
ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν (ποιῆσαι.
N(k)O) 29 ὁ δὲ Παῦλος (εἶπεν· *k*)
εὐξαίμην ἂν τῷ θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ
ἐν (μεγάλῳ *N(k)O*) οὐ μόνον σὲ ἀλλὰ
καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον
γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος καὶ ἐγώ εἰμι
παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων. 30 (Καὶ
ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ *K*) ἀνέστη (τε
no) ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἥ τε
Βερνίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς· 31 καὶ
ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους
λέγοντες ὅτι οὐδὲν θανάτου ἢ δεσμῶν
ἄξιόν (τι *NO*) πράσσει ὁ ἄνθρωπος
οὗτος. 32 Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη·
ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος,
εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

27 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς
εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν
τε Παῦλον καί τινας ἑτέρους δεσμώτας
ἑκατοντάρχῃ ὀνόματι Ἰουλίῳ σπείρης
Σεβαστῆς. 2 ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ
Ἀδραμυττηνῷ (μέλλοντι *N(k)O*) πλεῖν
(εἰς *no*) τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους
ἀνήχθημεν ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου
Μακεδόνος Θεσσαλονικέως. 3 τῇ τε ἑτέρᾳ
κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα, φιλανθρώπως τε ὁ
Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψεν

πρὸς τοὺς φίλους (πορευθέντι *N(k)O*)
ἐπιμελείας τυχεῖν. 4 κἀκεῖθεν κἀκεῖθεν
ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον
διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους, 5
τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ
Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθομεν εἰς
Μύρα τῆς Λυκίας. 6 κἀκεῖ κἀκεῖ εὑρὼν
ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρῖνον
πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς
εἰς αὐτό. 7 ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις
βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ
τὴν Κνίδον μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ
ἀνέμου ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ
Σαλμώνην, 8 μόλις τε παραλεγόμενοι
αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον
Καλοὺς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς πόλις ἦν Λασαία.
9 ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος
ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν
νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ
Παῦλος 10 λέγων αὐτοῖς· ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι
μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον
τοῦ (φορτίου *N(k)O*) καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ
καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν
πλοῦν. 11 ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ
καὶ τῷ ναυκλήρῳ μᾶλλον ἐπείθετο ἢ τοῖς
ὑπὸ (τοῦ *k*) Παύλου λεγομένοις. 12
Ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος
πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλείονες ἔθεντο
βουλὴν ἀναχθῆναι (ἐκεῖθεν, *N(k)O*)
εἴ πως δύναιντο καταντήσαντες εἰς
Φοίνικα παραχειμάσαι λιμένα τῆς Κρήτης
βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον.
13 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες
τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες
ἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. 14 μετ᾽
οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ᾽ αὐτῆς ἄνεμος
τυφωνικὸς ὁ καλούμενος εὐρακύλων.
15 συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ
μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ
ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. 16 νησίον δέ
τι ὑποδραμόντες καλούμενον (Καῦδα
N(K)O) ἰσχύσαμεν μόλις περικρατεῖς
γενέσθαι τῆς σκάφης, 17 ἣν ἄραντες
βοηθείαις ἐχρῶντο ὑποζωννύντες τὸ
πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν
ἐκπέσωσιν χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως
ἐφέροντο. 18 σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων
ἡμῶν τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο· 19 καὶ τῇ
τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου
(ἔρριψαν· *N(K)O*) 20 μήτε δὲ ἡλίου μήτε
ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας,
χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου λοιπὸν
περιῃρεῖτο ἐλπὶς πᾶσα τοῦ σῴζεσθαι ἡμᾶς.
21 πολλῆς (τε *N(k)O*) ἀσιτίας ὑπαρχούσης
τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν
εἶπεν· Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς
μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης, κερδῆσαί
τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. 22 καὶ
τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ
γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλὴν
τοῦ πλοίου. 23 παρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ
νυκτὶ τοῦ θεοῦ οὗ εἰμι (ἐγώ *n*) ᾧ καὶ
λατρεύω ἄγγελος 24 λέγων· μὴ φοβοῦ,
Παῦλε, Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι, καὶ ἰδοὺ
κεχάρισταί σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας
μετὰ σοῦ. 25 διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες· πιστεύω
γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ᾽ ὃν τρόπον
λελάληταί μοι. 26 εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ
ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. 27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη
νὺξ ἐγένετο διαφερομένων ἡμῶν ἐν
τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς
ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς

χώραν· 28 καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς
εἴκοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν
βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέντε· 29
φοβούμενοί τε μή που (κατὰ *N(k)O*)
τραχεῖς τόπους (ἐκπέσωμεν, *NK(O)*)
ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας
ηὔχοντο ἡμέραν γενέσθαι. 30 τῶν δὲ
ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου
καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν
θάλασσαν προφάσει ὡς ἐκ πρῴρης ἀγκύρας
μελλόντων ἐκτείνειν 31 εἶπεν ὁ Παῦλος
τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· ἐὰν
μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς
σωθῆναι οὐ δύνασθε. 32 τότε ἀπέκοψαν
οἱ στρατιῶται τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ
εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. 33 Ἄχρι δὲ οὗ
ἡμέρα ἤμελλεν γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ
Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων·
τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν
προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε μηθὲν
προσλαβόμενοι. 34 διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς
(μεταλαβεῖν *N(k)O*) τροφῆς· τοῦτο γὰρ
πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει·
οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ (ἀπὸ *N(k)O*) τῆς
κεφαλῆς (ἀπολεῖται. *N(K)O*) 35 Εἴπας
δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησεν
τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας
ἤρξατο ἐσθίειν. 36 εὔθυμοι δὲ γενόμενοι
πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς· 37
(ἤμεθα *N(k)O*) δὲ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐν τῷ
πλοίῳ (διακόσιαι *NK(O)*) ἑβδομήκοντα
ἕξ. 38 κορεσθέντες δὲ (τῆς *o*) τροφῆς
ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν
σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. 39 ὅτε δὲ ἡμέρα
ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον, κόλπον
δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς
ὃν (ἐβουλεύοντο, *N(k)O*) εἰ (δύναιντο,
NK(o)) (ἐξῶσαι *NK(O)*) τὸ πλοῖον. 40
καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν
θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν
πηδαλίων καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμωνα
τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν.
41 περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον
ἐπέκειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρῷρα
ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα
ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. 42
τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα
τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν, μή τις
ἐκκολυμβήσας (διαφύγῃ. *N(k)O*) 43 ὁ δὲ
ἑκατοντάρχης βουλόμενος διασῶσαι τὸν
Παῦλον ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος,
ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν
ἀπορίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι,
44 καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν,
οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. καὶ
οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν
γῆν.

28 καὶ διασωθέντες τότε (ἐπέγνωμεν
N(K)O) ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται·
2 οἵ (τε *N(k)O*) βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν
τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· (ἅψαντες
N(k)O) γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας
ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα καὶ
διὰ τὸ ψῦχος. 3 συστρέψαντος δὲ τοῦ
Παύλου φρυγάνων (τι *no*) πλῆθος καὶ
ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν ἔχιδνα (ἀπὸ
N(k)O) τῆς θέρμης ἐξελθοῦσα καθῆψεν
τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 4 Ὡς δὲ εἶδον οἱ
βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς
χειρὸς αὐτοῦ, πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον·
πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος,
ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη

ζῆν οὐκ εἴασεν. 5 Ὁ μὲν οὖν (ἀποτινάξας
NK(o)) τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν
οὐδὲν κακόν. 6 οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν
μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω
νεκρόν· ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων
καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς
αὐτὸν γινόμενον (μεταβαλόμενοι *N(k)O*)
ἔλεγον αὐτὸν εἶναι θεόν. 7 Ἐν δὲ
τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν
χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι
Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς
ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. 8 Ἐγένετο
δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς
καὶ (δυσεντερίῳ *N(k)O*) συνεχόμενον
κατακεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν
καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας
αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν. 9 Τούτου (δὲ
N(k)O) γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐν
τῇ νήσῳ ἔχοντες ἀσθενείας προσήρχοντο
καὶ ἐθεραπεύοντο· 10 οἳ καὶ πολλαῖς
τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις
ἐπέθεντο τὰ πρὸς (τὰς χρείας. *N(k)O*) 11
Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας (ἀνήχθημεν *NK(o)*)
ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ,
Ἀλεξανδρίνῳ, παρασήμῳ Διοσκούροις·
12 καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας
ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς, 13 ὅθεν
(περιελόντες *N(K)O*) κατηντήσαμεν εἰς
Ῥήγιον καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου
νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους· 14
οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς παρεκλήθημεν (παρ'
N(k)O) αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ
οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθαμεν. 15 κἀκεῖθεν
κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ
ἡμῶν (ἦλθαν *N(k)O*) εἰς ἀπάντησιν
ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου φόρου καὶ Τριῶν
ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας
τῷ θεῷ ἔλαβεν θάρσος. 16 Ὅτε δὲ
(εἰσήλθομεν *N(k)O*) εἰς Ῥώμην, (ὁ
ἑκατόνταρχος παρέδωκεν τοὺς δεσμίους
τῷ στρατοπεδάρχῃ *K*) ἐπετράπη τῷ (δὲ
k) Παύλῳ μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ
φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ. 17 Ἐγένετο
δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι
(τὸν *k*) (αὐτὸν *N(K)O*) τοὺς ὄντας
τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων
δὲ αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτούς· ἐγώ,
ἄνδρες ἀδελφοί, οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας
τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν τοῖς πατρῴοις,
δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς
τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων, 18 οἵτινες
ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι διὰ
τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν
ἐμοί· 19 ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων
ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα οὐχ
ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι (κατηγορεῖν.
N(k)O) 20 διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν
παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι·
ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ
τὴν ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι. 21 οἱ δὲ
πρὸς αὐτὸν εἶπαν· ἡμεῖς οὔτε γράμματα
περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,
οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν
ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ
πονηρόν. 22 ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ
ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς
αἱρέσεως ταύτης γνωστὸν ἡμῖν ἐστιν ὅτι
πανταχοῦ ἀντιλέγεται. 23 Ταξάμενοι δὲ
αὐτῷ ἡμέραν (ἦλθον *N(k)O*) πρὸς αὐτὸν
εἰς τὴν ξενίαν πλείονες, οἷς ἐξετίθετο
διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ,
πείθων τε αὐτοὺς (τὰ *k*) περὶ τοῦ Ἰησοῦ,

ἀπό τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν
προφητῶν ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας. **24** καὶ
οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ
ἠπίστουν. **25** ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς
ἀλλήλους ἀπελύοντο εἰπόντος τοῦ Παύλου
ῥῆμα ἕν, ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἐλάλησεν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς
τοὺς πατέρας (ὑμῶν *N(K)O*) **26** (λέγων·
N(k)O) πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον
καὶ εἰπόν· ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε,
καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε· **27**
ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου,
καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε
μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς
ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν
καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ (ἰάσομαι *N(k)O*)
αὐτούς. **28** Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι
τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη (τοῦτο *no*) τὸ
σωτήριον τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται.
29 (Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον
οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς
συζήτησιν. *K*) **30** (Ἐνέμεινεν *N(k)O*)
δὲ (ὁ Παῦλος *k*) διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ
μισθώματι καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς
εἰσπορευομένους πρὸς αὐτὸν **31** κηρύσσων
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ
περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης
παρρησίας ἀκωλύτως.

Προς Ρωμαιους

1 Παῦλος δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, κλητὸς
ἀπόστολος ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον
θεοῦ, 2 ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν
προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις 3
περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου
ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατὰ σάρκα, 4 τοῦ
ὁρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ
πνεῦμα ἁγιωσύνης ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν,
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, 5 δι᾽
οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς
ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν
ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, 6 ἐν οἷς ἐστε καὶ
ὑμεῖς, κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ· 7 πᾶσιν τοῖς
οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς θεοῦ κλητοῖς
ἁγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 8
Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ (περὶ *N(k)O*) πάντων
ὑμῶν ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται
ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ· 9 μάρτυς γάρ μού
ἐστιν ὁ θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί
μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ,
ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι
πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου 10
δεόμενος, εἴ πως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι
ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς
ὑμᾶς· 11 ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι
μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν εἰς
τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, 12 τοῦτο δέ ἐστιν
συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν
ἀλλήλοις πίστεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. 13
Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι
πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ
ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα τινὰ καρπὸν
σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς
ἔθνεσιν. 14 Ἕλλησίν τε καὶ βαρβάροις,
σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί·
15 οὕτως τὸ κατ᾽ ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν
τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. 16 οὐ
γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον (τοῦ
χριστοῦ· *K*) δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστιν εἰς
σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε
πρῶτον καὶ Ἕλληνι. 17 δικαιοσύνη γὰρ
θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως
εἰς πίστιν καθὼς γέγραπται· ὁ δὲ δίκαιος
ἐκ πίστεως ζήσεται. 18 Ἀποκαλύπτεται
γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν
ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν
ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, 19 διότι
τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν
αὐτοῖς· ὁ θεὸς γὰρ αὐτοῖς ἐφανέρωσεν. 20
τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου
τοῖς ποιήμασιν νοούμενα καθορᾶται, ἥ
τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, εἰς
τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους. **(aïdios
g126)** 21 διότι γνόντες τὸν θεὸν οὐχ ὡς
θεὸν ἐδόξασαν ἢ ηὐχαρίστησαν, ἀλλ᾽
ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν,
καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία·
22 φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν 23
καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ
ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου
καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν.
24 Διὸ (καὶ *k*) παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς
ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς
ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα
αὐτῶν ἐν (αὐτοῖς, *N(k)O*) 25 οἵτινες
μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ
ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν
τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν

εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. (aiōn
g165) 26 Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ
θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἵ τε γὰρ θήλειαι
αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν
εἰς τὴν παρὰ φύσιν, 27 ὁμοίως τε καὶ
οἱ ἄρσενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν
τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει
αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσιν
τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι, καὶ
τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης
αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. 28
Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν θεὸν
ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς
ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν ποιεῖν τὰ μὴ
καθήκοντα, 29 πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ
(πορνείᾳ, *K*) πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ,
μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου,
κακοηθείας, ψιθυριστάς, 30 καταλάλους,
θεοστυγεῖς, ὑβριστάς, ὑπερηφάνους,
ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν
ἀπειθεῖς, 31 ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους,
ἀστόργους (ἀσπόνδους, *K*) ἀνελεήμονας,
32 οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες
ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου
εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν ἀλλὰ καὶ
συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν.

2 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς
ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον,
σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις
ὁ κρίνων. 2 οἴδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ
θεοῦ ἐστιν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ
τοιαῦτα πράσσοντας· 3 λογίζῃ δὲ τοῦτο,
ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα
πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ
τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ; 4 ἢ τοῦ πλούτου τῆς
χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ
τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς ἀγνοῶν ὅτι
τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε
ἄγει; 5 κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ
ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ
ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως
(καὶ *O*) δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ, 6 ὃς
ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, 7 τοῖς
μὲν καθ’ ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν
καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσιν ζωὴν
αἰώνιον· (aiōnios g166) 8 τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας
καὶ ἀπειθοῦσιν (μὲν *k*) τῇ ἀληθείᾳ,
πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, ὀργὴ καὶ θυμός,
9 θλῖψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν
ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν,
Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἕλληνος· 10 δόξα
δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ
τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι·
11 οὐ γάρ ἐστιν προσωπολημψία παρὰ
τῷ θεῷ. 12 Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον,
ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ
ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται· 13 οὐ
γὰρ οἱ ἀκροαταὶ (τοῦ *k*) νόμου δίκαιοι
παρὰ τῷ θεῷ, ἀλλ’ οἱ ποιηταὶ (τοῦ *k*)
νόμου δικαιωθήσονται. 14 ὅταν γὰρ ἔθνη
τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου
(ποιῶσιν, *N(k)O*) οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες
ἑαυτοῖς εἰσιν νόμος, 15 οἵτινες ἐνδείκνυνται
τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς
καρδίαις αὐτῶν συμμαρτυρούσης αὐτῶν
τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλλήλων
τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ
ἀπολογουμένων, 16 ἐν ἡμέρᾳ (ὅτε *NK(o)*)
(κρίνει *N(k)O*) ὁ θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν
ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ
Χριστοῦ Ἰησοῦ. 17 (Εἰ *N(K)O*) (δὲ *no*)
σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ καὶ ἐπαναπαύῃ

(τῷ *k*) νόμῳ καὶ καυχᾶσαι ἐν θεῷ 18
καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα καὶ δοκιμάζεις τὰ
διαφέροντα κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου·
19 πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι
τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, 20 παιδευτὴν
ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν
μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας
ἐν τῷ νόμῳ· 21 ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον
σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ
κλέπτειν κλέπτεις; 22 ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν
μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα
ἱεροσυλεῖς; 23 ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ
τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν θεὸν
ἀτιμάζεις; 24 τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ δι’
ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν καθὼς
γέγραπται. 25 Περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ ἐὰν
νόμον πράσσῃς· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς,
ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν. 26 ἐὰν
οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου
φυλάσσῃ, (οὐχ *N(k)O*) ἡ ἀκροβυστία
αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθήσεται; 27
καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν
νόμον τελοῦσα σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ
περιτομῆς παραβάτην νόμου. 28 οὐ γὰρ ὁ
ἐν τῷ φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν
τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή, 29 ἀλλ’ ὁ ἐν
τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας
ἐν πνεύματι οὐ γράμματι, οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ
ἐξ ἀνθρώπων ἀλλ’ ἐκ τοῦ θεοῦ.

3 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ
τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; 2 πολὺ
κατὰ πάντα τρόπον· πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι
ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ. 3 τί γὰρ
εἰ ἠπίστησάν τινες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν
τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ καταργήσει; 4 μὴ
γένοιτο. Γινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθής, πᾶς
δὲ ἄνθρωπος ψεύστης (καθὼς *NK(o)*)
γέγραπται· ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς
λόγοις σου καὶ (νικήσεις *N(k)O*) ἐν τῷ
κρίνεσθαί σε. 5 Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ
δικαιοσύνην συνίστησιν, τί ἐροῦμεν; μὴ
ἄδικος ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; κατὰ
ἄνθρωπον λέγω· 6 μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς
κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον; 7 εἰ (δὲ *N(k)O*)
ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι
ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι
κἀγὼ κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; 8
καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα καὶ καθώς
φασίν τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι ποιήσωμεν
τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά; ὧν τὸ κρίμα
ἔνδικόν ἐστιν. 9 Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ
πάντως· προῃτιασάμεθα γὰρ Ἰουδαίους
τε καὶ Ἕλληνας πάντας ὑφ’ ἁμαρτίαν
εἶναι 10 καθὼς γέγραπται ὅτι οὐκ ἔστιν
δίκαιος οὐδὲ εἷς· 11 οὐκ ἔστιν ὁ συνίων,
οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν θεόν· 12 πάντες
ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν· οὐκ ἔστιν
(ὁ *n*) ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως
ἑνός. 13 τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ
αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν·
ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν· 14 ὧν
τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει. 15 ὀξεῖς
οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα· 16 σύντριμμα
καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· 17
καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. 18 οὐκ
ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτῶν. 19 οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος
λέγει τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν
στόμα φραγῇ, καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ
κόσμος τῷ θεῷ. 20 διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ
δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ·
διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας. 21

νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ
πεφανέρωται μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου
καὶ τῶν προφητῶν, **22** δικαιοσύνη δὲ θεοῦ
διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πάντας
(καὶ ἐπὶ πάντας *K*) τοὺς πιστεύοντας·
οὐ γάρ ἐστιν διαστολή. **23** πάντες γὰρ
ἥμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ
θεοῦ **24** δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ
χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, **25** ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἱλαστήριον
διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι εἰς
ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν
πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων
26 ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ· πρὸς (τὴν *no*)
ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ
νῦν καιρῷ εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ
δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ. **27** Ποῦ
οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. διὰ ποίου
νόμου; τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου
πίστεως. **28** λογιζόμεθα (γὰρ *N(k)O*)
δικαιοῦσθαι πίστει ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων
νόμου. **29** ἢ Ἰουδαίων ὁ θεὸς μόνον, οὐχὶ
(δὲ *k*) καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν, **30** (εἴπερ
εἴπερ *N(k)O*) εἷς ὁ θεὸς ὃς δικαιώσει
περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν διὰ
τῆς πίστεως. **31** νόμον οὖν καταργοῦμεν
διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ νόμον
ἱστάνομεν.

4 Τί οὖν ἐροῦμεν εὑρηκέναι Ἀβραὰμ τὸν
(προπάτορα *N(K)O*) ἡμῶν κατὰ σάρκα;
2 εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει
καύχημα ἀλλ' οὐ πρὸς (τὸν *k*) θεόν. **3** τί
γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ
τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.
4 τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται
κατὰ χάριν ἀλλὰ κατὰ (τό *k*) ὀφείλημα· **5**
τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν
δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις
αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην. **6** καθάπερ καὶ Δαυὶδ
λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ᾧ ὁ
θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων· **7**
μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν
ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι· **8** μακάριος
ἀνὴρ (οὗ *N(k)O*) οὐ μὴ λογίσηται κύριος
ἁμαρτίαν. **9** Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ
τὴν περιτομὴν ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν;
λέγομεν γάρ (ὅτι· *k*) ἐλογίσθη τῷ
Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. **10**
πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι ἢ
ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ ἀλλ'
ἐν ἀκροβυστίᾳ· **11** καὶ σημεῖον ἔλαβεν
περιτομῆς, σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης τῆς
πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ εἶναι
αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων
δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ
αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην, **12** καὶ πατέρα
περιτομῆς, τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον
ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἴχνεσιν
τῆς ἐν (τῇ *k*) ἀκροβυστίᾳ (τῆς *k*)
πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. **13** οὐ
γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ
ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ τὸ κληρονόμον
αὐτὸν εἶναι (τοῦ *k*) κόσμου ἀλλὰ διὰ
δικαιοσύνης πίστεως. **14** εἰ γὰρ οἱ ἐκ
νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις καὶ
κατήργηται ἡ ἐπαγγελία· **15** ὁ γὰρ νόμος
ὀργὴν κατεργάζεται· οὗ (δὲ *N(k)O*) οὐκ
ἔστιν νόμος, οὐδὲ παράβασις. **16** διὰ τοῦτο
ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι
βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι,
οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ
πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστιν πατὴρ πάντων

ἡμῶν 17 καθὼς γέγραπται ὅτι πατέρα
πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε, κατέναντι οὗ
ἐπίστευσεν θεοῦ, τοῦ ζῳοποιοῦντος τοὺς
νεκροὺς καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα·
18 ὃς παρ᾽ ἐλπίδα ἐπ᾽ ἐλπίδι ἐπίστευσεν
εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν
ἐθνῶν κατὰ τὸ εἰρημένον· οὕτως ἔσται
τὸ σπέρμα σου· 19 καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ
πίστει (οὐ *K*) κατενόησεν τὸ ἑαυτοῦ
σῶμα ἤδη νενεκρωμένον, ἑκατονταετής
που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας
Σάρρας, 20 εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ
οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ᾽ ἐνεδυναμώθη
τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ θεῷ 21 καὶ
πληροφορηθεὶς ὅτι ὃ ἐπήγγελται δυνατός
ἐστιν καὶ ποιῆσαι· 22 διὸ καὶ ἐλογίσθη
αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 23 Οὐκ ἐγράφη δὲ δι᾽
αὐτὸν μόνον ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ, 24 ἀλλὰ
καὶ δι᾽ ἡμᾶς οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς
πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν
κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, 25 ὃς παρεδόθη
διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ
τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

5 Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην
(ἔχομεν *NK(o)*) πρὸς τὸν θεὸν διὰ
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 2 δι᾽ οὗ
καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει
εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἑστήκαμεν,
καὶ καυχώμεθα ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ
θεοῦ. 3 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ (καυχώμεθα
NK(o)) ἐν ταῖς θλίψεσιν εἰδότες ὅτι ἡ
θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, 4 ἡ δὲ
ὑπομονὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα· 5
ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη
τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν
διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. 6
(ἔτι *NK(O)*) (γὰρ *NK(o)*) Χριστὸς ὄντων
ἡμῶν ἀσθενῶν (ἔτι *NO*) κατὰ καιρὸν
ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν· 7 μόλις γὰρ ὑπὲρ
δικαίου τις ἀποθανεῖται, ὑπὲρ γὰρ τοῦ
ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν·
8 συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς
ἡμᾶς ὁ θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων
ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν. 9
πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν
τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι᾽ αὐτοῦ
ἀπὸ τῆς ὀργῆς. 10 Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες
κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες
σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ· 11 οὐ μόνον
δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δι᾽ οὗ νῦν τὴν
καταλλαγὴν ἐλάβομεν. 12 Διὰ τοῦτο ὥσπερ
δι᾽ ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον
εἰσῆλθεν καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος,
καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος
διῆλθεν, ἐφ᾽ ᾧ πάντες ἥμαρτον· 13 ἄχρι γὰρ
νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ, ἁμαρτία δὲ
οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου· 14 ἀλλ᾽
ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι
Μωϋσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας
ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ
ὅς ἐστιν τύπος τοῦ μέλλοντος. 15 ἀλλ᾽
οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα οὕτως καὶ τὸ
χάρισμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι
οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ
χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ
τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς
τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν. 16 καὶ οὐχ
ὡς δι᾽ ἑνὸς ἁμαρτήσαντος τὸ δώρημα· τὸ
μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ
δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων

εἰς δικαίωμα. 17 Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς
παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν διὰ
τοῦ ἑνός, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν
τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης
λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσιν διὰ
τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ. 18 Ἄρα οὖν
ὡς δι’ ἑνὸς παραπτώματος εἰς πάντας
ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτως καὶ δι’
ἑνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους
εἰς δικαίωσιν ζωῆς. 19 ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς
παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ
κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτως καὶ διὰ τῆς
ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται
οἱ πολλοί. 20 Νόμος δὲ παρεισῆλθεν, ἵνα
πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ δὲ ἐπλεόνασεν
ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις, 21
ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ
θανάτῳ, οὕτως καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ
δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. **(aiōnios g166)**

6 Τί οὖν ἐροῦμεν; (ἐπιμένωμεν *N(k)(o)*)
τῇ ἁμαρτίᾳ ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ;
2 μὴ γένοιτο. οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ
ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; 3
ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς
Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ
ἐβαπτίσθημεν; 4 συνετάφημεν οὖν αὐτῷ
διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα
ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς
δόξης τοῦ πατρός, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν
καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. 5 εἰ γὰρ
σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ
θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως
ἐσόμεθα· 6 τοῦτο γινώσκοντες ὅτι ὁ
παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη,
ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας τοῦ
μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ. 7 ὁ γὰρ
ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας.
8 εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν
ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, 9 εἰδότες ὅτι
Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι οὐκέτι
ἀποθνῄσκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι οὐκέτι
κυριεύει. 10 ὃ γὰρ ἀπέθανεν, τῇ ἁμαρτίᾳ
ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ θεῷ. 11
οὕτως καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς εἶναι
νεκροὺς μὲν τῇ ἁμαρτίᾳ ζῶντας δὲ τῷ θεῷ
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ (τῷ κυρίῳ ἡμῶν. *K*)
12 Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ
θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν (αὐτῇ
ἐν *K*) ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, 13 μηδὲ
παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας
τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ
θεῷ (ὡσεὶ *N(k)O*) ἐκ νεκρῶν ζῶντας καὶ
τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ θεῷ.
14 ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ
ἐστε ὑπὸ νόμον ἀλλ’ ὑπὸ χάριν. 15 Τί οὖν;
(ἁμαρτήσωμεν, *N(k)O*) ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ
νόμον ἀλλ’ ὑπὸ χάριν; μὴ γένοιτο. 16 οὐκ
οἴδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους
εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε,
ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς εἰς
δικαιοσύνην; 17 χάρις δὲ τῷ θεῷ ὅτι ἦτε
δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ
καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς.
18 Ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας
ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ. 19 Ἀνθρώπινον
λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν.
ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν
δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς
τὴν ἀνομίαν, οὕτως νῦν παραστήσατε
τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς
ἁγιασμόν. 20 ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς

ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ.
21 τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε, ἐφ᾽ οἷς
νῦν ἐπαισχύνεσθε; τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων
θάνατος. **22** νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ
τῆς ἁμαρτίας δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ ἔχετε
τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος
ζωὴν αἰώνιον. **(aiōnios g166)** **23** τὰ γὰρ ὀψώνια
τῆς ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ
θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
κυρίῳ ἡμῶν. **(aiōnios g166)**

7 Ἢ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί, γινώσκουσιν γὰρ
νόμον λαλῶ, ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ
ἀνθρώπου ἐφ᾽ ὅσον χρόνον ζῇ; **2** ἡ γὰρ
ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται
νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, κατήργηται
ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. **3** ἄρα οὖν
ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει,
ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ
ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ
μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα γενομένην ἀνδρὶ
ἑτέρῳ. **4** Ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς
ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος
τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ, τῷ
ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν
τῷ θεῷ. **5** ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί,
τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ
νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς
τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ· **6** νυνὶ δὲ
κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου ἀποθανόντες
ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς
ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι
γράμματος. **7** Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος
ἁμαρτία; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν
οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου· τήν τε γὰρ
ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν·
οὐκ ἐπιθυμήσεις· **8** ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα
ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο
ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου
ἁμαρτία νεκρά· **9** ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς
νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ
ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον, **10**
καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν αὕτη
εἰς θάνατον· **11** ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν
λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέν
με καὶ δι᾽ αὐτῆς ἀπέκτεινεν· **12** ὥστε ὁ
μὲν νόμος ἅγιος καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ
δικαία καὶ ἀγαθή. **13** τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ
(ἐγένετο *N(k)O*) θάνατος; μὴ γένοιτο,
ἀλλ᾽ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ
τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον,
ἵνα γένηται καθ᾽ ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς
ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. **14** Οἴδαμεν
γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν, ἐγὼ δὲ
(σάρκινός *N(k)O*) εἰμι πεπραμένος ὑπὸ
τὴν ἁμαρτίαν. **15** ὃ γὰρ κατεργάζομαι οὐ
γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω τοῦτο πράσσω,
ἀλλ᾽ ὃ μισῶ τοῦτο ποιῶ. **16** εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω
τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός·
17 νυνὶ δὲ οὐκέτι οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι
αὐτὸ ἀλλ᾽ ἡ (οἰκοῦσα *NK(o)*) ἐν ἐμοὶ
ἁμαρτία. **18** οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί,
τοῦτ᾽ ἔστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ
θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι
τὸ καλὸν οὐχ (εὑρίσκω. *K*) **19** οὐ γὰρ
ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ᾽ ὃ οὐ θέλω
κακὸν τοῦτο πράσσω. **20** εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω
(ἐγὼ *NK*) τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι οὐκέτι ἐγὼ
κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλ᾽ ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ
ἁμαρτία. **21** εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ
θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλὸν ὅτι ἐμοὶ τὸ
κακὸν παράκειται. **22** συνήδομαι γὰρ τῷ
νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον,

23 βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν
μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός
μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με (ἐν *no*) τῷ
νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν
μου. 24 ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς
με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου
τούτου; 25 (χάρις *N(K)O*) (δὲ *no*) τῷ
θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.
ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω
νόμῳ θεοῦ τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας.

8 Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ (μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν
ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. *K*) 2 ὁ γὰρ νόμος
τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
ἠλευθέρωσέν (σε *N(K)O*) ἀπὸ τοῦ νόμου
τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. 3 τὸ γὰρ
ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς
σαρκός, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας
ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ
ἁμαρτίας κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν ἐν
τῇ σαρκί, 4 ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου
πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα
περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. 5 οἱ γὰρ
κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν
οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος. 6 τὸ
γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ
φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη. 7
διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεόν·
τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται,
οὐδὲ γὰρ δύναται· 8 οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες
θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται· 9 ὑμεῖς δὲ οὐκ
ἐστὲ ἐν σαρκὶ ἀλλ’ ἐν πνεύματι, εἴπερ εἴπερ
πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δέ τις πνεῦμα
Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ.
10 εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα
νεκρὸν διὰ ἁμαρτίαν τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ
διὰ δικαιοσύνην. 11 εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ
ἐγείραντος (τὸν *no*) Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν
οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας (τὸν *k*) Χριστὸν
ἐκ νεκρῶν (Ἰησοῦν *O*) ζῳοποιήσει καὶ τὰ
θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ (τοῦ ἐνοικοῦντος
N(k)O) αὐτοῦ (πνεύματος *N(k)O*) ἐν
ὑμῖν. 12 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμὲν
οὐ τῇ σαρκὶ τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν· 13 εἰ γὰρ
κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνῄσκειν·
εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος
θανατοῦτε, ζήσεσθε. 14 ὅσοι γὰρ πνεύματι
θεοῦ ἄγονται, οὗτοι υἱοὶ θεοῦ εἰσιν. 15 οὐ
γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς
φόβον, ἀλλ’ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας ἐν ᾧ
κράζομεν· αββα ὁ πατήρ. 16 αὐτὸ τὸ πνεῦμα
συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν
τέκνα θεοῦ. 17 εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι·
κληρονόμοι μὲν θεοῦ συγκληρονόμοι δὲ
Χριστοῦ· εἴπερ εἴπερ συμπάσχομεν ἵνα καὶ
συνδοξασθῶμεν. 18 Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ
ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς
τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι
εἰς ἡμᾶς. 19 ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς
κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ
θεοῦ ἀπεκδέχεται· 20 τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ
κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα ἀλλὰ διὰ τὸν
ὑποτάξαντα, ἐφ’ ἐλπίδι 21 ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ
κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας
τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης
τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ. 22 οἴδαμεν γὰρ ὅτι
πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει
ἄχρι τοῦ νῦν· 23 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες ἡμεῖς
καὶ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν υἱοθεσίαν
ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ
σώματος ἡμῶν. 24 τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν·

ἐλπὶς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὃ
γὰρ βλέπει τίς, (τί καὶ *KO*) ἐλπίζει;
25 εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι᾽
ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα. 26 ὡσαύτως
δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται
(τῇ *N(k)O*) (ἀσθενείᾳ *N(K)O*) ἡμῶν·
τὸ γὰρ τί (προσευξώμεθα *NK(o)*) καθὸ
δεῖ οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ πνεῦμα
ὑπερεντυγχάνει (ὑπὲρ *k*) (ἡμῶν *K*)
στεναγμοῖς ἀλαλήτοις· 27 ὁ δὲ ἐραυνῶν
τὰς καρδίας οἶδεν τί τὸ φρόνημα τοῦ
πνεύματος, ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ
ἁγίων. 28 Οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσιν
τὸν θεὸν πάντα συνεργεῖ (ὁ θεὸς *O*)
εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς
οὖσιν. 29 ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισεν
συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς
ἀδελφοῖς· 30 οὓς δὲ προώρισεν, τούτους καὶ
ἐκάλεσεν· καὶ οὓς ἐκάλεσεν, τούτους καὶ
ἐδικαίωσεν· οὓς δὲ ἐδικαίωσεν, τούτους καὶ
ἐδόξασεν. 31 Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα;
εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ᾽ ἡμῶν; 32
ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ᾽
ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν,
πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν
χαρίσεται; 33 Τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν
θεοῦ; θεὸς ὁ δικαιῶν· 34 τίς ὁ κατακρινῶν;
Χριστὸς (Ἰησοῦς *NO*) ὁ ἀποθανὼν μᾶλλον
δὲ (καὶ *k*) ἐγερθείς (ἐκ νεκρῶν, *O*)
ὃς καί ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, ὃς καὶ
ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. 35 Τίς ἡμᾶς χωρίσει
ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλῖψις ἢ
στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης
ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα; 36 καθὼς γέγραπται
ὅτι ἕνεκεν σοῦ θανατούμεθα ὅλην τὴν
ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.
37 ἀλλ᾽ ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ
τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς· 38 πέπεισμαι γὰρ ὅτι
οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε
ἀρχαὶ οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα οὔτε
δυνάμεις 39 οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος οὔτε
τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι
ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

9 Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι,
συμμαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς
μου ἐν πνεύματι ἁγίῳ, 2 ὅτι λύπη μοί ἐστιν
μεγάλη καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ
μου. 3 ηὐχόμην γὰρ ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς
ἐγὼ ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν
μου τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα· 4
οἵτινές εἰσιν Ἰσραηλῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ
ἡ δόξα καὶ αἱ διαθῆκαι καὶ ἡ νομοθεσία
καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, 5 ὧν
οἱ πατέρες καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ
σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς
τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. (aiōn g165) 6 Οὐχ οἷον δὲ
ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ
πάντες οἱ ἐξ Ἰσραὴλ οὗτοι Ἰσραήλ· 7 οὐδ᾽
ὅτι εἰσὶν σπέρμα Ἀβραὰμ πάντες τέκνα,
ἀλλ᾽ ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα.
8 τοῦτ᾽ ἔστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς
ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα
τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα. 9
ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος· κατὰ τὸν
καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι καὶ ἔσται τῇ
Σάρρᾳ υἱός. 10 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ
Ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα Ἰσαὰκ
τοῦ πατρὸς ἡμῶν· 11 μήπω μήπω γὰρ
γεννηθέντων μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν
ἢ (φαῦλον, *N(k)O*) ἵνα ἡ κατ᾽ ἐκλογὴν

πρόθεσις τοῦ θεοῦ μένῃ, οὐκ ἐξ ἔργων ἀλλ’
ἐκ τοῦ καλοῦντος, 12 ἐρρέθη αὐτῇ ὅτι ὁ
μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι· 13 (καθὼς
NK(o)) γέγραπται· τὸν Ἰακὼβ ἠγάπησα,
τὸν δὲ Ἠσαῦ ἐμίσησα. 14 Τί οὖν ἐροῦμεν;
μὴ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ; μὴ γένοιτο. 15 τῷ
Μωϋσεῖ γὰρ λέγει· ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ καὶ
οἰκτιρήσω ὃν ἂν οἰκτίρω. 16 ἄρα οὖν οὐ
τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος ἀλλὰ τοῦ
ἐλεῶντος θεοῦ. 17 λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ
Φαραὼ ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε ὅπως
ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου καὶ
ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ
γῇ. 18 ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ θέλει
σκληρύνει. 19 Ἐρεῖς μοι οὖν· τί (οὖν *NO*)
ἔτι μέμφεται; τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς
ἀνθέστηκεν; 20 ὦ ἄνθρωπε, μενοῦνγε, σὺ
τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ; μὴ ἐρεῖ
τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι· τί με ἐποίησας
οὕτως; 21 ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς
τοῦ πηλοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι
ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν;
22 Εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν
ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ
ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς
κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν, 23 καὶ ἵνα
γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ
σκεύη ἐλέους ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν;
24 οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ
Ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν, 25 ὡς καὶ
ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει· καλέσω τὸν οὐ λαόν
μου λαόν μου καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην
ἠγαπημένην. 26 καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ
οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς· οὐ λαός μου ὑμεῖς,
ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. 27
Ἠσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ· ἐὰν ᾖ
ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος
τῆς θαλάσσης, τὸ (ὑπόλειμμα *N(k)O*)
σωθήσεται· 28 λόγον γὰρ συντελῶν καὶ
συντέμνων (ἐν δικαιοσύνῃ ὅτι λόγον
συντετμημένον *K*) ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς
γῆς. 29 καὶ καθὼς προείρηκεν Ἠσαΐας· εἰ μὴ
κύριος σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα,
ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν καὶ ὡς Γόμορρα
ἂν ὡμοιώθημεν. 30 Τί οὖν ἐροῦμεν;
ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην
κατέλαβεν δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ
τὴν ἐκ πίστεως· 31 Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον
δικαιοσύνης εἰς νόμον (δικαιοσύνης *k*)
οὐκ ἔφθασεν. 32 διὰ τί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως
ἀλλ’ ὡς ἐξ ἔργων (νόμου· *K*) προσέκοψαν
(γὰρ *k*) τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος 33
καθὼς γέγραπται· ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον
προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου,
καὶ (πᾶς *K*) ὁ πιστεύων ἐπ’ αὐτῷ οὐ
καταισχυνθήσεται.

10 Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς
καρδίας καὶ ἡ δέησις (ἡ *k*) πρὸς
τὸν θεὸν ὑπὲρ (τοῦ *k*) (αὐτῶν *N(K)O*)
(ἐστιν *k*) εἰς σωτηρίαν. 2 μαρτυρῶ γὰρ
αὐτοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν ἀλλ’ οὐ κατ’
ἐπίγνωσιν. 3 ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ
δικαιοσύνην καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην
ζητοῦντες στῆσαι τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ
οὐχ ὑπετάγησαν. 4 Τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς
εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. 5
Μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν
ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος
ζήσεται ἐν (αὐτοῖς. *NK(O)*) 6 Ἡ δὲ ἐκ
πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει· μὴ εἴπῃς
ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν
οὐρανόν; τοῦτ’ ἔστιν Χριστὸν καταγαγεῖν·

7 ἢ τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τοῦτ’
ἔστιν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. (Abyssos
g12) 8 ἀλλὰ τί λέγει; ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά
ἐστιν ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ
σου· τοῦτ’ ἔστιν τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ
κηρύσσομεν· 9 ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς (τὸ
ῥῆμα *O*) ἐν τῷ στόματί σου (ὅτι *o*)
(κύριον Ἰησοῦν *NK(o)*) καὶ πιστεύσῃς ἐν
τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ
νεκρῶν, σωθήσῃ· 10 καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται
εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται
εἰς σωτηρίαν. 11 Λέγει γὰρ ἡ γραφή· πᾶς ὁ
πιστεύων ἐπ’ αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.
12 οὐ γάρ ἐστιν διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ
Ἕλληνος· ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων
πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους
αὐτόν. 13 πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσηται
τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. 14 Πῶς
οὖν (ἐπικαλέσωνται *N(k)O*) εἰς ὃν οὐκ
ἐπίστευσαν; πῶς δὲ (πιστεύσωσιν *N(k)O*)
οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ (ἀκούσωσιν
N(k)O) χωρὶς κηρύσσοντος; 15 πῶς δὲ
(κηρύξωσιν *N(k)O*) ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσιν;
(καθὼς *NK(o)*) γέγραπται· ὡς ὡραῖοι
οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων (εἰρήνην
τῶν εὐαγγελιζομένων *K*) τὰ ἀγαθά. 16
ἀλλ’ οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ·
Ἠσαΐας γὰρ λέγει· κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ
ἀκοῇ ἡμῶν; 17 ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς ἡ
δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος (Χριστοῦ. *N(K)O*)
18 ἀλλὰ λέγω· μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε
εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος
αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ
ῥήματα αὐτῶν. 19 ἀλλὰ λέγω· μὴ Ἰσραὴλ
οὐκ ἔγνω; πρῶτος Μωϋσῆς λέγει· ἐγὼ
παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ’ οὐκ ἔθνει ἐπ’ ἔθνει
ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς. 20 Ἠσαΐας δὲ
ἀποτολμᾷ καὶ λέγει· εὑρέθην (ἐν *no*) τοῖς
ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὴς ἐγενόμην (ἐν
o) τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν. 21 πρὸς δὲ τὸν
Ἰσραὴλ λέγει· ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα
τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ
ἀντιλέγοντα.

11 Λέγω οὖν· μὴ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν
λαὸν αὐτοῦ; μὴ γένοιτο. καὶ γὰρ ἐγὼ
Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ,
φυλῆς Βενιαμίν. 2 οὐκ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν
λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω. Ἢ οὐκ οἴδατε ἐν
Ἠλίᾳ τί λέγει ἡ γραφή, ὡς ἐντυγχάνει τῷ
θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ (λέγων; *k*) 3 κύριε,
τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, (καὶ *k*) τὰ
θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, κἀγὼ κἀγὼ
ὑπελείφθην μόνος, καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχήν
μου. 4 ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός;
κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας
οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. 5
οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα
κατ’ ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν. 6 εἰ δὲ
χάριτι οὐκέτι οὐκέτι ἐξ ἔργων, ἐπεὶ ἡ χάρις
οὐκέτι οὐκέτι γίνεται χάρις (εἰ *KO*) (δὲ ἐξ
ἔργων οὐκέτι οὐκέτι ἐστὶν χάρις ἐπεὶ τὸ
ἔργον οὐκέτι οὐκέτι ἐστὶν ἔργον. *K*) 7 τί
οὖν; ὃ ἐπιζητεῖ Ἰσραήλ, (τοῦτο *N(k)O*)
οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν· οἱ δὲ
λοιποὶ ἐπωρώθησαν 8 (καθὼς *NK(o)*)
γέγραπται· ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα
κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν
καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν ἕως τῆς σήμερον
ἡμέρας. 9 καὶ Δαυὶδ λέγει· γενηθήτω ἡ
τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ
εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς·
10 σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ

μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν (διὰ
N(K)O) (παντὸς *N(k)O*) σύγκαμψον. 11
Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσιν; μὴ
γένοιτο. ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ
σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ παραζηλῶσαι
αὐτούς. 12 εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν
πλοῦτος κόσμου καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν
πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα
αὐτῶν; 13 Ὑμῖν (δὲ *N(k)O*) λέγω τοῖς
ἔθνεσιν· ἐφ᾽ ὅσον μὲν (οὖν *NO*) εἰμι
ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου
δοξάζω, 14 εἴ πως παραζηλώσω μου τὴν
σάρκα καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. 15 εἰ γὰρ
ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς
ἡ πρόσλημψις εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; 16 εἰ
δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ
ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι. 17 εἰ δέ τινες τῶν
κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν
ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς καὶ συγκοινωνὸς
τῆς ῥίζης (καὶ *ko*) τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας
ἐγένου, 18 μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ
κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις
ἀλλ᾽ ἡ ῥίζα σέ. 19 ἐρεῖς οὖν· ἐξεκλάσθησαν
(οἵ *k*) κλάδοι ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ. 20
καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ
τῇ πίστει ἕστηκας. μὴ ὑψηλὰ φρόνει ἀλλὰ
φοβοῦ· 21 εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν
κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μή (πως *NK*)
οὐδὲ σοῦ (φείσεται. *N(k)O*) 22 Ἴδε οὖν
χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν θεοῦ· ἐπὶ μὲν
τοὺς πεσόντας (ἀποτομία, *N(k)O*) ἐπὶ δὲ
σὲ (χρηστότης *N(k)O*) (θεοῦ, *NO*) ἐὰν
(ἐπιμένῃς *NK(O)*) τῇ χρηστότητι· ἐπεὶ
καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. 23 κἀκεῖνοι κἀκεῖνοι δέ,
ἐὰν μὴ (ἐπιμένωσιν *N(k)O*) τῇ ἀπιστίᾳ,
ἐγκεντρισθήσονται· δυνατὸς γάρ ἐστιν
ὁ θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς· 24
εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης
ἀγριελαίου καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης
εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ
κατὰ φύσιν ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ
ἐλαίᾳ; 25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν,
ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ
ἦτε (παρ᾽ *NK(o)*) ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι
πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν
ἄχρι οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ,
26 καὶ οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται καθὼς
γέγραπται· ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος, (καὶ
k) ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ· 27
καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ᾽ ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν
ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 28 κατὰ
μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι᾽ ὑμᾶς κατὰ δὲ
τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας·
29 ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ
κλῆσις τοῦ θεοῦ. 30 ὥσπερ γὰρ (καὶ *k*)
ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ θεῷ νῦν δὲ
ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ, 31 οὕτως
καὶ οὗτοι νῦν ἠπείθησαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει
ἵνα καὶ αὐτοὶ (νῦν *NO*) ἐλεηθῶσιν. 32
συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς
ἀπείθειαν ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. (eleēsē
g1653) 33 Ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας
καὶ γνώσεως θεοῦ, ὡς ἀνεξεραύνητα τὰ
κρίματα αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ
αὐτοῦ. 34 τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου; ἢ
τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; 35 ἢ τίς
προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται
αὐτῷ; 36 ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι᾽ αὐτοῦ καὶ
εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας, ἀμήν. (aiōn g165)

12 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ
τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ θεοῦ, παραστῆσαι

τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν
εὐάρεστον τῷ θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν
ὑμῶν. 2 καὶ μὴ (συσχηματίζεσθε *NK(o)*)
τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ (μεταμορφοῦσθε
NK(o)) τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοὸς (ὑμῶν
k) εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα
τοῦ θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ
τέλειον. (aiōn g165) 3 λέγω γὰρ διὰ τῆς
χάριτος τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι ἐν
ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ᾽ ὃ δεῖ φρονεῖν,
ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἑκάστῳ
ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον πίστεως. 4
καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι πολλὰ μέλη
ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν
ἔχει πρᾶξιν, 5 οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά
ἐσμεν ἐν Χριστῷ, (τὸ *N(k)O*) δὲ καθ᾽ εἷς
ἀλλήλων μέλη. 6 Ἔχοντες δὲ χαρίσματα
κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα,
εἴτε προφητείαν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς
πίστεως, 7 εἴτε διακονίαν ἐν τῇ διακονίᾳ,
εἴτε ὁ διδάσκων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, 8
εἴτε ὁ παρακαλῶν ἐν τῇ παρακλήσει, ὁ
μεταδιδοὺς ἐν ἁπλότητι, ὁ προϊστάμενος
ἐν σπουδῇ, ὁ ἐλεῶν ἐν ἱλαρότητι. 9 Ἡ
ἀγάπη ἀνυπόκριτος. ἀποστυγοῦντες τὸ
πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ· 10 τῇ
φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι,
τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι, 11 τῇ
σπουδῇ μὴ ὀκνηροί, τῷ πνεύματι ζέοντες,
τῷ (κυρίῳ *NK(O)*) δουλεύοντες, 12 τῇ
ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες,
τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες, 13 ταῖς
χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες, τὴν
φιλοξενίαν διώκοντες· 14 εὐλογεῖτε
τοὺς διώκοντας ὑμᾶς· εὐλογεῖτε καὶ μὴ
καταρᾶσθε. 15 χαίρειν μετὰ χαιρόντων,
(καὶ *k*) κλαίειν μετὰ κλαιόντων. 16
τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες,
μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς
ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. μὴ γίνεσθε
φρόνιμοι παρ᾽ ἑαυτοῖς. 17 μηδενὶ κακὸν
ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες, προνοούμενοι
καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων· 18
εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν μετὰ πάντων
ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες, 19 μὴ ἑαυτοὺς
ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον
τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ· ἐμοὶ ἐκδίκησις,
ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύριος. 20 (ἀλλ᾽
N(K)O) ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε
αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ
ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ. 21 μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ
ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

13 Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις
ὑποτασσέσθω. οὐ γὰρ ἔστιν ἐξουσία εἰ
μὴ (ὑπὸ *N(k)O*) θεοῦ, αἱ δὲ οὖσαι (ἐξουσίαι
k) ὑπὸ (τοῦ *k*) θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν.
2 ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ
τῇ τοῦ θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ
ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρίμα λήμψονται.
3 οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶν φόβος (τῷ
ἀγαθῷ *N(k)O*) (ἔργῳ *N(K)O*) ἀλλὰ (τῷ
κακῷ. *N(k)O*) θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι
τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποίει καὶ ἕξεις
ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· 4 θεοῦ γὰρ διάκονός
ἐστιν σοὶ εἰς τὸ ἀγαθόν. ἐὰν δὲ τὸ κακὸν
ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν
φορεῖ. θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν ἔκδικος εἰς
ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι. 5 διὸ ἀνάγκη
ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργὴν
ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν. 6 διὰ τοῦτο
γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ θεοῦ

εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες.
7 ἀπόδοτε (οὖν *K*) πᾶσιν τὰς ὀφειλάς,
τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον, τῷ τὸ τέλος
τὸ τέλος, τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον, τῷ
τὴν τιμὴν τὴν τιμήν. 8 μηδενὶ μηδὲν
ὀφείλετε εἰ μὴ τὸ ἀλλήλους ἀγαπᾶν· ὁ γὰρ
ἀγαπῶν τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκεν·
9 τὸ γὰρ οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ
κλέψεις (οὐ ψευδομαρτυρήσεις, *K*) οὐκ
ἐπιθυμήσεις, καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν
τῷ λόγῳ τούτῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ
ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς (σεαυτόν.
NK(O)) 10 ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ
ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.
11 Καὶ τοῦτο εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα
ἤδη (ὑμᾶς *N(k)O*) ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι·
νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε
ἐπιστεύσαμεν· 12 ἡ νὺξ προέκοψεν ἡ δὲ
ἡμέρα ἤγγικεν. (ἀποθώμεθα *NK(o)*) οὖν
τὰ ἔργα τοῦ σκότους, (καὶ *k*) ἐνδυσώμεθα
(δὲ *no*) τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. 13 ὡς ἐν ἡμέρᾳ
εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις
καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ
ἔριδι καὶ ζήλῳ· 14 ἀλλ᾽ ἐνδύσασθε τὸν
κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τῆς σαρκὸς
πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.

14 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει
προσλαμβάνεσθε μὴ εἰς διακρίσεις
διαλογισμῶν. 2 ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν
πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. 3 ὁ
ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω,
(καὶ *k*) ὁ (δὲ *no*) μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα
μὴ κρινέτω· ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο.
4 σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην;
τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει. σταθήσεται
δέ, (δυνατεῖ *N(k)O*) γὰρ (ἐστιν *k*) ὁ
(κύριος *N(K)O*) στῆσαι αὐτόν. 5 ὃς μὲν
(γὰρ *no*) κρίνει ἡμέραν παρ᾽ ἡμέραν, ὃς
δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν· ἕκαστος ἐν τῷ
ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω. 6 ὁ φρονῶν τὴν
ἡμέραν κυρίῳ φρονεῖ (καὶ ὁ μὴ φρονῶν
τὴν ἡμέραν κυρίῳ οὐ φρονεῖ· *K*) (καὶ
no) ὁ ἐσθίων κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ
γὰρ τῷ θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων κυρίῳ οὐκ
ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ. 7 οὐδεὶς
γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ
ἀποθνῄσκει. 8 ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ κυρίῳ
ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνῄσκωμεν, τῷ κυρίῳ
ἀποθνῄσκομεν. ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν
τε ἀποθνῄσκωμεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν. 9
εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς (καὶ *k*) ἀπέθανεν
(καὶ ἀνέστη *K*) καὶ (ἔζησεν, *N(k)O*)
ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ.
10 σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ
καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου;
πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι
τοῦ (θεοῦ. *N(K)O*) 11 γέγραπται γάρ· ζῶ
ἐγώ, λέγει κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν
γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται
τῷ θεῷ. 12 Ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ
ἑαυτοῦ λόγον (δώσει *NK(o)*) τῷ θεῷ.
13 μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν, ἀλλὰ
τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι
πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. 14
Οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ ὅτι
οὐδὲν κοινὸν δι᾽ (ἑαυτοῦ, *NK(o)*) εἰ μὴ τῷ
λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν·
15 εἰ (γὰρ *N(k)O*) διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός
σου λυπεῖται, οὐκέτι οὐκέτι κατὰ ἀγάπην
περιπατεῖς. μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον
ἀπόλλυε ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανεν. 16 μὴ
βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν. 17

οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρῶσις
καὶ πόσις ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ
χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ· 18 ὁ γὰρ ἐν (τούτῳ
N(K)O) δουλεύων τῷ Χριστῷ εὐάρεστος
τῷ θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. 19
Ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν καὶ τὰ
τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. 20 μὴ
ἕνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ
θεοῦ. πάντα μὲν καθαρὰ ἀλλὰ κακὸν τῷ
ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι· 21
καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα μηδὲ πιεῖν οἶνον
μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει (ἢ
σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ *KO*) 22 σὺ πίστιν
(ἣν *no*) ἔχεις κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ· μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν
ᾧ δοκιμάζει. 23 ὁ δὲ διακρινόμενος ἐὰν
φάγῃ κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως·
πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως ἁμαρτία ἐστίν.

15 Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ
ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν
καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν· 2 ἕκαστος (γάρ *k*)
ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν
πρὸς οἰκοδομήν. 3 καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ
ἑαυτῷ ἤρεσεν ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· οἱ
ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε (ἐπέπεσαν
N(k)O) ἐπ᾽ ἐμέ. 4 ὅσα γὰρ προεγράφη
(πάντα *O*) εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν
(ἐγράφη, *N(k)O*) ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς
καὶ διὰ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν
ἐλπίδα ἔχωμεν. 5 Ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς
καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ αὐτὸ
φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν
6 ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε
τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ. 7 διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους,
καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο (ὑμᾶς
N(K)O) εἰς δόξαν (τοῦ *no*) θεοῦ. 8
λέγω (γὰρ *N(k)O*) Χριστὸν (Ἰησοῦν *K*)
διάκονον (γεγενῆσθαι *NK(o)*) περιτομῆς
ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς
ἐπαγγελίας τῶν πατέρων, 9 τὰ δὲ ἔθνη
ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν θεὸν καθὼς
γέγραπται· διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι
ἐν ἔθνεσιν καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. 10
καὶ πάλιν λέγει· εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ
λαοῦ αὐτοῦ. 11 καὶ πάλιν· αἰνεῖτε πάντα
τὰ ἔθνη τὸν κύριον, καὶ (ἐπαινεσάτωσαν
N(K)O) αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. 12 καὶ πάλιν
Ἠσαΐας λέγει· ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί,
καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ᾽ αὐτῷ
ἔθνη ἐλπιοῦσιν. 13 Ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος
πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης
ἐν τῷ πιστεύειν εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς
ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου.
14 πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς
ἐγὼ περὶ ὑμῶν ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε
ἀγαθωσύνης πεπληρωμένοι πάσης (τῆς
no) γνώσεως, δυνάμενοι καὶ (ἀλλήλους
NK(O)) νουθετεῖν. 15 Τολμηρότερον δὲ
ἔγραψα ὑμῖν (ἀδελφοί *k*) ἀπὸ μέρους ὡς
ἐπαναμιμνῄσκων ὑμᾶς διὰ τὴν χάριν τὴν
δοθεῖσάν μοι (ὑπὸ *NK(o)*) τοῦ θεοῦ 16 εἰς
τὸ εἶναί με λειτουργὸν Χριστοῦ Ἰησοῦ εἰς
τὰ ἔθνη ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν
εὐπρόσδεκτος ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
17 Ἔχω οὖν (τὴν *no*) καύχησιν ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τὰ πρὸς τὸν θεόν· 18 οὐ γὰρ τολμήσω
τι λαλεῖν ὧν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς
δι᾽ ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν λόγῳ καὶ
ἔργῳ, 19 ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων,
ἐν δυνάμει πνεύματος (θεοῦ, *NK(O)*)

ὥστε με ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ
μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ
εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. 20 οὕτως δὲ
(φιλοτιμούμενον *NK(o)*) εὐαγγελίζεσθαι
οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ’
ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ 21 ἀλλὰ
καθὼς γέγραπται· οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ
αὐτοῦ ὄψονται καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασιν
συνήσουσιν. 22 διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ
πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, 23 νυνὶ
δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασιν
τούτοις ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ (πολλῶν *NK(O)*) ἐτῶν,
24 ὡς (ἂν *N(k)O*) πορεύωμαι εἰς τὴν
Σπανίαν (ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς, *K*) ἐλπίζω
γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς καὶ
ὑφ’ ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν
πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. 25 Νυνὶ δὲ
πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλὴμ διακονῶν τοῖς
ἁγίοις. 26 εὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ
Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς
πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἰερουσαλήμ·
27 εὐδόκησαν γάρ, καὶ ὀφειλέται εἰσὶν
αὐτῶν· εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν
ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσιν καὶ ἐν
τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. 28
τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας καὶ σφραγισάμενος
αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον ἀπελεύσομαι
δι’ ὑμῶν εἰς (τὴν *k*) Σπανίαν. 29 οἶδα
δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι
εὐλογίας (τοῦ εὐαγγελίου *K*) (τοῦ *k*)
Χριστοῦ ἐλεύσομαι. 30 Παρακαλῶ δὲ
ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ
πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς
προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν θεόν, 31
ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ
Ἰουδαίᾳ καὶ (ἵνα *K*) ἡ διακονία μου ἡ
εἰς Ἰερουσαλὴμ εὐπρόσδεκτος τοῖς ἁγίοις
γένηται, 32 ἵνα ἐν χαρᾷ (ἐλθὼν *N(k)O*)
πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος θεοῦ (καὶ *ko*)
συναναπαύσωμαι ὑμῖν. 33 ὁ δὲ θεὸς τῆς
εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν, ἀμήν.

16 Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν
ἡμῶν οὖσαν (καὶ *no*) διάκονον τῆς
ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς, 2 ἵνα αὐτὴν
προσδέξησθε ἐν κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων
καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῄζῃ
πράγματι· καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν
ἐγενήθη καὶ ἐμοῦ αὐτοῦ. 3 Ἀσπάσασθε
(Πρίσκαν *N(k)O*) καὶ Ἀκύλαν τοὺς
συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 4 οἵτινες
ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον
ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ
ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν
5 καὶ τὴν κατ’ οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν.
ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν μου,
ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς (Ἀσίας *N(K)O*) εἰς
Χριστόν. 6 ἀσπάσασθε Μαρίαν, ἥτις πολλὰ
ἐκοπίασεν εἰς (ὑμᾶς. *N(K)O*) 7 ἀσπάσασθε
Ἀνδρόνικον καὶ (Ἰουνίαν *NK(o)*) τοὺς
συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου,
οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις,
οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γέγοναν ἐν Χριστῷ. 8
ἀσπάσασθε Ἀμπλιᾶτον τὸν ἀγαπητόν μου
ἐν κυρίῳ. 9 ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν
συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ καὶ Στάχυν τὸν
ἀγαπητόν μου. 10 ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν
δόκιμον ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν
Ἀριστοβούλου. 11 ἀσπάσασθε Ἡρῳδίωνα
τὸν συγγενῆν μου. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ
τῶν Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν κυρίῳ. 12

ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς
κοπιώσας ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε Περσίδα
τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν
κυρίῳ. **13** ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν
ἐν κυρίῳ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ
ἐμοῦ. **14** ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα,
Ἑρμῆν, Πατροβᾶν, Ἑρμᾶν καὶ τοὺς σὺν
αὐτοῖς ἀδελφούς. **15** ἀσπάσασθε Φιλόλογον
καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν
αὐτοῦ καὶ Ὀλυμπᾶν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς
πάντας ἁγίους. **16** ἀσπάσασθε ἀλλήλους
ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ
ἐκκλησίαι (πᾶσαι *NO*) τοῦ Χριστοῦ. **17**
Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς
τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ
τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιοῦντας
καὶ (ἐκκλίνετε *N(k)(o)*) ἀπ’ αὐτῶν. **18**
οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν (Ἰησοῦ
K) Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν ἀλλὰ τῇ
ἑαυτῶν κοιλίᾳ, καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας
καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσιν τὰς καρδίας
τῶν ἀκάκων. **19** ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς
πάντας ἀφίκετο· (τὸ *k*) ἐφ’ ὑμῖν οὖν
χαίρω. θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς (μὲν *ko*)
εἶναι εἰς τὸ ἀγαθὸν ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ
κακόν. **20** ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει
τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν
τάχει. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
(Χριστοῦ *KO*) μεθ’ ὑμῶν. **21** (Ἀσπάζεται
N(k)O) ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου
καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος
οἱ συγγενεῖς μου. **22** Ἀσπάζομαι ὑμᾶς
ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν
κυρίῳ. **23** Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος
μου καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας. Ἀσπάζεται
ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως
καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός. **24** (Ἡ χάρις τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων
ὑμῶν. ἀμήν. *KO*) **25** Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς
στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ
κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ ἀποκάλυψιν
μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου,
(aiōnios g166) **26** φανερωθέντος δὲ νῦν διά
τε γραφῶν προφητικῶν κατ’ ἐπιταγὴν τοῦ
αἰωνίου θεοῦ εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς
πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, **(aiōnios g166)**
27 μόνῳ σοφῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν (πρός
Ῥωμαίους ἐγράφη ἀπό Κορίνθου διὰ φοίβης
τῆς διακόνου τῆς ἕν Κεγχρεαῖς ἐκκλησίας.
K) **(aiōn g165)**

Προς Κορινθιους Α´

1 Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος Χριστοῦ
Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ Σωσθένης
ὁ ἀδελφὸς 2 τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ
οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς
ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν (τε
k) καὶ ἡμῶν· 3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ. 4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε
περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ
δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ 5 ὅτι ἐν
παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ ἐν παντὶ λόγῳ
καὶ πάσῃ γνώσει, 6 καθὼς τὸ μαρτύριον
τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν, 7 ὥστε
ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι
ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· 8 ὃς καὶ
βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 9
Πιστὸς ὁ θεός, δι’ οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν. 10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί,
διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες καὶ μὴ
ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτισμένοι
ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. 11
Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου,
ὑπὸ τῶν Χλόης ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν. 12
λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει·
ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ
δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. 13 μεμέρισται
ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ
ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε;
14 εὐχαριστῶ τῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν
ἐβάπτισα εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον, 15
ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα
(ἐβαπτίσθητε. *N(K)O*) 16 ἐβάπτισα δὲ καὶ
τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα
ἄλλον ἐβάπτισα. 17 οὐ γὰρ ἀπέστειλέν με
Χριστὸς βαπτίζειν ἀλλ’ εὐαγγελίζεσθαι· οὐκ
ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς
τοῦ Χριστοῦ. 18 Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ
τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστίν, τοῖς
δὲ σῳζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστιν.
19 γέγραπται γάρ· ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν
σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν
ἀθετήσω. 20 ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς;
ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ
ἐμώρανεν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου
(τούτου; *k*) **(aiōn g165)** 21 ἐπειδὴ γὰρ ἐν
τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ
τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ
τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς
πιστεύοντας· 22 ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι (σημεῖα
N(K)O) αἰτοῦσιν καὶ Ἕλληνες σοφίαν
ζητοῦσιν, 23 ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν
ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον
(ἔθνεσιν *N(K)O*) δὲ μωρίαν 24 αὐτοῖς δὲ
τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν,
Χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν.
25 ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν
ἀνθρώπων ἐστὶν καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ
ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων (ἐστίν. *k*) 26
Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί,
ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ
δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς, 27 ἀλλὰ τὰ
μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα
καταισχύνῃ τοὺς σοφούς, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ
κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα καταισχύνῃ

τὰ ἰσχυρά, **28** καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θεός, (καὶ *ko*) τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ, **29** ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ (θεοῦ. *N(K)O*) **30** ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη σοφία ἡμῖν ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις, **31** ἵνα καθὼς γέγραπται· ὁ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω.

2 Κἀγὼ Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ’ ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ (μυστήριον *N(k)O*) τοῦ θεοῦ. **2** οὐ γὰρ ἔκρινά (τοῦ *k*) τι εἰδέναι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. **3** κἀγὼ κἀγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς· **4** καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς (ἀνθρωπίνης *K*) σοφίας λόγοις ἀλλ’ ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως, **5** ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων ἀλλ’ ἐν δυνάμει θεοῦ. **6** Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων· **(aiōn g165)** **7** ἀλλὰ λαλοῦμεν θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν, **(aiōn g165)** **8** ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν, **(aiōn g165)** **9** ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, (ἃ *NK(O)*) ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. **10** ἡμῖν (δὲ *NK(o)*) ἀπεκάλυψεν ὁ θεὸς διὰ τοῦ πνεύματος (αὐτοῦ· *k*) τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐραυνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. **11** τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς (ἔγνωκεν *N(k)O*) εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. **12** ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν· **13** ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις ἀλλ’ ἐν διδακτοῖς πνεύματος (ἁγίου, *K*) πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. **14** ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ, μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστιν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. **15** ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει (τὰ *N(k)O*) πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ’ οὐδενὸς ἀνακρίνεται. **16** τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.

3 Κἀγώ, Κἀγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς πνευματικοῖς ἀλλ’ ὡς (σαρκίνοις, *N(k)O*) ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ. **2** γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, (καὶ *k*) οὐ βρῶμα· οὔπω γὰρ ἐδύνασθε, ἀλλ’ (οὐδὲ *N(k)O*) ἔτι νῦν δύνασθε· **3** ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις (καὶ διχοστασίαι, *K*) οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; **4** ὅταν γὰρ λέγῃ τις· ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἕτερος δὲ ἐγὼ Ἀπολλῶ, (οὐκ *N(k)O*) (ἄνθρωποί *N(K)O*) ἐστε; **5** (Τί *N(k)O*) οὖν ἐστιν Ἀπολλῶς (τί *N(k)O*) δέ (ἐστιν *no*) Παῦλος; (ἀλλ’ ἢ *K*) διάκονοι δι’ ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν. **6** ἐγὼ ἐφύτευσα,

Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ᾽ ὁ θεὸς ηὔξανεν·
7 ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστίν τι οὔτε ὁ
ποτίζων, ἀλλ᾽ ὁ αὐξάνων θεός· 8 ὁ φυτεύων
δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἕν εἰσιν, ἕκαστος δὲ
τὸν ἴδιον μισθὸν λήμψεται κατὰ τὸν ἴδιον
κόπον. 9 θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί· θεοῦ
γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή ἐστε. 10 κατὰ
τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι
ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον (ἔθηκα,
N(k)O) ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. ἕκαστος
δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ. 11 θεμέλιον
γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ
τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς (ὁ *k*)
Χριστός. 12 εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν
θεμέλιον (τοῦτον *k*) (χρυσόν, ἄργυρον,
NK(o)) λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον,
καλάμην, 13 ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν
γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν
πυρὶ ἀποκαλύπτεται, καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον
ὁποῖόν ἐστιν τὸ πῦρ (αὐτὸ *no*) δοκιμάσει.
14 εἴ τινος τὸ ἔργον μενεῖ ὃ ἐποικοδόμησεν,
μισθὸν λήμψεται· 15 εἴ τινος τὸ ἔργον
κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ
σωθήσεται οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός. 16 Οὐκ
οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα
τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; 17 εἴ τις τὸν ναὸν
τοῦ θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός·
ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές
ἐστε ὑμεῖς. 18 Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ
τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι
τούτῳ, μωρὸς γενέσθω ἵνα γένηται σοφός.
(aiōn g165) 19 ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου
μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν. γέγραπται γάρ· ὁ
δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ
αὐτῶν· 20 καὶ πάλιν· κύριος γινώσκει τοὺς
διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν ὅτι εἰσὶν μάταιοι.
21 Ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις·
πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, 22 εἴτε Παῦλος
εἴτε Ἀπολλῶς εἴτε Κηφᾶς εἴτε κόσμος
εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε
μέλλοντα, πάντα ὑμῶν (ἐστιν, *k*) 23 ὑμεῖς
δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ θεοῦ.

4 Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος ὡς
ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους
μυστηρίων θεοῦ. 2 (Ὧδε *N(k)O*) λοιπὸν
ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις ἵνα πιστός τις
εὑρεθῇ. 3 ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ᾽
ὑμῶν ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας·
ἀλλ᾽ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω. 4 οὐδὲν
γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα· ἀλλ᾽ οὐκ ἐν τούτῳ
δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με κύριός
ἐστιν. 5 ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε ἕως
ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ
τοῦ σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς
τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται
ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ. 6 Ταῦτα δέ, ἀδελφοί,
μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλῶν
δι᾽ ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ
(ἃ *N(k)O*) γέγραπται (φρονεῖν, *k*) ἵνα
μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ
ἑτέρου. 7 τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ
οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι
ὡς μὴ λαβών; 8 ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη
ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε·
καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς
ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. 9 δοκῶ γάρ (ὅτι,
k) ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους
ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον
ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ
ἀνθρώποις. 10 ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστὸν
ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς
ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι ἡμεῖς

δὲ ἄτιμοι. 11 ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ
πεινῶμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνιτεύομεν
καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν 12 καὶ
κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν·
λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι
ἀνεχόμεθα, 13 (δυσφημούμενοι *N(k)O*)
παρακαλοῦμεν, ὡς περικαθάρματα τοῦ
κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως
ἄρτι. 14 οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα,
ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ (νουθετῶν.
N(k)O) 15 ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς
ἔχητε ἐν Χριστῷ ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας·
ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου
ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. 16 Παρακαλῶ οὖν
ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε. 17 διὰ τοῦτο
ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς ἐστίν μου τέκνον
ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς
ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν Χριστῷ
(Ἰησοῦ, *NO*) καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ
ἐκκλησίᾳ διδάσκω. 18 Ὡς μὴ ἐρχομένου
δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες· 19
ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ
κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον
τῶν πεφυσιωμένων ἀλλὰ τὴν δύναμιν. 20
οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀλλ' ἐν
δυνάμει. 21 Τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς
ὑμᾶς ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πραΰτητος;

5 Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ
τοιαύτη πορνεία ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν
(ὀνομάζεται, *K*) ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ
πατρὸς ἔχειν· 2 καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι
ἐστὲ καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε ἵνα
(ἀρθῇ *N(k)O*) ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον
τοῦτο (πράξας; *N(k)O*) 3 ἐγὼ μὲν γὰρ
(ὡς *K*) ἀπὼν τῷ σώματι παρὼν δὲ τῷ
πνεύματι ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτως
τοῦτο κατεργασάμενον 4 ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ (Χριστοῦ *KO*)
συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος
σὺν τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
(Χριστοῦ *K*) 5 παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον
τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα
τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου
(Ἰησοῦ. *KO*) 6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα
ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ
φύραμα ζυμοῖ; 7 ἐκκαθάρατε (οὖν *K*)
τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα
καθώς ἐστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν
(ὑπὲρ ἡμῶν *K*) ἐτύθη Χριστός. 8 ὥστε
ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ μηδὲ ἐν
ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας ἀλλ' ἐν ἀζύμοις
εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας. 9 Ἔγραψα
ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι
πόρνοις, 10 (καὶ *k*) οὐ πάντως τοῖς πόρνοις
τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις (καὶ
N(k)O) ἅρπαξιν ἢ εἰδωλολάτραις, ἐπεὶ
(ὠφείλετε *N(k)O*) ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου
ἐξελθεῖν. 11 (νῦν *N(k)O*) δὲ ἔγραψα
ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις ἀδελφὸς
ὀνομαζόμενος ᾖ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ
εἰδωλολάτρης ἢ λοίδορος ἢ μέθυσος ἢ
ἅρπαξ· τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. 12 τί
γάρ μοι (καί *k*) τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ
τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε, 13 τοὺς δὲ ἔξω ὁ
θεὸς (κρινεῖ; *NK(o)*) (καί *k*) (ἐξάρατε
N(k)O) τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

6 Τολμᾷ τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν
ἕτερον κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ
οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων; 2 (ἢ *NO*) οὐκ οἴδατε
ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν; καὶ
εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί
ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; 3 οὐκ οἴδατε

ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μήτι γε βιωτικά;
4 βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε,
τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,
τούτους καθίζετε. 5 πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν
λέγω. οὕτως οὐκ (ἔνι *N(k)O*) ἐν ὑμῖν
(οὐδεὶς *N(k)O*) σοφός, ὃς δυνήσεται
διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ;
6 ἀλλ' ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται,
καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων. 7 ἤδη μὲν οὖν
ὅλως ἥττημα (ἐν *k*) ὑμῖν ἐστιν ὅτι
κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. διὰ τί οὐχὶ
μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον
ἀποστερεῖσθε; 8 ἀλλ' ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ
ἀποστερεῖτε, καὶ (τοῦτο *N(k)O*) ἀδελφούς.
9 ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι θεοῦ βασιλείαν
οὐ κληρονομήσουσιν; Μὴ πλανᾶσθε· οὔτε
πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε μοιχοὶ οὔτε
μαλακοὶ οὔτε ἀρσενοκοῖται 10 οὔτε κλέπται
οὔτε πλεονέκται (οὐ *N(k)O*) μέθυσοι οὐ
λοίδοροι οὐχ ἅρπαγες βασιλείαν θεοῦ (οὐ
k) κληρονομήσουσιν. 11 καὶ ταῦτά τινες
ἦτε· ἀλλ' ἀπελούσασθε ἀλλ' ἡγιάσθητε ἀλλ'
ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου
(ἡμῶν *O*) Ἰησοῦ (Χριστοῦ *NO*) καὶ ἐν
τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 12 Πάντα μοι
ἔξεστιν ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα
μοι ἔξεστιν ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι
ὑπό τινος. 13 τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ καὶ
ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ
ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα
οὐ τῇ πορνείᾳ ἀλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος
τῷ σώματι· 14 ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον
ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως
αὐτοῦ. 15 Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν
μέλη Χριστοῦ ἐστιν; ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ
Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο.
16 ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ
ἓν σῶμά ἐστιν; ἔσονται γάρ φησιν οἱ δύο εἰς
σάρκα μίαν· 17 ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ
ἓν πνεῦμά ἐστιν. 18 Φεύγετε τὴν πορνείαν.
πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος,
ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων εἰς
τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. 19 ἢ οὐκ οἴδατε
ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου
πνεύματός ἐστιν οὗ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ, καὶ
οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; 20 ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς·
δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν
(καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν ἅτινά ἐστιν τοῦ
θεοῦ. *K*)

7 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατε (μοι, *KO*) καλὸν
ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι· 2 διὰ δὲ
τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα
ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω.
3 τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν (ὀφειλὴν *N(k)O*)
(εὔνοιαν *K*) ἀποδιδότω· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ
γυνὴ τῷ ἀνδρί. 4 ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος
οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλ' ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ
ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει
ἀλλ' ἡ γυνή. 5 μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους
εἰ μήτι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρόν, ἵνα
(σχολάσητε *N(k)O*) (τῇ νηστείᾳ καὶ *K*)
τῇ προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ (ἦτε,
N(k)O) ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ
τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. 6 τοῦτο δὲ λέγω κατὰ
συγγνώμην οὐ κατ' ἐπιταγήν. 7 θέλω (δὲ
N(k)O) πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ
ἐμαυτόν· ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον ἔχει χάρισμα
ἐκ θεοῦ, (ὁ *N(k)O*) μὲν οὕτως, (ὁ *N(k)O*)
δὲ οὕτως. 8 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ
ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς (ἐστιν *k*) ἐὰν
μείνωσιν ὡς κἀγώ. κἀγώ. 9 εἰ δὲ οὐκ
ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖττον

γάρ ἐστιν (γαμῆσαι *NK(o)*) ἢ πυροῦσθαι.
10 Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω οὐκ
ἐγὼ ἀλλ' ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς
μὴ χωρισθῆναι· **11** ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ,
μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω·
καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. **12** Τοῖς
δὲ λοιποῖς λέγω ἐγὼ οὐχ ὁ κύριος, εἴ τις
ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον καὶ αὕτη
συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω
αὐτήν· **13** καὶ γυνὴ (εἴ *NO*) (τις *N(k)O*)
ἔχει ἄνδρα ἄπιστον καὶ (οὗτος *N(k)O*)
συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω
(τὸν *no*) (ἄνδρα. *N(k)O*) **14** ἡγίασται
γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ
ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ (ἀδελφῷ·
N(k)O) ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά
ἐστιν, νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν. **15** εἰ δὲ ὁ ἄπιστος
χωρίζεται, χωριζέσθω· οὐ δεδούλωται ὁ
ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐν
δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν (ὑμᾶς *N(K)O*) ὁ θεός.
16 τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις;
ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις;
17 εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς (ἐμέρισεν *NK(o)*) ὁ
κύριος, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ θεός, οὕτως
περιπατείτω· καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
πάσαις διατάσσομαι. **18** Περιτετμημένος
τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω· ἐν ἀκροβυστίᾳ
(κέκληταί *N(k)O*) τις; μὴ περιτεμνέσθω.
19 ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστιν καὶ ἡ ἀκροβυστία
οὐδέν ἐστιν ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ.
20 ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ
μενέτω. **21** δοῦλος ἐκλήθης; μή σοι μελέτω·
ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι,
μᾶλλον χρῆσαι. **22** ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς
δοῦλος ἀπελεύθερος κυρίου ἐστίν· ὁμοίως
(καὶ *k*) ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός ἐστιν
Χριστοῦ. **23** τιμῆς ἠγοράσθητε· μὴ γίνεσθε
δοῦλοι ἀνθρώπων. **24** ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη,
ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ (τῷ *k*)
θεῷ. **25** Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν
κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι ὡς
ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι. **26**
νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν
ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ
τὸ οὕτως εἶναι. **27** δέδεσαι γυναικί; μὴ
ζήτει λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; μὴ
ζήτει γυναῖκα. **28** ἐὰν δὲ καὶ γαμήσῃς, οὐχ
ἥμαρτες· καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος, οὐχ
ἥμαρτεν· θλῖψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ
τοιοῦτοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. **29** Τοῦτο
δέ φημι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος
(ἐστίν· *no*) τὸ λοιπόν (ἐστίν, *k*) ἵνα
καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες
ὦσιν, **30** καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες,
καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ
ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες, **31** καὶ οἱ
χρώμενοι (τὸν κόσμον *N(k)O*) (τούτῳ
K) ὡς μὴ καταχρώμενοι. παράγει γὰρ τὸ
σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου· **32** θέλω δὲ ὑμᾶς
ἀμερίμνους εἶναι. ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ
κυρίου, πῶς (ἀρέσῃ *N(k)O*) τῷ κυρίῳ·
33 ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου,
πῶς (ἀρέσῃ *N(k)O*) τῇ γυναικί, **34** (καὶ
no) μεμέρισται. καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος
καὶ ἡ παρθένος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου,
ἵνα ᾖ ἁγία καὶ (τῷ *no*) σώματι καὶ (τῷ
no) πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ
τὰ τοῦ κόσμου, πῶς (ἀρέσῃ *N(k)O*) τῷ
ἀνδρί. **35** τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν
(σύμφορον *N(k)O*) λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον
ὑμῖν ἐπιβάλω ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ
εὐπάρεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. **36**

Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον
αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως
ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιείτω· οὐχ
ἁμαρτάνει, γαμείτωσαν. 37 ὃς δὲ ἕστηκεν
ἐν τῇ καρδίᾳ (αὐτοῦ *no*) ἑδραῖος μὴ
ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ
ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν
τῇ (ἰδίᾳ *N(k)O*) καρδίᾳ (τοῦ *k*) τηρεῖν
τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς (ποιήσει.
N(k)O) 38 ὥστε καὶ ὁ (δὲ *o*) (γαμίζων
N(k)O) (τὴν ἑαυτοῦ παρθένον *NO*)
καλῶς ποιεῖ, (καὶ *N(k)O*) ὁ μὴ (γαμίζων
N(k)O) κρεῖσσον (ποιησει. *N(k)O*) 39
Γυνὴ δέδεται (νόμῳ *K*) ἐφ᾽ ὅσον χρόνον
ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ (καί *o*) κοιμηθῇ
ὁ ἀνήρ (αὐτῆς, *k*) ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ
θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ. 40
μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως μείνῃ,
κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ (δὲ *NK(o)*)
κἀγὼ κἀγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

8 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι
πάντες γνῶσιν ἔχομεν. ἡ γνῶσις φυσιοῖ,
ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. 2 εἴ (δέ *k*) τις δοκεῖ
(ἐγνωκέναι *N(k)O*) τι, (οὔπω *N(k)O*)
(οὐδὲν *k*) (ἔγνω *N(k)O*) καθὼς δεῖ
γνῶναι· 3 εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεόν, οὗτος
ἔγνωσται ὑπ᾽ αὐτοῦ. 4 Περὶ τῆς βρώσεως
οὖν τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν
εἴδωλον ἐν κόσμῳ καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς
(ἕτερος *k*) εἰ μὴ εἷς. 5 καὶ γὰρ εἴπερ
εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῷ
εἴτε ἐπὶ (τῆς *k*) γῆς, ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ
πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοί· 6 ἀλλ᾽ ἡμῖν
εἷς θεὸς ὁ πατὴρ ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ
ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ εἷς κύριος Ἰησοῦς
Χριστὸς δι᾽ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι᾽
αὐτοῦ. 7 ἀλλ᾽ οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις·
τινὲς δὲ τῇ (συνηθείᾳ *N(K)O*) ἕως ἄρτι
τοῦ εἰδώλου ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν,
καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα
μολύνεται. 8 βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ (παραστήσει
N(k)O) τῷ θεῷ· οὔτε (γὰρ *ko*) ἐὰν μὴ
φάγωμεν ὑστερούμεθα, οὔτε ἐὰν φάγωμεν
(περισσεύομεν. *NK(o)*) 9 βλέπετε δὲ μή
πως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα
γένηται τοῖς (ἀσθενέσιν. *N(k)O*) 10 ἐὰν
γάρ τις ἴδῃ σὲ τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν
εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις
αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς
τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; 11 (ἀπόλλυται
N(K)O) (γὰρ *N(k)O*) ὁ ἀσθενῶν (ἐν
N(k)O) τῇ σῇ γνώσει, (ὁ *no*) ἀδελφὸς
δι᾽ ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν. 12 οὕτως
δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς
καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν
ἀσθενοῦσαν, εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε. 13
διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν
μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα ἵνα
μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω. **(aiōn g165)**

9 Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος;
οὐχὶ Ἰησοῦν (Χριστὸν *K*) τὸν κύριον
ἡμῶν ἑόρακα; οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν
κυρίῳ; 2 εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλά
γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγίς (μου *N(k)O*)
τῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ. 3
ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσίν
ἐστιν αὕτη· 4 μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν
φαγεῖν καὶ πεῖν; 5 μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν
ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν ὡς καὶ οἱ
λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου
καὶ Κηφᾶς; 6 ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρναβᾶς οὐκ
ἔχομεν ἐξουσίαν (τοῦ *k*) μὴ ἐργάζεσθαι;

7 τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ;
τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ (ἐκ *k*) (τὸν
καρπὸν *N(k)O*) αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς
ποιμαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς
ποίμνης οὐκ ἐσθίει; 8 μὴ κατὰ ἄνθρωπον
ταῦτα λαλῶ; ἢ καὶ ὁ νόμος ταῦτα (οὐ
N(k)O) λέγει; 9 ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμῳ
γέγραπται· οὐ κημώσεις βοῦν ἀλοῶντα.
μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ; 10 ἢ δι᾽ ἡμᾶς
πάντως λέγει; δι᾽ ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη ὅτι
ὀφείλει ἐπ᾽ ἐλπίδι ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν,
καὶ ὁ ἀλοῶν (τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ *K*) ἐπ᾽
ἐλπίδι (τοῦ *no*) μετέχειν. 11 εἰ ἡμεῖς ὑμῖν
τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς
ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; 12 εἰ ἄλλοι
τῆς ὑμῶν ἐξουσίας μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον
ἡμεῖς; ἀλλ᾽ οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ
ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν ἵνα μή τινα
ἐγκοπὴν δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ.
13 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι
(τὰ *no*) ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν;
οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες τῷ
θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; 14 οὕτως καὶ
ὁ κύριος διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον
καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν.
15 ἐγὼ δὲ (οὐ *no*) (κέχρημαι *N(k)O*)
οὐδενὶ τούτων· οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα
οὕτως γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι
μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ τὸ καύχημά μου (ἵνα
K) (οὐδεὶς κενώσει. *N(k)O*) 16 ἐὰν γὰρ
εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι καύχημα·
ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ (γάρ
N(k)O) μοί ἐστιν ἐὰν μὴ (εὐαγγελίσωμαι.
N(k)O) 17 εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω,
μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν
πεπίστευμαι. 18 τίς οὖν (μού *N(k)O*) ἐστιν
ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον
θήσω τὸ εὐαγγέλιον (τοῦ Χριστοῦ *K*)
εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου
ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. 19 Ἐλεύθερος γὰρ ὢν
ἐκ πάντων πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα ἵνα
τοὺς πλείονας κερδήσω· 20 καὶ ἐγενόμην
τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος ἵνα Ἰουδαίους
κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον,
(μὴ ὢν αὐτὸς *NO*) ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς
ὑπὸ νόμον κερδήσω· 21 τοῖς ἀνόμοις ὡς
ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος (θεοῦ *N(k)O*) ἀλλ᾽
ἔννομος (Χριστοῦ, *N(k)O*) ἵνα κερδάνω
(τοὺς *no*) ἀνόμους. 22 ἐγενόμην τοῖς
ἀσθενέσιν (ὡς *K*) ἀσθενὴς ἵνα τοὺς
ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσιν γέγονα (τὰ
k) πάντα ἵνα πάντως τινὰς σώσω. 23
(πάντα *N(K)O*) δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον
ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. 24 Οὐκ
οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες
μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον;
οὕτως τρέχετε ἵνα καταλάβητε. 25 πᾶς δὲ ὁ
ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται· ἐκεῖνοι
μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν,
ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. 26 ἐγὼ τοίνυν οὕτως
τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως, οὕτως πυκτεύω ὡς
οὐκ ἀέρα δέρων· 27 ἀλλ᾽ ὑπωπιάζω μου
τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μή πως ἄλλοις
κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

10 Οὐ θέλω (γὰρ *N(k)O*) ὑμᾶς ἀγνοεῖν,
ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες
ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν καὶ πάντες διὰ τῆς
θαλάσσης διῆλθον, 2 καὶ πάντες εἰς τὸν
Μωϋσῆν (ἐβαπτίσθησαν *N(k)O*) ἐν τῇ
νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ 3 καὶ πάντες
τὸ αὐτὸ πνευματικὸν βρῶμα ἔφαγον 4 καὶ
πάντες τὸ αὐτὸ πνευματικὸν ἔπιον πόμα,

ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης
πέτρας, ἡ πέτρα δὲ ἦν ὁ Χριστός· 5 ἀλλ᾽
οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ
θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. 6
ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν εἰς τὸ
μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν καθὼς
κἀκεῖνοι κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν. 7 μηδὲ
εἰδωλολάτραι γίνεσθε καθώς τινες αὐτῶν
(ὥσπερ *N(k)O*) γέγραπται· ἐκάθισεν ὁ
λαὸς φαγεῖν καὶ πεῖν καὶ ἀνέστησαν
παίζειν. 8 μηδὲ πορνεύωμεν καθώς τινες
αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσαν (ἕν *k*)
μιᾷ ἡμέρᾳ εἴκοσι τρεῖς χιλιάδες. 9 μηδὲ
ἐκπειράζωμεν τὸν (Χριστόν *NK(O)*)
καθώς (καί *k*) τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ
ὑπὸ τῶν ὄφεων (ἀπώλλυντο. *N(k)O*) 10
μηδὲ γογγύζετε (καθάπερ *N(k)O*) (καί *k*)
τινὲς αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ
τοῦ ὀλοθρευτοῦ. 11 ταῦτα δὲ (πάντα *K*)
(τυπικῶς συνέβαινεν *N(k)O*) ἐκείνοις,
ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν εἰς
οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων (κατήντηκεν.
N(k)O) **(aiōn g165)** 12 Ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι
βλεπέτω μὴ πέσῃ. 13 πειρασμὸς ὑμᾶς
οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· πιστὸς δὲ
ὁ θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι
ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ
πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι
(ὑμᾶς *k*) ὑπενεγκεῖν. 14 Διόπερ, ἀγαπητοί
μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρίας.
15 ὡς φρονίμοις λέγω, κρίνατε ὑμεῖς ὅ
φημι. 16 τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ
εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία ἐστὶν τοῦ
αἵματος τοῦ Χριστοῦ; τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν,
οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ
ἐστιν; 17 ὅτι εἷς ἄρτος ἓν σῶμα οἱ πολλοί
ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου
μετέχομεν. 18 βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ
σάρκα· (οὐχ *N(k)O*) οἱ ἐσθίοντες τὰς
θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσίν;
19 Τί οὖν φημι; ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν
ἢ ὅτι εἴδωλόν τί ἐστιν; 20 ἀλλ᾽ ὅτι ἃ
(θύουσιν *N(k)O*) (τὰ *ko*) (ἔθνη, *KO*)
δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ (θύουσιν· *N(k)O*)
οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων
γίνεσθαι. 21 οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου
πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε
τραπέζης κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης
δαιμονίων. 22 ἢ παραζηλοῦμεν τὸν κύριον;
μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν; 23 Πάντα
(μοι *K*) ἔξεστιν ἀλλ᾽ οὐ πάντα συμφέρει·
πάντα (μοι *K*) ἔξεστιν ἀλλ᾽ οὐ πάντα
οἰκοδομεῖ. 24 μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω
ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου (ἕκαστος. *K*) 25 Πᾶν
τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε μηδὲν
ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν· 26 τοῦ
κυρίου γὰρ ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. 27
Εἴ (δέ *k*) τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων καὶ
θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον
ὑμῖν ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν
συνείδησιν· 28 ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ· τοῦτο
(ἱερόθυτόν *N(k)O*) ἐστιν, μὴ ἐσθίετε δι᾽
ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν·
(τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα
αὐτῆς. *K*) 29 συνείδησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν
ἑαυτοῦ ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου. ἱνατί ἱνατί
γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης
συνειδήσεως; 30 εἰ (δὲ *k*) ἐγὼ χάριτι
μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ
εὐχαριστῶ; 31 εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε πίνετε
εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε.
32 ἀπρόσκοποι καὶ Ἰουδαίοις γίνεσθε καὶ

Ἕλλησιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, 33
καθὼς κἀγὼ κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω
μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ (σύμφορον *N(k)O*)
ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν ἵνα σωθῶσιν.

11 Μιμηταί μου γίνεσθε καθὼς κἀγὼ
κἀγὼ Χριστοῦ. 2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς
(ἀδελφοί *k*) ὅτι πάντα μου μέμνησθε,
καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις
κατέχετε. 3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι
παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός ἐστιν,
κεφαλὴ δὲ γυναικὸς ὁ ἀνήρ· κεφαλὴ
δὲ (τοῦ *no*) Χριστοῦ ὁ θεός. 4 Πᾶς
ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ
κεφαλῆς ἔχων καταισχύνει τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ. 5 πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ
προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ
καταισχύνει τὴν κεφαλὴν (αὐτῆς· *N(k)O*)
ἓν γάρ ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ. 6 εἰ
γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω·
εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ
ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. 7 Ἀνὴρ μὲν
γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν
κεφαλὴν εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων·
(ἡ *no*) γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν· 8 οὐ
γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικὸς ἀλλὰ γυνὴ ἐξ
ἀνδρός· 9 καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ
τὴν γυναῖκα ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα· 10
διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. 11
πλὴν οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς οὔτε ἀνὴρ
χωρὶς γυναικὸς ἐν κυρίῳ· 12 ὥσπερ γὰρ
ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρὸς οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ
διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ
θεοῦ. 13 ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον
ἐστὶν γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ
προσεύχεσθαι; 14 (ἢ *K*) οὐδὲ ἡ φύσις
αὐτὴ διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν
κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστιν, 15 γυνὴ δὲ ἐὰν
κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστιν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ
περιβολαίου δέδοται αὐτῇ· 16 εἰ δέ τις
δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην
συνήθειαν οὐκ ἔχομεν οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι
τοῦ θεοῦ. 17 Τοῦτο δὲ (παραγγέλλων
NK(o)) οὐκ ἐπαινῶ ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖσσον
ἀλλ᾽ εἰς τὸ (ἧσσον *N(k)O*) συνέρχεσθε.
18 Πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν
ἐν (τῇ *k*) ἐκκλησίᾳ ἀκούω σχίσματα ἐν
ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω· 19
δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα (καὶ
no) οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν.
20 συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν· 21
ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει
ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ
μεθύει. 22 μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ
ἐσθίειν καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ
θεοῦ καταφρονεῖτε καὶ καταισχύνετε τοὺς
μὴ ἔχοντας; τί εἴπω ὑμῖν; ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν
τούτῳ; οὐκ ἐπαινῶ. 23 ἐγὼ γὰρ παρέλαβον
ἀπὸ τοῦ κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν ὅτι ὁ
κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδετο
ἔλαβεν ἄρτον, 24 καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν
καὶ εἶπεν (λάβετε *KO*) (φάγετε· *K*)
τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν
(κλώμενον· *K*) τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν
ἀνάμνησιν. 25 ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον
μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον
ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι·
τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις (ἐὰν *N(k)O*) πίνητε,
εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 26 ὁσάκις γὰρ (ἐὰν
N(k)O) ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ
ποτήριον (τοῦτο *K*) πίνητε, τὸν θάνατον

τοῦ κυρίου καταγγέλλετε ἄχρι οὗ (ἂν *k*)
ἔλθῃ. 27 Ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον
(τοῦτον *K*) ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου
ἀναξίως (τοῦ κυρίου, *O*) ἔνοχος ἔσται
τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ κυρίου.
28 δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ
οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ
ποτηρίου πινέτω· 29 ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων
(ἀναξίως *K*) κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει
μὴ διακρίνων τὸ σῶμα (τοῦ *k*) (κυρίου.
K) 30 διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς
καὶ ἄρρωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. 31
εἰ (δὲ *N(k)O*) ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ
ἂν ἐκρινόμεθα· 32 κρινόμενοι δὲ ὑπὸ (τοῦ
no) κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ
κόσμῳ κατακριθῶμεν. 33 Ὥστε, ἀδελφοί
μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλλήλους
ἐκδέχεσθε· 34 εἴ (δέ *k*) τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ
ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. τὰ
δὲ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθω διατάξομαι.

12 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ
θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. 2 οἴδατε ὅτι (ὅτε
NO) ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα
ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι. 3 διὸ γνωρίζω
ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν
λέγει· ἀνάθεμα (Ἰησοῦς, *N(k)O*) καὶ οὐδεὶς
δύναται εἰπεῖν· (κύριος Ἰησοῦς, *N(k)O*)
εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 4 διαιρέσεις δὲ
χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· 5
καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσιν, καὶ ὁ αὐτὸς
κύριος· 6 καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν,
ὁ (δὲ *NK(o)*) αὐτὸς (ἐστιν *k*) θεὸς ὁ
ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. 7 Ἑκάστῳ
δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύματος
πρὸς τὸ συμφέρον. 8 ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ
πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ
λόγος γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, 9
ἑτέρῳ (δὲ *k*) πίστις ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι,
ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ (ἑνὶ
N(K)O) πνεύματι, 10 ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα
δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ
διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ (δὲ *k*) γένη
γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν·
11 πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ
αὐτὸ πνεῦμα διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς
βούλεται. 12 Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν
καὶ μέλη πολλὰ ἔχει, πάντα δὲ τὰ μέλη
τοῦ σώματος (τοῦ ἑνός *K*) πολλὰ ὄντα
ἕν ἐστιν σῶμα, οὕτως καὶ ὁ Χριστός. 13
καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς
ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε
Ἕλληνες εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ
πάντες (εἰς *k*) ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. 14
καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος ἀλλὰ
πολλά. 15 ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς· ὅτι οὐκ εἰμὶ
χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ
τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 16 καὶ ἐὰν
εἴπῃ τὸ οὖς· ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ
εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ
ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 17 εἰ ὅλον τὸ σῶμα
ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ
ὄσφρησις; 18 (νυνὶ *NK(o)*) δὲ ὁ θεὸς ἔθετο
τὰ μέλη, ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι
καθὼς ἠθέλησεν. 19 εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα
ἓν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; 20 νῦν δὲ πολλὰ
μὲν μέλη, ἓν δὲ σῶμα. 21 οὐ δύναται δὲ ὁ
ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρί· χρείαν σου οὐκ
ἔχω, ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν· χρείαν
ὑμῶν οὐκ ἔχω· 22 ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ
δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα
ὑπάρχειν ἀναγκαῖά ἐστιν, 23 καὶ ἃ δοκοῦμεν
ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν

περισσοτέραν περιτίθεμεν, καὶ τὰ ἀσχήμονα
ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει·
24 τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρείαν ἔχει.
ἀλλὰ ὁ θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα τῷ
(ὑστερουμένῳ *N(k)O*) περισσοτέραν δοὺς
τιμήν, 25 ἵνα μὴ ᾖ (σχίσμα *N(k)O*)
ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ
ἀλλήλων μεριμνῶσιν τὰ μέλη· 26 καὶ
(εἴτε *NK(o)*) πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει
πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος,
συγχαίρει πάντα τὰ μέλη. 27 Ὑμεῖς δέ
ἐστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους.
28 καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον
προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα
δυνάμεις, (ἔπειτα *N(k)O*) χαρίσματα
ἰαμάτων, ἀντιλήμψεις, κυβερνήσεις, γένη
γλωσσῶν. 29 μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ
πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι; μὴ
πάντες δυνάμεις; 30 μὴ πάντες χαρίσματα
ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις
λαλοῦσιν; μὴ πάντες διερμηνεύουσιν; 31
ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ (μείζονα.
N(K)O) Καὶ ἔτι καθ᾽ ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν
δείκνυμι.

13 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων
λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ
μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον
ἀλαλάζον. 2 καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ
εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν
γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν
ὥστε ὄρη μεθιστάναι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω,
οὐθέν εἰμι. 3 κἂν κἂν ψωμίσω πάντα
τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ
σῶμά μου ἵνα (καυχήσωμαι, *N(K)(o)*)
ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. 4 Ἡ
ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται, ἡ ἀγάπη
οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ
φυσιοῦται, 5 οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ
ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ
κακόν, 6 οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει
δὲ τῇ ἀληθείᾳ, 7 πάντα στέγει, πάντα
πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.
8 ἡ ἀγάπη οὐδέποτε (πίπτει. *N(k)O*)
Εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται·
εἴτε γλῶσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις,
καταργηθήσεται. 9 ἐκ μέρους (γὰρ *NK(o)*)
γινώσκομεν καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν·
10 ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, (τότε *K*) τὸ
ἐκ μέρους καταργηθήσεται. 11 ὅτε ἤμην
νήπιος, ἐλάλουν ὡς νήπιος, ἐφρόνουν
ὡς νήπιος, ἐλογιζόμην ὡς νήπιος· ὅτε
(δὲ *k*) γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ
νηπίου. 12 βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι᾽ ἐσόπτρου
ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς
πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε
δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. 13
Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία
ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

14 Διώκετε τὴν ἀγάπην· ζηλοῦτε δὲ
τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα
προφητεύητε. 2 ὁ γὰρ λαλῶν γλώσσῃ
οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ ἀλλὰ (τῷ *k*) θεῷ·
οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ
μυστήρια· 3 ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις
λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ
παραμυθίαν. 4 ὁ λαλῶν γλώσσῃ ἑαυτὸν
οἰκοδομεῖ, ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν
οἰκοδομεῖ. 5 Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν
γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε·
μείζων (δὲ *N(k)O*) ὁ προφητεύων ἢ ὁ
λαλῶν γλώσσαις ἐκτὸς εἰ μὴ (διερμηνεύῃ,

NK(o)) ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ.
6 (Νῦν *N(k)O*) δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω
πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς
ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν
ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ ἐν προφητείᾳ
ἢ ἐν διδαχῇ; 7 ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν
διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, ἐὰν
διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ (δῷ, *NK(O)*)
πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ
κιθαριζόμενον; 8 καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον
σάλπιγξ φωνὴν δῷ, τίς παρασκευάσεται
εἰς πόλεμον; 9 οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς
γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς
γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ
εἰς ἀέρα λαλοῦντες. 10 τοσαῦτα, εἰ τύχοι,
γένη φωνῶν (εἰσιν *N(k)O*) ἐν κόσμῳ, καὶ
οὐδὲν (αὐτῶν *k*) ἄφωνον· 11 ἐὰν οὖν μὴ
εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ
λαλοῦντι βάρβαρος καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ
βάρβαρος· 12 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί
ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς
ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. 13 (Διὸ
N(k)O) ὁ λαλῶν γλώσσῃ προσευχέσθω
ἵνα διερμηνεύῃ. 14 ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι
γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ
νοῦς μου ἄκαρπός ἐστιν. 15 τί οὖν ἐστιν;
προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι
δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ
δὲ καὶ τῷ νοΐ. 16 ἐπεὶ ἐὰν (εὐλογῇς ἐν
N(k)O) πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον
τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ
εὐχαριστίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδεν·
17 σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ’ ὁ
ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. 18 Εὐχαριστῶ
τῷ θεῷ (μου, *k*) πάντων ὑμῶν μᾶλλον
(γλώσσαις *NK(O)*) (λαλῶ· *N(k)O*) 19
ἀλλ’ ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους (διὰ
k) (τῷ νοΐ *N(k)O*) μου λαλῆσαι, ἵνα
καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους
ἐν γλώσσῃ. 20 Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε
ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε,
ταῖς δὲ φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε. 21 ἐν τῷ
νόμῳ γέγραπται ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ
ἐν χείλεσιν (ἑτέρων *N(K)O*) λαλήσω τῷ
λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ’ οὕτως εἰσακούσονταί
μου, λέγει κύριος. 22 ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς
σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πιστεύουσιν ἀλλὰ τοῖς
ἀπίστοις, ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις
ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. 23 ἐὰν οὖν συνέλθῃ
ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες
λαλῶσιν γλώσσαις, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται
ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; 24 ἐὰν
δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις
ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων,
ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, 25 (καὶ οὕτως
K) τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ
γίνεται, καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον
προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλλων ὅτι
ὄντως ὁ θεὸς ἐν ὑμῖν ἐστιν. 26 Τί οὖν
ἐστιν, ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος
(ὑμῶν *K*) ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει,
ἀποκάλυψιν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἑρμηνείαν
ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν (γινέσθω.
N(k)O) 27 εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ, κατὰ δύο
ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς καὶ ἀνὰ μέρος· καὶ εἷς
διερμηνευέτω· 28 ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτής,
σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ, ἑαυτῷ δὲ λαλείτω
καὶ τῷ θεῷ. 29 προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς
λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν·
30 ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ,
ὁ πρῶτος σιγάτω. 31 δύνασθε γὰρ καθ’
ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες

μανθάνωσιν καὶ πάντες παρακαλῶνται·
32 καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις
ὑποτάσσεται· 33 οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας
ὁ θεὸς ἀλλ’ εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς
ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων. 34 Αἱ γυναῖκες
(ὑμῶν *K*) ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν·
οὐ γὰρ (ἐπιτρέπεται *N(k)O*) αὐταῖς λαλεῖν,
ἀλλ’ (ὑποτασσέσθωσαν *N(k)O*) καθὼς καὶ
ὁ νόμος λέγει. 35 εἰ δέ τι (μαθεῖν *NK(o)*)
θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας
ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστιν (γυναικὶ
N(K)O) λαλεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ. 36 ἢ ἀφ’ ὑμῶν
ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν, ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους
κατήντησεν; 37 Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι
ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω
ὑμῖν ὅτι (τοῦ *k*) κυρίου (ἐστὶν ἐντολή·
N(K)O) 38 εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, (ἀγνοεῖται.
N(k)O) 39 Ὥστε, ἀδελφοί (μου, *no*)
ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν
μὴ κωλύετε γλώσσαις. 40 πάντα (δὲ *no*)
εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

15 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ
εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ
καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε 2 δι’ οὗ
καὶ σῴζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν
εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε.
3 παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ
παρέλαβον ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν
ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφὰς 4 καὶ
ὅτι ἐτάφη καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ ἡμέρᾳ τῇ
τρίτῃ κατὰ τὰς γραφὰς 5 καὶ ὅτι ὤφθη
Κηφᾷ, εἶτα τοῖς δώδεκα. 6 ἔπειτα ὤφθη
ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ ἐξ
ὧν οἱ πλείονες μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς
δὲ (καὶ *k*) ἐκοιμήθησαν. 7 ἔπειτα ὤφθη
Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν. 8
ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι
ὤφθη κἀμοί. κἀμοί. 9 ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ
ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων ὃς οὐκ εἰμὶ
ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα
τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ· 10 χάριτι δὲ
θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς
ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον
αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ,
ἀλλ’ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. 11 εἴτε
οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν
καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε. 12 Εἰ δὲ Χριστὸς
κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς
λέγουσιν ἐν ὑμῖν τινες ὅτι ἀνάστασις
νεκρῶν οὐκ ἔστιν; 13 εἰ δὲ ἀνάστασις
νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται·
14 εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν
ἄρα (καὶ *no*) τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ
(δὲ *k*) καὶ ἡ πίστις (ὑμῶν. *NK(O)*) 15
εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ
θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ
ὅτι ἤγειρεν τὸν Χριστὸν ὃν οὐκ ἤγειρεν
εἴπερ εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται· 16
εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς
ἐγήγερται· 17 εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται,
ματαία ἡ πίστις ὑμῶν (ἐστίν· *o*) ἔτι ἐστὲ
ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· 18 ἄρα καὶ οἱ
κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο. 19 εἰ ἐν
τῇ ζωῇ ταύτῃ ἐν Χριστῷ ἠλπικότες ἐσμὲν
μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων
ἐσμέν. 20 Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται
ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων
(ἐγένετο. *K*) 21 Ἐπειδὴ γὰρ δι’ ἀνθρώπου
(ὁ *k*) θάνατος καὶ δι’ ἀνθρώπου ἀνάστασις
νεκρῶν. 22 ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες
ἀποθνῄσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ
πάντες ζῳοποιηθήσονται. 23 ἕκαστος δὲ

ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός,
ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ
αὐτοῦ· 24 εἶτα τὸ τέλος, ὅταν (παραδιδῷ
N(k)(o)) τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί,
ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν
ἐξουσίαν καὶ δύναμιν· 25 δεῖ γὰρ αὐτὸν
βασιλεύειν ἄχρι οὗ (ἂν *k*) θῇ πάντας
τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. 26
ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος.
27 πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας
αὐτοῦ· ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα ὑποτέτακται,
δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ
πάντα· 28 ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα,
τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ
ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ θεὸς τὰ
πάντα ἐν πᾶσιν. 29 Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ
βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; εἰ ὅλως
νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται· τί καὶ βαπτίζονται
ὑπὲρ (τῶν *k*) (αὐτῶν; *N(K)O*) 30 τί
καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; 31
καθ᾽ ἡμέραν ἀποθνῄσκω, νὴ τὴν (ὑμετέραν
NK(O)) καύχησιν, (ἀδελφοί, *NO*) ἣν
ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.
32 εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν
Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος; εἰ νεκροὶ οὐκ
ἐγείρονται, φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον
γὰρ ἀποθνῄσκομεν. 33 μὴ πλανᾶσθε·
φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί.
34 ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε·
ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινες ἔχουσιν· πρὸς
ἐντροπὴν ὑμῖν (λαλῶ. *N(k)O*) 35 Ἀλλ᾽
ἐρεῖ τις· πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ δὲ
σώματι ἔρχονται; 36 ἄφρων, σὺ ὃ σπείρεις,
οὐ ζῳοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· 37 καὶ
ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον
σπείρεις ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι,
σίτου ἤ τινος τῶν λοιπῶν· 38 ὁ δὲ θεὸς
δίδωσιν αὐτῷ σῶμα καθὼς ἠθέλησεν καὶ
ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων (τὸ *k*) ἴδιον
σῶμα. 39 Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σὰρξ ἀλλ᾽
ἄλλη μὲν (σὰρξ *k*) ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ
σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ (σὰρξ *no*) πτηνῶν,
ἄλλη δὲ ἰχθύων. 40 καὶ σώματα ἐπουράνια
καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ᾽ ἑτέρα μὲν ἡ τῶν
ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων.
41 ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης,
καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος
διαφέρει ἐν δόξῃ. 42 Οὕτως καὶ ἡ ἀνάστασις
τῶν νεκρῶν. σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται
ἐν ἀφθαρσίᾳ· 43 σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ,
ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ,
ἐγείρεται ἐν δυνάμει· 44 σπείρεται σῶμα
ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν.
(εἰ *NO*) ἔστιν σῶμα ψυχικόν, ἔστιν καὶ
(σῶμα *k*) πνευματικόν. 45 οὕτως καὶ
γέγραπται· ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος
Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς
πνεῦμα ζῳοποιοῦν. 46 ἀλλ᾽ οὐ πρῶτον τὸ
πνευματικὸν ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ
πνευματικόν. 47 Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς
χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος (ὁ κύριος *K*)
ἐξ οὐρανοῦ. 48 οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ
χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ
οἱ ἐπουράνιοι· 49 καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν
εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, (φορέσομεν *NK(o)*)
καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. 50 Τοῦτο
δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα
βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ (δύναται,
N(k)O) οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν
κληρονομεῖ. 51 ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω·
πάντες (μὲν *k*) οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες
δὲ ἀλλαγησόμεθα 52 ἐν ἀτόμῳ ἐν ῥιπῇ

ὀφθαλμοῦ ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίσει
γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι,
καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. **53** δεῖ γὰρ τὸ
φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ
τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.
54 ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται
ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται
(τὴν *o*) ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ
λόγος ὁ γεγραμμένος· κατεπόθη ὁ θάνατος
εἰς νῖκος. **55** ποῦ σου, θάνατε, τὸ νῖκος; ποῦ
σου, (Ἅιδη *N(K)O*) τὸ κέντρον; **(Hadēs g86)**
56 τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία, ἡ
δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος. **57** Τῷ
δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. **58** ὥστε,
ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε,
ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ
τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος
ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς ἐν κυρίῳ.

16 Περὶ δὲ τῆς λογείας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους
ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
Γαλατίας, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. **2**
κατὰ μίαν (σαββάτου *N(k)O*) ἕκαστος
ὑμῶν παρ᾽ ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων (ὅ
τι *NK(o)*) (ἐὰν *N(k)O*) εὐοδῶται, ἵνα
μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογεῖαι γίνωνται. **3**
ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς (ἐὰν *NK(o)*)
δοκιμάσητε, δι᾽ ἐπιστολῶν τούτους πέμψω
ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἰερουσαλήμ·
4 ἐὰν δὲ ἄξιον ᾖ τοῦ κἀμὲ κἀμὲ πορεύεσθαι,
σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. **5** ἐλεύσομαι δὲ
πρὸς ὑμᾶς ὅταν Μακεδονίαν διέλθω·
Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι, **6** πρὸς ὑμᾶς
δὲ τυχὸν (παραμενῶ *NK(o)*) ἢ καὶ
παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε
οὗ ἐὰν πορεύωμαι. **7** οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς
ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω (γὰρ *N(k)O*)
χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ
κύριος (ἐπιτρέψῃ. *N(k)O*) **8** (ἐπιμενῶ
NK(o)) δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς·
9 θύρα γάρ μοι ἀνέῳγεν μεγάλη καὶ
ἐνεργὴς καὶ ἀντικείμενοι πολλοί. **10** Ἐὰν
δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως
γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον κυρίου
ἐργάζεται ὡς κἀγώ. κἀγώ. **11** μή τις
οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ· προπέμψατε δὲ
αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός με·
ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν.
12 Περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ
παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς
μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν
θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν
εὐκαιρήσῃ. **13** Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ
πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. **14** πάντα
ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω. **15** Παρακαλῶ δὲ
ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ
ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας καὶ εἰς
διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς· **16**
ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις
καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι.
17 Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ
Φορτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ (ὑμέτερον
N(k)O) ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν·
18 ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ
ὑμῶν. ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους. **19**
Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας.
(Ἀσπάζεται *N(K)O*) ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ
Ἀκύλας καὶ (Πρίσκα *N(k)O*) σὺν τῇ κατ᾽
οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. **20** ἀσπάζονται ὑμᾶς
οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους
ἐν φιλήματι ἁγίῳ. **21** Ὁ ἀσπασμὸς τῇ
ἐμῇ χειρὶ Παύλου· **22** εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν

κύριον (Ἰησοῦν Χριστόν, *K*) ἤτω ἀνάθεμα.
(μαράνα θά. *N(k)O*) 23 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ (Χριστοῦ *K*) μεθ’ ὑμῶν. 24 ἡ ἀγάπη
μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
(ἀμήν *KO*) (πρός Κορινθίους πρώτη
ἐγράφη ἀπό Φιλίππων διά Στεφανᾶ καί
φουρτουνάτου καί Ἀχαϊκοῦ καί Τιμοθέου.
K)

Προς Κορινθιους Β´

1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ
θελήματος θεοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς
τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ
σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ
τῇ Ἀχαΐᾳ· 2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ. 3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν
οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως,
4 ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει
ἡμῶν εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν
τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρακλήσεως
ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ·
5 ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ
Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ Χριστοῦ
περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. 6 εἴτε
δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως
καὶ σωτηρίας εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ
τῆς ὑμῶν παρακλήσεως (και σωτηριας
KO) τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν
αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν,
7 καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν·
εἰδότες ὅτι (ὡς *N(k)O*) κοινωνοί ἐστε τῶν
παθημάτων, οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως.
8 Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί,
(ὑπὲρ *NK(o)*) τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς
γενομένης (ἡμῖν *k*) ἐν τῇ Ἀσίᾳ ὅτι
καθ’ ὑπερβολὴν ὑπὲρ δύναμιν ἐβαρήθημεν
ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν· 9
ἀλλ’ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ
θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες
ὦμεν ἐφ’ ἑαυτοῖς ἀλλ’ ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ
ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· 10 ὃς ἐκ τηλικούτου
θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ (ῥύσεται
N(k)O) εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι
ῥύσεται 11 συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν
ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν
προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν
εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ (ἡμῶν. *NK(O)*) 12 ἡ γὰρ
καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον
τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν (ἁπλότητι
NK(O)) καὶ εἰλικρινείᾳ (τοῦ *no*) θεοῦ,
(καὶ *no*) οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ ἀλλ’ ἐν
χάριτι θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ,
περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. 13 οὐ γὰρ ἄλλα
γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ’ ἢ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ
καὶ ἐπιγινώσκετε· ἐλπίζω δὲ ὅτι (καὶ *k*)
ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε, 14 καθὼς καὶ
ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους ὅτι καύχημα
ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου (ἡμῶν *NO*) Ἰησοῦ.
15 Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην
(τὸ *o*) πρότερον πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν, ἵνα
δευτέραν (χάριν *NK(O)*) (σχῆτε *N(k)O*)
16 καὶ δι’ ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν
καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς
ὑμᾶς καὶ ὑφ’ ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς
τὴν Ἰουδαίαν. 17 τοῦτο οὖν (βουλόμενος
N(k)O) μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην,
ἢ ἃ βουλεύομαι κατὰ σάρκα βουλεύομαι,
ἵνα ᾖ παρ’ ἐμοὶ τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὒ οὔ;
18 πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ
πρὸς ὑμᾶς οὐκ (ἔστιν *N(k)O*) ναὶ καὶ οὔ·
19 ὁ τοῦ θεοῦ γὰρ υἱὸς Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ
ἐν ὑμῖν δι’ ἡμῶν κηρυχθείς, δι’ ἐμοῦ καὶ
Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ
καὶ οὔ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν· 20 ὅσαι
γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναί· (διὸ
NO) καὶ (δι’ αὐτοῦ *N(k)O*) τὸ ἀμὴν τῷ
θεῷ πρὸς δόξαν δι’ ἡμῶν. 21 ὁ δὲ βεβαιῶν

ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς
θεός, 22 ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς καὶ
δοὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς
καρδίαις ἡμῶν. 23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν
θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν ὅτι
φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι οὐκέτι ἦλθον εἰς
Κόρινθον· 24 οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς
πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς
ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε.

2 Ἔκρινα (γὰρ *N(k)O*) ἐμαυτῷ τοῦτο τὸ
μὴ πάλιν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. 2
εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς (ἐστιν *k*)
ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ
ἐμοῦ; 3 καὶ ἔγραψα (ὑμῖν *k*) τοῦτο αὐτό,
ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην (σχῶ *N(k)O*) ἀφ᾽ ὧν
ἔδει με χαίρειν πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς
ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστιν. 4 ἐκ
γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας
ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ
ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε
ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. 5 Εἰ δέ
τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν ἀλλ᾽
ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ, πάντας ὑμᾶς.
6 ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ
ὑπὸ τῶν πλειόνων, 7 ὥστε τοὐναντίον
μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι,
μή πως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ
τοιοῦτος. 8 διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς
αὐτὸν ἀγάπην. 9 εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα,
ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα
ὑπήκοοί ἐστε. 10 ᾧ δέ τι χαρίζεσθε, κἀγώ·
κἀγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ (ὃ *N(k)O*) κεχάρισμαι,
εἴ τι κεχάρισμαι, δι᾽ ὑμᾶς ἐν προσώπῳ
Χριστοῦ, 11 ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ
τοῦ σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα
ἀγνοοῦμεν. 12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρῳάδα
εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ θύρας
μοι ἀνεῳγμένης ἐν κυρίῳ, 13 οὐκ ἔσχηκα
ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου τῷ μὴ εὑρεῖν με
Τίτον τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλ᾽ ἀποταξάμενος
αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν. 14 Τῷ
δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι
ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς
γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι᾽ ἡμῶν ἐν
παντὶ τόπῳ, 15 ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν
τῷ θεῷ ἐν τοῖς σῳζομένοις καὶ ἐν τοῖς
ἀπολλυμένοις, 16 οἷς μὲν ὀσμὴ (ἐκ *no*)
θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὀσμὴ (ἐκ
no) ζωῆς εἰς ζωήν. καὶ πρὸς ταῦτα τίς
ἱκανός; 17 οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ (πολλοὶ
NK(O)) καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, ἀλλ᾽ ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ᾽ ὡς ἐκ
θεοῦ, (κατέναντι *N(k)O*) (τοῦ *k*) θεοῦ
ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

3 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν;
(ἢ *N(k)O*) μὴ χρῄζομεν ὥς τινες
συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ
ὑμῶν (συστατικῶν; *k*) 2 ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν
ὑμεῖς ἐστε ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις
ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη
ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, 3 φανερούμενοι
ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακονηθεῖσα
ὑφ᾽ ἡμῶν ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι ἀλλὰ
πνεύματι θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶν
λιθίναις ἀλλ᾽ ἐν πλαξὶν (καρδίαις *N(K)O*)
σαρκίναις. 4 Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην
ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν·
5 οὐχ ὅτι ἀφ᾽ ἑαυτῶν ἱκανοί ἐσμεν
λογίσασθαί τι ὡς ἐξ (ἑαυτῶν, *NK(O)*)
ἀλλ᾽ ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ, 6
ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς
διαθήκης, οὐ γράμματος ἀλλὰ πνεύματος·

τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτέννει, τὸ δὲ πνεῦμα
ζῳοποιεῖ. 7 εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου
ἐν (γράμμασιν *NK(o)*) ἐντετυπωμένη (ἐν
k) λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ
δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς
τὸ πρόσωπον Μωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ
προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην, 8
πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος
ἔσται ἐν δόξῃ; 9 εἰ γὰρ (τῇ *N(k)O*) διακονίᾳ
τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῷ μᾶλλον
περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης
(ἐν *k*) δόξῃ. 10 καὶ γὰρ (οὐ *N(k)O*)
δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ
μέρει εἵνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. 11
εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, πολλῷ
μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ. 12 Ἔχοντες οὖν
τοιαύτην ἐλπίδα πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα,
13 καὶ οὐ καθάπερ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα
ἐπὶ τὸ πρόσωπον (αὐτοῦ *N(k)O*) πρὸς τὸ
μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος
τοῦ καταργουμένου· 14 ἀλλ᾽ ἐπωρώθη τὰ
νοήματα αὐτῶν. ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον
(ἡμέρας *no*) τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ
ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει μὴ
ἀνακαλυπτόμενον, (ὅτι *N(k)O*) ἐν Χριστῷ
καταργεῖται, 15 ἀλλ᾽ ἕως σήμερον ἡνίκα (ἂν
no) (ἀναγινώσκηται *N(k)O*) Μωϋσῆς,
κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται·
16 ἡνίκα δὲ (ἐὰν *N(k)O*) ἐπιστρέψῃ πρὸς
κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. 17 ὁ δὲ
κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ τὸ πνεῦμα
κυρίου (ἐκεῖ, *k*) ἐλευθερία. 18 ἡμεῖς δὲ
πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν
δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι, τὴν αὐτὴν
εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς
δόξαν καθάπερ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

4 Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην
καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐγκακοῦμεν, 2
ἀλλ᾽ ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης
μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ, μηδὲ
δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ
φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστάνοντες
ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 3 εἰ δὲ καὶ ἔστιν
κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς
ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμένον· 4 ἐν
οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν
τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι
(αὐτοῖς *k*) τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου
τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν
τοῦ θεοῦ. (aiōn g165) 5 Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς
κηρύσσομεν ἀλλ᾽ Ἰησοῦν Χριστὸν κύριον,
ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν.
6 ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς
(λάμψει, *N(k)O*) ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς
καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως
τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ
Χριστοῦ. 7 Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν
τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ
ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ θεοῦ καὶ
μὴ ἐξ ἡμῶν, 8 ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ᾽
οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ᾽
οὐκ ἐξαπορούμενοι, 9 διωκόμενοι ἀλλ᾽
οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι, καταβαλλόμενοι
ἀλλ᾽ οὐκ ἀπολλύμενοι· 10 πάντοτε τὴν
νέκρωσιν τοῦ (κυρίου *K*) Ἰησοῦ ἐν τῷ
σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ
Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ·
11 ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον
παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ
τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ
ἡμῶν. 12 ὥστε ὁ (μὲν *k*) θάνατος ἐν ἡμῖν

ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. 13 Ἔχοντες
δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως κατὰ τὸ
γεγραμμένον· ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ
ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν· 14
εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν
καὶ ἡμᾶς (σὺν *N(k)O*) Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ
παραστήσει σὺν ὑμῖν. 15 τὰ γὰρ πάντα
δι᾽ ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν
πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς
τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. 16 διὸ οὐκ ἐγκακοῦμεν·
ἀλλ᾽ εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος
διαφθείρεται, ἀλλ᾽ ὁ (ἔσω *N(k)O*) (ἡμῶν
no) ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ. 17 τὸ
γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν
καθ᾽ ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον
βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, **(aiōnios g166)**
18 μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα
ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα
πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.
(aiōnios g166)

5 Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος
ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ,
οἰκοδομὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν
ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
(aiōnios g166) 2 καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν,
τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ
ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες· 3 (εἴ γε
NK(o)) καὶ (ἐκδυσάμενοι *N(K)O*) οὐ
γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα. 4 καὶ γὰρ οἱ ὄντες
ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι, (ἐφ᾽
N(k)O) ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι ἀλλ᾽
ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν
ὑπὸ τῆς ζωῆς. 5 Ὁ δὲ κατεργασάμενος
ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ (καὶ *k*)
δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος. 6
Θαρροῦντες οὖν πάντοτε καὶ εἰδότες ὅτι
ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι, ἐκδημοῦμεν
ἀπὸ τοῦ κυρίου· 7 διὰ πίστεως γὰρ
περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους, 8 θαρροῦμεν
δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι
ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν
κύριον. 9 διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε
ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι
αὐτῷ εἶναι· 10 τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς
φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος
τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ
τοῦ σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν
εἴτε (φαῦλον. *N(k)O*) 11 Εἰδότες οὖν τὸν
φόβον τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν,
θεῷ δὲ πεφανερώμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς
συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. 12 Οὐ
(γὰρ *k*) πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν,
ἀλλ᾽ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος
ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν
προσώπῳ καυχωμένους καὶ (μὴ *N(k)O*)
(ἐν *no*) καρδίᾳ. 13 εἴτε γὰρ ἐξέστημεν,
θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. 14 ἡ γὰρ
ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς κρίναντας
τοῦτο, ὅτι (εἰ *k*) εἷς ὑπὲρ πάντων
ἀπέθανεν· ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον. 15
καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες
μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ
αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. 16 Ὥστε
ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ
σάρκα· εἰ (δὲ *k*) καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ
σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι οὐκέτι
γινώσκομεν. 17 ὥστε εἴ τις ἐν Χριστῷ,
καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ
γέγονεν καινά (τὰ πάντα. *K*) 18 τὰ δὲ
πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος
ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ (Ἰησοῦ *K*) Χριστοῦ καὶ
δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς,

19 ὡς ὅτι θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον
καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος
αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος
ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. 20
Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ
θεοῦ παρακαλοῦντος δι’ ἡμῶν· δεόμεθα
ὑπὲρ Χριστοῦ· καταλλάγητε τῷ θεῷ. 21 τὸν
(γὰρ *k*) μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν
ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς (γενώμεθα
N(k)O) δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

6 Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ
εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι
ὑμᾶς· 2 λέγει γάρ· καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά
σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι·
ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν
ἡμέρα σωτηρίας· 3 μηδεμίαν ἐν μηδενὶ
διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ
διακονία, 4 ἀλλ’ ἐν παντὶ συνιστάντες
ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι ἐν ὑπομονῇ
πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν
στενοχωρίαις, 5 ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς,
ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις,
ἐν νηστείαις, 6 ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν
μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι
ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, 7 ἐν λόγῳ
ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων
τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,
8 διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας
καὶ εὐφημίας, ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς,
9 ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι,
ὡς ἀποθνῄσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς
παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι, 10 ὡς
λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοὶ
πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες
καὶ πάντα κατέχοντες. 11 Τὸ στόμα ἡμῶν
ἀνέῳγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία
ἡμῶν πεπλάτυνται· 12 οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν
ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις
ὑμῶν· 13 τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς
τέκνοις λέγω, πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. 14 Μὴ
γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ
μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; (ἢ *N(k)O*)
τίς κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; 15 τίς
δὲ συμφώνησις (Χριστοῦ *N(k)O*) πρὸς
Βελιάρ; ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου;
16 τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ θεοῦ μετὰ
εἰδώλων; (ἡμεῖς *N(K)O*) γὰρ ναὸς θεοῦ
(ἐσμεν *N(K)O*) ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς
ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω,
καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεὸς καὶ αὐτοὶ ἔσονταί
(μου *N(k)O*) λαός. 17 Διὸ ἐξέλθατε ἐκ
μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει κύριος,
καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε· κἀγὼ κἀγὼ
εἰσδέξομαι ὑμᾶς, 18 καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς
πατέρα καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ
θυγατέρας, λέγει κύριος παντοκράτωρ.

7 Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας,
ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς
ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ
πνεύματος ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν
φόβῳ θεοῦ. 2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα
ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα
ἐπλεονεκτήσαμεν. 3 πρὸς κατάκρισιν οὐ
λέγω· προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις
ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν.
4 πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή
μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ
παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ
πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν. 5 καὶ γὰρ ἐλθόντων
ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν (ἔσχηκεν
NK(o)) ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν ἀλλ’ ἐν
παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν

φόβοι. 6 ἀλλ’ ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς
παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ
Τίτου· 7 οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ
αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ
παρεκλήθη ἐφ’ ὑμῖν ἀναγγέλλων ἡμῖν
τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν,
τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με
μᾶλλον χαρῆναι. 8 ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς
ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι· εἰ καὶ
μετεμελόμην, βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ
ἐκείνη εἰ καὶ πρὸς ὥραν ἐλύπησεν ὑμᾶς,
9 νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ’
ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε
γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε
ἐξ ἡμῶν. 10 ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη
μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον
(ἐργάζεται, *N(k)O*) ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη
θάνατον κατεργάζεται. 11 ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ
τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι (ὑμᾶς,
K) πόσην κατειργάσατο ὑμῖν σπουδήν,
ἀλλ’ ἀπολογίαν, ἀλλ’ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ
φόβον, ἀλλ’ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ’
ἐκδίκησιν; ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς
ἁγνοὺς εἶναι (ἐν *k*) τῷ πράγματι. 12
ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ ἕνεκεν τοῦ
ἀδικήσαντος (ἀλλ’ *O*) οὐδὲ ἕνεκεν τοῦ
ἀδικηθέντος, ἀλλ’ ἕνεκεν τοῦ φανερωθῆναι
τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς
ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 13 διὰ τοῦτο
παρακεκλήμεθα. Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει
(ἡμῶν *N(K)O*) περισσοτέρως (δὲ *k*)
μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου,
ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ
πάντων ὑμῶν, 14 ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ
ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατῃσχύνθην,
ἀλλ’ ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν
ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἡ
ἐπὶ Τίτου, ἀλήθεια ἐγενήθη· 15 καὶ τὰ
σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς
ἐστιν ἀναμιμνῃσκομένου τὴν πάντων
ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου
ἐδέξασθε αὐτόν. 16 χαίρω ὅτι ἐν παντὶ
θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

8 Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν
χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν
ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας 2 ὅτι
ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία
τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους
πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς (τὸ
πλοῦτος *N(k)O*) τῆς ἁπλότητος αὐτῶν,
3 ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ (παρὰ
N(k)O) δύναμιν αὐθαίρετοι, 4 μετὰ
πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν τὴν
χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς
εἰς τοὺς ἁγίους (δέξασθαι ἡμᾶς, *K*) 5 καὶ
οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν, ἀλλ’ ἑαυτοὺς ἔδωκαν
πρῶτον τῷ κυρίῳ καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος
θεοῦ 6 εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα
καθὼς προενήρξατο οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ
εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. 7 ἀλλ’
ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει καὶ
λόγῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ
(ἡμῶν *N(K)O*) ἐν (ὑμῖν *N(K)O*) ἀγάπῃ,
ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε.
8 οὐ κατ’ ἐπιταγὴν λέγω ἀλλὰ διὰ τῆς
ἑτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης
γνήσιον δοκιμάζων· 9 γινώσκετε γὰρ τὴν
χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
ὅτι δι’ ὑμᾶς ἐπτώχευσεν πλούσιος ὤν, ἵνα
ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε.
10 καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο
γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ

ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε
ἀπὸ πέρυσι. 11 νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι
ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία
τοῦ θέλειν οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ
τοῦ ἔχειν. 12 εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται,
καθὸ ἐὰν ἔχῃ (τις, *k*) εὐπρόσδεκτος, οὐ
καθὸ οὐκ ἔχει. 13 οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις,
ὑμῖν (δὲ *k*) θλῖψις, 14 ἀλλ᾽ ἐξ ἰσότητος·
ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς
τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων
περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα,
ὅπως γένηται ἰσότης 15 καθὼς γέγραπται·
ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνασεν καὶ ὁ τὸ ὀλίγον
οὐκ ἠλαττόνησεν. 16 Χάρις δὲ τῷ θεῷ
τῷ (δόντι *N(k)O*) τὴν αὐτὴν σπουδὴν
ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου, 17 ὅτι τὴν
μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ
ὑπάρχων αὐθαίρετος ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. 18
συνεπέμψαμεν δὲ μετ᾽ αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν,
οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν
τῶν ἐκκλησιῶν. 19 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ
καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν
συνέκδημος ἡμῶν (σὺν *NK(o)*) τῇ χάριτι
ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ᾽ ἡμῶν πρὸς τὴν
αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν
(ἡμῶν. *N(K)O*) 20 στελλόμενοι τοῦτο,
μή τις ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι
ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ᾽ ἡμῶν· 21
(προνοοῦμεν *N(k)O*) (γὰρ *no*) καλὰ οὐ
μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον
ἀνθρώπων. 22 συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς
τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν
πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ
πολὺ σπουδαιότερον πεποιθήσει πολλῇ τῇ
εἰς ὑμᾶς. 23 εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς
καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν,
ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. 24
τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν καὶ
ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν εἰς αὐτοὺς
(ἐνδεικνύμενοι *N(k)O*) (καὶ *k*) εἰς
πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

9 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς
τοὺς ἁγίους περισσόν μοί ἐστιν τὸ
γράφειν ὑμῖν· 2 οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν
ὑμῶν ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν,
ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι,
καὶ (τὸ *N(k)O*) (ἐξ *k*) ὑμῶν ζῆλος
ἠρέθισεν τοὺς πλείονας. 3 ἔπεμψα δὲ τοὺς
ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ
ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ,
ἵνα καθὼς ἔλεγον παρεσκευασμένοι ἦτε, 4
μή πως ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες
καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους,
καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ (λέγω
N(k)O) ὑμεῖς, ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ
(τῆς καυχήσεως. *K*) 5 ἀναγκαῖον οὖν
ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς,
ἵνα προέλθωσιν (εἰς *NK(o)*) ὑμᾶς καὶ
προκαταρτίσωσιν τὴν (προεπηγγελμένην
N(K)O) εὐλογίαν ὑμῶν ταύτην ἑτοίμην
εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ (ὡς
N(k)O) πλεονεξίαν. 6 τοῦτο δέ, ὁ σπείρων
φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει, καὶ
ὁ σπείρων ἐπ᾽ εὐλογίαις ἐπ᾽ εὐλογίαις
καὶ θερίσει. 7 ἕκαστος καθὼς (προῄρηται
N(k)O) τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ
ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ
θεός. 8 (Δυνατεῖ *N(k)O*) δὲ ὁ θεὸς
πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν
παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες
περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν 9
καθὼς γέγραπται· ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς

πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς
τὸν αἰῶνα. **(aiōn g165)** 10 ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν
(σπόρον *N(k)O*) τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον
εἰς βρῶσιν (χορηγήσει *N(k)O*) καὶ
(πληθυνεῖ *N(k)O*) τὸν σπόρον ὑμῶν καὶ
(αὐξήσει *N(k)O*) τὰ (γενήματα *N(k)O*)
τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν. 11 ἐν παντὶ
πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις
κατεργάζεται δι᾽ ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ
θεῷ, 12 ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας
ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα
τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων ἀλλὰ καὶ
περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ
θεῷ· 13 διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας
ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ
τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
Χριστοῦ καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς
αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας, 14 καὶ αὐτῶν δεήσει
ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν
ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ᾽ ὑμῖν. 15
χάρις (δὲ *k*) τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ
αὐτοῦ δωρεᾷ.

10 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς
διὰ τῆς πραΰτητος καὶ ἐπιεικείας
τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν
ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ
εἰς ὑμᾶς· 2 δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν
θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει ᾗ λογίζομαι
τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους
ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. 3
ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες οὐ κατὰ
σάρκα στρατευόμεθα, 4 τὰ γὰρ ὅπλα τῆς
στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικὰ ἀλλὰ δυνατὰ
τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων, 5
λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα
ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ
καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν
ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ 6 καὶ ἐν ἑτοίμῳ
ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν
πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή. 7 Τὰ κατὰ
πρόσωπον βλέπετε. εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ
Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν (ἐφ᾽
N(k)O) ἑαυτοῦ ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ,
οὕτως καὶ ἡμεῖς (Χριστοῦ. *k*) 8 ἐάν τε γὰρ
(καὶ *k*) περισσότερόν τι καυχήσωμαι περὶ
τῆς ἐξουσίας ἡμῶν ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος (ἡμῖν
k) εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν
ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθήσομαι· 9 ἵνα μὴ δόξω
ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν.
10 ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ μέν φησιν βαρεῖαι
καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος
ἀσθενὴς καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. 11
τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος ὅτι οἷοί
ἐσμεν τῷ λόγῳ δι᾽ ἐπιστολῶν ἀπόντες,
τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ. 12 Οὐ γὰρ
τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς
τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλλ᾽
αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ
συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιᾶσιν.
13 ἡμεῖς δὲ (οὐκ *N(k)O*) εἰς τὰ ἄμετρα
καυχησόμεθα ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ
κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρου
ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. 14 οὐ γὰρ ὡς
μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν
ἑαυτούς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν
ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ· 15 οὐκ
εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις
κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες αὐξανομένης
τῆς πίστεως ὑμῶν ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι
κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν, 16
εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι,
οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα

καυχήσασθαι. 17 ὁ δὲ καυχώμενος ἐν κυρίῳ
καυχάσθω· 18 οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστάνων,
ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος, ἀλλ’ ὃν ὁ κύριος
συνίστησιν.

11 Ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρόν (τι
no) (τῇ *k*) (ἀφροσύνης· *N(k)O*)
ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου. 2 ζηλῶ γὰρ
ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ· ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς
ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ
Χριστῷ, 3 φοβοῦμαι δὲ μή πως ὡς ὁ ὄφις
ἐξηπάτησεν Εὕαν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ,
(οὕτως *k*) φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν
ἀπὸ τῆς ἁπλότητος (καὶ τῆς ἁγνότητος
NO) τῆς εἰς τὸν Χριστόν. 4 εἰ μὲν γὰρ ὁ
ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ
ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ
οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ
ἐδέξασθε, καλῶς (ἀνέχεσθε. *N(k)(o)*) 5
Λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν
ὑπερλίαν ὑπερλίαν ἀποστόλων. 6 εἰ δὲ καὶ
ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ’ οὐ τῇ γνώσει, ἀλλ’
ἐν παντὶ (φανερώσαντες *N(k)O*) ἐν πᾶσιν
εἰς ὑμᾶς. 7 ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα ἐμαυτὸν
ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν
τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην
ὑμῖν; 8 ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα λαβὼν
ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν, 9
καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς οὐ
κατενάρκησα οὐθενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά μου
προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες
ἀπὸ Μακεδονίας, καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ
ἐμαυτὸν ὑμῖν ἐτήρησα καὶ τηρήσω. 10 ἔστιν
ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοὶ ὅτι ἡ καύχησις
αὕτη οὐ (φραγήσεται *N(k)O*) εἰς ἐμὲ
ἐν τοῖς κλίμασιν τῆς Ἀχαΐας. 11 διὰ τί;
ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; ὁ θεὸς οἶδεν· 12
ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν
ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμήν, ἵνα ἐν
ᾧ καυχῶνται, εὑρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς.
13 οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται
δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους
Χριστοῦ· 14 καὶ οὐ (θαῦμα· *N(k)O*)
αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται
εἰς ἄγγελον φωτός· 15 οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ
οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς
διάκονοι δικαιοσύνης ὧν τὸ τέλος ἔσται
κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. 16 Πάλιν λέγω, μή
τίς με δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μή γε, κἂν
κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα κἀγὼ κἀγὼ
μικρόν τι καυχήσωμαι. 17 ὃ λαλῶ, οὐ κατὰ
κύριον λαλῶ ἀλλ’ ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν
ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. 18 ἐπεὶ
πολλοὶ καυχῶνται κατὰ (τὴν *ko*) σάρκα,
κἀγὼ κἀγὼ καυχήσομαι. 19 ἡδέως γὰρ
ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων, φρόνιμοι ὄντες· 20
ἀνέχεσθε γάρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις
κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται,
εἴ τις εἰς πρόσωπον ὑμᾶς δέρει. 21 κατὰ
ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς (ἠσθενήκαμεν·
N(k)O) ἐν ᾧ δ’ ἄν τις τολμᾷ, ἐν ἀφροσύνῃ
λέγω, τολμῶ κἀγώ. κἀγώ. 22 Ἑβραῖοί
εἰσιν; κἀγώ· κἀγώ· Ἰσραηλῖταί εἰσιν; κἀγώ·
κἀγώ· σπέρμα Ἀβραάμ εἰσιν; κἀγώ· κἀγώ·
23 διάκονοι Χριστοῦ εἰσιν; παραφρονῶν
λαλῶ· ὑπὲρ ἐγώ. ἐν κόποις περισσοτέρως,
ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς
ὑπερβαλλόντως, ἐν θανάτοις πολλάκις. 24
ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσεράκοντα παρὰ
μίαν ἔλαβον, 25 τρὶς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ
ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον
ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· 26 ὁδοιπορίαις
πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις

ληστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ
ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν
ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις
ἐν ψευδαδέλφοις, 27 (ἐν *k*) κόπῳ καὶ
μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ
καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει
καὶ γυμνότητι· 28 χωρὶς τῶν παρεκτὸς ἡ
(ἐπίστασίς μοι *N(k)O*) ἡ καθ’ ἡμέραν,
ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. 29 τίς
ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται,
καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; 30 εἰ καυχᾶσθαι
δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι. 31
Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου (ἡμῶν *k*)
Ἰησοῦ (Χριστοῦ *K*) οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς
εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. (aiōn
g165) 32 ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἁρέτα τοῦ
βασιλέως ἐφρούρει τὴν πόλιν Δαμασκηνῶν
πιάσαι με (θέλων, *KO*) 33 καὶ διὰ θυρίδος
ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ
ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

12 Καυχᾶσθαι (δεῖ, *N(K)O*) οὐ
(συμφέρον μέν, *N(K)O*) ἐλεύσομαι
(δὲ *N(k)O*) εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις
κυρίου. 2 Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ
ἐτῶν δεκατεσσάρων, εἴτε ἐν σώματι οὐκ
οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα,
ὁ θεὸς οἶδεν, ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον
ἕως τρίτου οὐρανοῦ. 3 καὶ οἶδα τὸν
τοιοῦτον ἄνθρωπον, εἴτε ἐν σώματι εἴτε
(χωρὶς *N(k)O*) τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα,
ὁ θεὸς οἶδεν, 4 ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν
παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα ἃ
οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. 5 ὑπὲρ τοῦ
τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ
οὐ καυχήσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις
(μου· *K*) 6 ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι,
οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ·
φείδομαι δὲ μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ
ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ 7 καὶ τῇ
ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων. (Διὸ *NO*)
ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ
σαρκί, ἄγγελος σατανᾶ ἵνα με κολαφίζῃ ἵνα
μὴ ὑπεραίρωμαι. 8 ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν
κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ ἀπ’ ἐμοῦ. 9
καὶ εἴρηκέν μοι· ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ
δύναμις (μου *K*) ἐν ἀσθενείᾳ (τελεῖται.
N(k)O) ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι
ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ’
ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. 10 διὸ εὐδοκῶ
ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν
διωγμοῖς (καὶ *N(k)O*) στενοχωρίαις, ὑπὲρ
Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ τότε δυνατός
εἰμι. 11 Γέγονα ἄφρων (καυχώμενος· *K*)
ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. ἐγὼ γὰρ ὤφειλον
ὑφ’ ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα
τῶν ὑπερλίαν ὑπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ
οὐδέν εἰμι. 12 τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου
κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, (ἐν
k) σημείοις (τε *no*) καὶ τέρασιν καὶ
δυνάμεσιν. 13 τί γάρ ἐστιν ὃ ἡσσώθητε
ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς
ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ
μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην. 14 Ἰδοὺ τρίτον
(τοῦτο *no*) ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς
καὶ οὐ καταναρκήσω (ὑμῶν· *k*) οὐ γὰρ
ζητῶ τὰ ὑμῶν ἀλλ’ ὑμᾶς. οὐ γὰρ ὀφείλει
τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν θησαυρίζειν ἀλλ’
οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις· 15 ἐγὼ δὲ ἥδιστα
δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν
ψυχῶν ὑμῶν, εἰ (καὶ *k*) περισσοτέρως
ὑμᾶς (ἀγαπῶν *NK(o)*) (ἧσσον *N(k)O*)
ἀγαπῶμαι. 16 ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα

ὑμᾶς· ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς
ἔλαβον. 17 μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς
ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; 18
παρεκάλεσα Τίτον καὶ συναπέστειλα τὸν
ἀδελφόν· μήτι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος;
οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ
τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν; 19 (Πάλαι *N(K)O*)
δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα. (κατέναντι
N(k)O) (τοῦ *k*) θεοῦ ἐν Χριστῷ
λαλοῦμεν. τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ
τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. 20 φοβοῦμαι γὰρ
μή πως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω
ὑμᾶς, κἀγὼ κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ
θέλετε, μή πως (ἔρις, ζῆλος, *N(k)O*)
θυμοί, ἐριθεῖαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί,
φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι, 21 μὴ πάλιν
(ἐλθόντος *N(k)O*) (μου *no*) (ταπεινώσῃ
NK(o)) με ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ
πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων
καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ
καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ ἔπραξαν.

13 Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. ἐπὶ
στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν
σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. 2 προείρηκα καὶ
προλέγω, ὡς παρὼν τὸ δεύτερον καὶ ἀπὼν
νῦν (γράφω, *K*) τοῖς προημαρτηκόσιν καὶ
τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ
πάλιν οὐ φείσομαι. 3 ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε
τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ ὃς εἰς ὑμᾶς
οὐκ ἀσθενεῖ ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν. 4 καὶ γὰρ
(εἰ *K*) ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας ἀλλὰ ζῇ ἐκ
δυνάμεως θεοῦ· καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν
ἐν αὐτῷ ἀλλὰ (ζήσομεν *N(k)O*) σὺν αὐτῷ
ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. 5 Ἑαυτοὺς
πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς
δοκιμάζετε· ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς
ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν (ἐστίν; *k*)
εἰ μήτι ἀδόκιμοί ἐστε. 6 ἐλπίζω δὲ ὅτι
γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. 7
(εὐχόμεθα *N(K)O*) δὲ πρὸς τὸν θεὸν μὴ
ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς
δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν
ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν. 8 οὐ γὰρ
δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας ἀλλ' ὑπὲρ
τῆς ἀληθείας. 9 χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς
ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε· τοῦτο (δὲ
k) καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.
10 διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν
μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κατὰ τὴν ἐξουσίαν
ἣν ὁ κύριος ἔδωκέν μοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ
οὐκ εἰς καθαίρεσιν. 11 Λοιπόν, ἀδελφοί,
χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ
αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ θεὸς τῆς
ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. 12
Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι.
13 Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. 14
Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ
ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ
ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν (ἀμήν
KO) (πρός Κορινθίους δευτέρᾳ ἐγράφη
ἀπό Φιλίππων τῆς Μακεδονίας διά Τίτου
καί Λουκᾶ. *K*)

Προς Γαλατας

1 Παῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ’ ἀνθρώπων
οὐδὲ δι’ ἀνθρώπου ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν 2 καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες
ἀδελφοὶ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας· 3
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, 4
τοῦ δόντος ἑαυτὸν (ὑπὲρ *NK(o)*) τῶν
ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ
τοῦ αἰῶνος τοῦ ἐνεστῶτος πονηροῦ κατὰ
τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν,
(aiōn g165) 5 ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων, ἀμήν. (aiōn g165) 6 Θαυμάζω
ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ
καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς
ἕτερον εὐαγγέλιον 7 ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο,
εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ
θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
Χριστοῦ. 8 ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος
ἐξ οὐρανοῦ (εὐαγγελίζηται *NK(o)*) ὑμῖν
παρ’ ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα
ἔστω. 9 ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν
λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ’ ὃ
παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. 10 ἄρτι γὰρ
ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν θεόν; ἢ ζητῶ
ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ (γὰρ *k*) ἔτι
ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ
ἂν ἤμην. 11 Γνωρίζω (γὰρ *N(k)O*) ὑμῖν,
ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν
ὑπ’ ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἄνθρωπον· 12
οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον
αὐτὸ (οὔτε *NK(o)*) ἐδιδάχθην ἀλλὰ δι’
ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. 13 ἠκούσατε
γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ
Ἰουδαϊσμῷ ὅτι καθ’ ὑπερβολὴν ἐδίωκον
τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ ἐπόρθουν
αὐτήν· 14 καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ
ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει
μου περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν
πατρικῶν μου παραδόσεων. 15 ὅτε δὲ
εὐδόκησεν ὁ θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας
μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος
αὐτοῦ 16 ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν
ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς
ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ
καὶ αἵματι, 17 οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα
πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλ’
ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν καὶ πάλιν ὑπέστρεψα
εἰς Δαμασκόν. 18 ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία
ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι (Κηφᾶν
N(K)O) καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας
δεκαπέντε· 19 ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων
οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ
κυρίου. 20 ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι. 21 ἔπειτα ἦλθον
εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας·
22 ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς
ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ,
23 μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι ὁ διώκων
ἡμᾶς ποτε νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἥν
ποτε ἐπόρθει· 24 καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν
θεόν.

2 Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν
ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρναβᾶ
(συμπαραλαβὼν *NK(o)*) καὶ Τίτον· 2
ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν καὶ ἀνεθέμην
αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς
ἔθνεσιν, κατ’ ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν,
μή πως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον.
3 ἀλλ’ οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλλην

ὤν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι· 4 διὰ δὲ
τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες
παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν
ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα
ἡμᾶς (καταδουλώσουσιν, *N(k)O*) 5 οἷς
οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα
ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς
ὑμᾶς. 6 ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί
τι, ὁποῖοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει·
πρόσωπον (ὁ *no*) θεὸς ἀνθρώπου
οὐ λαμβάνει· ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες
οὐδὲν προσανέθεντο, 7 ἀλλὰ τοὐναντίον,
ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς
ἀκροβυστίας καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς,
8 ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν
τῆς περιτομῆς ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ
ἔθνη, 9 καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν
μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ
δοκοῦντες στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν
ἐμοὶ καὶ Βαρναβᾷ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς
(μὲν *o*) εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν
περιτομήν, 10 μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα
μνημονεύωμεν· ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ
τοῦτο ποιῆσαι. 11 Ὅτε δὲ ἦλθεν (Κηφᾶς
N(k)O) εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον
αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν.
12 πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας ἀπὸ Ἰακώβου
μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ (ἦλθον,
NK(O)) ὑπέστελλεν καὶ ἀφώριζεν ἑαυτὸν
φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς· 13 καὶ
συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ
Ἰουδαῖοι ὥστε καὶ Βαρναβᾶς συναπήχθη
αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. 14 ἀλλ᾽ ὅτε εἶδον
ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν
τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ (Κηφᾷ *N(k)O*)
ἔμπροσθεν πάντων· εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων
ἐθνικῶς καὶ (οὐχὶ *N(k)O*) Ἰουδαϊκῶς
ζῇς, (πῶς *N(k)O*) τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις
ἰουδαΐζειν; 15 ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι καὶ
οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί· 16 εἰδότες (δὲ
no) ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ
ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ
Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν
ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως
Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου· (ὅτι
N(k)O) ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται
πᾶσα σάρξ. 17 εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι
ἐν Χριστῷ εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί,
ἆρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; μὴ γένοιτο.
18 εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα, ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ,
παραβάτην ἐμαυτὸν συνιστάνω· 19 ἐγὼ γὰρ
διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα θεῷ ζήσω.
20 Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι
οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν
ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ
θεοῦ (καὶ Χριστοῦ *O*) τοῦ ἀγαπήσαντός
με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. 21
οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ
νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν
ἀπέθανεν.

3 Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν
(τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι, *K*) οἷς κατ᾽
ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη (ἐν
ὑμῖν *K*) ἐσταυρωμένος; 2 τοῦτο μόνον
θέλω μαθεῖν ἀφ᾽ ὑμῶν· ἐξ ἔργων νόμου
τὸ πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; 3
οὕτως ἀνόητοί ἐστε; ἐναρξάμενοι πνεύματι
νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; 4 τοσαῦτα ἐπάθετε
εἰκῇ; εἴ γε καὶ εἰκῇ. 5 Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν
ὑμῖν τὸ πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις
ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς
πίστεως; 6 καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσεν τῷ

θεῷ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.
7 γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως οὗτοι
υἱοί εἰσιν Ἀβραάμ. 8 προϊδοῦσα δὲ ἡ
γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη
ὁ θεός, προευηγγελίσατο τῷ Ἀβραὰμ ὅτι
ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. 9
ὥστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ
πιστῷ Ἀβραάμ. 10 ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου
εἰσίν, ὑπὸ κατάραν εἰσίν· γέγραπται γὰρ
(ὅτι *no*) ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει
(ἐν *k*) πᾶσιν τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ
βιβλίῳ τοῦ νόμου τοῦ ποιῆσαι αὐτά. 11 ὅτι
δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ θεῷ
δῆλον, ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται·
12 ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως ἀλλ’
ὁ ποιήσας αὐτὰ (ἄνθρωπος *K*) ζήσεται
ἐν αὐτοῖς. 13 Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ
τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ
ἡμῶν κατάρα· (ὅτι *no*) γέγραπται (γάρ·
k) ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ
ξύλου· 14 ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ
Ἀβραὰμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν
ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς
πίστεως. 15 ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω.
ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην
οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. 16 τῷ
δὲ Ἀβραὰμ ἐρρέθησαν αἱ ἐπαγγελίαι καὶ
τῷ σπέρματι αὐτοῦ. οὐ λέγει· καὶ τοῖς
σπέρμασιν ὡς ἐπὶ πολλῶν ἀλλ’ ὡς ἐφ’ ἑνός·
καὶ τῷ σπέρματί σου ὅς ἐστιν Χριστός. 17
τοῦτο δὲ λέγω· διαθήκην προκεκυρωμένην
ὑπὸ τοῦ θεοῦ (εἰς Χριστὸν *K*) ὁ μετὰ
τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη γεγονὼς
νόμος οὐκ ἀκυροῖ εἰς τὸ καταργῆσαι
τὴν ἐπαγγελίαν. 18 εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ
κληρονομία οὐκέτι οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας·
τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι’ ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ
θεός. 19 Τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παραβάσεων
χάριν προσετέθη ἄχρις (οὗ *NK(o)*) ἔλθῃ
τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι’
ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου. 20 ὁ δὲ μεσίτης
ἑνὸς οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ θεὸς εἷς ἐστιν. 21 Ὁ οὖν
νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ θεοῦ; μὴ
γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος
ζῳοποιῆσαι, ὄντως (ἐκ νόμου *NK(o)*)
ἂν ἦν ἡ δικαιοσύνη· 22 ἀλλὰ συνέκλεισεν
ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα
ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ
δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν. 23 Πρὸ τοῦ δὲ
ἐλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα
(συγκλειόμενοι *N(k)O*) εἰς τὴν μέλλουσαν
πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. 24 ὥστε ὁ νόμος
παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα
ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν· 25 ἐλθούσης δὲ
τῆς πίστεως οὐκέτι οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν
ἐσμεν. 26 πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐστε διὰ τῆς
πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· 27 ὅσοι γὰρ εἰς
Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε.
28 οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι
δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ
θῆλυ· (πάντες *NK(o)*) γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 29 εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ,
ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, (καὶ *k*)
κατ’ ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

4 Λέγω δέ, ἐφ’ ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος
νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου
κύριος πάντων ὤν· 2 ἀλλ’ ὑπὸ ἐπιτρόπους
ἐστὶν καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας
τοῦ πατρός. 3 οὕτως καὶ ἡμεῖς ὅτε ἦμεν
νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου (ἤμεθα
N(k)O) δεδουλωμένοι· 4 ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ
πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς

τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός,
γενόμενον ὑπὸ νόμον, 5 ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον
ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν.
6 ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ
πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας
(ἡμῶν *N(K)O*) κρᾶζον· αββα ὁ πατήρ. 7
ὥστε οὐκέτι οὐκέτι εἶ δοῦλος ἀλλ᾽ υἱός·
εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος διὰ θεοῦ
(Χριστοῦ. *K*) 8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες
θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς φύσει μὴ οὖσιν
θεοῖς· 9 νῦν δὲ γνόντες θεόν, μᾶλλον δὲ
γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε
πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα
οἷς πάλιν ἄνωθεν (δουλεύειν *NK(o)*)
θέλετε; 10 ἡμέρας παρατηρεῖσθε καὶ μῆνας
καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς. 11 φοβοῦμαι
ὑμᾶς μή πως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς. 12
Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι κἀγὼ κἀγὼ ὡς ὑμεῖς.
Ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν· οὐδέν με ἠδικήσατε.
13 οἴδατε δὲ ὅτι δι᾽ ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς
εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον, 14 καὶ
τὸν πειρασμὸν (ὑμῶν *N(K)O*) (τὸν *k*)
ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ
ἐξεπτύσατε, ἀλλ᾽ ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ
με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν. 15 (Ποῦ *N(K)O*)
οὖν (ἦν *k*) ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ
γὰρ ὑμῖν ὅτι, εἰ δυνατόν, τοὺς ὀφθαλμοὺς
ὑμῶν ἐξορύξαντες (ἂν *k*) ἐδώκατέ μοι. 16
ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν;
17 ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλ᾽ ἐκκλεῖσαι
ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε. 18
καλὸν δὲ (τὸ *k*) ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ
πάντοτε, καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με
πρὸς ὑμᾶς, 19 (τέκνα *N(k)O*) μου, οὓς
πάλιν ὠδίνω (μέχρις *N(k)O*) οὗ μορφωθῇ
Χριστὸς ἐν ὑμῖν. 20 ἤθελον δὲ παρεῖναι
πρὸς ὑμᾶς ἄρτι καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν
μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν. 21 Λέγετέ μοι,
οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον
οὐκ ἀκούετε; 22 γέγραπται γὰρ ὅτι Ἀβραὰμ
δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ
ἕνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας. 23 ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἐκ
τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ
ἐκ τῆς ἐλευθέρας δι᾽ (τῆς *k*) ἐπαγγελίας.
24 ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὗται γάρ
εἰσιν (αἱ *k*) δύο διαθῆκαι, μία μὲν ἀπὸ
ὄρους Σινᾶ εἰς δουλείαν γεννῶσα ἥτις
ἐστὶν Ἁγάρ. 25 τὸ (δὲ *N(k)O*) Ἁγὰρ Σινᾶ
ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ
νῦν Ἰερουσαλήμ, δουλεύει (γὰρ *N(k)O*)
μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς. 26 ἡ δὲ ἄνω
Ἰερουσαλὴμ ἐλευθέρα ἐστὶν ἥτις ἐστὶν
μήτηρ (πάντων *K*) ἡμῶν· 27 γέγραπται
γάρ· εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα,
ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι
πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς
ἐχούσης τὸν ἄνδρα. 28 (ὑμεῖς *N(K)O*) δέ,
ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα
(ἐστέ. *N(K)O*) 29 ἀλλ᾽ ὥσπερ τότε ὁ
κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκεν τὸν κατὰ
πνεῦμα οὕτως καὶ νῦν· 30 ἀλλὰ τί λέγει ἡ
γραφή; ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν
αὐτῆς, οὐ γὰρ μὴ (κληρονομήσει *N(k)O*)
ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς
ἐλευθέρας. 31 (διό, *N(k)O*) ἀδελφοί, οὐκ
ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας·

5 τῇ ἐλευθερίᾳ (ᾗ *k*) ἡμᾶς Χριστὸς
ἠλευθέρωσεν· στήκετε οὖν καὶ μὴ πάλιν
ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε. 2 Ἴδε ἐγὼ Παῦλος
λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς
ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει· 3 μαρτύρομαι δὲ
πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ

ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον
ποιῆσαι. **4** κατηργήθητε ἀπὸ (τοῦ *k*)
Χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε,
τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. **5** ἡμεῖς γὰρ
πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης
ἀπεκδεχόμεθα. **6** ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε
περιτομή τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία ἀλλὰ
πίστις δι’ ἀγάπης ἐνεργουμένη. **7** ἐτρέχετε
καλῶς· τίς ὑμᾶς (ἐνέκοψεν *N(k)O*) τῇ
ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; **8** ἡ πεισμονὴ
οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. **9** μικρὰ
ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. **10** ἐγὼ
πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ ὅτι οὐδὲν
ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς
βαστάσει τὸ κρίμα ὅστις (ἐὰν *N(k)O*)
ᾖ. **11** Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι
κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήργηται
τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. **12** ὄφελον καὶ
ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς. **13**
ὑμεῖς γὰρ ἐπ’ ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί·
μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν
τῇ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε
ἀλλήλοις. **14** ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ
(πεπλήρωται, *N(k)O*) ἐν τῷ ἀγαπήσεις
τὸν πλησίον σου ὡς (σεαυτόν. *NK(O)*) **15**
εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε,
βλέπετε μὴ ὑπ’ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.
16 Λέγω δέ, πνεύματι περιπατεῖτε καὶ
ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. **17** ἡ
γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος τὸ
δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός· ταῦτα (γὰρ
N(k)O) ἀλλήλοις ἀντίκειται, ἵνα μὴ ἃ
(ἐὰν *N(k)O*) θέλητε, ταῦτα ποιῆτε. **18** εἰ
δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. **19**
φανερὰ δέ ἐστιν τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς ἅτινά
ἐστιν (μοιχεία *K*) πορνεία, ἀκαθαρσία,
ἀσέλγεια, **20** εἰδωλολατρία, (φαρμακεία,
NK(o)) ἔχθραι, ἔρις, (ζῆλος, *N(k)O*)
θυμοί, ἐριθεῖαι, διχοστασίαι, αἱρέσεις, **21**
φθόνοι, (φόνοι, *KO*) μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ
ὅμοια τούτοις· ἃ προλέγω ὑμῖν καθὼς (καὶ
k) προεῖπον ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες
βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. **22**
ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη,
χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης,
ἀγαθωσύνη, πίστις, **23** πραΰτης, ἐγκράτεια·
κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν νόμος.
24 οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ (Ἰησοῦ *NO*) τὴν
σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασιν
καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. **25** εἰ ζῶμεν πνεύματι,
πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. **26** μὴ γινώμεθα
κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι,
ἀλλήλοις φθονοῦντες.

6 Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προλημφθῇ ἄνθρωπος
ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ
πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν
πνεύματι πραΰτητος σκοπῶν σεαυτὸν μὴ
καὶ σὺ πειρασθῇς. **2** ἀλλήλων τὰ βάρη
βαστάζετε καὶ οὕτως (ἀναπληρώσετε
N(k)O) τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. **3** εἰ γὰρ
δοκεῖ τις εἶναί τι μηδὲν ὤν, φρεναπατᾷ
ἑαυτόν· **4** τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω
ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ
καύχημα ἕξει καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον· **5**
ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει.
6 κοινωνείτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν
λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς.
7 μὴ πλανᾶσθε, θεὸς οὐ μυκτηρίζεται·
ὃ γὰρ (ἐὰν *NK(o)*) σπείρῃ ἄνθρωπος,
τοῦτο καὶ θερίσει· **8** ὅτι ὁ σπείρων εἰς
τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει
φθοράν, ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ

τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον.
(aiōnios g166) 9 τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ
ἐγκακῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ
ἐκλυόμενοι. 10 ἄρα οὖν ὡς καιρὸν (ἔχομεν
NK(o)) ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς
πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους
τῆς πίστεως. 11 Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν
γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί. 12 ὅσοι
θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι
ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον
ἵνα τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ (Ἰησοῦ *O*) μὴ
διώκωνται· 13 οὐδὲ γὰρ οἱ (περιτεμνόμενοι
NK(o)) αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν, ἀλλὰ
θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ
ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχήσωνται. 14 ἐμοὶ δὲ
μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι᾽ οὗ
ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται κἀγὼ κἀγὼ (τῷ
k) κόσμῳ. 15 (ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ *K*)
οὔτε γὰρ περιτομή τί (ἐστιν *N(K)O*) οὔτε
ἀκροβυστία ἀλλὰ καινὴ κτίσις. 16 καὶ ὅσοι
τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ᾽
αὐτοὺς καὶ ἔλεος καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ
θεοῦ. 17 Τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς
παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ (κυρίου
K) Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω. 18
Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί. ἀμήν.
(πρός Γαλάτας ἐγράφη ἀπό Ῥώμης. *K*)

Προς Εφεσιους

1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ
θελήματος θεοῦ τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν
Ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· 2 χάρις
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν
καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 3 Εὐλογητὸς
ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ
πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ,
4 καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ
καταβολῆς κόσμου εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ
ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ 5
προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ
θελήματος αὐτοῦ 6 εἰς ἔπαινον δόξης
τῆς χάριτος αὐτοῦ, (ἐν *K*) (ἧς *N(k)O*)
ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ, 7 ἐν ᾧ
ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος
αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων,
κατὰ (τὸ πλοῦτος *N(k)O*) τῆς χάριτος
αὐτοῦ, 8 ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ
σοφίᾳ καὶ φρονήσει 9 γνωρίσας ἡμῖν τὸ
μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν
εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ
10 εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν
καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν
τῷ Χριστῷ, τὰ (τε *k*) (ἐπὶ *N(k)O*) τοῖς
οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν αὐτῷ,
11 ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν προορισθέντες
κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος
κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ
12 εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον (τῆς *k*)
δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ
Χριστῷ· 13 ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸν
λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς
σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες
ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας
τῷ ἁγίῳ 14 (ὅ *N(k)O*) ἐστιν ἀρραβὼν τῆς
κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς
περιποιήσεως εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.
15 Διὰ τοῦτο κἀγὼ κἀγὼ ἀκούσας τὴν καθ’
ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν
ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους 16 οὐ
παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν μνείαν
(ὑμῶν *k*) ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν
μου 17 ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, (δώῃ *NK(o)*)
ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν
ἐπιγνώσει αὐτοῦ, 18 πεφωτισμένους τοὺς
ὀφθαλμοὺς τῆς (καρδίας *N(K)O*) ὑμῶν
εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς
κλήσεως αὐτοῦ, (καὶ *k*) τίς ὁ πλοῦτος
τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς
ἁγίοις, 19 καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς
δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας
κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος
αὐτοῦ, 20 ἣν (ἐνήργησεν *NK(o)*) ἐν
τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ (τῶν *o*)
νεκρῶν καὶ (καθίσας *N(k)O*) (αὐτὸν
O) ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις
21 ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας
καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς
ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ
αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, (aiōn
g165) 22 καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας
αὐτοῦ καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν ὑπὲρ
πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ 23 ἥτις ἐστὶν τὸ σῶμα
αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσιν
πληρουμένου.

2 Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς
παραπτώμασιν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις (ὑμῶν,

no) 2 ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε κατὰ
τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν
ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ
πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς
υἱοῖς τῆς ἀπειθείας, **(aiōn g165)** 3 ἐν οἷς καὶ
ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς
ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν ποιοῦντες τὰ
θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν
καὶ (ἤμεθα *N(k)O*) τέκνα φύσει ὀργῆς ὡς
καὶ οἱ λοιποί. 4 Ὁ δὲ θεὸς πλούσιος ὢν ἐν
ἐλέει διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν
ἠγάπησεν ἡμᾶς, 5 καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς
τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τῷ
Χριστῷ, χάριτί ἐστε σεσῳσμένοι. 6 καὶ
συνήγειρεν καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς
ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 7 ἵνα
ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις
(τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος *N(k)O*) τῆς
χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ. **(aiōn g165)** 8 Τῇ γὰρ χάριτί
ἐστε σεσῳσμένοι διὰ (τῆς *k*) πίστεως, καὶ
τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, θεοῦ τὸ δῶρον, 9 οὐκ
ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται. 10 αὐτοῦ
γάρ ἐσμεν ποίημα κτισθέντες ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς οἷς προητοίμασεν
ὁ θεός, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.
11 Διὸ μνημονεύετε ὅτι ποτὲ ὑμεῖς τὰ
ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία
ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ
χειροποιήτου, 12 ὅτι ἦτε (ἐν *k*) τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ ἀπηλλοτριωμένοι
τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν
διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ
ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ· 13 νυνὶ
δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἵ ποτε ὄντες
μακρὰν ἐγενήθητε ἐγγὺς ἐν τῷ αἵματι
τοῦ Χριστοῦ. 14 αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη
ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ
μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, 15 τὴν
ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον
τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας,
ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν (αὐτῷ *N(k)O*) εἰς
ἕνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην,
16 καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους
ἐν ἑνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ
ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ· 17 καὶ
ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς
μακρὰν καὶ (εἰρήνην *no*) τοῖς ἐγγύς,
18 ὅτι δι᾽ αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν
οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν
πατέρα. 19 Ἄρα οὖν οὐκέτι οὐκέτι ἐστὲ
ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλ᾽ (ἐστὲ *no*)
συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ
θεοῦ 20 ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ
τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος
ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ 21 ἐν ᾧ
πᾶσα (ἡ *k*) οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη
αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ, 22 ἐν ᾧ καὶ
ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον
τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.

3 Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ
Χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν· 2
εἴ γε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος
τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς 3 ὅτι
κατὰ ἀποκάλυψιν (ἐγνωρίσθη *N(k)O*)
μοι τὸ μυστήριον καθὼς προέγραψα ἐν
ὀλίγῳ, 4 πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες
νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ
τοῦ Χριστοῦ, 5 ὃ (ἐν *k*) ἑτέραις γενεαῖς
οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων
ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις
αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι, 6 εἶναι

τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ
συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας (αὐτοῦ *k*)
ἐν (τῷ *k*) Χριστῷ (Ἰησοῦ *NO*) διὰ
τοῦ εὐαγγελίου, 7 οὗ (ἐγενήθην *N(k)O*)
διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος
τοῦ θεοῦ (τῆς δοθείσης *N(k)O*) μοι κατὰ
τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. 8 ἐμοὶ
τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων (τῶν *k*) ἁγίων
ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, (ἐν *k*) τοῖς ἔθνεσιν
εὐαγγελίσασθαι (τὸ *N(k)O*) ἀνεξιχνίαστον
(πλοῦτος *N(k)O*) τοῦ Χριστοῦ 9 καὶ
φωτίσαι πάντας τίς ἡ (οἰκονομία *N(K)O*)
τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ
τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα
κτίσαντι (διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, *K*) (aiōn
g165) 10 ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ
ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ
τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ
θεοῦ 11 κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων, ἣν
ἐποίησεν ἐν (τῷ *no*) Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
κυρίῳ ἡμῶν, (aiōn g165) 12 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν
παρρησίαν καὶ (τὴν *k*) προσαγωγὴν ἐν
πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. 13 διὸ
αἰτοῦμαι μὴ ἐγκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσίν
μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν.
14 Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου
πρὸς τὸν πατέρα (τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, *K*) 15 ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν
οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, 16 ἵνα (δῷ
N(k)O) ὑμῖν κατὰ (τὸ πλοῦτος *N(k)O*)
τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραταιωθῆναι
διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω
ἄνθρωπον, 17 κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ
τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ
ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι, 18 ἵνα
ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς
ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ ὕψος καὶ
βάθος, 19 γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν
τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα
πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ
θεοῦ. 20 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα
ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὑπερεκπερισσοῦ
ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν
κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν
ἡμῖν, 21 αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ (καὶ
no) ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς
τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων, ἀμήν. (aiōn g165)

4 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος
ἐν κυρίῳ ἀξίως περιπατῆσαι τῆς
κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, 2 μετὰ πάσης
ταπεινοφροσύνης καὶ πραΰτητος, μετὰ
μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν
ἀγάπῃ, 3 σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα
τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης,
4 ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα καθὼς καὶ
ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν·
5 εἷς κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα, 6
εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων
καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν (ὑμῖν.
K(O)) 7 ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ
χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ
Χριστοῦ. 8 διὸ λέγει· ἀναβὰς εἰς ὕψος
ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, (καὶ *ko*)
ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις. 9 τὸ
δὲ ἀνέβη, τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη
(πρῶτον *K*) εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς
γῆς; 10 ὁ καταβὰς αὐτός ἐστιν καὶ ὁ
ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν,
ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. 11 καὶ αὐτὸς ἔδωκεν
τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας,
τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας
καὶ διδασκάλους, 12 πρὸς τὸν καταρτισμὸν

τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς
οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ· **13**
μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν
ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως
τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον,
εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ
Χριστοῦ· **14** ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι
κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ
ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ κυβείᾳ
τῶν ἀνθρώπων ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν
μεθοδείαν τῆς πλάνης, **15** ἀληθεύοντες δὲ
ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα,
ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, (ὁ *k*) Χριστὸς **16**
ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον
καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς
ἐπιχορηγίας κατ᾽ ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς
ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος
ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ. **17**
Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ
μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ (λοιπὰ
K) ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ
νοὸς αὐτῶν, **18** (ἐσκοτωμένοι *N(k)O*) τῇ
διανοίᾳ ὄντες, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς
τοῦ θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν
αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν·
19 οἵτινες ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν
τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης
ἐν πλεονεξίᾳ. **20** ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως
ἐμάθετε τὸν Χριστόν, **21** εἴ γε αὐτὸν
ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθώς
ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ, **22** ἀποθέσθαι
ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν
παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ
τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, **23** ἀνανεοῦσθαι
δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν **24** καὶ
ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν
κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ
ὁσιότητι τῆς ἀληθείας. **25** Διὸ ἀποθέμενοι
τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ
τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων
μέλη. **26** ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε·
ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ
ὑμῶν· **27** (μηδὲ *N(k)O*) δίδοτε τόπον τῷ
διαβόλῳ. **28** ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω,
μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος ταῖς ἰδίαις
χερσὶν τὸ ἀγαθόν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ
χρείαν ἔχοντι. **29** Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ
τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω ἀλλ᾽
εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας,
ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. **30** καὶ μὴ
λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ ἐν ᾧ
ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.
31 Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ
κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ᾽ ὑμῶν
σὺν πάσῃ κακίᾳ. **32** γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους
χρηστοί, εὔσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς
καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο
(ὑμῖν. *NK(O)*)

5 Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ ὡς τέκνα
ἀγαπητά **2** καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ
καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν (ἡμᾶς
NK(O)) καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ
(ἡμῶν *NK(O)*) προσφορὰν καὶ θυσίαν
τῷ θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. **3** Πορνεία
δὲ καὶ ἀκαθαρσία πᾶσα ἢ πλεονεξία μηδὲ
ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν καθὼς πρέπει ἁγίοις **4**
καὶ αἰσχρότης καὶ μωρολογία ἢ εὐτραπελία
(ἃ *N(k)O*) οὐκ (ἀνῆκεν *N(k)O*) ἀλλὰ
μᾶλλον εὐχαριστία. **5** τοῦτο γὰρ (ἴστε
N(k)O) γινώσκοντες ὅτι πᾶς πόρνος ἢ
ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, (ὅ *N(k)O*) ἐστιν
εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ

βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ. 6 Μηδεὶς
ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ
ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς
ἀπειθείας. 7 μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι
αὐτῶν. 8 ἦτε γάρ ποτε σκότος νῦν δὲ φῶς
ἐν κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε, 9 ὁ
γὰρ καρπὸς τοῦ (φωτὸς *N(K)O*) ἐν πάσῃ
ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ,
10 δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ
κυρίῳ. 11 καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις
τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ
καὶ ἐλέγχετε· 12 τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα
ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστιν καὶ λέγειν. 13
τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς
φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον
φῶς ἐστιν· 14 διὸ λέγει· (ἔγειρε *N(k)O*) ὁ
καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ
ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός. 15 Βλέπετε οὖν
ἀκριβῶς πῶς περιπατεῖτε μὴ ὡς ἄσοφοι
ἀλλ' ὡς σοφοί, 16 ἐξαγοραζόμενοι τὸν
καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν. 17 διὰ
τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ (συνίετε
N(k)O) τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου. 18
καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν
ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι 19
λαλοῦντες ἑαυτοῖς (ἐν *n*) ψαλμοῖς καὶ
ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες
καὶ ψάλλοντες (ἐν *ko*) τῇ καρδίᾳ ὑμῶν
τῷ κυρίῳ, 20 εὐχαριστοῦντες πάντοτε
ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ πατρί·
21 ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ
(Χριστοῦ. *N(K)O*) 22 Αἱ γυναῖκες, τοῖς
ἰδίοις ἀνδράσιν (ὑποτάσσεσθε *K(O)*) ὡς
τῷ κυρίῳ· 23 ὅτι (ὁ *k*) ἀνήρ ἐστιν
κεφαλὴ τῆς γυναικὸς ὡς καὶ ὁ Χριστὸς
κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, (καὶ *k*) αὐτὸς
(ἐστιν *k*) σωτὴρ τοῦ σώματος· 24 ἀλλ'
(ὡς *N(k)O*) ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ
Χριστῷ οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς (ἰδίοις
K) ἀνδράσιν ἐν παντί. 25 Οἱ ἄνδρες,
ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας (ἑαυτῶν *K*) καθὼς
καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν καὶ
ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς 26 ἵνα αὐτὴν
ἁγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν
ῥήματι, 27 ἵνα παραστήσῃ (αὐτὸς *N(k)O*)
ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν μὴ ἔχουσαν
σπίλον ἢ ῥυτίδα ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα
ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος. 28 οὕτως ὀφείλουσιν
(καὶ *no*) οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν
γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. ὁ ἀγαπῶν
τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· 29
οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν,
ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτὴν καθὼς καὶ
ὁ (Χριστὸς *N(K)O*) τὴν ἐκκλησίαν, 30 ὅτι
μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ (ἐκ τῆς
σαρκός αὐτοῦ καί ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ.
K) 31 ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος
τὸν πατέρα (αὐτοῦ *k*) καὶ τὴν μητέρα
καὶ προσκολληθήσεται πρὸς (τὴν γυναῖκα
NK(o)) αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς
σάρκα μίαν. 32 τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα
ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς
τὴν ἐκκλησίαν. 33 πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ'
ἕνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως
ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται
τὸν ἄνδρα.

6 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν
ἐν κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστιν δίκαιον. 2 τίμα
τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, ἥτις ἐστὶν
ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, 3 ἵνα εὖ σοι
γένηται καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.

4 Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα
ὑμῶν, ἀλλʼ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ
νουθεσίᾳ κυρίου. 5 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε
τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις μετὰ φόβου καὶ
τρόμου ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν ὡς
τῷ Χριστῷ. 6 μὴ κατʼ ὀφθαλμοδουλίαν ὡς
ἀνθρωπάρεσκοι ἀλλʼ ὡς δοῦλοι (τοῦ *k*)
Χριστοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ
ψυχῆς 7 μετʼ εὐνοίας δουλεύοντες ὡς τῷ
κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, 8 εἰδότες ὅτι
ἕκαστος (ὃ *ko*) (ἐάν *NK(o)*) τι ποιήσῃ
ἀγαθὸν τοῦτο κομίσεται παρὰ (τοῦ *k*)
κυρίου εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος. 9 Καὶ
οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτοὺς
ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν, εἰδότες ὅτι (καὶ
no) αὐτῶν καὶ ὑμῶν ὁ κύριός ἐστιν
ἐν οὐρανοῖς καὶ προσωπολημψία οὐκ
ἔστιν παρʼ αὐτῷ. 10 (Τοῦ λοιποῦ *N(k)O*)
(ἀδελφοί μου, *K*) ἐνδυναμοῦσθε ἐν κυρίῳ
καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. 11
ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ
δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας
τοῦ διαβόλου· 12 ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ
πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα ἀλλὰ πρὸς
τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς
κοσμοκράτορας τοῦ σκότους (τοῦ *k*)
(αἰῶνος *K*) τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ
τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. (aiōn g165)
13 διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ
θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι
στῆναι. 14 στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν
ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐνδυσάμενοι
τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης 15 καὶ
ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ
εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης· 16 (ἐν *N(k)O*)
πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως
ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ
πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι· 17 καὶ
τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου (δέξασθε
NK(O)) καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος
ὅ ἐστιν ῥῆμα θεοῦ· 18 διὰ πάσης προσευχῆς
καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ
ἐν πνεύματι καὶ εἰς αὐτὸ (τοῦτο *k*)
ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει
καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων 19 καὶ
ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι (δοθῇ *N(k)O*) λόγος
ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου ἐν παρρησίᾳ
γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, 20
ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ
παρρησιάσωμαι ὡς δεῖ με λαλῆσαι. 21 Ἵνα
δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατʼ ἐμέ, τί πράσσω,
πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τύχικος ὁ ἀγαπητὸς
ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ, 22
ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα
γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς
καρδίας ὑμῶν. 23 εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς
καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς
καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 24 Ἡ χάρις
μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ (πρός
Εφέσιους ἐγράφη ἀπό Ῥώμης διά τυχικοῦ.
K)

Προς Φιλιππησιους

1 Παῦλος καὶ Τιμόθεος δοῦλοι Χριστοῦ
Ἰησοῦ πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις σὺν ἐπισκόποις καὶ
διακόνοις· 2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ
μνείᾳ ὑμῶν 4 πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου
ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν
ποιούμενος, 5 ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ
εὐαγγέλιον ἀπὸ (τῆς *no*) πρώτης ἡμέρας
ἄχρι τοῦ νῦν· 6 πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο,
ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν
ἐπιτελέσει ἄχρι ἡμέρας Χριστοῦ Ἰησοῦ· 7
καθώς ἐστιν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν
ὑπὲρ πάντων ὑμῶν διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ
καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ ἐν
τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου
συγκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς
ὄντας. 8 Μάρτυς γάρ μου (ἐστιν *k*) ὁ θεός,
ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις
Χριστοῦ Ἰησοῦ. 9 καὶ τοῦτο προσεύχομαι,
ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον
περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει
10 εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα,
ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς
ἡμέραν Χριστοῦ 11 πεπληρωμένοι (καρπὸν
N(K)O) δικαιοσύνης (τὸν *N(k)O*) διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ.
12 Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί,
ὅτι τὰ κατ᾽ ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν
τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν, 13 ὥστε τοὺς
δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι
ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς
πᾶσιν 14 καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν
ἐν κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου
περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον
(τοῦ θεοῦ *O*) λαλεῖν. 15 τινὲς μὲν καὶ διὰ
φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι᾽ εὐδοκίαν
τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν. 16 οἱ μὲν ἐξ
ἀγάπης εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ
εὐαγγελίου κεῖμαι· 17 οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας
τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἁγνῶς
οἰόμενοι θλῖψιν (ἐγείρειν *N(k)O*) τοῖς
δεσμοῖς μου. 18 τί γάρ; πλὴν (ὅτι *no*)
παντὶ τρόπῳ εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ
Χριστὸς καταγγέλλεται, καὶ ἐν τούτῳ χαίρω
ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι. 19 οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό
μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν
δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος
Ἰησοῦ Χριστοῦ 20 κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν
καὶ ἐλπίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι
ἀλλ᾽ ἐν πάσῃ παρρησίᾳ ὡς πάντοτε καὶ
νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί
μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. 21
Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν
κέρδος. 22 εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό
μοι καρπὸς ἔργου· καὶ τί αἱρήσομαι οὐ
γνωρίζω. 23 συνέχομαι (δὲ *N(k)O*) ἐκ τῶν
δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι
καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι, πολλῷ (γὰρ *no*)
μᾶλλον κρεῖσσον· 24 τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ
σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι᾽ ὑμᾶς. 25 καὶ τοῦτο
πεποιθὼς οἶδα ὅτι μενῶ καὶ (παραμενῶ
N(k)O) πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν
καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, 26 ἵνα τὸ καύχημα
ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ
διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς. 27
μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ
πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς
εἴτε ἀπὼν (ἀκούω *N(k)O*) τὰ περὶ ὑμῶν

ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ
συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου,
28 καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν
ἀντικειμένων· ἥτις ἐστὶν αὐτοῖς (μέν *k*)
ἔνδειξις ἀπωλείας, (ὑμῶν *N(k)O*) δὲ
σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ· 29 ὅτι ὑμῖν
ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς
αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ
πάσχειν 30 τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον
(εἴδετε *N(k)O*) ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε
ἐν ἐμοί.

2 Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ
τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία
πνεύματος, εἴ (τις *N(k)O*) σπλάγχνα καὶ
οἰκτιρμοί, 2 πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν
ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην
ἔχοντες, σύμψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες, 3
μηδὲν κατ’ ἐριθείαν (μηδὲ *N(k)O*) (κατὰ
no) κενοδοξίαν ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ
ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν·
4 μὴ τὰ ἑαυτῶν (ἕκαστος *NK(o)*)
(σκοποῦντες *N(k)O*) ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων
(ἕκαστοι. *N(k)O*) 5 τοῦτο (γὰρ *k*)
(φρονεῖτε *N(k)O*) ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, 6 ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων οὐχ
ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, 7 ἀλλ’
ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν δούλου λαβών,
ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος,
8 καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος
ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος
μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ· 9
διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν καὶ
ἐχαρίσατο αὐτῷ (τὸ *no*) ὄνομα τὸ ὑπὲρ
πᾶν ὄνομα, 10 ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων
καὶ καταχθονίων, 11 καὶ πᾶσα γλῶσσα
ἐξομολογήσηται ὅτι κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς
εἰς δόξαν θεοῦ πατρός. 12 Ὥστε, ἀγαπητοί
μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς
ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον ἀλλὰ νῦν
πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ
φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν
κατεργάζεσθε· 13 (ὁ *k*) θεὸς γάρ ἐστιν
ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ
ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. 14 πάντα
ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν,
15 ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα
θεοῦ (ἄμωμα *N(k)O*) (ἐν *k*) (μέσον
N(k)O) γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης
ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, 16
λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἐμοὶ
εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν
ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. 17
ἀλλ’ εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ
λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ
συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· 18 τὸ δὲ αὐτὸ καὶ
ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι. 19 Ἐλπίζω
δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως πέμψαι
ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ κἀγὼ εὐψυχῶ γνοὺς τὰ
περὶ ὑμῶν· 20 οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον,
ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει· 21
οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ
(τοῦ *k*) Ἰησοῦ Χριστοῦ· 22 τὴν δὲ δοκιμὴν
αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον
σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον.
23 τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὡς ἂν
(ἀφίδω *N(k)O*) τὰ περὶ ἐμὲ ἐξαυτῆς· 24
πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως
ἐλεύσομαι. 25 Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην
Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν
καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον
καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς

ὑμᾶς· 26 ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς
(ἰδεῖν *O*) καὶ ἀδημονῶν διότι ἠκούσατε
ὅτι ἠσθένησεν. 27 καὶ γὰρ ἠσθένησεν
παραπλήσιον (θανάτῳ· *NK(o)*) ἀλλ’ ὁ
θεὸς ἠλέησεν αὐτόν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον
ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπην
σχῶ. 28 σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτόν,
ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῆτε, κἀγὼ
κἀγὼ ἀλυπότερος ὦ. 29 προσδέχεσθε οὖν
αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς καὶ τοὺς
τοιούτους ἐντίμους ἔχετε· 30 ὅτι διὰ τὸ
ἔργον (τοῦ *k*) (Χριστοῦ *NK(O)*) μέχρι
θανάτου ἤγγισεν παραβολευσάμενος τῇ
ψυχῇ, ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα
τῆς πρός με λειτουργίας.

3 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν
κυρίῳ. τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν
οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. 2 Βλέπετε
τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας,
βλέπετε τὴν κατατομήν· 3 ἡμεῖς γάρ ἐσμεν
ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι (θεοῦ *N(k)O*)
λατρεύοντες καὶ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες, 4
καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί.
εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί,
ἐγὼ μᾶλλον· 5 περιτομῇ ὀκταήμερος, ἐκ
γένους Ἰσραήλ, φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος
ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος, 6 κατὰ
(ζῆλος *N(k)O*) διώκων τὴν ἐκκλησίαν,
κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος
ἄμεμπτος. 7 ἀλλ’ ἅτινα ἦν μοι κέρδη,
ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν·
8 ἀλλὰ (μενοῦνγε *NK(o)*) καὶ ἡγοῦμαι
πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς
γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου
δι’ ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην καὶ ἡγοῦμαι
σκύβαλα (εἶναι, *k*) ἵνα Χριστὸν κερδήσω,
9 καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων ἐμὴν
δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου ἀλλὰ τὴν διὰ
πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην
ἐπὶ τῇ πίστει, 10 τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ
τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ
τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ
συμμορφιζόμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, 11
εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν
(τὴν *N(k)O*) (ἐκ *no*) νεκρῶν. 12 οὐχ ὅτι
ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη (τετελείωμαι, *NK(O)*)
διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω ἐφ’ ᾧ καὶ
κατελήμφθην ὑπὸ (τοῦ *k*) Χριστοῦ Ἰησοῦ.
13 Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν (οὐ *NK(o)*)
λογίζομαι κατειληφέναι· ἓν δέ, τὰ μὲν
ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν
ἐπεκτεινόμενος, 14 κατὰ σκοπὸν διώκω (εἰς
N(k)O) τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ
θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 15 ὅσοι οὖν τέλειοι,
τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε,
καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει· 16 πλὴν
εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν (κανόνι,
τὸ αὐτὸ φρονεῖν. *K*) 17 Συμμιμηταί μου
γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω
περιπατοῦντας καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς.
18 πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν οὓς πολλάκις
ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω,
τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ,
19 ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ
κοιλία καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν,
οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. 20 ἡμῶν γὰρ
τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει ἐξ οὗ
καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα κύριον Ἰησοῦν
Χριστόν, 21 ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα
τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν (εἰς τὸ γενέσθαι
αὐτὸ *K*) σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης

αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι
αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι (αὐτῷ *N(k)O*) τὰ
πάντα.

4 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ
ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου,
οὕτως στήκετε ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί.
2 Εὐοδίαν παρακαλῶ καὶ Συντύχην
παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ·
3 (ναὶ *N(K)O*) ἐρωτῶ καὶ σέ, γνήσιε
σύζυγε, συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν
τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ
Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου
ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς. 4 Χαίρετε
ἐν κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. 5 τὸ
ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις.
ὁ κύριος ἐγγύς. 6 μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ’
ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ
εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω
πρὸς τὸν θεόν· 7 καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ
ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσει τὰς
καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ. 8 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα
ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα
ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις
ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· 9
ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε
καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε, καὶ
ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ’ ὑμῶν. 10
Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη
ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν·
ἐφ’ ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ. 11
οὐχ ὅτι καθ’ ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ
ἔμαθον ἐν οἷς εἰμι αὐτάρκης εἶναι. 12
οἶδα (καὶ *N(k)O*) ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ
περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι
καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν καὶ περισσεύειν
καὶ ὑστερεῖσθαι· 13 πάντα ἰσχύω ἐν
τῷ ἐνδυναμοῦντί με (Χριστῷ. *K*) 14
πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές
μου τῇ θλίψει. 15 οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς,
Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου,
ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι
ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως
καὶ λήμψεως εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι· 16 ὅτι καὶ ἐν
Θεσσαλονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὴν χρείαν
μοι ἐπέμψατε. 17 οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα,
ἀλλ’ ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα
εἰς λόγον ὑμῶν· 18 ἀπέχω δὲ πάντα καὶ
περισσεύω, πεπλήρωμαι δεξάμενος παρὰ
Ἐπαφροδίτου τὰ παρ’ ὑμῶν, ὀσμὴν εὐωδίας,
θυσίαν δεκτὴν εὐάρεστον τῷ θεῷ. 19
ὁ δὲ θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν
ὑμῶν κατὰ (τὸ πλοῦτος *N(k)O*) αὐτοῦ
ἐν δόξῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 20 τῷ δὲ θεῷ
καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων, ἀμήν. (aiōn g165) 21 Ἀσπάσασθε
πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπάζονται
ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. 22 ἀσπάζονται
ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς
Καίσαρος οἰκίας. 23 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου
(ἡμῶν *k*) Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ (τοῦ *no*)
(πνεύματος *N(K)O*) ὑμῶν. (ἀμήν. *KO*)
(πρός Φιλιππησίους ἐγράφη ἀπό Ῥώμης δι’
Ἐπαφροδίτου. *K*)

Προς Κολοσσαεις

1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ
θελήματος θεοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς
2 τοῖς ἐν Κολοσσαῖς ἁγίοις καὶ πιστοῖς
ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ
εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν (καὶ κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ. *K*) 3 Εὐχαριστοῦμεν τῷ
θεῷ (καὶ *ko*) πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντοτε (περὶ *NK(o)*)
ὑμῶν προσευχόμενοι, 4 ἀκούσαντες τὴν
πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ τὴν
ἀγάπην (ἣν *N(k)O*) (ἔχετε *no*) εἰς
πάντας τοὺς ἁγίους, 5 διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν
ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἣν
προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας
τοῦ εὐαγγελίου 6 τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς,
καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ (καὶ *k*)
ἐστὶν καρποφορούμενον (καὶ αὐξανόμενον
NO) καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ’ ἧς ἡμέρας
ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ
ἐν ἀληθείᾳ, 7 καθὼς (καὶ *k*) ἐμάθετε
ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου
ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ (ὑμῶν *NK(O)*)
διάκονος τοῦ Χριστοῦ, 8 ὁ καὶ δηλώσας
ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι. 9 Διὰ
τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ’ ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν,
οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι
καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν
ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν
πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ 10
περιπατῆσαι (ὑμᾶς *k*) ἀξίως τοῦ κυρίου
εἰς πᾶσαν ἀρεσκείαν ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ
καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι (εἰς
k) (τῇ ἐπιγνώσει *N(k)O*) τοῦ θεοῦ,
11 ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ
τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν
ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς. 12
εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι
(ὑμᾶς *N(K)O*) εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου
τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, 13 ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς
ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης
αὐτοῦ, 14 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν
(διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, *K*) τὴν ἄφεσιν
τῶν ἁμαρτιῶν· 15 ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ
τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως·
16 ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα (τὰ *k*)
ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ (τὰ *ko*) ἐπὶ τῆς
γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι
εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι· τὰ
πάντα δι’ αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται, 17
καὶ αὐτός ἐστιν πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα
ἐν αὐτῷ συνέστηκεν, 18 καὶ αὐτός ἐστιν
ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας·
ὅς ἐστιν (ἡ *o*) ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ
τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς
πρωτεύων· 19 ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν
πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι 20 καὶ δι’
αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν,
εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ
αὐτοῦ, δι’ αὐτοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε
τὰ (ἐν *NK(o)*) τοῖς οὐρανοῖς· 21 καὶ ὑμᾶς
ποτε ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς
τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς,
νυνὶ δὲ (ἀποκατήλλαξεν *NK(O)*) 22 ἐν τῷ
σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου
παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ
ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ. 23 Εἴ γε
ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ
ἑδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς
ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ

κηρυχθέντος ἐν πάσῃ (τῇ *k*) κτίσει τῇ
ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος
διάκονος. 24 Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν
(μου *k*) ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ
ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ
σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅ ἐστιν
ἡ ἐκκλησία· 25 ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος
κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν
μοι εἰς ὑμᾶς πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, 26 τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον
ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν,
(νῦν *N(k)O*) δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις
αὐτοῦ· (aiōn g165) 27 οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς
γνωρίσαι, (τί τὸ *N(k)O*) πλοῦτος τῆς δόξης
τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, (ὅ
N(k)O) ἐστιν Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς
τῆς δόξης· 28 ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν
νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ
διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ
σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον
τέλειον ἐν Χριστῷ (Ἰησοῦ, *K*) 29 εἰς
ὃ καὶ κοπιῶ ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν
ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ
ἐν δυνάμει.

2 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον
ἀγῶνα ἔχω (ὑπὲρ *N(k)O*) ὑμῶν
καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ ὅσοι οὐχ
ἑόρακαν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί,
2 ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν
(συμβιβασθέντες *N(k)O*) ἐν ἀγάπῃ καὶ
εἰς (πᾶν *N(k)O*) (τὸ *o*) (πλοῦτος
N(k)O) τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως εἰς
ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ θεοῦ (καὶ *K*)
(πατρὸς *KO*) (καὶ *K*) (τοῦ *KO*) Χριστοῦ,
3 ἐν ᾧ εἰσιν πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας
καὶ (τῆς *k*) γνώσεως ἀπόκρυφοι· 4 τοῦτο
(δὲ *ko*) λέγω, ἵνα (μηδεὶς *N(k)O*) ὑμᾶς
παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ· 5 εἰ γὰρ καὶ
τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν
εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν
καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως
ὑμῶν. 6 Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν
Ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε
7 ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν
αὐτῷ καὶ βεβαιούμενοι (ἐν *ko*) τῇ πίστει
καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες (ἐν αὐτῇ
ko) ἐν εὐχαριστίᾳ. 8 Βλέπετε μή τις ὑμᾶς
ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας
καὶ κενῆς ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν
ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου
καὶ οὐ κατὰ Χριστόν· 9 ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ
πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς,
10 καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι,
ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ
ἐξουσίας· 11 ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ
ἀχειροποιήτῳ ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος
(τῶν ἁμαρτιῶν *K*) τῆς σαρκός, ἐν τῇ
περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, 12 συνταφέντες
αὐτῷ ἐν τῷ (βαπτισμῷ *N(k)O*) ἐν ᾧ καὶ
συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας
τοῦ θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ (τῶν
k) νεκρῶν. 13 Καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας
ἐν τοῖς παραπτώμασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ
τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησεν (ὑμᾶς
NO) σὺν αὐτῷ χαρισάμενος ἡμῖν πάντα
τὰ παραπτώματα· 14 ἐξαλείψας τὸ καθ'
ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν
ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ
μέσου προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ· 15
ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας
ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας
αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. 16 Μὴ οὖν τις ὑμᾶς

κρινέτω ἐν βρώσει (καὶ *N(k)O*) ἐν
πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νεομηνίας ἢ
σαββάτων, **17** ἅ ἐστιν σκιὰ τῶν μελλόντων,
τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. **18** μηδεὶς ὑμᾶς
καταβραβευέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ
καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ (μὴ *K*)
ἑόρακεν ἐμβατεύων εἰκῇ φυσιούμενος
ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, **19**
καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν ἐξ οὗ πᾶν
τὸ σῶμα διὰ τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων
ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον
αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ θεοῦ. **20** Εἰ (οὖν
K) ἀπεθάνετε σὺν (τῷ *k*) Χριστῷ ἀπὸ
τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν
κόσμῳ δογματίζεσθε; **21** μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ
μηδὲ θίγῃς· **22** ἅ ἐστιν πάντα εἰς φθορὰν
τῇ ἀποχρήσει κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ
διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων· **23** ἅτινά ἐστιν
λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκίᾳ
καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος,
οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς
σαρκός.

3 Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ
ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν
δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος· **2** τὰ ἄνω
φρονεῖτε μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. **3** ἀπεθάνετε
γὰρ καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ
Χριστῷ ἐν τῷ θεῷ· **4** ὅταν ὁ Χριστὸς
φανερωθῇ, ἡ ζωὴ (ὑμῶν, *N(K)O*) τότε
καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε
ἐν δόξῃ. **5** Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη
(ὑμῶν *K*) τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν,
ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν καὶ
τὴν πλεονεξίαν ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρία,
6 δι᾽ ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς
υἱοὺς τῆς ἀπειθείας· **7** ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς
περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν (τούτοις.
N(k)O) **8** Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ
πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν,
αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. **9**
Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους ἀπεκδυσάμενοι
τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν
αὐτοῦ **10** καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον, τὸν
ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ᾽ εἰκόνα
τοῦ κτίσαντος αὐτόν· **11** ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην
καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία,
βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος,
ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν Χριστός. **12**
Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ ἅγιοι
καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγχνα (οἰκτιρμοῦ,
N(k)O) χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην,
πραΰτητα, μακροθυμίαν· **13** ἀνεχόμενοι
ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς ἐάν
τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν· καθὼς καὶ ὁ
(κύριος *N(K)O*) ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτως
καὶ ὑμεῖς· **14** ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν
ἀγάπην, (ὅ *N(k)O*) ἐστιν σύνδεσμος τῆς
τελειότητος. **15** καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ (Χριστοῦ
N(K)O) βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι·
καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε. **16** Ὁ λόγος τοῦ
Χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν
πάσῃ σοφίᾳ, διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες
ἑαυτοὺς ψαλμοῖς, (καὶ *k*) ὕμνοις, (καὶ
k) ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν (τῇ *no*)
χάριτι ᾄδοντες ἐν (ταῖς καρδίαις *N(k)O*)
ὑμῶν τῷ (θεῷ· *N(K)O*) **17** καὶ πᾶν (ὅ τι
NK(o)) (ἐὰν *N(k)O*) ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ
ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου Ἰησοῦ
εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ (καὶ *k*) πατρὶ
δι᾽ αὐτοῦ. **18** Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε
τοῖς (ἰδίοις *K*) ἀνδράσιν ὡς ἀνῆκεν ἐν

κυρίῳ. 19 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας
καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. 20 Τὰ
τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα·
τοῦτο γὰρ εὐάρεστόν ἐστιν (ἐν *N(k)O*)
κυρίῳ. 21 Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα
ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. 22 Οἱ δοῦλοι,
ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα
κυρίοις, μὴ ἐν (ὀφθαλμοδουλίᾳ *N(k)O*) ὡς
ἀνθρωπάρεσκοι ἀλλ’ ἐν ἁπλότητι καρδίας
φοβούμενοι τὸν (κύριον. *N(K)O*) 23 (καὶ
k) (πᾶν *K*) ὃ (τι *K*) ἐὰν ποιῆτε, ἐκ
ψυχῆς ἐργάζεσθε ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ
ἀνθρώποις· 24 εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου
(ἀπολήμψεσθε *NK(o)*) τὴν ἀνταπόδοσιν
τῆς κληρονομίας· τῷ (γὰρ *k*) κυρίῳ
Χριστῷ δουλεύετε. 25 ὁ (γὰρ *N(k)O*)
ἀδικῶν κομίσεται ὃ ἠδίκησεν καὶ οὐκ ἔστιν
προσωποληମψία.

4 Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα
τοῖς δούλοις παρέχεσθε εἰδότες ὅτι καὶ
ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν (οὐρανῷ. *N(k)O*) 2
Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε γρηγοροῦντες
ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ· 3 προσευχόμενοι
ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν
θύραν τοῦ λόγου λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ
Χριστοῦ, δι’ ὃ καὶ δέδεμαι, 4 ἵνα φανερώσω
αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλῆσαι. 5 Ἐν σοφίᾳ
περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω τὸν καιρὸν
ἐξαγοραζόμενοι. 6 ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε
ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς
δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. 7 Τὰ
κατ’ ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τύχικος ὁ
ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ
σύνδουλος ἐν κυρίῳ, 8 ὃν ἔπεμψα πρὸς
ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα (γνῶτε *N(K)(O)*)
τὰ περὶ (ἡμῶν *N(K)O*) καὶ παρακαλέσῃ τὰς
καρδίας ὑμῶν, 9 σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ
ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα
ὑμῖν γνωρίσουσιν τὰ ὧδε. 10 Ἀσπάζεται
ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου
καὶ Μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρναβᾶ, περὶ οὗ
ἐλάβετε ἐντολάς· ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς,
δέξασθε αὐτόν· 11 καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος
Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς, οὗτοι μόνοι
συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, οἵτινες
ἐγενήθησάν μοι παρηγορία. 12 Ἀσπάζεται
ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος Χριστοῦ
(Ἰησοῦ, *NO*) πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ
ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα (σταθῆτε
N(k)O) τέλειοι καὶ (πεπληροφορημένοι
N(k)O) ἐν παντὶ θελήματι τοῦ θεοῦ. 13
μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει πολὺν (πόνον
N(K)O) ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ
καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. 14 Ἀσπάζεται
ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ
Δημᾶς. 15 Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ
ἀδελφοὺς καὶ (Νύμφαν *N(K)O*) καὶ τὴν
κατ’ οἶκον (αὐτῆς *N(K)(o)*) ἐκκλησίαν. 16
καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ’ ὑμῖν ἡ ἐπιστολή,
ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ
ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ
ὑμεῖς ἀναγνῶτε. 17 καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ·
βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν
κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς. 18 Ὁ ἀσπασμὸς
τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνημονεύετέ μου τῶν
δεσμῶν. ἡ χάρις μεθ’ ὑμῶν (ἀμήν. *KO*)
(πρός Κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπό Ῥώμης διά
τυχικοῦ καί Ὀνησίμου. *K*)

Προς Θεσσαλονικεις Α΄

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ
ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πατρὶ
καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ
εἰρήνη (ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ. *K*) **2** Εὐχαριστοῦμεν τῷ
θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν μνείαν
(ὑμῶν *k*) ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν
ἡμῶν, **3** ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν
τοῦ ἔργου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς
ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν
τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν· **4** εἰδότες,
ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ (τοῦ *no*) θεοῦ,
τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν· **5** ὅτι τὸ εὐαγγέλιον
ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον
ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ
καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ καθὼς οἴδατε
οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι᾽ ὑμᾶς· **6** καὶ
ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ
κυρίου δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει
πολλῇ μετὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου, **7** ὥστε
γενέσθαι ὑμᾶς (τύπον *N(K)O*) πᾶσιν τοῖς
πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ (ἐν *no*)
τῇ Ἀχαΐᾳ. **8** ἀφ᾽ ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος
τοῦ κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ
καὶ (ἐν τῇ *no*) Ἀχαΐᾳ, ἀλλ᾽ (καὶ *k*)
ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν
θεὸν ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρείαν ἔχειν
ἡμᾶς λαλεῖν τι. **9** αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν
ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον (ἔσχομεν
N(k)O) πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε
πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων δουλεύειν
θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ **10** καὶ ἀναμένειν
τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν
ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς
(ἐκ *N(k)O*) τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

2 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον
ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς ὅτι οὐ κενὴ
γέγονεν· **2** ἀλλὰ (καὶ *k*) προπαθόντες καὶ
ὑβρισθέντες, καθὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις,
ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι
πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολλῷ
ἀγῶνι. **3** ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ
πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας (οὐδὲ *N(k)O*)
ἐν δόλῳ· **4** ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ
τοῦ θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτως
λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες
ἀλλὰ (τῷ *k*) θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς
καρδίας ἡμῶν. **5** οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ
κολακείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε
ἐν προφάσει πλεονεξίας, θεὸς μάρτυς, **6**
οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν οὔτε
ἀφ᾽ ὑμῶν οὔτε ἀπ᾽ ἄλλων, δυνάμενοι ἐν
βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι· **7** ἀλλ᾽
ἐγενήθημεν (νήπιοι *N(K)O*) ἐν μέσῳ
ὑμῶν, ὡς (ἐὰν *N(k)O*) τροφὸς θάλπῃ
τὰ ἑαυτῆς τέκνα, **8** οὕτως (ὁμειρόμενοι
N(k)O) ὑμῶν εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι
ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ
ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ
ἡμῖν (ἐγενήθητε. *N(k)O*) **9** Μνημονεύετε
γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν
μόχθον· νυκτὸς (γὰρ *k*) καὶ ἡμέρας
ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα
ὑμῶν ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον
τοῦ θεοῦ. **10** ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ θεός,
ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως
ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν, **11**
καθάπερ οἴδατε, ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς

πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ παρακαλοῦντες ὑμᾶς
καὶ παραμυθούμενοι καὶ (μαρτυρόμενοι
N(k)O) 12 εἰς τὸ (περιπατεῖν *N(k)O*)
ὑμᾶς ἀξίως τοῦ θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς
εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν. 13 (Καὶ
no) διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν
τῷ θεῷ ἀδιαλείπτως ὅτι παραλαβόντες
λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν τοῦ θεοῦ ἐδέξασθε
οὐ λόγον ἀνθρώπων ἀλλὰ καθώς ἐστιν
ἀληθῶς λόγον θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν
ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. 14 ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ
ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ
θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι (τὰ *N(K)O*) (αὐτὰ
N(k)O) ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν
ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ
ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, 15 τῶν καὶ τὸν
κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς
(ἰδίους *K*) προφήτας καὶ (ἡμᾶς *NK(O)*)
ἐκδιωξάντων καὶ θεῷ μὴ ἀρεσκόντων καὶ
πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων, 16 κωλυόντων
ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσιν λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν,
εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας
πάντοτε· ἔφθασεν δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ (τοῦ
θεοῦ *O*) εἰς τέλος. 17 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί,
ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν
ὥρας προσώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως
ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν
ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ. 18 (διότι *N(k)O*)
ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν
Παῦλος καὶ ἅπαξ καὶ δίς, καὶ ἐνέκοψεν
ἡμᾶς ὁ σατανᾶς. 19 τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ
χαρὰ ἢ στέφανος καυχήσεως; ἢ οὐχὶ καὶ
ὑμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
(Χριστοῦ *K*) ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; 20
ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά.

3 Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν
καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι 2 καὶ
ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν
καὶ (διάκονον *KO*) (καὶ *K*) συνεργὸν
(ἡμῶν *K*) τοῦ θεοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ
παρακαλέσαι (ὑμᾶς *k*) (ὑπὲρ *N(k)O*)
τῆς πίστεως ὑμῶν, 3 (τὸ *N(k)O*) μηδένα
σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσιν ταύταις· αὐτοὶ
γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα· 4 καὶ
γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέγομεν
ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι καθὼς καὶ
ἐγένετο καὶ οἴδατε· 5 διὰ τοῦτο κἀγὼ κἀγὼ
μηκέτι στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν
πίστιν ὑμῶν, μή πως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ
πειράζων καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος
ἡμῶν. 6 ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς
ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν
τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν καὶ
ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε
ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καθάπερ καὶ
ἡμεῖς ὑμᾶς, 7 διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν,
ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ ἀνάγκῃ
καὶ θλίψει ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως·
8 ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς (στήκετε
N(k)O) ἐν κυρίῳ. 9 τίνα γὰρ εὐχαριστίαν
δυνάμεθα τῷ θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν
ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι' ὑμᾶς
ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, 10 νυκτὸς καὶ
ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ ὑπερεκπερισσοῦ
ὑπερεκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν
τὸ πρόσωπον καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα
τῆς πίστεως ὑμῶν; 11 Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ
πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς
(Χριστός *K*) κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν
πρὸς ὑμᾶς· 12 ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος πλεονάσαι

καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ
εἰς πάντας καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς 13 εἰς
τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν
ἁγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς
ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ (Χριστοῦ *K*) μετὰ πάντων τῶν
ἁγίων αὐτοῦ (ἀμήν. *N*)

4 Λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς
καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ (ἵνα
NO) καθὼς παρελάβετε παρ᾽ ἡμῶν τὸ
πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν
θεῷ (καθὼς καὶ περιπατεῖτε, *NO*) ἵνα
περισσεύητε μᾶλλον· 2 οἴδατε γὰρ τίνας
παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ. 3 τοῦτο γάρ ἐστιν θέλημα τοῦ θεοῦ,
ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς
πορνείας· 4 εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ
σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, 5 μὴ
ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ
μὴ εἰδότα τὸν θεόν· 6 τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ
πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ· διότι ἔκδικος (ὁ *k*) κύριος περὶ
πάντων τούτων καθὼς καὶ προείπαμεν ὑμῖν
καὶ διεμαρτυράμεθα. 7 οὐ γὰρ ἐκάλεσεν
ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ ἀλλ᾽ ἐν ἁγιασμῷ.
8 τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ
ἀλλὰ τὸν θεὸν τὸν καὶ (διδόντα *N(k)O*) τὸ
πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς (ὑμᾶς. *N(K)O*)
9 Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε
γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί
ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· 10 καὶ γὰρ
ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς
τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. Παρακαλοῦμεν
δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον 11
καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσσειν
τὰ ἴδια καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν
ὑμῶν καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν· 12 ἵνα
περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω
καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε. 13 Οὐ (θέλομεν
N(K)O) δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ
τῶν (κοιμωμένων, *N(k)O*) ἵνα μὴ λυπῆσθε
καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες
ἐλπίδα. 14 εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς
ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη, οὕτως καὶ ὁ θεὸς
τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει
σὺν αὐτῷ. 15 Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν
ἐν λόγῳ κυρίου ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ
περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ
κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας·
16 ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν
φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ
καταβήσεται ἀπ᾽ οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν
Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον, 17 ἔπειτα
ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα
σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις
εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα· καὶ
οὕτως πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα. 18
Ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις
τούτοις.

5 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν,
ἀδελφοί, οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι·
2 αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι (ἡ *k*) ἡμέρα
κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται·
3 ὅταν (γὰρ *k*) λέγωσιν· εἰρήνη καὶ
ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται
ὄλεθρος ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ
ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. 4 ὑμεῖς δέ,
ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα
ὑμᾶς ὡς (κλέπτης *NK(O)*) καταλάβῃ· 5
πάντες (γὰρ *no*) ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε
καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ
σκότους. 6 Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς

(καὶ *k*) οἱ λοιποὶ ἀλλὰ γρηγορῶμεν
καὶ νήφωμεν. **7** οἱ γὰρ καθεύδοντες
νυκτὸς καθεύδουσιν καὶ οἱ μεθυσκόμενοι
νυκτὸς μεθύουσιν· **8** ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες
νήφωμεν ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως
καὶ ἀγάπης καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα
σωτηρίας· **9** ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς
εἰς ὀργὴν ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας
διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ **10**
τοῦ ἀποθανόντος (ὑπὲρ *NK(o)*) ἡμῶν,
ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν ἅμα
σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. **11** Διὸ παρακαλεῖτε
ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα
καθὼς καὶ ποιεῖτε. **12** Ἐρωτῶμεν δὲ
ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν
ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ
καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς **13** καὶ ἡγεῖσθαι
αὐτοὺς ὑπερεκπερισσοῦ ὑπερεκπερισσοῦ
ὑπερεκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον
αὐτῶν. εἰρηνεύετε ἐν (ἑαυτοῖς. *NK(O)*)
14 Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί,
νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε
τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν,
μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. **15** ὁρᾶτε
μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινι ἀποδῷ,
ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς
ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. **16** πάντοτε
χαίρετε· **17** ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε· **18** ἐν
παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα θεοῦ
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. **19** τὸ πνεῦμα μὴ
σβέννυτε· **20** προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε·
21 πάντα (δὲ *no*) δοκιμάζετε· τὸ καλὸν
κατέχετε· **22** ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ
ἀπέχεσθε. **23** αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης
ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς, καὶ ὁλόκληρον
ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα
ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη. **24** πιστὸς ὁ
καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει. **25** Ἀδελφοί,
προσεύχεσθε (καὶ *no*) περὶ ἡμῶν. **26**
Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν
φιλήματι ἁγίῳ. **27** (ἐνορκίζω *N(k)O*) ὑμᾶς
τὸν κύριον ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν
πᾶσιν τοῖς (ἁγίοις *K*) ἀδελφοῖς. **28** Ἡ
χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ'
ὑμῶν. (ἀμήν. *KO*) (πρός Θεσσαλονικείς
πρώτη ἐγράφη ἀπό Ἀθηνῶν. *K*)

Προς Θεσσαλονικεις Β΄

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος
τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ
πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· 2
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς
ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 3
Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντοτε
περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι
ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει
ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς
ἀλλήλους· 4 ὥστε αὐτοὺς ἡμᾶς ἐν ὑμῖν
(ἐγκαυχᾶσθαι *N(k)O*) ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ
πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ
ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε, 5 ἔνδειγμα
τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ εἰς τὸ
καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ
θεοῦ ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε· 6 εἴπερ εἴπερ
δίκαιον παρὰ θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς
θλίβουσιν ὑμᾶς θλῖψιν 7 καὶ ὑμῖν τοῖς
θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ’ ἡμῶν ἐν τῇ
ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἀπ’ οὐρανοῦ
μετ’ ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ 8 ἐν (πυρὶ
φλογός, *NK(o)*) διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς
μὴ εἰδόσιν θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσιν
τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
(Χριστοῦ· *K*) 9 οἵτινες δίκην τίσουσιν,
ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου
καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, **(aiōnios
g166)** 10 ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς
ἁγίοις αὐτοῦ καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσιν
τοῖς (πιστεύσασιν, *N(k)O*) ὅτι ἐπιστεύθη
τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ’ ὑμᾶς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ. 11 εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε
περὶ ὑμῶν ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ
θεὸς ἡμῶν καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν
ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει,
12 ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ (Χριστοῦ *K*) ἐν ὑμῖν καὶ
ὑμεῖς ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ
ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς
παρουσίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ’ αὐτὸν
2 εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ
τοῦ νοὸς (μηδὲ *N(k)O*) θροεῖσθαι, μήτε
διὰ πνεύματος μήτε διὰ λόγου μήτε δι’
ἐπιστολῆς ὡς δι’ ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ
ἡμέρα τοῦ (κυρίου. *N(K)O*) 3 μή τις ὑμᾶς
ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι ἐὰν μὴ
ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ
ὁ ἄνθρωπος τῆς (ἀνομίας, *N(K)O*) ὁ
υἱὸς τῆς ἀπωλείας, 4 ὁ ἀντικείμενος καὶ
ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ
σέβασμα ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ
(ὡς θεὸν *K*) καθίσαι ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν
ὅτι ἐστὶν θεός. 5 Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι
ὢν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; 6 καὶ νῦν
τὸ κατέχον οἴδατε εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι
αὐτὸν ἐν τῷ (ἑαυτοῦ *NK(o)*) καιρῷ.
7 τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς
ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ
μέσου γένηται· 8 καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται
ὁ ἄνομος ὃν ὁ κύριος (Ἰησοῦς *NO*)
(ἀνελεῖ *N(k)O*) τῷ πνεύματι τοῦ στόματος
αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς
παρουσίας αὐτοῦ· 9 οὗ ἐστιν ἡ παρουσία
κατ’ ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει
καὶ σημείοις καὶ τέρασιν ψεύδους 10
καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ (τῆς *k*) ἀδικίας

(ἐν *k*) τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ’ ὧν τὴν
ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς
τὸ σωθῆναι αὐτούς· **11** καὶ διὰ τοῦτο
(πέμπει *N(k)O*) αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν
πλάνης εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ
ψεύδει, **12** ἵνα κριθῶσιν (πάντες *NK(o)*)
οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ ἀλλ’
εὐδοκήσαντες (ἐν *k*) τῇ ἀδικίᾳ. **13**
Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ
πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι
ὑπὸ κυρίου, ὅτι (εἵλατο *N(k)O*) ὑμᾶς ὁ
θεὸς (ἀπαρχὴν *N(k)O*) εἰς σωτηρίαν ἐν
ἁγιασμῷ πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας,
14 εἰς ὃ (καὶ *n*) ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ
εὐαγγελίου ἡμῶν εἰς περιποίησιν δόξης
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. **15** Ἄρα
οὖν, ἀδελφοί, στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς
παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου
εἴτε δι’ ἐπιστολῆς ἡμῶν. **16** αὐτὸς δὲ ὁ κύριος
ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ θεὸς (ὁ *N(K)O*)
πατὴρ ἡμῶν, ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δοὺς
παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν
χάριτι, **(aiōnios g166)** **17** παρακαλέσαι ὑμῶν
τὰς καρδίας καὶ στηρίξαι (ὑμᾶς *k*) ἐν
παντὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀγαθῷ.

3 Τὸ λοιπόν, προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ
ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου τρέχῃ καὶ
δοξάζηται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς **2** καὶ ἵνα
ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν
ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. **3**
πιστὸς δέ ἐστιν ὁ κύριος, ὃς στηρίξει
ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. **4**
πεποίθαμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ’ ὑμᾶς ὅτι
ἃ παραγγέλλομεν (ὑμῖν *k*) καὶ ποιεῖτε
καὶ ποιήσετε. **5** ὁ δὲ κύριος κατευθύναι
ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ
θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.
6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν
ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ
ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν
παράδοσιν ἣν (παρελάβοσαν *N(K)(O)*)
παρ’ ἡμῶν. **7** αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ
μιμεῖσθαι ἡμᾶς· ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν
ὑμῖν, **8** οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν
παρά τινος, ἀλλ’ ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ
(νυκτὸς *N(k)O*) καὶ (ἡμέρας *N(k)O*)
ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα
ὑμῶν· **9** οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν,
ἀλλ’ ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς
τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. **10** καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν
πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι
εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι μηδὲ ἐσθιέτω.
11 Ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν
ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους ἀλλὰ
περιεργαζομένους. **12** Τοῖς δὲ τοιούτοις
παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν (ἐν
N(k)O) (τοῦ *k*) (κυρίῳ *N(k)O*) (ἡμῶν
K) Ἰησοῦ (Χριστῷ *N(k)O*) ἵνα μετὰ
ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον
ἐσθίωσιν. **13** ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ
ἐγκακήσητε καλοποιοῦντες. **14** Εἰ δέ τις
οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς
ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε (καὶ *k*)
μὴ (συναναμίγνυσθαι *N(k)O*) αὐτῷ ἵνα
ἐντραπῇ· **15** καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε,
ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. **16** Αὐτὸς δὲ
ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δῴη ὑμῖν τὴν εἰρήνην
διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ. ὁ κύριος μετὰ
πάντων ὑμῶν. **17** Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ
Παύλου, ὅ ἐστιν σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ·
οὕτως γράφω. **18** Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν

Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν (ἀμήν. *ΚΟ*) (πρός Θεσσαλονικείς δευτέρα ἐγράφη ἀπό Ἀθηνῶν *Κ*)

Προς Τιμοθεον Α´

1 Παῦλος ἀπόστολος (κυριόυ *O*) Χριστοῦ Ἰησοῦ κατ᾽ ἐπιταγὴν θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ (κυριόυ *K*) Χριστοῦ Ἰησοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν **2** Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς (ἡμῶν *K*) καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. **3** Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν ἵνα παραγγείλῃς τισὶν μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν **4** μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες (ἐκζητήσεις *N(k)O*) παρέχουσιν μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν θεοῦ τὴν ἐν πίστει. **5** τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου, **6** ὧν τινες ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν **7** θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσιν μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. **8** Οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, **9** εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσιν καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρολῴαις καὶ μητρολῴαις, ἀνδροφόνοις, **10** πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται **11** κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. **12** (Καὶ *k*) χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ὅτι πιστόν με ἡγήσατο θέμενος εἰς διακονίαν, **13** (τὸ *N(k)O*) πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλ᾽ ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ· **14** ὑπερεπλεόνασεν δὲ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **15** Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ· **16** ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται Χριστὸς Ἰησοῦς τὴν (ἅπασαν *N(K)O*) μακροθυμίαν πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ᾽ αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. **(aiōnios g166)** **17** Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ ἀοράτῳ μόνῳ (σοφῷ *K*) θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. **(aiōn g165)** **18** Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα (στρατεύῃ *NK(o)*) ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν **19** ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἥν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν, **20** ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος οὓς παρέδωκα τῷ σατανᾷ ἵνα παιδευθῶσιν μὴ βλασφημεῖν.

2 Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, **2** ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. **3** τοῦτο (γὰρ *k*) καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, **4** ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. **5** Εἷς γὰρ θεός, εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων,

ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς 6 ὁ δοὺς ἑαυτὸν
ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον
καιροῖς ἰδίοις, 7 εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ
καὶ ἀπόστολος, ἀλήθειαν λέγω (ἐν Χριστῷ,
K) οὐ ψεύδομαι, διδάσκαλος ἐθνῶν
ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. 8 Βούλομαι οὖν
προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ
ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ
(διαλογισμοῦ· *NK(O)*) 9 ὡσαύτως καὶ (τὰς
k) γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ μετὰ
αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς,
μὴ ἐν πλέγμασιν (καὶ χρυσίῳ *N(k)O*)
ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, 10
ἀλλ’ ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις
θεοσέβειαν, δι’ ἔργων ἀγαθῶν. 11 γυνὴ
ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ·
12 διδάσκειν δὲ γυναικὶ οὐκ ἐπιτρέπω
οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρὸς ἀλλ’ εἶναι ἐν
ἡσυχίᾳ. 13 Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη,
εἶτα Εὔα. 14 καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη,
ἡ δὲ γυνὴ (ἐξαπατηθεῖσα *N(k)O*) ἐν
παραβάσει γέγονεν· 15 σωθήσεται δὲ διὰ
τῆς τεκνογονίας ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει
καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

3 Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται,
καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. 2 δεῖ οὖν
τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίλημπτον εἶναι, μιᾶς
γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλιον, σώφρονα,
κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν, 3 μὴ
πάροινον, μὴ πλήκτην (μὴ αἰσχροκερδῆ,
K) ἀλλ’ ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, 4
τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα
ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος.
5 Εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ
οἶδεν, πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται; 6
μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα
ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. 7 δεῖ δὲ (αὐτὸν *k*)
καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν,
ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ
διαβόλου. 8 Διακόνους ὡσαύτως σεμνούς,
μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας,
μὴ αἰσχροκερδεῖς, 9 ἔχοντας τὸ μυστήριον
τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. 10
καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον,
εἶτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες. 11
Γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους,
(νηφαλίους, *N(k)O*) πιστὰς ἐν πᾶσιν. 12
διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες,
τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων
οἴκων. 13 οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες
βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται καὶ
πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ. 14 Ταῦτά σοι γράφω ἐλπίζων ἐλθεῖν
πρὸς σὲ (ἐν *no*) (τάχει· *N(k)O*) 15 ἐὰν
δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ
θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία
θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς
ἀληθείας. 16 Καὶ ὁμολογουμένως μέγα
ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον, (ὃς
N(K)O) ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη
ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν
ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήμφθη
ἐν δόξῃ.

4 Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν
ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς
πίστεως προσέχοντες πνεύμασιν πλάνοις
καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων 2 ἐν ὑποκρίσει
ψευδολόγων, κεκαυστηριασμένων τὴν
ἰδίαν συνείδησιν, 3 κωλυόντων γαμεῖν,
ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς
μετάλημψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς
καὶ ἐπεγνωκόσιν τὴν ἀλήθειαν. 4 ὅτι πᾶν

κτίσμα θεοῦ καλὸν καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον
μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον· 5
ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ
ἐντεύξεως. 6 Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς
ἀδελφοῖς καλὸς ἔσῃ διάκονος Χριστοῦ
Ἰησοῦ ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς
πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ᾗ
παρηκολούθηκας· 7 τοὺς δὲ βεβήλους
καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ· γύμναζε
δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν. 8 ἡ γὰρ
σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν
ὠφέλιμος, ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα
ὠφέλιμός ἐστιν ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς
τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης. 9 πιστὸς
ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. 10
εἰς τοῦτο γὰρ (καὶ *k*) κοπιῶμεν καὶ
(ἀγωνιζόμεθα, *N(K)O*) ὅτι ἠλπίκαμεν
ἐπὶ θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστιν σωτὴρ πάντων
ἀνθρώπων μάλιστα πιστῶν. 11 Παράγγελλε
ταῦτα καὶ δίδασκε. 12 μηδείς σου τῆς
νεότητος καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος γίνου
τῶν πιστῶν, ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ,
ἐν ἀγάπῃ (ἐν πνεύματι, *K*) ἐν πίστει,
ἐν ἁγνείᾳ. 13 ἕως ἔρχομαι, πρόσεχε τῇ
ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ,
14 μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος ὃ
ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως
τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. 15 ταῦτα
μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ
φανερὰ ᾖ (ἐν *k*) πᾶσιν. 16 ἔπεχε σεαυτῷ
καὶ τῇ διδασκαλίᾳ· ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο
γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς
ἀκούοντάς σου.

5 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς ἀλλὰ
παρακάλει ὡς πατέρα, νεωτέρους ὡς
ἀδελφούς, 2 πρεσβυτέρας ὡς μητέρας,
νεωτέρας ὡς ἀδελφὰς ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ. 3
χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας. 4 εἰ δέ τις
χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν
πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν καὶ
ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις· τοῦτο
γάρ ἐστιν (καλὸν καὶ *K*) ἀπόδεκτον
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 5 Ἡ δὲ ὄντως χήρα
καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ (τὸν *ko*)
θεὸν καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσιν καὶ ταῖς
προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας· 6 ἡ δὲ
σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκεν. 7 καὶ ταῦτα
παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίλημπτοι ὦσιν. 8
Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα (τῶν
k) οἰκείων οὐ (προνοεῖ, *N(k)O*) τὴν
πίστιν ἤρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων.
9 χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν
ἑξήκοντα γεγονυῖα ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή,
10 ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ
ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων
πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν,
εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν.
11 νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν
γὰρ καταστρηνιάσωσιν τοῦ Χριστοῦ,
γαμεῖν θέλουσιν 12 ἔχουσαι κρίμα,
ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν·
13 ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσιν
περιερχόμεναι τὰς οἰκίας. οὐ μόνον δὲ
ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι,
λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα. 14 Βούλομαι
οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν,
οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι
τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν· 15
ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ
σατανᾶ. 16 εἴ τις (πιστὸς ἢ *K*) πιστὴ
ἔχει χήρας, (ἐπαρκείτω *NK(o)*) αὐταῖς
καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς

ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ. 17 Οἱ καλῶς
προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς
ἀξιούσθωσαν μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν
λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ· 18 λέγει γὰρ ἡ γραφή·
βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις· καὶ ἄξιος
ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. 19 κατὰ
πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου
ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων.
20 τοὺς (δὲ *o*) ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον
πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον
ἔχωσιν. 21 Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ καὶ (κυρίου *K*) Χριστοῦ Ἰησοῦ
καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα
φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος μηδὲν ποιῶν
κατὰ πρόσκλισιν. 22 χεῖρας ταχέως
μηδενὶ ἐπιτίθει μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις
ἀλλοτρίαις, σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει. 23 μηκέτι
ὑδροπότει, ἀλλ᾽ οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν
στόμαχον (σου *K*) καὶ τὰς πυκνάς σου
ἀσθενείας. 24 τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι
πρόδηλοί εἰσιν προάγουσαι εἰς κρίσιν· τισὶν
δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. 25 ὡσαύτως καὶ
τὰ ἔργα τὰ καλὰ πρόδηλα (ἐστίν *k*) καὶ
τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ (δύνανται.
N(k)O)

6 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς
ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους
ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ
θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται.
2 οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας μὴ
καταφρονείτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν·
ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοί
εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας
ἀντιλαμβανόμενοι. Ταῦτα δίδασκε καὶ
παρακάλει. 3 εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ
καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσιν λόγοις
τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
καὶ τῇ κατ᾽ εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, 4
τετύφωται μηδὲν ἐπιστάμενος ἀλλὰ νοσῶν
περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν
γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι
πονηραί, 5 διαπαρατριβαὶ διεφθαρμένων
ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων
τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν
εἶναι τὴν εὐσέβειαν (Ἀφίστασο ἀπὸ τῶν
τοιούτων. *K*) 6 Ἔστιν δὲ πορισμὸς
μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας. 7
οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον,
(δῆλον *K*) ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι
δυνάμεθα· 8 ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ
σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα. 9
Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν
εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας
πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες
βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ
ἀπώλειαν. 10 ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν
ἐστιν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινες ὀρεγόμενοι
ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ
ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς. 11 Σὺ
δέ, ὦ ἄνθρωπε (τοῦ *k*) θεοῦ, ταῦτα φεῦγε,
δίωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν,
ἀγάπην, ὑπομονήν, (πραϋπαθίαν· *N(K)O*)
12 ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως,
ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς εἰς ἣν (καὶ
k) ἐκλήθης καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν
ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων.
(aiōnios g166) 13 Παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ τοῦ (ζῳογονοῦντος *N(k)O*) τὰ πάντα
καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ
Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν
14 τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον,
ἀνεπίλημπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ

κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, **15** ἣν
καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος
δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων
καὶ κύριος τῶν κυριευόντων, **16** ὁ μόνος
ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον,
ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν
δύναται, ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον, ἀμήν.
(aiōnios g166) **17** Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν
αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν μηδὲ
ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι ἀλλ᾽
(ἐπὶ *N(k)O*) (τῷ *k*) θεῷ (τῷ ζῶντι
K) τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως
εἰς ἀπόλαυσιν, **(aiōn g165)** **18** ἀγαθοεργεῖν,
πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους
εἶναι, κοινωνικούς, **19** ἀποθησαυρίζοντας
ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον,
ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς (ὄντως *N(K)O*)
ζωῆς. **20** Ὦ Τιμόθεε, τὴν (παραθήκην
N(k)O) φύλαξον ἐκτρεπόμενος τὰς
βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις
τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, **21** ἥν τινες
ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν.
Ἡ χάρις μεθ᾽ (ὑμῶν *N(k)O*) (ἀμήν.
KO) (πρός Τιμόθεον πρώτη ἐγράφη ἀπό
Λαοδικείας ἥτις ἐστίν μητρόπολις φρυγίας
τῆς Πακατιανῆς. *K*)

Προς Τιμοθεον Β´

1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ
θελήματος θεοῦ κατ’ ἐπαγγελίαν ζωῆς
τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ **2** Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ
τέκνῳ· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν. **3** Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω
ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς
ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν
ταῖς δεήσεσίν μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας **4**
ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν
δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ **5** ὑπόμνησιν
(λαβὼν *N(k)O*) τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου
πίστεως, ἥτις ἐνῴκησεν πρῶτον ἐν τῇ
μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου Εὐνίκῃ,
πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. **6** Δι’ ἣν
αἰτίαν ἀναμιμνῄσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ
χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς
ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου· **7** οὐ γὰρ
ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας ἀλλὰ
δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ.
8 Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ
κυρίου ἡμῶν μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ,
ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ
κατὰ δύναμιν θεοῦ **9** τοῦ σώσαντος
ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ, οὐ
κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν ἀλλὰ κατὰ ἰδίαν
πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων,
(aiōnios g166) **10** φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ
τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ
Ἰησοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον,
φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ
εὐαγγελίου, **11** εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ
ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος (ἐθνῶν· *KO*)
12 δι’ ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ’ οὐκ
ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα καὶ
πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστιν τὴν παραθήκην
μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. **13**
Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν
παρ’ ἐμοῦ ἤκουσας ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· **14** τὴν καλὴν (παραθήκην
N(k)O) φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου
τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν. **15** Οἶδας τοῦτο,
ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ,
ὧν ἐστιν Φύγελος καὶ Ἑρμογένης. **16** δῴη
ἔλεος ὁ κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ· ὅτι
πολλάκις με ἀνέψυξεν καὶ τὴν ἅλυσίν
μου οὐκ (ἐπαισχύνθη, *N(k)O*) **17** ἀλλὰ
γενόμενος ἐν Ῥώμῃ (σπουδαίως *N(k)O*)
ἐζήτησέν με καὶ εὗρεν· **18** δῴη αὐτῷ ὁ
κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ. καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησεν,
βέλτιον σὺ γινώσκεις.

2 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ
χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, **2** καὶ ἃ
ἤκουσας παρ’ ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων,
ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες
ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. **3** (σὺ
k) (οὖν *K*) (συγκακοπάθησον *N(k)O*)
ὡς καλὸς στρατιώτης Χριστοῦ Ἰησοῦ. **4**
οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ
βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι
ἀρέσῃ. **5** ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ
στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ.
6 τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον
τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν· **7** νόει (ὃ
N(k)O) λέγω· (δώσει *N(k)O*) γάρ σοι
ὁ κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσιν. **8** Μνημόνευε
Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν
ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν

μου· 9 ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς
κακοῦργος, ἀλλ᾽ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ
δέδεται. 10 διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ
τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας
τύχωσιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης
αἰωνίου. (aiōnios g166) 11 Πιστὸς ὁ λόγος·
εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν· 12
εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ
(ἀρνησόμεθα, *N(k)O*) κἀκεῖνος κἀκεῖνος
ἀρνήσεται ἡμᾶς· 13 εἰ ἀπιστοῦμεν,
ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι (γὰρ
no) ἑαυτὸν οὐ δύναται. 14 Ταῦτα
ὑπομίμνῃσκε διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον
τοῦ (θεοῦ *N(K)O*) μὴ λογομαχεῖν (ἐπ᾽
N(k)O) οὐδὲν χρήσιμον ἐπὶ καταστροφῇ
τῶν ἀκουόντων. 15 σπούδασον σεαυτὸν
δόκιμον παραστῆσαι τῷ θεῷ, ἐργάτην
ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον
τῆς ἀληθείας. 16 Τὰς δὲ βεβήλους
κενοφωνίας περιΐστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ
προκόψουσιν ἀσεβείας, 17 καὶ ὁ λόγος
αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει· ὧν
ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φίλητος, 18 οἵτινες
περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν λέγοντες
τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ
ἀνατρέπουσιν τήν τινων πίστιν. 19 ὁ
μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἕστηκεν
ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην· ἔγνω κύριος
τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καὶ ἀποστήτω ἀπὸ
ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα (κυρίου.
N(K)O) 20 Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ
ἔστιν μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ
ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ
μὲν εἰς τιμὴν ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν. 21 ἐὰν
οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων,
ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν ἡγιασμένον (καὶ
k) εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν
ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. 22 Τὰς δὲ
νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε, δίωκε δὲ
δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ
τῶν ἐπικαλουμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς
καρδίας. 23 τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους
ζητήσεις παραιτοῦ εἰδὼς ὅτι γεννῶσιν
μάχας· 24 δοῦλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι
ἀλλ᾽ ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν,
ἀνεξίκακον, 25 ἐν πραΰτητι παιδεύοντα
τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε μήποτε
(δώῃ *NK(o)*) αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς
ἐπίγνωσιν ἀληθείας, 26 καὶ ἀνανήψωσιν
ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος ἐζωγρημένοι
ὑπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

3 Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις
ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί.
2 ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι,
φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι,
βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι,
ἀνόσιοι, 3 ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι,
ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, 4
προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι,
φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, 5 ἔχοντες
μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν
αὐτῆς ἠρνημένοι. καὶ τούτους ἀποτρέπου.
6 ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες
εἰς τὰς οἰκίας καὶ (αἰχμαλωτίζοντες
N(k)O) (τὰ *k*) γυναικάρια σεσωρευμένα
ἁμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις,
7 πάντοτε μανθάνοντα καὶ μηδέποτε εἰς
ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα.
8 Ὃν τρόπον δὲ Ἰάννης καὶ Ἰαμβρῆς
ἀντέστησαν Μωϋσεῖ, οὕτως καὶ οὗτοι
ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι
κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ

τὴν πίστιν. 9 ἀλλʼ οὐ προκόψουσιν ἐπὶ
πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται
πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. 10
Σὺ δὲ (παρηκολούθησάς *N(k)O*) μου
τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει,
τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ
ὑπομονῇ, 11 τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν,
οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ,
ἐν Λύστροις· οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα,
καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ κύριος.
12 καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς
ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται.
13 πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες
προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον πλανῶντες
καὶ πλανώμενοι. 14 σὺ δὲ μένε ἐν οἷς
ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης εἰδὼς παρὰ (τίνων
N(k)O) ἔμαθες, 15 καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους
τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε
σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ. 16 Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος
καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς
ἐλεγμόν, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν
τὴν ἐν δικαιοσύνῃ, 17 ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ
θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν
ἐξηρτισμένος.

4 Διαμαρτύρομαι (οὖν *K*) (ἐγὼ *k*)
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ (τοῦ κυρίου *K*)
Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν
ζῶντας καὶ νεκρούς, (καὶ *N(K)O*) τὴν
ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν
αὐτοῦ, 2 κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι
εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον,
παρακάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ
διδαχῇ. 3 ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς
ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται,
ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίας (τὰς *k*) ἐπιθυμίας
ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσιν διδασκάλους
κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν· 4 καὶ ἀπὸ μὲν
τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν,
ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. 5 Σὺ
δὲ νῆφε ἐν πᾶσιν, κακοπάθησον, ἔργον
ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου
πληροφόρησον. 6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι,
καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεώς (μου *N(k)O*)
ἐφέστηκεν. 7 τὸν καλὸν (τὸν *k*) ἀγῶνα
ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν
πίστιν τετήρηκα· 8 λοιπὸν ἀπόκειταί μοι
ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος ὃν ἀποδώσει
μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος
κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν
τοῖς ἠγαπηκόσιν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. 9
Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως. 10 Δημᾶς
γάρ με (ἐγκατέλιπεν *NK(o)*) ἀγαπήσας τὸν
νῦν αἰῶνα καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην·
Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν·
(aiōn g165) 11 Λουκᾶς ἐστιν μόνος μετʼ ἐμοῦ.
Μᾶρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ·
ἔστιν γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν. 12
Τύχικον δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον. 13 Τὸν
φαιλόνην ὃν (ἀπέλιπον *NK(o)*) ἐν Τρῳάδι
παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε καὶ τὰ βιβλία
μάλιστα τὰς μεμβράνας. 14 Ἀλέξανδρος
ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο·
(ἀποδώσει *N(k)O*) αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ
τὰ ἔργα αὐτοῦ· 15 ὃν καὶ σὺ φυλάσσου·
λίαν γὰρ (ἀντέστη *N(k)O*) τοῖς ἡμετέροις
λόγοις. 16 Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ
οὐδείς μοι (παρεγένετο, *N(k)O*) ἀλλὰ
πάντες με (ἐγκατέλιπον· *NK(o)*) μὴ αὐτοῖς
λογισθείη. 17 ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη
καὶ ἐνεδυνάμωσέν με, ἵνα διʼ ἐμοῦ τὸ
κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ (ἀκούσωσιν

N(k)O) πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐρρύσθην ἐκ
στόματος λέοντος. 18 (καὶ *k*) ῥύσεταί
με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ
καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν
ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων, ἀμήν. (aiōn g165) 19 Ἄσπασαι
Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν καὶ τὸν Ὀνησιφόρου
οἶκον. 20 Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ·
Τρόφιμον δὲ (ἀπέλιπον *NK(o)*) ἐν Μιλήτῳ
ἀσθενοῦντα. 21 Σπούδασον πρὸ χειμῶνος
ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος καὶ Πούδης
καὶ Λίνος καὶ Κλαυδία καὶ οἱ ἀδελφοὶ
πάντες. 22 Ὁ κύριος (Ἰησοῦς Χριστὸς *K*)
μετὰ τοῦ πνεύματός σου. ἡ χάρις μεθ᾽ ὑμῶν
(ἀμήν. *KO*) (πρός Τιμόθεον δευτέρα τῆς
Ἐφεσίων ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον
χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπό Ῥώμης ὅτε
ἐκ δευτέρου παρέστη Παῦλος τῷ Καίσαρί
Νέρωνι *K*)

Προς Τιτον

1 Παῦλος δοῦλος θεοῦ ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ
Χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ καὶ
ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ᾽ εὐσέβειαν **2**
ἐπ᾽ ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ
ἀψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων. **(aiōnios
g166)** **3** ἐφανέρωσεν δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν
λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι, ὃ ἐπιστεύθην
ἐγὼ κατ᾽ ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν
θεοῦ· **4** Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν
πίστιν· χάρις (καὶ *N(K)O*) εἰρήνη ἀπὸ
θεοῦ πατρὸς καὶ (κυρίου *K*) Χριστοῦ
Ἰησοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. **5** Τούτου χάριν
(ἀπέλιπόν *N(k)(o)*) σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα
τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ καὶ καταστήσῃς
κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους ὡς ἐγώ σοι
διεταξάμην· **6** εἴ τίς ἐστιν ἀνέγκλητος, μιᾶς
γυναικὸς ἀνήρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν
κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα. **7** δεῖ
γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς
θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον,
μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ,
8 ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα,
δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, **9** ἀντεχόμενον
τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα
δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ
τῇ ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας
ἐλέγχειν. **10** Εἰσὶν γὰρ πολλοὶ καὶ
ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται
μάλιστα οἱ ἐκ (τῆς *no*) περιτομῆς **11**
οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν· οἵτινες ὅλους οἴκους
ἀνατρέπουσιν διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ
κέρδους χάριν. **12** εἶπέν τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος
αὐτῶν προφήτης· Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ
θηρία, γαστέρες ἀργαί. **13** ἡ μαρτυρία αὕτη
ἐστὶν ἀληθής· δι᾽ ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς
ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει,
14 μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ
ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν
ἀλήθειαν. **15** Πάντα (μὲν *k*) καθαρὰ
τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιαμμένοις καὶ
ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν, ἀλλὰ μεμίανται
αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. **16**
θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις
ἀρνοῦνται βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς
καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

2 Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ
διδασκαλίᾳ. **2** Πρεσβύτας νηφαλίους
εἶναι, σεμνούς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας
τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ. **3**
Πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι
ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, (μὴ
NK(o)) οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας,
καλοδιδασκάλους, **4** ἵνα (σωφρονίζωσιν
NK(o)) τὰς νέας φιλάνδρους
εἶναι, φιλοτέκνους, **5** σώφρονας,
ἁγνάς, (οἰκουργοὺς *N(k)O*) ἀγαθάς,
ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα
μὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ βλασφημῆται. **6**
Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει
σωφρονεῖν, **7** περὶ πάντα σεαυτὸν
παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ
διδασκαλίᾳ (ἀδιαφθορίαν *K*) ἀφθορίαν,
σεμνότητα, **8** λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον,
ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ μηδὲν ἔχων
λέγειν περὶ (ἡμῶν *N(K)O*) φαῦλον. **9**
Δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι, ἐν
πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας,
10 μὴ νοσφιζομένους ἀλλὰ πᾶσαν
πίστιν ἐνδεικνυμένους ἀγαθήν, ἵνα τὴν
διδασκαλίαν (τὴν *no*) τοῦ σωτῆρος

(ἡμῶν *NK(O)*) θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν.
11 Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ (ἡ *k*)
σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις **12** παιδεύουσα
ἡμᾶς ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς
κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως
καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι
(aiōn g165) **13** προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν
ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ
μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, **14** ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν
ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας
καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον,
ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. **15** Ταῦτα λάλει
καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης
ἐπιταγῆς. μηδείς σου περιφρονείτω.

3 Ὑπομίμνῃσκε αὐτοὺς ἀρχαῖς (καὶ *k*)
ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν,
πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι,
2 μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι,
ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πραΰτητα
πρὸς πάντας ἀνθρώπους. **3** ἦμεν γάρ ποτε
καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι,
δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς
ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες,
στυγητοί, μισοῦντες ἀλλήλους. **4** Ὅτε
δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία
ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, **5**
οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ (ἃ
N(k)O) ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ (τὸ
N(k)O) αὐτοῦ (ἔλεος *N(k)O*) ἔσωσεν
ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ
ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου **6** οὗ
ἐξέχεεν ἐφ᾽ ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, **7** ἵνα
δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι
(γενηθῶμεν *N(k)O*) κατ᾽ ἐλπίδα ζωῆς
αἰωνίου. **(aiōnios g166)** **8** Πιστὸς ὁ λόγος, καὶ
περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι
ἵνα φροντίζωσιν καλῶν ἔργων προΐστασθαι
οἱ πεπιστευκότες (τῷ *k*) θεῷ· ταῦτά
ἐστιν (τὰ *k*) καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς
ἀνθρώποις. **9** μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ
γενεαλογίας καὶ (ἔρεις *NK(O)*) καὶ μάχας
νομικὰς περιΐστασο· εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς
καὶ μάταιοι. **10** αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ
μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ
11 εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ
ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος. **12** Ὅταν
πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σὲ ἢ Τύχικον,
σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν·
ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. **13** Ζηνᾶν
τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶν σπουδαίως
πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. **14**
μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν
ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας
χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι. **15** Ἀσπάζονταί
σε οἱ μετ᾽ ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι τοὺς
φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ
πάντων ὑμῶν (ἀμήν. *KO*) (πρός Τίτον
τῆς Κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον
χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπό Νικοπόλεως
τῆς Κρητῶν. *K*)

Προς Φιλημονα

1 Παῦλος δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ
Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς Φιλήμονι τῷ
ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν 2 καὶ Ἀπφίᾳ
τῇ (ἀδελφῇ *N(K)O*) καὶ Ἀρχίππῳ τῷ
συστρατιώτῃ ἡμῶν καὶ τῇ κατ᾽ οἶκόν σου
ἐκκλησίᾳ· 3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε μνείαν
σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, 5
ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ἣν
ἔχεις (πρὸς *NK(o)*) τὸν κύριον Ἰησοῦν
καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, 6 ὅπως ἡ
κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται
ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν (ἡμῖν
N(K)O) εἰς Χριστόν (Ἰησοῦν. *K*) 7 (χαρὰν
NK(O)) γὰρ πολλὴν (ἔσχον *N(K)O*)
καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ
σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ,
ἀδελφέ. 8 Διὸ πολλὴν ἐν Χριστῷ παρρησίαν
ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον 9 διὰ τὴν
ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν
ὡς Παῦλος πρεσβύτης νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος
Χριστοῦ Ἰησοῦ· 10 παρακαλῶ σε περὶ τοῦ
ἐμοῦ τέκνου ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς
(μου, *K*) Ὀνήσιμον, 11 τόν ποτέ σοι
ἄχρηστον νυνὶ δὲ (καὶ *n*) σοὶ καὶ ἐμοὶ
εὔχρηστον, 12 ὃν ἀνέπεμψά (σοι *N(K)O*)
(δὲ *k*) αὐτόν, τοῦτ᾽ ἔστιν τὰ ἐμὰ σπλάγχνα
(προσλαβοῦ. *K*) 13 ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην
πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ μοι
διακονῇ ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου· 14
χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα
ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν
σου ᾖ ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον. 15 τάχα γὰρ διὰ
τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον
αὐτὸν ἀπέχῃς· (aiōnios g166) 16 οὐκέτι οὐκέτι
ὡς δοῦλον ἀλλ᾽ ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν
ἀγαπητόν, μάλιστα ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλον
σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ; 17 εἰ οὖν
με ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς
ἐμέ. 18 εἰ δέ τι ἠδίκησέν σε ἢ ὀφείλει,
τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγα. 19 Ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα
τῇ ἐμῇ χειρί, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω
σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσοφείλεις. 20
ναί, ἀδελφέ, ἐγώ σου ὀναίμην ἐν κυρίῳ·
ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν (Χριστῷ.
N(K)O) 21 Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου
ἔγραψά σοι εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ (ἃ *N(k)O*)
λέγω ποιήσεις. 22 ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι
ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν
ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν. 23 (Ἀσπάζεταί
N(K)O) σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 24 Μᾶρκος, Ἀρίσταρχος,
Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου. 25 ἡ χάρις
τοῦ κυρίου (ἡμῶν *KO*) Ἰησοῦ Χριστοῦ
μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. (ἀμήν. *KO*)
(Πρός Φιλήμονα ἐγράφη ἀπό Ῥώμης διά
Ὀνησίμου οἰκέτου. *K*)

Προς Εβραιους

1 Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι
ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν
τοῖς προφήταις **2** ἐπ᾽ (ἐσχάτου *N(k)O*)
τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν
υἱῷ ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων,
δι᾽ οὗ καὶ ἐποίησεν τοὺς αἰῶνας, **(aiōn
g165)** **3** ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ
χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων
τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως
αὐτοῦ (δι᾽ ἑαυτοῦ, *KO*) καθαρισμὸν
τῶν ἁμαρτιῶν ποιησάμενος (ἡμῶν *K*)
ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν
ὑψηλοῖς **4** τοσούτῳ κρείττων γενόμενος
τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ᾽
αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. **5** Τίνι γὰρ
εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων· υἱός μου εἶ σύ,
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; καὶ πάλιν· ἐγὼ
ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται
μοι εἰς υἱόν; **6** ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν
πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην λέγει· καὶ
προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι
θεοῦ. **7** καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει·
ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα
καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα·
8 πρὸς δὲ τὸν υἱόν· ὁ θρόνος σου, ὁ θεός,
εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· (καὶ *no*)
ἡ ῥάβδος (τῆς *no*) εὐθύτητος ῥάβδος
τῆς βασιλείας (σου. *NK(O)*) **(aiōn g165)**
9 ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας
ἀνομίαν. διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεός,
ὁ θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ
τοὺς μετόχους σου. **10** καὶ σὺ κατ᾽ ἀρχάς,
κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν
χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί· **11** αὐτοὶ
ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες
ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, **12** καὶ ὡσεὶ
περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτοὺς (ὡς ἱμάτιον
NO) καὶ ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς
εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. **13**
πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε·
κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς
ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; **14**
οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικὰ πνεύματα
εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς
μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

2 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως προσέχειν
ἡμᾶς τοῖς ἀκουσθεῖσιν, μήποτε μήποτε
(παραρυῶμεν. *N(k)O*) **2** Εἰ γὰρ ὁ δι᾽
ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος,
καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν
ἔνδικον μισθαποδοσίαν, **3** πῶς ἡμεῖς
ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες
σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι
διὰ τοῦ κυρίου ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς
ἡμᾶς ἐβεβαιώθη **4** συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ
θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασιν καὶ ποικίλαις
δυνάμεσιν καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς
κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν. **5** οὐ γὰρ ἀγγέλοις
ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν
περὶ ἧς λαλοῦμεν· **6** διεμαρτύρατο δέ πού
τις λέγων· τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνῄσκῃ
αὐτοῦ ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ
αὐτόν; **7** ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ᾽
ἀγγέλους· δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας
αὐτόν (καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα
τῶν χειρῶν σου· *KO*) **8** πάντα ὑπέταξας
ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ἐν τῷ γὰρ
ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν
αὐτῷ ἀνυπότακτον· νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν
αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. **9** τὸν δὲ

βραχύ τι παρ’ ἀγγέλους ἠλαττωμένον
βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ
θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον,
ὅπως (χάριτι *NK(O)*) θεοῦ ὑπὲρ παντὸς
γεύσηται θανάτου. 10 ἔπρεπεν γὰρ αὐτῷ, δι’
ὃν τὰ πάντα καὶ δι’ οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς
υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν
τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων
τελειῶσαι. 11 ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ
ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες· δι’ ἣν αἰτίαν
οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν
12 λέγων· ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς
ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω
σε. 13 καὶ πάλιν· ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ’
αὐτῷ. καὶ πάλιν· ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία
ἅ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. 14 Ἐπεὶ οὖν τὰ
παιδία κεκοινώνηκεν αἵματος καὶ σαρκός,
καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχεν τῶν
αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ
τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ’
ἔστιν τὸν διάβολον, 15 καὶ ἀπαλλάξῃ
τούτους ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς
τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. 16 οὐ
γὰρ δήπου δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται,
ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται.
17 ὅθεν ὤφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς
ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ
πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεὸν εἰς τὸ
ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. 18 ἐν ᾧ
γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς, δύναται
τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

3 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως
ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν
ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας
ἡμῶν (Χριστόν *K*) Ἰησοῦν 2 πιστὸν ὄντα
τῷ ποιήσαντι αὐτὸν ὡς καὶ Μωϋσῆς ἐν ὅλῳ
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 3 πλείονος γὰρ οὗτος δόξης
παρὰ Μωϋσῆν ἠξίωται, καθ’ ὅσον πλείονα
τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας
αὐτόν· 4 πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό
τινος, ὁ δὲ (τὰ *k*) πάντα κατασκευάσας
θεός. 5 καὶ Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ
οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων εἰς μαρτύριον
τῶν λαληθησομένων, 6 Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς
ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, (οὗ *NK(o)*) οἶκός
ἐσμεν ἡμεῖς (ἐάνπερ ἐάνπερ *NK(o)*) τὴν
παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος
(μέχρι τέλους βεβαίαν *KO*) κατάσχωμεν.
7 Διό, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, 8
μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν
τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ
πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, 9 οὗ ἐπείρασαν
(με *K*) οἱ πατέρες ὑμῶν (ἐν *no*)
(δοκιμασίᾳ *N(k)O*) (με *K*) καὶ εἶδον
τὰ ἔργα μου τεσσεράκοντα ἔτη· 10 διὸ
προσώχθισα τῇ γενεᾷ (ταύτῃ *N(k)O*) καὶ
εἶπον· ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ
δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου· 11 ὡς
ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· εἰ εἰσελεύσονται
εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. 12 Βλέπετε,
ἀδελφοί, μήποτε μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν
καρδία πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι
ἀπὸ θεοῦ ζῶντος· 13 ἀλλὰ παρακαλεῖτε
ἑαυτοὺς καθ’ ἑκάστην ἡμέραν ἄχρις οὗ τὸ
σήμερον καλεῖται ἵνα μὴ σκληρυνθῇ (τις
NK(o)) ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας· 14
μέτοχοι γὰρ τοῦ Χριστοῦ γεγόναμεν ἐάνπερ
ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι
τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν· 15 ἐν τῷ
λέγεσθαι· σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας

ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ. 16 τίνες γὰρ
ἀκούσαντες παρεπίκραναν; ἀλλʼ οὐ πάντες
οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως;
17 τίσιν δὲ προσώχθισεν τεσσεράκοντα
ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν ὧν τὰ κῶλα
ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; 18 τίσιν δὲ ὤμοσεν μὴ
εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ εἰ
μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν; 19 καὶ βλέπομεν ὅτι
οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν διʼ ἀπιστίαν.

4 Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε μήποτε
καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν
εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις
ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι. 2 καὶ γὰρ
ἐσμεν εὐηγγελισμένοι καθάπερ κἀκεῖνοι·
κἀκεῖνοι· ἀλλʼ οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς
ἀκοῆς ἐκείνους μὴ (συγκεκερασμένους
N(k)O) τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. 3
Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ
πιστεύσαντες καθὼς εἴρηκεν· ὡς ὤμοσα
ἐν τῇ ὀργῇ μου· εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν
κατάπαυσίν μου· καίτοι καίτοι τῶν ἔργων
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων. 4
εἴρηκεν γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτως·
καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.
5 καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· εἰ εἰσελεύσονται
εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. 6 ἐπεὶ οὖν
ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτὴν καὶ
οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον
διʼ ἀπείθειαν, 7 πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν·
σήμερον, ἐν Δαυὶδ λέγων· μετὰ τοσοῦτον
χρόνον, καθὼς (προείρηται, *N(K)O*)
σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν. 8 Εἰ
γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν
περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας· 9
ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ
θεοῦ. 10 ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν
αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν
ἔργων αὐτοῦ ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ
θεός. 11 Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς
ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ
αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας.
12 ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐνεργὴς
καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν
δίστομον καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ
ψυχῆς (τε *k*) καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε
καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων
καὶ ἐννοιῶν καρδίας· 13 καὶ οὐκ ἔστιν
κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ· πάντα δὲ
γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς
αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος. 14 Ἔχοντες
οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς
οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ,
κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. 15 οὐ γὰρ ἔχομεν
ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι
ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, (πεπειρασμένον
N(k)O) δὲ κατὰ πάντα καθʼ ὁμοιότητα
χωρὶς ἁμαρτίας. 16 προσερχώμεθα οὖν
μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος,
ἵνα λάβωμεν (ἔλεος *N(k)O*) καὶ χάριν
εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν.

5 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων
λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων
καθίσταται τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα προσφέρῃ
δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, 2
μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν
καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται
ἀσθένειαν· 3 καὶ διʼ (αὐτὴν *N(k)O*)
ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ οὕτως καὶ
περὶ αὐτοῦ προσφέρειν (περὶ *N(k)O*)
ἁμαρτιῶν. 4 καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει

τὴν τιμὴν ἀλλὰ (ὁ *k*) καλούμενος ὑπὸ
τοῦ θεοῦ (καθώσπερ *N(k)O*) καὶ (ὁ
k) Ἀαρών. 5 οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ
ἑαυτὸν ἐδόξασεν γενηθῆναι ἀρχιερέα ἀλλ’
ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν· υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ
σήμερον γεγέννηκά σε. 6 καθὼς καὶ ἐν
ἑτέρῳ λέγει· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ
τὴν τάξιν Μελχισέδεκ. **(aiōn g165)** 7 ὃς ἐν
ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις
τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον
σῴζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς
ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας καὶ
εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, 8 καίπερ
ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ’ ὧν ἔπαθεν τὴν
ὑπακοήν, 9 καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο πᾶσιν
τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ αἴτιος σωτηρίας
αἰωνίου, **(aiōnios g166)** 10 προσαγορευθεὶς
ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν
Μελχισέδεκ. 11 περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ
λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ
νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. 12 καὶ
γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν
χρόνον, πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν
ὑμᾶς (τινὰ *N(k)O*) τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς
τῶν λογίων τοῦ θεοῦ καὶ γεγόνατε χρείαν
ἔχοντες γάλακτος καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς.
13 πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος
λόγου δικαιοσύνης· νήπιος γάρ ἐστιν· 14
τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφὴ τῶν διὰ
τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα
ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ
κακοῦ.

6 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ
λόγον ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα μὴ
πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας
ἀπὸ νεκρῶν ἔργων καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν, 2
βαπτισμῶν (διδαχῆς, *NK(o)*) ἐπιθέσεώς
τε χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν, καὶ
κρίματος αἰωνίου. **(aiōnios g166)** 3 καὶ
τοῦτο (ποιήσομεν *NK(o)*) ἐάνπερ ἐάνπερ
ἐπιτρέπῃ ὁ θεός. 4 ἀδύνατον γὰρ τοὺς
ἅπαξ φωτισθέντας, γευσαμένους τε τῆς
δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου καὶ μετόχους
γενηθέντας πνεύματος ἁγίου 5 καὶ
καλὸν γευσαμένους θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις
τε μέλλοντος αἰῶνος, **(aiōn g165)** 6 καὶ
παραπεσόντας πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς
μετάνοιαν ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν
υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. 7
Γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ’ αὐτῆς ἐρχόμενον
πολλάκις ὑετὸν καὶ τίκτουσα βοτάνην
εὔθετον ἐκείνοις δι’ οὓς καὶ γεωργεῖται,
μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ·
8 ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους
ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἧς τὸ τέλος
εἰς καῦσιν. 9 Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν,
ἀγαπητοί, τὰ κρείσσονα καὶ ἐχόμενα
σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν. 10
οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ
ἔργου ὑμῶν καὶ (τοῦ κόπου *K*) τῆς
ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα
αὐτοῦ διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ
διακονοῦντες. 11 ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον
ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν
πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι
τέλους· 12 ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ
δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας
κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας. 13
τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ θεός,
ἐπεὶ κατ’ οὐδενὸς εἶχεν μείζονος ὀμόσαι,
ὤμοσεν καθ’ ἑαυτοῦ 14 λέγων· (εἰ
N(k)O) μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ

πληθύνων πληθυνῶ σε· 15 καὶ οὕτως
μακροθυμήσας ἐπέτυχεν τῆς ἐπαγγελίας.
16 ἄνθρωποι (μὲν *k*) γὰρ κατὰ τοῦ
μείζονος ὀμνύουσιν, καὶ πάσης αὐτοῖς
ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος·
17 ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ
θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς
ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς
αὐτοῦ ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, 18 ἵνα διὰ δύο
πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον
ψεύσασθαι (τὸν *n*) θεόν, ἰσχυρὰν
παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες
κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· 19 ἣν ὡς
ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ
βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον
τοῦ καταπετάσματος, 20 ὅπου πρόδρομος
ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς κατὰ τὴν τάξιν
Μελχισέδεκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν
αἰῶνα. (aiōn g165)

7 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισέδεκ, βασιλεὺς
Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου,
(ὁ *N(k)O*) συναντήσας Ἀβραὰμ
ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων
καὶ εὐλογήσας αὐτόν, 2 ᾧ καὶ δεκάτην
ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶτον
μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης
ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὅ ἐστιν
βασιλεὺς εἰρήνης, 3 ἀπάτωρ, ἀμήτωρ,
ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν, μήτε
ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ
υἱῷ τοῦ θεοῦ μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές. 4
Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην
Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ
πατριάρχης. 5 καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν
Λευὶ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν
ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν
νόμον, τοῦτ᾽ ἔστιν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν,
καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος
Ἀβραάμ. 6 ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ
αὐτῶν δεδεκάτωκεν (τὸν *k*) Ἀβραάμ· καὶ
τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν. 7
χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας· τὸ ἔλαττον
ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. 8 καὶ ὧδε
μὲν δεκάτας ἀποθνῄσκοντες ἄνθρωποι
λαμβάνουσιν ἐκεῖ δὲ μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ.
9 καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν· δι᾽ Ἀβραὰμ καὶ Λευὶ ὁ
δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται. 10 ἔτι γὰρ
ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν ὅτε συνήντησεν
αὐτῷ (ὁ *k*) Μελχισέδεκ. 11 Εἰ μὲν οὖν
τελείωσις διὰ τῆς Λευιτικῆς ἱερωσύνης
ἦν, ὁ λαὸς γὰρ ἐπ᾽ (αὐτῆς νενομοθέτηται,
N(k)O) τίς ἔτι χρεία κατὰ τὴν τάξιν
Μελχισέδεκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ
οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι; 12
μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης ἐξ
ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. 13
ἐφ᾽ ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας
μετέσχηκεν, ἀφ᾽ ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν
τῷ θυσιαστηρίῳ. 14 πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ
Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν εἰς
ἣν φυλὴν περὶ (ἱερέων *N(K)O*) οὐδὲν
Μωϋσῆς ἐλάλησεν. 15 Καὶ περισσότερον ἔτι
κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα
Μελχισέδεκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, 16
ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς (σαρκίνης
N(k)O) γέγονεν ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς
ἀκαταλύτου· 17 (μαρτυρεῖται *N(k)O*) γὰρ
ὅτι σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν
Μελχισέδεκ. (aiōn g165) 18 Ἀθέτησις μὲν
γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς διὰ τὸ
αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές, 19 οὐδὲν
γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ

κρείττονος ἐλπίδος δι’ ἧς ἐγγίζομεν τῷ
θεῷ. 20 καὶ καθ’ ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας.
21 οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν
ἱερεῖς γεγονότες, ὁ δὲ μετὰ ὁρκωμοσίας διὰ
τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν· ὤμοσεν κύριος
καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς
τὸν αἰῶνα (κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ·
K) (aiōn g165) 22 κατὰ τοσοῦτο (καὶ *no*)
κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος
Ἰησοῦς. 23 Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσιν
γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι
παραμένειν· 24 ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν
εἰς τὸν αἰῶνα ἀπαράβατον ἔχει τὴν
ἱερωσύνην· (aiōn g165) 25 ὅθεν καὶ σῴζειν εἰς
τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους
δι’ αὐτοῦ τῷ θεῷ πάντοτε ζῶν εἰς τὸ
ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. 26 Τοιοῦτος γὰρ
ἡμῖν (καὶ *no*) ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος,
ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν
ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν
γενόμενος· 27 ὃς οὐκ ἔχει καθ’ ἡμέραν
ἀνάγκην ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς πρότερον ὑπὲρ
τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν
ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν
ἐφάπαξ ἑαυτὸν ἀνενέγκας. 28 ὁ νόμος γὰρ
ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας
ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας
τῆς μετὰ τὸν νόμον υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα
τετελειωμένον. (aiōn g165)

8 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις,
τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα ὃς ἐκάθισεν
ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν
τοῖς οὐρανοῖς, 2 τῶν ἁγίων λειτουργὸς
καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν
ὁ κύριος, (καὶ *k*) οὐκ ἄνθρωπος. 3 πᾶς
γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε
καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον
ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. 4
Εἰ μὲν (οὖν *N(K)O*) ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ’
ἂν ἦν ἱερεὺς ὄντων (τῶν *k*) (ἱερέων
K) τῶν προσφερόντων κατὰ (τὸν *k*)
νόμον τὰ δῶρα, 5 οἵτινες ὑποδείγματι
καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων,
καθὼς κεχρημάτισται Μωϋσῆς μέλλων
ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν· ὅρα γάρ φησιν
(ποιήσεις *N(k)O*) πάντα κατὰ τὸν τύπον
τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει· 6
(νυνὶ *NK(o)*) δὲ διαφορωτέρας (τέτυχεν
N(k)O) λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός
ἐστιν διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν
ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. 7 εἰ γὰρ
ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν
δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. 8 μεμφόμενος
γὰρ (αὐτοὺς *N(k)O*) λέγει· ἰδοὺ ἡμέραι
ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντελέσω
ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον
Ἰούδα διαθήκην καινήν, 9 οὐ κατὰ τὴν
διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν
ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς
αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου,
κἀγὼ κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει κύριος.
10 ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ
οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας,
λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν
διάνοιαν αὐτῶν καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν
ἐπιγράψω αὐτούς· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς
θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν.
11 καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν
(πολίτην *N(k)O*) αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ λέγων· γνῶθι τὸν κύριον,
ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με, ἀπὸ μικροῦ

(αὐτῶν *k*) ἕως μεγάλου αὐτῶν· 12 ὅτι
ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ
τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν (καὶ τῶν ἀνομιῶν
αὐτῶν *K*) οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. 13 ἐν τῷ
λέγειν καινὴν πεπαλαίωκεν τὴν πρώτην·
τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς
ἀφανισμοῦ.

9 Εἶχεν μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη (σκηνή
K) δικαιώματα λατρείας, τό τε ἅγιον
κοσμικόν. 2 σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ
πρώτη ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ
ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται ἅγια. 3
μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ
λεγομένη (τὰ *o*) ἅγια (τῶν *o*) ἁγίων
4 χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν
κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην
πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ
ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ
βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης·
5 ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβὶν δόξης
κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον, περὶ ὧν
οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος. 6
τούτων δὲ οὕτως κατεσκευασμένων εἰς
μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν (διὰ *N(K)O*)
(παντὸς *N(k)O*) εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς
λατρείας ἐπιτελοῦντες· 7 εἰς δὲ τὴν
δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ
ἀρχιερεὺς οὐ χωρὶς αἵματος ὃ προσφέρει
ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων·
8 τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τοῦ
ἁγίου, μήπω μήπω πεφανερῶσθαι τὴν
τῶν ἁγίων ὁδὸν ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς
ἐχούσης στάσιν· 9 ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν
καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ᾽ (ἣν *N(k)O*)
δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ
δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι
τὸν λατρεύοντα, 10 μόνον ἐπὶ βρώμασιν
καὶ πόμασιν καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς,
(καὶ *ko*) (δικαιώματα *N(k)O*) σαρκὸς
μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα.
11 Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς
τῶν (γενομένων *N(k)O*) ἀγαθῶν διὰ
τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς οὐ
χειροποιήτου, τοῦτ᾽ ἔστιν οὐ ταύτης τῆς
κτίσεως, 12 οὐδὲ δι᾽ αἵματος τράγων καὶ
μόσχων διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν
ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια αἰωνίαν λύτρωσιν
εὑράμενος. (aiōnios g166) 13 εἰ γὰρ τὸ αἷμα
τράγων καὶ ταύρων καὶ σποδὸς δαμάλεως
ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἁγιάζει
πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, 14
πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ
πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν
ἄμωμον τῷ θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν
(ἡμῶν *N(K)O*) ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ
λατρεύειν θεῷ ζῶντι; (aiōnios g166) 15 Καὶ διὰ
τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως
θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν
ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων τὴν
ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς
αἰωνίου κληρονομίας. (aiōnios g166) 16 ὅπου
γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι
τοῦ διαθεμένου· 17 διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς
βεβαία, ἐπεὶ (μήποτε μήποτε *NK(o)*)
ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος. 18 ὅθεν οὐδὲ
ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται. 19
λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ (τὸν
no) νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ,
λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ (τῶν *no*)
τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου
καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα
τὸν λαὸν ἐρράντισεν 20 λέγων· τοῦτο τὸ

αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς
ὑμᾶς ὁ θεός· 21 καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ
πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι
ὁμοίως ἐρράντισεν. 22 καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι
πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον καὶ
χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις.
23 Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν
ἐν τοῖς οὐρανοῖς τούτοις καθαρίζεσθαι
αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσιν θυσίαις
παρὰ ταύτας. 24 οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα
εἰσῆλθεν ἅγια (ὁ *k*) Χριστός, ἀντίτυπα
τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ᾽ εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν,
νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ
ὑπὲρ ἡμῶν· 25 οὐδ᾽ ἵνα πολλάκις προσφέρῃ
ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς
τὰ ἅγια κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ·
26 ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ
καταβολῆς κόσμου, (νυνὶ *N(k)O*) δὲ ἅπαξ
ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν
(τῆς *no*) ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ
πεφανέρωται. (aiōn g165) 27 καὶ καθ᾽ ὅσον
ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν
μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, 28 οὕτως (καὶ
no) ὁ Χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ
πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας ἐκ δευτέρου
χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν
ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν.

10 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν
μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν
εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ᾽ ἐνιαυτὸν
ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς
τὸ διηνεκὲς οὐδέποτε (δύναται *NK(o)*)
τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι· 2 ἐπεὶ
οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι διὰ τὸ
μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν
τοὺς λατρεύοντας ἅπαξ (κεκαθαρισμένους.
N(K)O) 3 ἀλλ᾽ ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις
ἁμαρτιῶν κατ᾽ ἐνιαυτόν· 4 ἀδύνατον
γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν
ἁμαρτίας. 5 Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν
κόσμον λέγει· θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ
ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· 6
ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ
εὐδόκησας· 7 τότε εἶπον· ἰδοὺ ἥκω, ἐν
κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ,
τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. 8
ἀνώτερον λέγων ὅτι (θυσίας *N(K)O*) καὶ
(προσφορὰς *N(K)O*) καὶ ὁλοκαυτώματα
καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ
εὐδόκησας, αἵτινες κατὰ (τόν *k*) νόμον
προσφέρονται, 9 τότε εἴρηκεν· ἰδοὺ ἥκω τοῦ
ποιῆσαι (ὁ θεός *K*) τὸ θέλημά σου. ἀναιρεῖ
τὸ πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ· 10 ἐν ᾧ
θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν (οἱ *k*) διὰ τῆς
προσφορᾶς τοῦ σώματος (τοῦ *k*) Ἰησοῦ
Χριστοῦ ἐφάπαξ. 11 Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς
ἕστηκεν καθ᾽ ἡμέραν λειτουργῶν καὶ τὰς
αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες
οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας· 12
(οὗτος *N(k)O*) δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν
προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκὲς
ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, 13 τὸ λοιπὸν
ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ
ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 14 μιᾷ γὰρ
προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς
τοὺς ἁγιαζομένους. 15 μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν
καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ
(εἰρηκέναι· *N(K)O*) 16 αὕτη ἡ διαθήκη ἣν
διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας
ἐκείνας, λέγει κύριος, διδοὺς νόμους μου
ἐπὶ καρδίας αὐτῶν καὶ ἐπὶ (τὴν διάνοιαν
N(k)O) αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· 17 καὶ

τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν
αὐτῶν οὐ μὴ (μνησθήσομαι *N(k)O*) ἔτι.
18 ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι οὐκέτι
προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας. **19** Ἔχοντες
οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον
τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ, **20** ἣν
ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ
ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ᾽
ἔστιν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, **21** καὶ ἱερέα
μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, **22**
προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν
πληροφορίᾳ πίστεως ῥεραντισμένοι τὰς
καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς καὶ
(λελουσμένοι *N(k)O*) τὸ σῶμα ὕδατι
καθαρῷ. **23** κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν
τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ, πιστὸς γὰρ ὁ
ἐπαγγειλάμενος, **24** καὶ κατανοῶμεν
ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ
καλῶν ἔργων **25** μὴ ἐγκαταλείποντες
τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν καθὼς ἔθος
τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσούτῳ
μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν
ἡμέραν. **26** Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων
ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς
ἀληθείας οὐκέτι οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν
ἀπολείπεται θυσία, **27** φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ
κρίσεως καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος
τοὺς ὑπεναντίους. **28** ἀθετήσας τις νόμον
Μωϋσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ
τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνῄσκει· **29** πόσῳ,
δοκεῖτε, χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας
ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας καὶ τὸ
αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος
ἐν ᾧ ἡγιάσθη καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος
ἐνυβρίσας; **30** οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα·
ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω (λέγει
κύριος· *K*) καὶ πάλιν· κρινεῖ κύριος τὸν
λαὸν αὐτοῦ. **31** φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς
χεῖρας θεοῦ ζῶντος. **32** Ἀναμιμνῄσκεσθε δὲ
τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες
πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων,
33 τοῦτο μὲν ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσιν
θεατριζόμενοι, τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν
οὕτως ἀναστρεφομένων γενηθέντες· **34** καὶ
γὰρ τοῖς (δεσμίοις *N(K)O*) συνεπαθήσατε
καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν
μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε γινώσκοντες
ἔχειν (ἐν *k*) (ἑαυτοὺς *N(k)O*) (κρείττονα
NK(o)) ὕπαρξιν (ἐν οὐρανοῖς *K*) καὶ
μένουσαν. **35** μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν
παρρησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μεγάλην
μισθαποδοσίαν. **36** ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε
χρείαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες
κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν. **37** ἔτι γὰρ
μικρὸν ὅσον ὅσον, ὁ ἐρχόμενος ἥξει καὶ
οὐ χρονίσει. **38** ὁ δὲ δίκαιός (μου *NO*) ἐκ
πίστεως ζήσεται· καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ
εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. **39** ἡμεῖς δὲ
οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν ἀλλὰ
πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

11 Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων
ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος
οὐ βλεπομένων. **2** ἐν ταύτῃ γὰρ
ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. **3** Πίστει
νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι
θεοῦ εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων (τὸ
βλεπόμενον *N(k)O*) γεγονέναι. **(aiōn
g165)** **4** Πίστει πλείονα θυσίαν Ἅβελ
παρὰ Κάϊν προσήνεγκεν τῷ θεῷ, δι᾽ ἧς
ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος μαρτυροῦντος
ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ (τοῦ θεοῦ· *NK(o)*)
καὶ δι᾽ αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι (λαλεῖ.

N(k)O) 5 Πίστει Ἑνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ
ἰδεῖν θάνατον καὶ οὐχ ηὑρίσκετο διότι
μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός· πρὸ γὰρ τῆς
μεταθέσεως (αὐτοῦ *k*) μεμαρτύρηται
εὐαρεστηκέναι τῷ θεῷ· 6 χωρὶς δὲ πίστεως
ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ
δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ θεῷ ὅτι ἔστιν
καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης
γίνεται. 7 Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ
τῶν μηδέπω βλεπομένων εὐλαβηθεὶς
κατεσκεύασεν κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ
οἴκου αὐτοῦ, δι᾽ ἧς κατέκρινεν τὸν κόσμον
καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο
κληρονόμος. 8 Πίστει (ὁ *o*) καλούμενος
Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς (τὸν
k) τόπον ὃν ἤμελλεν λαμβάνειν εἰς
κληρονομίαν καὶ ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος
ποῦ ἔρχεται. 9 Πίστει παρῴκησεν εἰς (τὴν
k) γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν ἐν
σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ
τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας
τῆς αὐτῆς· 10 ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς
θεμελίους ἔχουσαν πόλιν ἧς τεχνίτης καὶ
δημιουργὸς ὁ θεός. 11 Πίστει καὶ αὐτὴ
Σάρρα (στεῖρα *N*) δύναμιν εἰς καταβολὴν
σπέρματος ἔλαβεν καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας
(ἔτεκεν, *K*) ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν
ἐπαγγειλάμενον. 12 διὸ καὶ ἀφ᾽ ἑνὸς
ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου,
καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει
καὶ (ὡς *N(k)O*) ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ
χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος. 13
Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες μὴ
(λαβόντες *NK(O)*) τὰς ἐπαγγελίας ἀλλὰ
πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες καὶ (πεισθέντες
καὶ *K*) ἀσπασάμενοι καὶ ὁμολογήσαντες
ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς.
14 οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν
ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσιν. 15 καὶ εἰ μὲν
ἐκείνης (ἐμνημόνευον *NK(o)*) ἀφ᾽ ἧς
(ἐξέβησαν, *N(k)O*) εἶχον ἂν καιρὸν
ἀνακάμψαι· 16 (νῦν *N(k)O*) δὲ κρείττονος
ὀρέγονται, τοῦτ᾽ ἔστιν ἐπουρανίου· διὸ
οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ θεὸς θεὸς
ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασεν γὰρ
αὐτοῖς πόλιν. 17 Πίστει προσενήνοχεν
Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν
μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας
ἀναδεξάμενος, 18 πρὸς ὃν ἐλαλήθη ὅτι
ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα· 19
λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν
δυνατὸς ὁ θεός, ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν
παραβολῇ ἐκομίσατο. 20 Πίστει (καὶ
no) περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ
τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἠσαῦ. 21 Πίστει
Ἰακὼβ ἀποθνῄσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν
Ἰωσὴφ εὐλόγησεν καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ
τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. 22 Πίστει
Ἰωσὴφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσεν καὶ περὶ
τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. 23 Πίστει
Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον
ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ διότι εἶδον
ἀστεῖον τὸ παιδίον καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ
διάταγμα τοῦ βασιλέως. 24 Πίστει Μωϋσῆς
μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς
θυγατρὸς Φαραώ, 25 μᾶλλον ἑλόμενος
συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ
πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν·
26 μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν (ἐν
k) (Αἰγύπτου *N(k)O*) θησαυρῶν τὸν
ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπεν γὰρ εἰς

τὴν μισθαποδοσίαν. 27 Πίστει κατέλιπεν
Αἴγυπτον μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ
βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν
ἐκαρτέρησεν. 28 Πίστει πεποίηκεν τὸ πάσχα
καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ
ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν. 29
Πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς
διὰ ξηρᾶς (γῆς, *no*) ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ
Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. 30 Πίστει τὰ τείχη
Ἰεριχὼ (ἔπεσαν *N(k)O*) κυκλωθέντα ἐπὶ
ἑπτὰ ἡμέρας. 31 Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ
συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασιν δεξαμένη
τοὺς κατασκόπους μετ᾽ εἰρήνης. 32 Καὶ τί
ἔτι λέγω; ἐπιλείψει με γὰρ διηγούμενον
ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ, (τε καὶ
k) Σαμψών, (καὶ *k*) Ἰεφθάε, Δαυίδ τε
καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν· 33 οἳ
διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας,
εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον
ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων,
34 ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα
μαχαίρης, (ἐδυναμώθησαν *N(k)O*) ἀπὸ
ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ,
παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων. 35 ἔλαβον
γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς
αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν οὐ
προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα
κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν· 36
ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν
ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· 37
ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, (ἐπειράσθησαν,
KO) ἐν φόνῳ μαχαίρης ἀπέθανον·
περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις
δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι,
κακουχούμενοι, 38 ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ
κόσμος· (ἐπὶ *N(k)O*) ἐρημίαις πλανώμενοι
καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς
γῆς. 39 Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες
διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν
ἐπαγγελίαν 40 τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν
τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν
τελειωθῶσιν.

12 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες
περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων,
ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν
εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι᾽ ὑπομονῆς
τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα 2
ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ
τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης
αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινεν σταυρὸν αἰσχύνης
καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ
θεοῦ (κεκάθικεν. *N(k)O*) 3 ἀναλογίσασθε
γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ
τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς (ἑαυτὸν *N(k)(O)*)
ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς
ὑμῶν ἐκλυόμενοι. 4 οὔπω μέχρις
αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν
ἀνταγωνιζόμενοι 5 καὶ ἐκλέλησθε τῆς
παρακλήσεως ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται·
υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου,
μηδὲ ἐκλύου ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐλεγχόμενος. 6 ὃν
γὰρ ἀγαπᾷ κύριος, παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ
πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. 7 εἰς παιδείαν
ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται
ὁ θεός· τίς γὰρ (ἐστιν *k*) υἱὸς ὃν οὐ
παιδεύει πατήρ; 8 εἰ δὲ χωρίς ἐστε παιδείας
ἧς μέτοχοι γεγόνασιν πάντες, ἄρα νόθοι
καὶ οὐχ υἱοί ἐστε. 9 εἶτα τοὺς μὲν τῆς
σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτὰς
καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ (πολὺ *N(k)O*) (δὲ
n) μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ
τῶν πνευμάτων καὶ ζήσομεν; 10 οἱ μὲν

γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν
αὐτοῖς ἐπαίδευον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον
εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ.
11 πᾶσα (δὲ *NK(o)*) παιδεία πρὸς μὲν
τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι ἀλλὰ
λύπης, ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς
δι᾽ αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσιν
δικαιοσύνης. **12** Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας
καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε,
13 καὶ τροχιὰς ὀρθὰς (ποιεῖτε *N(k)O*) τοῖς
ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ,
ἰαθῇ δὲ μᾶλλον. **14** εἰρήνην διώκετε μετὰ
πάντων καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς
ὄψεται τὸν κύριον· **15** ἐπισκοποῦντες μή
τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ,
μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ,
καὶ δι᾽ (αὐτῆς *N(k)O*) μιανθῶσιν (οἱ *o*)
πολλοί· **16** μή τις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς
Ἠσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδετο τὰ
πρωτοτόκια (ἑαυτοῦ. *N(k)O*) **17** ἴστε γὰρ
ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομῆσαι
τὴν εὐλογίαν ἀπεδοκιμάσθη· μετανοίας
γὰρ τόπον οὐχ εὗρεν καίπερ μετὰ δακρύων
ἐκζητήσας αὐτήν. **18** Οὐ γὰρ προσεληλύθατε
ψηλαφωμένῳ (ὄρει *K*) καὶ κεκαυμένῳ
πυρὶ καὶ γνόφῳ καὶ (ζόφῳ *N(k)O*) καὶ
θυέλλῃ **19** καὶ σάλπιγγος ἤχῳ καὶ φωνῇ
ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρῃτήσαντο
μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον· **20** οὐκ
ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον· κἂν κἂν
θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται
(ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται, *K*) **21**
καὶ οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον,
Μωϋσῆς εἶπεν· ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος·
22 ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιὼν ὄρει καὶ
πόλει θεοῦ ζῶντος, Ἰερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ
καὶ μυριάσιν ἀγγέλων **23** πανηγύρει καὶ
ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἀπογεγραμμένων
ἐν οὐρανοῖς καὶ κριτῇ θεῷ πάντων καὶ
πνεύμασιν δικαίων τετελειωμένων **24**
καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ καὶ
αἵματι ῥαντισμοῦ (κρεῖττον *N(K)O*)
λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἅβελ. **25** Βλέπετε μὴ
παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα· εἰ γὰρ ἐκεῖνοι
οὐκ (ἐξέφυγον *N(k)O*) ἐπὶ (τῆς *k*) γῆς
παραιτησάμενοι τὸν χρηματίζοντα, (πολὺ
N(k)O) μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ᾽ οὐρανῶν
ἀποστρεφόμενοι, **26** οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν
ἐσάλευσεν τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται λέγων·
ἔτι ἅπαξ ἐγὼ (σείσω *N(k)O*) οὐ μόνον
τὴν γῆν ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. **27** τὸ δὲ
ἔτι ἅπαξ, δηλοῖ τὴν τῶν σαλευομένων
μετάθεσιν ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ
σαλευόμενα. **28** διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον
παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν δι᾽ ἧς
(λατρεύωμεν *NK(o)*) εὐαρέστως τῷ θεῷ
μετὰ εὐλαβείας καὶ (δέους· *N(k)O*) **29** καὶ
γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.

13 Ἡ φιλαδελφία μενέτω. **2** τῆς
φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ
ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες
ἀγγέλους. **3** μιμνῄσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς
συνδεδεμένοι, τῶν κακουχουμένων ὡς καὶ
αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. **4** Τίμιος ὁ γάμος
ἐν πᾶσιν καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους
(γὰρ *N(k)O*) καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός. **5**
Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· ἀρκούμενοι τοῖς
παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· οὐ μή σε ἀνῶ,
οὐδ᾽ οὐ μή σε (ἐγκαταλίπω· *NK(o)*) **6**
ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν· κύριος ἐμοὶ
βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι
ἄνθρωπος; **7** Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων

ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς
ἀναστροφῆς, μιμεῖσθε τὴν πίστιν. 8 Ἰησοῦς
Χριστὸς ἐχθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς
τοὺς αἰῶνας. (aiōn g165) 9 διδαχαῖς ποικίλαις
καὶ ξέναις μὴ (παραφέρεσθε· *N(k)O*)
καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν
οὐ βρώμασιν ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν
οἱ (περιπατοῦντες. *N(k)O*) 10 ἔχομεν
θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν
ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. 11 ὧν
γὰρ εἰσφέρεται ζῴων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας
εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ
σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς.
12 Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ
ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης
ἔπαθεν. 13 τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν
ἔξω τῆς παρεμβολῆς τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ
φέροντες· 14 οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν
πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.
15 δι᾽ αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν
αἰνέσεως (διὰ *N(K)O*) (παντὸς *N(k)O*)
τῷ θεῷ, τοῦτ᾽ ἔστιν καρπὸν χειλέων
ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. 16 τῆς δὲ
εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε·
τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός.
17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ
ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ
τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες,
ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν καὶ μὴ
στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.
18 Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· (πειθόμεθα
N(k)O) γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν
ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι. 19
περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι,
ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν. 20 Ὁ δὲ
θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν
τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν
ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν, (aiōnios g166) 21 καταρτίσαι
ὑμᾶς ἐν παντὶ (ἔργῳ *KO*) ἀγαθῷ εἰς τὸ
ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῶν ἐν (ἡμῖν
N(K)O) τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων, ἀμήν. (aiōn g165) 22 Παρακαλῶ
δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου
τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων
ἐπέστειλα ὑμῖν. 23 Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν
(ἡμῶν *no*) Τιμόθεον ἀπολελυμένον μεθ᾽
οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς. 24
Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν
καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς
οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. 25 ἡ χάρις μετὰ πάντων
ὑμῶν. (ἀμήν. *KO*) (πρός Ἑβραίους ἐγράφη
ἀπό τῆς Ἰταλίας διά Τιμοθέου. *K*)

Ιακωβου

1 Ἰάκωβος θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
δοῦλος ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ
διασπορᾷ χαίρειν. 2 Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε,
ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε
ποικίλοις, 3 γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον
ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν·
4 ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω,
ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι ἐν μηδενὶ
λειπόμενοι. 5 εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται
σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ
πᾶσιν ἁπλῶς καὶ (μὴ *NK(o)*) ὀνειδίζοντος,
καὶ δοθήσεται αὐτῷ. 6 αἰτείτω δὲ ἐν πίστει
μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος
ἔοικεν κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ
ῥιπιζομένῳ. 7 μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος
ἐκεῖνος ὅτι λήμψεταί τι παρὰ τοῦ κυρίου· 8
ἀνὴρ δίψυχος ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς
ὁδοῖς αὐτοῦ. 9 καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς
ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, 10 ὁ δὲ
πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ὅτι ὡς
ἄνθος χόρτου παρελεύσεται. 11 ἀνέτειλεν
γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι καὶ ἐξήρανεν
τὸν χόρτον καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν
καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ
ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς
πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. 12 μακάριος
ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι δόκιμος
γενόμενος λήμψεται τὸν στέφανον τῆς
ζωῆς ὃν ἐπηγγείλατο (ὁ κύριος *K*) τοῖς
ἀγαπῶσιν αὐτόν. 13 Μηδεὶς πειραζόμενος
λεγέτω ὅτι ἀπὸ (τοῦ *k*) θεοῦ πειράζομαι·
ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστιν κακῶν,
πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα· 14 ἕκαστος
δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας
ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος· 15 εἶτα ἡ
ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ
ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον.
16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί·
17 πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα
τέλειον ἄνωθέν ἐστιν καταβαῖνον ἀπὸ
τοῦ πατρὸς τῶν φώτων παρ᾽ ᾧ οὐκ ἔνι
παραλλαγὴ ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα. 18
βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας,
εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν
αὐτοῦ κτισμάτων. 19 (Ἴστε, *N(K)O*)
ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· ἔστω (δὲ *no*) πᾶς
ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς
εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν. 20
ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην θεοῦ οὐκ
(ἐργάζεται. *N(k)O*) 21 διὸ ἀποθέμενοι
πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας
ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον
τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 22
Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου καὶ μὴ μόνον
ἀκροαταὶ παραλογιζόμενοι ἑαυτούς. 23
ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶν καὶ οὐ
ποιητής, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ
πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ·
24 κατενόησεν γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθεν
καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. 25 ὁ
δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς
ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, (οὗτος *k*)
οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος
ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ
ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. 26 Εἴ τις δοκεῖ θρησκὸς
εἶναι (ἐν ὑμῖν *K*) μὴ χαλιναγωγῶν
γλῶσσαν (αὐτοῦ *NK(o)*) ἀλλ᾽ ἀπατῶν
καρδίαν (αὐτοῦ, *NK(o)*) τούτου μάταιος
ἡ θρησκεία. 27 θρησκεία καθαρὰ καὶ
ἀμίαντος παρὰ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη

ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας
ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν
ἀπὸ τοῦ κόσμου.

2 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωπολημψίαις
ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης. **2** ἐὰν γὰρ
εἰσέλθῃ εἰς (τὴν *k*) συναγωγὴν ὑμῶν
ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ,
εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι
3 (καὶ *ko*) ἐπιβλέψητε (δὲ *no*) ἐπὶ τὸν
φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν καὶ
εἴπητε (αὐτῷ· *k*) σὺ κάθου ὧδε καλῶς,
καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε· σὺ στῆθι ἐκεῖ ἢ
κάθου (ὧδε *k*) ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου,
4 (καὶ *ko*) οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ
ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν;
5 ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, οὐχ
ὁ θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς (τῷ
κόσμῳ *N(k)O*) (τούτου *k*) πλουσίους
ἐν πίστει καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας
ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; **6**
ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχ οἱ
πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν καὶ
αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; **7** οὐκ
αὐτοὶ βλασφημοῦσιν τὸ καλὸν ὄνομα
τὸ ἐπικληθὲν ἐφ᾽ ὑμᾶς; **8** εἰ μέντοι
νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφήν·
ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν,
καλῶς ποιεῖτε· **9** εἰ δὲ προσωποληµπτεῖτε,
ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ
νόμου ὡς παραβάται. **10** ὅστις γὰρ ὅλον
τὸν νόμον (τηρήσῃ, πταίσῃ *N(k)O*) δὲ
ἐν ἑνί, γέγονεν πάντων ἔνοχος. **11** ὁ γὰρ
εἰπὼν μὴ (μοιχεύσῃς, *NK(o)*) εἶπεν καὶ
μὴ (φονεύσῃς. *NK(o)*) εἰ δὲ οὐ (μοιχεύεις
φονεύεις *N(k)O*) δέ, γέγονας παραβάτης
νόμου. **12** οὕτως λαλεῖτε καὶ οὕτως
ποιεῖτε ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες
κρίνεσθαι. **13** ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος τῷ μὴ
ποιήσαντι ἔλεος· (καὶ *k*) (κατακαυχᾶται
ἔλεος *NK(o)*) κρίσεως. **14** Τί τὸ ὄφελος,
ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα
δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν;
15 ἐὰν (δὲ *k*) ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ
ὑπάρχωσιν καὶ λειπόμενοι (ὦσιν *ko*) τῆς
ἐφημέρου τροφῆς, **16** εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ
ὑμῶν· ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ
χορτάζεσθε, μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια
τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος; **17** οὕτως καὶ
ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔχῃ ἔργα, νεκρά ἐστιν
καθ᾽ ἑαυτήν. **18** Ἀλλ᾽ ἐρεῖ τις· σὺ πίστιν
ἔχεις, κἀγὼ κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν
πίστιν σου (χωρὶς *N(k)O*) τῶν ἔργων (σου,
k) κἀγώ κἀγώ σοι δείξω ἐκ τῶν ἔργων
μου τὴν πίστιν (μου. *k*) **19** σὺ πιστεύεις
ὅτι εἷς ἐστιν ὁ θεός· καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ
δαιμόνια πιστεύουσιν καὶ φρίσσουσιν. **20**
θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ
πίστις χωρὶς τῶν ἔργων (ἀργή *N(K)O*)
ἐστιν; **21** Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ
ἔργων ἐδικαιώθη ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν
υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; **22** βλέπεις
ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ καὶ
ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη; **23** καὶ
ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· ἐπίστευσεν
δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς
δικαιοσύνην καὶ φίλος θεοῦ ἐκλήθη. **24**
ὁρᾶτε (τοίνυν *K*) ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται
ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον. **25**
Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων
ἐδικαιώθη ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους
καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; **26** ὥσπερ γὰρ

τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν,
οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς (τῶν *ko*) ἔργων
νεκρά ἐστιν.

3 Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε,
ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα
λημψόμεθα. 2 πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες·
εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος
ἀνήρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ
σῶμα. 3 (Εἰ *NO*) (δὲ *N(K)(o)*) τῶν ἵππων
τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν
(εἰς *N(k)O*) τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν,
καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. 4
ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ
ἀνέμων σκληρῶν ἐλαυνόμενα, μετάγεται
ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου (ἂν *k*) ἡ
ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος (βούλεται. *N(k)O*)
5 Οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶν
καὶ μεγάλα αὐχεῖ. ἰδοὺ (ἡλίκον *N(k)O*)
πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει· 6 καὶ ἡ γλῶσσα
πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας (οὕτως, *k*) ἡ
γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν ἡ
σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα
τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ φλογιζομένη
ὑπὸ τῆς γεέννης. (Geenna g1067) 7 Πᾶσα γὰρ
φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν, ἑρπετῶν τε
καὶ ἐναλίων δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ
φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ· 8 τὴν δὲ γλῶσσαν
οὐδεὶς δαμάσαι δύναται ἀνθρώπων·
(ἀκατάστατον *N(k)O*) κακόν, μεστὴ ἰοῦ
θανατηφόρου. 9 ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν
(κύριον *N(K)O*) καὶ πατέρα καὶ ἐν αὐτῇ
καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ’
ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας· 10 ἐκ τοῦ αὐτοῦ
στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. οὐ
χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτως γίνεσθαι.
11 μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει
τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν; 12 μὴ δύναται,
ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι ἢ
ἄμπελος σῦκα; (οὕτως *k*) (οὔτε *N(k)O*)
(πηγὴ *K*) ἁλυκὸν (καὶ *k*) γλυκὺ ποιῆσαι
ὕδωρ. 13 Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν
ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς
τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. 14 εἰ
δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν
τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ
ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. 15 οὐκ ἔστιν
αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ’
ἐπίγειος ψυχική δαιμονιώδης. 16 ὅπου
γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία
καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. 17 Ἡ δὲ ἄνωθεν
σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα
εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους
καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος, (καὶ
k) ἀνυπόκριτος. 18 καρπὸς δὲ (τῆς *k*)
δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς
ποιοῦσιν εἰρήνην.

4 Πόθεν πόλεμοι καὶ (πόθεν *no*) μάχαι
ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν
ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν
ὑμῶν; 2 ἐπιθυμεῖτε καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε
καὶ ζηλοῦτε καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν·
μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε· οὐκ ἔχετε (δὲ *k*)
διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· 3 αἰτεῖτε καὶ οὐ
λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν
ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. 4 (μοιχοὶ
καὶ *K*) μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία
τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ θεοῦ ἐστιν; ὃς (ἐὰν
N(k)O) οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ
κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται. 5
ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει; πρὸς
φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ (κατῴκισεν
N(k)O) ἐν ἡμῖν, 6 μείζονα δὲ δίδωσιν

χάριν· διὸ λέγει· ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις
ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. 7
ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ. ἀντίστητε (δὲ *no*)
τῷ διαβόλῳ καὶ φεύξεται ἀφ’ ὑμῶν, 8
ἐγγίσατε τῷ θεῷ καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν. καθαρίσατε
χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνίσατε καρδίας,
δίψυχοι. 9 ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε
καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος
(μετατραπήτω *N(k)O*) καὶ ἡ χαρὰ εἰς
κατήφειαν. 10 ταπεινώθητε ἐνώπιον
(τοῦ *ko*) κυρίου καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. 11
Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί· ὁ
καταλαλῶν ἀδελφοῦ (ἢ *N(k)O*) κρίνων
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμου καὶ
κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ
ποιητὴς νόμου ἀλλὰ κριτής. 12 εἷς ἐστιν ὁ
νομοθέτης (καὶ κριτὴς *NO*) ὁ δυνάμενος
σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ (δὲ *no*) τίς εἶ (ὁ
κρίνων *N(k)O*) τὸν (πλησίον; *N(K)O*) 13
Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες· σήμερον (ἢ *N(k)O*)
αὔριον (πορευσόμεθα *N(k)O*) εἰς τήνδε
τὴν πόλιν καὶ (ποιήσομεν *N(k)O*) ἐκεῖ
ἐνιαυτὸν (ἕνα *K*) καὶ (ἐμπορευσόμεθα
N(k)O) καὶ (κερδήσομεν· *N(k)O*) 14
οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον ποία
(γὰρ *ko*) ἡ ζωὴ ὑμῶν. ἀτμὶς γάρ (ἐστε
N(K)(o)) ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη ἔπειτα
(δὲ *k*) καὶ ἀφανιζομένη· 15 ἀντὶ τοῦ λέγειν
ὑμᾶς· ἐὰν ὁ κύριος (θελήσῃ *NK(o)*) καὶ
(ζήσομεν *N(k)O*) καὶ (ποιήσομεν *N(k)O*)
τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. 16 νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς
ἀλαζονείαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη
πονηρά ἐστιν. 17 εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν
καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν.

5 Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε
ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις
ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. 2 ὁ πλοῦτος
ὑμῶν σέσηπεν καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν
σητόβρωτα γέγονεν· 3 ὁ χρυσὸς ὑμῶν
καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν
εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται καὶ φάγεται
τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ· ἐθησαυρίσατε
ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. 4 ἰδοὺ ὁ μισθὸς
τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας
ὑμῶν ὁ (ἀπεστερημένος *NK(o)*) ἀφ’ ὑμῶν
κράζει καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς
τὰ ὦτα κυρίου σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν. 5
ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε,
ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν (ὡς *K*) ἐν
ἡμέρᾳ σφαγῆς. 6 κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε
τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν. 7
Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς
παρουσίας τοῦ κυρίου. ἰδοὺ ὁ γεωργὸς
ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς
μακροθυμῶν ἐπ’ (αὐτῷ *NK(o)*) ἕως (ἂν
k) λάβῃ (ὑετὸν *k*) πρόϊμον καὶ ὄψιμον·
8 μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε
τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ
κυρίου ἤγγικεν. 9 μὴ στενάζετε, ἀδελφοί,
κατ’ ἀλλήλων, ἵνα μὴ (κριθῆτε· *N(K)O*)
ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκεν.
10 ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί (μου, *K*)
τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας
τοὺς προφήτας οἳ ἐλάλησαν (ἐν *no*) τῷ
ὀνόματι κυρίου. 11 ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς
(ὑπομείναντας· *N(k)O*) τὴν ὑπομονὴν
Ἰὼβ ἠκούσατε καὶ τὸ τέλος κυρίου (εἴδετε,
NK(o)) ὅτι πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ
κύριος καὶ οἰκτίρμων. 12 Πρὸ πάντων
δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε τὸν
οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινὰ
ὅρκον· ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναὶ καὶ

τὸ οὖ οὔ, ἵνα μὴ (ὑπὸ *N(k)O*) (κρίσιν
NK(O)) πέσητε. 13 Κακοπαθεῖ τις ἐν
ὑμῖν; προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω.
14 ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω
τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας καὶ
προσευξάσθωσαν ἐπ᾽ αὐτὸν ἀλείψαντες
αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. 15
καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα
καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος· κἂν κἂν
ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ.
16 ἐξομολογεῖσθε (οὖν *NO*) ἀλλήλοις
(τὰς ἁμαρτίας *N(k)O*) καὶ (εὔχεσθε
NK(o)) ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ
ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. 17
Ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν καὶ
προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι· καὶ
οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ
μῆνας ἕξ· 18 καὶ πάλιν προσηύξατο καὶ ὁ
οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκεν καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν
τὸν καρπὸν αὐτῆς. 19 Ἀδελφοί (μου, *NO*)
ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας
καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, 20 (γινωσκέτω
NK(O)) ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ
πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν (αὐτοῦ
no) ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος
ἁμαρτιῶν.

Πετρου Α΄

1 Πέτρος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ
ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς
Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας,
καὶ Βιθυνίας, 2 κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ
πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος εἰς ὑπακοὴν
καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ·
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη. 3
Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ
αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα
ζῶσαν δι᾽ ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ
νεκρῶν, 4 εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ
ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον τετηρημένην ἐν
οὐρανοῖς εἰς (ὑμᾶς *NK(O)*) 5 τοὺς ἐν
δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως
εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι
ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ· 6 ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε
ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστίν, (λυπηθέντες
NK(o)) ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς 7
ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως
(πολυτιμότερον *N(k)O*) χρυσίου τοῦ
ἀπολλυμένου διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου
εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ (εἰς *o*) δόξαν
καὶ τιμὴν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ·
8 ὃν οὐκ (ἰδόντες *N(k)O*) ἀγαπᾶτε,
εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες πιστεύοντες δὲ
(ἀγαλλιᾶσθε *NK(o)*) χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ
καὶ δεδοξασμένῃ, 9 κομιζόμενοι τὸ τέλος
τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν· 10 περὶ
ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηραύνησαν
προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος
προφητεύσαντες, 11 ἐραυνῶντες εἰς τίνα
ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς
πνεῦμα Χριστοῦ προμαρτυρόμενον τὰ εἰς
Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα
δόξας· 12 οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς
(ὑμῖν *N(K)O*) δὲ διηκόνουν αὐτά, ἃ νῦν
ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων
ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἀποσταλέντι
ἀπ᾽ οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι
παρακύψαι. 13 Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς
ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες,
τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν
χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ. 14 ὡς
τέκνα ὑπακοῆς μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς
πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις,
15 ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον
καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ
γενήθητε, 16 διότι γέγραπται· (ὅτι *no*)
ἅγιοι (ἔσεσθε, *N(k)(o)*) ὅτι ἐγὼ ἅγιος
(εἰμι. *NK*) 17 καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε
τὸν ἀπροσωπολήμπτως κρίνοντα κατὰ
τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς
παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε·
18 εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ
χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν
ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, 19 ἀλλὰ
τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου
Χριστοῦ, 20 προεγνωσμένου μὲν πρὸ
καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ᾽
(ἐσχάτου *N(k)O*) τῶν χρόνων δι᾽ ὑμᾶς
21 τοὺς δι᾽ αὐτοῦ (πιστοὺς *N(k)O*) εἰς
θεόν, τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ
δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν
καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν. 22 Τὰς ψυχὰς
ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας
(διὰ πνεύματος *K*) εἰς φιλαδελφίαν
ἀνυπόκριτον ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους
ἀγαπήσατε ἐκτενῶς· 23 ἀναγεγεννημένοι
οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς ἀλλ᾽ ἀφθάρτου διὰ

λόγου ζῶντος θεοῦ καὶ μένοντος (εἰς τὸν
αἰῶνα· *K*) (aiōn g165) 24 διότι πᾶσα σὰρξ ὡς
χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα (αὐτῆς *N(K)O*) ὡς
ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ
ἄνθος (αὐτοῦ *K*) ἐξέπεσεν· 25 τὸ δὲ ῥῆμα
κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. τοῦτο δέ ἐστιν
τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς. (aiōn g165)

2 Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα
δόλον καὶ (ὑποκρίσεις *NK(O)*) καὶ
φθόνους καὶ πάσας καταλαλιάς, 2 ὡς
ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον
γάλα ἐπιποθήσατε ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε
(εἰς σωτηρίαν, *NO*) 3 (εἰ *N(k)O*)
ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος. 4
πρὸς ὃν προσερχόμενοι λίθον ζῶντα,
ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον
παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτὸν ἔντιμον, 5 καὶ
αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε
οἶκος πνευματικὸς (εἰς *no*) ἱεράτευμα
ἅγιον ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας
εὐπροσδέκτους (τῷ *NK*) θεῷ διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ. 6 (διότι *N(k)O*) περιέχει ἐν (τῇ
k) γραφῇ· ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον
ἀκρογωνιαῖον ἐκλεκτὸν ἔντιμον, καὶ ὁ
πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ.
7 ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν·
(ἀπιστοῦσιν *N(K)O*) δὲ (λίθος *N(k)O*)
ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος
ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας 8 καὶ λίθος
προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου, οἳ
προσκόπτουσιν τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες,
εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν· 9 ὑμεῖς δὲ γένος
ἐκλεκτόν, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος
ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς
ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς
καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς·
10 οἵ ποτε οὐ λαός, νῦν δὲ λαὸς θεοῦ, οἱ οὐκ
ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες. 11 Ἀγαπητοί,
παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους
ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν,
αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς· 12
τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν
ἔχοντες καλήν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν
ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων
(ἐποπτεύοντες *N(k)O*) δοξάσωσιν τὸν
θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. 13 Ὑποτάγητε
(οὖν *K*) πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν
κύριον· εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι· 14 εἴτε
ἡγεμόσιν ὡς δι᾽ αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς
ἐκδίκησιν (μὲν *k*) κακοποιῶν, ἔπαινον
δὲ ἀγαθοποιῶν· 15 ὅτι οὕτως ἐστὶν τὸ
θέλημα τοῦ θεοῦ ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν
τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν·
16 ὡς ἐλεύθεροι καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα
ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ᾽
ὡς θεοῦ δοῦλοι. 17 πάντας τιμήσατε,
τὴν ἀδελφότητα (ἀγαπᾶτε, *NK(o)*) τὸν
θεὸν φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε. 18
Οἱ οἰκέται ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ
τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς
καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς.
19 τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν
θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας πάσχων ἀδίκως.
20 ποῖον γὰρ κλέος εἰ ἁμαρτάνοντες
καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ᾽ εἰ
ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε,
τοῦτο χάρις παρὰ θεῷ. 21 εἰς τοῦτο
γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν
ὑπὲρ (ὑμῶν, *N(K)O*) ὑμῖν ὑπολιμπάνων
ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς
ἴχνεσιν αὐτοῦ· 22 ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν,
οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ,

23 ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει,
πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ
κρίνοντι δικαίως· 24 ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν
αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ
τὸ ξύλον ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι
τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ μώλωπι
(αὐτοῦ *k*) ἰάθητε. 25 ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα
(πλανώμενοι *N(k)O*) ἀλλ’ ἐπεστράφητε
νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν
ψυχῶν ὑμῶν.

3 Ὁμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι
τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες
ἀπειθοῦσιν τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν
ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου (κερδηθήσονται,
N(k)O) 2 ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ
ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν· 3 ὧν ἔστω
οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ
περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων
κόσμος, 4 ἀλλ’ ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας
ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέως
καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ πολυτελές. 5 οὕτως γάρ ποτε
καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι (εἰς
N(k)O) (τὸν *k*) θεὸν ἐκόσμουν ἑαυτάς
ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν· 6 ὡς
Σάρρα (ὑπήκουσεν *NK(o)*) τῷ Ἀβραὰμ
κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε
τέκνα ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι
μηδεμίαν πτόησιν. 7 Οἱ ἄνδρες ὁμοίως,
συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν ὡς ἀσθενεστέρῳ
σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν
ὡς καὶ (συγκληρονόμοις *N(k)O*) χάριτος
ζωῆς εἰς τὸ μὴ (ἐγκόπτεσθαι *N(k)O*)
τὰς προσευχὰς ὑμῶν. 8 Τὸ δὲ τέλος
πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι,
εὔσπλαγχνοι, (ταπεινόφρονες, *N(K)O*)
9 μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ
λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, τοὐναντίον δὲ
εὐλογοῦντες (εἰδότες, *K*) ὅτι εἰς τοῦτο
ἐκλήθητε ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. 10
ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας
ἀγαθὰς παυσάτω τὴν γλῶσσαν (αὐτοῦ *k*)
ἀπὸ κακοῦ καὶ χείλη (αὐτοῦ *k*) τοῦ μὴ
λαλῆσαι δόλον. 11 ἐκκλινάτω (δὲ *no*) ἀπὸ
κακοῦ καὶ ποιησάτω ἀγαθόν, ζητησάτω
εἰρήνην καὶ διωξάτω αὐτήν. 12 ὅτι (οἵ
k) ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ
ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν, πρόσωπον
δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά. 13 Καὶ
τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ
(ζηλωταὶ *N(K)O*) γένησθε; 14 ἀλλ’ εἰ
καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι.
τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε μηδὲ
ταραχθῆτε· 15 κύριον δὲ τὸν (Χριστὸν
N(K)O) ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν.
Ἕτοιμοι (δὲ *k*) ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ
τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν
ἐλπίδος, (ἀλλὰ *NO*) μετὰ πραΰτητος καὶ
φόβου, 16 συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν,
ἵνα ἐν ᾧ (καταλαλεῖσθε *N(k)(o)*) (ὑμῶν
ὡς κακοποιῶν, *KO*) καταισχυνθῶσιν
οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν
Χριστῷ ἀναστροφήν. 17 κρεῖττον γὰρ
ἀγαθοποιοῦντας, εἰ (θέλοι *N(k)O*) τὸ
θέλημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν ἢ κακοποιοῦντας·
18 ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν
(ἔπαθεν, *NK(O)*) δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων,
ἵνα (ὑμᾶς *N(K)O*) προσαγάγῃ τῷ θεῷ,
θανατωθεὶς μὲν σαρκί, ζῳοποιηθεὶς δὲ
(τῷ *k*) πνεύματι, 19 ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν
φυλακῇ πνεύμασιν πορευθεὶς ἐκήρυξεν
20 ἀπειθήσασίν ποτε, ὅτε (ἀπεξεδέχετο

N(k)O) ἡ τοῦ θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις
Νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν
(ὀλίγοι, *N(k)O*) τοῦτ’ ἔστιν ὀκτὼ ψυχαί,
διεσώθησαν δι’ ὕδατος· 21 ὃ καὶ (ὑμᾶς
N(K)O) ἀντίτυπον νῦν σῴζει βάπτισμα, οὐ
σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως
ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς θεόν, δι’ ἀναστάσεως
Ἰησοῦ Χριστοῦ, 22 ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ
πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ
ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

4 Χριστοῦ οὖν παθόντος (ὑπὲρ ἡμῶν
K) σαρκὶ καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν
ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν (ἐν
k) σαρκὶ πέπαυται (ἁμαρτίας· *NK(o)*)
2 εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις,
ἀλλὰ θελήματι θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον
ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον. 3 ἀρκετὸς
γὰρ (ἡμῖν *K*) ὁ παρεληλυθὼς χρόνος
(τοῦ βίου *K*) τὸ (βούλημα *N(k)O*)
τῶν ἐθνῶν (κατειργάσθαι *N(k)O*)
πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις,
οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις
εἰδωλολατρίαις· 4 ἐν ᾧ ξενίζονται μὴ
συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς
ἀσωτίας ἀνάχυσιν βλασφημοῦντες, 5 οἳ
ἀποδώσουσιν λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι
(κρῖναι *NK(o)*) ζῶντας καὶ νεκρούς. 6
εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη,
ἵνα κριθῶσιν μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί,
ζῶσιν δὲ κατὰ θεὸν πνεύματι. 7 Πάντων
δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν· σωφρονήσατε οὖν
καὶ νήψατε εἰς (τὰς *k*) προσευχάς, 8 πρὸ
πάντων (δὲ *k*) τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην
ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἀγάπη (καλύπτει
N(k)O) πλῆθος ἁμαρτιῶν. 9 φιλόξενοι εἰς
ἀλλήλους ἄνευ (γογγυσμοῦ· *N(k)O*) 10
ἕκαστος καθὼς ἔλαβεν χάρισμα εἰς ἑαυτοὺς
αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονόμοι
ποικίλης χάριτος θεοῦ· 11 εἴ τις λαλεῖ ὡς
λόγια θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ ὡς ἐξ ἰσχύος
(ἧς *NK(o)*) χορηγεῖ ὁ θεός· ἵνα ἐν πᾶσιν
δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ
ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων, ἀμήν. (aiōn g165) 12 Ἀγαπητοί,
μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς
πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ ὡς ξένου ὑμῖν
συμβαίνοντος· 13 ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε
τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασιν χαίρετε, ἵνα καὶ
ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε
ἀγαλλιώμενοι. 14 εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι
Χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ
τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ’ ὑμᾶς ἀναπαύεται
(κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται κατὰ
δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. *K*) 15 Μὴ γάρ τις
ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης ἢ
κακοποιὸς ἢ ὡς ἀλλοτριεπίσκοπος· 16 εἰ δὲ
ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω
δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ (ὀνόματι *N(K)O*) τούτῳ.
17 ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα
ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ’
ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ
θεοῦ εὐαγγελίῳ; 18 καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις
σῴζεται, ὁ (δὲ *o*) ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς
ποῦ φανεῖται; 19 ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες
κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ (ὡς, *K*) πιστῷ
κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς (αὐτῶν
N(k)O) ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.

5 Πρεσβυτέρους (οὖν *NO*) (τοὺς *ko*)
ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος
καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ
καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης
κοινωνός, 2 ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον

τοῦ θεοῦ ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς
ἀλλ᾽ ἑκουσίως (κατὰ θεόν, *NO*) μηδὲ
αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως· **3** μηδ᾽
ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων ἀλλὰ
τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· **4** καὶ
φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος κομιεῖσθε
τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον. **5**
Ὁμοίως νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις,
πάντες δὲ ἀλλήλοις (ὑποτασσόμενοι *k*)
τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε, ὅτι ὁ
θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς
δὲ δίδωσιν χάριν. **6** ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ
τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς
ὑψώσῃ ἐν καιρῷ, **7** πᾶσαν τὴν μέριμναν
ὑμῶν ἐπιρίψαντες ἐπ᾽ αὐτόν, ὅτι αὐτῷ
μέλει περὶ ὑμῶν. **8** νήψατε, γρηγορήσατε
(ὅτι, *k*) ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος
ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν
(τινα καταπιεῖν· *N(k)O*) **9** ᾧ ἀντίστητε
στερεοὶ τῇ πίστει εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν
παθημάτων τῇ ἐν (τῷ *no*) κόσμῳ ὑμῶν
ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι. **10** Ὁ δὲ θεὸς
πάσης χάριτος ὁ καλέσας (ὑμᾶς *N(K)O*)
εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, ὀλίγον παθόντας αὐτὸς (καταρτίσει
N(k)O) (ὑμᾶς, *k*) (στηρίξει, σθενώσει,
θεμελιώσει. *N(k)O*) **(aiōnios g166)** **11** αὐτῷ
(ἡ δόξα καὶ *K*) τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας
(τῶν *ko*) (αἰώνων. *KO*) ἀμήν. **(aiōn
g165)** **12** Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ
ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι᾽ ὀλίγων ἔγραψα
παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι
ἀληθῆ χάριν τοῦ θεοῦ, εἰς ἣν (στῆτε.
N(k)O) **13** Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι
συνεκλεκτὴ καὶ Μᾶρκος ὁ υἱός μου. **14**
ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης.
εἰρήνη ὑμῖν πᾶσιν τοῖς ἐν Χριστῷ (Ἰησοῦ.
ἀμήν. *K*)

Πετρου Β΄

1 (Συμεὼν *NK(o)*) Πέτρος δοῦλος καὶ
ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῖς ἰσότιμον
ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ
θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν
ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν. 3 ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως
αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν
δεδωρημένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ
καλέσαντος ἡμᾶς (ἰδίᾳ *N(K)O*) (δόξῃ
N(k)O) καὶ (ἀρετῇ, *N(k)O*) 4 δι’ ὧν
τὰ τίμια καὶ μέγιστα ἡμῖν ἐπαγγέλματα
δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας
κοινωνοὶ φύσεως ἀποφυγόντες τῆς ἐν (τῷ
no) κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. 5 καὶ αὐτὸ
τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες
ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν
ἀρετήν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, 6 ἐν
δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ
ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ
τὴν εὐσέβειαν, 7 ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν
φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν
ἀγάπην. 8 ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ
πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους
καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν. 9 ᾯι γὰρ μὴ
πάρεστιν ταῦτα, τυφλός ἐστιν μυωπάζων,
λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι
αὐτοῦ (ἁμαρτιῶν. *NK(o)*) 10 διὸ μᾶλλον,
ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν
κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ
ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε. 11 οὕτως
γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ
εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ
κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.
(aiōnios g166) 12 Διὸ (μελλήσω *N(K)O*) ἀεὶ
ὑμᾶς ὑπομιμνῄσκειν περὶ τούτων καίπερ
εἰδότας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ
ἀληθείᾳ. 13 δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ’ ὅσον
εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν
ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει· 14 εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν
ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ
ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέν
μοι. 15 σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε ἔχειν
ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων
μνήμην ποιεῖσθαι. 16 οὐ γὰρ σεσοφισμένοις
μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν
ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ’ ἐπόπται
γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. 17
λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ
δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε ὑπὸ
τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης· ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητός (μου *NO*) οὗτός ἐστιν, εἰς ὃν
ἐγὼ εὐδόκησα. 18 καὶ ταύτην τὴν φωνὴν
ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν
σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ἁγίῳ (τῷ *ko*) ὄρει.
19 Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν
λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς
λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ ἕως οὗ
ἡμέρα διαυγάσῃ διαυγάσῃ καὶ φωσφόρος
ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· 20 τοῦτο
πρῶτον γινώσκοντες ὅτι πᾶσα προφητεία
γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται. 21 οὐ
γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη προφητεία
ποτέ, ἀλλ’ ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι
ἐλάλησαν (οἱ *k*) (ἀπὸ *N(K)O*) θεοῦ
ἄνθρωποι.

2 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται
ἐν τῷ λαῷ ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται

ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν
αἱρέσεις ἀπωλείας καὶ τὸν ἀγοράσαντα
αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες
ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν· **2** καὶ πολλοὶ
ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς (ἀσελγείαις,
NK(O)) δι᾽ οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας
βλασφημηθήσεται· **3** καὶ ἐν πλεονεξίᾳ
πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται,
οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ καὶ ἡ
ἀπώλεια αὐτῶν οὐ (νυστάζει. *NK(o)*)
4 Εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων
οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ (σειραῖς *NK(O)*)
ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν
(τηρουμένους, *N(k)O*) **(Tartaroō g5020)** **5**
καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ᾽
ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξεν
κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας, **6** καὶ
πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας
καταστροφῇ κατέκρινεν ὑπόδειγμα
μελλόντων (ἀσεβέσιν *N(k)O*) τεθεικώς,
7 καὶ δίκαιον Λὼτ καταπονούμενον ὑπὸ
τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς
ἐρρύσατο· **8** βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ
δίκαιος ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς ἡμέραν ἐξ
ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις
ἐβασάνιζεν· **9** οἶδεν κύριος εὐσεβεῖς
ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς
ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν, **10**
μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ
μιασμοῦ πορευομένους καὶ κυριότητος
καταφρονοῦντας. τολμηταί, αὐθάδεις,
δόξας οὐ τρέμουσιν βλασφημοῦντες· **11**
ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες
ὄντες οὐ φέρουσιν κατ᾽ αὐτῶν παρὰ
(κυρίου *N(K)O*) βλάσφημον κρίσιν. **12**
οὗτοι δὲ ὡς ἄλογα ζῷα (γεγεννημένα
N(K)O) φυσικὰ εἰς ἅλωσιν καὶ φθοράν, ἐν
οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες ἐν τῇ φθορᾷ
αὐτῶν (καὶ *no*) (φθαρήσονται *N(k)O*)
13 (ἀδικούμενοι *N(K)O*) μισθὸν ἀδικίας.
ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν,
σπίλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς
(ἀπάταις *NK(o)*) αὐτῶν συνευωχούμενοι
ὑμῖν, **14** ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς
μοιχαλίδος καὶ ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας,
δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν
γεγυμνασμένην (πλεονεξίας *N(K)O*)
ἔχοντες, κατάρας τέκνα. **15** (καταλείποντες
N(k)O) (τὴν *k*) εὐθεῖαν ὁδὸν
ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ
ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ Βοσόρ, ὃς μισθὸν
ἀδικίας ἠγάπησεν, **16** ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν
ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν
ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον ἐκώλυσεν
τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν. **17** οὗτοί
εἰσιν πηγαὶ ἄνυδροι (καὶ *no*) (ὁμίχλαι
N(k)O) ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς
ὁ ζόφος τοῦ σκότους (εἰς αἰῶνα *K*)
τετήρηται. **18** Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος
φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις
σαρκὸς ἀσελγείαις τοὺς (ὀλίγως *N(K)O*)
(ἀποφεύγοντας *N(k)O*) τοὺς ἐν πλάνῃ
ἀναστρεφομένους, **19** ἐλευθερίαν αὐτοῖς
ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες
τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ (καὶ
ko) δεδούλωται. **20** εἰ γὰρ ἀποφυγόντες
τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ
κυρίου (ἡμῶν *N*) καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ
Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες
ἡττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα
χείρονα τῶν πρώτων. **21** κρεῖττον γὰρ
ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς

δικαιοσύνης ἢ ἐπιγνοῦσιν (ὑποστρέψαι
N(k)O) ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας
ἐντολῆς. 22 συμβέβηκεν (δὲ *k*) αὐτοῖς τὸ
τῆς ἀληθοῦς παροιμίας· κύων ἐπιστρέψας
ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα· καὶ ὗς λουσαμένη εἰς
(κυλισμὸν *N(k)O*) βορβόρου.

3 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν
γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν
ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν 2
μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων
ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ τῆς τῶν
ἀποστόλων (ὑμῶν *N(K)O*) ἐντολῆς τοῦ
κυρίου καὶ σωτῆρος· 3 τοῦτο πρῶτον
γινώσκοντες ὅτι ἐλεύσονται ἐπ᾽ (ἐσχάτων
N(k)O) τῶν ἡμερῶν (ἐν ἐμπαιγμονῇ
NO) ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας
αὐτῶν πορευόμενοι 4 καὶ λέγοντες· ποῦ
ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ;
ἀφ᾽ ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα
οὕτως διαμένει ἀπ᾽ ἀρχῆς κτίσεως. 5
λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας
ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ
ὕδατος καὶ δι᾽ ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ
θεοῦ λόγῳ, 6 δι᾽ (ὧν *NK(O)*) ὁ τότε
κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο. 7
οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ (αὐτῷ
NK(O)) λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶν
πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ
ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. 8 Ἓν
δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί,
ὅτι μία ἡμέρα παρὰ κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη
καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. 9 οὐ βραδύνει
(ὁ *k*) κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὥς τινες
βραδύτητα ἡγοῦνται· ἀλλὰ μακροθυμεῖ
εἰς (ὑμᾶς *N(K)O*) μὴ βουλόμενός τινας
ἀπολέσθαι ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν
χωρῆσαι. 10 ἥξει δὲ (ἡ *k*) ἡμέρα κυρίου
ὡς κλέπτης (ἐν νυκτί, *K*) ἐν ᾗ οἱ
οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα
δὲ καυσούμενα (λυθήσεται, *N(k)O*) καὶ γῆ
καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα (οὐχ *O*) (εὑρεθήσεται.
N(K)O) 11 τούτων (οὕτως *N(K)O*)
πάντων λυομένων ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν
ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις
12 προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν
παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας, δι᾽
ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται καὶ
στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται; 13 καινοὺς
δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ
ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς
δικαιοσύνη κατοικεῖ. 14 Διό, ἀγαπητοί,
ταῦτα προσδοκῶντες σπουδάσατε ἄσπιλοι
καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ,
15 καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν
σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς
ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν δοθεῖσαν
αὐτῷ σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν, 16 ὡς καὶ ἐν
πάσαις (ταῖς *ko*) ἐπιστολαῖς λαλῶν ἐν
αὐταῖς περὶ τούτων· ἐν (αἷς *N(k)O*) ἐστιν
δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι
(στρεβλοῦσιν *NK(o)*) ὡς καὶ τὰς λοιπὰς
γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν.
17 ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες
φυλάσσεσθε ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων
πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου
στηριγμοῦ, 18 αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ
γνώσει τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος
Ἰησοῦ Χριστοῦ. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ
εἰς ἡμέραν αἰῶνος, ἀμήν. **(aiōn g165)**

Ιωαννου Α´

1 Ὃ ἦν ἀπ’ ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ
ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν,
ὃ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν
ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς·
2 καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἑωράκαμεν
καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν
τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον ἥτις ἦν πρὸς τὸν
πατέρα καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν· **(aiōnios g166)** 3 ὃ
ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν
(καὶ *no*) ὑμῖν ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν
ἔχητε μεθ’ ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ
ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 4 καὶ ταῦτα
γράφομεν (ἡμεῖς *N(K)O*) ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν
ᾖ πεπληρωμένη. 5 καὶ ἔστιν αὕτη ἡ (ἀγγελία
NK(O)) ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ’ αὐτοῦ καὶ
ἀναγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστιν
καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. 6 ἐὰν
εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ’ αὐτοῦ
καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα
καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν· 7 ἐὰν δὲ ἐν
τῷ φωτὶ περιπατῶμεν ὡς αὐτός ἐστιν ἐν
τῷ φωτί, κοινωνίαν ἔχομεν μετ’ ἀλλήλων
καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ (Χριστοῦ *K*) τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.
8 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν,
ἑαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν
ἐν ἡμῖν. 9 ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας
ἡμῶν, πιστός ἐστιν καὶ δίκαιος ἵνα ἀφῇ
ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ
πάσης ἀδικίας. 10 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ
ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν
καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

2 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν ἵνα
μὴ ἁμάρτητε· καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ,
παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα,
Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον, 2 καὶ αὐτὸς
ἱλασμός ἐστιν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν·
οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ
περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. 3 καὶ ἐν τούτῳ
γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. 4 Ὁ λέγων
(ὅτι *no*) ἔγνωκα αὐτὸν καὶ τὰς ἐντολὰς
αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστίν, καὶ ἐν
τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· 5 ὃς δ’ ἂν
τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ
ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται. ἐν τούτῳ
γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν. 6 ὁ λέγων
ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος
περιεπάτησεν, καὶ αὐτὸς οὕτως περιπατεῖν.
7 (Ἀγαπητοί, *N(K)O*) οὐκ ἐντολὴν καινὴν
γράφω ὑμῖν ἀλλ’ ἐντολὴν παλαιὰν ἣν
εἴχετε ἀπ’ ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν
ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε (ἀπ’ ἀρχῆς. *K*) 8
πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν ὅ ἐστιν
ἀληθὲς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία
παράγεται καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη
φαίνει. 9 ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι καὶ
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ
ἐστὶν ἕως ἄρτι. 10 ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει καὶ σκάνδαλον ἐν
αὐτῷ οὐκ ἔστιν. 11 ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ
περιπατεῖ καὶ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ
σκοτία ἐτύφλωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.
12 Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν
αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 13 γράφω
ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ’ ἀρχῆς.
γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε

τὸν πονηρόν. (Ἔγραψα *N(k)O*) ὑμῖν,
παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα. 14 ἔγραψα
ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ᾽ ἀρχῆς.
ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε
καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καὶ
νενικήκατε τὸν πονηρόν. 15 Μὴ ἀγαπᾶτε
τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις
ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ
πατρὸς ἐν αὐτῷ· 16 ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ,
ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν
ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ
ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ κόσμου
ἐστίν. 17 καὶ ὁ κόσμος παράγεται καὶ ἡ
ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα
τοῦ θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. (aiōn g165)
18 Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστίν, καὶ καθὼς
ἠκούσατε ὅτι (ὁ *k*) ἀντίχριστος ἔρχεται,
καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν ὅθεν
γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. 19 ἐξ
ἡμῶν ἐξῆλθαν ἀλλ᾽ οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ
γὰρ ἐξ ἡμῶν ἦσαν, μεμενήκεισαν ἂν μεθ᾽
ἡμῶν· ἀλλ᾽ ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶν
πάντες ἐξ ἡμῶν. 20 καὶ ὑμεῖς χρῖσμα ἔχετε
ἀπὸ τοῦ ἁγίου καὶ οἴδατε (πάντες. *N(K)O*)
21 οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν
ἀλήθειαν ἀλλ᾽ ὅτι οἴδατε αὐτὴν καὶ ὅτι
πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστιν. 22
τίς ἐστιν ὁ ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι
Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός ἐστιν
ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα
καὶ τὸν υἱόν. 23 πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν
υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει· ὁ ὁμολογῶν
τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα ἔχει. 24 ὑμεῖς
(οὖν *K*) ὃ ἠκούσατε ἀπ᾽ ἀρχῆς ἐν ὑμῖν
μενέτω. ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ᾽ ἀρχῆς
ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν
τῷ πατρὶ μενεῖτε. 25 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ
ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν
ζωὴν τὴν αἰώνιον. (aiōnios g166) 26 Ταῦτα
ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς.
27 καὶ ὑμεῖς, τὸ χρῖσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ᾽ αὐτοῦ
μένει ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τις
διδάσκῃ ὑμᾶς· ἀλλ᾽ ὡς τὸ (αὐτοῦ *N(k)O*)
χρῖσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων καὶ
ἀληθές ἐστιν καὶ οὐκ ἔστιν ψεῦδος καὶ
καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, (μένετε *N(k)O*) ἐν
αὐτῷ. 28 καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ,
ἵνα (ἐὰν *N(K)O*) φανερωθῇ, (σχῶμεν
N(k)O) παρρησίαν καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν
ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. 29 ἐὰν
εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐστιν, γινώσκετε ὅτι (καὶ
no) πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ
αὐτοῦ γεγέννηται.

3 ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν
ὁ πατήρ, ἵνα τέκνα θεοῦ κληθῶμεν
(καὶ ἐσμέν. *NO*) διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ
γινώσκει (ἡμᾶς, *NK(O)*) ὅτι οὐκ ἔγνω
αὐτόν. 2 Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμεν,
καὶ οὔπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα· οἴδαμεν
(δὲ *k*) ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ
ἐσόμεθα, ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστιν.
3 καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ᾽
αὐτῷ ἁγνίζει ἑαυτὸν καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός
ἐστιν. 4 Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ
τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ
ἀνομία. 5 καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη
ἵνα τὰς ἁμαρτίας (ἡμῶν *K*) ἄρῃ, καὶ
ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. 6 πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ
μένων οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων
οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. 7
(Τεκνία, *NK(o)*) μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς·
ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστιν

καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν. 8 ὁ ποιῶν
τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι
ἀπ᾽ ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο
ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἵνα λύσῃ τὰ
ἔργα τοῦ διαβόλου. 9 πᾶς ὁ γεγεννημένος
ἐκ τοῦ θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα
αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται
ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται.
10 ἐν τούτῳ φανερά ἐστιν τὰ τέκνα τοῦ
θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου. πᾶς ὁ
μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ
θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ·
11 ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε
ἀπ᾽ ἀρχῆς ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· 12
οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν καὶ
ἔσφαξεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν
τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ
πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
δίκαια. 13 (Καὶ *n*) μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί
(μου, *K*) εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. 14
ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ
θανάτου εἰς τὴν ζωήν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς
ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν (τὸν ἀδελφόν *K*)
μένει ἐν τῷ θανάτῳ. 15 πᾶς ὁ μισῶν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστίν· καὶ
οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει
ζωὴν αἰώνιον ἐν (αὐτῷ *NK(o)*) μένουσαν.
(aiōnios g166) 16 ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν
ἀγάπην ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἔθηκεν· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ
τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς (θεῖναι. *N(k)O*)
17 Ὃς δ᾽ ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ
θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα
καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ᾽ αὐτοῦ,
πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; 18
Τεκνία (μου, *K*) μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ
τῇ γλώσσῃ ἀλλ᾽ ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. 19
καὶ ἐν τούτῳ (γνωσόμεθα *N(k)O*) ὅτι ἐκ
τῆς ἀληθείας ἐσμὲν καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ
πείσομεν (τὴν καρδίαν *N(k)O*) ἡμῶν, 20
ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι
μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν
καὶ γινώσκει πάντα. 21 Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ
καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ (ἡμῶν, *ko*)
παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν θεόν, 22 καὶ ὃ
(ἐὰν *NK(o)*) αἰτῶμεν λαμβάνομεν (ἀπ᾽
N(k)O) αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ
τηροῦμεν καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ
ποιοῦμεν. 23 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ
ἵνα (πιστεύσωμεν *NK(o)*) τῷ ὀνόματι τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀγαπῶμεν
ἀλλήλους καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν. 24
καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ
μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ. καὶ ἐν τούτῳ
γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ
πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

4 Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε
ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ
θεοῦ ἐστιν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται
ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον. 2 ἐν τούτῳ
(γινώσκετε *NK(O)*) τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ·
πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν
ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν. 3
καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν
(Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα *K*) ἐκ τοῦ
θεοῦ οὐκ ἔστιν· καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ τοῦ
ἀντιχρίστου ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται καὶ
νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. 4 ὑμεῖς ἐκ
τοῦ θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νενικήκατε
αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ
ἐν τῷ κόσμῳ. 5 αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου
εἰσίν· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσιν

καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει. 6 ἡμεῖς ἐκ
τοῦ θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων τὸν θεὸν
ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ
ἀκούει ἡμῶν. ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ
πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς
πλάνης. 7 Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους,
ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν καὶ πᾶς
ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται καὶ
γινώσκει τὸν θεόν· 8 ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ
ἔγνω τὸν θεόν, ὅτι ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν. 9
ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ
ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ
ἀπέσταλκεν ὁ θεὸς εἰς τὸν κόσμον ἵνα
ζήσωμεν δι’ αὐτοῦ. 10 ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ
ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς (ἠγαπήκαμεν *N(k)O*)
τὸν θεόν, ἀλλ’ ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς
καὶ ἀπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν
περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. 11 Ἀγαπητοί, εἰ
οὕτως ὁ θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς
ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν· 12 θεὸν
οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν
ἀλλήλους, ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ ἀγάπη
αὐτοῦ ἐν ἡμῖν τετελειωμένη ἐστίν. 13 ἐν
τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ
αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ
δέδωκεν ἡμῖν. 14 καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα
καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκεν
τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου. 15 ὃς (ἐὰν
N(k)O) ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς (Χριστός
O) ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ
μένει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ. 16 καὶ ἡμεῖς
ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην
ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν. ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν,
καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ θεῷ μένει,
καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ (μένει. *NO*) 17 ἐν
τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ’ ἡμῶν,
ἵνα παρρησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστιν καὶ ἡμεῖς
ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. 18 φόβος οὐκ
ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ’ ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω
βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν
ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν
τῇ ἀγάπῃ. 19 ἡμεῖς ἀγαπῶμεν (αὐτόν,
K) ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. 20
ἐάν τις εἴπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν θεὸν καὶ τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ
μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακεν,
τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακεν (οὐ *N(K)O*)
δύναται ἀγαπᾶν· 21 καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν
ἔχομεν ἀπ’ αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν θεὸν
ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

5 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ
Χριστὸς ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται, καὶ
πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ
καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. 2 ἐν
τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα
τοῦ θεοῦ, ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ (ποιῶμεν. *N(k)O*) 3
αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, ἵνα τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ
αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν. 4 ὅτι πᾶν τὸ
γεγεννημένον ἐκ τοῦ θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον·
καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν
κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. 5 τίς (δέ *no*) ἐστιν
ὁ νικῶν τὸν κόσμον εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι
Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; 6 οὗτός ἐστιν
ὁ ἐλθὼν δι’ ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς
(ὁ *k*) Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον,
ἀλλ’ ἐν τῷ ὕδατι καὶ (ἐν *no*) τῷ αἵματι·
καὶ τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ
πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια· 7 ὅτι τρεῖς εἰσιν
οἱ μαρτυροῦντες, (ἕν τῷ οὐρανῷ ὁ πατὴρ

ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ οὗτοι οἱ
τρεῖς ἕν εἰσιν *K*) **8** (καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ
μαρτυροῦντες ἕν τῇ γῇ, *K*) τὸ πνεῦμα καὶ
τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν
εἰσιν. **9** εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων
λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων
ἐστίν, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ
θεοῦ (ὅτι *N(k)O*) μεμαρτύρηκεν περὶ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ. **10** ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν
τοῦ θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν (ἑαυτῷ·
NK(o)) ὁ μὴ πιστεύων τῷ θεῷ ψεύστην
πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς
τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς
περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. **11** καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ
μαρτυρία ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν
ὁ θεός· καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ
ἐστιν. **(aiōnios g166)** **12** ὁ ἔχων τὸν υἱὸν
ἔχει τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ
θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. **13** Ταῦτα ἔγραψα
ὑμῖν (τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
υἱοῦ τοῦ θεοῦ, *K*) ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν
ἔχετε αἰώνιον, (καὶ ἵνα *K*) (τοῖς *no*)
(πιστεύουσιν *N(k)O*) εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
υἱοῦ τοῦ θεοῦ. **(aiōnios g166)** **14** καὶ αὕτη
ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν,
ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ
ἀκούει ἡμῶν· **15** καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει
ἡμῶν ὃ (ἐὰν *N(k)O*) αἰτώμεθα, οἴδαμεν
ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ᾐτήκαμεν (ἀπʼ
N(k)O) αὐτοῦ. **16** Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς
θάνατον, αἰτήσει καὶ δώσει αὐτῷ ζωήν,
τοῖς ἁμαρτάνουσιν μὴ πρὸς θάνατον. Ἔστιν
ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης
λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. **17** πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία
ἐστίν, καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον.
18 οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ
θεοῦ, οὐχ ἁμαρτάνει· ἀλλʼ ὁ γεννηθεὶς ἐκ
τοῦ θεοῦ τηρεῖ (ἑαυτόν, *NK(o)*) καὶ ὁ
πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. **19** οἴδαμεν ὅτι
ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ
πονηρῷ κεῖται. **20** οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς
τοῦ θεοῦ ἥκει καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν
ἵνα (γινώσκωμεν *NK(o)*) τὸν ἀληθινόν,
καὶ ἐσμὲν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ
Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς
καὶ (ἥ *k*) ζωὴ αἰώνιος. **(aiōnios g166)** **21**
τεκνία, φυλάξατε (ἑαυτὰ *N(k)O*) ἀπὸ τῶν
εἰδώλων (ἀμήν. *KO*)

Ιωαννου Β΄

1 Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ καὶ
τοῖς τέκνοις αὐτῆς οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν
ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ
πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, **2** διὰ
τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ
μεθ᾽ ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα· **(aiōn g165)** **3**
ἔσται μεθ᾽ ἡμῶν χάρις ἔλεος εἰρήνη παρὰ
θεοῦ πατρὸς καὶ παρὰ (κυρίου *K*) Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς ἐν ἀληθείᾳ
καὶ ἀγάπῃ. **4** Ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ
τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ
καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός.
5 καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν
καινὴν γράφων σοι, ἀλλ᾽ ἣν εἴχομεν ἀπ᾽
ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. **6** καὶ αὕτη
ἐστὶν ἡ ἀγάπη ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ. αὕτη ἡ ἐντολή ἐστιν καθὼς
ἠκούσατε ἀπ᾽ ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε·
7 ὅτι πολλοὶ πλάνοι (ἐξῆλθον *N(K)O*) εἰς
τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν
Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν
ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. **8** βλέπετε
ἑαυτοὺς ἵνα μὴ (ἀπολέσητε *N(K)O*) ἃ
(εἰργασάμεθα, *NK(O)*) ἀλλὰ μισθὸν πλήρη
(ἀπολάβητε. *N(K)O*) **9** πᾶς ὁ (προάγων
N(K)O) καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ
Χριστοῦ θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ
διδαχῇ (τοῦ Χριστοῦ, *K*) οὗτος καὶ τὸν
πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. **10** εἴ τις ἔρχεται
πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ
φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν,
καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· **11** ὁ λέγων
γὰρ αὐτῷ χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις
αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς. **12** Πολλὰ ἔχων ὑμῖν
γράφειν οὐκ ἐβουλήθην διὰ χάρτου καὶ
μέλανος· ἀλλ᾽ ἐλπίζω (γενέσθαι *N(k)O*)
πρὸς ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι
ἵνα ἡ χαρὰ (ἡμῶν *NK(O)*) πεπληρωμένη
ᾖ. **13** ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς
σου τῆς ἐκλεκτῆς (ἀμήν. *KO*)

Ιωαννου Γ΄

1 Ὁ πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ ὃν
ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ. 2 ἀγαπητέ,
περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ
ὑγιαίνειν καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή. 3
ἐχάρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ
μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ
ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. 4 μειζοτέραν τούτων
οὐκ ἔχω (χαρὰν *NK(O)*) ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ
τέκνα ἐν (τῇ *no*) ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.
5 ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ
εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ (εἰς *k*) (τοῦτο
N(k)O) ξένους, 6 οἳ ἐμαρτύρησάν σου
τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας, οὓς καλῶς
ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ θεοῦ. 7
ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἐξῆλθον μηδὲν
λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν (ἐθνικῶν. *N(k)O*)
8 ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν (ὑπολαμβάνειν
N(k)O) τοὺς τοιούτους ἵνα συνεργοὶ
γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ. 9 Ἔγραψά (τι *no*)
τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν
Διοτρέφης οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. 10 διὰ
τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ
ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν
ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔτε
αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς, καὶ τοὺς
βουλομένους κωλύει καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας
ἐκβάλλει. 11 Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν
ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ
ἐστιν· ὁ (δὲ *k*) κακοποιῶν οὐχ ἑώρακεν
τὸν θεόν. 12 Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ
πάντων καὶ ὑπὸ αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ
ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ (οἶδας *N(k)O*)
ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστιν. 13
Πολλὰ εἶχον (γράψαι *N(k)O*) (σοι, *no*)
ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι
(γράφειν· *N(k)O*) 14 ἐλπίζω δὲ εὐθέως σε
ἰδεῖν, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν.
εἰρήνη σοι. ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι. ἀσπάζου
τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

Ιουδα

1 Ἰούδας Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς
δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ
(ἠγαπημένοις *N(K)O*) καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ
τετηρημένοις κλητοῖς· 2 ἔλεος ὑμῖν καὶ
εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη. 3 Ἀγαπητοί,
πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν
περὶ τῆς κοινῆς (ἡμῶν *NO*) σωτηρίας,
ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν
ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς
ἁγίοις πίστει. 4 παρεισέδυσαν γάρ τινες
ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς
τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ
ἡμῶν χάριτα μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν
καὶ τὸν μόνον δεσπότην (θεόν *K*) καὶ
κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι.
5 Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας
ὑμᾶς (πάντα, *N(K)O*) ὅτι (ὁ *NK*)
(κύριος *NK(O)*) ἅπαξ λαὸν ἐκ γῆς
Αἰγύπτου σώσας τὸ δεύτερον τοὺς μὴ
πιστεύσαντας ἀπώλεσεν. 6 ἀγγέλους τε
τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν
ἀλλ᾽ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς
κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ
ζόφον τετήρηκεν· **(aïdios g126)** 7 ὡς Σόδομα
καὶ Γόμορρα καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις
τὸν ὅμοιον τρόπον τούτοις ἐκπορνεύσασαι
καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας,
πρόκεινται δεῖγμα πυρὸς αἰωνίου δίκην
ὑπέχουσαι. **(aiōnios g166)** 8 ὁμοίως μέντοι
καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν
μιαίνουσιν, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσιν, δόξας
δὲ βλασφημοῦσιν. 9 ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ
ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος
διελέγετο περὶ τοῦ Μωϋσέως σώματος, οὐκ
ἐτόλμησεν κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας
ἀλλ᾽ εἶπεν· ἐπιτιμήσαι σοι κύριος. 10 οὗτοι
δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασιν βλασφημοῦσιν·
ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῷα
ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται. 11 οὐαὶ
αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν
καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ
ἐξεχύθησαν καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κόρε
ἀπώλοντο. 12 Οὗτοί εἰσιν (οἱ *no*) ἐν ταῖς
ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες, συνευωχούμενοι,
ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφέλαι
ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων (παραφερόμεναι,
N(k)O) δένδρα φθινοπωρινὰ ἄκαρπα,
δὶς ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα· 13 κύματα
ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν
αἰσχύνας, ἀστέρες πλανῆται οἷς ὁ ζόφος
τοῦ σκότους εἰς (τὸν *k*) αἰῶνα τετήρηται.
(aiōn g165) 14 προεφήτευσεν δὲ καὶ τούτοις
ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἑνὼχ λέγων· ἰδοὺ ἦλθεν
κύριος ἐν ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ 15 ποιῆσαι
κρίσιν κατὰ πάντων καὶ (ἐλέγξαι *N(K)O*)
(πᾶσαν *N(k)O*) (τοὺς *ko*) (ψυχὴν
N(K)O) (αὐτῶν *K*) περὶ πάντων τῶν
ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν, καὶ
περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν
κατ᾽ αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. 16 οὗτοί
εἰσιν γογγυσταὶ μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς
ἐπιθυμίας (ἑαυτῶν *N(k)O*) πορευόμενοι,
καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα,
θαυμάζοντες πρόσωπα ὠφελείας χάριν. 17
Ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ῥημάτων
τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 18 ὅτι ἔλεγον
ὑμῖν ὅτι (ἐπ᾽ ἐσχάτου *N(k)O*) (τοῦ *n*)
(χρόνου *N(k)O*) ἔσονται ἐμπαῖκται κατὰ
τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν

ἀσεβειῶν. 19 οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες,
ψυχικοί, πνεῦμα μὴ ἔχοντες. 20 ὑμεῖς
δέ, ἀγαπητοί, ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς
τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει, ἐν πνεύματι
ἁγίῳ προσευχόμενοι, 21 ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ
θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ζωὴν
αἰώνιον. (aiōnios g166) 22 καὶ οὓς μὲν (ἐλεᾶτε
NK(O)) (διακρινομένους, *N(k)O*) 23 οὓς
δὲ σῴζετε ἐκ (τοῦ *k*) πυρὸς ἁρπάζοντες,
(οὓς δὲ ἐλεᾶτε *NO*) ἐν φόβῳ, μισοῦντες
καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον
χιτῶνα. 24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι
(ὑμᾶς *NK(O)*) ἀπταίστους καὶ στῆσαι
κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους
ἐν ἀγαλλιάσει, 25 μόνῳ (σοφῷ *K*)
θεῷ σωτῆρι ἡμῶν, (διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
τοῦ κυρίου ἡμῶν, *NO*) δόξα (καὶ *k*)
μεγαλωσύνη κράτος καὶ ἐξουσία (πρὸ
παντὸς τοῦ αἰῶνος *NO*) καὶ νῦν καὶ εἰς
πάντας τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. (aiōn g165)

Αποκαλυψις Ιωαννου

1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ ἣν ἔδωκεν
αὐτῷ ὁ θεὸς δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ
ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει καὶ ἐσήμανεν
ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ
δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, **2** ὃς ἐμαρτύρησεν
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν
Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅσα (τε *k*) εἶδεν. **3**
μακάριος ὁ ἀναγινώσκων καὶ οἱ ἀκούοντες
τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ τηροῦντες
τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.
4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ
Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ (τοῦ *K(O)*)
ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος καὶ ἀπὸ τῶν
ἑπτὰ πνευμάτων ἃ (ἐστιν *k*) ἐνώπιον τοῦ
θρόνου αὐτοῦ **5** καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος (ἐκ *k*)
τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων
τῆς γῆς. τῷ (ἀγαπῶντι *N(k)O*) ἡμᾶς καὶ
(λύσαντι *N(K)O*) ἡμᾶς (ἐκ *N(k)O*) τῶν
ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ **6** καὶ
ἐποίησεν ἡμᾶς (βασιλείαν, *N(K)O*) (καὶ
K) ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ, αὐτῷ
ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων, ἀμήν. **(aiōn g165)** **7** Ἰδοὺ ἔρχεται
μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς
ὀφθαλμὸς καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν·
καὶ κόψονται ἐπ᾽ αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ
τῆς γῆς, ναὶ ἀμήν. **8** Ἐγώ εἰμι τὸ ἄλφα
καὶ τὸ ὦ (ἀρχὴ καὶ τέλος, *K*) λέγει (ὁ
k) κύριος (ὁ θεός, *NO*) ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν
καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ. **9** Ἐγὼ
Ἰωάννης, ὁ (καὶ *k*) ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ
(συγκοινωνὸς *NK(o)*) ἐν τῇ θλίψει καὶ
(ἐν τῇ *k*) βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ (ἐν *no*)
Ἰησοῦ (Χριστῷ, *K*) ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ
τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ καὶ (διὰ *k*) τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ
(Χριστοῦ. *K*) **10** ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν
τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου
φωνὴν μεγάλην ὡς σάλπιγγος **11** λεγούσης
(ἐγώ *KO*) (ἐιμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ
ὁ ἔσχατος· καὶ *K*) ὃ βλέπεις γράψον εἰς
βιβλίον καὶ πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις
(ταῖς ἐν Ἀσίᾳ· *K*) εἰς Ἔφεσον καὶ εἰς
Σμύρναν καὶ εἰς Πέργαμον καὶ εἰς Θυάτειρα
καὶ εἰς Σάρδεις καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν
καὶ εἰς Λαοδίκειαν. **12** Καὶ (ἐκεῖ *O*)
ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις (ἐλάλει
N(k)O) μετ᾽ ἐμοῦ. καὶ ἐπιστρέψας εἶδον
ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς **13** καὶ ἐν μέσῳ
τῶν (ἑπτὰ *KO*) λυχνιῶν ὅμοιον (υἱὸν
N(k)O) ἀνθρώπου ἐνδεδυμένον ποδήρη
καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην
χρυσᾶν. **14** ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες
λευκαὶ (ὡς *N(k)O*) ἔριον λευκὸν ὡς χιὼν
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρὸς **15**
καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ ὡς
ἐν καμίνῳ (πεπυρωμένης *N(k)O*) καὶ ἡ
φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν **16**
καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ αὐτοῦ ἀστέρας
ἑπτὰ καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία
δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη καὶ ἡ ὄψις
αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει
αὐτοῦ. **17** Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς
τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός, καὶ (ἔθηκεν
N(k)O) τὴν δεξιὰν αὐτοῦ (χεῖρα *K*) ἐπ᾽
ἐμὲ λέγων (μοι· *k*) μὴ φοβοῦ. ἐγώ εἰμι
ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος **18** καὶ ὁ ζῶν, καὶ
ἐγενόμην νεκρὸς καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς

αἰῶνας τῶν αἰώνων (ἀμήν *K*) καὶ ἔχω
τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾅδου. **(aiōn
g165, Hadēs g86)** 19 γράψον (οὖν *NO*) ἃ εἶδες
καὶ ἃ εἰσὶν καὶ ἃ μέλλει (γενέσθαι *N(k)O*)
μετὰ ταῦτα, 20 τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ
ἀστέρων (οὓς *N(k)O*) εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς
μου καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς· οἱ
ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν
εἰσιν καὶ αἱ λυχνίαι (αἱ *N(k)O*) (εἶδες *K*)
ἑπτὰ ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσίν.

2 Τῷ ἀγγέλῳ (τῆς *NK(o)*) (ἐν *no*)
(Ἐφέσῳ *N(k)O*) ἐκκλησίας γράψον·
τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας
ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ
τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν· 2 οἶδα
τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον (σου *k*)
καὶ τὴν ὑπομονήν σου καὶ ὅτι οὐ δύνῃ
βαστάσαι κακοὺς καὶ (ἐπείρασας *N(k)O*)
τοὺς (λέγοντας *N(k)O*) (ἑαυτοὺς *no*)
(ειναι *k*) ἀποστόλους καὶ οὐκ εἰσίν, καὶ
εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς. 3 καὶ ὑπομονὴν
ἔχεις καὶ ἐβάστασας (καὶ *k*) διὰ τὸ ὄνομά
μου (κεκοπίακας *K*) καὶ οὐ (κέκμηκας.
NK(o)) 4 ἀλλ’ ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι τὴν
ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκες. 5
μνημόνευε οὖν πόθεν (πέπτωκας, *N(k)O*)
καὶ μετανόησον καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον·
εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι (τάχει *K(o)*) καὶ
κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου
αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσῃς. 6 ἀλλὰ τοῦτο
ἔχεις ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν ἃ
κἀγὼ κἀγὼ μισῶ. 7 ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω
τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· τῷ
νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου
τῆς ζωῆς ὅ ἐστιν ἐν (μέσῶ *K*) (τῷ
παραδείσῳ *N(k)O*) τοῦ θεοῦ (μου. *O*)
8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ (τῆς *NK(o)*) (ἐν *no*)
(Σμύρνῃ *N(k)O*) ἐκκλησίας γράψον· τάδε
λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο
νεκρὸς καὶ ἔζησεν· 9 οἶδά σου (τὰ ἔργα
καὶ *K*) τὴν θλῖψιν καὶ τὴν πτωχείαν,
(ἀλλὰ *no*) πλούσιος (δὲ *k*) εἶ, καὶ τὴν
βλασφημίαν ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους
εἶναι ἑαυτοὺς καὶ οὐκ εἰσίν, ἀλλὰ συναγωγὴ
τοῦ σατανᾶ. 10 (μηδὲν *NK(o)*) φοβοῦ
ἃ μέλλεις (πάσχειν· *NK(o)*) ἰδοὺ (δή
o) μέλλει (βάλλειν *N(k)O*) ὁ διάβολος
ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν ἵνα πειρασθῆτε,
καὶ (ἕξετε *NK(o)*) θλῖψιν ἡμερῶν δέκα.
γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω
σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. 11 ὁ ἔχων
οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς
ἐκκλησίαις· ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ
θανάτου τοῦ δευτέρου. 12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ
τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον· τάδε
λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον
τὴν ὀξεῖαν· 13 οἶδα (τὰ ἔργα σου, καὶ *K*)
ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ,
καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου καὶ οὐκ ἠρνήσω
τὴν πίστιν μου καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις (ἐν
αἷς *k*) Ἀντιπᾶς ὁ μάρτυς μου ὁ πιστός
(μου, *no*) ὃς ἀπεκτάνθη παρ’ ὑμῖν ὅπου
ὁ σατανᾶς κατοικεῖ. 14 ἀλλ’ ἔχω κατὰ
σοῦ ὀλίγα ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν
διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς (ἐδίδασκεν *NK(o)*) (ἔν
k) (τῷ *NK(o)*) Βαλὰκ βαλεῖν σκάνδαλον
ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ (καὶ *o*) φαγεῖν
εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι. 15 οὕτως
ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν
τῶν Νικολαϊτῶν (ὁμοίως. *N(K)O*) 16
μετανόησον (οὖν· *NO*) εἰ δὲ μή, ἔρχομαί
σοι ταχὺ καὶ πολεμήσω μετ’ αὐτῶν ἐν τῇ

ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. **17** ὁ ἔχων
οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς
ἐκκλησίαις· τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ (φαγεῖν
ἀπὸ *K*) τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου καὶ
δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκήν, καὶ ἐπὶ τὴν
ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς
(οἶδεν *N(k)O*) εἰ μὴ ὁ λαμβάνων. **18** Καὶ
τῷ ἀγγέλῳ (τῆς *NK(o)*) ἐν Θυατείροις
ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς
φλόγα πυρὸς καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι
χαλκολιβάνῳ· **19** οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν
ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν διακονίαν
καὶ τὴν ὑπομονήν σου καὶ τὰ ἔργα σου (καὶ
k) τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων. **20**
ἀλλ᾽ ἔχω κατὰ σοῦ (ὀλίγα *K*) ὅτι (ἀφεῖς
N(k)O) τὴν γυναῖκα (σοῦ *O*) Ἰεζάβελ,
(ἡ *N(k)O*) (λέγουσα *N(k)(o)*) ἑαυτὴν
προφῆτιν (καὶ *no*) (διδάσκει *N(k)O*)
καὶ (πλανᾷ *N(k)O*) τοὺς ἐμοὺς δούλους
πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα. **21** καὶ
ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ καὶ οὐ
(θέλει *NO*) (μετανοῆσαι *N(k)O*) ἐκ τῆς
πορνείας αὐτῆς. **22** ἰδοὺ (ἐγὼ *k*) βάλλω
αὐτὴν εἰς κλίνην καὶ τοὺς μοιχεύοντας
μετ᾽ αὐτῆς εἰς θλῖψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ
(μετανοήσωσιν *NK(o)*) ἐκ τῶν ἔργων
(αὐτῆς. *N(K)O*) **23** καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς
ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ, καὶ γνώσονται πᾶσαι
αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐραυνῶν
νεφροὺς καὶ καρδίας, καὶ δώσω ὑμῖν
ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν. **24** ὑμῖν δὲ λέγω
(τοῖς *N(K)O*) λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις,
ὅσοι οὐκ ἔχουσιν τὴν διδαχὴν ταύτην,
(καὶ *k*) οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ (βαθέα
N(k)O) τοῦ σατανᾶ ὡς λέγουσιν· οὐ
(βάλλω *N(k)O*) ἐφ᾽ ὑμᾶς ἄλλο βάρος, **25**
πλὴν ὃ ἔχετε κρατήσατε ἄχρις οὗ ἂν ἥξω. **26**
καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα
μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν·
27 καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ,
ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ (συντρίβεται
NK(o)) ὡς κἀγὼ κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ
πατρός μου. **28** καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα
τὸν πρωϊνόν. **29** ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί
τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

3 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν
ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ ἔχων
τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ
ἀστέρας· οἶδά σου τὰ ἔργα ὅτι (τὸ *k*)
ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς καὶ νεκρὸς εἶ. **2**
γίνου γρηγορῶν καὶ στήρισον τὰ λοιπὰ ἃ
(ἔμελλον *N(k)(O)*) (ἀποθανεῖν· *NK(O)*)
οὐ γὰρ εὕρηκά σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ (μου. *NO*) **3** μνημόνευε
οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει καὶ
μετανόησον. ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἥξω
(ἐπί σε *K*) ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ (γνῷς
NK(o)) ποίαν ὥραν ἥξω ἐπὶ σέ. **4** (ἀλλ᾽
NO) ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα ἐν Σάρδεσιν
ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ
περιπατήσουσιν μετ᾽ ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι
ἄξιοί εἰσιν. **5** ὁ νικῶν (οὕτως *N(k)O*)
περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ οὐ μὴ
ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου
τῆς ζωῆς καὶ (ὁμολογήσω *N(k)O*) τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου
καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. **6** ὁ
ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει
ταῖς ἐκκλησίαις. **7** Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον· τάδε
λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν

κλεῖν (τοῦ *k*) Δαυίδ, ὁ ἀνοίγων καὶ
οὐδεὶς (κλείσει *N(k)O*) (αὐτὴν εἰ μὴ ὁ
ἀνοίγων· *O*) καὶ (κλείων *N(k)O*) καὶ
οὐδεὶς (ἀνοίγει· *NK(o)*) **8** οἶδά σου τὰ
ἔργα. ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν
ἠνεῳγμένην (ἣν *N(K)O*) οὐδεὶς δύναται
κλεῖσαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν καὶ
ἐτήρησάς μου τὸν λόγον καὶ οὐκ ἠρνήσω
τὸ ὄνομά μου. **9** ἰδοὺ (διδῶ *N(k)O*) ἐκ
τῆς συναγωγῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λεγόντων
ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι καὶ οὐκ εἰσίν,
ἀλλὰ ψεύδονται, ἰδοὺ ποιήσω αὐτοὺς ἵνα
(ἥξουσιν *N(k)O*) καὶ (προσκυνήσουσιν
N(k)O) ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου καὶ
γνῶσιν ὅτι ἐγὼ ἠγάπησά σε. **10** ὅτι ἐτήρησας
τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγώ κἀγώ
σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς
μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης
ὅλης πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς
γῆς. **11** (ἰδού *K*) ἔρχομαι ταχύ· κράτει
ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν
σου. **12** ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στῦλον
ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ
ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ’ αὐτὸν τὸ ὄνομα
τοῦ θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως
τοῦ θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἰερουσαλήμ, ἡ
(καταβαίνουσα *NK(o)*) ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ
καινόν. **13** ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ
πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. **14** Καὶ τῷ
ἀγγέλῳ τῆς (ἐν *no*) (Λαοδικείᾳ *N(K)O*)
ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ ἀμήν, ὁ
μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ (ὁ *o*) ἀληθινός, ἡ
ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ θεοῦ· **15** οἶδά σου
τὰ ἔργα ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός.
ὄφελον ψυχρὸς (ἦς *N(k)O*) ἢ ζεστός· **16**
οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ καὶ (οὔτε *NK(o)*)
ζεστὸς οὔτε ψυχρός, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ
στόματός μου, **17** ὅτι λέγεις ὅτι πλούσιός
εἰμι καὶ πεπλούτηκα καὶ (οὐδὲν *N(k)O*)
χρείαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ
ταλαίπωρος καὶ (ὁ *o*) ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς
καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός, **18** συμβουλεύω σοι
ἀγοράσαι παρ’ ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον
ἐκ πυρὸς ἵνα πλουτήσῃς, καὶ ἱμάτια λευκὰ
ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη
τῆς γυμνότητός σου, καὶ κολλούριον (ἵνα
o) (ἐγχρῖσαι *N(k)(O)*) τοὺς ὀφθαλμούς
σου ἵνα βλέπῃς. **19** ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ
ἐλέγχω καὶ παιδεύω. (ζήλευε *N(k)O*)
οὖν καὶ μετανόησον. **20** ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ
τὴν θύραν καὶ κρούω. ἐάν τις ἀκούσῃ
τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν,
(καὶ *no*) εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν καὶ
δειπνήσω μετ’ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ’ ἐμοῦ.
21 ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ’ ἐμοῦ
ἐν τῷ θρόνῳ μου ὡς κἀγὼ κἀγὼ ἐνίκησα
καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ
θρόνῳ αὐτοῦ. **22** ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί
τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

4 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα
ἠνεῳγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ
φωνὴ ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος
λαλούσης μετ’ ἐμοῦ (λέγων· *N(k)O*) ἀνάβα
ὧδε, καὶ δείξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ
ταῦτα. **2** (καὶ *k*) εὐθέως ἐγενόμην ἐν
πνεύματι καὶ ἰδοὺ θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ
οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ (τὸν θρόνον *N(k)O*)
καθήμενος. **3** καὶ ὁ καθήμενος (ἦν *k*)
ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ σαρδίῳ
καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου (ὅμοιος
ὁράσει *NK(o)*) (σμαραγδίνῳ. *N(k)O*)

4 καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου (θρόνους
N(k)O) εἴκοσι (καὶ *k*) τέσσαρες, καὶ
ἐπὶ τοὺς θρόνους (εἴδον *K*) (τοὺς *k*)
εἴκοσι (καὶ *k*) τέσσαρας πρεσβυτέρους
καθημένους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις
λευκοῖς, καὶ (ἔσχον *k*) ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. 5 καὶ ἐκ
τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ
φωναὶ καὶ βρονταί, καὶ ἑπτὰ λαμπάδες
πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου
(αὐτοῦ *O*) (ἅ *N(k)O*) εἰσιν τὰ ἑπτὰ
πνεύματα τοῦ θεοῦ, 6 καὶ ἐνώπιον τοῦ
θρόνου (ὡς *NO*) θάλασσα ὑαλίνη, ὁμοία
κρυστάλλῳ, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ
κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῷα γέμοντα
ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν. 7 καὶ
τὸ ζῷον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ
δεύτερον ζῷον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον
ζῷον (ἔχων *N(k)O*) τὸ πρόσωπον ὡς
(ἀνθρώπου, *N(k)O*) καὶ τὸ τέταρτον ζῷον
ὅμοιον ἀετῷ πετομένῳ. 8 καὶ τὰ τέσσαρα
ζῷα, ἓν καθ’ (ἓν *n(o)*) (αὐτῶν *N(k)O*)
(ἔχων *N(k)(o)*) ἀνὰ πτέρυγας ἕξ κυκλόθεν
καὶ ἔσωθεν (γέμουσιν *N(k)O*) ὀφθαλμῶν
καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ
νυκτὸς (λέγοντες· *N(k)O*) ἅγιος ἅγιος
ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ
ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. 9 καὶ ὅταν
(δώσουσιν *NK(o)*) τὰ ζῷα δόξαν καὶ
τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ
(τῷ θρόνῳ, *N(k)O*) τῷ ζῶντι εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων, (aiōn g165) 10 πεσοῦνται
οἱ εἴκοσι (καὶ *k*) τέσσαρες πρεσβύτεροι
ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου
καὶ (προσκυνήσουσιν *N(k)O*) τῷ ζῶντι
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων καὶ (βαλοῦσιν
N(k)O) τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον
τοῦ θρόνου λέγοντες· (aiōn g165) 11 ἄξιος
εἶ, ὁ κύριος (καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν, *NO*) (ὁ
ἅγιος, *O*) λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν
καὶ τὴν δύναμιν. ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα,
καὶ διὰ τὸ θέλημά σου (ἦσαν *N(k)O*) καὶ
ἐκτίσθησαν.

5 Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ
καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον
γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ (ὄπισθεν,
NK(o)) κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν
ἑπτά. 2 Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν
κηρύσσοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· τίς (ἐστιν
k) ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ λῦσαι τὰς
σφραγῖδας αὐτοῦ; 3 καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἐν
τῷ οὐρανῷ (ἄνω *O*) (οὐδὲ *NK(o)*) ἐπὶ
τῆς γῆς (οὐδὲ *NK(o)*) ὑποκάτω τῆς γῆς
ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον (οὔτε *N(k)O*) βλέπειν
αὐτό. 4 καὶ (ἐγὼ *ko*) ἔκλαιον (πολὺ
N(k)O) ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι
(καὶ ἀναγνῶναι *K*) τὸ βιβλίον οὔτε
βλέπειν αὐτό. 5 καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων
λέγει μοι· μὴ κλαῖε. ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ
(ὢν *k*) ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαυίδ,
(ὁ *o*) (ἀνοῖξαι *NK(o)*) τὸ βιβλίον καὶ
(λῦσαι *K*) τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ. 6 καὶ
εἶδον (καὶ ἰδού, *K*) ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου
καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ ἐν μέσῳ τῶν
πρεσβυτέρων ἀρνίον (ἑστηκὸς *NK(o)*)
ὡς ἐσφαγμένον (ἔχων *N(k)O*) κέρατα
ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ (οἵ *NK(o)*)
εἰσιν τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ (τὰ *k*)
(ἀπεσταλμένοι *NK(o)*) εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.
7 καὶ ἦλθεν καὶ εἴληφεν (τὸ *k*) (βιβλίον
K) ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ
τοῦ θρόνου. 8 καὶ ὅτε ἔλαβεν τὸ βιβλίον,

τὰ τέσσαρα ζῷα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες
πρεσβύτεροι ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου
ἔχοντες ἕκαστος (κιθάραν *N(K)O*) καὶ
φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων αἵ
εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων. 9 καὶ ᾄδουσιν
ᾠδὴν καινὴν λέγοντες· ἄξιος εἶ λαβεῖν
τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας
αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης καὶ ἠγόρασας τῷ
θεῷ (ἡμᾶς *KO*) ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ
πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ
ἔθνους 10 καὶ ἐποίησας (αὐτοὺς *N(K)O*)
τῷ θεῷ ἡμῶν (βασιλείαν *N(K)O*) καὶ
ἱερεῖς, καὶ (βασιλεύσουσιν *N(K)(o)*) ἐπὶ
τῆς γῆς. 11 Καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα (ὡς
O) φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν (κύκλῳ
N(k)O) τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζῴων καὶ
τῶν πρεσβυτέρων. (καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν
μυριάδες μυριάδων *NO*) καὶ χιλιάδες
χιλιάδων 12 λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ· ἄξιόν
ἐστιν τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν
τὴν δύναμιν καὶ (τὸν *o*) πλοῦτον καὶ
σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ
εὐλογίαν. 13 καὶ πᾶν κτίσμα ὃ (ἐστιν *k*)
ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ (ἐπὶ τῆς γῆς *N(k)O*)
καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης
(ἅ *k*) (ἐστὶν *ko*) καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς (πάντα
N(k)O) ἤκουσα λέγοντας· τῷ καθημένῳ
ἐπὶ (τῷ θρόνῳ *N(k)O*) καὶ τῷ ἀρνίῳ
ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ
τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων
(ἀμήν. *O*) (aiōn g165) 14 καὶ τὰ τέσσαρα
ζῷα (ἔλεγον· *NK(o)*) (τὸ *o*) ἀμήν. καὶ
οἱ (εἴκοσιτέσσαρες εἴκοσιτέσσαρες *K*)
πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν
(ζῶντι εἰς τοὺς αἰωνας τῶν αἰώνων. *K*)

6 Καὶ εἶδον (ὅτε *NK(o)*) ἤνοιξεν τὸ
ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν (ἑπτὰ *NO*)
σφραγίδων καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν
τεσσάρων ζῴων λέγοντος ὡς (φωνὴ
N(k)O) βροντῆς· ἔρχου (καὶ *K*) (βλέπε.
K(o)) 2 Καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκὸς
καὶ ὁ καθήμενος ἐπ᾽ (αὐτὸν *N(k)O*) ἔχων
τόξον. καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ
ἐξῆλθεν νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ. 3 Καὶ
ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν δευτέραν,
ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζῴου λέγοντος·
ἔρχου (καὶ βλέπε. *K*) 4 καὶ ἐξῆλθεν
ἄλλος ἵππος πυρρός. καὶ τῷ καθημένῳ
ἐπ᾽ (αὐτὸν *N(k)O*) ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν
τὴν εἰρήνην (ἐκ *N(k)O*) τῆς γῆς, καὶ
ἵνα ἀλλήλους (σφάξουσιν. *N(k)O*) καὶ
ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη. 5 Καὶ ὅτε
ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν τρίτην, ἤκουσα
τοῦ τρίτου ζῴου λέγοντος· ἔρχου (καὶ
βλέπε. *K*) καὶ (εἶδον *NK(O)*) καὶ ἰδοὺ
ἵππος μέλας καὶ ὁ καθήμενος ἐπ᾽ (αὐτὸν
N(k)O) ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
6 καὶ ἤκουσα (ὡς *NO*) φωνὴν ἐν μέσῳ
τῶν τεσσάρων ζῴων λέγουσαν· χοῖνιξ
σίτου δηναρίου καὶ τρεῖς χοίνικες (κριθῶν
N(k)O) δηναρίου, καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν
οἶνον μὴ ἀδικήσῃς. 7 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν
σφραγῖδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν τοῦ
τετάρτου ζῴου (λέγοντος· *N(k)O*) ἔρχου
(καὶ *K*) (βλέπε. *K(o)*) 8 καὶ εἶδον καὶ
ἰδοὺ ἵππος χλωρὸς καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω
αὐτοῦ ὄνομα αὐτῷ ὁ θάνατος. καὶ ὁ ᾅδης
(ἠκολούθει *N(k)O*) μετ᾽ (αὐτοῦ. *NK(o)*)
καὶ ἐδόθη (αὐτοῖς *NK(O)*) ἐξουσία ἐπὶ τὸ
τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ
καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ὑπὸ τῶν

θηρίων τῆς γῆς. **(Hadēs g86)** **9** Καὶ ὅτε
ἤνοιξεν τὴν πέμπτην σφραγῖδα, εἶδον
ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν
ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ
διὰ τὴν μαρτυρίαν (τοῦ ἀρνίου *O*) ἣν
εἶχον. **10** καὶ (ἔκραξαν *N(k)O*) φωνῇ
μεγάλῃ λέγοντες· ἕως πότε, ὁ δεσπότης ὁ
ἅγιος καὶ (ὁ *k*) ἀληθινός, οὐ κρίνεις καὶ
ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν (ἐκ *N(k)O*) τῶν
κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; **11** καὶ (ἐδόθη
N(k)O) αὐτοῖς (ἑκάστῳ *N(k)O*) (στολὴ
N(K)O) (λευκὴ *N(k)O*) καὶ ἐρρέθη
αὐτοῖς ἵνα (ἀναπαύσονται *N(k)O*) ἔτι
χρόνον μικρὸν ἕως (οὗ *k*) (πληρωθῶσιν
N(k)(o)) καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτῶν, (καὶ *O*) οἱ μέλλοντες
ἀποκτέννεσθαι ὡς καὶ αὐτοί. **12** Καὶ εἶδον
ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἕκτην, καὶ
(ἰδού *K*) σεισμὸς μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ
ἥλιος ἐγένετο μέλας ὡς σάκκος τρίχινος,
καὶ ἡ σελήνη (ὅλη *NO*) ἐγένετο ὡς αἷμα,
13 καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν
εἰς τὴν γῆν ὡς συκῆ (βάλλει *NK(o)*)
τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου
σειομένη, **14** καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη
ὡς βιβλίον ἑλισσόμενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ
νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν,
15 καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες
καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ
(ἰσχυροὶ *N(k)O*) καὶ πᾶς δοῦλος καὶ (πᾶς
K) ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ
σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων **16**
καὶ λέγουσιν τοῖς ὄρεσιν καὶ ταῖς πέτραις·
πέσετε ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ
προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου
καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου, **17** ὅτι
ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς (αὐτῶν,
N(K)O) καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

7 (Καὶ *ko*) μετὰ (τοῦτο *N(K)O*) εἶδον
τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τὰς
τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς κρατοῦντας τοὺς
τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς ἵνα μὴ πνέῃ
ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης
μήτε ἐπὶ (πᾶν *NK(o)*) δένδρον. **2** Καὶ εἶδον
ἄλλον ἄγγελον (ἀναβαίνοντα *N(k)O*)
ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου ἔχοντα σφραγῖδα
θεοῦ ζῶντος. καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ
τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς
ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν **3**
λέγων· μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν μήτε τὴν
θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα ἄχρι (οὗ *k*)
(σφραγίσωμεν *N(k)O*) τοὺς δούλους τοῦ
θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. **4** Καὶ
ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων·
(ἑκατὸν *N(K)O*) (καὶ *o*) (τεσσεράκοντα
N(K)O) (τέσσαρες *N(k)O*) χιλιάδες
(ἐσφραγισμένοι *NK(o)*) ἐκ πάσης φυλῆς
υἱῶν Ἰσραήλ· **5** ἐκ φυλῆς Ἰούδα (δώδεκα
N(k)O) χιλιάδες (ἐσφραγισμένοι· *NK(o)*)
ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν (δώδεκα *N(k)O*)
χιλιάδες (ἐσφραγισμένοι· *k*) ἐκ φυλῆς Γὰδ
(δώδεκα *N(k)O*) χιλιάδες (ἐσφραγισμένοι·
k) **6** ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ (δώδεκα *N(k)O*)
χιλιάδες (ἐσφραγισμένοι· *k*) ἐκ φυλῆς
Νεφθαλὶμ (δώδεκα *N(k)O*) χιλιάδες
(ἐσφραγισμένοι· *k*) ἐκ φυλῆς Μανασσῆ
(δώδεκα *N(k)O*) χιλιάδες (ἐσφραγισμένοι·
k) **7** ἐκ φυλῆς Συμεὼν (δώδεκα
N(k)O) χιλιάδες (ἐσφραγισμένοι· *k*) ἐκ
φυλῆς Λευὶ (δώδεκα *N(k)O*) χιλιάδες
(ἐσφραγισμένοι· *k*) ἐκ φυλῆς Ἰσσαχὰρ
(δώδεκα *N(k)O*) χιλιάδες (ἐσφραγισμένοι·

k) 8 ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν (δώδεκα
N(k)O) χιλιάδες (ἐσφραγισμένοι· *k*) ἐκ
φυλῆς Ἰωσὴφ (δώδεκα *N(k)O*) χιλιάδες
(ἐσφραγισμένοι· *k*) ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν
(δώδεκα *N(k)O*) χιλιάδες (ἐσφραγισμένοι.
NK(o)) 9 Μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ ἰδοὺ
ὄχλος πολὺς ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς
ἐδύνατο ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν
καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν (ἑστῶτες *NK(o)*)
ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ
ἀρνίου, (περιβεβλημένους *N(k)O*) στολὰς
λευκὰς καὶ (φοίνικες *NK(o)*) ἐν ταῖς
χερσὶν αὐτῶν. 10 καὶ (κράζουσιν *N(k)O*)
φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες· ἡ σωτηρία (τῷ
θεῷ *N(k)O*) ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ (τῷ
θρόνῳ *N(k)O*) καὶ τῷ ἀρνίῳ. 11 καὶ
πάντες οἱ ἄγγελοι εἱστήκεισαν κύκλῳ τοῦ
θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν
τεσσάρων ζῴων καὶ ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ
θρόνου ἐπὶ τὰ (πρόσωπα *N(K)O*) αὐτῶν
καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ 12 λέγοντες·
ἀμήν, ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ
ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ
ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων, ἀμήν. **(aiōn g165)** 13 Καὶ ἀπεκρίθη
εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων μοι· οὗτοι
οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκάς,
τίνες εἰσὶν καὶ πόθεν ἦλθον; 14 καὶ (εἴρηκα
NK(o)) αὐτῷ· κύριέ (μου, *NO*) σὺ οἶδας.
καὶ εἶπέν μοι· οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ
τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης καὶ ἔπλυναν τὰς
στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν (στολὰς *k*)
(αὐτὰς *N(k)O*) ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου.
15 διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον (τοῦ θρόνου
NK(o)) τοῦ θεοῦ καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ
ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ
ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει
ἐπ’ αὐτούς. 16 οὐ πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ
διψήσουσιν ἔτι οὐδὲ (οὐ *o*) μὴ πέσῃ ἐπ’
αὐτοὺς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα, 17 ὅτι τὸ
ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρόνου (ποιμανεῖ
NK(o)) αὐτοὺς καὶ (ὁδηγήσει *NK(o)*)
αὐτοὺς ἐπὶ (ζωῆς *N(k)O*) πηγὰς ὑδάτων,
καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον (ἐκ
N(k)O) τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

8 Καὶ (ὅταν *N(k)O*) ἤνοιξεν τὴν
σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ
ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον. 2 καὶ εἶδον
τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
ἑστήκασιν καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ
σάλπιγγες. 3 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθεν
καὶ ἐστάθη ἐπὶ (τοῦ θυσιαστηρίου *N(k)O*)
ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν. καὶ ἐδόθη αὐτῷ
θυμιάματα πολλὰ ἵνα (δώσει *N(k)O*)
ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ
τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον
τοῦ θρόνου. 4 καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν
θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων
ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.
5 καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτὸν
καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ
θυσιαστηρίου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν. καὶ
ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ
καὶ σεισμός. 6 καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ
ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἡτοίμασαν
(αὐτοὺς *N(k)O*) ἵνα σαλπίσωσιν. 7 Καὶ
ὁ πρῶτος (ἄγγελος *K*) ἐσάλπισεν, καὶ
ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα ἐν
αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν (καὶ τὸ
τρίτον τῆς γῆς κατεκάη· *NO*) καὶ τὸ
τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς
χόρτος χλωρὸς κατεκάη. 8 Καὶ ὁ δεύτερος

ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ
καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ
ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα. 9
καὶ ἀπέθανεν τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων
τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς,
καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων (διεφθάρησαν.
N(k)O) 10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισεν,
καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας
καιόμενος ὡς λαμπὰς καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ
τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς
τῶν ὑδάτων. 11 καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος
λέγεται (ὁ *no*) Ἄψινθος· καὶ (ἐγένετο
N(k)O) τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον,
καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ
τῶν ὑδάτων ὅτι ἐπικράνθησαν. 12 Καὶ ὁ
τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ ἐπλήγη
τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς
σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων ἵνα
σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ ἡ ἡμέρα μὴ
(φάνῃ *N(k)O*) τὸ τρίτον αὐτῆς καὶ ἡ νὺξ
ὁμοίως. 13 Καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα ἑνὸς (ἀετοῦ
N(K)O) πετομένου ἐν μεσουρανήματι
λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ· οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ
(τοὺς κατοικοῦντας *N(k)O*) ἐπὶ τῆς γῆς
ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν
τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

9 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ
εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα
εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς
τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου, (Abyssos g12)
2 καὶ ἤνοιξεν τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου·
καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς
καπνὸς καμίνου (μεγάλης, *NK(o)*) καὶ
(ἐσκοτώθη *N(k)O*) ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ
τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. (Abyssos g12) 3
καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς
τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία, ὡς
ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς. 4 καὶ
ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ (ἀδικήσουσιν *N(k)O*)
τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν
οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους
(μόνους *k*) οἵτινες οὐκ ἔχουσιν τὴν
σφραγῖδα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων
(αὐτῶν. *k*) 5 καὶ ἐδόθη (αὐτοῖς *N(k)O*)
ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ᾽ ἵνα
(βασανισθήσονται *N(k)O*) μῆνας πέντε,
καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς
σκορπίου ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον. 6 Καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν
οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον καὶ οὐ μὴ
εὑρήσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν
ἀποθανεῖν, καὶ (φεύγει *N(k)O*) ὁ θάνατος
ἀπ᾽ αὐτῶν. 7 καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων
ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον,
καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι
ὅμοιοι (χρυσῷ, *NK(o)*) καὶ τὰ πρόσωπα
αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων. 8 καὶ
εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ
ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν. 9 καὶ
εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ
ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ
ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς
πόλεμον. 10 καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας
σκορπίοις καὶ κέντρα (ἦν, *k*) καὶ ἐν
ταῖς οὐραῖς αὐτῶν (καὶ *k*) ἡ (ἐξουσία
NK(o)) (ἔχουσιν *O*) (αὐτῶν *NK(O)*)
ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε.
11 (καὶ *k*) (ἔχουσιν *NK(o)*) ἐπ᾽ αὐτῶν
βασιλέα τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου· ὄνομα
αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδών, (καὶ *NK(o)*)
ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων.
(Abyssos g12) 12 ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ

(ἔρχεται *N(k)O*) ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα.
13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ
ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων
κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ 14 (λέγοντα *N(k)O*)
τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ (ὁ ἔχων *N(k)O*) τὴν
σάλπιγγα· λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους
τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ
Εὐφράτῃ. 15 καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες
ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ
(εἰς τὴν *o*) ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν
ἵνα ἀποκτείνωσιν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων.
16 καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ
(ἱππικοῦ *NK(o)*) (δισμυριάδες δισμυριάδες
N(k)O) μυριάδων· (καὶ *k*) ἤκουσα
τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. 17 Καὶ οὕτως εἶδον
τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει καὶ τοὺς
καθημένους ἐπ᾽ αὐτῶν ἔχοντας θώρακας
πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις.
καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ
λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν
ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον.
18 (ἀπὸ *N(k)O*) τῶν τριῶν (πληγῶν
NO) τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον
τῶν ἀνθρώπων, (ἐκ *NK(o)*) τοῦ πυρὸς
καὶ (ἐκ *k*) τοῦ καπνοῦ καὶ (ἐκ *k*) τοῦ
θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων
αὐτῶν. 19 (ἡ *N(k)O*) γὰρ (ἐξουσία τῶν
N(k)O) (ἵππων *NO*) ἐν τῷ στόματι
αὐτῶν (ἐστιν *N(k)O*) καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς
αὐτῶν. αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι (ὄφεσιν
NK(o)) ἔχουσαι κεφαλὰς καὶ ἐν αὐταῖς
ἀδικοῦσιν. 20 καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων,
οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς
ταύταις, (οὐδὲ *N(k)(o)*) μετενόησαν ἐκ
τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ
(προσκυνήσουσιν *N(k)O*) τὰ δαιμόνια καὶ
τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ
χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε
βλέπειν (δύνανται *N(k)O*) οὔτε ἀκούειν
οὔτε περιπατεῖν, 21 καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ
τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν (φαρμάκων
N(k)O) αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορνείας
αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

10 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν
καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ἡ ἶρις ἐπὶ
(τῆς κεφαλῆς *NK(o)*) αὐτοῦ, καὶ τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες
αὐτοῦ ὡς στῦλοι πυρός, 2 καὶ (ἔχων
N(k)O) ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ (βιβλαρίδιον
NK(o)) ἠνεῳγμένον καὶ ἔθηκεν τὸν
πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ (τῆς θαλάσσης,
N(k)O) τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ (τῆς γῆς,
N(k)O) 3 καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ
ὥσπερ λέων μυκᾶται. καὶ ὅτε ἔκραξεν,
ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν
φωνάς. 4 καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ
βρονταί, (τὰς φωνὰς ἑαυτῶν *K*) ἤμελλον
γράφειν. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ λέγουσαν (μοι, *K*) σφράγισον ἃ
ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ (αὐτὰ
N(k)O) γράψῃς. 5 καὶ ὁ ἄγγελος, ὃν εἶδον
ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς,
ἦρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ (τὴν δεξιὰν *NO*)
εἰς τὸν οὐρανὸν 6 καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισεν
τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν
καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν
αὐτῇ ὅτι χρόνος οὐκέτι οὐκέτι ἔσται, **(aiōn
g165)** 7 ἀλλ᾽ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ
ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν,

καὶ (ἐτελέσθη *N(k)O*) τὸ μυστήριον
τοῦ θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισεν (τοὺς *N(k)O*)
(ἑαυτοῦ *NK(o)*) (δούλους τοὺς προφήτας.
N(k)O) **8** Καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ πάλιν (λαλοῦσαν *N(k)O*)
μετ᾽ ἐμοῦ καὶ (λέγουσαν· *N(k)O*) ὕπαγε
λάβε τὸ (βιβλίον *N(k)O*) τὸ ἠνεῳγμένον
ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἑστῶτος
ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. **9** καὶ
ἀπῆλθα πρὸς τὸν ἄγγελον λέγων αὐτῷ
(δοῦναί *N(k)O*) μοι τὸ βιβλαρίδιον. καὶ
λέγει μοι· λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό. καὶ
πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ᾽ ἐν τῷ
στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. **10** Καὶ
ἔλαβον τὸ (βιβλαρίδιον *NK(o)*) ἐκ τῆς
χειρὸς τοῦ ἀγγέλου καὶ κατέφαγον αὐτό,
καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκύ·
καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία
μου. **11** καὶ (λέγουσίν *N(k)O*) μοι· δεῖ
σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ (ἐπὶ
o) ἔθνεσιν καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσιν
πολλοῖς.

11 Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος
ῥάβδῳ λέγων· (ἔγειρε *N(k)O*) καὶ
μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ
θυσιαστήριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας
ἐν αὐτῷ. **2** καὶ τὴν αὐλὴν τὴν (ἔξωθεν
NK(O)) τοῦ ναοῦ ἔκβαλε (ἔξωθεν,
N(k)O) καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι
ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν· καὶ τὴν πόλιν τὴν
ἁγίαν πατήσουσιν μῆνας τεσσεράκοντα
καὶ δύο. **3** Καὶ δώσω τοῖς δυσὶν
μάρτυσίν μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας
χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα (περιβεβλημένοι
NK(o)) σάκκους. **4** οὗτοί εἰσιν αἱ δύο
ἐλαῖαι καὶ αἱ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον
τοῦ (κυρίου *N(K)O*) τῆς γῆς (ἑστῶτες.
N(k)O) **5** καὶ εἴ τις αὐτοὺς (θέλει
N(k)O) ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ
στόματος αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς
αὐτῶν· καὶ εἴ τις (θελήσῃ *NK(o)*) αὐτοὺς
ἀδικῆσαι, οὕτως δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι.
6 οὗτοι ἔχουσιν (τὴν *no*) ἐξουσίαν κλεῖσαι
τὸν οὐρανὸν ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχῃ (τὰς
ἡμέρας *N(k)O*) τῆς προφητείας αὐτῶν, καὶ
ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων στρέφειν
αὐτὰ εἰς αἷμα καὶ πατάξαι τὴν γῆν ἐν πάσῃ
πληγῇ ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν. **7** καὶ ὅταν
τελέσωσιν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον
τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ᾽
αὐτῶν πόλεμον καὶ νικήσει αὐτοὺς καὶ
ἀποκτενεῖ αὐτούς. **(Abyssos g12)** **8** καὶ (τὸ
πτῶμα *N(k)O*) αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας
τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται
πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου
καὶ ὁ κύριος (αὐτῶν *N(k)O*) ἐσταυρώθη.
9 καὶ (βλέπουσιν *N(k)O*) ἐκ τῶν λαῶν
καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν
(τὸ *N(k)O*) (πτῶμα *N(K)O*) αὐτῶν
ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ πτώματα
αὐτῶν οὐκ (ἀφίουσιν *N(k)O*) τεθῆναι εἰς
(μνῆμα. *N(K)O*) **10** καὶ οἱ κατοικοῦντες
ἐπὶ τῆς γῆς (χαίρουσιν *N(k)O*) ἐπ᾽
αὐτοῖς καὶ (εὐφραίνονται *N(k)O*) καὶ
δῶρα (πέμψουσιν *NK(O)*) ἀλλήλοις, ὅτι
οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς
κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. **11** Καὶ μετὰ τὰς
τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ πνεῦμα ζωῆς ἐκ
τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν (ἐν *N(k)(o)*) (αὐτοῖς,
N(k)O) καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν,
καὶ φόβος μέγας (ἐπέπεσεν *N(k)O*) ἐπὶ
τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. **12** καὶ (ἤκουσαν

NK(O)) (φωνῆς μεγάλης *N(k)O*) ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ (λεγούσης *N(k)O*) αὐτοῖς·
ἀνάβατε ὧδε. καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν
ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς
οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. 13 καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ
(ὥρᾳ *NK(O)*) ἐγένετο σεισμὸς μέγας,
καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσεν, καὶ
ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα
ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτά. καὶ οἱ λοιποὶ
ἔμφοβοι ἐγένοντο καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ
θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. 14 ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα
ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ.
15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισεν, καὶ
ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ
(λέγοντες· *N(k)O*) (ἐγένετο *N(K)O*) (ἡ
N(k)O) (βασιλεία *N(K)O*) τοῦ κόσμου
τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ
βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
(aiōn g165) 16 Καὶ οἱ εἴκοσι (καὶ *k*) τέσσαρες
πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον (τοῦ θρόνου *O*)
τοῦ θεοῦ (οἳ *o*) (καθήμενοι *NK(o)*)
ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν ἔπεσαν ἐπὶ τὰ
πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ
17 λέγοντες· εὐχαριστοῦμέν σοι, κύριε ὁ
θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν (καὶ ὁ
ἐρχόμενος, *K*) ὅτι εἴληφας τὴν δύναμίν
σου τὴν μεγάλην καὶ ἐβασίλευσας. 18 καὶ
τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή
σου καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν κριθῆναι
καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου
τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς
φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, (τοὺς μικροὺς
N(k)O) καὶ (τοὺς μεγάλους, *N(k)O*) καὶ
διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν. 19
Καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ (ὁ *no*) ἐν τῷ
οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης
(αὐτοῦ *NK(O)*) ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ
ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ
καὶ σεισμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη.

12 Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ,
γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ
ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς
καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος
ἀστέρων δώδεκα, 2 καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα,
(καὶ *no*) (κράζει *NK(o)*) ὠδίνουσα καὶ
βασανιζομένη τεκεῖν. 3 Καὶ ὤφθη ἄλλο
σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων
μέγας πυρρὸς ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ
κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ
ἑπτὰ διαδήματα, 4 καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ
σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. καὶ ὁ
δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς
μελλούσης τεκεῖν, ἵνα ὅταν τέκῃ τὸ τέκνον
αὐτῆς καταφάγῃ. 5 καὶ ἔτεκεν υἱὸν (ἄρσεν,
N(k)O) ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ
ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ. καὶ ἡρπάσθη τὸ
τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν θεὸν καὶ πρὸς τὸν
θρόνον αὐτοῦ. 6 καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν
ἔρημον, ὅπου ἔχει ἐκεῖ τόπον ἡτοιμασμένον
(ἀπὸ *NK(o)*) τοῦ θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ (τρέφωσιν
NK(o)) αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας
ἑξήκοντα. 7 Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ
οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ
(τοῦ *no*) (πολεμῆσαι μετὰ *N(k)O*) τοῦ
δράκοντος. καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησεν καὶ
οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ 8 καὶ οὐκ (ἴσχυσεν, οὐδὲ
N(k)O) τόπος εὑρέθη (αὐτῶν *NK(O)*)
ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. 9 καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων
ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος
διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς ὁ πλανῶν τὴν
οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ

οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ ἐβλήθησαν. 10
καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ
λέγουσαν· ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ
δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν,
καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ, ὅτι
(ἐβλήθη *N(k)O*) ὁ (κατήγωρ *N(k)O*)
τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ὁ κατηγορῶν (αὐτοὺς
N(k)O) ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας
καὶ νυκτός. 11 καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν
διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου καὶ διὰ τὸν λόγον
τῆς μαρτυρίας αὐτῶν καὶ οὐκ ἠγάπησαν
τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου. 12 διὰ
τοῦτο εὐφραίνεσθε οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν
αὐτοῖς σκηνοῦντες. οὐαὶ (τοῖς κατοικοῦσιν
K) (τὴν γῆν *NK(o)*) καὶ (τὴν θάλασσαν,
NK(o)) ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς
ἔχων θυμὸν μέγαν εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν
ἔχει. 13 Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη
εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξεν τὴν γυναῖκα ἥτις
ἔτεκεν τὸν ἄρσενα. 14 καὶ ἐδόθησαν τῇ
γυναικὶ (αἱ *no*) δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ
τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς
τὸν τόπον αὐτῆς (ὅπου *NK(O)*) (τρέφεται
NK(o)) ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ
καιροῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως. 15 καὶ
ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω
τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμόν, ἵνα (αὐτὴν
N(k)O) ποταμοφόρητον ποιήσῃ. 16 καὶ
ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικὶ καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ
τὸ στόμα αὐτῆς καὶ κατέπιεν τὸν ποταμὸν
ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος
αὐτοῦ. 17 καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ
γυναικὶ καὶ ἀπῆλθεν ποιῆσαι πόλεμον
μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς
τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ
ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν (τοῦ *k*) Ἰησοῦ
(Χριστοῦ. *K*)

13 καὶ (ἐστάθη *N(K)O*) ἐπὶ τὴν ἄμμον
τῆς θαλάσσης. Καὶ εἶδον ἐκ τῆς
θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα
δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ ἐπὶ τῶν
κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα καὶ ἐπὶ
τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ (ὀνόματα *N(K)O*)
βλασφημίας. 2 καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον
ἦν ὅμοιον παρδάλει καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ
ὡς (ἄρκου *N(k)O*) καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ
ὡς στόμα λέοντος. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ
δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον
αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. 3 καὶ (εἶδον
K) μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ (ὡς
NK(o)) ἐσφαγμένην εἰς θάνατον, καὶ ἡ
πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη,
καὶ (ἐθαυμάσθη *NK(o)*) (ἐν *ko*) ὅλη
(ἡ γῆ *NK(o)*) ὀπίσω τοῦ θηρίου. 4 καὶ
προσεκύνησαν (τῷ δράκοντι *N(k)O*) (ὅτι
N(k)(o)) (ἔδωκεν *NK(o)*) τὴν ἐξουσίαν
τῷ θηρίῳ καὶ προσεκύνησαν (τῷ θηρίῳ
N(k)O) λέγοντες· τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ
(καὶ *no*) τίς (δύναται *NK(o)*) πολεμῆσαι
μετ᾽ αὐτοῦ; 5 καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν
μεγάλα καὶ (βλασφημίας *NK(o)*) καὶ
ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία (πόλεμον *O*) ποιῆσαι
μῆνας τεσσεράκοντα (καὶ *no*) δύο. 6 καὶ
ἤνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς (βλασφημίας
N(k)O) πρὸς τὸν θεὸν βλασφημῆσαι τὸ
ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, (καὶ
k) τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. 7
καὶ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι πόλεμον μετὰ
τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτοὺς καὶ ἐδόθη
αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν (καὶ λαὸν
NO) καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. 8 καὶ

προσκυνήσουσιν (αὐτὸν *N(k)O*) πάντες
οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, (οὗ *N(k)O*)
οὐ γέγραπται (τὸ ὄνομα *N(k)O*) (αὐτοῦ
no) ἐν (τῷ βιβλίῳ *N(k)O*) τῆς ζωῆς τοῦ
ἀρνίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς
κόσμου. 9 Εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω. 10
εἴ τις (εἰς *n(o)*) αἰχμαλωσίαν (συνάγει
K) εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει, εἴ τις ἐν
μαχαίρῃ (ἀποκτανθῆναι, *N(k)O*) (δεῖ
ko) αὐτὸν ἐν μαχαίρῃ ἀποκτανθῆναι·
ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν
ἁγίων. 11 Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον
ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχεν κέρατα δύο ὅμοια
ἀρνίῳ καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. 12 καὶ
τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν
ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ (ποιεῖ *NK(o)*)
τὴν γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας
ἵνα (προσκυνήσουσιν *N(k)O*) τὸ θηρίον
τὸ πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ
θανάτου αὐτοῦ. 13 καὶ ποιεῖ σημεῖα
μεγάλα ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
(καταβαίνειν εἰς *NK(o)*) τὴν γῆν ἐνώπιον
τῶν ἀνθρώπων. 14 καὶ πλανᾷ (τοὺς
k) (ἐμοὺς *O*) τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ
τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ
ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου λέγων τοῖς
κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα
τῷ θηρίῳ (ὃς *N(k)O*) (ἔχει *NK(o)*) τὴν
πληγὴν (ἀπὸ *o*) τῆς μαχαίρης καὶ ἔζησεν.
15 καὶ ἐδόθη (αὐτῷ *NK(o)*) δοῦναι πνεῦμα
τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ
εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ, ἵνα ὅσοι (ἐὰν
N(k)O) μὴ προσκυνήσωσιν (τῇ εἰκόνι
N(k)O) τοῦ θηρίου ἀποκτανθῶσιν. 16
καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς
μεγάλους καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς
πτωχοὺς καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς
δούλους, ἵνα (δῶσιν *N(k)(o)*) αὐτοῖς
(χάραγμα *N(k)O*) ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν
τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ (τὸ *N(k)O*) (μέτωπον
N(K)O) αὐτῶν, 17 καὶ ἵνα μή τις (δύνηται
NK(o)) ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι εἰ μὴ ὁ ἔχων
τὸ χάραγμα (ἤ, *K*) τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου
ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. 18
Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν. ὁ ἔχων (τὸν *k*) νοῦν
ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου, ἀριθμὸς
γὰρ ἀνθρώπου ἐστίν, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ
(ἐστὶν *o*) (ἑξακόσιοι ἑξήκοντα *N(K)O*)
(ἕξ. *N(k)O*)

14 Καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τὸ ἀρνίον (ἑστὸς
N(k)O) ἐπὶ τὸ ὄρος Σιὼν καὶ μετ'
αὐτοῦ (ἀριθμός *O*) ἑκατὸν τεσσεράκοντα
τέσσαρες χιλιάδες ἔχουσαι (τὸ ὄνομα
αὐτοῦ καὶ *NO*) τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων
αὐτῶν. 2 Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν
καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης, καὶ ἡ
(φωνὴ *N(k)O*) ἣν ἤκουσα (ὡς *NO*)
κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις
αὐτῶν. 3 καὶ ᾄδουσιν ὡς ᾠδὴν καινὴν
ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν
τεσσάρων ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ
οὐδεὶς ἐδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν εἰ μὴ αἱ
ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες,
οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. 4 οὗτοί
εἰσιν οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν,
παρθένοι γάρ εἰσιν· οὗτοι (εἰσιν *k*)
οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν
(ὑπάγῃ· *NK(o)*) οὗτοι (ὑπὸ Ἰησοῦ *O*)
ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρχὴ
τῷ θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ· 5 καὶ ἐν τῷ στόματι

αὐτῶν οὐχ εὑρέθη (ψεῦδος, *N(k)O*)
ἄμωμοί (γάρ *ko*) εἰσιν (ἐνώπιον τοῦ
θρόνου τοῦ θεοῦ. *K*) 6 Καὶ εἶδον ἄλλον
ἄγγελον πετόμενον ἐν μεσουρανήματι
ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι
(ἐπὶ *no*) τοὺς (καθημένους *N(k)O*) ἐπὶ
τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ
γλῶσσαν καὶ λαὸν **(aiōnios g166)** 7 (λέγων
N(k)O) ἐν φωνῇ μεγάλῃ· φοβήθητε τὸν
(θεὸν *NK(O)*) καὶ δότε αὐτῷ δόξαν,
ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ,
καὶ προσκυνήσατε (τῷ *NK(o)*) (αὐτὸν
o) (ποιήσαντι *NK(o)*) τὸν οὐρανὸν
καὶ τὴν γῆν καὶ (τὴν *o*) θάλασσαν
καὶ πηγὰς ὑδάτων. 8 Καὶ ἄλλος ἄγγελος
(δεύτερος *NO*) ἠκολούθησεν λέγων·
ἔπεσεν ἔπεσεν Βαβυλὼν (ἡ πόλις *K*)
ἡ μεγάλη (ἣ *N(k)O*) ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ
θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικεν πάντα
τὰ ἔθνη. 9 Καὶ (ἄλλος *no*) ἄγγελος
τρίτος ἠκολούθησεν αὐτοῖς λέγων ἐν φωνῇ
μεγάλῃ· εἴ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ
τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ λαμβάνει χάραγμα
ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα
αὐτοῦ, 10 καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου
τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ κεκερασμένου
ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ
καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ
ἐνώπιον (τῶν *k*) ἀγγέλων ἁγίων καὶ
ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου. 11 καὶ ὁ καπνὸς τοῦ
βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας αἰώνων
ἀναβαίνει, καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν
ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ
θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ εἴ τις
λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
(aiōn g165) 12 Ὧδε ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων
ἐστίν (ὧδε, *k*) οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς
τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ. 13 Καὶ
ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης
(μοι· *K*) γράψον· μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν
κυρίῳ ἀποθνῄσκοντες ἀπ᾽ ἄρτι. ναί, λέγει
τὸ πνεῦμα, ἵνα (ἀναπαήσονται *N(k)O*)
ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν, τὰ (γὰρ *N(k)O*)
ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ᾽ αὐτῶν. 14
Καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκή, καὶ
ἐπὶ τὴν νεφέλην (καθήμενον ὅμοιον υἱὸν
N(k)O) ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ
αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. 15 Καὶ ἄλλος ἄγγελος
ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ κράζων ἐν φωνῇ
μεγάλῃ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης·
πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον, ὅτι
ἦλθεν (σοι *K*) ἡ ὥρα (τοῦ *k*) θερίσαι,
ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. 16 καὶ
ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ (τῆς νεφέλης
N(k)O) τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν,
καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ. 17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος
ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ
ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. 18 Καὶ ἄλλος
ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου ὁ
ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρὸς καὶ ἐφώνησεν
(φωνῇ *N(k)O*) μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ
δρέπανον τὸ ὀξὺ λέγων· πέμψον σου τὸ
δρέπανον τὸ ὀξὺ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας
τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασαν αἱ
σταφυλαὶ αὐτῆς. 19 καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ
δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐτρύγησεν
τὴν ἄμπελον τῆς γῆς καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν
ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ (τὸν μέγαν.
N(k)O) 20 καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξωθεν
τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ

ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων
χιλίων ἑξακοσίων.

15 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ
μέγα καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ
ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν
αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ. 2 Καὶ
εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην
πυρὶ καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου
καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ
(χαράγματος τοῦ ἐκ τοῦ *K*) ἀριθμοῦ τοῦ
ὀνόματος αὐτοῦ ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν
τὴν ὑαλίνην ἔχοντας κιθάρας τοῦ θεοῦ.
3 καὶ ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν Μωϋσέως τοῦ
δούλου τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου
λέγοντες· μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα
σου, κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ. δίκαιαι
καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν
(ἐθνῶν. *N(K)(O)*) 4 τίς οὐ μὴ φοβηθῇ (σε,
k) κύριε, καὶ (δοξάσει *N(k)O*) τὸ ὄνομά
σου; ὅτι μόνος (ὅσιος, *NK(o)*) ὅτι πάντα τὰ
ἔθνη ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν
σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν.
5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ (ἰδού *K*)
ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
ἐν τῷ οὐρανῷ. 6 καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ
ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ
τοῦ ναοῦ (οἳ ἦσαν *o*) ἐνδεδυμένοι (λίνον
NK(O)) καθαρὸν (καὶ *k*) λαμπρὸν καὶ
περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς.
7 καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζῴων ἔδωκεν
τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς
γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. **(aiōn g165)** 8
καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης
τοῦ θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ
οὐδεὶς ἐδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν
ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ
ἀγγέλων.

16 Καὶ ἤκουσα μεγάλης φωνῆς ἐκ τοῦ
ναοῦ λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις·
ὑπάγετε καὶ (ἐκχέετε *N(k)O*) τὰς (ἑπτὰ
NO) φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ εἰς
τὴν γῆν. 2 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος καὶ
ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ (εἰς *N(k)O*)
τὴν γῆν, καὶ ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ
πονηρὸν (ἐπὶ *N(k)O*) τοὺς ἀνθρώπους
τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ
τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ. 3
Καὶ ὁ δεύτερος (ἄγγελος *K*) ἐξέχεεν
τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ
ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ
(ζωῆς *N(k)O*) ἀπέθανεν (τὰ *no*) ἐν
τῇ θαλάσσῃ. 4 Καὶ ὁ τρίτος (ἄγγελος
K) ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς
ποταμοὺς καὶ (εἰς *k*) τὰς πηγὰς τῶν
ὑδάτων, καὶ ἐγένετο αἷμα. 5 καὶ ἤκουσα
τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος· δίκαιος
(κύριε *K*) εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν (καὶ *k*)
ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας, 6 ὅτι αἷμα
ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα
αὐτοῖς (δέδωκας *N(k)O*) πιεῖν· ἄξιοί
(γάρ *k*) εἰσιν. 7 Καὶ ἤκουσα (ἄλλου
ἐκ *K*) τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος· ναὶ
κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθιναὶ
καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. 8 Καὶ ὁ
τέταρτος (ἄγγελος *K*) ἐξέχεεν τὴν φιάλην
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον, καὶ ἐδόθη αὐτῷ
καυματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί. 9 καὶ
ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα
καὶ ἐβλασφήμησαν (οἱ ἄνθρωποι *O*) τὸ
ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος (τὴν *no*)
ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας καὶ οὐ

μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν. 10 Καὶ ὁ
πέμπτος (ἄγγελος *K*) ἐξέχεεν τὴν φιάλην
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου, καὶ
ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη,
καὶ ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ
πόνου 11 καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ
οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν
ἑλκῶν αὐτῶν καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν
ἔργων αὐτῶν. 12 Καὶ ὁ ἕκτος (ἄγγελος *K*)
ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν
τὸν μέγαν τὸν Εὐφράτην, καὶ ἐξηράνθη
τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν
βασιλέων τῶν ἀπὸ (ἀνατολῆς *N(k)O*)
ἡλίου. 13 Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ
δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου
καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου
πνεύματα τρία ἀκάθαρτα (ὡς βάτραχοι.
N(k)O) 14 εἰσὶν γὰρ πνεύματα (δαιμονίων
N(k)O) ποιοῦντα σημεῖα ἃ (ἐκπορεύεται
N(k)O) ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς (τῆς γῆς καὶ *K*)
τῆς οἰκουμένης ὅλης συναγαγεῖν αὐτοὺς
εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας (ἐκείνης *k*)
τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.
15 ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς κλέπτης. μακάριος ὁ
γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα
μὴ γυμνὸς περιπατῇ καὶ βλέπωσιν τὴν
ἀσχημοσύνην αὐτοῦ. 16 καὶ συνήγαγεν
αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον
Ἑβραϊστὶ Ἁρμαγεδών. 17 Καὶ ὁ ἕβδομος
(ἄγγελος *K*) ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ
(ἐπὶ *N(k)O*) τὸν ἀέρα, καὶ ἐξῆλθεν φωνὴ
μεγάλη (ἐκ *N(k)O*) τοῦ ναοῦ (τοῦ οὐρανοῦ
K) ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα· γέγονεν.
18 καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ
βρονταί, καὶ σεισμὸς ἐγένετο μέγας οἷος
οὐκ ἐγένετο ἀφ᾽ οὗ (οἱ *k*) (ἄνθρωπος
ἐγένετο *N(K)O*) ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικοῦτος
σεισμὸς οὕτω μέγας. 19 καὶ ἐγένετο ἡ πόλις
ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν
ἐθνῶν ἔπεσαν. καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη
ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ δοῦναι αὐτῇ τὸ
ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς
αὐτοῦ. 20 καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγεν, καὶ ὄρη
οὐχ εὑρέθησαν. 21 καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς
ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους. καὶ ἐβλασφήμησαν
οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς
χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς
σφόδρα.

17 Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων
τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας καὶ
ἐλάλησεν μετ᾽ ἐμοῦ λέγων (μοι· *K*) δεῦρο,
δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης τῆς μεγάλης
τῆς καθημένης ἐπὶ (τῶν *k*) ὑδάτων
(τῶν *k*) πολλῶν, 2 μεθ᾽ ἧς ἐπόρνευσαν
οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν
οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου
τῆς πορνείας αὐτῆς. 3 Καὶ ἀπήνεγκέν
με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι. καὶ εἶδον
γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον
(γέμοντα *N(k)O*) (τὰ *o*) (ὀνόματα
N(k)O) βλασφημίας, (ἔχων *N(k)O*)
κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. 4 καὶ ἡ γυνὴ
ἦν περιβεβλημένη (πορφυροῦν *N(k)O*)
καὶ (κόκκινον *N(k)O*) καὶ κεχρυσωμένη
(χρυσίῳ *N(k)O*) καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ
μαργαρίταις, ἔχουσα ποτήριον χρυσοῦν
ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς γέμον βδελυγμάτων
καὶ τὰ (ἀκάθαρτα *N(k)O*) τῆς πορνείας
αὐτῆς. 5 καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς
ὄνομα γεγραμμένον, μυστήριον, Βαβυλὼν
ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν

βδελυγμάτων τῆς γῆς. 6 καὶ εἶδον τὴν
γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν
ἁγίων καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων
Ἰησοῦ, καὶ ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα
μέγα. 7 καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος· διὰ τί
ἐθαύμασας; ἐγὼ ἐρῶ σοι τὸ μυστήριον τῆς
γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος
αὐτὴν τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ
τὰ δέκα κέρατα. 8 Τὸ θηρίον ὃ εἶδες, ἦν
καὶ οὐκ ἔστιν καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ
τῆς ἀβύσσου καὶ εἰς ἀπώλειαν (ὑπάγει.
N(k)O) καὶ (θαυμασθήσονται *N(k)O*) οἱ
κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται
(τὸ ὄνομα *N(k)O*) ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς
ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, (βλεπόντων
N(k)O) τὸ θηρίον (ὅτι *N(k)O*) ἦν καὶ οὐκ
ἔστιν (καὶ *N(k)O*) (παρέσται. *N(K)O*)
(Abyssos g12) 9 ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν.
αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ἑπτὰ ὄρη εἰσίν, ὅπου ἡ
γυνὴ κάθηται ἐπ᾽ αὐτῶν. 10 καὶ βασιλεῖς
ἑπτά εἰσιν· οἱ πέντε ἔπεσαν, (καὶ *k*) ὁ εἷς
ἔστιν, ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθεν· καὶ ὅταν ἔλθῃ,
ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖναι. 11 Καὶ τὸ θηρίον
ὃ ἦν καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ (αὐτὸς *NK(o)*)
ὄγδοός ἐστιν καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστιν καὶ εἰς
ἀπώλειαν ὑπάγει. 12 καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ
εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν
οὔπω ἔλαβον ἀλλ᾽ ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς
μίαν ὥραν λαμβάνουσιν μετὰ τοῦ θηρίου.
13 οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσιν καὶ τὴν
δύναμιν καὶ (τὴν *k*) ἐξουσίαν (αὐτῶν
N(k)O) τῷ θηρίῳ (διδόασιν. *N(k)O*) 14
οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσιν, καὶ τὸ
ἀρνίον νικήσει αὐτούς, ὅτι κύριος κυρίων
ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ᾽
αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. 15
Καὶ λέγει μοι· τὰ ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη
κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶν καὶ ἔθνη καὶ
γλῶσσαι. 16 καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες
(καὶ *N(K)O*) τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσιν
τὴν πόρνην καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν
αὐτὴν καὶ γυμνὴν (ποιήσουσιν αὐτήν *o*)
καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται καὶ αὐτὴν
κατακαύσουσιν ἐν πυρί. 17 ὁ γὰρ θεὸς
ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν
γνώμην αὐτοῦ καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην
καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ
ἄχρι (τελεσθήσονται *N(k)(o)*) (οἱ λόγοι
N(k)O) τοῦ θεοῦ. 18 καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες,
ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν
ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

18 (Καὶ *k*) μετὰ ταῦτα εἶδον ἄλλον
ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην, καὶ ἡ
γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. 2 καὶ
ἔκραξεν ἐν (ἰσχυρᾷ *N(k)O*) φωνῇ (μεγάλη
K) λέγων· ἔπεσεν ἔπεσεν Βαβυλὼν
ἡ μεγάλη καὶ ἐγένετο κατοικητήριον
(δαιμονίων *N(k)O*) καὶ φυλακὴ παντὸς
πνεύματος ἀκαθάρτου καὶ φυλακὴ παντὸς
ὀρνέου ἀκαθάρτου (καὶ φυλακὴ παντὸς
θηρίου ἀκαθάρτου *NO*) καὶ μεμισημένου,
3 ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας
αὐτῆς (πέπωκαν *N(k)O*) πάντα τὰ
ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ᾽ αὐτῆς
ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς
ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνους αὐτῆς
ἐπλούτησαν. 4 Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· (ἐξέλθατε
NK(o)) ὁ λαός μου ἐξ αὐτῆς, ἵνα μὴ
συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ
ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε· 5 ὅτι

(ἐκολλήθησαν *N(K)O*) αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι
ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ
θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. **6** ἀπόδοτε αὐτῇ
ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκεν (ὑμῖν *k*) καὶ
διπλώσατε (αὐτῇ *k*) (τὰ *no*) διπλᾶ
κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς. ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ
ἐκέρασεν, κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν. **7** ὅσα
ἐδόξασεν αὐτὴν καὶ ἐστρηνίασεν, τοσοῦτον
δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος, ὅτι
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει ὅτι κάθημαι
βασίλισσα καὶ χήρα οὐκ εἰμὶ καὶ πένθος οὐ
μὴ ἴδω. **8** διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν
αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ
λιμός, καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται, ὅτι
ἰσχυρὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ (κρίνας *N(k)O*)
αὐτήν. **9** Καὶ (κλαύσουσιν *N(k)O*) (αὐτὴν
k) καὶ κόψονται ἐπ᾽ αὐτὴν οἱ βασιλεῖς
τῆς γῆς οἱ μετ᾽ αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ
στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσιν τὸν καπνὸν
τῆς πυρώσεως αὐτῆς **10** ἀπὸ μακρόθεν
ἑστηκότες διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ
αὐτῆς λέγοντες· οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη
Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, ὅτι (ἐν *k*)
μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου. **11** καὶ οἱ
ἔμποροι τῆς γῆς (κλαίουσιν *NK(o)*) καὶ
(πενθοῦσιν *NK(o)*) ἐπ᾽ (αὐτήν, *N(k)O*)
ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει
οὐκέτι· οὐκέτι· **12** γόμον χρυσοῦ καὶ
ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ (μαργαριτῶν
N(k)O) καὶ (βυσσίνου *N(k)O*) καὶ
(πορφύρας *NK(o)*) καὶ σιρικοῦ καὶ
κοκκίνου καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον καὶ πᾶν
σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ
ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου
καὶ μαρμάρου **13** καὶ κιννάμωμον (καὶ
ἄμωμον *NO*) καὶ θυμιάματα καὶ μύρον
καὶ λίβανον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ
σεμίδαλιν καὶ σῖτον καὶ κτήνη καὶ πρόβατα
καὶ ἵππων καὶ ῥεδῶν καὶ σωμάτων καὶ
ψυχὰς ἀνθρώπων. **14** καὶ ἡ ὀπώρα σου
τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς ἀπῆλθεν ἀπὸ
σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ
(ἀπώλετο *N(k)O*) ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι
οὐκέτι οὐ μὴ αὐτὰ (εὑρήσουσιν. *N(K)(o)*)
15 οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες ἀπ᾽
αὐτῆς ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν
φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς κλαίοντες
καὶ πενθοῦντες, **16** (καὶ *k*) λέγοντες· οὐαὶ
οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη
βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον
καὶ κεχρυσωμένη ἐν (χρυσίῳ *N(k)O*) καὶ
λίθῳ τιμίῳ καὶ (μαργαρίτῃ, *N(K)O*) **17**
ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος.
Καὶ πᾶς κυβερνήτης καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ (τόπον
NO) (τῶν *k*) (πλέων *N(k)O*) (ὁ ὅμιλος
K) καὶ ναῦται καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν
ἐργάζονται ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν **18** καὶ
(ἔκραζον *NK(o)*) (βλέποντες *N(k)O*) τὸν
καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς λέγοντες· τίς
ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; **19** καὶ ἔβαλον
χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ (ἔκραζον
NK(o)) κλαίοντες καὶ πενθοῦντες (καὶ
o) λέγοντες· οὐαὶ οὐαὶ ἡ πόλις ἡ μεγάλη,
ἐν ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες τὰ
πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος
αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη. **20** εὐφραίνου
ἐπ᾽ (αὐτῇ, *N(k)O*) οὐρανὲ καὶ οἱ ἅγιοι
(καὶ *no*) οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται,
ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.
21 Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς
(μύλινον *N(k)O*) μέγαν καὶ ἔβαλεν εἰς
τὴν θάλασσαν λέγων· οὕτως ὁρμήματι

βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις καὶ
οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι. **22** καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν
καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν
οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης
πάσης τέχνης οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ
φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, **23**
καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φάνῃ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ
φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ
ἐν σοὶ ἔτι, ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ
μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ
σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη. **24** καὶ ἐν
αὐτῇ (αἷμα *N(k)O*) προφητῶν καὶ ἁγίων
εὑρέθη καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ
τῆς γῆς.

19 (Καὶ *k*) μετὰ ταῦτα ἤκουσα (ὡς *NO*)
φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ
οὐρανῷ (λεγόντων· *N(k)O*) ἀλληλουϊά· ἡ
σωτηρία καὶ ἡ δόξα (καὶ ἡ τιμὴ *K*) καὶ ἡ
δύναμις (κυρίῳ *K*) (τοῦ θεοῦ *N(k)O*)
ἡμῶν, **2** ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις
αὐτοῦ, ὅτι ἔκρινεν τὴν πόρνην τὴν μεγάλην
ἥτις (ἔφθειρεν *NK(o)*) τὴν γῆν ἐν τῇ
πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα
τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ (τῆς *k*) χειρὸς
αὐτῆς. **3** Καὶ δεύτερον (εἴρηκαν· *NK(o)*)
ἀλληλουϊά· καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. **(aiōn g165)**
4 καὶ ἔπεσαν οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι
(καὶ *k*) τέσσαρες καὶ τὰ τέσσαρα ζῷα,
καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τῷ καθημένῳ
ἐπὶ (τῷ θρόνῳ *N(k)O*) λέγοντες· ἀμὴν
ἀλληλουϊά. **5** Καὶ φωνὴ (ἀπὸ *N(k)O*) τοῦ
θρόνου ἐξῆλθεν λέγουσα· αἰνεῖτε (τῷ θεῷ
N(k)O) ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ
οἱ φοβούμενοι αὐτόν, (καὶ *k*) οἱ μικροὶ καὶ
οἱ μεγάλοι. **6** καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου
πολλοῦ καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ
ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν (λεγόντων·
N(k)(o)) ἀλληλουϊά· ὅτι ἐβασίλευσεν
κύριος ὁ θεὸς (ἡμῶν *NO*) ὁ παντοκράτωρ.
7 χαίρωμεν καὶ (ἀγαλλιῶμεν *N(k)O*) καὶ
(δώσωμεν *N(k)(o)*) τὴν δόξαν αὐτῷ, ὅτι
ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
ἡτοίμασεν ἑαυτήν. **8** καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα
περιβάληται βύσσινον λαμπρὸν (καὶ *k*)
καθαρόν· τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα
τῶν ἁγίων ἐστίν. **9** καὶ λέγει μοι· γράψον·
μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ
ἀρνίου κεκλημένοι. καὶ λέγει μοι· οὗτοι οἱ
λόγοι ἀληθινοὶ τοῦ θεοῦ εἰσιν. **10** καὶ ἔπεσα
ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι
αὐτῷ, καὶ λέγει μοι· ὅρα μή, σύνδουλός σού
εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων
ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν (τοῦ *k*) Ἰησοῦ·
τῷ θεῷ προσκύνησον. ἡ γὰρ μαρτυρία (τοῦ
k) Ἰησοῦ ἐστιν τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.
11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἠνεῳγμένον καὶ
ἰδοὺ ἵππος λευκός καὶ ὁ καθήμενος ἐπ᾽
αὐτὸν καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινός,
καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ· **12**
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρὸς καὶ
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλὰ
ἔχων (ὀνόματα γεγραμμένα καὶ *O*) ὄνομα
γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτὸς **13**
καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον (βεβαμμένον
NK(O)) αἵματι, καὶ (κέκληται *N(k)O*) τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. **14** καὶ τὰ
στρατεύματα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει
αὐτῷ ἐφ᾽ ἵπποις λευκοῖς ἐνδεδυμένοι
βύσσινον λευκὸν (καὶ *k*) καθαρόν. **15**
καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται
ῥομφαία (δίστομος *O*) ὀξεῖα, ἵνα ἐν

αὐτῇ (πατάξῃ *N(k)O*) τὰ ἔθνη. καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ (καὶ *k*) τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. **16** καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ (τὸ *k*) ὄνομα γεγραμμένον· βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων. **17** Καὶ εἶδον ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ, καὶ ἔκραξεν (ἐν *no*) φωνῇ μεγάλῃ λέγων πᾶσιν τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετομένοις ἐν μεσουρανήματι· δεῦτε (καὶ *k*) (συνάχθητε *N(k)O*) εἰς τὸ δεῖπνον (τὸ μέγα *N(k)O*) τοῦ θεοῦ, **18** ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων καὶ σάρκας χιλιάρχων καὶ σάρκας ἰσχυρῶν καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ᾽ (αὐτῶν *NK(o)*) καὶ σάρκας πάντων, ἐλευθέρων τε καὶ δούλων καὶ μικρῶν (τε *ko*) καὶ μεγάλων. **19** Καὶ εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι (τὸν *no*) πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. **20** καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον, καὶ μετ᾽ (αὐτοῦ *N(k)O*) ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησεν τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ. ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς (τῆς καιομένης *N(k)O*) ἐν (τῷ *k*) θείῳ. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** **21** καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου τῇ (ἐξελθούσῃ *N(k)O*) ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

20 Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔχοντα τὴν κλεῖν τῆς ἀβύσσου καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. **(Abyssos g12)** **2** καὶ ἐκράτησεν τὸν δράκοντα, (ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, *N(k)O*) ὅς ἐστιν διάβολος καὶ (ὁ *no*) Σατανᾶς. (ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, *O*) καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη **3** καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ ἔκλεισεν (αὐτὸν *k*) καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ (πλανήσῃ *NK(o)*) ἔτι τὰ ἔθνη ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. (καὶ *k*) μετὰ ταῦτα δεῖ λυθῆναι αὐτὸν μικρὸν χρόνον. **(Abyssos g12)** **4** Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν (τὸ θηρίον οὐδὲ *N(k)O*) τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον (αὐτῶν *k*) καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν, καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ (τὰ *k*) χίλια ἔτη. **5** (δὲ *k(o)*) οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ (ἔζησαν *N(K)O*) (ἄχρι *N(k)O*) τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. **6** μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ᾽ ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ βασιλεύσουσιν μετ᾽ αὐτοῦ (τὰ *no*) χίλια ἔτη. **7** Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ **8** καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσιν γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γὼγ καὶ (τὸν *ko*) Μαγώγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς

εἰς τὸν πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς (αὐτῶν
no) ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. **9** καὶ
ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς καὶ
(ἐκύκλευσαν *N(k)O*) τὴν παρεμβολὴν
τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην.
καὶ κατέβη πῦρ (ἀπὸ τοῦ θεοῦ *KO*) ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτούς. **10**
καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη
εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου ὅπου
(καὶ *no*) τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης,
καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. **(aiōn g165,
Limnē Pyr g3041 g4442)** **11** Καὶ εἶδον θρόνον
μέγαν λευκὸν καὶ τὸν καθήμενον (ἐπʼ
NK(o)) (αὐτόν, *N(k)O*) οὗ ἀπὸ (τοῦ
no) προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός,
καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς. **12** καὶ εἶδον
τοὺς νεκρούς, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς
μικρούς, ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ (θρόνου,
N(K)O) καὶ βιβλία (ἠνοίχθησαν. *N(k)O*)
καὶ ἄλλο βιβλίον (ἠνοίχθη *N(k)O*) ὅ ἐστιν
τῆς ζωῆς. καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν
γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ
ἔργα αὐτῶν. **13** καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα
τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ θάνατος
καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν
αὐτοῖς, καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ
ἔργα αὐτῶν. **(Hadēs g86)** **14** καὶ ὁ θάνατος
καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ
πυρός· οὗτος ὁ θάνατος ὁ δεύτερός ἐστιν
(ἡ λίμνη τοῦ πυρός. *NO*) **(Hadēs g86, Limnē
Pyr g3041 g4442)** **15** καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν
(τῇ βίβλῳ *NK(o)*) τῆς ζωῆς γεγραμμένος,
ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. **(Limnē Pyr
g3041 g4442)**

21 Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν
καινήν. ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς καὶ
ἡ πρώτη γῆ (ἀπῆλθαν, *N(k)O*) καὶ ἡ
θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. **2** καὶ (ἐγὼ Ἰωάννης
K) τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἰερουσαλὴμ
καινὴν εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἡτοιμασμένην ὡς
νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. **3**
καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ (θρόνου
N(K)O) λεγούσης· ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ
μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετʼ
αὐτῶν. καὶ αὐτοὶ (λαοὶ *NK(o)*) αὐτοῦ
ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς μετʼ αὐτῶν
ἔσται αὐτῶν θεός. **4** καὶ ἐξαλείψει (ὁ
θεὸς *K*) πᾶν δάκρυον (ἐκ *N(k)O*) τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται
ἔτι οὔτε πένθος οὔτε κραυγή, οὔτε πόνος
οὐκ ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθαν. **5**
Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ (τῷ θρόνῳ·
N(k)O) ἰδοὺ καινὰ ποιῶ πάντα. καὶ λέγει
(μοι· *KO*) γράψον ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι
πιστοὶ καὶ ἀληθινοί εἰσιν. **6** καὶ εἶπέν
μοι· (γέγοναν. *N(k)O*) ἐγώ (εἰμι *NK(o)*)
τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦ, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος.
ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ
ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. **7** ὁ νικῶν
κληρονομήσει (ταῦτα, *N(k)O*) καὶ ἔσομαι
αὐτῷ θεός, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι (ὁ *k*)
υἱός. **8** (τοῖς *no*) δὲ δειλοῖς καὶ ἀπίστοις
(καὶ ἁμαρτωλοῖς *O*) καὶ ἐβδελυγμένοις
καὶ φονεῦσιν καὶ πόρνοις καὶ (φαρμάκοις
N(k)O) καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσιν τοῖς
ψευδέσιν, τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ
τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστιν ὁ
θάνατος ὁ δεύτερος. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** **9**
Καὶ ἦλθεν (πρὸς με *K*) εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ

ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας
(τῶν γεμόντων *N(k)O*) τῶν ἑπτὰ πληγῶν
τῶν ἐσχάτων καὶ ἐλάλησεν μετ᾽ ἐμοῦ
λέγων· δεῦρο, δείξω σοι τὴν νύμφην τὴν
γυναῖκα τοῦ ἀρνίου. **10** καὶ ἀπήνεγκέν με
ἐν πνεύματι ἐπὶ ὄρος μέγα καὶ ὑψηλὸν καὶ
ἔδειξέν μοι τὴν πόλιν (τὴν μεγάλην *K*)
τὴν ἁγίαν Ἰερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, **11** ἔχουσαν
τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. (καὶ *k*) ὁ φωστὴρ
αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ ὡς λίθῳ
ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι **12** ἔχουσα (τε *k*)
τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλόν, (ἔχουσα *N(k)O*)
πυλῶνας δώδεκα καὶ ἐπὶ (τοῖς πυλῶσιν
NK(o)) ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα
ἐπιγεγραμμένα, ἅ ἐστιν τὰ ὀνόματα τῶν
δώδεκα φυλῶν (τῶν *k*) υἱῶν Ἰσραήλ· **13**
ἀπὸ (ἀνατολῆς *NK(o)*) πυλῶνες τρεῖς, (καὶ
no) ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, (καὶ *no*)
ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ δυσμῶν
πυλῶνες τρεῖς. **14** καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως
(ἔχων *N(k)O*) θεμελίους δώδεκα καὶ (ἐπ᾽
αὐτῶν *N(k)O*) (δώδεκα *no*) ὀνόματα
τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου. **15**
Καὶ ὁ λαλῶν μετ᾽ ἐμοῦ εἶχεν (μέτρον
NO) κάλαμον χρυσοῦν ἵνα μετρήσῃ τὴν
πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ
τεῖχος αὐτῆς. **16** καὶ ἡ πόλις τετράγωνος
κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς (τοσοῦτόν ἐστίν
K) ὅσον καὶ τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησεν
τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ (σταδίων
NK(o)) δώδεκα χιλιάδων (δώδεκα, *O*)
τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς
ἴσα ἐστίν. **17** καὶ ἐμέτρησεν τὸ τεῖχος
αὐτῆς (ἑκατὸν τεσσεράκοντα τεσσάρων
NK(o)) πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου ὅ ἐστιν
ἀγγέλου. **18** καὶ (ἦν *ko*) ἡ ἐνδώμησις τοῦ
τείχους αὐτῆς ἴασπις, καὶ ἡ πόλις χρυσίον
καθαρὸν (ὅμοιον *N(k)O*) ὑάλῳ καθαρῷ.
19 (καὶ *ko*) οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς
πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι.
ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἴασπις, ὁ δεύτερος
σάπφιρος, ὁ τρίτος χαλκηδών, ὁ τέταρτος
σμάραγδος, **20** ὁ πέμπτος σαρδόνυξ, ὁ ἕκτος
(σάρδιον, *N(k)O*) ὁ ἕβδομος χρυσόλιθος,
ὁ ὄγδοος βήρυλλος, ὁ ἔνατος τοπάζιον,
ὁ δέκατος χρυσόπρασος, ὁ ἑνδέκατος
ὑάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος. **21** καὶ
οἱ δώδεκα πυλῶνες δώδεκα μαργαρῖται.
ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς
μαργαρίτου. Καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως
χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος (διαυγής.
N(k)O) **22** καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ·
ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς
αὐτῆς ἐστιν καὶ τὸ ἀρνίον. **23** καὶ ἡ πόλις
οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης
ἵνα φαίνωσιν (ἐν *k*) αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα
τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος
αὐτῆς τὸ ἀρνίον. **24** καὶ περιπατήσουσιν τὰ
ἔθνη (τῶν σωζομένων *K*) (διὰ τοῦ φωτὸς
N(k)O) αὐτῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς
φέρουσιν (τὴν *NK(O)*) δόξαν (καὶ τὴν
τιμὴν *K*) (αὐτῶν *NK(O)*) εἰς αὐτήν. **25**
καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν
ἡμέρας· νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ. **26** καὶ
οἴσουσιν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν
ἐθνῶν εἰς αὐτήν. **27** καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς
αὐτὴν πᾶν (κοινὸν *N(k)O*) καὶ (ὁ *no*)
(ποιῶν *N(k)O*) βδέλυγμα καὶ ψεῦδος εἰ
μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς
τοῦ ἀρνίου.

22 Καὶ ἔδειξέν μοι ποταμὸν (καθαρὸν *K*)
ὕδατος ζωῆς, λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον,
ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ
τοῦ ἀρνίου. 2 ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς
καὶ τοῦ ποταμοῦ, ἐντεῦθεν καὶ (ἐκεῖθεν,
N(k)O) ξύλον ζωῆς ποιοῦν καρποὺς
δώδεκα, κατὰ μῆνα (ἕνα *K*) ἕκαστον
(ἀποδιδοῦν *NK(o)*) τὸν καρπὸν αὐτοῦ,
καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν
τῶν ἐθνῶν. 3 καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ
ἔσται ἔτι, καὶ ὁ θρόνος τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ
ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ
λατρεύσουσιν αὐτῷ 4 καὶ ὄψονται τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 5 καὶ νὺξ οὐκ
ἔσται (ἔτι, *N(k)O*) καὶ οὐκ ἔχουσιν χρείαν
(φωτὸς *no*) λύχνου καὶ (φωτὸς *NK(o)*)
ἡλίου ὅτι κύριος ὁ θεὸς (φωτίσει *N(k)O*)
(ἐπ᾽ *no*) αὐτούς. καὶ βασιλεύσουσιν εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. (aiōn g165) 6 Καὶ
(εἶπέν *NK(o)*) μοι· οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ
καὶ ἀληθινοί, καὶ (ὁ *no*) κύριος ὁ θεὸς
τῶν (πνευμάτων *N(K)O*) τῶν προφητῶν
ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς
δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. 7
(καὶ *no*) ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ. μακάριος ὁ
τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ
βιβλίου τούτου. 8 κἀγὼ κἀγὼ Ἰωάννης
ὁ ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα· καὶ ὅτε
ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι
ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ
δεικνύοντός μοι ταῦτα. 9 καὶ λέγει μοι·
ὅρα μή, σύνδουλός σού (γὰρ *k*) εἰμι καὶ
τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ τῶν
τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου·
τῷ θεῷ προσκύνησον. 10 Καὶ λέγει μοι· μὴ
σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας
τοῦ βιβλίου τούτου (ὅτι, *k*) ὁ καιρὸς
γὰρ ἐγγύς ἐστιν. 11 ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω
ἔτι, καὶ ὁ (ῥυπαρὸς ῥυπανθήτω *N(k)O*)
ἔτι, καὶ ὁ δίκαιος (δικαιοσύνην *N(k)O*)
(ποιησάτω *no*) ἔτι· καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω
ἔτι. 12 (καὶ *k*) ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ
μισθός μου μετ᾽ ἐμοῦ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ
ὡς τὸ ἔργον (ἐστὶν *N(k)O*) αὐτοῦ. 13
ἐγὼ (εἰμί *k*) τὸ (ἄλφα *N(k)O*) καὶ τὸ
ὦ, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ
τέλος. 14 Μακάριοι οἱ (πλύνοντες *N(K)O*)
τὰς (στολὰς αὐτῶν, *N(K)O*) ἵνα ἔσται ἡ
ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ
τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. 15
Ἔξω (δὲ *k*) οἱ κύνες καὶ οἱ φάρμακοι καὶ
οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι
καὶ πᾶς (ὁ *k*) φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.
16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου
μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις.
ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος (τοῦ *k*)
Δαυίδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς (ὁ *N(K)O*)
(πρωϊνός. *N(k)O*) 17 καὶ τὸ πνεῦμα καὶ
ἡ νύμφη λέγουσιν· (ἔρχου. *N(k)O*) καὶ
ὁ ἀκούων εἰπάτω· (ἔρχου. *N(k)O*) καὶ
ὁ διψῶν (ἐρχέσθω, *N(k)O*) (καὶ *k*) ὁ
θέλων (λαβέτω *N(k)O*) (τὸ *k*) ὕδωρ
ζωῆς δωρεάν. 18 (Μαρτυρῶ *N(k)O*) (ἐγὼ
N(K)O) παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους
τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ἐάν
τις (ἐπιθῇ ἐπ᾽ αὐτά, *N(k)O*) (ἐπιθήσει
NK(o)) ὁ θεὸς ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς
γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. 19 καὶ
ἐάν τις (ἀφέλῃ *N(k)O*) ἀπὸ τῶν λόγων
τοῦ (βιβλίου *N(k)O*) τῆς προφητείας
ταύτης, (ἀφελεῖ *NK(o)*) ὁ θεὸς τὸ μέρος

αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ (ξύλου *N(K)O*) τῆς ζωῆς
καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, (καὶ *k*)
τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· ναὶ ἔρχομαι
ταχύ· ἀμήν. (ναί *KO*) ἔρχου, κύριε Ἰησοῦ.
21 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου (ημῶν *K*) Ἰησοῦ
(Χριστοῦ *KO*) μετὰ πάντων (τῶν *o*)
(ὑμῶν. *K(O)*) (ἀμήν. *KO*)

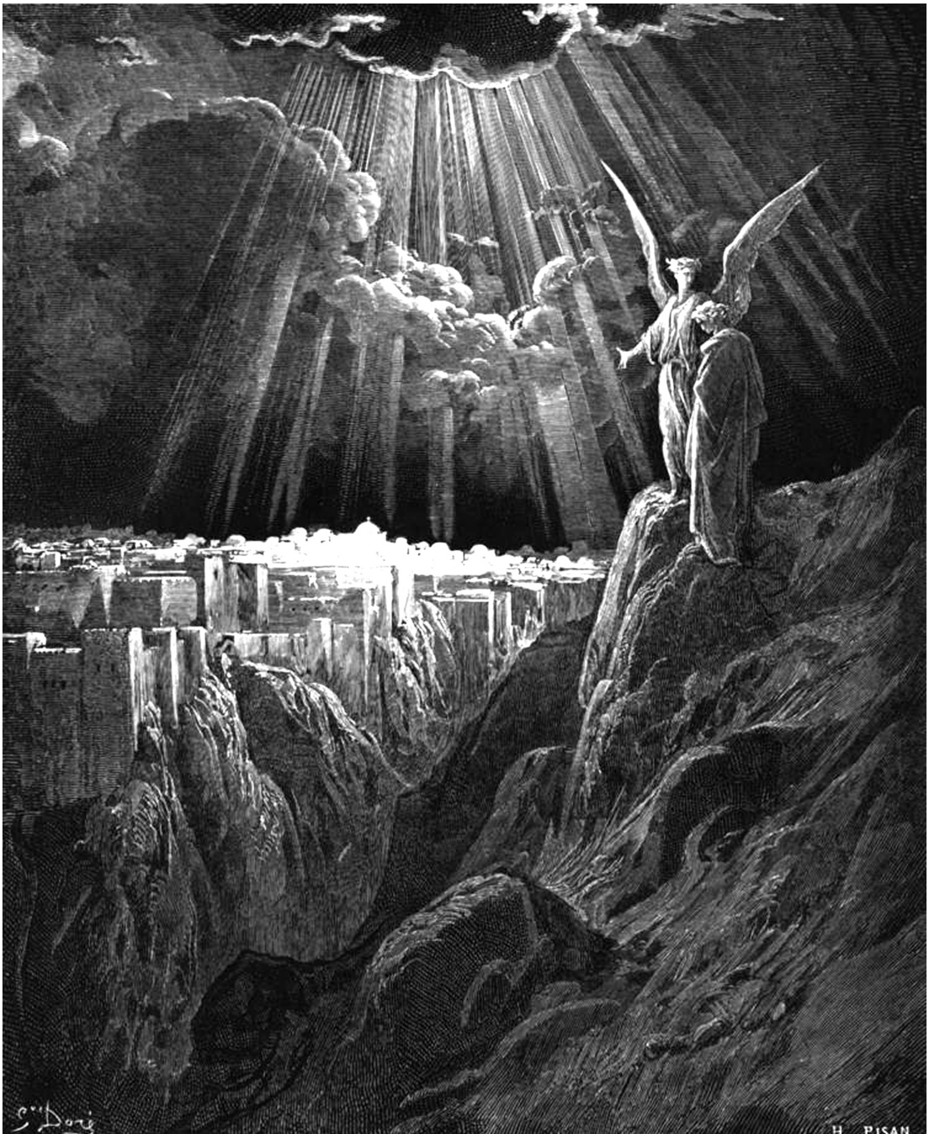

*Καὶ (ἐγὼ Ἰωάννης *K*) τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἰερουσαλὴμ καινὴν εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ (θρόνου *N(K)O*) λεγούσης· ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ᾽ αὐτῶν. καὶ αὐτοὶ (λαοὶ *NK(o)*) αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτῶν ἔσται αὐτῶν θεός.*

Αποκαλυψις Ιωαννου 21:2-3

Reader's Guide

Ελληνική at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Ελληνική at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12
Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:
Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126
Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:
Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165
Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:
A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166
Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:
From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653
Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:
To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Greek---Greek-STEPBible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Κατα Λουκαν 8:31
Προς Ρωμαιους 10:7
Αποκαλυψις Ιωαννου 9:1
Αποκαλυψις Ιωαννου 9:2
Αποκαλυψις Ιωαννου 9:11
Αποκαλυψις Ιωαννου 11:7
Αποκαλυψις Ιωαννου 17:8
Αποκαλυψις Ιωαννου 20:1
Αποκαλυψις Ιωαννου 20:3

aïdios

Προς Ρωμαιους 1:20
Ιουδα 1:6

aiōn

Κατα Ματθαιον 12:32
Κατα Ματθαιον 13:22
Κατα Ματθαιον 13:39
Κατα Ματθαιον 13:40
Κατα Ματθαιον 13:49
Κατα Ματθαιον 21:19
Κατα Ματθαιον 24:3
Κατα Ματθαιον 28:20
Κατα Μαρκον 3:29
Κατα Μαρκον 4:19
Κατα Μαρκον 10:30
Κατα Μαρκον 11:14
Κατα Λουκαν 1:33
Κατα Λουκαν 1:55
Κατα Λουκαν 1:70
Κατα Λουκαν 16:8
Κατα Λουκαν 18:30
Κατα Λουκαν 20:34
Κατα Λουκαν 20:35
Κατα Ιωαννην 4:14
Κατα Ιωαννην 6:51
Κατα Ιωαννην 6:58
Κατα Ιωαννην 8:35
Κατα Ιωαννην 8:51
Κατα Ιωαννην 8:52
Κατα Ιωαννην 9:32
Κατα Ιωαννην 10:28
Κατα Ιωαννην 11:26
Κατα Ιωαννην 12:34
Κατα Ιωαννην 13:8
Κατα Ιωαννην 14:16
Πραξεις 3:21
Πραξεις 15:18
Προς Ρωμαιους 1:25
Προς Ρωμαιους 9:5
Προς Ρωμαιους 11:36
Προς Ρωμαιους 12:2
Προς Ρωμαιους 16:27
Προς Κορινθιους Α΄ 1:20
Προς Κορινθιους Α΄ 2:6
Προς Κορινθιους Α΄ 2:7
Προς Κορινθιους Α΄ 2:8
Προς Κορινθιους Α΄ 3:18
Προς Κορινθιους Α΄ 8:13
Προς Κορινθιους Α΄ 10:11
Προς Κορινθιους Β΄ 4:4
Προς Κορινθιους Β΄ 9:9
Προς Κορινθιους Β΄ 11:31
Προς Γαλατας 1:4
Προς Γαλατας 1:5
Προς Εφεσιους 1:21
Προς Εφεσιους 2:2
Προς Εφεσιους 2:7
Προς Εφεσιους 3:9
Προς Εφεσιους 3:11
Προς Εφεσιους 3:21
Προς Εφεσιους 6:12
Προς Φιλιππησιους 4:20
Προς Κολοσσαεις 1:26
Προς Τιμοθεον Α΄ 1:17
Προς Τιμοθεον Α΄ 6:17
Προς Τιμοθεον Β΄ 4:10
Προς Τιμοθεον Β΄ 4:18
Προς Τιτον 2:12
Προς Εβραιους 1:2
Προς Εβραιους 1:8
Προς Εβραιους 5:6
Προς Εβραιους 6:5
Προς Εβραιους 6:20
Προς Εβραιους 7:17
Προς Εβραιους 7:21
Προς Εβραιους 7:24
Προς Εβραιους 7:28
Προς Εβραιους 9:26
Προς Εβραιους 11:3
Προς Εβραιους 13:8
Προς Εβραιους 13:21
Πετρου Α΄ 1:23
Πετρου Α΄ 1:25
Πετρου Α΄ 4:11
Πετρου Α΄ 5:11
Πετρου Β΄ 3:18
Ιωαννου Α΄ 2:17
Ιωαννου Β΄ 1:2
Ιουδα 1:13
Ιουδα 1:25
Αποκαλυψις Ιωαννου 1:6
Αποκαλυψις Ιωαννου 1:18
Αποκαλυψις Ιωαννου 4:9
Αποκαλυψις Ιωαννου 4:10
Αποκαλυψις Ιωαννου 5:13
Αποκαλυψις Ιωαννου 7:12
Αποκαλυψις Ιωαννου 10:6
Αποκαλυψις Ιωαννου 11:15
Αποκαλυψις Ιωαννου 14:11
Αποκαλυψις Ιωαννου 15:7
Αποκαλυψις Ιωαννου 19:3
Αποκαλυψις Ιωαννου 20:10
Αποκαλυψις Ιωαννου 22:5

aiōnios

Κατα Ματθαιον 18:8
Κατα Ματθαιον 19:16
Κατα Ματθαιον 19:29
Κατα Ματθαιον 25:41
Κατα Ματθαιον 25:46
Κατα Μαρκον 3:29
Κατα Μαρκον 10:17
Κατα Μαρκον 10:30
Κατα Λουκαν 10:25
Κατα Λουκαν 16:9
Κατα Λουκαν 18:18
Κατα Λουκαν 18:30
Κατα Ιωαννην 3:15
Κατα Ιωαννην 3:16
Κατα Ιωαννην 3:36
Κατα Ιωαννην 4:14
Κατα Ιωαννην 4:36
Κατα Ιωαννην 5:24
Κατα Ιωαννην 5:39
Κατα Ιωαννην 6:27
Κατα Ιωαννην 6:40
Κατα Ιωαννην 6:47
Κατα Ιωαννην 6:54
Κατα Ιωαννην 6:68

Κατα Ιωαννην 10:28
Κατα Ιωαννην 12:25
Κατα Ιωαννην 12:50
Κατα Ιωαννην 17:2
Κατα Ιωαννην 17:3
Πραξεις 13:46
Πραξεις 13:48
Προς Ρωμαιους 2:7
Προς Ρωμαιους 5:21
Προς Ρωμαιους 6:22
Προς Ρωμαιους 6:23
Προς Ρωμαιους 16:25
Προς Ρωμαιους 16:26
Προς Κορινθιους Β΄ 4:17
Προς Κορινθιους Β΄ 4:18
Προς Κορινθιους Β΄ 5:1
Προς Γαλατας 6:8
Προς Θεσσαλονικεις Β΄ 1:9
Προς Θεσσαλονικεις Β΄ 2:16
Προς Τιμοθεον Α΄ 1:16
Προς Τιμοθεον Α΄ 6:12
Προς Τιμοθεον Α΄ 6:16
Προς Τιμοθεον Β΄ 1:9
Προς Τιμοθεον Β΄ 2:10
Προς Τιτον 1:2
Προς Τιτον 3:7
Προς Φιλημονα 1:15
Προς Εβραιους 5:9
Προς Εβραιους 6:2
Προς Εβραιους 9:12
Προς Εβραιους 9:14
Προς Εβραιους 9:15
Προς Εβραιους 13:20
Πετρου Α΄ 5:10
Πετρου Β΄ 1:11
Ιωαννου Α΄ 1:2
Ιωαννου Α΄ 2:25
Ιωαννου Α΄ 3:15
Ιωαννου Α΄ 5:11
Ιωαννου Α΄ 5:13
Ιωαννου Α΄ 5:20
Ιουδα 1:7
Ιουδα 1:21
Αποκαλυψις Ιωαννου 14:6

eleēsē

Προς Ρωμαιους 11:32

Geenna

Κατα Ματθαιον 5:22
Κατα Ματθαιον 5:29
Κατα Ματθαιον 5:30
Κατα Ματθαιον 10:28
Κατα Ματθαιον 18:9
Κατα Ματθαιον 23:15
Κατα Ματθαιον 23:33
Κατα Μαρκον 9:43
Κατα Μαρκον 9:45
Κατα Μαρκον 9:47
Κατα Λουκαν 12:5
Ιακωβου 3:6

Hadēs

Κατα Ματθαιον 11:23
Κατα Ματθαιον 16:18
Κατα Λουκαν 10:15
Κατα Λουκαν 16:23
Πραξεις 2:27
Πραξεις 2:31
Προς Κορινθιους Α΄ 15:55
Αποκαλυψις Ιωαννου 1:18
Αποκαλυψις Ιωαννου 6:8
Αποκαλυψις Ιωαννου 20:13
Αποκαλυψις Ιωαννου 20:14

Limnē Pyr

Αποκαλυψις Ιωαννου 19:20
Αποκαλυψις Ιωαννου 20:10
Αποκαλυψις Ιωαννου 20:14
Αποκαλυψις Ιωαννου 20:15
Αποκαλυψις Ιωαννου 21:8

Sheol

Γένεσις 37:35
Γένεσις 42:38
Γένεσις 44:29
Γένεσις 44:31
Ἀριθμοί 16:30
Ἀριθμοί 16:33
Δευτερονόμιον 32:22
Βασιλειῶν Α′ 2:6
Βασιλειῶν Β′ 22:6
Βασιλειῶν Γ′ 2:6
Βασιλειῶν Γ′ 2:9
Ἰώβ 7:9
Ἰώβ 11:8
Ἰώβ 14:13
Ἰώβ 17:13
Ἰώβ 17:16
Ἰώβ 21:13
Ἰώβ 24:19
Ἰώβ 26:6
Ψαλμοί 6:5
Ψαλμοί 9:17
Ψαλμοί 16:10
Ψαλμοί 18:5
Ψαλμοί 30:3
Ψαλμοί 31:17
Ψαλμοί 49:14
Ψαλμοί 49:15
Ψαλμοί 55:15
Ψαλμοί 86:13
Ψαλμοί 88:3
Ψαλμοί 89:48
Ψαλμοί 116:3
Ψαλμοί 139:8
Ψαλμοί 141:7
Παροιμίαι 1:12
Παροιμίαι 5:5
Παροιμίαι 7:27
Παροιμίαι 9:18
Παροιμίαι 15:11
Παροιμίαι 15:24
Παροιμίαι 23:14
Παροιμίαι 27:20
Παροιμίαι 30:16
Ἐκκλησιαστής 9:10
Ἆσμα Ἀσμάτων 8:6
Ἠσαΐας 5:14
Ἠσαΐας 7:11
Ἠσαΐας 14:9
Ἠσαΐας 14:11
Ἠσαΐας 14:15
Ἠσαΐας 28:15
Ἠσαΐας 28:18
Ἠσαΐας 38:10
Ἠσαΐας 38:18
Ἠσαΐας 57:9
Ἰεζεκιήλ 31:15
Ἰεζεκιήλ 31:16
Ἰεζεκιήλ 31:17
Ἰεζεκιήλ 32:21
Ἰεζεκιήλ 32:27
Ὡσηέ′ 13:14
Ἀμώς′ 9:2
Ἰωνᾶς' 2:2
Ἀμβακούμ 2:5

Tartaroō

Πετρου Β΄ 2:4

Questioned

None yet noted

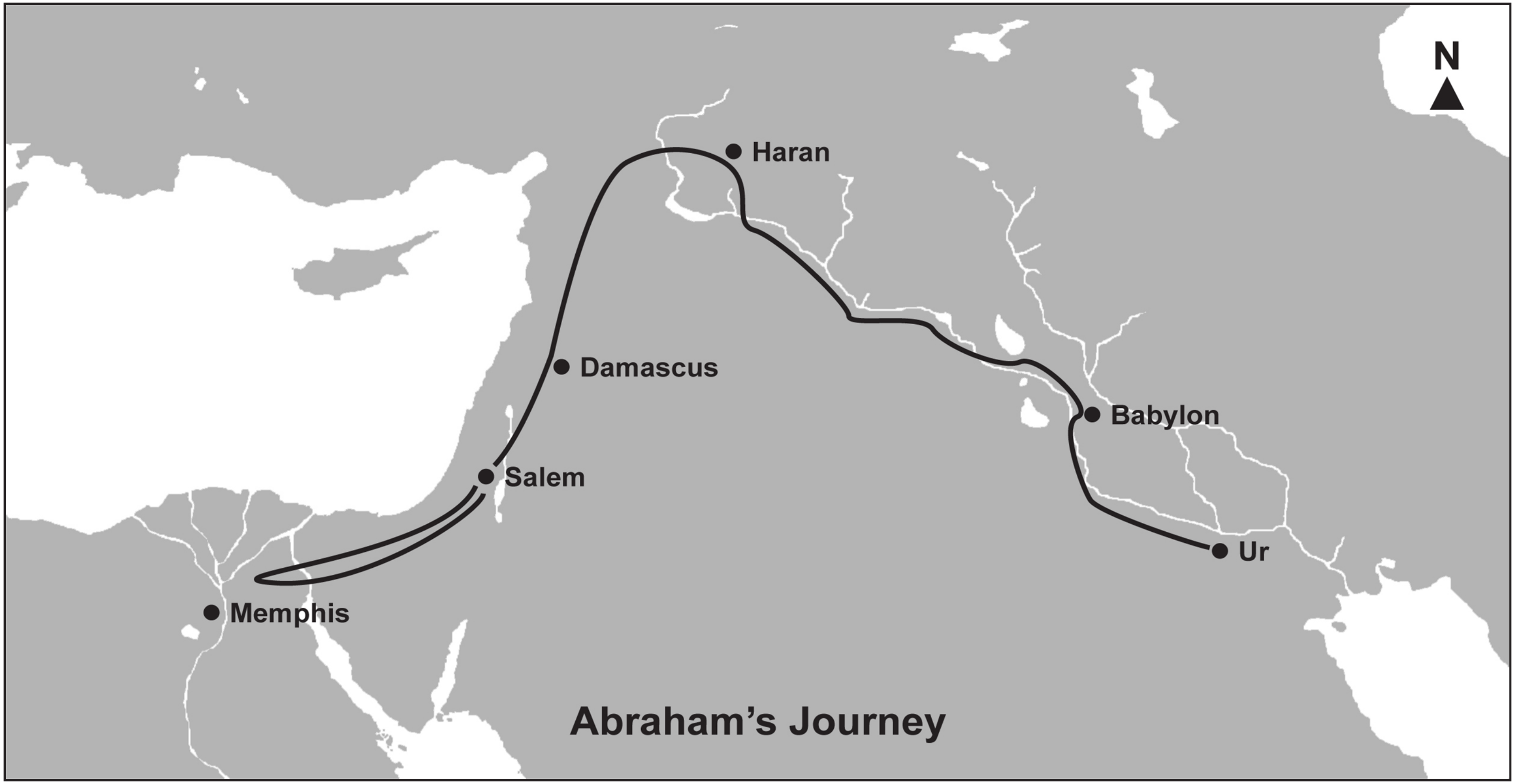

*Πίστει (ὁ *ο*) καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς (τὸν *k*) τόπον ὃν ἤμελλεν λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν καὶ ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται.*

- Προς Εβραιους 11:8

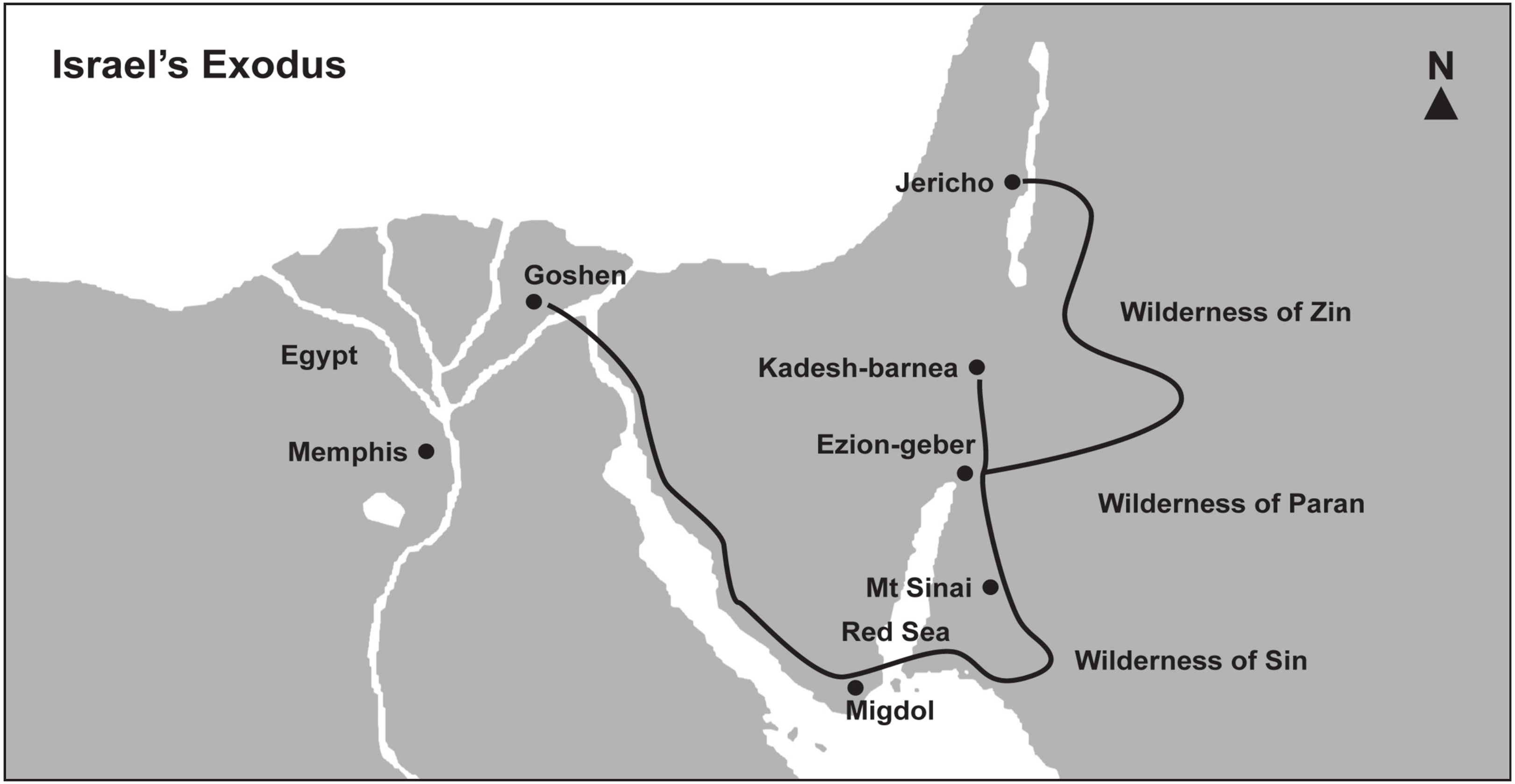

ὡς δὲ ἐξαπέστειλεν Φαραω τὸν λαόν οὐχ ὡδήγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ὁδὸν γῆς Φυλιστιιμ ὅτι ἐγγὺς ἦν εἶπεν γὰρ ὁ θεός μήποτε μεταμελήσῃ τῷ λαῷ ἰδόντι πόλεμον καὶ ἀποστρέψῃ εἰς Αἴγυπτον - Ἔξοδος 13:17

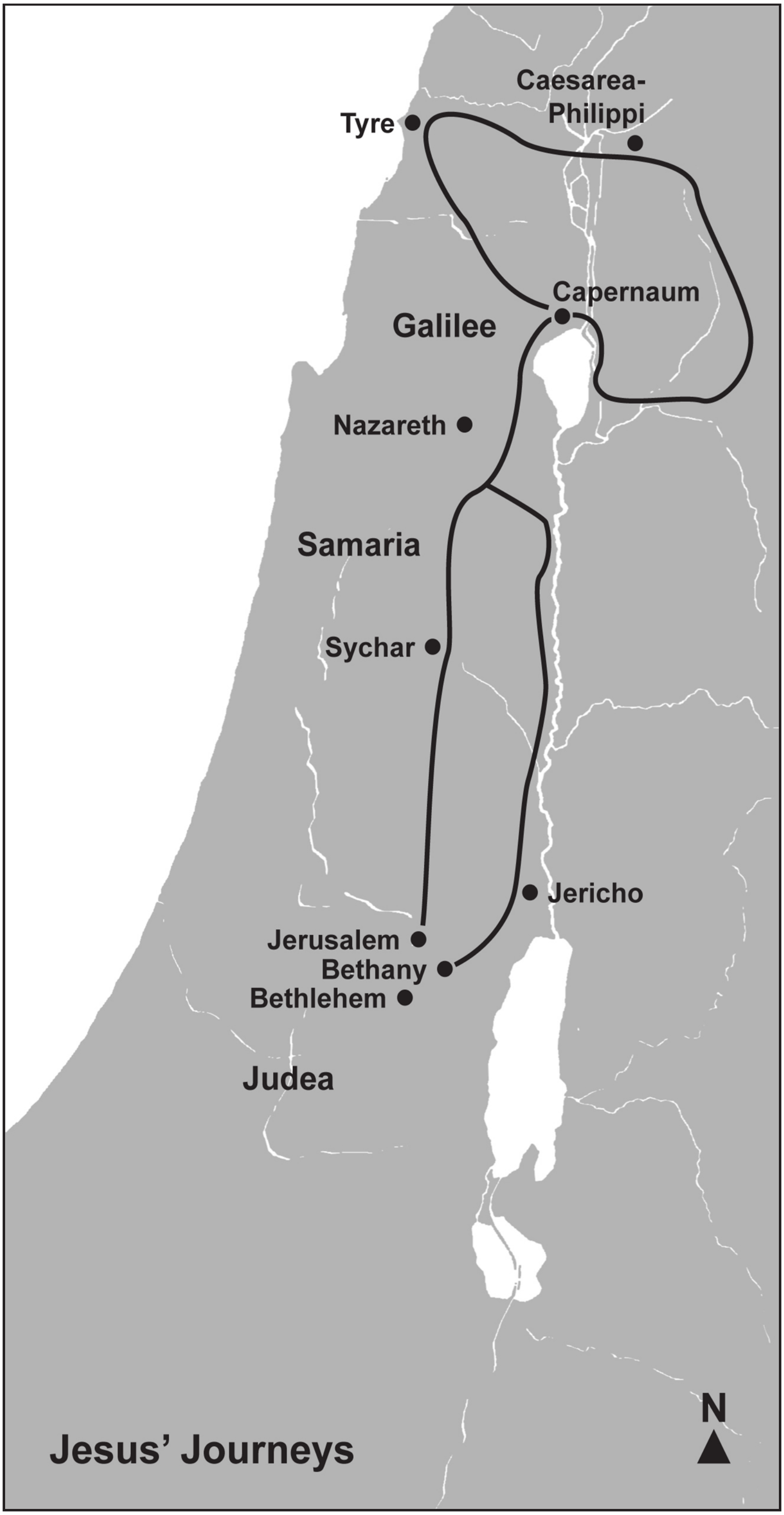

Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. - Κατα Μαρκον 10:45

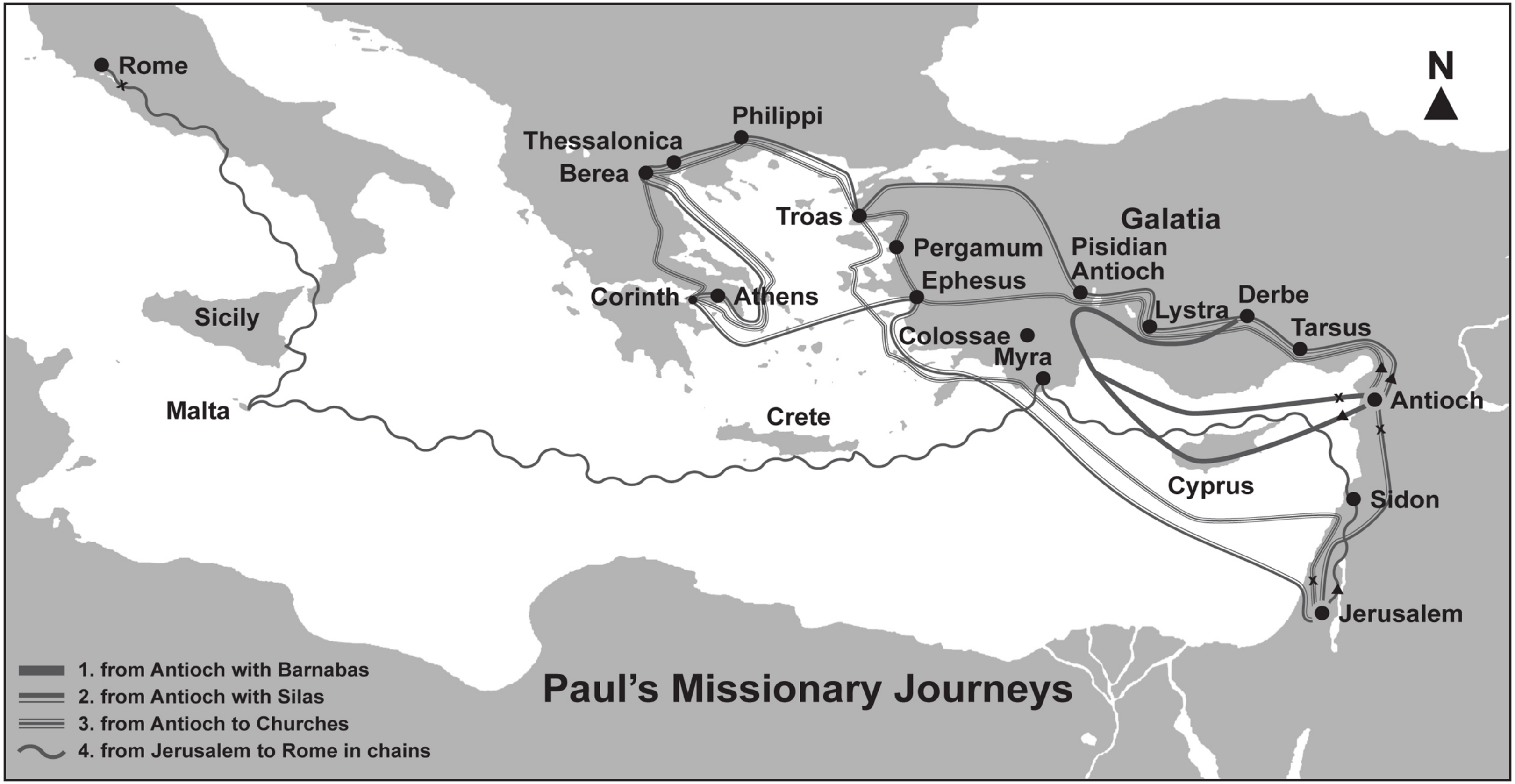

Παῦλος δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, κλητὸς ἀπόστολος ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ, - Προς Ρωμαιους 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal’s prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

<table>
<tr><th colspan="3">What are we?</th><td colspan="2">Genesis 1:26 - 2:3</td></tr>
<tr><th colspan="3">How are we sinful?</th><td colspan="2">Romans 5:12-19</td></tr>
<tr><th colspan="3" rowspan="3">Where are we?</th><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Innocence</td></tr>
<tr><td>Eternity
Past</td><td>Creation
4004 B.C.</td></tr>
<tr><th rowspan="12">Who
are
we?</th><td rowspan="3">God</td><td>Father</td><td rowspan="3">John 10:30

God’s
perfect
fellowship</td><td rowspan="7">Genesis 1:31

God’s
perfect
fellowship
with
Adam
in The
Garden
of Eden</td></tr>
<tr><td>Son</td></tr>
<tr><td>Holy Spirit</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Mankind</td><td>Living</td><td rowspan="9">Genesis 1:1

No Creation
No people</td></tr>
<tr><td>Deceased
believing</td></tr>
<tr><td>Deceased
unbelieving</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Angels</td><td>Holy</td></tr>
<tr><td>Imprisoned</td><td rowspan="5">Genesis 1:31

No Fall
No unholy Angels</td></tr>
<tr><td>Fugitive</td></tr>
<tr><td>First
Beast</td></tr>
<tr><td>False
Prophet</td></tr>
<tr><td>Satan</td></tr>
<tr><th colspan="3">Why are we?</th><td colspan="2">Romans 11:25-36, Ephesian 2:7</td></tr>
</table>

Mankind is created in God’s image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we? ▼

<table>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses’ Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="8">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God’s
perfectly
restored
fellowship
with all
Mankind
praising
Christ
as Lord
in the
Holy
City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God’s command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire
prepared
for the
Devil
and his
Angels</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
</table>

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Ελληνική at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you," John 15:16*. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

*Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη (βαπτίζοντες *NK(o)*) αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος,* - Κατα Ματθαιον 28:19